

พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

BUDDHIST INTEGRATION TO DEVELOP THE COMPETENCY
IN TAMBON ADMINISTRATIVE ORGANIZATION
TO BUILD STRENGTHEN COMMUNITY

พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี (มากคล้าย)

ดุษฎีนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๙

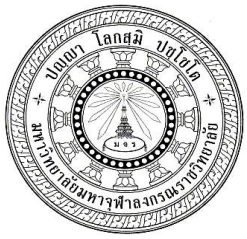

พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี (มากคล้าย)

ดุษฎีนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๙

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Buddhist Integration to Develop the Competency in Tambon Administrative Organization to Build Strengthen Community

Phramaha Tevaprapas Vajirañanamedhi (Makklay)

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of
The Requirement for the Degree of
Doctor of Philosophy
(Public Administration)
Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Bangkok, Thailand
C.E.2016

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับดุษฎีนิพนธ์ เรื่อง “**พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง**” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

.....

(พระมหาสมบูรณ์ วุฑฺฒิกโร, ดร.)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบดุษฎีนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.กฤช เพิ่มทันจิตต์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมคิด ดวงจักร์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ นิยมางกูร)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.บุษกร วัฒนบุตร)

คณะกรรมการควบคุมดุษฎีนิพนธ์

ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง ประธานกรรมการ
อาจารย์ ดร.บุษกร วัฒนบุตร กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

.....

(พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี)

ชื่อดุษฎีนิพนธ์ : พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง
ผู้วิจัย : พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี (มากคล้าย)
ปริญญา : พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)
คณะกรรมการควบคุมดุษฎีนิพนธ์
: ศาตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง, B.A. (Political Science), M.A. (Political Development), Ph.D. (Education Administration), Ph.D. (Leadership and Human Behavior with Specialization in Urban Development), Ph.D. (Sociology)
: อาจารย์ ดร.บุษกร วัฒนบุตร, ศศ.บ. (ปรัชญาและศาสนา), น.บ. (นิติศาสตร์), พบ.ม. (การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์), รป.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์)
วันสำเร็จการศึกษา :

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ ๑) เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปในการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งในปัจจุบัน ๒) เพื่อศึกษาหลักพุทธธรรมเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง และ ๓) เพื่อนำเสนอแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบผสานวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ๒๒ รูปหรือคน และเพื่อความแม่นยำของข้อมูล สร้างความมั่นใจในการใช้ได้ของผลที่ได้จากการศึกษาเชิงคุณภาพ และสามารถจัดลำดับสมรรถนะที่มีความต้องการจำเป็น ผู้วิจัยได้เลือกใช้การวิจัยเชิงปริมาณร่วมด้วย โดยใช้การศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ จากประชากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ๓๓๕ แห่ง ด้วยการแจกแบบสอบถาม เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลสภาพความต้องการจำเป็นโดยใช้ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ และทำการหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ เพื่อศึกษาตัวแปรพยากรณ์ปัจจัยสนับสนุนที่มีผลต่อสมรรถนะตามแนวพระพุทธศาสนากับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็ง เพื่อสามารถที่จะสนับสนุนให้ข้อมูลเชิงคุณภาพมีความถูกต้องน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น จากนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการสนทนากลุ่มเฉพาะผู้ทรงคุณวุฒิ ๑๒ รูปหรือคน เพื่อหาข้อสรุปแนวทางพุทธบูรณาการ และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้การจำแนกข้อมูล การเปรียบเทียบข้อมูล และการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย เพื่อนำไปสู่พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ที่มีความเป็นไปได้จริงในทางปฏิบัติ

ผลการวิจัยพบว่า

๑. สภาพทั่วไปของสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย=๓.๖๖) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ในด้านสมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (ค่าเฉลี่ย=๓.๙๕๗), สภาพชุมชนเข้มแข็งในปัจจุบัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย=๓.๖๔) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ในด้านการเกื้อกูล (ค่าเฉลี่ย=๓.๘๕), ส่วนสมรรถนะตามแนวพระพุทธศาสนา มีความสัมพันธ์กับระดับสภาพชุมชน

เข้มแข็งในระดับสูงมาก (r=๐.๘๖๔) และองค์ประกอบสมรรถนะจากทั้ง ๕ ด้าน ที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา เรียงตามลำดับจากค่าดัชนีแต่ละด้าน คือ (๑) สมรรถนะความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน ($PNI_{modified}$=๐.๒๕๔๔) (๒) สมรรถนะบริการเป็นเลิศ ($PNI_{modified}$=๐.๒๑๙๗) (๓) สมรรถนะการทำงานเป็นทีม ($PNI_{modified}$=๐.๑๙๙๑) (๔) สมรรถนะมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($PNI_{modified}$= ๐.๑๙๓๑) และ (๕) สมรรถนะยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม ($PNI_{modified}$=๐.๑๑๔๒)

๒. หลักพุทธธรรมในการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง คือ การนำหลักไตรสิกขา ๓ ได้แก่ ศีล บูรณาการกับหลักธรรมสุตมยปัญญา เป็นการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างสุตะ เพื่อพัฒนาสมรรถนะความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน โดยใช้หลักภาวนา ๔, สมาธิ บูรณาการกับหลักธรรมจินตามยปัญญา เป็นการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างจาคะ ธรรมะสำหรับพัฒนาสมรรถนะการทำงานเป็นทีม โดยใช้หลักพรหมวิหาร ๔ และปัญญา บูรณาการกับหลักธรรมภาวนามยปัญญา เป็นการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างปัญญา โดยใช้หลักสังคหวัตถุ ๔ เป็นธรรมะนำสำหรับพัฒนาสมรรถนะให้เกิดการบริการเป็นเลิศ นอกจากนี้ยังสามารถใช้ หลักอิทธิบาท ๔ สำหรับพัฒนาสมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ และฆราวาสธรรม ๔ สำหรับพัฒนาสมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนอย่างมีผลสัมฤทธิ์ ทั้ง ๓ ด้าน คือ การพึ่งตนเอง การเกื้อกูล และการมีส่วนร่วม ซึ่งหลักธรรมดังกล่าวสามารถนำไปสร้างคำอธิบายสมรรถนะ และประยุกต์เป็นแนวทางการพัฒนา ได้อย่างมีมาตรฐานและสามารถชี้วัดได้จริง

๓. แนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีองค์ประกอบจากฐานสมรรถนะหลักทั้ง ๕ ด้าน เรียงตามลำดับความต้องการจำเป็น คือ ๑) ความเข้าใจในองค์กรและระบบงานเชิงพุทธบูรณาการ ได้แก่ มีโครงสร้างประสานชุมชนที่ดี (กาย) สร้างระบบตัวชี้วัด (ศีล) รู้ทันเทคโนโลยี (จิต) เน้นองค์การแห่งการศึกษาเรียนรู้ (ปัญญา) ๒) การทำงานเป็นทีมเชิงพุทธบูรณาการ ได้แก่ เน้นการมีส่วนร่วม (เมตตา) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (กรุณา) สร้างแรงจูงใจ (มุทิตา) และมีทักษะการสื่อสารที่ดีในกลุ่ม (อุเบกขา) ๓) การบริการเป็นเลิศเชิงพุทธบูรณาการ ได้แก่ ใช้เทคนิคการเสริมแรง (ทาน) มีทักษะการประสานงานเชิงบวก (ปิยวาจา) ใช้เครือข่ายประชาชน (อัตถจริยา) และมีความต่อเนื่อง (สมานัตตตา) ๔) การมุ่งผลสัมฤทธิ์เชิงพุทธบูรณาการ ได้แก่ มีระบบประเมินผล (ฉันทะ) เน้นการจัดระบบปัญหาความต้องการ (วิริยะ) และปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัย (จิตตะ) รวมถึงมีการประเมินความพึงพอใจชุมชน (วิมังสา) และ ๕) การยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรมเชิงพุทธบูรณาการ ได้แก่ จัดทำค่านิยมองค์กร (สัจจะ) เน้นการตรวจสอบอย่างมีส่วนร่วม (ทมะ) ใช้หลักศีลธรรมในการพัฒนา (ขันติ) และมีระบบรางวัลบุคลากรต้นแบบ (จาคะ) โดยต้องเริ่มจากการสร้างเครือข่ายและขับเคลื่อนด้วยภาคีแห่งความสำเร็จที่มีอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ด้วยการใช้กรอบแนวคิดอารยวัฒิ ๕ บวรทัส-วชิรเจดีย์ คือ บ้าน, วัด, ราชการ, ท้องถิ่น, สถาบัน ให้ทุกภาคส่วน เข้ามาร่วมพัฒนา และเริ่มพัฒนาจากองค์ประกอบสมรรถนะข้างต้นที่มีความต้องการจำเป็น ตามผลค่าเฉลี่ย $PNI_{modified}$ จำนวน ๕ สมรรถนะหลัก ๒๔ สมรรถนะย่อย โดยแนวทางการพัฒนาสมรรถนะจากการวิจัย ประกอบด้วย ๘๑ แนวทางการพัฒนา ที่มีความเหมาะสม เป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในทางปฏิบัติ

คำสำคัญ : สมรรถนะพระพุทธศาสนา, องค์การบริหารส่วนตำบล, ชุมชนเข้มแข็ง

Dissertation Title : BUDDHIST INTEGRATION TO DEVELOP THE COMPETENCY IN TAMBON ADMINISTRATIVE ORGANIZATION TO BUILD STRENGTHEN COMMUNITY

Researcher : Phramaha Tevaprapas Vajirañanamedhi (Makklay)

Degree : Doctor of Philosophy (Public Administration)

Dissertation supervisory committee

: Prof. Dr.Boonton Dockthaisong, B.A. (Political Science), M.A. (Political Development), Ph.D. (Education Administration), Ph.D. (Leadership and Human Behavior with Specialization in Urban Development), Ph.D. (Sociology)

: Dr.Busakorn Watthanabut., B.A. (Philosophy and Religion), LL.B. (Bachelor of Laws), M.S. (Human Resource Development), D.P.A. (Public Administration)

Date of Graduation :

Abstract

The objectives of this research were 1) to study tambon administrative organization's competency development strengthen community and 2) to study Buddhist morality of tambon administrative organization's competency development strengthen community, and 3) to study guidelines of Buddhist integration to develop the competency in tambon administrative organization to build strengthen community

This research was Mixed Methods Research, The qualitative research was conducted by In-Depth Interviews from 22 interviewees to obtain accurate information and the Result of prioritizing essential competency. The quantitative research was surveyed 335 people from tambon administrative organizations to analyze needs according to $PNI_{Modified}$ and find out relative factors to study parameters which impact on Buddhist competency and condition level of strengthened community to contribute reliability of qualitative information. Then, researcher discussed with 12 savants inducing monks to summarize the guidelines of buddhist integrated approach and analyze qualitative information by classifying, comparing and summarizing inductive information leading to Buddhist integration to develop the competency in tambon administrative organization to build strengthen community in practice.

Research Results were as follows:

1. The overall competency of tambon administrative organization was high (average = 3.66), considering by section found that competency of right and morality is highest (average = 3.957), the current competency of strengthening community was high (average = 3.64) and considering by section found that social assistance had highest competency (average= 3.84). The competency of Buddhist integrated approach to Tambon administrative organization has strong relationship with strengthening community (r=0.864) and competency of all 5 sections requires development prioritized by the need according to $PNI_{modified}$ which were (1) competency of organizational awareness ($PNI_{modified}$ = 0.2544), (2) competency of service mind ($PNI_{modified}$ = 0.2197), (3) competency of teamwork ($PNI_{modified}$= 0.1991), (4) competency of outcome ($PNI_{modified}$ = 0.1931) and (5) competency of right and ethics ($PNI_{modified}$= 0.1142).

2. Buddhist Morality in Buddhist integration to develop the competency in tambon administrative organization to build strengthen community was conducting Tri-Sikkha 3 which consists of Sila, Samadhi and Panya to the community. Sila, the first principle, is able to develop by integrating education and Suta-maya panya wisdom which is development of “Suta” to improve competency of organizational awareness as following Bhavana 4. Samadai, the second principle, is able to conduct integrated with Jintamaya Panya wisdom which is development of “Jakha” and Buddhist principle for improving competency of teamwork according to Brahmavihara 4. Panya, the last principle, is able to develop human resource by integrating development and Bhavana-maya panna to develop intellectas Sangahavatthu 4 principle to develop competency of service mind. Besides, Iddhipada 4 is conducted to develop competency of achievement and Gharavasa-dhamma is for development of competency of right and ethics to strengthen community by achieving 3 things, namely Self-sufficiency, Social assistance and Participation. Such dharma principles are able to describe competency and apply to be development guideline with standard and indicator.

3. For Buddhist integrated approach to improve Sub-district Administration Organization performance in strengthening communities, there are 5 elements of the core competencies in prioritized order are as follows: 1) an understanding of the organization and work in Buddhist integration including good community coordinated structure (Kaya), measuring system (Sila), Cognizant of Technology (Citta), focus on the organization of the study (Panna), 2) Buddhist integration teamwork are focused on participation (Metta), knowledge exchange (Karuna), motivation creation (Mudita) and good mass communication skills (Upekkha), 3) Buddhist integration service

excellence are the reinforcement techniques (Dana), positive coordination skills (Piyavaca), public network usage (Atthacariya) and consistency (Samanattata), 4)Buddhist integration Achievement Motivation are the evaluation system (Chanda), system to solve problems with need (Viriya), updating (Citta), and community satisfaction (Vimamsa), and 5) adherence to Buddhist integration righteousness and ethics are preparation of corporate values (Sacca), focus on the participation inspection (Dama), using moral principle for development (Khanti) and awarding role model (Caga). Guideline for Buddhist integration to develop the competency in tambon administrative organization to build strengthen community should be started with creating network and driven with member in tambon administrative organization by using Arayawatti 5, Bavaratus-Vajirajedhi is a house, a temple, a government office (establishment for education, improvement of potential unit), local area (tambon administrative organization), institution (health promoting hospital district). All sectors should participated development project, based on 5 competencies by staring with needed competency according to 5 core competencies and 24 sub-competencies. The guideline of research competency consisted of 81 approaches to proper development and be able to apply in practice.

Keywords: Competency of Buddhism, Tambon Administrative Organization, Strengthening Community

กิตติกรรมประกาศ

ดุษฎีนิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยดี ด้วยความเมตตาของคณะกรรมการที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ ประกอบด้วยศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง และอาจารย์ ดร.บุษกร วัฒนบุตร ที่ได้กรุณาอนุเคราะห์ให้คำแนะนำปรึกษา และดูแลเอาใจใส่ให้ความช่วยเหลือในการปรับปรุงแก้ไขดุษฎีนิพนธ์มาตั้งแต่ต้นจนสำเร็จบริบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณ ประธานกรรมการและคณะกรรมการสอบป้องกันดุษฎีนิพนธ์ คือ ศาสตราจารย์ ดร. กฤช เพิ่มทันจิตต์, รองศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ นิยมางกูร, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมคิด ดวงจักร์, ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง, และอาจารย์ ดร.บุษกร วัฒนบุตร เป็นอย่างสูง ที่กรุณาให้คำชี้แนะ แนะนำ ให้ดุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้ออกมาสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทการศึกษาระดับปริญญาเอก คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ แก่ผู้วิจัย จนสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธและสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ขอกราบขอบพระคุณ พระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโ**ณ**, รศ. ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุดาราม) และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ และเจ้าหน้าที่หลักสูตรทุกท่าน รวมถึงขอขอบคุณ เพื่อน ๆ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์รุ่นที่ ๓ (วัดศรีสุดาราม) ทุกรูป/คน ที่ได้กรุณาช่วยเหลือเป็นกำลังใจให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องและอำนวยความสะดวกด้านการค้นคว้าข้อมูลในการทำดุษฎีนิพนธ์แก่ผู้วิจัยเสมอมาจนลุล่วง

ขอกราบขอบพระคุณพระเถรานุเถระ ขอขอบคุณผู้นำชุมชน ผู้บริหารและพนักงานในองค์การบริหารส่วนตำบล รวมถึงผู้ทรงคุณวุฒิ ในเขตพื้นที่ ๕ จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ที่ให้ความอนุเคราะห์ให้สัมภาษณ์ ตอบแบบสอบถาม และเข้าร่วมการจัดสนทนากลุ่มเฉพาะเพื่อช่วยเติมเต็มให้ดุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ พระเดชพระคุณหลวงพ่อพระสมุห์สมชาย จีรปุญฺโ**ณ** เจ้าอาวาสวัดคุ้งตะเภา เจ้าสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดอุตรดิตถ์แห่งที่ ๓ ผู้เป็นตัวแบบอุดมคติแห่งสงฆ์ ผู้ชักนำให้ผู้วิจัยเข้ามาสู่ในวิถีแห่งสมณเพศ และให้กำลังใจในการศึกษาตลอดมาจนถึงปัจจุบัน ตลอดถึงทุกทุนการอุปถัมภ์ของคุณโยมพ่อมานะ มากคล้าย คุณโยมแม่มนรัตน์ นุ่มนวล และคุณโยมน้าธัญกรณ์ นุ่มนวล และญาติ ๆ รวมถึงพุทธศาสนิกชน กำลังใจจากบิดามารดา ญาติมิตร และสหธรรมิกทุกท่าน

สุดท้ายนี้ คุณค่าและประโยชน์ใดๆ อันพึงมีจากดุษฎีนิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอน้อมถวายบูชาแด่คุณพระรัตนตรัยและน้อมบูชาเป็นกตเวทิตาคุณแด่ บิดามารดา อุปัชฌาย์อาจารย์ ญาติสนิทมิตรสหาย ที่เป็นกำลังใจสนับสนุนในทุก ๆ เรื่อง รวมทั้งบูรพาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ร่วมกันสรรค์สร้างงานวิจัยเล่มนี้ให้แก่ผู้วิจัยจนประสบผลสำเร็จลุล่วงด้วยดี

พระมหาเทวประภาส วชิร**ณ**าณเมธี (มากคล้าย)

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภาพ	ฒ
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ด
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์การวิจัย	๖
๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ	๖
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	๖
๑.๕ สมมติฐานการวิจัย	๘
๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๘
๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับ	๑๐
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๑
๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ	๑๑
๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง	๓๕
๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ และการประเมินความต้องการจำเป็น	๕๙
๒.๔ การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อการพัฒนาสมรรถนะ ในองค์การบริหารส่วนตำบล	๖๗
๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๙๒
๒.๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๑๐๕

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง		หน้า
บทที่ ๓	**วิธีดำเนินการวิจัย**	๑๐๖
	๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๑๐๖
	๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๑๑๐
	๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๑๑๗
	๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๑๒๒
	๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล	๑๒๖
บทที่ ๔	**ผลการวิจัย**	๑๓๑
	๔.๑ ข้อมูลทั่วไป	๑๓๒
	๔.๒ สภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง	๑๓๖
	๔.๓ หลักการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล และหลักพุทธธรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง	๑๘๖
	๔.๔ ผลการวิจัยเชิงปริมาณ	๒๑๘
	๔.๕ แนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง	๒๖๔
	๔.๖ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๒๙๗
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ		๓๑๓
	๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๓๑๔
	๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย	๓๓๒
	๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๓๕๒
บรรณานุกรม		๓๕๕

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง			หน้า
ภาคผนวก			๓๖๖
	ภาคผนวก ก	หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย	๓๖๗
	ภาคผนวก ข	ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)	๓๗๔
	ภาคผนวก ค	หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Try Out)	๓๘๔
	ภาคผนวก ง	ผลการหาค่าสัมประสิทธิ์ Reliability (Alpha)	๓๘๙
	ภาคผนวก จ	หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย	๓๙๘
	ภาคผนวก ฉ	หนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	๔๑๐
	ภาคผนวก ช	หนังสือขอความอนุเคราะห์สนทนากลุ่มเฉพาะ	๔๓๒
	ภาคผนวก ซ	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๔๔๖
	ภาคผนวก ฌ	ภาพถ่าย	๔๖๔
ประวัติผู้วิจัย			๔๗๒

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๒.๑	แสดงความหมายของสมรรถนะตามแนวศาสตร์แห่งการบริหาร	๑๓
๒.๒	แสดงความสำคัญของสมรรถนะตามแนวศาสตร์แห่งการบริหาร	๑๖
๒.๓	แสดงประเภทของสมรรถนะตามแนวศาสตร์แห่งการบริหาร	๑๙
๒.๔	แสดงองค์ประกอบของสมรรถนะตามแนวศาสตร์แห่งการบริหาร	๒๔
๒.๕	แสดงแนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามแนวศาสตร์แห่งการบริหาร	๒๗
๒.๖	แสดงแนวทางการประเมินสมรรถนะตามแนวศาสตร์แห่งการบริหาร	๒๘
๒.๗	แสดงสมรรถนะในระบบระบบองค์การบริหารส่วนตำบล	๓๓
๒.๘	แสดงหลักการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลในประเทศไทย	๓๙
๒.๙	แสดงแนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศและท้องถิ่นไทยในปัจจุบัน	๔๖
๒.๑๐	แสดงแนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับชุมชน	๔๘
๒.๑๑	แสดงความหมายและองค์ประกอบของความเข้มแข็งของชุมชน	๔๙
๒.๑๒	แสดงลักษณะและกระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน	๕๑
๒.๑๓	แสดงบทบาทการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของภาคส่วนสังคม	๕๓
๒.๑๔	แสดงตัวชี้วัดหลักและตัวชี้วัดเพื่อการอธิบายของดัชนีความเข้มแข็งของชุมชนของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)	๕๕
๒.๑๕	แสดงแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์	๖๒
๒.๑๖	แสดงแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น	๖๖
๒.๑๗	แสดงความหมายของการบูรณาการ	๗๑
๒.๑๘	แสดงสรุปหลักธรรมในพระพุทธศาสนาเพื่อการเสริมสร้างการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation)	๗๙
๒.๑๙	แสดงสรุปหลักธรรมในพระพุทธศาสนาเพื่อการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity)	๘๑
๒.๒๐	แสดงสรุปหลักธรรมในพระพุทธศาสนาเพื่อการเสริมสร้างความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness)	๘๓
๒.๒๑	แสดงสรุปหลักธรรมในพระพุทธศาสนาเพื่อการเสริมสร้างการบริการเป็นเลิศ (Service Mind)	๘๕
๒.๒๒	แสดงสรุปหลักธรรมในพระพุทธศาสนาเพื่อการเสริมสร้างการทำงานเป็นทีม (Teamwork)	๘๘
๒.๒๓	แสดงความสอดคล้องทฤษฎีสมรรถนะในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลตามแนวพระพุทธศาสนา	๙๐

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๒.๒๔	แสดงแนวคิดของนักวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถนะ	๙๕
๒.๒๕	แสดงแนวคิดของนักวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางพุทธบูรณาการ	๙๘
๒.๒๖	แสดงแนวคิดของนักวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรม	๑๐๓
๓.๑	แสดงจำนวนประชากร	๑๑๐
๓.๒	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เทคนิคการสนทนากลุ่มเฉพาะ	๑๑๖
๔.๑	แสดงตารางสรุปความถี่ ร้อยละ และจำนวนผู้ตอบประเด็นสภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	๑๔๖
๔.๒	แสดงตารางสรุปความถี่ ร้อยละ และจำนวนผู้ตอบประเด็นสภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม	๑๕๖
๔.๓	แสดงตารางสรุปความถี่ ร้อยละ และจำนวนผู้ตอบประเด็นสภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน	๑๖๕
๔.๔	แสดงตารางสรุปความถี่ ร้อยละ และจำนวนผู้ตอบประเด็นสภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการบริการเป็นเลิศ	๑๗๓
๔.๕	แสดงตารางสรุปความถี่ ร้อยละ และจำนวนผู้ตอบประเด็นสภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการทำงานเป็นทีม	๑๘๑
๔.๖	แสดงสรุปสภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง	๑๘๑
๔.๗	แสดงสรุปหลักพุทธธรรมที่มีสาระสอดคล้องกับสมรรถนะหลักองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน	๒๑๖
๔.๘	จำนวน และค่าร้อยละของระดับความคิดเห็นและความเข้าใจทั่วไป ต่อแนวคิดพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง	๒๑๙

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๙	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายแสดงระดับสมรรถนะปัจจุบัน ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ และการประเมินความต้องการจำเป็น ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนา โดยภาพรวม	๒๒๔
๔.๑๐	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายแสดงระดับสมรรถนะปัจจุบัน ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ และการประเมินความต้องการจำเป็น ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนา ด้านสมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation)	๒๒๖
๔.๑๑	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายแสดงระดับสมรรถนะปัจจุบัน ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ และการประเมินความต้องการจำเป็น ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนา สมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity)	๒๓๐
๔.๑๒	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายแสดงระดับสมรรถนะปัจจุบัน ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ และการประเมินความต้องการจำเป็น ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนา สมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness)	๒๓๔
๔.๑๓	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายแสดงระดับสมรรถนะปัจจุบัน ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ และการประเมินความต้องการจำเป็น ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนา สมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind)	๒๓๘
๔.๑๔	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายแสดงระดับสมรรถนะปัจจุบัน ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ และการประเมินความต้องการจำเป็น ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนา สมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork)	๒๔๒
๔.๑๕	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายแสดงระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในปัจจุบัน โดยภาพรวม	๒๔๕

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๑๖	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายแสดงระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในปัจจุบัน ด้านการพึ่งตนเอง	๒๔๖
๔.๑๗	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายแสดงระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในปัจจุบัน ด้านการเกื้อกูล	๒๔๗
๔.๑๘	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายแสดงระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในปัจจุบัน ด้านการมีส่วนร่วม	๒๔๘
๔.๑๙	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างระดับสมรรถนะหลักในภาพรวม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง กับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน ในภาพรวม	๒๕๒
๔.๒๐	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างระดับสมรรถนะหลักในภาพรวม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง กับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน ด้านการพึ่งตนเอง	๒๕๓
๔.๒๑	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างระดับสมรรถนะหลักในภาพรวม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง กับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน ด้านการเกื้อกูล	๒๕๔
๔.๒๒	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างระดับสมรรถนะหลักในภาพรวม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง กับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน ด้านการมีส่วนร่วม	๒๕๕
๔.๒๓	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างระดับสมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง กับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน	๒๕๖
๔.๒๔	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างระดับสมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง กับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน	๒๕๗

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๒๕	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างระดับสมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง กับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน	๒๕๘
๔.๒๖	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างระดับสมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง กับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน	๒๕๙
๔.๒๗	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างระดับสมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง กับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน	๒๖๐
๔.๒๘	สรุปแสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างระดับสมรรถนะปัจจุบันตามแนวพระพุทธศาสนาในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลกับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน	๒๖๑
๔.๒๙	แสดงค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ที่มีผลต่อสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple regression Analysis)	๒๖๒
๔.๓๐	แสดงสรุปแนวทางการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ที่พึงประสงค์	๒๘๗

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
๒.๑	การแสดงออกถึงพฤติกรรมที่สะท้อนถึงผลงาน	๑๘
๒.๒	แบบจำลองภูเขาน้ำแข็ง (The Iceberg Model)	๒๑
๒.๓	ปริมิดสมรรถนะ (Competency Pyramid)	๒๒
๒.๔	ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมและผลของงาน	๒๓
๒.๕	ระบบการพัฒนาสมรรถนะบุคคล	๒๕
๒.๖	ความสัมพันธ์ของแผนพัฒนาระดับต่าง ๆ กับแผนพัฒนาท้องถิ่น	๔๓
๒.๗	ความเชื่อมโยงกลไก และกระบวนการของแผนชาติสู่แผนระดับท้องถิ่น	๔๕
๒.๘	โครงสร้างชุมชนท้องถิ่นเข้มแข็ง ระบบที่จะธำรงบูรณภาพและดุลยภาพของประเทศ	๕๒
๒.๙	ธรรมะพื้นฐานในการบูรณาการหลักพุทธธรรม	๗๓
๒.๑๐	ผังมโนทัศน์หลักธรรมในพระพุทธศาสนาเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะสมรรถนะหลักในองค์การบริหารส่วนตำบล	๘๙
๒.๑๑	กรอบแนวคิดในการวิจัย	๑๐๕
๓.๑	แสดงแผนภูมิขั้นตอนในการวิจัย	๑๐๗
๓.๒	แผนภูมิแนวคิดภาพรวมขั้นตอนการวิจัย	๑๐๙
๓.๓	ลำดับขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	๑๓๐
๔.๑	แสดงแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน	๒๖๙
๔.๒	แสดงแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการทำงานเป็นทีม	๒๗๓
๔.๓	แสดงแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการทำงานเป็นทีม	๒๗๗
๔.๔	แสดงแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	๒๘๑
๔.๕	แสดงแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม	๒๘๕
๔.๖	แสดงความรู้ที่ได้จากผลการวิจัยเชิงผสาน (แผนภาพขั้นต้น)	๒๙๖
๔.๗	องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๒๙๗
๔.๘	โมเดลบวรทัส-วชิรเจดีย์ A5- Cone -Tom- TOMISpc Model	๓๐๖

สารบัญแผนภาพ (ต่อ)

แผนภาพที่		หน้า
๕.๑	แสดงความสัมพันธ์ของแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง : แนวทางการพัฒนาสมรรถนะที่ ๑ สมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน	๓๔๓
๕.๒	แสดงความสัมพันธ์ของแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง : แนวทางการพัฒนาสมรรถนะที่ ๒ สมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม	๓๔๕
๕.๓	แสดงความสัมพันธ์ของแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง : แนวทางการพัฒนาสมรรถนะที่ ๓ สมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ	๓๔๗
๕.๔	แสดงความสัมพันธ์ของแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง : แนวทางการพัฒนาสมรรถนะที่ ๔ สมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	๓๔๙
๕.๕	แสดงความสัมพันธ์ของแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง : แนวทางการพัฒนาสมรรถนะที่ ๕ สมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม	๓๕๑

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

๑. คำย่อชื่อคัมภีร์ในพระไตรปิฎก

ดุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้ใช้พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พุทธศักราช ๒๕๓๙, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙ ซึ่งมีจำนวน ๔๕ เล่ม ในการวิจัย ได้ใช้ชื่อย่อ ดังต่อไปนี้

พระสุตตันตปิฎก

ขุ.ชา.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ชาดก	(ภาษาไทย)
องฺ.ติก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	ติกนิบาต	(ภาษาไทย)
ม.มู.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย	มูลปัณณาสก์	(ภาษาไทย)
ที.ปา.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	ปาฏิกวรรค	(ภาษาไทย)

๒. การระบุเลขหมายพระไตรปิฎก

ดุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้ใช้พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พุทธศักราช ๒๕๓๙ เป็นหลักการอ้างอิงพระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย จะระบุ เล่ม/ข้อ/หน้า เช่น วิ.มหา. (ไทย) ๑/๓๐๐/๒๒๐ หมายความว่าจะระบุถึงพระวินัยปิฎก วินัยปิฎก มหาวิภังค์ ฉบับภาษาไทย พระไตรปิฎก เล่มที่ ๑ ข้อที่ ๓๐๐ หน้า ๒๒๐ เป็นต้น

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่การพัฒนา ภายใต้แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาย ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม[๑] หากแต่การพัฒนาที่กำลังเป็นไปอยู่นั้น ต่างอิงกระแสการพัฒนาเศรษฐกิจแบบทุนนิยมตะวันตก ที่เป็นการพัฒนาในด้านวัตถุ โดยละเลยการควบคุมและสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจและชุมชนฐานราก[๒] หากแต่เน้นแนวทางการพัฒนาในสังคมทุนนิยม-โลกาภิวัตน์ ที่มีการแข่งขันเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายในด้านผลกำไรเพียงในด้านปัจเจก หรือแม้ในองค์การภาครัฐ ก็วัดผลการพัฒนาประเทศ โดยเน้นเพียงด้านปัจจัยผลิตภัณฑ์มวลรวม (GDP : Gross Domestic Product) เป็นดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาแต่เพียงอย่างเดียว ทำให้สังคมไทยประสบปัญหาสังคมมากมาย เนื่องมาจากการวัดผลแห่งการพัฒนาเพียงความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ โดยละเลยการควบคุมและสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจและชุมชนฐานราก ก่อให้เกิดการเจริญเติบโตที่ขาดสมดุลระหว่างวัตถุกับจิตใจ[๓] อันเนื่องมาจากการพัฒนาแบบขาดความสมดุลและไม่ยั่งยืน[๔] ปัญหาเหล่านี้ เป็นผลมาจากการที่ภาครัฐมองไม่เห็นคุณค่าของการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น เพราะการพัฒนาที่ผ่านมานอกจากเน้นการพัฒนาด้านเศรษฐกิจแต่เพียงอย่างเดียวแล้ว ก็ยังเน้นการพัฒนาแบบรวมศูนย์ในระดับมหภาค (Top-Down Development) ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การศึกษา ประชาธิปไตย และความยุติธรรม การพัฒนาจึงล้มเหลวในหลายด้าน เป็นการพัฒนาแบบมิจฉาทิฐิ ซึ่งนำไปสู่มิจฉาพัฒนา[๕] คือการพัฒนาโดยเน้นการพัฒนารวมศูนย์เป็นตัวตั้ง โดยทอดทิ้งชุมชนท้องถิ่น และให้การพัฒนาในระดับมหภาคบ่อนทำลายชุมชนท้องถิ่นให้อ่อนแอ เหล่านี้ล้วนเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ภาครัฐ เริ่มหันกลับมามองหลักการพัฒนาโดยผ่านกระบวนการสร้างชุมชนเข้มแข็ง (Sivil Society) ให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ ผ่านแนวคิดเรื่องความเป็นพลเมือง (Citizen) แทนที่แนวคิดเรื่อง

---

[๑] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, **ทิศทางแผนพัฒนาฉบับที่ ๑๑**, (กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, ๒๕๕๓), หน้า ๘๓.

[๒] เทิดชาย ช่วยบำรุง, **ภูมิปัญญาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นเชิงสร้างสรรค์**, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๕๔), หน้า ๓๒.

[๓] พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตฺโต), **อุดมธรรมนำจิตสำนึกของสังคมไทย**, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพบุ๊คสโตร์, ๒๕๓๕), หน้า ๑๗.

[๔] พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช, "พระบรมราโชวาทพระราชทานในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๑๗", ใน **ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทที่พระราชทานในโอกาสต่าง ๆ ปีพุทธศักราช ๒๕๑๗**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักราชเลขาธิการ, ๑๕๑๘), หน้า ๑๙.

[๕] ประเวศ วะสี, **กระบวนทรรศน์ใหม่ในการพัฒนาประเทศไทย : ท้องถิ่นเข้มแข็ง**, (กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.), ๒๕๕๒), หน้า ๘-๙.

ไพร่ฟ้า หรือราษฎร์ กลายมาเป็นประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมเป็นหุ้นส่วนสาธารณะ (Partnership) ในการพัฒนาชุมชนสังคมร่วมกัน ภายใต้แนวคิดสังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (Green and Happiness Society) ที่ยั่งยืน[๖] ทั้งนี้เพราะการรวมพลังศักยภาพในชุมชน (Community Empowerment) หรือที่เรียกว่า “ชุมชนเข้มแข็ง” เป็นปัจจัยหลักที่สำคัญต่อการเสริมสร้างความอยู่เย็นเป็นสุขในชุมชนเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นพลังทุนทางสังคมที่มีศักยภาพ ด้วยการที่เป็นพลังที่สามารถสร้างให้ทุกคนในชุมชนมีจิตสำนึกร่วมกัน (Civic Consciousness) มีจิตสาธารณะเพื่อสังคม (Public Consciousness) และมีขีดความสามารถ ในการจัดการเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตของตนบนพื้นฐานของสิทธิร่วมกันอย่างเท่าเทียม และพึ่งพาตนเองได้ ดังนั้น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) จึงได้บรรจุยุทธศาสตร์และนโยบายเพื่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนไว้เป็นแผนแม่บท หรือ Road map ในการพัฒนาประเทศ

โดยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ที่ครอบคลุมในทุกด้านของการพัฒนา โดยนำทุนของประเทศทั้ง ๖ ทุน ได้แก่ ทุนมนุษย์ ทุนสังคม ทุนกายภาพ ทุนทางการเงิน ทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และทุนทางวัฒนธรรม มาใช้ประโยชน์อย่างบูรณาการและเกื้อกูลกัน โดยสาระสำคัญของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๐ และ ๑๑ ได้เน้นวิธีส่งเสริมการเชื่อมต่อสร้างเครือข่ายในการขยายผลเพื่อการพัฒนา ลงสู่การปฏิบัติในระดับต่างๆ ที่สอดคล้องกับสภาพภูมิสังคม และกระจายการพัฒนาโดยยึดหลักการพัฒนาพื้นที่ ภารกิจ และการมีส่วนร่วม ให้จังหวัดเป็นพื้นที่ดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนา และเป็นจุดเชื่อมโยงการพัฒนาจากระดับชุมชนสู่ประเทศและประเทศสู่ชุมชน “เพิ่มการใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์” ให้เป็นเครื่องมือหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกภาคส่วนทั้งระดับพื้นที่ ท้องถิ่น และชุมชน โดยใช้กลไกและเครื่องมือการพัฒนาของทุกภาคส่วนสังคม ทั้งภาครัฐ ทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ชุมชน สถาบันทางสังคม องค์กรพัฒนาเอกชน สถาบันการศึกษา สื่อสารมวลชน รวมไปถึงสถาบันทางศาสนา มาบูรณาการให้เกิดการขับเคลื่อน ด้วยกระบวนการสร้างเครือข่าย หรือคลัสเตอร์ ที่ตอบสนองต่อการแก้ปัญหาและการพัฒนาศักยภาพของพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีแนวทางที่สำคัญประการหนึ่งคือ “การเสริมสร้างบทบาทของทุกภาคส่วนให้สามารถขับเคลื่อนแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ ๑๑ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ” เน้นการพัฒนาศักยภาพประชาชน ให้มีบทบาทสำคัญในกระบวนการพัฒนาเพื่อ “เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน” ให้พร้อมรองรับกับความเปลี่ยนแปลง รวมทั้งการ “เสริมสร้างความเข้มแข็งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”[๗] และ “พัฒนาบุคลากรภาครัฐให้เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง”

---

[๖] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, **ประกาศ เรื่อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔)**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๕๙), หน้า ๑๒-๑๗.

[๗] กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, **คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (แผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาสามปี แผนปฏิบัติการ การติดตามประเมินผล)**, (กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., ๒๕๕๖), หน้า ๒๒.

ด้วยเหตุนี้ การศึกษาวิจัยเพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็งนั้น จึงไม่อาจมองข้ามความสำคัญของภาคส่วนสังคมใดไปได้ ทว่า ในทางปฏิบัติส่วนใหญ่ มักจะศึกษาในมิติของการก่อรูปของความเข้มแข็งของชุมชน ในมุมมองบริบทชุมชนท้องถิ่นในรูปแบบของกรณีศึกษา เพื่อสร้างตัวแบบในการอธิบายเฉพาะกรณี และที่ผ่านมาส่วนใหญ่ยังไม่มีการศึกษาวิจัยเพื่อสร้างการบูรณาการแนวคิดการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน กับองคาพยพสำคัญที่อยู่ในท้องถิ่น ซึ่งเป็นตัวแทนในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชน อันได้แก่ “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบและในระดับต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับตำบล (อบต.) ถือได้ว่าเป็นภาคส่วนหนึ่งที่สำคัญยิ่ง ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนชนบท ในฐานะผู้ดำรงอยู่ในบริบทของการบริหารจัดการจัดสรรทรัพยากร เพื่อหนุนเสริมศักยภาพของชุมชน อำนวยความสะดวกให้ประชาชนสามารถดำเนินการได้ด้วยตัวเอง และเพิ่มบทบาทในการดำเนินการและสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตนเองมากขึ้น อันเป็นแนวทางแห่งการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้มีขึ้นมาได้ในชุมชนท้องถิ่น ดังนั้น การศึกษาเพื่อสังเคราะห์และปรับประยุกต์สร้างแนวทางการ “ปรับวิธีคิด” (Shared Values) ของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีมุมมองในการแก้ไขปัญหา และมุ่งการพัฒนาชุมชนแบบองค์รวม โดย “บูรณาการกับทัศนคติและแนวปฏิบัติตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เพื่อเสริมสร้างศักยภาพความเข้มแข็งของชุมชน” นั้น จึงนับเป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะหลักพุทธธรรมนับเป็นพื้นฐานสำคัญจากภายใน เป็นการประยุกต์เชิงสร้างสรรค์ เพื่อแสวงหาวิธีการใหม่ๆ ในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรเชิงพุทธในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จะสามารถเสริมสร้างความอยู่เย็นเป็นสุขในชุมชนท้องถิ่นให้มีความมั่นคงและยั่งยืนได้ และเพื่อเป็นการเสนอแนวทางหนึ่ง ในการเสริมสมรรถนะในการแก้ไขปัญหาการพัฒนาของรัฐแบบเก่าที่ไม่ยั่งยืน ตามเจตนารมณ์ของยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศและท้องถิ่นไทยในปัจจุบันตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ดังกล่าวมาข้างต้น

จากผลการติดตามการปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) เพื่อกำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการ ให้สามารถขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กลับพบว่ายังคงมีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตาม ที่ต้องเร่งผลักดันอย่างจริงจัง ในประเด็นสำคัญๆ และมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งเสริมสร้างขีดสมรรถนะของหน่วยงานราชการให้สามารถรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงในบริบทด้านต่างๆ สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและปัญหาใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น จึงได้มีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. ๒๕๕๖ – พ.ศ. ๒๕๖๑) ไว้เป็น ๓ หัวข้อ รวม ๗ ประเด็น โดยในส่วนหัวข้อการยกระดับองค์การสู่ความเป็นเลิศนั้น ได้มุ่งเน้นประเด็นการพัฒนาองค์การให้มีขีดสมรรถนะสูงและทันสมัย บุคลากรมีความเป็นมืออาชีพ เพื่อเร่งสร้างสมดุลและปรับระบบบริหารจัดการภายในภาครัฐให้สามารถผนึกกำลังเป็นระบบครบวงจรและพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ลดความเหลื่อมล้ำที่เน้นการพัฒนาอย่างทั่วถึงเป็นธรรม[๕] เนื่องจากแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ ๑๑ ได้มุ่งหวังให้ ชุมชนและองค์กร

---

[๕] คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, **แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. ๒๕๕๖ – พ.ศ. ๒๕๖๑)**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, ๒๕๕๖), หน้า ๒๖.

ปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นพลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ จากการบังคับใช้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งได้ส่งผลต่อการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนและการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต การขยายฐานรายได้ที่ท้องถิ่นจัดเก็บเอง และการบริหารงานขององค์กรที่เน้นประสิทธิภาพ เพื่อเป็นหลักประกันว่าประชาชนในท้องถิ่นจะได้รับการบริการสาธารณะที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน รวมทั้งเป็นกลไกสำคัญในการสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตยและธรรมาภิบาลในระดับชุมชน[๙] ดังนั้น การบริหารองค์กรปกครองท้องถิ่นให้สามารถขับเคลื่อนแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ ๑๑ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการเสริมศักยภาพเพื่อ “เสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง” ให้ประสบความสำเร็จได้อย่างเป็นรูปธรรมนั้น จำเป็นยิ่งที่ต้องคำนึงถึงการพัฒนาองค์การของสำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.)[๑๐] โดยเฉพาะการบริหารทรัพยากรบุคคลแนวใหม่ ที่ใช้หลักสมรรถนะ (competency) เป็นสำคัญ ผู้วิจัย จึงสนใจนำแนวทางการเชื่อมโยงการบริหารจัดการแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ ๑๑ สู่การปฏิบัติ และแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. ๒๕๕๖ – พ.ศ. ๒๕๖๑) เพื่อเสริมสร้างบทบาทของภาคส่วนให้สามารถขับเคลื่อนแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ ๑๑ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อการเสริมศักยภาพในกระบวนการเพื่อ “เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน” ด้วยการ “เสริมสร้างความเข้มแข็งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ให้พร้อมรองรับกับความเปลี่ยนแปลง เพื่อเข้าร่วมพัฒนาชุมชนให้มากขึ้น มาเป็นกรอบแนวคิดสำคัญในการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งหลักสมรรถนะ (competency) มุ่งเน้นการอธิบายคุณลักษณะของบุคลิกลักษณะที่ซ่อนอยู่ภายใน ปัจเจกบุคคล ทั้งความรู้ความสามารถ ทักษะ ตลอดจนทัศนคติที่จำเป็น และสามารถผลักดันให้ปัจเจกบุคคลนั้นสร้างผล การปฏิบัติงานที่ดี ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล[๑๑] ซึ่งคุณลักษณะของหลักสมรรถนะ (competency) นี้ ผู้วิจัยเห็นว่า มีความสอดคล้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ที่มีลักษณะแห่งกรรมวาท กิริยวาท และวิริยวาท อย่างเด่นชัดในหลายด้าน[๑๒] นอกจากนี้หลักพุทธธรรมยังมีคุณลักษณะที่มุ่งเน้นการพัฒนาจิตใจและปัญญา สอดรับกับแนวนโยบายในการปฏิรูปประเทศของรัฐบาลในปัจจุบัน[๑๓]

---

[๙] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, **พระบรมราชโองการประกาศเรื่องแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙)**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๕๔), หน้า ๕๔.

[๑๐] คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, **คู่มือการทำ PMQA มาใช้ในส่วนราชการและมหาวิทยาลัยของรัฐ**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, ๒๕๕๐), หน้า ๑๐-๑๘.

[๑๑] McClelland, David. C, “Testing for competence rather than for intelligence”, **American Psychologist**. Vol.28. No.1 (1973) : 1-14.

[๑๒] พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), **พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖), หน้า ๖.

[๑๓] คณะรักษาความสงบแห่งชาติ, **คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๔๙/๒๕๕๙ เรื่องมาตรการอุปถัมภ์และคุ้มครองศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๕๙), หน้า ๑๗-๑๙.

ดังนั้น การเลือกเฟ้นนำหลักพุทธธรรม ที่มีองค์ประกอบที่มีคุณลักษณะที่สามารถเอื้อต่อสมรรถนะการบริหารและปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนำเอาหลักพุทธธรรมที่สอดคล้องกับการบริหารและปฏิบัติหน้าที่เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ในองคาพยพต่างๆ ในองค์การบริหารส่วนตำบล มาพัฒนาและต่อยอดกับศาสตร์ด้านการบริหารจัดการ โดยใช้แนวทางการวิจัยในแบบของตะวันตก เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้วยกระบวนการวิจัยเพื่อค้นหาข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างเป็นวิทยาศาสตร์ ให้สามารถจับต้องและชี้วัดได้อย่างเป็นรูปธรรม ด้วยกระบวนการวิจัยเพื่อสร้างแนวทางการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ที่สามารถเสริมการสร้างฐานทาง “ปัญญาภายใน” ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน เพื่อเป็น “ภูมิคุ้มกัน” ให้กับคนและสังคมไทย เพื่อปรับใช้ในองคาพยพต่างๆ ในองค์การบริหารส่วนตำบล สร้างเป็นฐานหลักคิดในการกำกับใช้ในการบริหารและปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบล ให้มีมุมมองในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาชุมชนแบบองค์รวมจากภายใน โดยบูรณาการกับทัศนคติและแนวปฏิบัติที่ถูกต้องตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ด้วยวิธีต่อยอดในการสร้างให้ประชาชนมีจิตสำนึกร่วมกัน มีบทบาท และขีดความสามารถ ในการจัดการเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตของตน บนพื้นฐานของสิทธิร่วมกันอย่างเท่าเทียม และพึ่งพาตนเองได้ โดยอาศัยองค์กร กลไก กระบวนการ และกิจกรรมหลากหลาย ที่กลุ่มประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้น ในลักษณะหุ้นส่วนชุมชน ที่เกิดจากความรัก ความสมานฉันท์ และเอื้ออาทรต่อกัน โดยเห็นคุณค่าของประชาชน ว่าทุกคนมีส่วนร่วมเป็นหุ้นส่วนสาธารณะ (Partnership) ในการพัฒนาชุมชนสังคมร่วมกัน ภายใต้แนวคิดสังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (Green and Happiness Society) อาจจะเป็นตัวขับเคลื่อนที่ทรงพลัง ที่จะอำนวยให้เกิดการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างศักยภาพความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการวิจัยเรื่อง “พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง” เพื่อต้องการทราบสมรรถนะปัจจุบันตามแนวพระพุทธศาสนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีความสัมพันธ์กับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง และสร้างองค์ความรู้ตัวชี้วัดสมรรถนะเชิงพุทธ เพื่อให้เกิดการต่อยอดผลจากการวิจัยไปใช้เป็นสารสนเทศ เป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้ในการพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงานให้เกิดมาตรฐานสูงของบุคลากร เพื่อยกระดับให้องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นภาคส่วนสำคัญของสังคมชุมชนชนบท ที่จะสามารถดำรงตนเป็นผู้สนับสนุนทุนทางปัญญา และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาในมิติต่างๆ ของชุมชนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาท้องถิ่นในมิติมนุษย์ มิติสังคม รวมทั้งมิติด้านจิตใจใฝ่พัฒนา ที่ทุกฝ่ายมีความเข้าใจในจุดมุ่งหมาย และเอื้อเฟื้อเกื้อกูลกันในการแบ่งปันพลังปัญญา ร่วมกันก้าวไปสู่จุดหมายแห่งความดีงาม สามารถสร้างความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (Sustainable Development) ด้วยวิถีแห่งการปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธ (Buddhist Local Government) ที่สามารถสร้าง “ชุมชนเข้มแข็ง” (Community Empowerment) ให้เกิดขึ้นในสังคมไทยได้อย่างยั่งยืน

๑.๒ วัตถุประสงค์การวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปในการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งในปัจจุบัน

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาหลักพุทธธรรมเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

๑.๒.๓ เพื่อนำเสนอแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ สภาพการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งในปัจจุบัน เป็นอย่างไร

๑.๓.๒ ผลการศึกษาหลักพุทธธรรมเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เป็นอย่างไร

๑.๓.๓ แนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ควรเป็นอย่างไร

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัย แบ่งเป็น ๕ ด้าน ประกอบด้วยขอบเขตด้านเนื้อหา ขอบเขตด้านตัวแปร ขอบเขตด้านประชากร ขอบเขตด้านพื้นที่ และขอบเขตด้านเวลา ซึ่งแต่ละด้าน มีรายละเอียดดังนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหา โดยศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี และ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ตามขอบเขตเนื้อหา ที่เกี่ยวข้องดังนี้

๑) แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ

๒) แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

๓) แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์และการประเมินความต้องการจำเป็น

๔) การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อการพัฒนาสมรรถนะในองค์การบริหารส่วนตำบล

๕) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเรื่อง “พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง” ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยออกเป็น ๒ กลุ่ม ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

๑) ตัวแปรของการวิจัยเชิงปริมาณ

ตัวแปรของการวิจัยเชิงปริมาณ ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ ๒ เพื่อวิเคราะห์ “สมรรถนะปัจจุบันและสมรรถนะที่พึงประสงค์ เพื่อการทำงานมาตรฐานสูงอย่างมืออาชีพ ตามแนวพระพุทธศาสนา ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง” และวิเคราะห์จัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น ตัวชี้วัดสมรรถนะฯ โดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$) ประกอบด้วยตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ เพศ, อายุ, ระดับการศึกษาสูงสุด, สถานภาพ, ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง, ขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบล, ความคิดเห็นและความเข้าใจทั่วไปต่อความเข้มแข็งของชุมชน และความคิดเห็นและความเข้าใจทั่วไปต่อแนวคิดพุทธบูรณาการ รวมถึงสมรรถนะเพื่อการทำงานมาตรฐานสูงอย่างมืออาชีพ ตามแนวพระพุทธศาสนา ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม และตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ระดับสมรรถนะปัจจุบันขององค์การบริหารส่วนตำบลฯ และระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ขององค์การบริหารส่วนตำบลฯ

๒) ตัวแปรของการวิจัยเชิงคุณภาพ

ตัวแปรของการวิจัยเชิงคุณภาพ ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ ๑ และ ๓ เพื่อสังเคราะห์ศึกษาบทบาทหน้าที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาสมรรถนะเพื่อความเข้มแข็งของชุมชน ประกอบกับแนวคิดและองค์ประกอบการพัฒนาสมรรถนะ หลักการและคุณค่าของแนวคิดความเข้มแข็งของชุมชน ตามแนวคิดพระพุทธศาสนาและแนวคิดสมรรถนะในองค์การบริหารส่วนตำบล

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ และประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนี้

๑) ประชากรที่ใช้สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่กำหนดในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จำนวน ๓๓๕ แห่ง[๑๔] แห่งละ ๑ คน โดยศึกษาจากประชากรทั้งหมด

๒) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ

๒.๑) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) รวมจำนวน ๒๒ รูปหรือคน

---

[๑๔] กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, **ข้อมูลจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อมูล ณ วันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๘**, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://www.dla.go.th/work/abt/summarize.jsp [๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙].

๒.๒) ผู้ทรงคุณวุฒิที่ใช้เทคนิคการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus group discussion) รวมจำนวน ๑๒ รูปหรือคน

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัย “พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง” จะดำเนินการวิจัยจากองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ๕ จังหวัด ได้แก่จังหวัดอุตรดิตถ์, จังหวัดพิษณุโลก, จังหวัดสุโขทัย, จังหวัดกำแพงเพชร และจังหวัดพิจิตร รวมจำนวน ๓๓๕ แห่ง

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการวิจัยเพื่อสร้างแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบระยะเวลาแผนการดำเนินการวิจัยไว้ ๙ เดือน นับตั้งแต่ได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ตั้งแต่เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ ถึง เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐ รวมระยะเวลา ๙ เดือน

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง" ผู้วิจัยมุ่งสร้างและอธิบาย "แนวทางการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล" อันเป็นการวิจัยที่เน้นเชิงคุณภาพ (Qualitative) ซึ่งต้องวิเคราะห์เป็นองค์รวม (Holistic) ทำให้ผู้วิจัยไม่สามารถตั้งสมมุติฐานสำหรับตัวแปรที่สามารถตอบโจทย์การวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ทั้งหมด

อย่างไรก็ดี ผู้วิจัยได้เลือกใช้การวิจัยเชิงปริมาณร่วมด้วย เพื่อลดแนวโน้มความความลำเอียง (Bias) ของข้อมูล สร้างความมั่นใจในการใช้ได้ของผลที่ได้จากการศึกษาเชิงคุณภาพ ทำให้งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Methods Research) การตั้งสมมุติฐานการวิจัยในส่วนนี้ จึงมุ่งถึงสมมุติฐานของแบบสอบถามเชิงปริมาณ (Questionaire) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มาสร้างกรอบและประเด็นคำถาม ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อศึกษาวิเคราะห์ “สมรรถนะปัจจุบันและสมรรถนะที่พึงประสงค์ เพื่อการทำงานมาตรฐานสูงอย่างมืออาชีพตามแนวพระพุทธศาสนา ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง” ที่ผู้วิจัยจะสร้างขึ้นในระหว่างทำการวิจัย ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ ระดับสมรรถนะหลักเชิงพุทธบูรณาการ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับระดับชุมชนเข้มแข็ง

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๖.๑ สมรรถนะ หมายถึง สมรรถนะหลักทั้ง ๕ ด้าน ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๑๐๐๘/ว ๒๗ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๒ และตามบัญชีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็น แนบท้ายประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๔) ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม ความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน การบริการเป็นเลิศ และการทำงานเป็นทีม

๑.๖.๒ พุทธบูรณาการ หมายถึง การประยุกต์ใช้หลักธรรมในทางพระพุทธศาสนา ที่ว่าด้วยการบริหาร ทั้งในด้านการบริหารตนเอง บุคลากร และการบริหารงานในองค์การ อันเป็นสมรรถนะที่เอื้อต่อการสร้างสมรรถนะหลักในภาคราชการ ทั้ง ๕ ด้าน และมีความสอดคล้องกับการปฏิบัติงานของบุคลากรให้เกิดมาตรฐานสูง ในองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีหลักอารยวัฒิ ๕ เป็นแกนสมรรถนะหลัก และหลักธรรมประจำแต่ละสมรรถนะ ทั้ง ๕ ด้าน ประกอบด้วยหลักอิทธิบาท ๔, ฆราวาสธรรม ๔, ภาวนา ๔, สังคหวัตถุ ๔ และพรหมวิหาร ๔

๑.๖.๓ การพัฒนาสมรรถนะ หมายถึง การศึกษาองค์ประกอบ ความเหมาะสม สอดคล้องระหว่างพุทธธรรม และสมรรถนะหลักทั้ง ๕ ด้าน ประกอบด้วยการจัดลำดับความต้องการจำเป็น การสร้างตัวชี้วัดสมรรถนะเชิงพุทธ ของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาและประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้เกิดมาตรฐานสูง ตามหลักไตรสิกขา และปัญญา ๓ ด้วยการให้การศึกษา, อบรม และพัฒนา

๑.๖.๔ สมรรถนะเชิงพุทธบูรณาการ หมายถึง การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมและสมรรถนะหลักที่มีความต้องการจำเป็น จากผลการวิจัย ๕ ด้าน เพื่อสร้างตัวชี้วัดสมรรถนะเชิงพุทธในการใช้อธิบายกลุ่มของคุณลักษณะเชิงพฤติกรรม ที่มีความสัมพันธ์ และส่งผลกระทบต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งให้เกิดมาตรฐานสูง

๑.๖.๕ ตัวชี้วัดสมรรถนะเชิงพุทธ หมายถึง แบบจำลองที่ประยุกต์หลักพุทธธรรมและสมรรถนะ ที่ใช้อธิบายองค์ประกอบสมรรถนะ เพื่อความสามารถในการปฏิบัติงานในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งให้มีมาตรฐานสูง ของบุคลากรขององค์กรการบริหารส่วนตำบล ตามสมรรถนะหลักที่มีความต้องการจำเป็นทั้ง ๕ ด้าน ประกอบด้วย ชื่อสมรรถนะ นิยามสมรรถนะ และคำอธิบายสมรรถนะ ในแต่ละสมรรถนะ

๑.๖.๖ องค์การบริหารส่วนตำบล หรือ อบต. หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชนบท (Rural) ที่มีความใกล้ชิดกับชุมชนท้องถิ่น และมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) ในการศึกษานี้ได้แก่ อบต. ในเขตตรวจราชการที่ ๑๗ ได้แก่ จังหวัดอุตรดิตถ์, พิษณุโลก, สุโขทัย และเขตตรวจราชการที่ ๑๘ ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร และจังหวัดพิจิตร

๑.๖.๗ ชุมชนเข้มแข็ง หมายถึง การที่กลุ่มประชาชนมีจิตสำนึกร่วมกัน มีบทบาท และขีดความสามารถ ในการจัดการเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตของตน บนพื้นฐานของสิทธิร่วมกันอย่างเท่าเทียม และพึ่งพาตนเองได้ โดยอาศัยองค์กร กลไก กระบวนการ และกิจกรรมหลากหลาย ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้น ในลักษณะหุ้นส่วนชุมชน ตามตัวชี้วัดหลักความเข้มแข็งของชุมชนของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ประกอบด้วย ด้านการพึ่งตนเอง ด้านการเกื้อกูล และด้านการมีส่วนร่วม

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ทำให้ทราบ สภาพการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ที่เหมาะสมในปัจจุบัน

๑.๗.๒ ทำให้มี การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

๑.๗.๓ ทำให้ทราบ แนวทางพุทธบูรณาการเพื่อพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

๑.๗.๔ ผลจากการวิจัยนำไปใช้เป็นสารสนเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการประยุกต์สร้างระบบรางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธ ด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง” ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรม และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการกำหนดกรอบในการวิจัย เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจในการสร้างแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะฯ อย่างเป็นระบบ โดยแบ่งออกเป็น ๕ ส่วน ดังต่อไปนี้

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์และการประเมินความต้องการจำเป็น

๒.๔ การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อการพัฒนาสมรรถนะในองค์การบริหารส่วนตำบล

๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ที่ครอบคลุมในทุกด้านของการพัฒนา โดยนำทุนของประเทศทั้ง ๖ ทุน ได้แก่ ทุนมนุษย์ ทุนสังคม ทุนกายภาพ ทุนทางการเงิน ทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และทุนทางวัฒนธรรม มาใช้ประโยชน์อย่างบูรณาการและเกื้อกูลกัน[๑] ประกอบกับในปัจจุบัน องค์การทั้งในและต่างประเทศได้นำเอาหลักการสมรรถนะ (Competency) มาใช้ในการบริหารงานอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานด้านบริหารทรัพยากรมนุษย์ เช่น การสรรหา การพัฒนา และการรักษาบุคลากร ในองค์การ เนื่องจากหลักการสมรรถนะ เป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยให้ผลงานของบุคลากรให้ตรงตามความต้องการขององค์การ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อความสำเร็จขององค์การ อีกทั้งสมรรถนะกำลังได้รับความสนใจจากองค์การต่าง ๆ องค์การที่ต้องการนำสมรรถนะมาใช้ประโยชน์ มีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในปัจจุบัน ทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

ดังนั้น ในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมุ่งเน้นวิธีการสร้างมาตรฐานสูงให้แก่บุคลากร โดยผ่านกระบวนการที่มุ่งพัฒนาเพื่อสังเคราะห์และปรับประยุกต์สร้างแนวทางการ “ปรับวิธีคิด” (Shared Values) และเสริมสมรรถนะ (People Competency) ของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยบูรณาการแนวทางการพัฒนาตามศาสตร์สมัยใหม่ (Competency) เข้ากับแนวหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ซึ่งถือเป็น ๑ ใน ๖ ทุน ในการพัฒนาประเทศ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ เพื่อให้การศึกษาวิจัยเพื่อการเสริมสร้างสมรรถนะในการ

---

[๑] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, **ประกาศ เรื่อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๔)**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๕๐), หน้า ๑๒-๑๗.

พัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในกรอบงานการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เป็นทางเลือกหนึ่งในการแสวงหานวัตกรรมเพื่อการสร้างมาตรฐาน ในการทำงานเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

โดยในส่วนแรกนี้ จะกล่าวถึง ความหมาย ความสำคัญ ประเภท องค์ประกอบ แนวทางการพัฒนา และการประเมินสมรรถนะ รวมถึง สมรรถนะในระบบราชการไทย เพื่อทำความเข้าใจถึงแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ ดังต่อไปนี้

๒.๑.๑ ความหมายของสมรรถนะ

สมรรถนะมาจากภาษาอังกฤษ ว่า Competency ซึ่งพจนานุกรมของมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ (Cambridged University) ได้ให้ความหมายของ Competency ไว้ว่า Competency หมายถึง ทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการทำงาน[๒] ในขณะที่นักวิชาการบางท่าน ได้ให้ความหมาย สมรรถนะ (Competency) ไว้ในพจนานุกรม Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English โดยใช้คำว่า Competence และ Competency สมรรถนะหมายถึงการมีทักษะเพียงพอ หรือทักษะที่จำเป็นสำหรับเฉพาะงาน หรือเฉพาะเป้าหมาย[๓] อย่างไรก็ดี เดวิด แม็ค เคลแลนด์ (David Mc Clelland) ได้กล่าวว่า สมรรถนะ หมายถึง บุคลิกลักษณะที่ซ่อนอยู่ภายในปัจเจกบุคคล ซึ่งสามารถผลักดันให้ปัจเจกบุคคลนั้นสร้างผลการปฏิบัติงานที่ดีหรือตามเกณฑ์ที่กำหนดในงานที่ตนรับผิดชอบ[๔] นักวิชาการบางท่านกล่าวในเชิงการประเมินผลว่า สมรรถนะหมายถึง คุณลักษณะของแต่ละบุคคลซึ่งจะเป็นเหตุที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์การพิจารณาผลงานที่ดี หรือมีประสิทธิภาพของงานตามสภาวการณ์นั้น ๆ[๕] ซึ่งสมรรถนะยังหมายถึงความสามารถและคุณสมบัติของแต่ละบุคคลที่จำเป็นต้องมี เพื่อให้สามารถทำงานในขอบเขตงานที่ตนรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ[๖] นักวิชาการบางท่านจึงได้สรุปคำนิยามของสมรรถนะไว้ว่า หมายถึงกลุ่มของความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และคุณลักษณะ (Attributes) ที่เกี่ยวข้องกันซึ่งมีผลกระทบต่องานหลักของตำแหน่งงานหนึ่ง ๆ โดยกลุ่มความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะดังกล่าวสัมพันธ์กับผลงานของตำแหน่งนั้น ๆ และสามารถวัดผลเทียบกับมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับ และเป็นสิ่งที่สามารถเสริมสร้างขึ้นได้ โดยผ่านการฝึกอบรม และการพัฒนา[๗] ในขณะที่บางท่านได้กล่าวว่าสมรรถนะนั้นคือ

---

[๒] Cambridge University Press, **Cambridge Advanced Learner's Dictionary**, (Singapore: Green Giant Press, 2007), p. 324.

[๓] Ashby, M, **Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English**, (UK : Oxford University press, 2010), p. 26.

[๔] McClelland, David. C. **Testing for Competence Rather Than for Intelligence** (Cambridge : Harvard University, 1973), pp. 1-13.

[๕] Spencer L. M. & Spencer S. M, **Competece At Work : Models for Superior Performance**, (New York : John Willey and Sons, 1993), p. 9.

[๖] Shermon, Ganesd, **Competency Based HRM : A Strategic Resource for Competency Mapping Assessment and Development Centers**, (New Delhi : Tata McGraw-Hill, 2004), p. 11

[๗] อ้างถึงใน สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ, **แนวทางการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ด้วย Competency based learning**, (กรุงเทพมหานคร : ศิริวัฒนา อินเตอร์พริ้นท์, ๒๕๔๘), หน้า ๕๖.

ความสามารถ หรือสมรรถนะของผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ ต้องการ ซึ่งไม่ได้หมายถึงเฉพาะพฤติกรรม แต่มองลึกไปถึงความเชื่อ ทัศนคติ อุปนิสัยส่วนลึกของตนด้วย[๘] ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นของบุคคลในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ มีผลงานได้ตามเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดหรือสูงกว่า[๙] อันได้แก่ ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และคุณลักษณะส่วนบุคคล (Personal Characteristic of Attributes) ที่ส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรม (Behavior) ที่จำเป็น และมีผลให้บุคคลนั้นปฏิบัติงานในความรับผิดชอบของตนได้ดีกว่าบุคคลอื่น ซึ่งสมรรถนะของคนเกิดได้จาก ๓ ทาง ๑) เป็นพรสวรรค์ที่ติดตัวมาแต่กำเนิด ๒) เกิดจากประสบการณ์การทำงาน ๓) เกิดจากการฝึกอบรมและพัฒนา[๑๐] อย่างไรก็ดีในความหมายของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ได้ให้คำจำกัดความของสมรรถนะเอาไว้ว่า หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่ทำให้บุคคลสามารถสร้างผลงานได้โดดเด่นกว่าเพื่อนร่วมงานอื่น ๆ ในองค์กร[๑๑]

จากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความหมายของสมรรถนะตามแนวศาสตร์แห่งการบริหาร สรุปได้ว่า สมรรถนะคือกลุ่มของพฤติกรรมของบุคคล ในรูปของ ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และคุณลักษณะ (Attributes) รวมถึงค่านิยม จริยธรรม บุคลิกภาพ คุณลักษณะทางกายภาพ และอื่น ๆ ที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในบุคคล ที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน และมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับภาระงาน ตามตำแหน่งหน้าที่ ตามเป้าหมายที่องค์การกำหนด หรือตามที่องค์การมอบหมายให้รับผิดชอบ เพื่อการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้ประสิทธิผลตามเกณฑ์เป้าหมายมาตรฐานขององค์การ หรืออยู่สูงกว่าเกณฑ์เป้าหมายมาตรฐานที่องค์การกำหนดไว้ โดยสมรรถนะของบุคคลนั้น อาจมีขึ้นได้โดยเป็นพรสวรรค์ที่ติดตัวมาแต่กำเนิด เกิดจากประสบการณ์การทำงาน หรือเกิดจากการฝึกอบรมและพัฒนา

ตารางที่ ๒.๑ แสดงความหมายของสมรรถนะตามแนวศาสตร์แห่งการบริหาร

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
Spencer & Spencer, (1993, p. 9)	คุณลักษณะเป็นเหตุที่เกี่ยวข้องกับผลงานที่ดี หรือมีประสิทธิภาพของงาน
Shermon, (2004, p. 11)	คุณสมบัติที่บุคคลจำเป็นต้องมี เพื่อประสิทธิภาพของงาน

[๘] ณรงค์วิทย์ แสนทอง, **เทคนิคการจัดทำ Job Discription บนพื้นฐานของ Competency และ KPI**, (กรุงเทพมหานคร : เอช อาร์ เซ็นเตอร์, ๒๕๔๖), หน้า ๒๗.

[๙] เทื้อน ทองแก้ว, “ภาวะผู้นำ : สมรรถนะหลักของผู้บริหาร”, **วารสารวิชาการ**, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๙ (กันยายน ๒๕๔๕) : ๓๕-๔๓.

[๑๐] ประจักษ์ ทรัพย์อุดม, **แนวทางพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วย Competency**, (กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., ๒๕๔๕), หน้า ๓.

[๑๑] สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, **คู่มือสมรรถนะราชการพลเรือนไทย**, (กรุงเทพมหานคร : คณะทำงานโครงการสมรรถนะสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, ๒๕๔๘), หน้า ๔๒.

ตารางที่ ๒.๑ แสดงความหมายของสมรรถนะตามแนวศาสตร์แห่งการบริหาร (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
Scott B. Parry, (2004, p. 48)	สมรรถนะคือกลุ่มของความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และคุณลักษณะ (Attributes) สามารถวัดผลเทียบกับมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับ และเป็นสิ่งที่สามารถเสริมสร้างขึ้นได้ โดยผ่านการฝึกอบรม และการพัฒนา
David Mc Clelland, (1973, pp. 1-14)	บุคลิกซึ่งสามารถผลักดันให้ปัจเจกบุคคลสร้างผลงานตามเกณฑ์ที่กำหนด
ณรงค์วิทย์ แสนทอง, (๒๕๔๖, หน้า ๒๗)	สมรรถนะ หมายรวมถึงความเชื่อ ทัศนคติ อุปนิสัย ส่วนลึกของบุคคล
สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, (๒๕๔๘, หน้า ๔)	คุณลักษณะที่ทำให้บุคคลสร้างผลงานได้โดดเด่นกว่าเพื่อนร่วมงานอื่น ๆ ในองค์กร
เทื้อน ทองแก้ว, (๒๕๔๕, หน้า ๓๕-๔๓)	ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็น เพื่อผลงานได้ตามเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดหรือสูงกว่า
ประจักษ์ ทรัพย์อุดม, (๒๕๕๐, หน้า ๓)	สมรรถนะของคนเกิดได้จาก ๓ ทาง คือ ๑) เป็นพรสวรรค์ที่ติดตัวมาแต่กำเนิด ๒) เกิดจากประสบการณ์การทำงาน ๓) เกิดจากการฝึกอบรมและพัฒนา

๒.๑.๒ ความสำคัญของสมรรถนะ

หลักความสำคัญของสมรรถนะ หรือ Competency ในเชิงศาสตร์แห่งการบริหาร ได้มีนักวิชาการและหน่วยงานให้ความเห็นไว้หลากหลาย เช่น มีแนวคิดของนักวิชาการต่อสมรรถนะ ว่ามีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรและองค์การ ซึ่งจะช่วยให้การคัดสรรบุคคลที่มีลักษณะดีทั้งความรู้ ทักษะ และความสามารถ ตลอดจนพฤติกรรมที่เหมาะสมกับงาน เพื่อปฏิบัติงานให้สำเร็จตามความต้องการขององค์การอย่างแท้จริง ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานทราบถึงระดับความสามารถของตนเองว่าอยู่ในระดับใด และจะต้องพัฒนาในเรื่องใด ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น ช่วยสนับสนุนให้ตัวชี้วัดหลักของผลงาน (Key Performance Indicator : KPIs) บรรลุเป้าหมาย เพราะสมรรถนะจะเป็นตัวบ่งบอกได้ว่า ถ้าต้องการให้บรรลุเป้าหมายตาม KPIs แล้วจะต้องใช้สมรรถนะตัวไหนบ้าง ช่วยให้เกิดการหล่อหลอมไปสู่สมรรถนะขององค์การที่ดีขึ้น[๑๒] ในขณะที่ในส่วนของความสำคัญของสมรรถนะนั้น มีทั้งส่วนที่เหมือนและมีทั้งส่วนที่แตกต่างจากความสามารถทั่วไป คือ ในส่วนที่เหมือนประกอบไปด้วยความรู้ความเข้าใจ ทัศนคติ และทักษะความชำนาญในการทำงาน แต่ในส่วนที่แตกต่างกันคือศักยภาพส่วนบุคคล อุปกรณ์ เครื่องมือที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงาน อำนาจการตัดสินใจที่

[๑๒] วิมาน วรรณคำ, “การพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน”, **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชาภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา).

เหมาะสม ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานนั้น ๆ ให้บรรลุผลงานตามเป้าหมาย ดังนั้นเหตุผลสำคัญที่ต้องมีการกำหนดสมรรถนะในการทำงานก็คือ เพื่อสร้างคุณสมบัติที่สำคัญที่ทำให้บุคคลในแต่ละตำแหน่งงานสามารถทำงานให้บรรลุผลลัพธ์ที่องค์กรต้องการ เพื่อเป็นแนวทางการ คัดเลือก พัฒนา โยกย้ายบุคลากร และเป็นแนวทางการสร้างวัฒนธรรมการทำงาน รวมถึงใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลงานพนักงานอย่างเป็นธรรม เพื่อที่จะป้องกันความสูญเสียที่จะเกิดจากการทำงาน และสามารถสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน[๑๓] ในขณะที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ก็ได้ระบุว่า สมรรถนะหรือ Competency มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรและองค์กร คือสมรรถนะมีประโยชน์ต่อตัวผู้ปฏิบัติงาน ต่อตัวองค์กรหรือหน่วยงาน และต่อการบริหารงานบุคคลโดยรวม คือ ช่วยให้การคัดสรรบุคคลที่มีลักษณะดีทั้งความรู้ ทักษะและความสามารถ ตลอดจนพฤติกรรมที่เหมาะสมกับงาน เพื่อปฏิบัติงานให้สำเร็จตามความต้องการขององค์กรอย่างแท้จริง, ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานทราบถึงระดับความสามารถของตัวเองว่าอยู่ในระดับใด และจะต้องพัฒนาในเรื่องใด ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น, ใช้ประโยชน์ในการพัฒนาฝึกอบรมแก่พนักงานในองค์กร, ช่วยสนับสนุนให้ตัวชี้วัดหลักของผลงาน (KPIs) บรรลุเป้าหมายเพราะ Competency จะเป็นตัวบ่งบอกได้ว่า ถ้าต้องการให้บรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดหลักแล้วต้องใช้ Competency ตัวไหนบ้าง, ป้องกันไม่ให้ผลงานเกิดจากโชคชะตาเพียงอย่างเดียว เช่น ยอดขายของพนักงานขายเพิ่มสูงกว่าเป้าที่กำหนด ทั้ง ๆ ที่พนักงานขายคนนั้นไม่ค่อยตั้งใจทำงานมากนัก แต่เนื่องจากความต้องการของตลาดสูง จึงทำให้ยอดขายเพิ่มขึ้นเองโดยไม่ต้องลงแรงอะไรมาก แต่ถ้ามีการวัดสมรรถนะแล้ว จะทำให้สามารถตรวจสอบได้ว่าพนักงานคนนั้นประสบความสำเร็จเพราะโชคช่วยหรือด้วยความสามารถของเขาเอง, ช่วยให้เกิดการหล่อหลอมไปสู่สมรรถนะขององค์กรที่ดีขึ้น เพราะถ้าทุกคนปรับสมรรถนะของตัวเองให้เข้ากับผลงานที่องค์กรต้องการอยู่ตลอดเวลาแล้ว ในระยะยาวก็จะส่งผลเกิดเป็น "สมรรถนะเฉพาะ" ขององค์กรนั้น ๆ เช่น เป็นองค์กรแห่งการคิดสร้างสรรค์ เพราะทุกคนในองค์กรมีสมรรถนะในเรื่องการคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking)[๑๔]

จากการให้ความหมายถึงความสำคัญของสมรรถนะ จะเห็นได้ว่าสมรรถนะนั้นมีความสำคัญยิ่งต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์การ ทั้งในแง่ของการเอื้อต่อการกำหนดคุณสมบัติของบุคลากร การเป็นเครื่องมือในการจำแนก คัดสรร ประเมิน และกำหนด ศักยภาพของบุคลากรในองค์การ เป็นแนวทางในการสร้างกำหนดการพัฒนาการทำงานให้ตรงตามวัตถุประสงค์ขององค์การ ตามระดับความสามารถของบุคลากร ซึ่งสามารถส่งผลให้องค์การนั้นสามารถปรับปรุงและพัฒนาพฤติกรรมของบุคลากรที่เหมาะสมกับงาน เพื่อปฏิบัติงานให้สำเร็จตามความต้องการขององค์การได้อย่างแท้จริง

---

[๑๓] เอนกลาภ สุทธินันท์, **แนวทางการนำสมรรถนะทั้ง ๕ ไปเพิ่มประสิทธิภาพ การปฏิบัติงาน อย่างได้ผล**, (กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., ๒๕๔๘), หน้า ๖๕.

[๑๔] สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, **การปรับใช้สมรรถนะในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ : การสัมมนาเรื่องสมรรถนะของข้าราชการ เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๔๘**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, ๒๕๔๘), หน้า ๔.

ตารางที่ ๒.๒ แสดงความสำคัญของสมรรถนะตามแนวศาสตร์แห่งการบริหาร

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
วิมาน วรรณคำ, (๒๕๕๓, หน้า ๕๗)	สมรรถนะช่วยสนับสนุนให้ตัวชี้วัดหลักของผลงาน (Key Performance Indicator : KPIs) บรรลุเป้าหมาย เพราะสมรรถนะจะเป็นตัวบ่งบอกได้ว่า ถ้าต้องการให้บรรลุเป้าหมายตาม KPIs แล้วจะต้องใช้สมรรถนะตัวไหนบ้าง ช่วยให้เกิดการหล่อหลอมไปสู่สมรรถนะขององค์การที่ดีขึ้น
เอนกลาภ สุทธินันท์, (๒๕๔๘, หน้า ๖๕)	สมรรถนะ ช่วยให้สามารถประเมินศักยภาพส่วนบุคคล เลือกอุปกรณ์ เครื่องมือที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงาน อำนาจการตัดสินใจที่เหมาะสม ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานนั้น ๆ ให้บรรลุผลงานตามเป้าหมาย
สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน,(๒๕๔๘, หน้า ๔)	สมรรถนะช่วยให้สามารถตรวจสอบได้ว่าบุคลากรในองค์การประสบความสำเร็จเพราะโชคช่วย หรือด้วยความสามารถของเขาเอง, ช่วยให้เกิดการหล่อหลอมไปสู่สมรรถนะขององค์การที่ดีขึ้น เกิดเป็น "สมรรถนะเฉพาะ" ขององค์กรนั้น ๆ ได้

๒.๑.๓ ประเภทของสมรรถนะ

ประเภทของสมรรถนะ ในเชิงศาสตร์แห่งการบริหาร ได้มีนักวิชาการและหน่วยงานให้ความเห็นไว้หลากหลาย บางท่านได้แบ่งประเภทของสมรรถนะ ออกเป็น ๒ ประเภท คือ ความสามารถหลัก หมายถึง กลุ่มความสามารถที่ทุกตำแหน่งในองค์การต้องมี ซึ่งส่วนใหญ่จะมีอยู่ ๒ ส่วน คือ การจัดการ เช่น การวางแผน การแก้ไขปัญหา และการตัดสินใจ เป็นต้น และด้านทั่วไป เช่น การสื่อสาร การเจรจาต่อรอง และทักษะด้านคอมพิวเตอร์ เป็นต้น และความสามารถด้านเทคนิค หมายถึง ความสามารถที่อิงตามเนื้อหางานเป็นหลัก เช่น ด้านทรัพยากรบุคคล ด้านการตลาด ด้านบัญชีการเงิน เป็นต้น[๑๕] ในขณะที่บางท่านได้แบ่งสมรรถนะออกเป็น ๓ ประเภท คือ สมรรถนะหลัก หมายถึง บุคลิกลักษณะของคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ ทัศนคติ ความเชื่อและอุปนิสัยของคนในองค์การโดยรวมที่จะช่วยสนับสนุนให้องค์การบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ได้, สมรรถนะเกี่ยวกับงาน หมายถึง บุคลิกของคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ ทัศนคติ ความเชื่อและอุปนิสัยที่ช่วยส่งเสริมให้บุคคลนั้นสามารถสร้างผลงานในการปฏิบัติงานในตำแหน่งนั้น ๆ ได้สูงกว่ามาตรฐาน และสมรรถนะส่วนบุคคล หมายถึง บุคลิกลักษณะของคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ ทัศนคติ ความเชื่อ และอุปนิสัย ที่ทำให้บุคคลสามารถในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้โดดเด่นกว่าคนทั่วไป[๑๖] อย่างไร

---

[๑๕] เกริกเกียรติ ศรีเสริมโภค, **การพัฒนาความสามารถเชิงสมรรถนะ**, (กรุงเทพมหานคร : โกบัลคอนเซิร์น, ๒๕๔๖), หน้า ๒๘.

[๑๖] ณรงค์วิทย์ แสนทอง, **เทคนิคการจัดทำ Job Discription บนพื้นฐานของ Competency และ KPI**, หน้า ๑๐-๑๑.

ก็ดี นักวิชาการบางท่านยังแบ่งประเภทของสมรรถนะเป็น ๒ ประเภท คือสมรรถนะหลัก คือ คุณลักษณะของบุคลากรทุกคนที่ต้องมีเพื่อบรรลุความสำเร็จขององค์กร เช่น ความรอบรู้เกี่ยวกับองค์กร ความซื่อสัตย์ ความใฝ่รู้ เป็นต้น และสมรรถนะในงาน คือ ความสามารถที่ผู้ปฏิบัติงานด้านนั้นพึงมีเพื่อให้งานสำเร็จได้ผลผลิตตามที่ต้องการ มี ๒ ลักษณะ คือ สมรรถนะร่วมของทุกตำแหน่งในกลุ่มงาน เป็นคุณลักษณะที่บุคคลทุกตำแหน่งในกลุ่มงานเดียวกันต้องมี เช่น กลุ่มฝึกอบรมจะต้องมีคุณลักษณะที่เหมือนกัน คือมีความรู้พื้นฐานการฝึกอบรม และสมรรถนะเฉพาะตำแหน่ง เป็นคุณลักษณะเฉพาะในกลุ่มงานนั้น ๆ เช่น ตำแหน่งนักพัฒนาทรัพยากรบุคคลต้องมีความรู้ความสามารถในการประเมินความจำเป็นในการฝึกอบรม[๑๗]

ในส่วนของประเภทของสมรรถนะ บางท่านได้แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท โดยเรียกว่าขีดความสามารถ คือ ขีดความสามารถหลัก (Core Competency) หมายถึง บุคลิกลักษณะหรือการแสดงออกของพฤติกรรมของพนักงานทุกคนในองค์กร ที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ ทัศนคติ ความเชื่อ และอุปนิสัยของบุคคลในองค์กรโดยรวม ถ้าพนักงานทุกคนในองค์กรมีขีดความสามารถประเภทนี้ ก็จะมีส่วนที่จะช่วยสนับสนุนให้องค์กรบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ได้ ขีดความสามารถประเภทนี้จะถูกกำหนดจากวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายหลัก หรือกลยุทธ์องค์กร, ขีดความสามารถด้านการบริหาร (Managerial Competency) คือ ความสามารถด้านการบริหารจัดการเป็นขีดความสามารถที่มีได้ทั้งในระดับผู้บริหาร และระดับพนักงาน โดยจะแตกต่างกันตามบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบ (Role – Based) เช่น แตกต่างตามตำแหน่งทางการบริหาร งานที่รับผิดชอบซึ่งบุคคลในองค์กรจำเป็นต้องมีในการทำงานเพื่อให้งานสำเร็จ และต้องสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ขององค์กร และขีดความสามารถตามตำแหน่งงาน (Functional Competency) คือ ความรู้ความสามารถในงาน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะเฉพาะของงานต่าง ๆ (Jop – Based) เช่น ตำแหน่งวิศวกรไฟฟ้า ควรต้องมีความรู้ทางวิศวกรรม นักบัญชี ควรต้องมีความรู้ทางด้านบัญชี เป็นต้น หน้าที่งานที่ต่างกัน ความสามารถในงานย่อมจะแตกต่างกันตามอาชีพ ซึ่งอาจเรียกขีดความสามารถชนิดนี้ที่เรียกว่า Functional Competency หรือ Jop Competency เป็น Technical Competency ก็ได้ อาจกล่าวได้ว่าขีดความสามารถชนิดนี้เป็นขีดความสามารถเฉพาะบุคคล ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ พฤติกรรม และคุณลักษณะของบุคคลที่เกิดขึ้นจริงตามหน้าที่หรืองานที่รับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย แม้ว่าหน้าที่งานเหมือนกัน ไม่จำเป็นว่าคนที่ปฏิบัติงานในหน้าที่นั้น จะต้องมีความสามารถเหมือนกัน[๑๘] และนักวิชาการบางท่านได้อธิบายว่าสมรรถนะแบ่งเป็น ๒ ประเภทใหญ่ คือ[๑๙]

๑) สมรรถนะหลัก (Core Competency) หมายถึงคุณสมบัติหรือคุณลักษณะพื้นฐานที่เป็นหลักในทุกตำแหน่งงานในองค์การจะต้องมี ถือว่าเป็น “คุณสมบัติร่วม” ของทุกคนในองค์การที่

---

[๑๗] ชัชรินทร์ ชวนวัน. “สมรรถนะ”, **จุลสารสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา.** (มกราคม ๒๕๔๗) : ๓-๔.

[๑๘] อาภรณ์ ภู่วิทยพันธุ์, **Career Development in Practice**, (กรุงเทพมหานคร : เอช อาร์ เซ็นเตอร์, ๒๕๔๗), หน้า ๕๖.

[๑๙] ธำรงศักดิ์ คงคาสวัสดิ์, **เริ่มต้นอย่างไร เมื่อจะนำ Competency มาใช้ในองค์การ**, กรุงเทพมหานคร : สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น), ๒๕๔๘,) หน้า ๕๖.

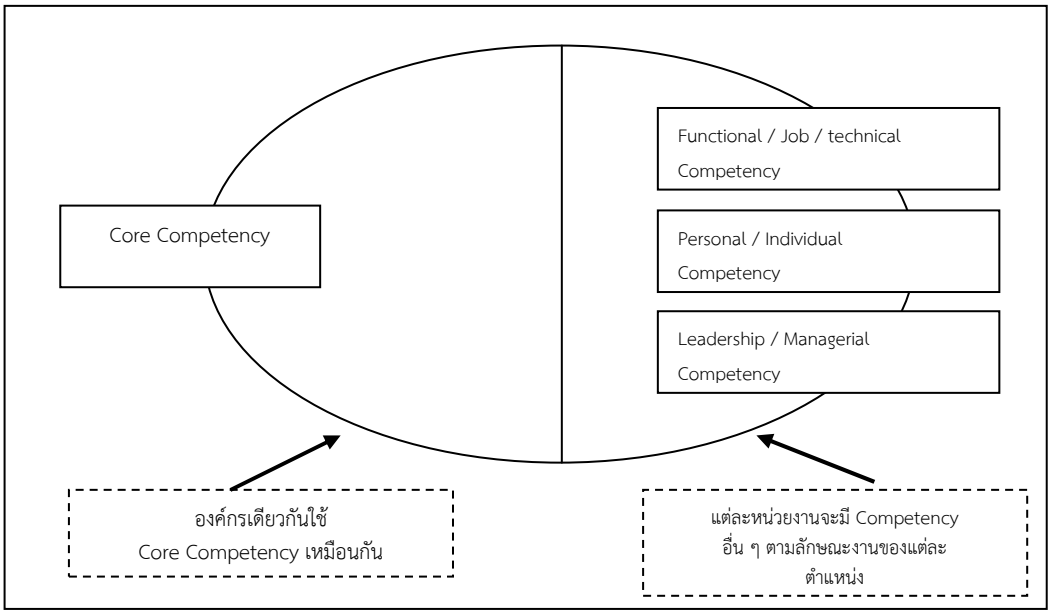
จะต้องมี สมรรถนะหลักขององค์การหนึ่งอาจไม่เหมือนกับอีกองค์การหนึ่งก็ได้ สมรรถนะหลัก ก็คือส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมองค์การ (Corporate Culture)

๒) สมรรถนะอื่น ๆ (Others Competency) หมายถึงคุณสมบัติหรือคุณลักษณะที่องค์การต้องการสำหรับแต่ละตำแหน่งงานที่แตกต่างกันออกไป ได้แก่ สมรรถนะตามหน้าที่สมรรถนะวิชาชีพ สมรรถนะทางเทคนิคหรือสมรรถนะในสายงาน (Functional/ Professional/ Technical/ Job Competency) สมรรถนะส่วนบุคคล (Personal/ Individual Competency) สมรรถนะภาวะผู้นำ หรือการบริหาร (Leadership/ Managerial Competency)

๒.๑) สมรรถนะตามหน้าที่ วิชาชีพ เทคนิคหรือสมรรถนะในสายงาน (Functional/ Professional/ Technical/ Job Competency) หมายถึงคุณสมบัติหรือคุณลักษณะของผู้ดำรงตำแหน่งที่ควรจะมีในตำแหน่งนั้น ๆ

๒.๒) สมรรถนะส่วนบุคคล (Personal/ Individual Competency) หมายถึงคุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลที่มีความสามารถพิเศษที่ช่วยเสริมให้การปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จได้ดีเป็นพิเศษ

๒.๓) สมรรถนะภาวะผู้นำ หรือการบริหาร (Leadership/ Managerial Competency) หมายถึง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะของการเป็นผู้นำ จะกำหนดสำหรับคนที่จะต้องไปรับตำแหน่งเป็นผู้บริหาร หรือหัวหน้างาน ว่าจะต้องมีคุณสมบัติอย่างไรบ้างในตำแหน่งนั้น ๆ ดังแผนภาพการแสดงออกถึงพฤติกรรมที่สะท้อนถึงผลงาน ดังนี้

แผนภาพที่ ๒.๑ การแสดงออกถึงพฤติกรรมที่สะท้อนถึงผลงาน[๒๐]

[๒๐] วรกานต์ อินทรโสภา, “การพัฒนาสมรรถนะความเป็นผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก”, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชาบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

จากการให้ความหมายถึงประเภทของสมรรถนะ จะเห็นได้ว่า ประเภทของสมรรถนะจะมีเท่าใดนั้น ขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์ พันธกิจ หรือเป้าหมายหลักขององค์การ ซึ่งจะหลอมรวมเป็นสมรรถนะโดยจำแนกตามเป้าหมายและบทบาทของบุคลากรในองค์การนั้น ๆ โดยสรุปประเภทของสมรรถนะ มี ๓ ประเภท คือ ๑) สมรรถนะหลักขององค์การ (Core Competency of Organisation) ที่จะถูกกำหนดขึ้นตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายหลักขององค์การ เพื่อให้สมาชิกทุกคน มีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะตลอดจนบุคลิกภาพที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินงานบรรลุสู่ความสำเร็จ ๒) สมรรถนะในการบริหารจัดการ (Professional Competency or Role Competency) เป็นการบ่งชี้ให้เห็นถึงความสามารถในการบริหารจัดการในตำแหน่งความรับผิดชอบซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งที่บุคคลที่เข้ามาสู่ตำแหน่งนั้น ๆ ต้องปฏิบัติ เพื่อให้มั่นใจว่าผู้บริหารสามารถปฏิบัติภารกิจบรรลุผลตามมาตรฐานของตำแหน่งที่ถูกกำหนดไว้ และ ๓) สมรรถนะในตำแหน่งหน้าที่ (Functional Competency or Jop Competency) เป็นความสามารถของบุคคลตามหน้าที่ที่ต่างกัน เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่าง ทำให้สามารถทำงานที่สูงกว่า หรือซับซ้อนกว่า จึงทำให้เกิดผลสำเร็จที่แตกต่างกันของบุคคล[๒๑]

ตารางที่ ๒.๓ แสดงประเภทของสมรรถนะตามแนวศาสตร์แห่งการบริหาร

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
เกริกเกียรติ ศรีเสริมโภค, (๒๕๔๖, หน้า ๒๘)	ประเภทของสมรรถนะ มี ๒ ประกอบด้วย ๑. ความสามารถหลัก หมายถึง กลุ่มความสามารถที่ทุกตำแหน่งในองค์การต้องมี ๒. ความสามารถด้านเทคนิค หมายถึง ความสามารถที่อิงตามเนื้อหางานเป็นหลัก
ณรงค์วิทย์ แสนทอง, (๒๕๔๖, หน้า ๑๐-๑๑)	ประเภทของสมรรถนะ มี ๓ ประกอบด้วย ๑.สมรรถนะหลัก ๒.สมรรถนะเกี่ยวกับงาน ๓.สมรรถนะส่วนบุคคล คือบุคลิกลักษณะที่ทำให้บุคคลสามารถทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้โดดเด่นกว่าคนทั่วไป
ชัชรินทร์ ชวนวัน, (๒๕๔๗, หน้า ๓-๔)	ประเภทของสมรรถนะ มี ๒ ประกอบด้วย ๑. สมรรถนะหลัก ๒. สมรรถนะในงาน แบ่งออกเป็นสมรรถนะร่วมของทุกตำแหน่งในกลุ่มงาน และสมรรถนะเฉพาะตำแหน่ง
อาภรณ์ ภู่วิทยพันธ์, (๒๕๔๗, หน้า ๕๖)	ประเภทของสมรรถนะ มี ๓ ประกอบด้วย ๑. ขีดความสามารถหลัก (Core Competency) ถูกกำหนด

[๒๑] วรกานต์ อินทรโสภา, “การพัฒนาสมรรถนะความเป็นผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก”, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชาบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

ตารางที่ ๒.๓ แสดงประเภทของสมรรถนะตามแนวศาสตร์แห่งการบริหาร (ต่อ)

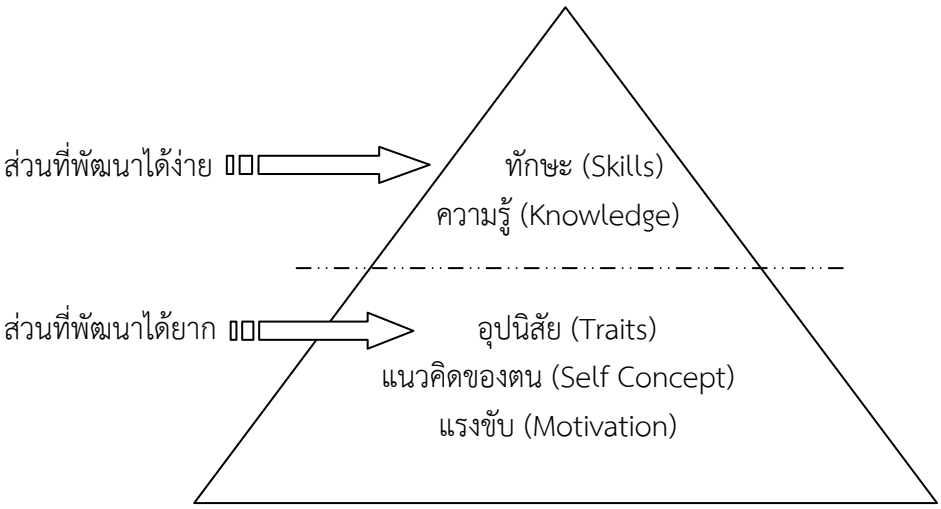
นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
	จากวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายหลัก หรือกลยุทธ์องค์กร ๒. ขีดความสามารถด้านการบริหาร (Managerial Competency) พนักงาน โดยจะแตกต่างกันตามบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบ (Role – Based) ๓. ขีดความสามารถตามตำแหน่งงาน (Functional Competency หรือ Jop Competency)
ธำรงศักดิ์ คงคาสวัสดิ์, (๒๕๔๘, หน้า ๕๖)	ประเภทของสมรรถนะ มี ๒ ประกอบด้วย ๑. สมรรถนะหลัก (Core Competency) ๒. สมรรถนะอื่น ๆ (Others Competency) แบ่งย่อยออกเป็น สมรรถนะในสายงาน (Functional/ Professional/ Technical/ Job Competency) สมรรถนะส่วนบุคคล (Personal/ Individual Competency) และสมรรถนะภาวะผู้นำหรือการบริหาร (Leadership/ Managerial Competency)

๒.๑.๔ องค์ประกอบของสมรรถนะ

องค์ประกอบของสมรรถนะ ในเชิงศาสตร์แห่งการบริหาร ได้มีนักวิชาการและหน่วยงานให้ความเห็นไว้หลากหลาย โดยนักวิชาการบางท่าน ได้อธิบายแนวคิดองค์ประกอบของสมรรถนะว่ามี ๕ ส่วน คือ ความรู้ (Knowledge) คือ ความรู้เฉพาะในเรื่องที่ต้องรู้ เป็นความรู้ที่เป็นสาระสำคัญ เช่น ความรู้ด้านเครื่องยนต์ เป็นต้น, ทักษะ (Skill) คือ สิ่งที่ต้องการให้ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ทักษะทางคอมพิวเตอร์ ทักษะทางการถ่ายทอดความรู้ เป็นต้น ทักษะที่เกิดได้นั้นมาจากพื้นฐานทางความรู้และสามารถปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วว่องไว, ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง (Self – Concept) คือ เจตคติ ค่านิยม และความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตน หรือสิ่งที่บุคคลเชื่อว่าตนเองเป็น เช่น ความมั่นใจในตนเอง เป็นต้น, บุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล (Traits) เป็นสิ่งที่อธิบายถึงบุคคลนั้น เช่น คนที่น่าเชื่อถือไว้วางใจได้ หรือมีลักษณะเป็นผู้นำ เป็นต้น และแรงจูงใจ/เจตคติ (Motives/Attitude) เป็นแรงจูงใจหรือแรงขับภายใน ซึ่งทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่เป้าหมาย หรือมุ่งสู่ความสำเร็จ เป็นต้น[๒๒] ในขณะที่นักวิชาการบางท่าน ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของสมรรถนะ ว่าประกอบไปด้วย ๕ ปัจจัย คือ แรงจูงใจ หมายถึง เป็นสิ่งที่บุคคลต้องการหรือคิดตรงกันในการกระทำซึ่งจะเป็นแรงขับหรือเลือกพฤติกรรมที่แสดงออกมา สิ่งที่จะผลักดัน ชี้ทางและเลือกที่จะให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย เช่น คนที่มีแรงผลักดันใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะเป็นคนที่พยายามตั้งเป้าหมายที่ท้าทาย และเต็มไปด้วยความรับผิดชอบเพื่อที่จะบรรลุเป้าหมาย, คุณลักษณะ หมายถึง เป็นคุณลักษณะทางกายภาพ และคุณลักษณะภายใน เช่น การควบคุมอารมณ์, การรับรู้

[๒๒] McClelland, David. C. **Testing for Competence Rather Than for Intelligence**, pp. 1-13.

ตนเอง หมายถึง ทัศนคติ ค่านิยม และภาพลักษณะที่แต่ละคนรับรู้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ของบุคคลจะทำให้เกิดปฏิกิริยาต่อแรงจูงใจและทำนายถึงพฤติกรรมของสถานการณ์ต่าง ๆ ได้, ความรู้ หมายถึง ข้อมูลที่แต่ละคนรวบรวมและสะสมเอาไว้ และทักษะ หมายถึง ความสามารถในการทำงาน ทั้งที่ต้องใช้ทักษะทางกายและทักษะทางความคิด[๒๓] ซึ่งทำให้นักวิชาการบางท่านได้อธิบายแนวคิดองค์ประกอบของสมรรถนะ โดยมององค์ประกอบของสมรรถนะว่าเป็นเสมือนภูเขาน้ำแข็ง (Iceberg Model) ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๒.๒ แบบจำลองภูเขาน้ำแข็ง (The Iceberg Model)[๒๔]

ทักษะ (Skills) เป็นความสามารถในการปฏิบัติงานตามความมุ่งมั่นจากจิตใจและร่างกาย โดยความสามารถนี้จะรวมไปถึงการคิดเชิงระบบ (Analytical Thinking) ที่จะต้องคิดถึงความเป็นเหตุเป็นผลด้วย เช่นทักษะในการเชื่อมโลหะ ซึ่งจะต้องเชื่อมอย่างไร ให้โลหะติดเป็นเนื้อเดียวกันเป็นเส้นตรง สวยงาม ไม่ทำลายพื้นผิวส่วนอื่น เป็นต้น

ความรู้ (Knowledge) เป็นข้อมูลที่อยู่ในตัวบุคคลซึ่งจำเป็นต่องานที่รับผิดชอบ เช่น ความรู้ทางบัญชีที่จำเป็นต้องรู้กระบวนการลงบัญชีตลอดจนงานอื่น ๆที่จำเป็นต่อบัญชี เป็นต้น

อุปนิสัย (Traits) เป็นคุณลักษณะที่มักจะแสดงออกเพื่อโต้ตอบต่อสถานการณ์ เช่น การทำงานของนักบริหารบางคนจะชอบความรวดเร็ว คิดเร็ว ทำเร็วในการทำงาน แต่บางคนจะคิดช้าแต่รอบคอบ อันเนื่องมาจากปฏิกิริยาตอบสนองต่อปัญหาหรือสถานการณ์ของแต่ละคน เป็นต้น

แนวคิดส่วนตน (Self Concept) เป็นส่วนของค่านิยม (Value) ทัศนคติ (Attitude) และภาพลักษณ์ของตน (Self image) ซึ่งจะสามารถสังเกตจากพฤติกรรมที่แสดงออกมาได้ เช่น บางคนมี

---

[๒๓] Spencer L. M. & Spencer S. M., **Competece At Work : Models for Superior Performance**, p. 9.

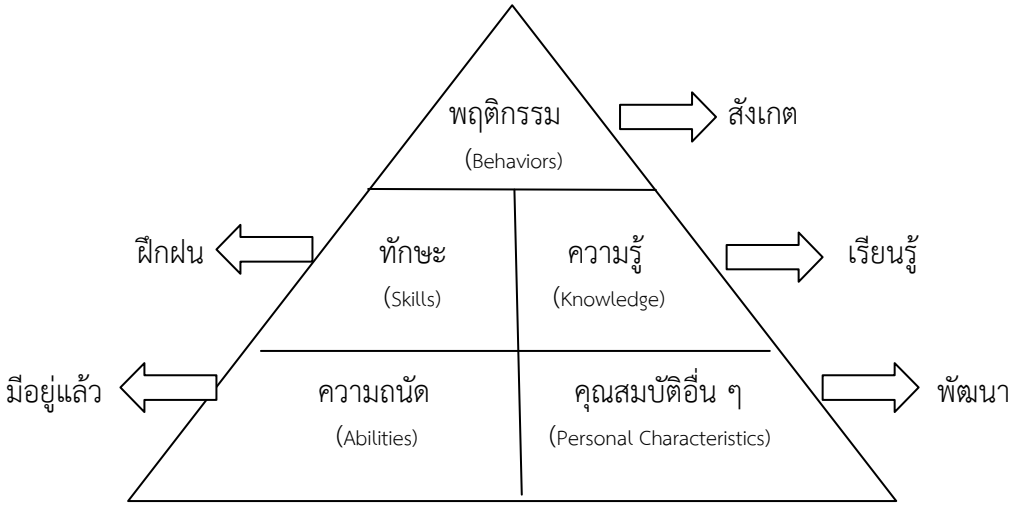
[๒๔] ชูชัย สมิทธิไกร, **การสรรหา การคัดเลือก และการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร**, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๐), หน้า ๒๙.

ค่านิยมเป็นผู้นำ ก็มักจะแสดงออกถึงความเป็นผู้นำกลุ่มเสมอ แต่บางคนชอบที่จะโต้แย้ง ก็มักจะแสดงออกถึงพฤติกรรมก้าวร้าว เป็นต้น

แรงขับ (Motivation) เป็นสิ่งที่ซ่อนเร้นอยู่ในความคิดหรือความต้องการที่จะเป็นต้นเหตุของการแสดงออก เช่น บางคนชอบทำงานยากเพราะรู้สึกว่าเป็นงานท้าทายในทางตรงกันข้ามกับ บางคนเป็นคนเฉื่อยชา จะชอบทำงานที่ง่ายและสบาย เป็นต้น

ดังนั้น ในส่วนที่เป็นยอดของภูเขาน้ำแข็ง คือส่วนที่เป็นทักษะและความรู้ จะสามารถมองเห็นได้ชัดเจน จึงพัฒนาได้ง่าย ซึ่งโดยทั่วไปจะใช้การฝึกอบรมเป็นส่วนพัฒนาสมรรถนะในส่วนนี้ แต่ในอีกส่วนหนึ่ง ที่จมอยู่ใต้น้ำ คือ ส่วนที่เป็นอุปนิสัย แรงขับ และแนวคิดของตน จะพัฒนาได้ยากกว่า และต้องสังเกตได้จากพฤติกรรม การแสดงออกเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง อย่างไรก็ตาม ถ้าเป็นแรงขับ ส่วนอุปนิสัยจะพัฒนาได้เมื่อผ่านการหล่อหลอมจากการดำรงชีวิตและประสบการณ์การทำงาน

อย่างไรก็ตาม รูปแบบสมรรถนะ (Competency Model) จะเห็นได้ชัดจากองค์ประกอบหลักที่มาจาก ๒ ส่วน คือ ความสามารถที่มีมาแต่เดิม (Innate Abilities) และความสามารถที่เกิดขึ้นภายหลัง (Acquired Abilities) ซึ่งมีนักวิชาการด้านสมรรถนะได้ร่างออกมาเป็นรูปแบบของปริมิดสมรรถนะ (Competency Pyramid) ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๒.๓ ปริมิดสมรรถนะ (Competency Pyramid)[๒๕]

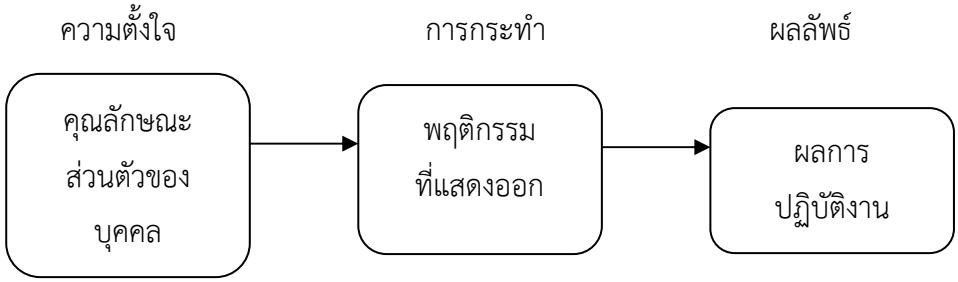
ความถนัด (Aptitude) จะเป็นความสามารถที่มีมาแต่เดิม (Innate Abilities) ซึ่งนำไปสู่ทักษะ (Skills) และความรู้ (Knowledge) ซึ่งเป็นความสามารถที่เกิดขึ้นภายหลัง (Acquired Abilities) ที่จำเป็นต้องใช้การเรียนรู้ความพยายามศึกษาหาข้อมูล และประสบการณ์ เช่น ทักษะทาง

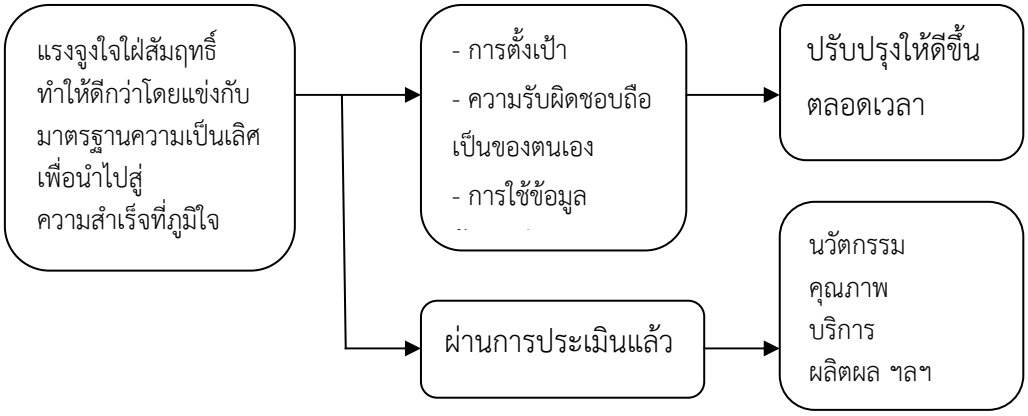
[๒๕] Lucia, A.D. & Lepsinger, R., **The Art and Science of Competency Models: Pinpointing CriticalSuccess Factors in Organizations**, (San Francisco : Jossey-Bass/Pfieffer, 1999), p. 26.

บัญชี ควรจะมีความถนัดทางคณิตศาสตร์ ความถนัดทางการคำนวณจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาหาความรู้ทางวิศวกรรม ความถนัดทางดนตรีจะทำให้เกิดทักษะทางการเล่นเปียโนได้ดี เป็นต้น ส่วนที่เป็นคุณสมบัติอื่นที่พบ เช่น อุปนิสัยที่เชื่อมั่นในตนเอง ความเป็นผู้นำ ความมั่นคงทางอารมณ์จะนำไปสู่ความสามารถในการทำงาน สิ่งที่จะเห็นได้ชัดเจนจะมาจากพฤติกรรมที่แสดงออกมา โดยพฤติกรรมเหล่านี้จะมาจากทั้งในส่วนที่เป็นความสามารถที่มีมาแต่เดิม และความสามารถที่เกิดขึ้นภายหลัง[๒๖]

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการบางท่าน ได้อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะและผลของงานไว้ว่าความสัมพันธ์อย่างมีเหตุมีผล (Causal relationships) เป็นความสามารถด้านแรงจูงใจ คุณลักษณะ การรับรู้ตนเอง ล้วนเป็นสิ่งผลักดันให้เกิดพฤติกรรม ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้จะเป็นตัวคาดการณ์ถึงผลลัพธ์ของงาน ดังนี้

การแสดงออกถึงพฤติกรรมที่สะท้อนถึงผลงาน

แผนภาพที่ ๒.๔ ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมและผลของงาน[๒๗]

ซึ่งนักวิชาการดังกล่าว ยังได้กล่าวว่า หลักเกณฑ์ที่ใช้อ้างอิง (Criterion-referenced) หลักเกณฑ์นี้ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมาก เพราะคุณลักษณะต่าง ๆ ที่กล่าวไปแล้วจะไม่เป็น

---

[๒๖] ปิยะชัย จันทรวงศ์ไพศาล, **การค้นหาและวิเคราะห์เจาะลึก Competency ภาคปฏิบัติ**, (กรุงเทพมหานคร : เอช อาร์ เซ็นเตอร์, ๒๕๔๙), หน้า ๕๖.

[๒๗] Spencer L. M. & Spencer S. M., **Competece At Work : Models for Superior Performance**, p. 11.

สมรรถนะ ถ้าปราศจากความสามารถในการทำนายหรือคาดการณ์ว่ามันจะเกิดขึ้น ดังนั้นเกณฑ์ที่ไม่ก่อให้เกิดความแตกต่างในการปฏิบัติงานจึงไม่ถือว่าเป็นสมรรถนะ รวมทั้งไม่ควรนำไปใช้ในการประเมินบุคคลอีกด้วย[๒๘]

องค์ประกอบของสมรรถนะมีหลายส่วน คือ ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง (Self- Concept) บุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล (Traits) รวมถึงแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Motives) ซึ่งทั้งหมดล้วนมีความสัมพันธ์อย่างมีเหตุมีผล (Causal relationships) ในการใช้อ้างอิง (Criterion-referenced) เพื่อการทำนายคาดการณ์ถึงพฤติกรรมของบุคลากรและผลลัพธ์ของงาน แสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบของสมรรถนะที่แม่นตรง สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการสร้าง การทำนาย และประเมินผลที่จะเกิดขึ้นในองค์การได้

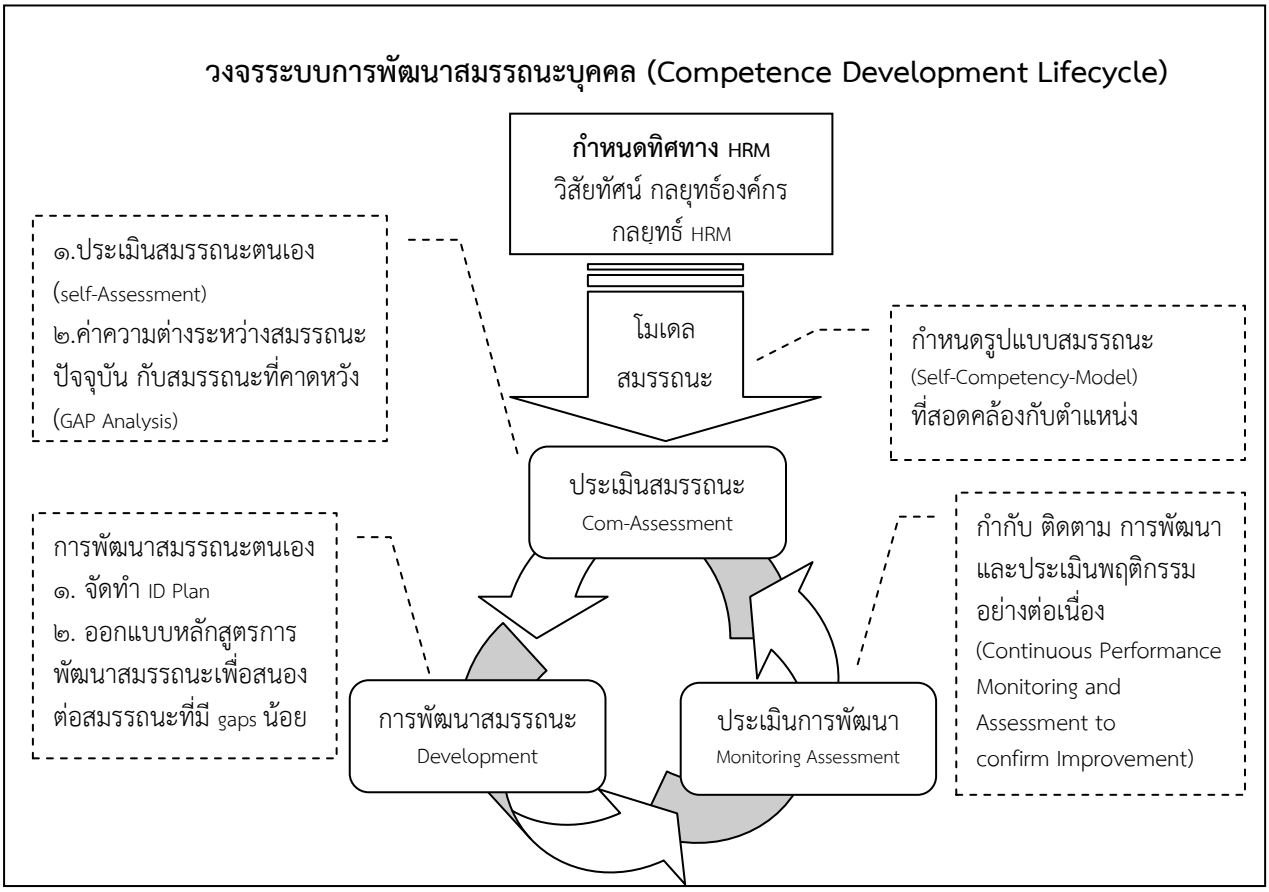
ตารางที่ ๒.๔ แสดงองค์ประกอบของสมรรถนะตามแนวศาสตร์แห่งการบริหาร

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
David C. McClelland, (1973, pp. 1-14)	องค์ประกอบของสมรรถนะมี ๕ ส่วน คือ ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง (Self – Concept) บุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล (Traits) และแรงจูงใจ/เจตคติ (Motives/Attitude)
Spencer L. M. & Spencer S. M., (1993, p. 9)	องค์ประกอบของสมรรถนะประกอบด้วย ๕ ปัจจัย คือ แรงจูงใจ, คุณลักษณะ, การรับรู้ตนเอง, ความรู้ และทักษะ
ปิยะชัย จันทรวงศ์ไพศาล, (๒๕๔๙, หน้า ๕๖)	องค์ประกอบของสมรรถนะ โดยมององค์ประกอบของสมรรถนะเป็นเสมือนภูเขาน้ำแข็ง (Iceberg Model) แบ่งเป็นทั้งส่วนที่พัฒนาได้ง่าย และส่วนที่พัฒนาได้ยาก
Lucia and Lepsinger, (1999, p. 26)	สมรรถนะมีองค์ประกอบหลักที่มาจาก ๒ ส่วน คือ ความสามารถที่มีมาแต่เดิม (Innate Abilities) และความสามารถที่เกิดขึ้นภายหลัง (Acquired Abilities)
Spencer L. M. & Spencer S. M., (1993, pp. 11-14)	ความสัมพันธ์อย่างมีเหตุมีผล (Causal relationships) ของสมรรถนะ ในการใช้อ้างอิง (Criterion-referenced) การทำนายคาดการณ์ถึงพฤติกรรมของบุคลากรและผลลัพธ์ของงาน คือความสามารถด้านแรงจูงใจ คุณลักษณะ และการรับรู้ตนเอง

[๒๘] Ibid., p. 11.

๒.๑.๕ แนวทางการพัฒนาสมรรถนะ

การทำความเข้าใจถึงแนวทางการพัฒนาสมรรถนะ ในเชิงศาสตร์แห่งการบริหาร จำเป็นยิ่งต้องศึกษาจากรูปแบบหรือกรอบที่ได้มีนักวิชาการและหน่วยงานให้ความเห็นและกำหนดไว้ เพื่อเป็นทางเลือก ประมวลวิเคราะห์ เปรียบเทียบ และบูรณาการกับหลักพุทธธรรม สำหรับการจัดทำแนวทางการพัฒนาสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ในการวิจัยขั้นต่อไป ในส่วนนี้ ผู้วิจัยจึงขอประมวลความเห็นของนักวิชาการ เพื่อความเข้าใจถึงการพัฒนาสมรรถนะ ซึ่งนักวิชาการบางท่านได้กล่าวไว้ว่า[๒๙] การนำหลักการสมรรถนะ (Competency-based Approach) มาใช้ในการพัฒนาขีดความสามารถของบุคคลในภาครัฐของประเทศไทยนั้นได้รับการยอมรับมากขึ้น หลังจากที่สำนักงาน ก.พ. ได้นำแนวคิดนี้มาใช้ในวงราชการ และปัจจุบันได้กำหนดไว้เป็นหลักการสำคัญสำหรับข้าราชการพลเรือน โดยหลายหน่วยงานได้มีการศึกษาและกำหนดรูปแบบสมรรถนะ (Competency Model) สำหรับบุคลากร โดยมีการประยุกต์ใช้หลักการสมรรถนะเพื่อการพัฒนาบุคลากร ตามวงจรการพัฒนาสมรรถนะบุคคล (Competency Development Lifecycle) ดังแผนภาพที่ ๒.๕ ต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๒.๕ ระบบการพัฒนาสมรรถนะบุคคล[๓๐]

---

[๒๙] ชัชรินทร์ ชวนวัน, **สมรรถนะ**, หน้า ๓-๔.

[๓๐] พลสัณห์ โพธิ์ศรีทอง, **การบริหารทรัพยากรบุคคลและการบริหารงานบุคคล**, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://www.otepc.go.th/otepc๐๙/files/article/article7.pdf [๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙].

จากภาพระบบการพัฒนาสมรรถนะบุคคลดังกล่าว จะมีการดำเนินงานใน ๓ ระยะที่ต่อเนื่องกัน คือ

ระยะที่ ๑ การจัดทำรูปแบบสมรรถนะ (Competency Model)

ระยะที่ ๒ การประเมินสมรรถนะ (Competency Assessment)

ระยะที่ ๓ การพัฒนาสมรรถนะ (Competency Development)

การดำเนินงานในระยะที่ ๓ การพัฒนาสมรรถนะ (Competency Development) สำหรับบุคลากรในองค์การ เป็นการนำรูปแบบสมรรถนะไปดำเนินการพัฒนา ซึ่งหมายถึง การพัฒนาสมรรถนะจะเกิดขึ้นได้จะต้องมีการดำเนินงานใน ๒ ส่วนที่สำคัญมาก่อน กล่าวคือ

๑. จะต้องมีการกำหนดรูปแบบสมรรถนะ (Competency Model) หรือเรียกกันทั่วไปว่า "โมเดลสมรรถนะของตำแหน่ง" ที่ต้องการพัฒนานั้นขึ้นมาเสียก่อน ตามขั้นที่ ๑ เช่น ต้องการพัฒนาในตำแหน่งนายก อปท ก็ต้องมีการกำหนดโมเดลสมรรถนะตำแหน่งผู้บริหาร, ต้องการพัฒนาตำแหน่งเลขานุการนายก ก็ต้องมีการกำหนดโมเดลสมรรถนะตำแหน่งเลขานุการนายก เป็นต้น และสมรรถนะที่กำหนดเป็นโมเดลนั้น ควรเป็นสมรรถนะที่เป็นความต้องการจำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในตำแหน่งนั้น ๆ โดยแท้จริง มิใช่เป็นความต้องการของเจ้าของตำแหน่ง หรือผู้จัดการพัฒนา

๒. ต้องมีการนำโมเดลสมรรถนะที่กำหนดขึ้นมานั้น เข้าสู่การประเมินสมรรถนะ (Competency Assessment) ในขั้นที่ ๒ เพื่อให้ทราบจุดแข็งและจุดอ่อนของบุคคลในตำแหน่งนั้นว่ามีสมรรถนะใดที่โดดเด่นดีแล้ว และสมรรถนะใดที่มีจุดอ่อนที่ต้องการพัฒนาเพิ่มขีดความสามารถให้สูงขึ้น

ประเด็นสำคัญที่เป็นเงื่อนไขที่ต้องคำนึงอย่างมากของการพัฒนาสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ควรมีขึ้นในปัจจุบันและอนาคตอันใกล้ ก็คือ การพัฒนาจากฐานสมรรถนะหรือขีดความสามารถที่มีความแตกต่างจากการฝึกอบรมแบบเดิม ตามที่ได้มีนักวิชาการ ได้กล่าวถึงการพัฒนาสมรรถนะ ว่ามีกระบวนการ ดังนี้

๑. การประเมินสมรรถนะ ควรมีการประเมินและกำหนดสมรรถนะระดับองค์กร ระดับทีมและระดับบุคคล เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาสมรรถนะ อาจเป็นแบบบันทึกการพัฒนา หรืออาจใช้รูปแบบต้นไม้การพัฒนา ซึ่งเหมาะที่จะใช้ในการพัฒนาสมรรถนะของทีมงาน เริ่มตั้งแต่การวางแผนการฝึกอบรมและพัฒนา การสร้างหลักสูตร การปฐมนิเทศ การบริหารการปฏิบัติงาน การบริหารสมรรถนะ และการสร้างระบบสนับสนุนการเรียนรู้

๒. การวางแผนพัฒนาสมรรถนะ สมรรถนะขององค์กรขึ้นอยู่กับสมรรถนะระดับบุคคลที่จะต้องมีการวิเคราะห์งานที่ทำ โดยแปลงวิสัยทัศน์มาสู่แผนปฏิบัติย่อย แล้วกำหนดเป็นกลุ่มงานหรือสาขาย่อย ๆ กำหนดวัตถุประสงค์ที่สำคัญ กำหนดเป็นความสามารถของแต่ละบุคคลที่พึงมี แยกเป็นทักษะย่อย ๆ แล้วจัดเป็นกลุ่มทักษะ โดยผ่านกระบวนการจัดการความรู้ ซึ่งขั้นตอนในการพัฒนาสมรรถนะ สามารถเริ่มจากการให้บุคลากรได้สำรวจตนเอง และบันทึกรายการสมรรถนะที่เห็นว่าสำคัญที่สุด มีจุดแข็ง และเป้าหมายอย่างไร มีวัตถุประสงค์ในแต่สมรรถนะอย่างไร จะวางแผนการพัฒนาในปีต่อไปอย่างไร รวมทั้งแผนการพัฒนาระยะยาว สมรรถนะระดับบุคคลจะต้องมีความสอดคล้อง หรือสนับสนุนสมรรถนะหลักขององค์กรหรือแผนก ดังนั้นในการพัฒนาสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารในระดับปฏิบัติการนั้น ผู้บริหารสาย

สนับสนุนจึงต้องตั้งคำถามสำหรับตนเอง ๔ ข้อ คือ ๑) งานที่ตนเองรับผิดชอบมีความหมายหรือความสำคัญอย่างไร ๒) กิจกรรรมของงานที่สำคัญที่สุด มีอะไรบ้าง ๓) เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์หลักของงานในตำแหน่งผู้บริหาร

๓. การปฏิบัติตามแผน โดยทั่วไปใช้การฝึกอบรม และการพัฒนาตามกระบวนการพัฒนาที่กำหนดไว้

๔. การประเมินความก้าวหน้าในการพัฒนาสมรรถนะเป็นระยะ ๆ[๓๑]

จากความเห็นแนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามแนวศาสตร์แห่งการบริหาร จะเห็นได้ว่า แนวทางการพัฒนาสมรรถนะ ในขั้นแรกจะต้องมีการกำหนดรูปแบบสมรรถนะ (Competency Model) และดำเนินการตามขั้นตอนในกรอบวงจรระบบการพัฒนาสมรรถนะบุคคล (Competence Development Lifecycle) โดยเริ่มจากกำหนดทิศทางจาก วิสัยทัศน์ กลยุทธ์องค์กร แล้วจึงนำมาสร้างโมเดลสมรรถนะ จากนั้นทำประเมินสมรรถนะ Com-Assessment เพื่อนำไปพัฒนาสมรรถนะ Development และประเมินการพัฒนา Monitoring Assessment เช่น ในกรณีการพัฒนาสมรรถะในตำแหน่งนายก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก็ต้องมีการกำหนดโมเดลสมรรถนะตำแหน่งผู้บริหาร, ต้องการพัฒนาตำแหน่งเลขานุการนายก ก็ต้องมีการกำหนดโมเดลสมรรถนะตำแหน่งเลขานุการนายก เป็นต้น และสมรรถนะที่กำหนดเป็นโมเดลนั้น ควรเป็นสมรรถนะที่เป็นความต้องการจำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในตำแหน่งนั้น ๆ โดยแท้จริง มิใช่เป็นความต้องการของเจ้าของตำแหน่ง หรือผู้จัดการพัฒนา ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะมีการศึกษาความต้องการจำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย เพื่อให้แนวทางการพัฒนาสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นที่ยอมรับ และตรงต่อความต้องการจำเป็นในบริบทปัจจุบัน

ตารางที่ ๒.๕ แสดงแนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามแนวศาสตร์แห่งการบริหาร

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
Davies and Elliso, (1977, pp. 54-67)	การพัฒนาสมรรถนะ ประกอบด้วย การประเมิน การวางแผนพัฒนา การปฏิบัติตามแผน และการประเมินความก้าวหน้า
ชัชรินทร์ ชวนวัน, (๒๕๔๗, หน้า ๓-๔)	แนวทางการพัฒนาสมรรถนะ มีขั้นตอนในกรอบวงจรระบบการพัฒนาสมรรถนะบุคคล (Competence Development Lifecycle) โดยเริ่มจากกำหนดทิศทางจาก วิสัยทัศน์ กลยุทธ์องค์กร แล้วจึงนำมาสร้างโมเดลสมรรถนะ จากนั้นทำประเมินสมรรถนะ Com-Assessment เพื่อนำไปพัฒนาสมรรถนะ Development และประเมินการพัฒนา Monitoring Assessment

[๓๑] Davies and Ellison 1977 : 55-67 อ้างถึงใน วรกานต์ อินทรโสภา, “การพัฒนาสมรรถนะความเป็นผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก”, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชาบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

๒.๑.๖ การประเมินสมรรถนะ

ในส่วนนี้ ผู้วิจัยขอประมวลความเห็นของนักวิชาการ เพื่อความเข้าใจถึงการประเมินสมรรถนะ โดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน กล่าวถึงความสำคัญของการประเมินสมรรถนะไว้ว่า องค์การสมัยใหม่ทั้งภาครัฐและเอกชนในสังคมเศรษฐกิจที่เน้นองค์ความรู้ (Knowledge Economy) ถือว่าทรัพยากรบุคคลอันเป็นทรัพย์สิน (Asset) ขององค์การมีสภาพ เป็นทุน (Human Capital) ซึ่งมีความสำคัญยิ่งต่อการบริหารและการสร้างคุณค่า (Value Creation) ให้กับองค์การ ผลการศึกษาในต่างประเทศระบุว่า ร้อยละ ๘๕ ของผลประกอบการขององค์การนั้นเกิดจาก “ทุนมนุษย์” อย่างไรก็ตาม ทรัพยากรบุคคลถือเป็นสิ่งที่เข้าใจและบริหารได้ยากที่สุด ตลอดจนการวัดและประเมินผลได้ยากที่สุดในกระบวนการบริหารทั้งหมดด้วย จึงมีคำสรุปว่า “หากไม่สามารถวัดประเมินทรัพยากรบุคคลได้ ก็ไม่สามารถบริหารทรัพยากรบุคคลให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์การได้”[๓๒] ในขณะที่ การประเมิน Competency เพื่อนำไปใช้ในการประเมินผลงานสามารถทำได้ ๔ แนวทาง คือ การใช้ดุลยพินิจของผู้ประเมิน หมายถึง การให้ผู้ประเมินใช้ดุลยพินิจของตัวเองในการประเมินว่าผู้ถูกประเมินมี Competency อยู่ในระดับใด, การบันทึกพฤติกรรมประกอบการประเมิน หมายถึง การให้ผู้ประเมิน ประเมินเพียงคนเดียว แต่ผู้ประเมินจะต้องมีหลักฐานทางพฤติกรรมที่เด่น ๆ ทั้งด้านบวกและลบของผู้ถูกประเมินมาแสดงประกอบกับระดับคะแนนที่ให้, การประเมินแบบหลายทิศทาง หมายถึง การประเมินโดยใช้ผู้ประเมินมากกว่าหนึ่งคน อาจจะเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรงกับผู้บังคับบัญชาระดับเหนือขึ้นไป หรือผู้บังคับบัญชากับผู้ถูกประเมิน หรือผู้บังคับบัญชากับเพื่อนร่วมงาน ฯลฯ และการประเมินแบบ ๓๖๐ องศา หมายถึง การประเมินแบบรอบทิศทาง ทั้งผู้ถูกประเมิน ตัวเอง ผู้บังคับบัญชาโดยตรง เพื่อนร่วมงาน ลูกค้า และผู้ใต้บังคับบัญชา[๓๓]

จากความเห็นแนวทางการประเมินสมรรถนะตามแนวศาสตร์แห่งการบริหาร จะเห็นได้ว่าการประเมิน เป็นเครื่องมือสำคัญซึ่งจะช่วยให้องค์การทราบว่า จะใช้กำลังคนอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และจะต้องตั้งเป้าหมายอย่างไร อีกทั้งหากไม่สามารถวัดประเมินทรัพยากรบุคคลได้ ก็ไม่สามารถบริหารทรัพยากรบุคคลให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์การได้ ซึ่งการประเมินสมรรถนะสามารถทำได้หลายแนวทาง เช่น การใช้ดุลยพินิจของผู้ประเมิน, การสังเกต, การทดสอบสมรรถนะ, การจำลองสถานการณ์ และการประเมินตนเอง เป็นต้น

ตารางที่ ๒.๖ แสดงแนวทางการประเมินสมรรถนะตามแนวศาสตร์แห่งการบริหาร

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, (๒๕๔๘, หน้า ๑)	หากไม่สามารถวัดประเมินทรัพยากรบุคคลได้ ก็ไม่สามารถบริหารทรัพยากรบุคคลให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์การได้

[๓๒] สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, **การปรับใช้สมรรถนะในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ : การสัมมนาเรื่องสมรรถนะของข้าราชการ เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๔๘**, หน้า ๑.

[๓๓] ณรงค์วิทย์ แสนทอง, **เทคนิคการจัดทำ Job Discription บนพื้นฐานของ Competency และ KPI**, หน้า ๗๗-๘๐.

ตารางที่ ๒.๖ แสดงแนวทางการประเมินสมรรถนะตามแนวศาสตร์แห่งการบริหาร (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ณรงค์วิทย์ แสนทอง, (๒๕๔๖, หน้า ๗๗-๘๐)	การประเมินสมรรถนะ สามารถทำได้ ๔ แนวทาง คือ การใช้ดุลยพินิจของผู้ประเมิน, การบันทึกพฤติกรรมประกอบการประเมิน, การประเมินแบบหลายทิศทาง และการประเมินแบบ ๓๖๐ องศา
อัจฉรา สุทธิพรมณีวัฒน์, (๒๕๔๘, หน้า ๒๔-๒๗)	การประเมินสมรรถนะ ประกอบด้วย การสังเกต, การทดสอบสมรรถนะ, การจำลองสถานการณ์ และการประเมินตนเอง

๒.๑.๗ สมรรถนะในระบบองค์การบริหารส่วนตำบล

ในระบบราชการไทย ได้เริ่มมีการปรับใช้หลักสมรรถะในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๔๒ ที่ได้เห็นชอบกับแผนงานปฏิรูประบบจำแนกตำแหน่งและค่าตอบแทน ตามแผนการปรับเปลี่ยนระบบ บริหารบุคคล ภายใต้แผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ สำนักงาน ก.พ. จึงได้จัดทำสมรรถนะต้นแบบของระบบราชการพลเรือนไทยจากข้อมูลหลายแหล่งด้วยกัน กล่าวคือ

๑) ข้อมูลจากแบบสรุปลักษณะงาน (Role Profile) เป็นแบบสอบถามที่ให้ผู้ตอบบรรยายลักษณะของงานแบบย่อที่ระบุลักษณะงาน โดยเน้นการมุ่งผลสัมฤทธิ์ประจำตำแหน่ง ซึ่งประกอบด้วยหน้าที่ความรับผิดชอบหลัก คุณวุฒิที่จำเป็น ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และสมรรถนะที่จำเป็นของตำแหน่งงาน

๒) จัดสัมนาเชิงปฏิบัติการผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับสมรรถนะ จำนวน ๑๖ ครั้ง โดยผู้เชี่ยวชาญในแต่ละกลุ่มงานได้มาร่วมประชุมและให้ความเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะที่จำเป็นในแต่ละกลุ่มงาน นอกจากนี้ยังมีการเก็บข้อมูลจากประสบการณ์จริงในการทำ งานของข้าราชการแต่ละท่านที่เข้าร่วมประชุมในครั้งนั้น

๓) ข้อมูลจากฐานข้อมูลสมรรถนะของบริษัทเฮย์กรุ๊ป เป็นข้อมูลสมรรถนะขององค์การภาครัฐในต่างประเทศ

สำหรับการปรับปรุงระบบจำแนกตำแหน่งและค่าตอบแทนใหม่นั้น สำนักงาน ก.พ. ได้ให้ความสำคัญกับสมรรถนะเป็นเรื่องหลัก โดยจัดตำแหน่งต่าง ๆ ในภาคราชการเป็น ๑๘ กลุ่มงาน ในแต่ละกลุ่มงานได้กำหนดสมรรถนะ ประจำกลุ่ม งาน ๆ ละ ๓ สมรรถนะ มีจุดประสงค์เพื่อสนับสนุนให้ข้าราชการ แสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับหน้าที่และส่งเสริมให้ปฏิบัติภารกิจในหน้าที่ ได้ดียิ่งขึ้น และกำหนดให้ข้าราชการทุกคนต้องมีสมรรถนะหลักร่วมกัน ๕ สมรรถนะ ซึ่งเป็นคุณลักษณะร่วมกันของข้าราชการพลเรือน มีจุดมุ่งหมาย เพื่อหล่อหลอมค่านิยมและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ร่วมกัน ซึ่งต้นแบบสมรรถนะ (Competency Model) สำหรับระบบราชการพลเรือนไทย ประกอบด้วยสมรรถนะ ๒ ส่วน คือ

๑) สมรรถนะหลัก

สมรรถนะหลัก คือ คุณลักษณะร่วมของข้าราชการพลเรือนทุกตำแหน่งทั้งระบบ กำหนดขึ้นเพื่อหล่อหลอมค่านิยมและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ร่วมกัน ประกอบด้วย ๕ สมรรถนะ คือ

(๑) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation)
(๒) การบริการที่ดี (Service Mind)
(๓) การสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ (Expertise)
(๔) จริยธรรม (Integrity)
(๕) ความร่วมแรงร่วมใจ (Teamwork)

๒) สมรรถนะประจำกลุ่มงาน

สมรรถนะประจำ กลุ่มงาน คือ สมรรถนะที่กำหนดเฉพาะสำหรับแต่ละกลุ่มงานเพื่อสนับสนุนให้ข้าราชการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมแก่หน้าที่ และส่งเสริมให้สามารถปฏิบัติภารกิจในหน้าที่ได้ดียิ่งขึ้น โดยกำหนดให้แต่ละกลุ่มงานมีสมรรถนะประจำกลุ่มงาน กลุ่มงานละ ๓ สมรรถนะ (ยกเว้นกลุ่มงานนักบริหารระดับสูงมี ๕ สมรรถนะ)

ซึ่งสำนักงาน ก.พ. ได้ดำเนินการร่วมกับที่ปรึกษาพัฒนาระบบจำแนกตำแหน่งและค่าตอบแทนภาครัฐใหม่ ให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูประบบบริหารจัดการภาครัฐที่เน้นผลสัมฤทธิ์ ในการทำงานเพื่อประชาชน โดยการปรับปรุงระบบจำแนกตำแหน่งและค่าตอบแทนในภาครัฐเน้น การทำงานโดยยึดผลลัพธ์ ความคุ้มค่า ความรับผิดชอบ ตอบสนองความต้องการของสังคมและประชาชนผู้รับบริการ เป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพในการปรับคุณภาพข้าราชการ ส่งเสริมให้ข้าราชการพัฒนาและใช้สมรรถนะอย่างสัมฤทธิ์ผล

ระบบจำแนกตำแหน่งและค่าตอบแทนในภาครัฐที่ปรับปรุงใหม่นี้ เป็นระบบที่มีการนำสมรรถนะมาใช้ในการบริหารผลงานข้าราชการ โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของผลงานที่คาดหวังจากข้าราชการ ในขณะเดียวกันก็ยังนำไปใช้ในการบริหารงานทรัพยากรบุคคลด้านอื่น ๆ เช่น การสรรหาและการพัฒนา อีกด้วย อีกทั้งมีข้อศึกษาสนับสนุนว่า เมื่อนำโมเดลสมรรถนะ (Competency Model) มาใช้ในองค์กรแล้ว จะช่วยให้การบริหารทรัพยากรมนุษย์มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น สำนักงาน ก.พ. จึงได้ศึกษาเพื่อนำสมรรถนะมาปรับใช้ในราชการเป็นภาพย่อย ๆ เฉพาะบางเรื่อง เช่น ระบบการสรรหาและเลือกสรร ระบบนักบริหารระดับกลาง ระบบนักบริหารระดับสูง ระบบพนักงานราชการ เป็นต้น[๓๔]

ในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นหน่วยงานให้บริการกิจการสาธารณะของภาครัฐในระดับตำบล ซึ่งได้รับตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๔๖ ก็ได้มีระบบจำแนกตำแหน่งของข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น เช่นเดียวกัน ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งกำหนดโดยคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น ในประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๔) ที่กำหนดให้การประเมินผลการปฏิบัติงานให้คำนึงถึงระบบการบริหารผลงานที่เชื่อมโยงผลการปฏิบัติงานรายบุคคลไปสู่ผลการปฏิบัติงานระดับองค์กร คุณภาพและปริมาณงาน ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานที่ได้ปฏิบัติมา ความสามารถและความ

---

[๓๔] สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, “การปรับใช้สมรรถนะในการบริหารทรัพยากรมนุษย์", ใน **เอกสารประกอบการสัมนา เรื่อง สมรรถนะของข้าราชการ ๓๑ มกราคม ๒๕๔๘**, รวบรวมจัดพิมพ์โดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงาน ก.พ., ๒๕๔๘) : ๑-๒๓.

อุตสาหะในการปฏิบัติงาน ความมีคุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนการรักษาวินัยที่เหมาะสมกับการเป็นพนักงานส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งความใน ข้อ ๓/๑ แห่ง ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น ฉบับลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๔ แก้ไขเพิ่มเติมตามความในประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๔) ระบุว่า "การสรรหาบุคคล การแต่งตั้งและการให้พ้นจากตำแหน่ง การเพิ่มพูนประสิทธิภาพ และเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการ และการเลื่อนขั้นเงินเดือน ให้พิจารณาโดยคำนึงถึงความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นตามบัญชีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นท้ายประกาศนี้”

ซึ่งจากประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นดังกล่าว ได้มีการจัดทำบัญชีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็น แนบท้ายประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๔) ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ดังต่อไปนี้

๑) ความรู้ที่จำเป็นในงานของข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น แบ่งเป็น ความรู้ที่จำเป็นในงานของข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น มีจำนวน ๒๑ ด้าน คือ ๑) ความรู้ที่จำเป็นในงาน (ความรู้เฉพาะทางในงานที่รับผิดชอบ), ความรู้เรื่องกฎหมาย (ความรู้เฉพาะทางในงานที่รับผิดชอบ), ความรู้เรื่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, ความรู้ทั่วไปเรื่องชุมชน, ความรู้เรื่องการจัดการความรู้, ความรู้เรื่องการจัดทำแผนปฏิบัติการและแผนยุทธศาสตร์, ความรู้เรื่องการติดตามและประเมินผล, ความรู้เรื่องระบบการจัดการองค์กร, ความรู้เรื่องการวิเคราะห์ผลกระทบต่างๆ เช่น การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA), การประเมินผลกระทบทางสุขภาพ (HIA), ฯลฯ, ความรู้เรื่องการทำงบการเงินและงบประมาณ, ความรู้เรื่องระบบการบริหารงานการคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMIS), ความรู้เรื่องการบริหารความเสี่ยง, ความรู้เรื่องบัญชีและระบบบัญชี, ความรู้เรื่องจัดซื้อจัดจ้างและกฎระเบียบพัสดุ, ความรู้เรื่องการบริหารทรัพยากรบุคคล, ความรู้เรื่องการพัฒนาบุคลากร, ความรู้เรื่องงานธุรการและงานสารบรรณ, ความรู้เรื่องสถานการณ์ภายนอกและผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมพื้นที่, ความรู้เรื่องสื่อสารสาธารณะ, ความรู้เรื่องการบริหารจัดการฮาร์ดแวร์ (Hardware) ซอฟต์แวร์ (Software) และเน็ตเวิร์ก (Network) และความรู้เรื่องบรรณารักษ์

และการกำหนดความรู้ที่จำเป็นประจำสายงานของข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น มีดังนี้ สายงานในตำแหน่งประเภทบริหาร ให้กำหนดความรู้ที่จำเป็นประจำสายงานไว้อย่างน้อยสายงานละ ๗ ด้าน, สายงานในตำแหน่งประเภทอำนวยการ ให้กำหนดความรู้ที่จำเป็นประจำสายงานไว้อย่างน้อยสายงานละ ๗ ด้าน, สายงานในตำแหน่งประเภทวิชาการ ให้กำหนดความรู้ที่จำเป็นประจำสายงานไว้อย่างน้อยสายงานละ ๕ ด้าน, สายงานในตำแหน่งประเภททั่วไป ให้กำหนดความรู้ที่จำเป็นประจำสายงานไว้อย่างน้อยสายงานละ ๓ ด้าน

โดยการกำหนดรายละเอียด หลักเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับความรู้ที่จำเป็นในงานของข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ให้เป็นไปตามมาตรฐานทั่วไปที่คณะกรรมการกลางข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด

๒) ทักษะที่จำเป็นในงานของข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น แบ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในงานของข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น มีจำนวน ๙ ด้าน ดังนี้ ทักษะการบริหารข้อมูล, ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์, ทักษะการประสานงาน, ทักษะในการสืบสวน, ทักษะการบริหารโครงการ, ทักษะในการสื่อสาร การนำเสนอ และถ่ายทอดความรู้, ทักษะการเขียนรายงานและสรุปรายงาน, ทักษะการเขียนหนังสือราชการ และทักษะการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์

การกำหนดทักษะที่จำเป็นประจำสายงานของข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น มีดังนี้ สายงานในตำแหน่งประเภทบริหาร ให้กำหนดทักษะที่จำเป็นประจำสายงานไว้ อย่างน้อยสายงานละ ๔ ด้าน, สายงานในตำแหน่งประเภทอำนวยการ ให้กำหนดทักษะที่จำเป็นประจำสายงานไว้อย่างน้อยสายงานละ ๔ ด้าน, สายงานในตำแหน่งประเภทวิชาการ ให้กำหนดทักษะที่จำเป็นประจำสายงานไว้อย่างน้อยสายงานละ ๓ ด้าน และ สายงานในตำแหน่งประเภททั่วไป ให้กำหนดทักษะที่จำเป็นประจำสายงานไว้อย่างน้อยสายงานละ ๓ ด้าน

การกำหนดรายละเอียด หลักเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นในงานของข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ให้เป็นไปตามมาตรฐานทั่วไปที่คณะกรรมการกลางข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด

๓) สมรรถนะที่จำเป็นในงานของข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น จำแนกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

สมรรถนะหลัก หมายถึง สมรรถนะที่ข้าราชการทุกประเภทและระดับตำแหน่งจำเป็นต้องมี เพื่อเป็นการหล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ร่วมกัน ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชน สังคม และประเทศชาติ ประกอบด้วย ๕ สมรรถนะ ดังนี้ การมุ่งผลสัมฤทธิ์, การยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม, ความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน , การบริการเป็นเลิศ และการทำงานเป็นทีม

สมรรถนะประจำผู้บริหาร หมายถึง สมรรถนะที่ข้าราชการในตำแหน่งประเภทบริหารและอำนวยการ ซึ่งต้องกำกับดูแลทีมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาจำเป็นต้องมีในฐานะผู้นำที่มีประสิทธิภาพเพื่อนำทีมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย ๔ สมรรถนะ ดังนี้ การเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง, ความสามารถในการเป็นผู้นำ, ความสามารถในการพัฒนาคน และการคิดเชิงกลยุทธ์

สมรรถนะประจำสายงาน หมายถึง สมรรถนะที่กำหนดเฉพาะสำหรับประเภทและระดับตำแหน่งในสายงานต่างๆ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้ข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งในสายงานนั้นสามารถปฏิบัติภารกิจในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย ๒๒ สมรรถนะ ดังนี้ การกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ, การแก้ไขปัญหาอย่างมืออาชีพ, การแก้ปัญหาและดำเนินการเชิงรุก, การค้นหาและการบริหารจัดการข้อมูล, การควบคุมและจัดการสถานการณ์อย่างสร้างสรรค์, การคิดวิเคราะห์, การบริหารความเสี่ยง, การบริหารทรัพยากร, การมุ่งความปลอดภัยและการระวังภัย, การยึดมั่นในหลักเกณฑ์, การวางแผนและการจัดการ, การวิเคราะห์และการบูรณาการ, การสร้างให้เกิดการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน, การสั่งสมความรู้และความเชี่ยวชาญในสายอาชีพ, การให้ความรู้และการสร้างสายสัมพันธ์, ความเข้าใจผู้อื่นและตอบสนองอย่าง

สร้างสรรค์, ความเข้าใจพื้นที่และการเมืองท้องถิ่น, ความคิดสร้างสรรค์, ความละเอียดรอบคอบและความถูกต้องของงาน, จิตสำนึกและรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม, ศิลปะการโน้มน้าวจูงใจและสร้างสรรค์เพื่อประโยชน์ของท้องถิ่น

๔) การกำหนดสมรรถนะที่จำเป็นประจำสายงานของข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น มีดังนี้ สมรรถนะหลัก ให้กำหนดเป็นสมรรถนะที่จำเป็นประจำสายงานในทุกประเภทและระดับตำแหน่งทั้ง ๕ สมรรถนะ, สมรรถนะประจำผู้บริหาร ให้กำหนดเป็นสมรรถนะที่จำเป็นประจำสายงานในตำแหน่งประเภทบริหารและอำนวยการ ทั้ง ๔ สมรรถนะ, สมรรถนะประจำสายงานให้กำหนดเป็นสมรรถนะที่จำเป็นประจำสายงานในทุกประเภทและระดับตำแหน่งไว้อย่างน้อยสายงานละ ๓ สมรรถนะ

การกำหนดรายละเอียด หลักเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับสมรรถนะที่จำเป็นในงานของข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ให้เป็นไปตามมาตรฐานทั่วไปที่คณะกรรมการกลางข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด[๓๕]

จากแนวทางการปรับใช้สมรรถะในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในระบบราชการไทย และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น จะเห็นได้ว่า สมรรถนะ เป็นเครื่องมือสำคัญซึ่งใช้ในการบริหารผลงานข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน โดยประกอบด้วย สมรรถนะหลัก สมรรถนะประจำผู้บริหาร และสมรรถนะประจำสายงาน ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการบริหารงานทรัพยากรบุคคลด้านอื่น ๆ เช่น การสรรหา และการพัฒนาบุคลากรในองค์กร ในงานวิจัยนี้จึงใช้สมรรถนะหลักทั้ง ๕ ด้าน ตามบัญชีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็น แนบท้ายประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๔) ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ในการกำหนดประเด็นในการวิจัย เพื่อสร้างรูปแบบพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยต่อไป

ตารางที่ ๒.๗ แสดงสมรรถนะในระบบระบบองค์การบริหารส่วนตำบล

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, (๒๕๔๘, หน้า ๑)	สมรรถนะหลัก คือ คุณลักษณะร่วมของข้าราชการพลเรือนทุกตำแหน่งทั้งระบบ กำหนดขึ้นเพื่อหล่อหลอมค่านิยมและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ร่วมกัน ประกอบด้วยสมรรถนะ ๕ สมรรถนะ คือ ๑) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) ๒) การบริการที่ดี (Service Mind)

[๓๕] คณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น, **ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๔)**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๕๘), หน้า ๑๕-๑๘.

ตารางที่ ๒.๗ แสดงสมรรถนะในระบบระบบองค์การบริหารส่วนตำบล (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
	๓) การสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ (Expertise) ๔) จริยธรรม (Integrity) ๕) ความร่วมแรงร่วมใจ (Teamwork)
คณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น, (๒๕๔๘, หน้า ๑๕-๑๘)	ระบบจำแนกตำแหน่งของข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น แนบท้ายประกาศ ประกอบด้วยความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็น ในงานของข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น โดยสมรรถนะหลัก หมายถึง สมรรถนะที่ข้าราชการทุกประเภทและระดับตำแหน่งจำเป็นต้องมี เพื่อเป็นการหล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ร่วมกัน ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชน สังคม และประเทศชาติ ประกอบด้วย ๕ สมรรถนะ ๑) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ ๒) การยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม ๓) ความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน ๔) การบริการเป็นเลิศ ๕) การทำงานเป็นทีม

จากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะตามแนวศาสตร์แห่งการบริหาร **สรุปได้ว่า** หลักการสมรรถนะนั้น มีความสำคัญยิ่งต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์การ ทั้งในแง่ของการเอื้อต่อการกำหนดคุณสมบัติของบุคลากร การเป็นเครื่องมือในการจำแนก คัดสรร ประเมิน และกำหนด ศักยภาพของบุคลากรในองค์การ เป็นแนวทางในการสร้างกำหนดการพัฒนาการทำงานให้ตรงตามวัตถุประสงค์ขององค์การ ตามระดับความสามารถของบุคลากร ซึ่งสามารถส่งผลให้องค์การนั้นสามารถปรับปรุงและพัฒนาพฤติกรรมของบุคลากรที่เหมาะสมกับงาน เพื่อปฏิบัติงานให้สำเร็จตามความต้องการขององค์การได้อย่างแท้จริง ซึ่งประเภทของสมรรถนะนั้น มี ๓ ประเภท คือ ๑) สมรรถนะหลักขององค์การ (Core Competency of Organisation) ๒) สมรรถนะในการบริหารจัดการ (Professional Competency or Role Competency) และ ๓) สมรรถนะในตำแหน่งหน้าที่ (Functional Competency or Jop Competency) ทั้งหมดล้วนมีความสัมพันธ์อย่างมีเหตุมีผล (Causal relationships) ในการใช้อ้างอิง (Criterion-referenced) เพื่อการทำนายคาดการณ์ถึงพฤติกรรมของบุคลากรและผลลัพธ์ของงาน แสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบของสมรรถนะที่แม่นตรงสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการสร้าง การทำนาย และประเมินผลที่จะเกิดขึ้นในองค์การได้ เนื่องจากหลักการสมรรถนะ Competency ในแนวศาสตร์แห่งการบริหาร คือ ความรู้ ทักษะ และพฤตินิสัยที่จำเป็นต่อการทำงานของบุคคล ให้ประสบผลสำเร็จสูงกว่ามาตรฐานทั่วไป ประกอบด้วย

องค์ประกอบหลัก ๓ ประการ คือ ความรู้ (Knowledge) คือสิ่งที่องค์การต้องการให้ “รู้” เช่นความรู้ความเข้าใจ ทักษะ (Skill) คือสิ่งที่องค์กรต้องการให้ “ทำ” เป็นสิ่งที่ต้องผ่านการเรียนรู้และฝึกฝนเป็นประจำ จนเกิดเป็นความชำนาญในการปฏิบัติ พฤตินิสัยที่พึงปรารถนา หรือคุณลักษณะส่วนบุคคล (Attiributes) คือสิ่งที่องค์การต้องการให้ “เป็น” เช่น ความใฝ่รู้ ความซื่อสัตย์ ความรักในองค์การ และความมุ่งมั่นในความสำเร็จ รวมถึงค่านิยม จริยธรรม บุคลิกภาพ คุณลักษณะทางกายภาพ และอื่น ๆ ที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในบุคคล ที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน และมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับภาระงานตามตำแหน่งหน้าที่ ตามเป้าหมายที่องค์การกำหนด หรือตามที่องค์การมอบหมายให้รับผิดชอบ สิ่งเหล่านี้จะอยู่ลึกลงไปในจิตใจ ต้องปลูกฝังสร้างยากกว่าความรู้และทักษะ แต่ถ้าหากมีอยู่แล้ว จะเป็นพลังผลักดันให้คนมีพฤติกรรมที่องค์การต้องการ เพื่อการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้ประสิทธิผลตามเกณฑ์เป้าหมายมาตรฐานขององค์การ หรืออยู่สูงกว่าเกณฑ์เป้าหมายมาตรฐานที่องค์การกำหนดไว้

จากการทบทวนเอกสารดังกล่าว ทำให้ได้ความชัดเจนเกี่ยวกับการแสวงหาวิธีการพัฒนาบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยผ่านกระบวนการวิจัยที่มุ่งพัฒนาเพื่อสังเคราะห์และปรับประยุกต์สร้างแนวทางการพัฒนาสมรรถนะ (Competency) ของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแนวศาสตร์แห่งการบริหาร โดยในขั้นต่อไปนั้น ขั้นแรกจะต้องมีการกำหนดสมรรถนะหลัก ตามระบบจำแนกตำแหน่งของข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ทั้ง ๕ ด้าน โดยบูรณาการกับแนวทางการพัฒนาคู่กับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ตามความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้งจากการศึกษา "ความต้องการจำเป็น" หรือ Needs ในองค์การบริหารส่วนตำบล จากผลการวิจัยเชิงประจักษ์ แล้วจึงนำมาสร้างโมเดลสมรรถนะ เพื่อให้พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เป็นที่ยอมรับและตรงต่อความต้องการจำเป็นในบริบทปัจจุบันและอนาคตได้ต่อไป

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

การพัฒนาประเทศในปัจจุบันได้ให้ความสำคัญกับ “ชุมชน” มากยิ่งขึ้นเพราะชุมชนเป็นรูปแบบการมีวิถีชีวิตร่วมกันอย่างต่อเนื่อง กลุ่มบุคคลในชุมชนมีการพึ่งพาอาศัยทั้งทรัพยากรทางธรรมชาติและทรัพยากรทางวัฒนธรรม แม้ตัวตนของชุมชนเคยล่มสลายในช่วงการมุ่งเน้นสร้างความเป็นรัฐชาติ (National State) แต่ก็กลับมามีความสำคัญเมื่อแนวความคิดการกระจายอำนาจที่เรียกร้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองมากขึ้น จึงมีการมองหารากฐานที่แท้จริงของสังคมการเมืองการปกครองนั่นก็คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อ “ชุมชน” ซึ่งถือว่าเป็นแหล่งรวมของบุคคลที่อยู่ร่วมกันทั้งเชิงพื้นที่และเชิงวัฒนธรรม และเป็นองค์กรที่มีพลังในการพัฒนาเบื้องต้นของประเทศ ทั้งยังเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความเข็มแข็งของประเทศ โดยการเริ่มจากการสร้างให้ชุมชนมีความเข็มแข็ง

โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลในประเทศไทยในปัจจุบัน คือการบริหารการนำเอาทรัพยากรบริหาร (administrative resource) ที่มีอยู่ ไม่ว่าจะเป็น คน (Man) เงิน (Money)

วัสดุหรือวัตถุดิบ (Material) มาบริหารจัดการตามแผนงาน (Management) หรือดำเนินวิธีปฏิบัติงาน (Method) ด้วยประการใด ๆ ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถนำไปพัฒนาตามวัตถุประสงค์ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ๆ ได้ และบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เพื่อตอบสนองต่อปัญหาความต้องการในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความพึงพอใจสูงสุดแก่ประชาชนในท้องถิ่นได้นั้น ย่อมเริ่มมาจากการให้ความสำคัญกับ “ชุมชน” ที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมนั่นเอง

ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลในประเทศไทย แนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศและท้องถิ่นไทยในปัจจุบัน แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับชุมชน ความหมายและองค์ประกอบของความเข้มแข็งของชุมชน ลักษณะของความเข้มแข็งของชุมชน กระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน บทบาทการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของภาคส่วนสังคม และตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อเชื่อมโยงสู่บทบาทหน้าที่การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบล ดังต่อไปนี้

๒.๒.๑ โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลในประเทศไทย

โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลประกอบไปด้วยส่วนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑) สภาองค์การบริหารส่วนตำบล สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหมู่บ้านละ ๒ คน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละ หมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ๆ ในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียง ๑ หมู่บ้านให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน ๖ คน และในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียง ๒ หมู่บ้านให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละ ๓ คน อายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีกำหนดคราวละ ๔ ปีนับแต่วันเลือกตั้งสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีประธานสภาและรองประธานสภา ๑ คน ซึ่งเลือกจากสมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบลให้นายอำเภอแต่งตั้งประธานและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๒ ปีนับแต่วันที่ได้รับเลือกเป็นประธานหรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

๒) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ๑ คน ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๔ ปีนับแต่วันเลือกตั้ง โดยจะดำรงตำแหน่งติดต่อกันกี่วาระก็ได้[๓๖] นายกองค์การบริหารส่วนตำบลอาจแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมิใช่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหาร ราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลตามที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมายได้ไม่เกิน ๒ คน และอาจแต่งตั้งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ๑ คนซึ่งมิได้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้

---

[๓๖] สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, **พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๖ พ.ศ. ๒๕๕๒**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๕๒), หน้า ๙.

๓) พนักงานส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลมีพนักงานส่วนตำบลและอาจจัดแบ่งการ บริหารงานออกเป็น (๑) สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (๒) ส่วนต่าง ๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้ตั้งขึ้น ให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ๑ คนเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างองค์การบริหารส่วนตำบลรองจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามนโยบายและมีอำนาจหน้าที่ตามที่มี กฎหมายกำหนดหรือตามที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมาย

๔) อำนาจหน้าที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบล สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้[๓๗] (๑) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล (๒) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบล ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบังคับงบ ประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม (๓) ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารให้เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนาตำบลตาม (๑) และกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

๕) อำนาจหน้าที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบล นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (๑) กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ (๒) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล (๓) แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล (๔) วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย (๕) รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลและ (๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมาย

๖) อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้ง ในด้านเศรษฐกิจ สังคมและ วัฒนธรรม และภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้ (ม.๖๗) (๑) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก (๒) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล (๓) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ (๔) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (๕) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (๖) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ (๗) คุ้มครองดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๘) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น (๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

และองค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดังต่อไปนี้ (ม.๖๘) (๑) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร (๒) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น (๓) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ (๔) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ (๕) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์

---

[๓๗] โกวิทย์ พวงงาม, **การปกครองท้องถิ่นไทย**, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทสำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด, ๒๕๔๘), หน้า ๒๔๔-๒๔๕.

(๖) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว (๗) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร (๘) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน (๙) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล (๑๐) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม (๑๑) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ (๑๒) การท่องเที่ยว (๑๓) การผังเมือง[๓๘]

นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลยังมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ อีก คือ (๑) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง (๒) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ (๓) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ (๔) การสาธารณูปโภคและการก่อสร้างอื่นๆ (๕) การสาธารณูปการ (๖) การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ (๗) การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน (๘) การส่งเสริมการท่องเที่ยว (๙) การจัดการศึกษา (๑๐) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส (๑๑) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น (๑๒) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย (๑๓) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ (๑๔) การส่งเสริมกีฬา (๑๕) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน (๑๖) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น (๑๗) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (๑๘) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย (๑๙) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล (๒๐) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน (๒๑) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์ (๒๒) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์ (๒๓) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพ และสาธารณสถานอื่นๆ (๒๔) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๒๕) การผังเมือง (๒๖) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร (๒๗) การดูแลรักษาที่สาธารณะ (๒๘) การควบคุมอาคาร (๒๙) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (๓๐) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และ (๓๑) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด[๓๙]

---

[๓๘] สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, **พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๖ พ.ศ. ๒๕๕๒**, หน้า ๘.

[๓๙] สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, **พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๔๒), หน้า ๕๓-๕๔.

ตารางที่ ๒.๘ แสดงหลักการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลในประเทศไทย

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, (๒๕๔๒, หน้า ๑-๑๐)	๑) การจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล แบ่งออกเป็น ๒ รูปแบบ “สภาตำบล” สภาตำบลที่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนต่ำกว่า ๑๕๐,๐๐๐ บาท และรูปแบบ “องค์การบริหารส่วนตำบล” ตั้งขึ้นจากสภาตำบลที่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุน ในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ ๑๕๐,๐๐๐ บาท ๒) โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบล, นายกองค์การบริหารส่วนตำบล, พนักงานส่วนตำบล, อำนาจหน้าที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบล, อำนาจหน้าที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบล และอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล
พีรสิทธิ์ คำนวณศิลป์ และศุภวัฒนากร วงศ์ธนวสุ, (๒๕๔๖, หน้า ๖๗)	โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล (ด้านบุคคล) ประกอบด้วย ๑) สภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีที่มาจากประชาชนเลือกตั้ง ๒) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีที่มาจากประชาชนเลือกตั้ง ๓) ข้าราชการส่วนตำบล
โกวิทย์ พวงงาม, (๒๕๔๘, หน้า ๒๔๔-๒๔๕)	อำนาจหน้าที่สภา อบต. ประกอบด้วย ๑) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบล ๒) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบล ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ๓) ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารให้เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนาตำบลตาม (๑) และกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

๒.๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศและท้องถิ่นไทยในปัจจุบัน

นับจากประเทศไทย ได้นำการบริหารเชิงยุทธศาสตร์มาใช้ในการพัฒนาประเทศเป็นครั้งแรก ในปี พ.ศ. ๒๕๐๔ โดยเรียกว่า แผนพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๐๔ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาเชิงเศรษฐกิจเป็นสำคัญ ต่อมานับจากแผนพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๑๐ เป็นต้นมา ได้เพิ่มยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสังคมเข้ามาด้วย และจนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ฉบับปัจจุบัน ประเทศไทยได้มีการ

กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาประเทศให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข เศรษฐกิจเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศที่ปรับเปลี่ยนเร็ว คาดการณ์ได้ยากและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น การพัฒนาในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ได้กำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เหมาะสม โดยเร่งสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อป้องกันปัจจัยเสี่ยง และเสริมรากฐานของประเทศด้านต่างๆ ให้เข้มแข็ง ควบคู่ไปกับการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพ มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรและได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรม รวมทั้งสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจด้วยฐานความรู้ และความคิดสร้างสรรค์บนพื้นฐานการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม นำไปสู่การพัฒนาประเทศที่มั่นคงและยั่งยืน[๔๐]

เนื่องด้วยชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นพลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ การบังคับใช้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒[๔๑] ได้ส่งผลต่อการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนและการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต การขยายฐานรายได้ที่ท้องถิ่นจัดเก็บเอง และการบริหารงานขององค์กรที่เน้นประสิทธิภาพเป็นหลักประกันว่าประชาชนในท้องถิ่นจะได้รับการบริการสาธารณะที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน รวมทั้งเป็นกลไกสำคัญในการสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตย และธรรมาภิบาลในระดับชุมชน เพื่อตอบสนองจุดมุ่งหมายในการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามความหลากหลายของวิถีชีวิต วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น รัฐบาลไทยจึงมีการประกาศและบังคับใช้พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชนเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา เช่น การจัดทำแผนชุมชนโดยมีเวทีแลกเปลี่ยนร่วมกันคิด การร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหาด้านต่าง ๆ ที่นำไปสู่การสร้างเป้าหมายร่วมกันของการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นนั้น ๆ[๔๒]

ในส่วนนี้ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘[๔๓] รวมทั้งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๖[๔๔] และระเบียบกระทรวงมหาดไทย

---

[๔๐] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๕๕). หน้า ๑๐.

[๔๑] สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, **พระราชบัญญัติ กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒**, หน้า ๔๘.

[๔๒] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙)**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๕๔), หน้า ๕.

[๔๓] กระทรวงมหาดไทย, **ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๔๘), หน้า ๔๖.

[๔๔] กระทรวงมหาดไทย, **ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๖,** (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๔๖), หน้า ๑๔.

ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙[๔๕] ซึ่งได้ระบุประเภทและความหมาย ความสอดคล้องของแผนพัฒนาตำบลกับแผนพัฒนาระดับต่าง ๆ องค์กรในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และขั้นตอนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบล ดังต่อไปนี้

๑.) ประเภทและความหมายของแผนพัฒนาตำบล

จากระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้ระบุ ประเภทของแผนพัฒนาตำบลไว้ดังนี้

"แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา” หมายถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคต โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด อำเภอ และชุมชน

“แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี” หมายถึง แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่กำหนดวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และกลยุทธ์ โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนชุมชน อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงานโครงการพัฒนา ที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้า

จากนิยามดังกล่าว จะเห็นได้ว่าแผนพัฒนาสี่ปี มีลักษณะกว้าง ๆ คือ เป็นเอกสารที่แสดงความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เป็นเอกสารที่แสดงแนวทางการพัฒนาและวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจน และมีลักษณะเฉพาะเจาะจงที่ดำเนินการ เป็นเอกสารที่แสดงโครงการหรือกิจกรรมการพัฒนาที่จะดำเนินการเป็นห้วงระยะเวลาสามปี และเป็นเอกสารที่จะแสดงความเชื่อมโยงระหว่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา กับงบประมาณรายจ่ายประจำปี

โดยที่แผนพัฒนาสามปี ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ นั้น เป็นการแปลงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งมีหลักคิดที่ว่า ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาหนึ่ง ๆ จะมีแนวทางการพัฒนาได้มากกว่าหนึ่งแนวทาง และภายใต้ แนวทางการพัฒนาหนึ่ง จะมีโครงการหรือกิจกรรมได้มากกว่าหนึ่งโครงการหรือกิจกรรมที่จะต้องนำมาดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการในแต่ละยุทธศาสตร์การพัฒนา ซึ่งจะมีผลต่อวัตถุประสงค์ เป้าหมาย จุดมุ่งหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน และวิสัยทัศน์ในที่สุด นอกจากนั้น แผนพัฒนาสามปีเป็นแผนที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี กล่าวคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้การวางแผนพัฒนาเป็นเครื่องมือในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยนำโครงการหรือกิจกรรมจากแผนพัฒนาสามปี ในปีที่จะจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ไปจัดทำงบประมาณ เพื่อให้กระบวนการจัดทำงบประมาณเป็นไปด้วยความ

---

[๔๕] กระทรวงมหาดไทย, **ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙,** (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๔๙), หน้า ๓-๔.

รอบคอบ และผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนั้น โครงการที่จะบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาสามปี โดยเฉพาะในแผนประจำปีแรก ของห้วงระยะเวลาสามปีนั้น ควรมีสภาพความพร้อมอย่างน้อยสองประการ คือ (๑) มีความแน่นอนของกิจกรรมที่จะดำเนินการ โดยควรมีการประเมินถึงความเป็นไปได้ โครงการหรือกิจกรรม รวมทั้งผลประโยชน์สาธารณะที่จะได้รับจากโครงการหรือกิจกรรม (๒) กิจกรรมที่อยู่ในแผนประจำปีแรกของห้วงระยะเวลาสามปี ควรมีความพร้อมในเรื่องรูปแบบ และรายละเอียดทางเทคนิคพอสมควร เพื่อให้สามารถกำหนดรายการในแผนพัฒนาที่จะนำไปใช้จัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ต่อไป

และด้วยเหตุนี้ การจัดทำแผนพัฒนาสามปี จึงเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้พิจารณาอย่างรอบคอบให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างแนวทางการดำเนินงานต่าง ๆ ที่อาจมีความเชื่อมโยงและส่งผลทั้งในเชิงสนับสนุน และเป็นอุปสรรคต่อกัน เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำมาตัดสินใจกำหนดแนวทางการดำเนินงานและใช้ทรัพยากรการบริหารของท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะสูงสุด[๔๖]

นอกจากนี้ ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๔ วรรคสิบห้า ได้กำหนด “แผนการดำเนินงาน” ซึ่งเป็นแผนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่แสดงถึงรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนาและกิจกรรมที่ดำเนินการจริงทั้งหมดในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประจำปีงบประมาณนั้น ซึ่งแผนดำเนินงานไม่ถือว่าเป็นแผนพัฒนาตามระเบียบที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นแต่อย่างใด[๔๗]

๒.) ความสอดคล้องของแผนพัฒนาตำบลกับแผนพัฒนาระดับต่าง ๆ

จากพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ บัญญัติให้เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลและการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปพิเศษมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งนอกจากจะมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองแล้วยังมีอำนาจหน้าที่ในการประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนดอีกด้วย เนื่องจากการวางแผนทั้งในระยะสั้นและระยะยาวเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายการปกครองการบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลังและการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมาย กำหนดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีความเป็นอิสระในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นและการดำเนิน ตามแผน ความเป็นอิสระนั้นไม่ได้หมายถึงความเป็นอิสระในฐานะเป็น “รัฐอิสระ” แต่เป็นการมอบอำนาจหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะบางส่วนให้ และยังต้องอยู่ในการ กำกับดูแลหรือตรวจสอบ โดยรัฐบาลและประชาคมอีกด้วย

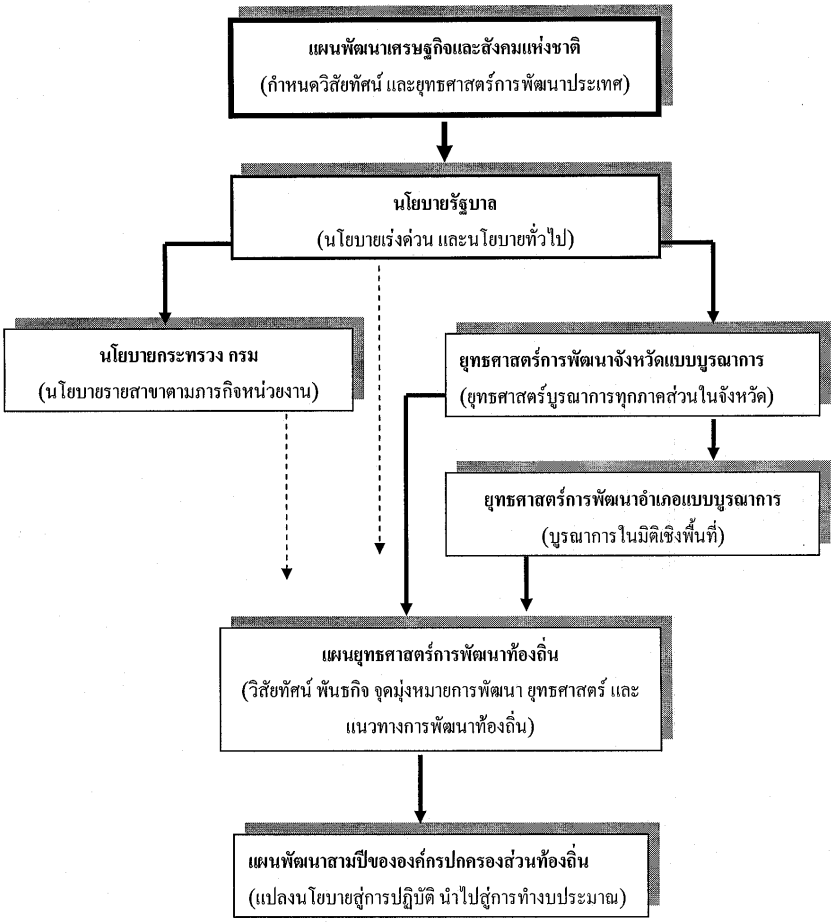
ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องตระหนักว่าแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาระดับต่างๆ ได้แก่

---

[๔๖] กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, **คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (แผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาสามปี แผนปฏิบัติการ การติดตามประเมินผล)**, (กรุงเทพมหานคร : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ๒๕๕๙). หน้า ๓๔.

[๔๗] กระทรวงมหาดไทย, **ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘**, หน้า ๔๖-๔๗.

แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาล แผนกระทรวง แผนกรม และรัฐวิสาหกิจต่างๆ ซึ่งเป็นแผนระดับชาติ ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัดในระดับจังหวัด ตลอดจนยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอและแผนพัฒนาอำเภอในระดับอำเภอ ซึ่งในการกำหนดยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาระดับจังหวัดและอำเภอนั้น ทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาคมจะมีส่วนเกี่ยวข้องอยู่ด้วย ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๒.๖ ความสัมพันธ์ของแผนพัฒนาระดับต่าง ๆ กับแผนพัฒนาท้องถิ่น[๔๘]

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า มีการกำหนดยุทธศาสตร์ที่ครอบคลุมในทุกด้านของการพัฒนา โดยขยายจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๐ ที่นำทุนของประเทศเพียง ๓ ทุน คือทุนสังคม ทุนเศรษฐกิจ และทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพิ่มเป็น ๖ ทุน ได้แก่ ทุนมนุษย์ ทุนสังคม ทุนกายภาพ ทุนทางการเงิน ทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และทุนทางวัฒนธรรม มาใช้ประโยชน์อย่างบูรณาการและเกื้อกูลกัน โดยเฉพาะการสร้างฐานทางปัญญาเพื่อเป็นภูมิคุ้มกันให้กับคนและสังคมไทยเป็นสังคมที่มีคุณภาพ โดยนำความรู้และจุดแข็งของ "อัตลักษณ์ไทย" มาปรับโครงสร้างเศรษฐกิจบนฐานนวัตกรรม

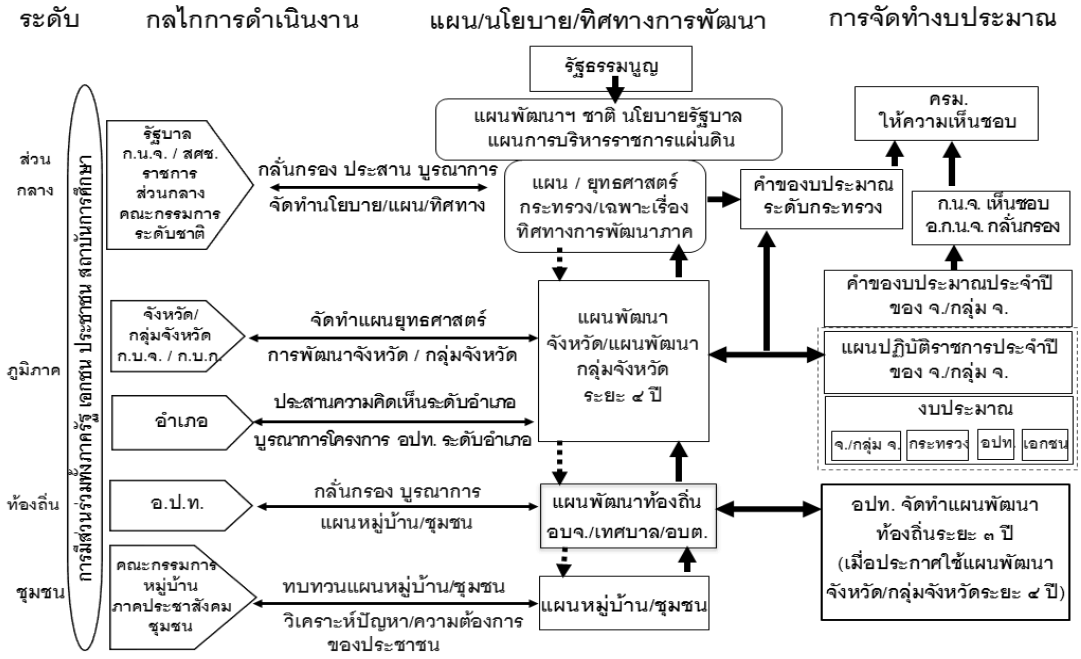
[๔๘] กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, **คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (แผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาสามปี แผนปฏิบัติการ การติดตามประเมินผล)**, หน้า ๑๑-๑๒.

ที่เข้มแข็ง เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจในภูมิภาคอย่างรู้เท่าทัน สร้างความยั่งยืนของภาคเกษตรและความมั่งคั่งด้านอาหารและพลังงาน รวมทั้งการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ควบคู่ไปกับการเสริมสร้างระบบธรรมาภิบาลและความสมานฉันท์ในทุกภาคส่วนและทุกระดับ เป็นฐานการพัฒนาประเทศที่มั่นคงและสมดุล มุ่งสู่การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขและเป็นธรรม ภายใต้การบริหารการพัฒนาโดยใช้แนวคิด Plan-Do-Check-Act (PDCA) มาปรับใช้ได้เริ่มตั้งแต่จัดทำแนวทางยุทธศาสตร์ให้ชัดเจนทั้งวัตถุประสงค์ เป้าหมายและแนวทาง รวมทั้งจัดทำการบริหารจัดการ อาทิ กระบวนการ วิธีการและเครื่องมือต่าง ๆ ในการนำทางและกำกับการบริหารจัดการแผน ไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ โดยทุกภาคส่วนมีการปฏิบัติงานภายใต้ระบบที่ออกแบบไว้อย่างจริงจัง รวมถึงตรวจสอบติดตามความก้าวหน้าและประเมินผลที่สะท้อนผลกระทบและความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อผลการพัฒนาที่เกิดขึ้น นำไปสู่การปรับเปลี่ยนกระบวนการและวิธีการดำเนินงานให้การขับเคลื่อนแผนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

โดยแนวทางการบริหารจัดการแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ ๑๑ เพื่อเชื่อมโยงสู่การปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพนั้น ได้ให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศโดยยึดแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ ๑๑ เป็นกรอบทิศทางหลักและแปลงสู่การปฏิบัติในระดับต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับสภาพภูมิสังคม และกระจายการพัฒนาลงสู่พื้นที่โดยยึดหลักการพัฒนาพื้นที่ ภารกิจ และการมีส่วนร่วม ให้ “จังหวัด” เป็นพื้นที่ดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนา และเป็นจุดเชื่อมโยงการพัฒนาจากระดับชุมชนสู่ประเทศและประเทศสู่ชุมชน **“เพิ่มการใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์”** ให้เป็นเครื่องมือหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกภาคส่วนทั้งระดับพื้นที่ ท้องถิ่น และชุมชน ใช้กลไกและเครื่องมือการพัฒนาของภาครัฐ ภาคประชาชน ภาคธุรกิจเอกชน และสื่อมวลชนอย่างบูรณาการให้การขับเคลื่อนเกิดประสิทธิภาพด้วยกระบวนการ **“สร้างเครือข่าย”** หรือคลัสเตอร์ ที่ตอบสนองต่อการแก้ปัญหาและการพัฒนาศักยภาพของพื้นที่ โดยมีแนวทางสำคัญที่สำคัญประการหนึ่งคือ **“การเสริมสร้างบทบาทของทุกภาคส่วนให้สามารถขับเคลื่อนแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ ๑๑ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ”** อาทิ พัฒนาศักยภาพประชาชนให้มีบทบาทสำคัญในกระบวนการพัฒนา เพื่อ **“เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน”** ให้พร้อมรองรับกับความเปลี่ยนแปลง รวมทั้งการ **“เสริมสร้างความเข้มแข็งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”** ทุกรูปแบบ[๔๙] ผลักดันให้สถาบันการศึกษาในพื้นที่เข้าร่วมพัฒนาชุมชนให้มากขึ้น สนับสนุนให้ภาคเอกชนมีบทบาทนำในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมที่ดี และพัฒนาบุคลากรภาครัฐให้เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และด้วยเหตุที่นโยบายของรัฐบาลก็ดี นโยบายของแต่ละกระทรวง ทบวง กรมก็ดี รวมถึงแผนพัฒนาจังหวัดก็ดี แผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาตำบล และชุมชนก็ดี จำเป็นต้องมีการกำหนดแผนให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดังนั้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) จึงถือได้ว่า เป็น **“แผนแม่บท (Road Map)”** ในการพัฒนาประเทศไทยในปัจจุบัน ดังแผนภาพความเชื่อมโยงต่อไปนี้

---

[๔๙] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, **ประกาศ เรื่อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙),** หน้า ๒๒.

แผนภาพที่ ๒.๗ ความเชื่อมโยงกลไก และกระบวนการของแผนชาติสู่แผนระดับท้องถิ่น[๕๐]

จากยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศและท้องถิ่นไทยในปัจจุบัน ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้นำแนวทางการเชื่อมโยงการบริหารจัดการแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ ๑๑ สู่การปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพ ในด้านการสร้างเครือข่าย (Cluster) การเสริมสร้างบทบาทของทุกภาคส่วนให้สามารถขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการพัฒนาศักยภาพในกระบวนการพัฒนาเพื่อ **“เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน”** รวมทั้งการ **“เสริมสร้างความเข้มแข็งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”** ให้พร้อมรองรับกับความเปลี่ยนแปลง เพื่อเข้าร่วมพัฒนาชุมชนให้มากขึ้น มาเป็นกรอบแนวคิดสำคัญในการวิจัยในครั้งนี้ โดยการ **“ประยุกต์การใช้หลักพุทธธรรม ซึ่งเป็นทุนองค์ความรู้ทางวัฒนธรรม”** ทางพระพุทธศาสนา อันเป็นศาสนาประจำชาติ และเป็นต้นเค้าแห่งความรู้และจุดแข็งของอัตลักษณ์ไทย เพื่อเป็นส่วนสำคัญในการสร้างนวัตกรรม มาใช้ประโยชน์อย่างบูรณาการและเกื้อกูลกัน ให้เป็นเครื่องมือหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกภาคส่วน ให้สามารถจับต้องและชี้วัดได้อย่างเป็นรูปธรรม ด้วยกระบวนการวิจัยเพื่อสร้างแนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักทั้ง ๕ ด้าน ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๑๐๐๘/ว ๒๗ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๒ และตามบัญชีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็น แนบท้ายประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๔) ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ตามหลักพุทธธรรม เพื่อนำการพัฒนาท้องถิ่น ที่สามารถเสริมการสร้างฐานทาง “ปัญญาภายใน” ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน เพื่อเป็น “ภูมิคุ้มกัน” ให้กับคนและสังคมไทย โดยผู้วิจัยจะนำกรอบแนวคิดดังกล่าวข้างต้นมาบูรณาการกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักใน

[๕๐] เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๒.

องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบในการวิจัย นิยามศัพท์ สร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย และใช้ในการวิเคราะห์และอภิปรายผลอีกในบทต่อ ๆ ไป

ตารางที่ ๒.๙ แสดงแนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศและท้องถิ่นไทยในปัจจุบัน

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, (๒๕๕๕, หน้า ๑๐)	เร่งสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อป้องกันปัจจัยเสี่ยง และเสริมรากฐานของประเทศด้านต่างๆ ให้เข้มแข็ง ควบคู่ไปกับการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพ มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรและได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรม
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙), (๒๕๕๕, หน้า ๕)	ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา เช่น การจัดทำแผนชุมชนโดยมีเวทีแลกเปลี่ยนร่วมกันคิด การร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหาด้านต่าง ๆ ที่นำไปสู่การสร้างเป้าหมายร่วมกันของการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นนั้น ๆ
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, (๒๕๕๙, หน้า ๓๔)	ประเภทของแผนพัฒนาตำบล ประกอบด้วย ๑) แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา คือ แผนพัฒนาท้องถิ่นซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคต โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด อำเภอ และชุมชน ๒) แผนพัฒนาสามปี คือ มีลักษณะกว้าง ๆ คือ เป็นเอกสารที่แสดงความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตัดสินใจกำหนดแนวทางการดำเนินงานและใช้ทรัพยากรการบริหารของท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะสูงสุด
ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๖, (๒๕๔๖, หน้า ๑๔)	๓) แผนการดำเนินงาน เป็นแผนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่แสดงถึงรายละเอียดแผนงานโครงการพัฒนาและกิจกรรมที่ดำเนินการจริงทั้งหมดในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประจำปีงบประมาณนั้น
ประกาศ เรื่อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙), (๒๕๕๕, หน้า ๒๒)	แนวทางการบริหารจัดการแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ ๑๑ เพื่อเชื่อมโยงสู่การปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ๑) เพิ่มการใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์

ตารางที่ ๒.๙ แสดงแนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศและท้องถิ่นไทยในปัจจุบัน (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
	๒) สร้างเครือข่ายหรือคลัสเตอร์ ที่ตอบสนองต่อการแก้ปัญหาและการพัฒนาศักยภาพของพื้นที่ ๓) การเสริมสร้างบทบาทของทุกภาคส่วนให้สามารถขับเคลื่อนแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ ๑๑ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๔) เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน" ให้พร้อมรองรับกับความเปลี่ยนแปลง ๕) เสริมสร้างความเข้มแข็งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น" ทุกรูปแบบ

๒.๒.๓ แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับชุมชน

คำว่า "ชุมชน" (เทียบเคียงกับคำในภาษาอังกฤษคือ Community คำนี้เป็นคำใหม่ในภาษาไทย เดิมนั้นภาษาไทยไม่มีคำนี้ใช้ อาจมีคำไทยในอดีตที่มีความหมายเทียบเคียงกันบ้าง คือ ถิ่นฐาน ย่าน บาง ส่วนคำว่าชุมชน เพิ่มมีการนำมาใช้ครั้งแรกเมื่อรัฐบาลมีการวางแผนพัฒนาชนบทโดยการจัดตั้งกรมการพัฒนาชุมชน ในปี พ.ศ. ๒๕๐๕[๕๑] จากนั้นจึงมีการใช้คำนี้อย่างแพร่หลาย จากอดีตจนถึงปัจจุบันได้มีผู้ที่ให้ความหมายไว้หลายท่าน เกี่ยวกับความหมายโดยทั่วไปของคำว่าชุมชน ซึ่ง พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยาฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๔ ให้ความหมายว่า ชุมชนหรือประชาคม คือ (๑) มีกลุ่มย่อยที่มีลักษณะหลายประการเหมือนกันลักษณะสังคม แต่มีขนาดเล็กกว่าและมีความสนใจร่วมทีประสานงานในวงแคบกว่า ชุมชน หมายถึง เขตพื้นที่ระดับของความคุ้นเคยและการติดต่อระหว่างบุคคล ตลอดจนพื้นฐานความยึดเหนี่ยว เฉพาะบางอย่างที่ทำให้ชุมชนต่างไปจากกลุ่มเพื่อนบ้าน ชุมชนมีลักษณะเศรษฐกิจเป็นแบบเลี้ยงตัวเองทีจำกัดมากว่าสังคม แต่ภายในวงจำกัดเหล่านั้นย่อมมีการสังสรรค์ใกล้ชิดกว่า และความเห็นอกเห็นใจลึกซึ้งกว่า อาจจะมีสิ่งเฉพาะบางประการที่ผูกพันเอกภาพ เช่นเชื้อชาติ ต้นกำเนิดเดิมของชาติหรือศาสนา (๒) มีความรู้สึกและทัศนคติทั้งมวลที่ผูกพันปัจเจกบุคคลให้รวมเข้าเป็นกลุ่ม[๕๒] และมีนักวิชาการได้กล่าวถึงชุมชนในความหมายว่า หมายถึงการอยู่รวมกันของกลุ่มคนจำนวนหนึ่ง ในพื้นที่แห่งหนึ่งเพื่ออาศัยทรัพยากรธรรมชาติในบริเวณนั้นในการดำรงชีวิต โดยเหตุที่มีคนกลุ่มดังกล่าวอาศัยอยู่ร่วมกันใช้ทรัพยากรเพื่อการผลิต จึงมีการกำหนดรูปแบบความสัมพันธ์ซึ่งต่างกันและกันขึ้น มีองค์กรหรือสถาบันของชุมชน กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ทั้งนี้ชุมชนหมายถึงสังคมขนาดเล็กในชนบทที่ยังไม่พัฒนาหรือสังคมหมู่บ้านที่สมาชิกของสังคมยังมีความสัมพันธ์แบบเครือญาติ และยังสามารถรักษาแบบแผนการดำรงชีวิตบางส่วนได้ และได้ตีความหมายของคำว่าชุมชน "ชุมชน" ในระดับเดียวกับคำว่า "สังคมหมู่บ้าน" ซึ่งเป็นการช่วยให้เข้าในความหมายของคำว่าชุมชน ในระดับ"สังคมหมู่บ้าน" ซึ่งเป็นการช่วยให้เข้าใจในความหมายของคำว่าชุมชน ในลักษณะที่จะเป็นประโยชน์ ลักษณะที่จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา

---

[๕๑] สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, **พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๐๕**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๐๕), หน้า ๕๖.

[๕๒] ราชบัณฑิตยสถาน, **พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน**, (กรุงเทพมหานคร : ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๒๔), หน้า ๑๑๒.

วิเคราะห์ชุมชน ทั้งนี้ เพราะคำว่า “หมู่บ้าน” สื่อความหมายให้เข้าใจถึงการกระจุกตัวของบ้านหลาย ๆ บ้านหรือหลายครัวเรือนในพื้นที่แห่งหนึ่งหรือในระบบนิเวศน์แห่งหนึ่ง และเป็นหน่วยสังคมขนาดเล็กที่สุด ที่สมาชิกของสังคมพัฒนาขึ้นตามธรรมชาติและต่อมาภายหลังทางราชการอาจจะกำหนดให้เป็นหมู่บ้าน” ในความหมายของทางราชการ[๕๓]

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า ชุมชนคือกลุ่มคนที่มีจำนวนมากกว่าหนึ่งคนเข้ามาร่วมกันขบวนการทางสังคม ภายใต้มิติอุดมการณ์ และสถานการณ์ที่ต่างกันไป ทั้งในแง่เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี สิ่งแวดล้อม หรือภายใต้อุดมการณ์หรือสถานการณ์อื่น ๆ อันมีลักษณะหลอมรวม ในด้านกายภาพ หรือจิตภาพ ทั้งในด้านเครือข่ายพื้นที่หรือเครือข่ายกิจกรรม และอาจจะมีอาณาเขตที่จับต้องได้ชัดเจนหรือไม่ก็ได้ ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ ๒.๑๐ แสดงแนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับชุมชน

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ราชบัณฑิตยสถาน, (๒๕๒๔, หน้า ๑๑๒)	ชุมชนหรือประชาคม คือ ๑) ชุมชน คือกลุ่มย่อยที่มีลักษณะหลายประการเหมือนกับลักษณะสังคม แต่มีขนาดเล็กกว่าและมีความสนใจร่วมที่ประสานงานในวงแคบกว่า ๒) มีความรู้สึกและทัศนคติทั้งมวลที่ผูกพันปัจเจกบุคคลให้รวมเข้าเป็นกลุ่ม
ชยันต์ วรรธนะภูติ, (๒๕๓๖, หน้า ๕๖)	ชุมชน หมายถึงการอยู่รวมกันของกลุ่มคนจำนวนหนึ่งในพื้นที่แห่งหนึ่งเพื่ออาศัยทรัพยากร ธรรมชาติในบริเวณนั้นในการดำรงชีวิต โดยเหตุที่มีคนกลุ่มดังกล่าวอาศัยอยู่ร่วมกันใช้ทรัพยากรเพื่อการผลิต จึงมีการกำหนดรูปแบบความสัมพันธ์ซึ่งต่างกันและกันขึ้น มีองค์กรหรือสถาบันของชุมชนกฎเกณฑ์ต่าง ๆ

๒.๒.๔ ความหมายและองค์ประกอบของความเข้มแข็งของชุมชน

คือการที่ประชาชนในชุมชนต่าง ๆ ของเมืองหรือชนบทรวมตัวกันเป็น “องค์กรชุมชน” โดยมีการเรียนรู้ การจัดการและการแก้ไขปัญหาร่วมกันของชุมชนแล้วถึงได้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคมวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมภายในชุมชน ตลอดจนมีผลกระทบสู่ภายนอกชุมชนที่ดีขึ้นตามลำดับ โดยจะเรียกชุมชนนี้ว่า กลุ่ม ชมรม สหกรณ์ บริษัท องค์กรชาวบ้าน เครือข่าย หรืออื่น ๆ ที่มีความหมายแสดงถึงการร่วมมือช่วยเหลือกันเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน และด้วยความเอื้ออาทรต่อชุมชนอื่น ๆ ในสังคมด้วย ทั้งนี้องค์ประกอบของชุมชนเข้มแข็งมีนักวิชาการไทย

---

[๕๓] ชยันต์ วรรธนะภูติ, **คู่มือการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่องานพัฒนา**, (ขอนแก่น: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๓๖), หน้า ๕๖.

หลายท่านได้ให้กำหนดไว้แตกต่างกันดังนี้ โดยบางท่านได้กล่าวถึง “ความเข้มแข็งของชุมชน” โดยใช้คำกล่าวที่ว่า “ความเป็นชุมชน” (Civility) หมายถึง ลักษณะของความเข้มแข็งของชุมชนประการหนึ่ง โดยกล่าวว่า “ความเป็นชุมขนมิใช่สิ่งที่จำเป็นสำหรับชาวบ้านเท่านั้นหากแต่จำเป็นสำหรับองค์กรทุกชนิด ถ้ามหาวิทยาลัยมีความเป็นชุมชนวิชาการ (Academic Community) มหาวิทยาลัยก็จะมีพลังทางด้านสติปัญญามากกว่านี้ หรือการที่พระสงฆ์สร้างความเป็นชุมชนขึ้นในวัดหรือหมู่คณะการพระศาสนาก็จะมีพลังมากขึ้น เป็นต้น” นอกจากชุมชนเข้มแข็ง (Civil Community) ยังกล่าวถึง “ชุมชนยั่งยืน” (Sustainable Community) คือ วาทกรรมอย่างหนึ่งที่ถูกหยิบยกมากล่าวอ้างในกระบวนการพัฒนาชุมชน ซึ่งโดยความหมายแล้วก็มีนัยเป็นอย่างเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ก็มีการตั้งข้อสังเกตต่อความเข้มแข็งของชุมชนไว้ว่า ถ้าประชาชนรวมตัวกันและมีการจัดการ จะเกิดทุนทางสังคม (Social Capital) ซึ่งเป็นทุนที่สำคัญที่สุดที่ทำให้เกิดพลังในการแก้ไขปัญหาชุมชน[๕๔] ในขณะที่นักวิชาการอีกท่านหนึ่ง กล่าวว่า ความเข้มแข็งของชุมชน คือ การที่ประชาชนในชุมชนต่าง ๆ ของเมืองหรือชนบทรวมตัวกันเป็น “องค์กรชุมชน” โดยมีการเรียนรู้ การจัดการและการแก้ไขปัญหาร่วมกันของชุมชน จนเกิดการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมภายในชุมชน ตลอดจนมีผลกระทบสู่ภายนอกชุมชนที่ดีขึ้นตามลำดับ โดยจะเรียกชุมชนนี้ว่า กลุ่ม ชมรมสหกรณ์ บริษัท องค์กรชาวบ้าน เครือข่าย หรืออื่นๆที่มีความหมายแสดงถึงการร่วมมือช่วยเหลือกันเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน และด้วยความเอื้ออาทรต่อชุมชนอื่นๆในสังคมด้วย[๕๕]

ตารางที่ ๒.๑๑ แสดงความหมายและองค์ประกอบของความเข้มแข็งของชุมชน

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ประเวศ วะสี อ้างใน โกวิทย์ พวงงาม, (๒๕๕๓, หน้า ๒๗)	ความหมายของ “ความเข้มแข็งของชุมชน” (Civil Community) หรือ “ชุมชนยั่งยืน” (Sustainable Community) คือการที่ประชาชนรวมตัวกันและมีการจัดการ ซึ่งจะเป็นทุนทางสังคม (Social Capital) ที่สำคัญที่สุดที่ทำให้เกิดพลังในการแก้ไขปัญหาชุมชน
ธีรพงษ์ แก้วหาวงษ์ อ้างใน โกวิทย์ พวงงาม, (๒๕๕๓, หน้า ๖๒)	องค์ประกอบของ ความเข้มแข็งของชุมชน คือ การที่ประชาชนในชุมชนต่าง ๆ ของเมืองหรือชนบท ๑) มีการรวมตัวกันเป็น “องค์กรชุมชน” ๒) มีการเรียนรู้ร่วมกัน ๓) มีการจัดการร่วมกัน ๔) มีการแก้ไขปัญหาของชุมชนร่วมกัน

[๕๔] ประเวศ วะสี อ้างใน โกวิทย์ พวงงาม**, การจัดการตนเองของชุมชนและท้องถิ่น**, (กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์, ๒๕๕๓), หน้า ๒๗.

[๕๕] ธีรพงษ์ แก้วหาวงษ์ อ้างใน โกวิทย์ พวงงาม, **การจัดการตนเองของชุมชนและท้องถิ่น**, หน้า ๖๒.

๒.๒.๕ ลักษณะและกระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

ได้มีผู้ที่ให้ความหมายลักษณะของความเข้มแข็งของชุมชนไว้หลายท่าน เกี่ยวกับลักษณะของชุมชนเข้มแข็งแตกต่างกันไป โดยนักวิชาการท่านหนึ่ง ได้เสนอเรื่องความเข้มแข็งของชุมชนว่าอาจพิจารณาได้จาก ตัวบุคคลหรือทุนมนุษย์ คือ สิ่งที่บ่งบอกความเข้มแข็งของชุมชน คือ การเจริญเติบโตในเชิงปริมาณและคุณภาพขององค์กร นั่นคือ มีสมาชิกเพิ่มมากขึ้น และมีการสืบทอดคนรุ่นใหม่ ๆ เข้ามารับช่วงภาวะงาน ส่วนในมติเชิงคุณภาพดูได้จากความรู้ความสามารถและทักษะรวมทั้งความคิดและพลังแห่งศีลธรรมทั้งของสมาชิกและผู้นำ อีกทั้งผู้นำอาจดูได้จากความสามารถและการประสานผลประโยชน์ สิ่งสำคัญที่ต้องดูอีกอย่างคือ พลังสร้างสรรค์ของสมาชิกในการคิดค้นและทำกิจกรรมอย่างมีชีวิตชีวา และมีความต่อเนื่อง และพิจารณาจากปริมาณและคุณภาพของกิจกรรม คือ ผลงานหรือกิจกรรมกลุ่มมีความต่อเนื่องดำเนินการอย่างเป็นเครือข่าย และขยายกิจการใหม่ ๆ นอกจากนี้ พิจารณาได้จากความสามารถในการจัดการกับปัญหาที่องค์กรเผชิญในภาวะวิกฤต รวมถึงการพิจารณาจากปริมาณและคุณภาพของทุนที่เป็นวัตถุประสงค์ หรือสภาพแวดล้อมพิจารณาจากทุนด้านปริมาณของวัตถุที่มากขึ้นหรือได้มา ส่วนมิติเชิงคุณภาพพิจารณาจากความยั่งยืนของทุน นอกจากนี้ยังต้องพิจารณาจากทุนเพื่อนหรือเครือข่าย การมีเครือข่ายสมาชิกหรือกิจกรรม สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการพึ่งพาอาศัยกันและกัน และเห็นถึงศักยภาพในการระดมทุน พิจารณาได้จากเครือข่ายสมาชิกที่มีกว้างขวางมากขึ้น และความสามารถในการจัดการเครือข่าย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องพิจารณาจากสถานภาพขององค์กรชุมชน ซึ่งองค์ประกอบจากหนึ่งถึงสี่เป็นเพียงการพิจารณาจากตัวองค์กรชุมชนเท่านั้น การพิจารณาศักยภาพควรพิจารณาอ้างอิงจากภายนอกด้วย นั่นคือ การประเมินยอมรับต่อองค์กรชุมชนจากกลุ่มบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องว่าให้การยอมรับในเรื่องไหนมากน้อยเพียงใด และด้วยเหตุที่การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน อาศัยอยู่บนพื้นฐานของกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยแต่ละชุมชนจะมีการพัฒนาไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชนในมิติต่าง ๆ เช่น มิติทางด้านเศรษฐกิจ มิติทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ มิติทางด้านสังคมและมิติทางด้านวัฒนธรรม ซึ่งในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนนั้น อาจพัฒนาความเข้มแข็งได้เพียงบางมิติเท่านั้น เนื่องจากเงื่อนไขและกระบวนการที่นำไปสู่ความเข้มแข็งในแต่ละมิติของแต่ละชุมชนมีความแตกต่างกัน ดังนั้นกระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน จึงเป็นแนวคิดที่ต้องการเตรียมความพร้อมในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนโดยมีขั้นตอนตามลำดับ คือ

ขั้นตอนที่ ๑ การเตรียมคนหรือการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรบุคคลในชุมชนเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนา องค์กรชุมชนจะเข้มแข็งไม่ได้หากผู้นำในชุมชนและประชาชนขาดจิตสำนึกขาดความรู้ความเข้าใจในการกำหนดประเด็นปัญหา การพัฒนาทางเลือก เพื่อดำเนินกิจกรรมการบริหารจัดการ การจัดกระบวนการถ่ายทอดความรู้และขาดการพัฒนาวิสัยทัศน์ การพัฒนาทรัพยากรบุคคลหรือการเตรียมคนจึงเป็นปัจจัยหลักสำคัญในความสำเร็จของการพัฒนาในระดับชุมชนซึ่งจากการดำเนินงานที่ผ่านมาพอว่าหากดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพก็จะทำให้โครงการที่ดำเนินการในชุมชนประสบความสำเร็จสูง โดยผู้นำหรือแกนนำที่ประสบความสำเร็จ มักจะสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน

ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดประเด็นปัญหาของชุมชนและการพัฒนาทางเลือก เพื่อดำเนินกิจกรรม กำหนดและวางกรอบประเด็นปัญหาโดยชุมชน มีการทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงไป

กับการพัฒนาทางเลือกในการดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหา ทั้งนี้ เพราะการพัฒนาทางเลือกร่วมกันย่อมนำไปสู่การดำเนินกิจกรรมร่วมกัน แต่การที่จะทำให้ทั้งสองกิจกรรมเป็นไปได้โดยปราศจากความขัดแย้งนั้นเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยาก ดังนั้น จึงต้องมีการดำเนินการโดยผ่านกระบวนการที่สำคัญ คือ กระบวนการศึกษาและวิเคราะห์ชุมชน และการพัฒนาทางเลือกเพื่อดำเนินกิจกรรม

ขั้นตอนที่ ๓ การดำเนินกิจกรรมชุมชน “กิจกรรมสาธารณะของชุมชน” เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นหลายกรณี เช่น กรณีปัญหา กรณีความสนใจ เป็นต้น ซึ่งมีลักษณะพิเศษ คือ เกิดความสนใจและการมีเป้าหมายร่วมกันของชุมชน ทำให้มีการรวมพลัง มีการสนทนาอย่างพินิจพิเคราะห์ ริเริ่มกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์ มีการจัดการร่วมกันภายในความสัมพันธ์ในแนวระนาบ เรียนรู้และสรุปบทเรียนร่วมกัน ลักษณะความร่วมมือในการดำเนินการกิจกรรมสาธารณะของชุมชน จึงเป็นลักษณะเครือข่ายความร่วมมือ (Net-Working) จากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องเป็นพหุภาคี

ดังนั้น กระบวนการเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง จึงเป็นการหันกลับมาพิจารณารากเหง้าของตนเองตั้งแต่ความเป็นจริงของสังคม กระบวนการศึกษาเรียนรู้เพื่อความเป็นไทย หันมาสร้างจิตสำนึกของความเป็นพลเมือง (Civic Consciousness) สร้างความรักในชุมชนท้องถิ่น รักในเพื่อนรอบข้างรวมทั้งสิ่งแวดล้อม อีกทั้งเข้าร่วมกันเป็นเครือข่ายถักทอเป็นเส้นสายใยแห่งความร่วมมือเพื่อพัฒนาสังคมมีความเป็นชุมชนอิสระหรือองค์กรแบบพลเมืองที่เข้มแข็ง มีความหลากหลาย ปราศจากการครอบงำโดยอำนาจรัฐและทุนเป็นองค์กรอาสาสมัครของสังคม เพื่อองค์กรและพลเมืองเข้าร่วมมือกันก็จะเกิดความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมที่จะช่วยกันแก้ไขปัญหาและพัฒนาเพื่อให้คนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้ในที่สุด[๕๖]

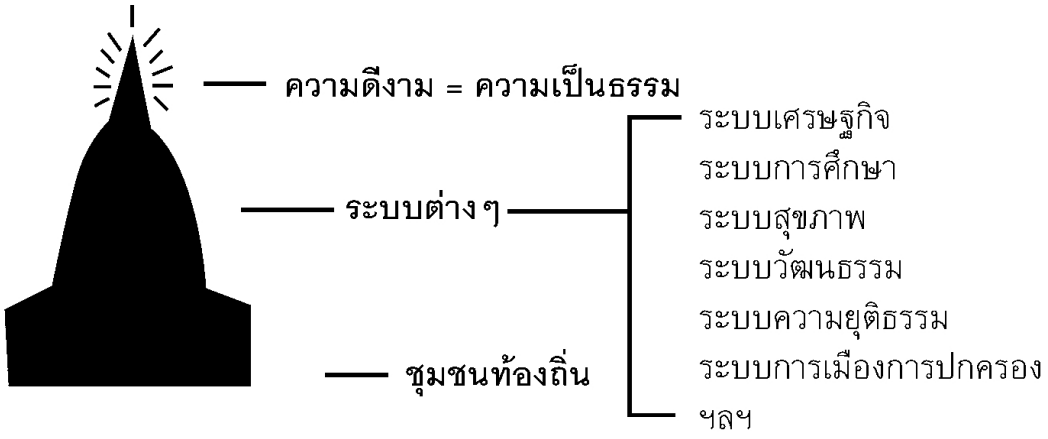
ตารางที่ ๒.๑๒ แสดงลักษณะและกระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
โกวิทย์ พวงงาม, (๒๕๕๓, หน้า ๗๕)	ความเข้มแข็งของชุมชนว่าอาจพิจารณาได้จาก ๑) ตัวบุคคลหรือทุนมนุษย์ ๒) ปริมาณและคุณภาพของกิจกรรม ๓) ปริมาณและคุณภาพของทุนที่เป็นวัตถุประสงค์ ๔) ทุนเพื่อนหรือเครือข่าย ๕) สถานภาพขององค์กรชุมชน การเตรียมความพร้อมในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนมีขั้นตอนตามลำดับ คือ ๑) ขั้นตอนที่ ๑ การเตรียมคนหรือการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ๒) ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดประเด็นปัญหาของชุมชนและการพัฒนาทางเลือก ๓) ขั้นตอนที่ ๓ การดำเนินกิจกรรมชุมชน

[๕๖] โกวิทย์ พวงงาม, **การจัดการตนเองของชุมชนและท้องถิ่น**, หน้า ๗๕.

๒.๒.๖ บทบาทการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของภาคส่วนสังคม

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้มุ่งเน้นการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคม เป็นการมุ่งพัฒนาประเทศจากฐานราก คือสร้างฐานของสังคมให้เป็นชุมชนท้องถิ่นที่เข้มแข็ง จากส่วนล่างของสังคม คือสร้างจากฐานความเป็นจริงของชีวิต สังคม วัฒนธรรม และฐานทรัพยากรของประเทศ แผนพัฒนาดังกล่าว จึงเป็นการปรับกระบวนทรรศน์ใหม่ของการพัฒนา ซึ่งเป็นการ **ปฏิวัติความคิด** ตรงตามความหมายของคำ **วตะ** = หมุน **ปฏิ** = ทวนกลับ คือหมุนกลับไปเอาข้างล่างหรือชุมชนท้องถิ่นเป็นตัวตั้ง เมื่อชุมชนท้องถิ่นหรือฐานล่างของสังคมมั่นคงแข็งแรง ก็จะรองรับให้สังคมทั้งหมดลงตัวและยั่งยืน โดยมุ่งเน้นให้ท้องถิ่นสามารถพัฒนาความเข้มแข็งทุกด้านด้วยตนเองมากที่สุด โดยเสริมกลไกระบบต่าง ๆ เช่น ระบบเศรษฐกิจ ระบบการศึกษา ระบบสุขภาพ ระบบความยุติธรรม ระบบการสื่อสาร ระบบการเมือง เข้าไปเชื่อมโยงกับความเข้มแข็งของท้องถิ่นอย่างสนับสนุนเกื้อกูลกัน ไม่ใช่โดยข้างบนมีอำนาจเหนือข้างล่าง เช่นที่เคยเป็นมา เป็นการเปลี่ยนแปลงตัวเองจากการใช้อำนาจ มาเป็นการพัฒนาความรู้ต่าง ๆ ให้รู้จริง เพื่อทำให้ชุมชนท้องถิ่นและชาติเข้มแข็ง ด้วยการเน้นสร้างจิตสำนึกใหม่ ว่าทุกคนล้วนมีศักดิ์ศรีและคุณค่าความเป็นคนเสมอกับคนอื่น ๆ และมีศักยภาพที่จะสิ่งดีๆ เพราะความรู้ไม่ได้มีแต่ในตำราเท่านั้น หากแต่คนทุกคนมีความรู้ในตัวที่ได้มาจากประสบการณ์ชีวิตและการทำงาน ความรู้ในตัวคนนี้สามารถนำมาทำประโยชน์ได้ และควรนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในการพยายามทำสิ่งดีงามร่วมกัน เพื่อเป็นพลังสร้างสรรค์ในการพัฒนาประเทศต่อไป โดย ประเวศ วะสี[๕๗] ได้เสนอโมเดลภาพรวมโครงสร้างชุมชนท้องถิ่นเข้มแข็ง ระบบที่จะธำรงบูรณภาพและดุลยภาพของประเทศ ไว้ดังนี้

แผนภาพที่ ๒.๘ โครงสร้างชุมชนท้องถิ่นเข้มแข็ง ระบบที่จะธำรงบูรณภาพและดุลยภาพของประเทศ

ฐานของพระเจดีย์ คือชุมชนท้องถิ่นที่แข็งแรง จึงจะสามารถรองรับองค์และยอดพระเจดีย์ได้

---

[๕๗] ประเวศ วะสี, **กระบวนทรรศน์ใหม่ในการพัฒนาประเทศไทย : ท้องถิ่นเข้มแข็ง**, (กรุงเทพมหานคร : บริษัททีคิวพีจำกัด, ๒๕๕๒), หน้า ๔๒-๔๓.

องค์พระเจดีย์ คือระบบต่างๆ ซึ่งจะต้องเชื่อมกับฐานพระเจดีย์อย่างเกื้อกูลกัน เช่น ระบบเศรษฐกิจ แทนที่จะลอยตัวพึ่งพิงนอกประเทศแล้ววิกฤตซ้ำแล้วซ้ำอีก เพราะความผันผวน หากเชื่อมโยงกับฐานล่างซึ่งกว้างใหญ่ไพศาลก็จะมั่นคง ระบบเศรษฐกิจที่จะมั่นคงคือ ระบบเศรษฐกิจมหภาคกับระบบเศรษฐกิจชุมชนที่เชื่อมโยงอย่างเกื้อกูลกัน

ยอดพระเจดีย์ คือความดีงามได้แก่ ความเป็นธรรม ความเป็นธรรมเป็นเรื่องสำคัญที่สุดสำหรับการอยู่ร่วมกันในสังคม ถ้าขาดความเป็นธรรมแล้วจะมีความขัดแย้ง และความรุนแรง หาความสมานฉันท์ไม่ได้ และประเทศจะเจริญต่อไปไม่ได้

ความเป็นธรรมหรือส่วนยอดพระเจดีย์จะไปควบคุมให้ระบบต่าง ๆ หรือองค์พระเจดีย์เชื่อมกับฐานพระเจดีย์หรือชุมชนท้องถิ่น ทำให้เกิดพระเจดีย์ที่สมบูรณ์และงดงาม คือประเทศที่คนทั้งมวลมีสันติสุข

ตารางที่ ๒.๑๓ แสดงบทบาทการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนของภาคส่วนสังคม

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ประเวศ วะสี, (๒๕๕๒, หน้า ๔๒-๔๓)	ได้เสนอโมเดลภาพรวมโครงสร้างชุมชนท้องถิ่นเข้มแข็ง ระบบที่จะธำรงบูรณภาพและดุลยภาพของประเทศ คือ การที่ชุมชนท้องถิ่นที่แข็งแรง ด้วยการมีระบบต่างๆ ซึ่งจะต้องเชื่อมกับฐานชุมชนอย่างเกื้อกูล เพื่อจุดหมายคือความดีงามได้แก่ ความเป็นธรรมในสังคม

๒.๒.๗ ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน

ในส่วนนี้ ได้มีผู้ที่ให้ความหมายไว้หลายประการ เกี่ยวกับตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน โดย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช) ได้พัฒนาดัชนีชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อชี้วัดผลสำเร็จหรือผลลัพธ์ความเข้มแข็งของชุมชนที่มีต่อการเสริมสร้างความอยู่เย็นเป็นสุขที่เกิดขึ้นในสังคมไทย โดยได้สังเคราะห์หาตัวบ่งชี้หรือประเด็นตัวชี้วัดและตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงเป้าหมายสุดท้าย (Ends) ของความเข้มแข็งของชุมชน ที่จะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายความอยู่เย็นเป็นสุขในชุมชนได้ โดยได้กำหนดตัวบ่งชี้หรือประเด็นชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน ซึ่งสะท้อนถึงเป้าหมายและกลไกการพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งที่สำคัญได้รวม ๗ ตัวบ่งชี้ และตัวชี้วัดรวม ๑๖ ตัวชี้วัด โดยกระจายอยู่ในองค์ประกอบหลักของความเข้มแข็งของชุมชน ดังนี้[๕๘]

๑) **ชุมชนพึ่งตนเองได้** ประกอบด้วยตัวบ่งชี้หรือประเด็นชี้วัดที่สำคัญคือ ความเข้มแข็งขององค์กรชุมชน การเรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหาร่วมกันอย่างต่อเนื่อง และเศรษฐกิจชุมชน โดย

๑.๑) **ความเข้มแข็งขององค์กรชุมชน** หมายถึงองค์กรในชุมชนใดๆ มีการรวมตัวกันอย่างมั่นคง เป็นปึกแผ่น มีการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและการบริหารจัดการที่ดี เป็นที่พึ่งพิงของคนในชุมชนในการแก้ไขปัญหาหรือการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น โดยมีตัวชี้วัดที่

[๕๘] วรวิทย์ อวิรุทธ์วรกุล และธีระพงษ์ มาลัยทอง, “การสร้างองค์ความรู้ และตัวชี้วัด : การพัฒนาดัชนีชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน”, **วารสารเศรษฐกิจและสังคม**, ปีที่ ๔๔ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - มีนาคม) ๒๕๕๐ : ๔๑-๔๓.

สำคัญคือ ๑.๑.๑) ตัวชี้วัดความมีเสถียรภาพทางการเงินหรือความมั่นคงขององค์กรต่างๆในชุมชนโดยรวม ซึ่งสะท้อนถึงศักยภาพขององค์กรต่างๆ ของชุมชน ในการพึ่งตนเองและเป็นที่พึ่งพิงของสมาชิกกลุ่ม ๑.๑.๒) ตัวชี้วัดกลุ่มองค์กรในชุมชน ซึ่งสะท้อนถึงความพยายามแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนให้มีความมั่นคงและพึ่งตนเองได้ในที่สุด ๑.๑.๓) ตัวชี้วัดการพึ่งพิงทุนการเงินในชุมชน ที่สะท้อนถึงขีดความสามารถการพึ่งพิงทุนขององค์กรต่าง ๆ ในชุมชน และ ๑.๑.๔) ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของกลุ่มผู้นำในชุมชน สะท้อนถึงกลไกการขับเคลื่อนชุมชนให้มีความเข้มแข็ง

๑.๒) **การเรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหาร่วมกันอย่างต่อเนื่อง** คือกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนหรือภาคีเครือข่ายการพัฒนา เพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการพัฒนาตนเอง การรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง การปรับตัวตลอดเวลา ตลอดจนการจัดการและการบริหารจัดการที่ดีของชุมชน โดยมีตัวชี้วัดที่สำคัญคือ ๑.๒.๑) ตัวชี้วัดการเรียนรู้กับปราชญ์ชาวบ้านหรือศูนย์เรียนรู้ของชุมชน สะท้อนถึงศักยภาพการเรียนรู้เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการพึ่งตนเองได้ภายในชุมชน ๑.๒.๒) ตัวชี้วัดผู้มีภูมิปัญญาท้องถิ่น/ชาวบ้านในหมู่บ้าน สะท้อนถึงศักยภาพของความรู้ของคนในชุมชนที่จะพัฒนาตนเองได้ ๑.๒.๓) ตัวชี้วัดภาคีเครือข่ายการพัฒนา สะท้อนถึงแหล่งเสริมสร้างศักยภาพในการเรียนรู้ของชุมชนได้อย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และ ๑.๒.๔) ตัวชี้วัดการจัดทำแผนชุมชนที่มีคุณภาพ สะท้อนถึงศักยภาพของการเรียนรู้ที่จะพัฒนาชุมชนไปสู่การพึ่งตนเองได้

๑.๓) **เศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็ง** หมายถึงชุมชนมีศักยภาพและขีดความสามารถในการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจของชุมชนสูง รวมทั้งคนในชุมชนมีงานทำและรายได้ที่พอเพียงต่อการเลี้ยงชีพของครอบครัว ไม่ให้มีการอพยพออกไปหางานทำที่อื่น โดยมีชี้วัดที่สำคัญคือ ๑.๓.๑) ตัวชี้วัดผู้ย้ายถิ่นที่หางานทำและต้องการรายได้เพิ่ม ซึ่งสะท้อนถึงผลกระทบขั้นสุดท้ายของการเป็นชุมชนพึ่งตนเอง และ ๑.๓.๒) ตัวชี้วัดการประกอบอาชีพเกษตรทฤษฎีใหม่หรือการประกอบอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สะท้อนถึงการประกอบอาชีพแบบพึ่งตนเอง

๒) **ชุมชนเกื้อกูลกัน** ประกอบด้วยตัวบ่งชี้หรือประเด็นชี้วัดที่สำคัญคือ การจัดสวัสดิการในชุมชน และความสามัคคีช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกัน โดย

๒.๑) **การจัดสวัสดิการในชุมชน** หมายถึงการเป็นชุมชนที่มีความเอื้ออาทรในเรื่องการแบ่งปันผลประโยชน์หรือกำไรจากการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน โดยมีตัวชี้วัดที่สำคัญได้แก่ ๒.๑.๑) ตัวชี้วัดการจัดสวัสดิการของชุมชนอย่างต่อเนื่อง สะท้อนถึงความสามารถของชุมชนที่ให้การช่วยเหลือและแบ่งปันกันของคนในชุมชน

๒.๒) **ความสามัคคีช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกัน** หมายถึงชุมชนมีความสามัคคีและการช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกันของคนในชุมชน ซึ่งมีตัวชี้วัดสำคัญได้แก่ ๒.๒.๑) ตัวชี้วัดครัวเรือนที่เข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะของชุมชน/หมู่บ้าน ซึ่งสะท้อนถึงความสามัคคีของคนในชุมชนที่เข้ามาร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาสิ่งที่เป็นสาธารณประโยชน์ของส่วนรวม

๓) **การมีส่วนร่วมของชุมชน** ประกอบด้วยตัวบ่งชี้หรือประเด็นชี้วัดที่สำคัญคือ การเป็นสมาชิกกลุ่ม และการรักษาคุณค่าของประเพณีวัฒนธรรม และภูมิปัญญาที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน /ท้องถิ่นหรือเอกลักษณ์ความเป็นไทย โดย

๓.๑) **การเป็นสมาชิกกลุ่ม** หมายถึงคนในชุมชนเข้าร่วมกันพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่หรือร่วมแก้ไขปัญหาของตนเองให้ดีขึ้น โดยมีตัวชี้วัดที่สำคัญได้แก่ ๓.๑.๑) ตัวชี้วัด

ครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชนสะท้อนถึงการเข้าร่วมกับกลุ่มต่างๆ เพื่อการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่หรือแก้ไขปัญหาของคนในชุมชน และ ๓.๑.๒) ตัวชี้วัดอาสาสมัครในองค์กรภาครัฐและเอกชนสะท้อนถึงการมีจิตสาธารณะของคนในชุมชนในการที่จะร่วมกันพัฒนาชุมชนเพื่อให้คนในชุมชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี

๓.๒) **การรักษาคุณค่าของประเพณีวัฒนธรรมของชุมชน/ท้องถิ่นหรือเอกลักษณ์ความเป็นไทย** หมายถึงการเข้าร่วมกันรักษาคุณค่าของประเพณี วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน/ท้องถิ่นหรือของประเทศของคนในชุมชน โดยมีตัวชี้วัดที่สำคัญได้แก่ ๓.๒.๑) ตัวชี้วัดคนในชุมชนเข้าร่วมกิจกรรม ประเพณี วัฒนธรรม สะท้อนถึงความเข้มแข็งด้านการรักษาธำรงไว้ซึ่งประเพณี วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน/ท้องถิ่นหรือเอกลักษณ์ความเป็นไทยได้อย่างต่อเนื่อง และ ๓.๒.๒) ตัวชี้วัดคนในชุมชนที่เข้าร่วมรักษา พัฒนา ต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น สะท้อนถึงความเข้มแข็งด้านการรักษา พัฒนา ต่อยอดภูมิปัญญาให้เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง

โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช) กล่าวว่า ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น เมื่อนำไปทดสอบกับข้อมูลของหน่วยงานต่างๆ ที่ได้มีการจัดเก็บไว้ พบว่ามีตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนที่สามารถนำมากำหนดเป็นตัวชี้วัดหลักเพื่อใช้คำนวณดัชนีความเข้มแข็งของชุมชนในระดับประเทศในเบื้องต้นได้เพียง ๔ ตัวชี้วัด และเป็นตัวชี้วัดเพื่อการอธิบายเสริมประกอบการเปลี่ยนแปลงของตัวชี้วัดหลักรวม ๑๒ ตัวชี้วัด ดังรายละเอียดที่แสดงไว้ข้างล่างนี้[๕๙]

ตารางที่ ๒.๑๔ แสดงตัวชี้วัดหลักและตัวชี้วัดเพื่อการอธิบายของดัชนีความเข้มแข็งของชุมชนของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช)

องค์ประกอบหลัก/ ตัวชี้วัดหลัก	ตัวชี้วัดเพื่อการอธิบายเสริม
ชุมชนพึ่งตนเองได้ ๑. สัดส่วนความมีเสถียรภาพทางการเงินหรือความมั่นคงขององค์กรชุมชน	๑. สัดส่วนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่เข้มแข็งต่อกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตทั้งหมด ๒. จำนวนกลุ่มผู้ผลิตของชุมชน ที่ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น (ผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งหมู่บ้านเดิม) ๓. จำนวนกลุ่มองค์กรในชุมชน ๔. จำนวนกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ๕. สัดส่วนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพเกษตรทฤษฎีใหม่
๑. สัดส่วนหมู่บ้านที่มีการเรียนรู้โดยชุมชน	๑. สัดส่วนผู้มีภูมิปัญญาท้องถิ่น/ชาวบ้านและปราชญ์ชาวบ้านต่อประชากรของหมู่บ้าน ๒. จำนวนภาคีเครือข่ายการพัฒนา

[๕๙] เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๓.

ตารางที่ ๒.๑๔ แสดงตัวชี้วัดหลักและตัวชี้วัดเพื่อการอธิบายของดัชนีความเข้มแข็งของชุมชนของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช) (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก/ ตัวชี้วัดหลัก	ตัวชี้วัดเพื่อการอธิบายเสริม
	๓. สัดส่วนการจัดทำแผนชุมชนที่มีคุณภาพระดับดีต่อการจัดทำแผนทั้งหมด
ชุมชนเกื้อกูลกัน ๑. สัดส่วนหมู่บ้านที่มีการจัดสวัสดิการของชุมชนอย่างต่อเนื่องต่อหมู่บ้านทั้งหมด	๑. สัดส่วนหมู่บ้านที่มีการจัดสวัสดิการของชุมชนต่อหมู่บ้านทั้งหมด ๒. สัดส่วนครัวเรือนที่เข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะของชุมชน/หมู่บ้าน
การมีส่วนร่วมของชุมชน ๑. สัดส่วนครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชนต่อครัวเรือนทั้งหมด	๑. จำนวนอาสาสมัครในองค์กรภาครัฐและเอกชน

สรุปได้ว่า จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ยังคงมีส่วนสำคัญในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศมาโดยตลอด โดยสาระสำคัญของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๐ และ ๑๑ ได้เน้นวิธีส่งเสริมการเชื่อมต่อระหว่างชุมชน สร้างเครือข่ายในการขยายผลเพื่อการพัฒนา (คลัสเตอร์) เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยเรียกว่า "ภาคีการพัฒนา" ในทุกภาคส่วนสังคม ทั้งภาครัฐ ทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ชุมชน สถาบันทางสังคม องค์กรพัฒนาเอกชน สถาบันการศึกษา สื่อสารมวลชน รวมไปถึงสถาบันทางศาสนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประสานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการหนุนเสริมความเข้มแข็งให้กับชุมชนจากฐานราก

โดยเหตุที่ “ชุมชน” เกิดจากการรวมตัวของผู้คนทั้งในชนบทและในเมือง ในหมู่บ้านและระหว่างหมู่บ้าน อำเภอ จังหวัด ในอาชีพหนึ่งหรือในความสนใจร่วมกันของคนหลายอาชีพจากหลายแห่งหลายพื้นที่การรวมตัวกันดังกล่าวมีทั้งที่เป็นมูลนิธิ เป็นสหกรณ์ สมาคม หรือรูปแบบอื่น ๆ ที่ไม่ได้จดทะเบียน รวมกันเป็นกลุ่มอาชีพ เป็นชมรม มีกติกาหลักการและกฎเกณฑ์ของการอยู่ร่วมกันแต่ภายใต้การรวมกัน จำต้องมีกระบวนการประสานศักยภาพ เพื่อให้การรวมตัวเป็นชุมชน บรรลุตามวัตถุประสงค์ของชุมชนนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็น การมีผลกำไร การประกอบการ รวมกระทั่งการอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันของคนในชุมชน

การรวมศักยภาพในชุมชน หรือที่เรียกว่า “**ความเข้มแข็งของชุมชน**” จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการเสริมสร้างความอยู่เย็นเป็นสุขในชุมชนเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นพลังทุนทางสังคมที่มีศักยภาพ ด้วยการมีจิตสำนึกร่วมกัน มีบทบาท และขีดความสามารถ ในการจัดการเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตของตน บนพื้นฐานของสิทธิร่วมกันอย่างเท่าเทียม และพึ่งพาตนเองได้ โดยอาศัยองค์กร/กลไก/กระบวนการ และกิจกรรมหลากหลาย ในลักษณะหุ้นส่วนชุมชน ที่เกิดจากความรักความสมานฉันท์ และเอื้ออาทรต่อกัน โดยเน้นการสร้างเครือข่ายสังคมในแนวราบ มีความเป็นปึกแผ่น มีการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น และสร้างความภาคภูมิใจในชุมชนของตนเอง รวมทั้งสามารถควบคุมและจัดระเบียบทางสังคมของชุมชนให้เอื้อต่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มีความสามัคคี เอื้ออาทรและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีการเรียนรู้ร่วมกันในการกระทำ ตลอดจนมีศักยภาพในการบริหารจัดการ

ในการรู้จักใช้ประโยชน์จากทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางสังคม ทุนทางทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่อย่างมีดุลยภาพ สอดคล้องเชื่อมโยงกับขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมชุมชน ซึ่งองค์ประกอบความเข้มแข็งของชุมชนนั้น สามารถสรุปแยกองค์ประกอบออกได้เป็น ๓ องค์ประกอบหลัก คือ (๑) **ชุมชนพึ่งตนเองได้** หมายถึง ชุมชนที่มีการรวมตัวกันอย่างมั่นคงเป็นปึกแผ่น สามารถพึ่งพิงตนเองทางเศรษฐกิจ ทรัพยากร และภูมิปัญญาของชุมชนได้เป็นหลัก มีกลุ่มผู้นำ องค์กรในชุมชนและกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนหรือภาคีเครือข่ายการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของชุมชนอย่างต่อเนื่อง (๒) **ชุมชนเกื้อกูลกัน** คือ ชุมชนที่มีความรักความเอื้ออาทร ความสามัคคี และมีจิตสำนึกหวงแหนความเป็นชุมชนของตนร่วมกัน (๓) **การมีส่วนร่วมของชุมชน** หมายถึง คนในชุมชนได้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ ด้วยความผูกพันและมีอิสระเพื่อแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาความเป็นอยู่ของชุมชน หรือรักษาคุณค่าของประเพณีวัฒนธรรม และภูมิปัญญาที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนท้องถิ่นหรือเอกลักษณ์ความเป็นไทยให้ดีขึ้นและอย่างต่อเนื่อง กับกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน

ด้วยเหตุนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่แม้จะมีการก่อตั้งในภายหลังการเกิดของชุมชน แต่ก็มีส่วนสำคัญในการเชื่อมต่อระหว่างชุมชนในรูปภาคีการพัฒนา ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หมายถึง รัฐบาลส่วนท้องถิ่นที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมด หรือเป็นบางส่วนในการบริหารท้องถิ่น ตามหลักการที่ว่า ถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน[๖๐] โดยรัฐบาลท้องถิ่นที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้น จะมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการบริการสาธารณะตามกฎหมาย เพื่อประโยชน์สุขของชุมชนในท้องถิ่นนั้น ปัจจุบันราชการส่วนท้องถิ่น มีอยู่ ๕ รูปแบบ คือ กรุงเทพมหานคร (กทม) เมืองพัทยา เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ) และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต) บทบาทอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่น โดยหลักจะถูกกำหนดโดยกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เช่น พรบ.เทศบาล (๒๔๙๖) พรบ.อบจ. (๒๔๙๘ ปรับแก้ ๒๕๔๐) พรบ.ระเบียบบริการราชการกรุงเทพมหานคร (๒๕๒๘) พรบ.อบต. (๒๕๓๗) เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีกฎหมายอื่น ๆ ที่ให้อำนาจหน้าที่แก่ราชการส่วนท้องถิ่น เช่น พรบ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจฯ (๒๕๔๒) พรบ.การสาธารณสุข (๒๔๘๔ ปรับแก้ ๒๕๓๕) พรบ. รักษาความสะอาดฯ (๒๕๐๓ ปรับแก้ ๒๕๓๕) พรบ.สุสานฌาปนสถาน (๒๕๒๘) พรบ.ควบคุมการฆ่าและจำหน่ายเนื้อสัตว์ (๒๕๓๕) พรบ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมฯ (๒๕๓๕) เป็นต้น และโดยที่งานวิจัยนี้ เน้นการศึกษาเพื่อพัฒนาการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนในชนบท (Rural) จึงได้เลือกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต) เป็นกรอบในการศึกษา เพราะองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต) มีสัดส่วนประชากรในเขตพื้นที่ที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการศึกษา มากกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทอื่น ซึ่งมีลักษณะเป็นชุมชนเมือง (Urban)

---

[๖๐] พิณสุดา สิริธรังศรี, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการศึกษาของไทย, **รายงานวิจัย**, (กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท., ๒๕๔๑), หน้า ๒.

และจากโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลในประเทศไทยในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่า จากอดีตจนถึงปัจจุบัน องค์การบริหารส่วนตำบลมีการปรับโครงสร้างเรื่อยมา จากที่มีผู้บริหารและสมาชิกที่มีที่มาจากการแต่งตั้ง และอยู่ในสายการบังคับบัญชาของการบริหารส่วนภูมิภาค เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล มาเป็นคณะผู้บริหารและสมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนเท่านั้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมากขึ้น และความเป็นอิสระในการบริหารมากขึ้นด้วย ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า เป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจ เพื่อการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ให้องค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบไปด้วยผู้บริหารและสมาชิกผู้มีอำนาจตัดสินใจในระดับหนึ่ง เพื่อเป็นตัวแทนในการพัฒนาและแก้ปัญหาของชุมชน ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมดังกล่าว การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล คือการนำเอาทรัพยากรบริหาร (administrative resource) ที่มีอยู่ ไม่ว่าจะเป็น คน (Man) เงิน (Money) วัสดุหรือวัตถุดิบ (Material) มาบริหารจัดการตามแผนงาน (Management) หรือดำเนินวิธีปฏิบัติงาน (Method) ด้วยประการใด ๆ ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถนำไปพัฒนาตามวัตถุประสงค์ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ๆ ได้ และการจะตอบสนองต่อปัญหาความต้องการในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความพึงพอใจสูงสุดแก่ประชาชนในท้องถิ่นได้นั้น ย่อมเริ่มมาจากการสร้างยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมนั่นเอง

ซึ่งหากมองในแง่โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมาย จะพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลประกอบไปด้วยปัจจัยพื้นฐานทางการบริหารที่สำคัญ คือ **โครงสร้างด้านบุคคล** คือ คณะผู้บริหาร สมาชิกสภาฯ และพนักงาน อันเป็นบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล, **โครงสร้างด้านอำนาจหน้าที่** หรือนโยบาย และ**โครงสร้างด้านรายได้-รายจ่าย** ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้เลือกโครงสร้างด้านบุคคลในการกำหนดกรอบในการวิจัยเพื่อพัฒนาบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในแง่กระบวนการบริหาร (process of administration) โดยการพัฒนา สมรรถนะหลักทั้ง ๕ ด้าน ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๑๐๐๘/ว ๒๗ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๒ และตามบัญชีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็น แนบท้ายประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๔) ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ อันอาจมีผลต่อการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) ได้ทั้งสิ้น

และเนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง **องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับตำบล (อบต)** ถือได้ว่าเป็นภาคส่วนหนึ่งที่สำคัญยิ่งในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ชนบท โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของการจัดการ **เพื่อหนุนเสริมศักยภาพของชุมชน อำนวยความสะดวกให้ประชาชนสามารถดำเนินการได้ด้วยตัวเอง และเพิ่มบทบาทในการดำเนินการและสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น** ดังนั้นการศึกษาเพื่อ “**ปรับวิธีคิด**” ของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีมุมมองในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาชุมชนแบบองค์รวม โดย **“บูรณาการกับทัศนคติและแนวปฏิบัติที่ถูกต้องตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เพื่อเสริมสร้างศักยภาพความเข้มแข็งของชุมชน”** นั้น จึงเป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้นับเป็นพื้นฐาน

สำคัญจากภายใน ที่จะเสริมสร้างกระบวนการทำงานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งให้เกิดมาตรฐานสูง เพื่อความอยู่เย็นเป็นสุขในสังคมไทยให้มีความมั่นคงและยั่งยืน

จากข้อคิดเห็นของนักวิชาการและการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจะนำกรอบแนวคิดดังกล่าวข้างต้นมาบูรณาการกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะในองค์การบริหารส่วนตำบล ด้วยการใช้หลักพุทธธรรม เพื่อใช้ในการกำหนดกรอบในการวิจัย สร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย และใช้ในการวิเคราะห์และอภิปรายผลในบทต่อ ๆ ไป

๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์และการประเมินความต้องการจำเป็น

ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์เพื่อการประเมินความต้องการจำเป็น เพื่อเชื่อมโยงสู่การนำไปกำหนดเป็นเครื่องมือในการวิจัยในบทต่อ ๆ ไป ดังต่อไปนี้

๒.๓.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์

กลยุทธ์เป็นเรื่องของความคิด แผนงาน และการปฏิบัติต่างๆ ที่องค์กรนำมาใช้เพื่อให้เกิดความสำเร็จเหนือคู่แข่ง จากความได้เปรียบทางการแข่งขันที่สามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้เด่นชัดมากกว่าหรือมีประสิทธิภาพเหนือกว่าคู่แข่ง จากความหมายของคำว่า “กลยุทธ์” นั้น มีที่มาจากคำภาษาอังกฤษว่า “strategy” มาจากคำว่า “Strategos” ในภาษากรีก ที่เกิดจากคำว่า “Stratos” ซึ่งหมายถึง “Army” หรือ กองทัพ ผสมกับคำว่า “Agein” ซึ่งหมายถึง “Lead” หรือ “นำหน้า” จึงทำให้นักวิชาการทางด้านการบริหารตีความหมายกลยุทธ์ ว่า “Leading the total organization” หรือการนำทางให้องค์กรโดยรวม ซึ่งมีนัยทั้งเชิงจุดมุ่งหมายและวิธีการว่าต้องการอะไรที่ให้สำเร็จและทำอย่างไร[๖๑] ซึ่งมีการให้ความหมายเพิ่มเติมอีกว่า กลยุทธ์ คือการตัดสินใจและการกระทำไปสู่เป้าหมายโดยตรงในการใช้ทรัพยากรและศักยภาพเพื่อสร้างโอกาสและป้องกันภยันตรายต่างๆ ขององค์กร[๖๒] หรือ วิธีการที่ทำให้องค์กรแข่งขันได้อย่างแท้จริง (Strategy is how a company actually competes)[๖๓] ซึ่งกลยุทธ์จะประกอบด้วยทั้งแผน วิธีการ รูปแบบ ตำแหน่งและมุมมอง ส่วนความหมายของกลยุทธ์ในเชิงธุรกิจนั้น หมายถึง แนวความคิดแผนซึ่งสามารถสนับสนุนศักยภาพในการแข่งขันของบริษัทให้บรรลุเป้าหมายได้ โดยที่การใช้กลยุทธ์จะเป็นการออกแบบเพื่อช่วยให้บริษัทมีความได้เปรียบในการแข่งขัน[๖๔]

โดยการวิเคราะห์เพื่อกำหนดกลยุทธ์ขององค์กรโดยทั่วไปจะแบ่งเป็น ๓ ระดับได้แก่ กลยุทธ์ระดับองค์กร (Corporate Strategy) เป็นการกำหนดนโยบายหรือทิศทางของผู้บริหาร

---

[๖๑] วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ และคนอื่น, **การวางแผนกลยุทธ์ ศิลปะกำหนดแผนองค์กรสู่ความเป็นเลิศ**, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท อินโนกราฟฟิกส์ จำกัด, ๒๕๔๘), หน้า ๑๖-๑๘.

[๖๒] Mary Coulter, **Strategic Management in Action**, (New Jersey : Pearson, 2005), p.5.

[๖๓] Stanley C. Abraham, **Strategic Planning A Practical Guide for Competitive Success**, (Ohio : Thomson South-Western, 2006), p.7.

[๖๔] Robert A. Pitts and David Lei, **Strategic Management Building and Sustaining Competitive Advantage**, (Ohio : Thomson South-Western, 2006), p.8.

ระดับสูงเพื่อตัดสินใจว่าธุรกิจควรขยายกิจการ รักษาสภาพปัจจุบัน ลดการดำเนินงานหรือเลิกกิจการ กลยุทธ์ระดับหน่วยธุรกิจ (Business Strategy) เป็นกลยุทธ์ที่อยู่ในระดับหน่วยธุรกิจมุ่งเน้นในด้านการปรับปรุงการแข่งขันของสินค้าและบริการให้สูงขึ้น เช่น การเป็นผู้นำทางด้านต้นทุน การสร้างความแตกต่างและการมุ่งเน้น และ กลยุทธ์ระดับหน้าที่ (Functional Strategy) เป็นกลยุทธ์ระดับฝ่ายปฏิบัติการหรือแผนกต่างๆ มุ่งเน้นในการปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติการ กิจกรรมกระบวนการดำเนินงานเพื่อใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและมีประโยชน์มากที่สุด เช่น กลยุทธ์การตลาด กลยุทธ์ด้านทรัพยากรมนุษย์ กลยุทธ์การผลิต กลยุทธ์การเงิน โดยมีจุดมุ่งหมายและทิศทางที่ชัดเจนที่องค์กรกำหนดขึ้นเพื่อการปฏิบัติในอนาคตและเป็นแผนที่มุ่งพิจารณาถึงทิศทางการดำเนินงานขององค์กรในระยะยาว จะต้องตรงตามความเป็นจริงและเกิดจากความเข้าใจร่วมกันเพื่อมุ่งปฏิบัติเป็นสำคัญ[๖๕] ซึ่งกลยุทธ์การบริหารที่ทรงประสิทธิภาพนี้ จะต้องดีพร้อมสมบูรณ์ตามความหมายของการบริหารทั้งสองอย่าง คือ การมีประสิทธิผล (effectiveness) ที่สามารถกำหนดเป้าหมายที่ดี และสามารถบรรลุผลสำเร็จในเป้าหมายนั้นๆ ได้ และการมีประสิทธิภาพ (efficiency) โดยคำนึงผลที่จะเกิดขึ้นทั้งในระยะสั้นและระยะยาวที่มีต่อองค์การได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิผล ดังนั้นการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์จึงมีความสำคัญต่อการจัดการองค์การเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ โดยความสำคัญของการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์คือ

๑) ช่วยให้องค์การมีวัตถุประสงค์และภารกิจขององค์การในอนาคตอย่างชัดเจน สามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้ปฏิบัติงานในการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๒) ช่วยให้การดำเนินงานสอดคล้องในหน้าที่ต่างๆ ภายในองค์การ เพื่อนำไปสู่วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

๓) เปิดโอกาสให้ผู้บริหารระดับต่างๆ มีส่วนร่วมในการบริหาร มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาองค์การ

๔) ช่วยให้องค์การสามารถคาดการณ์ปัญหาที่จะเกิดขึ้น แล้วเปลี่ยนแปลงปัญหาให้เป็นโอกาสที่จะดำเนินกิจกรรมในอนาคต

๕) ช่วยให้ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล สามารถตัดสินใจได้อย่างรอบคอบและสามารถลดความเสี่ยงได้[๖๖]

ซึ่งการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ (Strategic analysis) นับเป็นกระบวนการเริ่มแรกที่สำคัญของการจัดการเชิงกลยุทธ์ ในการพัฒนากลยุทธ์ให้เหมาะสมกับองค์การ โดยการวิเคราะห์ถึงปัจจัยและสภาวะต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์การและกลยุทธ์ขององค์การ เพื่อที่จะได้มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ รวมทั้งสถานะของตัวองค์การได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์จะบอกให้ทราบว่าปัจจัยหรือสภาวะแวดล้อมภายนอกมีลักษณะอย่างไร มีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะใด และก่อให้เกิดโอกาสและข้อจำกัดต่อองค์การได้อย่างไรบ้าง นอกจากนี้การวิเคราะห์เชิงกล

---

[๖๕] บุญมี จันทรวงศ์, **ยุทธศาสตร์การพัฒนาสหกรณ์ในภาคการเกษตร**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๓), หน้า ๑๓.

[๖๖] บุญเลิศ เย็นคงคา และคณะ, **การจัดการเชิงกลยุทธ์**, (กรุงเทพมหานคร : วี เจ พริ้นติ้ง, ๒๕๔๙), หน้า ๑๐.

ยุทธ์จะช่วยให้องค์การทราบถึงทรัพยากร (Resources) และความสามารถ (Capabilities) ต่างๆ ที่มีอยู่ภายในองค์การว่าเป็นจุดแข็งหรือจุดอ่อนอย่างไร

วัตถุประสงค์หลักของการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์เพื่อคาดการณ์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อองค์การซึ่งอาจเป็นปัจจัยบวกที่ก่อโอกาส หรือเป็นปัจจัยลบที่สร้างข้อจำกัดให้กับองค์การ ผลลัพธ์ที่จะได้รับจากการวิเคราะห์ทางกลยุทธ์นั้น ประกอบด้วย โอกาส ข้อจำกัด ที่เกิดจากปัจจัยภายนอก จุดแข็ง และจุดอ่อน ที่เกิดจากปัจจัยภายใน หรือที่นิยมเรียกกันว่า การวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis : Strengths Weaknesses Opportunities and Threats) รวมทั้งข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์การ ถ้าองค์การทำการกำหนดกลยุทธ์โดยขาดการวิเคราะห์ ปัจจัยแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในแล้ว กลยุทธ์ขององค์การก็จะมีแนวโน้มที่จะประสบความล้มเหลวสูง เพราะแผนกลยุทธ์ขาดความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ในทางกลับกันถ้าหากองค์การใดสามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ ก็จะทำให้องค์การสามารถสร้างโอกาสในการดำเนินงานซึ่งเป็นข้อได้เปรียบทางการแข่งขันได้[๖๗] โดยแบ่งเป็น

๑) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งสามารถให้ผลลัพธ์แก่องค์การ เป็นโอกาส (Opportunities) หรือข้อจำกัด (Threats) สภาวะแวดล้อมภายนอกจะอยู่นอกเขตขององค์การ ดังนั้นผู้บริหารจะไม่สามารถควบคุมสภาพแวดล้อมได้โดยตรง แต่พลังเหล่านี้จะมีอิทธิพลอย่างมากต่อการดำเนินการและการบรรลุเป้าหมายขององค์การ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยภายนอกไม่ว่าจะเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์การโดยตรงหรือไม่ ย่อมส่งผลให้เกิดโอกาสหรือข้อจำกัดต่อองค์การ รวมทั้งมีผลต่อความสามารถในการแข่งขันขององค์การ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกนั้นประกอบด้วยการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับองค์การโดยตรง และที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรง[๖๘]

๒) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน สามารถให้ผลลัพธ์เป็นการทราบถึงจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์การ ซึ่งจะช่วยในการกำหนดความสามารถในการแข่งขันขององค์การ โดยปัจจัยสำคัญภายในองค์การที่ผู้บริหารควรวิเคราะห์ จะครอบคลุมทั้งส่วนประกอบที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ขององค์การ เช่น การเงิน การตลาด การดำเนินงาน ทรัพยากรมนุษย์ ประวัติศาสตร์ขององค์การ ค่านิยมและวัฒนธรรมองค์การ เป็นต้น โดยปัจจัยภายในองค์การจะเป็นเครื่องบ่งชี้ความพร้อมในการแข่งขันและความพร้อมในการดำเนินงานขององค์การ[๖๙]

ดังนั้น การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ จึงสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาแนวทางเพื่อการสร้างแนวทางพุทธบูรณาการในองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของการสร้างตัวชี้วัดเพื่อความเป็นมาตรฐานสูงของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ในการจัดการเพื่อหนุนเสริมศักยภาพของชุมชน อำนวยความสะดวกให้ประชาชนสามารถดำเนินการได้ด้วยตัวเอง และเพื่อเพิ่มบทบาทในการดำเนินการและสนับสนุนให้

---

[๖๗] วรางคณา ผลประเสริฐ, **แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเชิงกลยุทธ์**, (นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๔), หน้า. ๑๗.

[๖๘] เกริกยศ ชลายนเดชะ, **การวางแผนกลยุทธ์และการพัฒนาคุณภาพบริการของโรงพยาบาล**, (นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๔๖), หน้า. ๑๘.

[๖๙] วรางคณา ผลประเสริฐ, **แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเชิงกลยุทธ์**, หน้า. ๑๙.

ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการกำหนดแนวทางการพัฒนาผ่านการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ในเบื้องต้น เพื่อกำหนดตัวแปรและนำไปวิเคราะห์จากผลการวิจัยเชิงประจักษ์ด้วยการประเมินความต้องการจำเป็นจากแบบสอบถามเชิงปริมาณ และการใช้สถิติอนุมานขั้นสูง เพื่อให้เกิดแนวทางพุทธบูรณาการในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนได้ต่อไปตามวัตถุประสงค์การวิจัย

ตารางที่ ๒.๑๕ แสดงแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ และคนอื่น (๒๕๔๘, หน้า ๑๖-๑๘)	การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ คือกระทำทั้งในเชิงจุดมุ่งหมายและวิธีการ เพื่อให้องค์กรนั้น ๆ ประสบความสำเร็จ
Mary Coulter (2005, p.5)	การตัดสินใจภายใต้โอกาสและอุปสรรค โดยคำนึงถึงทรัพยากรและศักยภาพ เพื่อให้องค์กรไปสู่เป้าหมายที่กำหนด
Stanley C. Abraham (2006, p.7)	การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์คือวิธีการที่ทำให้องค์กรสามารถแข่งขันกันได้อย่างแท้จริง
Robert A. Pitts and David Lei (2006, p.8)	การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ คือการวิเคราะห์จากศักยภาพองค์การในการแข่งขันเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
บุญมี จันทรวงศ์ (๒๕๕๓, หน้า ๑๓)	การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์คือการหาจุดมุ่งหมายและทิศทางที่ชัดเจนในอนาคต รวมถึงแผนหรือทิศทางการดำเนินงานขององค์กร ที่องค์กรกำหนดขึ้น
บุญเลิศ เย็นคงคา (๒๕๔๙, หน้า ๑๐)	กลยุทธ์ที่ดีต้องมีประสิทธิผล (effectiveness) ที่สามารถกำหนดเป้าหมายที่ดี และสามารถบรรลุผลสำเร็จในเป้าหมายได้ภายใต้การมีประสิทธิภาพ (efficiency) ที่สามารถสำเร็จได้ในเป้าหมายเหล่านั้น โดยมีต้นทุนค่าใช้จ่ายที่ต่ำที่สุดด้วย
วรางคณา ผลประเสริฐ (๒๕๕๔, หน้า ๑๗.)	การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ เพื่อคาดการณ์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อองค์การซึ่งอาจเป็นปัจจัยบวกที่ก่อโอกาส หรือเป็นปัจจัยลบที่เป็นอุปสรรค หรือ SWOT (SWOT Analysis : Strengths Weaknesses Opportunities and Threats)

ตารางที่ ๒.๑๕ แสดงแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
เกริกยศ ชลายนเดชะ (๒๕๔๖, หน้า ๑๘)	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก สามารถให้ผลลัพธ์แก่องค์การ เป็นโอกาส หรือข้อจำกัด
วรางคณา ผลประเสริฐ (๒๕๕๔, หน้า ๑๙.)	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน สามารถให้ผลลัพธ์เป็นการทราบถึงจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์การ

๒.๓.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น

การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) เป็นการประเมินรูปแบบหนึ่งที่ใช้วิเคราะห์สารสนเทศอย่างเป็นระบบ โดยแสดงให้เห็นถึงความแตกต่าง หรือช่องว่าง (Gap) ระหว่างผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน (Current Results) และผลลัพธ์ที่คาดหวังว่าจะเกิดขึ้น (Desired Results) พร้อมทั้งนำผลที่ได้มาจัดเรียงลำดับความสำคัญของช่องว่างหรือความต้องการจำเป็น (Needs) เพื่อการคัดเลือกความต้องการจำเป็นที่เร่งด่วนเพื่อนำไปแก้ไขปัญหา[๗๐] Mccasline And Tibezida[๗๑] ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นว่า เป็นกระบวนการที่เป็นระบบสำหรับการจัดลำดับความสำคัญ และการตัดสินใจที่สัมพันธ์กับการวางแผน การพัฒนา และการปฏิบัติการในโครงการ การประเมินความต้องการจำเป็น เป็นการกำหนดช่องว่างระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่กับสิ่งที่ควรจะเป็นของผลลัพธ์ของโครงการ และการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นนั้น โดยเน้นการตัดสินใจจากการจัดลำดับความสำคัญบนพื้นฐานของข้อมูลที่ได้รับจากบุคคลที่น่าจะได้รับผลกระทบของโครงการ

โดยในส่วนนี้จะกล่าวถึง ความหมาย, ขั้นตอน, เครื่องมือ วิธีวัดความต้องการจำเป็น และการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น เพื่อทำความเข้าใจในการประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) ดังต่อไปนี้

๑) ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

ความต้องการจำเป็นตรงกับภาษาอังกฤษว่า"Need" หมายถึงสิ่งที่เป็นประโยชน์ซึ่งขาดแคลนและเป็นที่ต้องการ หรือปรารถนาที่จะได้ สำหรับคำแปลในภาษาไทยสามารถใช้ได้ใช้มีหลายคำ เช่น ความต้องการจำเป็น สิ่งที่ต้องการ สิ่งที่จำเป็น ความต้องการ เป็นต้น สำหรับความหมายของความต้องการจำเป็น ในมุมมองของนักวิชาการ ได้จำแนกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่

๑.๑) การนิยามความต้องการจำเป็นที่อิงโมเดลความแตกต่าง หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่มุ่งหวังกับสิ่งที่เป็นอยู่จริง การให้นิยามในแนวนี้สะท้อนถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งหากไม่ได้รับการตอบสนองจะทำให้เกิดสภาวะที่ไม่พึงประสงค์ขึ้น

---

[๗๐] สุวิมล ว่องวาณิช, **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๐), หน้า ๖๒.

[๗๑] McCaslin, N. L. and Tibezinda, J. P., "Assessing Target Group Needs", In: B. E. Swanson, R. P. Bentz and A. J. Sofranko (eds), **Improving Agricultural Extension: A Reference Manual**, (Rome : Food and Agriculture Organization, 1997), pp. 39 – 46.

๑.๒) การนิยามความต้องการจำเป็นที่อิงโมเดลการแก้ไขปัญหา หมายถึงการกำหนดสิ่งที่เป็นประโยชน์ ซึ่งจะต้องทำให้เกิดหรือจัดหาเพื่อเสริมให้กับส่วนที่ขาดหายไปให้มีความสมบูรณ์ขึ้น ความต้องการจำเป็นโดยนิยามนี้จึงเป็นตัวสะท้อนถึงการแก้ไขปัญหาในเรื่องนั้น โดยนิยามที่นิยมใช้ส่วนมาก คือ การนิยามในรูปของความแตกต่าง[๗๒]

๒) ขั้นตอนของการประเมินความต้องการจำเป็น

กระบวนการประเมินความต้องการ มีขั้นตอนสำคัญ คือ การกำหนดจุดมุ่งหมายและคำถามที่ใช้ในการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น และการกำหนดกรอบการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นประกอบด้วย การกำหนดกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายที่จะได้รับ การพัฒนา ผู้เกี่ยวข้องในการกำหนดความต้องการจำเป็น และผู้รับผิดชอบในการทำการประเมินความต้องการจำเป็น การกำหนดเทคนิคหรือวิธีการประเมินความต้องการจำเป็น การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การกำหนดลักษณะข้อมูล เครื่องมือประเมินความต้องการจำเป็นลักษณะของผู้ให้ข้อมูล วิธีการเก็บข้อมูล การกำหนดวิธี การวิเคราะห์ข้อมูล การจัดทำรายงาน และการใช้ผลการประเมิน โดยการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นมีขั้นตอนการดำเนินงานเหมือนขั้นตอนการวิจัยทั่วไป

๓) เครื่องมือการประเมินความต้องการจำเป็น

การเก็บรวบรวมข้อมูลความต้องการจำเป็น สามารถใช้เครื่องมือที่มีความหลากหลาย เช่น การสัมภาษณ์, การค้นคว้าจากเอกสาร, การทดสอบ, แบบสอบถาม

๔) วิธีวัดความต้องการจำเป็น

การวัดความต้องการจำเป็นมักจะทำเป็น ๒ แบบ คือ

๔.๑) แบบทำการวัด ๒ ส่วนคือ ระดับของสภาพที่พึงประสงค์กับระดับของสภาพที่เกิดขึ้นจริงโดยให้บุคคลที่ถูกวัด (เจ้าของความต้องการจำเป็น) แสดงความรู้สึกต่อระดับของสภาพตามข้อความต่างๆ ทั้ง ๒ ส่วน แล้วนำทั้งสองส่วนนี้มาหาผลต่างของสภาพดังกล่าว

๔.๒) แบบทำการวัดเพียงส่วนเดียวโดยไม่จำเป็นต้องแยกวัด ๒ ส่วนเหมือนวิธีแรก ซึ่งวัดโดยการให้ผู้ตอบที่เป็นเจ้าของความต้องการจำเป็นระบุปัญหาที่เกิดขึ้น อาจจะให้วิธีการถามตรง ๆ ว่า “หน่วยงานหรือองค์กรท่านมีปัญหาในเรื่องใด” หรือ “ท่านมีความต้องการให้แก้ไขปัญหาในเรื่องใด” ซึ่งคำตอบที่ได้คือความต้องการจำเป็น

ในส่วนการเลือกวิธีการวัดนั้น ควรเลือกใช้ตามความเหมาะสมกับสภาพเงื่อนไขดังนี้[๗๓]

๔.๒.๑) การใช้แบบทดสอบกับตัวบ่งชี้ที่เป็นความรู้และความเข้าใจ

๔.๒.๒) การใช้แบบวัดทางจิตวิทยากับตัวบ่งชี้ที่เป็นนามธรรมหรือคุณลักษณะภายในที่มองไม่เห็น

๔.๒.๓) การใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมกับตัวบ่งชี้ที่มีพฤติกรรมให้สามารถสังเกตเห็นได้

๔.๒.๔) การสำรวจด้วยแบบสอบถามหรือการสัมภาษณ์กับตัวบ่งชี้ที่สะท้อนความรู้สึกหรือความคิดเห็น

๔.๒.๕) การใช้ข้อมูลที่มีอยู่หรือร่องรอยหลักฐานที่ปรากฏ

---

[๗๒] สุวิมล ว่องวาณิช, **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น**, หน้า ๗๑-๘๑.

[๗๓] เรื่องเดียวกัน, หน้า ๙๖.

อย่างไรก็ตาม ในการเลือกใช้เทคนิคและเครื่องมือในการประเมินความต้องการจำเป็นนั้น ควรให้เหมาะสมกับสิ่งที่มุ่งวัด และคำนึงถึงจุดมุ่งหมายที่มุ่งวัดในรูปแบบของการประเมินความต้องการจำเป็น การนำวิธีการประเมินไปใช้ ไม่มีวิธีใดที่ดีที่สุด ควรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับงาน ในการประเมินความต้องการจำเป็นนั้น

๕) การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

ในการประเมินความต้องการจำเป็น การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นมีความสำคัญ และเป็นส่วนที่ทำให้การประเมินความต้องการจำเป็นมีความสมบูรณ์ การจัดลำดับความสำคัญจะช่วยให้ผู้ประเมินความต้องการจำเป็นหรือปัญหาที่แท้จริงที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนก่อนปัญหาอื่น ซึ่งวิธีที่ใช้จัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นนั้นมีหลายวิธีด้วยกัน ผู้ประเมินจะต้องเลือกใช้และดำเนินการด้วยความระมัดระวัง ภายในระยะเวลาและทรัพยากรที่จำกัด[๗๔]

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI $_{Modified}$) ซึ่งสูตรนี้ นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวาณิช ได้ปรับปรุงจากวิธี Priority Needs Index (PNI) โดยการหาค่าผลต่างระหว่างสภาพที่คาดหวัง (I) กับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (D) ด้วยค่าสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (D) โดยใช้หลักการกำหนดความต้องการจำเป็นจากระดับของสภาพที่เป็นจริง เพื่อให้เป็นคะแนนมาตรฐาน[๗๕] ซึ่งมีสูตรในการคำนวณดังนี้[๗๖]

$$PNI_{Modified} = (I-D)/D$$

วิธี PNI $_{Modified}$ มีข้อดีและข้อจำกัดดังนี้

ข้อดีของ PNI $_{Modified}$ คือ คำนวณง่ายให้ข้อสรุปที่ดี และเมื่อถ่วงน้ำหนักจะทำให้ได้ความแตกต่างที่ชัดเจนขึ้น

ข้อจำกัดของ PNI $_{Modified}$ คือ ข้อตกลงเบื้องต้นเป็น Interval Scale ที่ไม่ค่อยเหมาะสม และเป็นการพิจารณาแยกกันระหว่างสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันกับสภาพที่คาดหวัง ผลต่างที่มีค่าเท่ากันในระดับต่ำกับระดับสูงยากในการจัดเรียงลำดับ[๗๗]

---

[๗๔] ปิยมาภรณ์ โชคอวยชัย, การเปรียบเทียบผลการประเมินความต้องการจำเป็นระหว่างวิธีการจัดเรียงลำดับความสำคัญที่ต่างกัน โดยใช้เครื่องมือการประเมินความต้องการจำเป็นที่มีการตอบสนองเดี่ยว, **รายงานการวิจัย,** (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๐), หน้า ๗๘.

[๗๕] สุวิมล ว่องวาณิช, **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น**, หน้า ๘๑.

[๗๖] คมศร วงศ์รักษา, “การเปรียบเทียบคุณภาพและความสอดคล้องของเทคนิคการจัดเรียงลำดับความสำคัญที่อิงโมเดลความแตกต่างในการประเมินความต้องการจำเป็น”, **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต** สาขาการวัดและประเมินผล, (กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๐).

[๗๗] เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๕.

สรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็นและการจัดลำดับความต้องการจำเป็นนั้น มีคุณลักษณะที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ เพื่อกำหนดแนวทางพุทธบูรณาการในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ดังได้อธิบายแล้วในเบื้องต้น ผู้วิจัยจึงได้นำการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ และการประเมินความต้องการจำเป็น มาเป็นวิธีวิจัยหนึ่งในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนา และลดการสูญเสียจากการกระทำที่ไม่จำเป็นจากผลการวิจัยในการนำไปปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแนวคิดการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์เพื่อการประเมินความต้องการจำเป็น เพื่อผู้วิจัยจะสามารถประเมินความสามารถในบริบทขององค์การบริหารส่วนตำบล ประเมินสภาพแวดล้อม ในปัจจุบัน รวมทั้งเพื่อสามารถที่จะคาดการณ์อนาคตที่อาจเกิดขึ้นในบริบทขององค์การบริหารส่วนตำบล ในมิติพื้นที่ ๆ ทำการวิจัย เพื่อกำหนดตัวชี้วัดสมรรถนะและแนวทางการพัฒนาเชิงพุทธบูรณาการ ตามลำดับความต้องการจำเป็น ที่อาจมีโอกาสประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายคือความเข้มแข็งของชุมชนได้ในขั้นสุดท้าย

ตารางที่ ๒.๑๖ แสดงแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
สุวิมล ว่องวาณิช, (๒๕๕๐, หน้า ๖๒)	เป็นการประเมินรูปแบบหนึ่ง ที่ใช้วิเคราะห์สารสนเทศอย่างเป็นระบบ โดยแสดงให้เห็นถึงความแตกต่าง หรือช่องว่าง (Gap) ระหว่างผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน (Current Results) และผลลัพธ์ที่คาดหวังว่าจะเกิดขึ้น (Desired Results)
Mccasline And Tibezida, (1997, pp. 39 – 46)	เป็นกระบวนการที่เป็นระบบสำหรับการจัดลำดับความสำคัญ และการตัดสินใจที่สัมพันธ์กับการวางแผน การพัฒนา และการปฏิบัติการในโครงการ การประเมินความต้องการจำเป็น เป็นการกำหนดช่องว่างระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่กับสิ่งที่ควรจะเป็นของผลลัพธ์ของโครงการ
ปิยมาภรณ์ โชคอวยชัย, (๒๕๔๐, หน้า ๗๘)	การจัดลำดับความสำคัญจะช่วยให้ผู้ประเมินความต้องการจำเป็นหรือปัญหาที่แท้จริงที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนก่อนปัญหาอื่น
คมศร วงศ์รักษา, (๒๕๔๐, หน้า ๔๙)	สูตรในการคำนวณจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นคือ $PNI_{Modified} = (I-D)/D$

๒.๔ การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อการพัฒนาสมรรถนะในองค์การบริหารส่วนตำบล

ในกระบวนทรรศน์ของการนำหลักสมรรถนะมาใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มุ่งเน้นกระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์โดยมุ่งเน้นการแสวงหาวิถีในการพัฒนาบุคลากรเพื่อตอบสนองความต้องการและการแก้ไขปัญหาของชุมชนเป็นสำคัญโดยองค์รวม ทว่าในปัจจุบัน การเสริมสร้างสมรรถนะในการพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในกรอบงานการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ยังไม่มีความชัดเจนและการกำหนดสมรรถนะที่ชัดเจน ดังนั้นการศึกษาวิจัย นำหลักพุทธธรรมที่สามารถเกื้อกูลและบูรณาการกับหลักสมรรถนะหลักทั้ง ๕ ด้าน ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๑๐๐๘/ว ๒๗ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๒ และตามบัญชีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นแนบท้ายประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๔) ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ มาบูรณาการร่วมกัน เพื่อสร้างกรอบสมรรถนะเชิงพุทธบูรณาการฯ ตามวัตถุประสงค์การวิจัย จึงอาจเป็นการเปิดกระบวนทรรศน์ใหม่ในการเสริมสร้างสมรรถนะของภาครัฐในระดับท้องถิ่น ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้ประสบผลสัมฤทธิ์ได้ในอนาคต

ด้วยเหตุที่ หลักพุทธธรรมในการพัฒนาสมรรถนะ เป็นหลักการที่เอื้อต่อการพัฒนามนุษย์เพื่อเป้าหมายสูงสุดที่สอดรับกับความหมายและแนวคิดตามจุดมุ่งหมายตามกรอบวงจรระบบการพัฒนาสมรรถนะบุคคล Competence Development Lifecycle ตามหลักสมรรถนะในภาคราชการพลเรือน หลักพุทธธรรมในการพัฒนาสมรรถนะ จึงมุ่งเอื้อในด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพและขีดความสามารถของมนุษย์จากจิตใจในฐานราก ประกอบกับจากการประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้อง พบว่าหลักพุทธธรรม เช่น พรหมวิหาร ๔ มีความสัมพันธ์กับวัยที่มากขึ้น สอดคล้องกับ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่น ๆ พบว่า มีปริมาณความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อและการปฏิบัติทางพุทธศาสนา ซึ่งพบผลอย่างชัดเจนว่า ความสัมพันธ์นี้มีเป็นปริมาณสูงในผู้ใหญ่ที่มีอายุมากกว่า ๔๕ ปี และในนิสิต และต่ำสุดในกลุ่มนักเรียนมัธยมต้น ดังนั้นองคาพยพต่าง ๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านบุคลากร ซึ่งอยู่ในวัยผู้ใหญ่ จึงย่อมจะมีพัฒนาการทางอารมณ์ ความคิด มีการปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดี และย่อมมีพฤติกรรมที่แสดงออกในการบริหารและการปฏิบัติงานโดยใช้หลักพุทธธรรมที่เกี่ยวข้องมากขึ้นตามไปด้วย[๗๘] ดังนั้น การนำหลักพุทธธรรม อันเป็นสมรรถนะที่เอื้อต่อการบริหารและปฏิบัติหน้าที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยนำเอาหลักพุทธธรรมที่สอดคล้องกับการบริหารและปฏิบัติหน้าที่เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในองคาพยพต่าง ๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาเป็นเครื่องกำกับใช้ในการบริหาร จึงอาจเป็นส่วนหนึ่งที่จะอำนวยให้เกิดการพัฒนาขีดความสามารถในกรอบงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดมาตรฐานสูงได้

---

[๗๘] ดวงเดือน พันธุมนาวิน, ความเชื่อและการปฏิบัติทางพุทธศาสนาของคนไทย: การปลูกฝังอบรมและคุณภาพชีวิต, **รายงานการวิจัย**, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๓), หน้า ๗.

ดังนั้น ในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ปัจจุบันได้เริ่มมีการนำหลักสมรรถนะทั้ง ๕ ด้าน ตามบัญชีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็น แนบท้ายประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๔) ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ เข้ามาใช้ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงเป็นแนวทางหนึ่งในการนำมิติใหม่มาใช้เพื่อพัฒนาการให้บริการกิจการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙)

ก่อนที่จะเข้าสู่เนื้อหาการประยุกต์ใช้หลักธรรมในด้านต่าง ๆ สำหรับใช้เพื่อเป็นทิศทางเบื้องต้นในการบูรณาการเข้ากับแนวทางการพัฒนาตามศาสตร์สมัยใหม่ (Competency) จำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจถึงความหมาย แนวคิด รวมถึงเทคนิคการสร้างการบูรณาการ เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการบูรณาการในภาพรวมก่อน ดังต่อไปนี้

๒.๔.๑ ความหมายของการบูรณาการ

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้ให้ความหมายของคำว่า บูรณาการ หมายถึง กระบวนการผสมผสานเชื่อมโยงองค์ความรู้ตั้งแต่ ๒ องค์ความรู้ขึ้นไปเข้าด้วยกันอย่างสอดคล้องเป็นระบบ[๗๙] อย่างไรก็ดีแม้ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ จะไม่พบคำว่า "บูรณาการ" และมีแต่คำว่า "บูรณาการรวมหน่วย" ซึ่งหมายความว่า การรวมหน่วยที่แยกๆ กันเข้าเป็นหน่วยเดียวกัน เช่น หลักสูตรแบบบูรณาการรวมหน่วย ใช้ในทางการศึกษา[๘๐] แต่ในหนังสือพจนานุกรม Oxford River Books English-Thai Dictionary ซึ่งตีพิมพ์ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้แปลศัพท์จากภาษาอังกฤษว่า integration หมายความถึง "บูรณาการ"[๘๑] ซึ่งความหมายนี้ได้เป็นที่ใช้กันโดยทั่วไปในเชิงบริหารจัดการ โดย integration ที่แปลว่าบูรณาการนี้ มีการให้ความหมายในอีกทางหนึ่งว่าหมายถึง การรวมตัวกันเป็นก้อน หรือเป็นกลุ่ม การผสมกัน การปรับตัวให้เข้า กับสิ่งแวดล้อม[๘๒] ในขณะที่ในทางการศึกษานั้น ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ว่า การบูรณาการ (Integration) หมายถึง การผสมกลมกลืนของแผน กระบวนการ สารสนเทศ การจัดสรรทรัพยากร การปฏิบัติการ ผลลัพธ์และการวิเคราะห์ เพื่อสนับสนุนเป้าประสงค์ที่สำคัญของสถาบันการบูรณาการที่มีประสิทธิผลเป็นมากกว่าความสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน ซึ่งการดำเนินการของแต่ละองค์ประกอบภายใน

---

[๗๙] ราชบัณฑิตยสถาน, **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔,** (กรุงเทพมหานคร : ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๕๖), หน้า ๖๘๑.

[๘๐] ราชบัณฑิตยสถาน, **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒**, (กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์, ๒๕๔๖), หน้า ๖๓๔.

[๘๑] Oxford University, **Oxford River Books English-Thai Dictionary**, (UK : Oxford University Press, 2010), p. 568.

[๘๒] โครงการสนับสนุนการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัยระดับประเทศ, **การประชุมวิชาการประจำปี R2R Forum ครั้งที่ ๔ ของเครือข่าย R2R ภาคกลางตอนบน เรื่อง "บูรณาการงานวิจัย R2R"**, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.r2rthailand.org/news/detail/1648 [๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙].

ระบบการจัดการ ผลการดำเนินการมีความเชื่อมโยงกันเป็นหนึ่งเดียวอย่างสมบูรณ์[๘๓] อย่างไรก็ดี มีผู้เสนอว่า คำว่า “บูรณาการ” นั้น ยังมีคำอื่น ๆ ในตระกูลเดียวกันนี้อีกหลายคำ หรือจะเรียกว่าเป็นฐานคิดของคำว่า บูรณา โดยเฉพาะคำว่า “องคาพยพ” (Organism) หมายถึง ระบบชีวิต ซึ่งทุกส่วนล้วนสัมพันธ์อย่างแยกจากกันมิได้ เพราะเป็นหนึ่งเดียวกันทุกส่วน สัมพันธ์กันด้วยเซลล์เป็นล้านๆ ที่เกื้อหนุนกันและขึ้นต่อกันและกัน ทำให้ชีวิตดำรงอยู่และเป็นไปได้ เช่น คน สัตว์ พืช และสิ่งมีชีวิตทั้งหลาย และ “องค์รวม” (Holistic) หมายถึงทั้งหมดของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่สัมพันธ์กัน เป็นส่วนหนึ่งของกันและกันอย่างแยกกันมิได้ องค์รวมเป็นอะไรที่ใหญ่กว่า มากกว่าการเอาส่วนต่างๆ มารวมกัน ดังนั้น คำว่า “บูรณาการ” เป็นกระบวนการที่อยากให้เกิดความสัมพันธ์แบบองคาพยพแบบองค์รวม ให้ส่วนต่างๆ รวมกันเป็นหนึ่ง ประสานสัมพันธ์อย่างเป็นเอกภาพ ทำให้เกิดความสมบูรณ์ จึงเป็นการนำส่วนต่างๆ มารวมกัน แต่ไม่ใช่รวมแบบกลไก แบบเครื่องจักร แต่แบบมีชีวิต แบบองคาพยพ มักใช้คำว่า “ผนึกพลัง” (Synergy) เพื่ออธิบายการรวมกันเข้าในลักษณะนี้[๘๔] ความหมายของคำว่า “บูรณาการ”(integrate) ในแง่นี้ จึงมีผู้ให้ความหมายเป็น ๒ ลักษณะ คือ ความหมายแบบกว้าง คำว่า บูรณาการ จะหมายถึง การทำให้สมบูรณ์หรือการทำให้หน่วยย่อย ๆ หรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่อยู่กระจัดกระจาย มารวมกันและมีความสัมพันธ์กัน มาร่วมกันทำหน้าที่อย่างผสมกลมกลืนเป็นองค์รวมหนึ่งเดียวประสานกันเพื่อให้เกิดความครบถ้วนสมบูรณ์ในตนเอง และความหมายแบบแคบ ซึ่งเป็นการนำเอาศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ หลากหลายศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันมาผสมผสานเข้าด้วยกันเพื่อประโยชน์ในการจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นศัพท์แสงทางวิชาการที่ถูกนำมาใช้ในด้านการศึกษา การเมือง ธุรกิจ และการบริหารจัดการ[๘๕] ดังนั้น การนำคำ “บูรณาการ” ไปใช้นั้นมีหลากหลายลักษณะ ขึ้นอยู่กับการตีความให้เหมาะสมกับการใช้งาน แต่โดยรวมแล้วมีจุดร่วมกันคือ “การบูรณาการ” เป็นการผสมผสานทรัพยากรที่มีอยู่ นำมาบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อให้เกิดการพัฒนา หรือทำให้ดีขึ้น ด้วยเหตุนี้คุณลักษณะของผู้บริหารแบบบูรณาการ จึงต้องมีทั้งศาสตร์ คือความรู้ ภูมิปัญญา ความชำนาญ และมีศิลป์ คือความสามารถในการประสานความสัมพันธ์ของคนและทรัพยากรในหน่วยงานอย่างเหมาะสม ให้สามารถปฏิบัติงานไปได้ด้วยความราบรื่นมีประสิทธิภาพ (Efficiency) และเกิดประสิทธิผล (Effective)[๘๖]

ในขณะที่ในการให้คำอธิบายถึงการบูรณาการในกระบวนทรรศน์ทางพระพุทธศาสนานั้น พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) ได้ให้คำนิยาม คำว่า “บูรณาการ” (Integration) ว่ามีความสอดคล้องกับราชบัณฑิตยสถานในความหมายที่กล่าวว่าคือการนำสิ่งที่แยกกันมารวมเข้าเป็นอันเดียวกันจนเกิดองค์รวม (The whole) โดยท่านได้ยกประเด็นพระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์มาอธิบายเพิ่มเติมว่า “ถ้าศรัทธาในพระพุทธศาสนากับปัญญาในทางวิทยาศาสตร์เป็นไปในทางเดียวกัน

---

[๘๓]สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, **คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในท้องถิ่นระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓**, (กรุงเทพมหานคร : ภาพพิมพ์, ๒๕๕๔), หน้า ๕๓.

[๘๔]เสรี พงศ์พิศ, "บูรณาการคืออะไร", **สยามรัฐรายวัน**, (๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕) : ๓.

[๘๕]สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา,**คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในท้องถิ่นระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓**, หน้า ๕๙.

[๘๖]จุรีวัลย์ ภักดีวุฒิ, **บูรณาการคืออะไร**, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : https://www.gotoknow.org/posts/74693 [๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙].

คือส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกัน ก็จะก่อให้เกิดองค์รวมที่สมบูรณ์ องค์รวมนี่แหละคือบูรณาการ และเนื่องจากวิทยาศาสตร์ครอบคลุมไปถึงศาสตร์สมัยใหม่ ที่อาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์สร้างระบบความรู้ขึ้นมา เช่น ครุศาสตร์ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ เราจึงสามารถบูรณาการพระพุทธศาสนาเข้ากับศาสตร์สมัยใหม่ด้วย[๘๗] ซึ่งการบูรณาการพระพุทธศาสนากับวิทยาการหรือศาสตร์สมัยใหม่ในทัศนะของท่าน จึงทำได้ ๒ วิธี คือ วิธีที่ ๑ พุทธวิทยา (Buddhology) หมายถึง การปรับศาสตร์เข้าหาพระพุทธศาสนา คือ ใช้พระพุทธศาสนาเป็นตัวตั้ง และนำศาสตร์สมัยใหม่มาอธิบายเสริมพระพุทธศาสนา วิธีนี้ใช้องค์ความรู้ในศาสตร์สมัยใหม่มาอธิบายสนับสนุนพระพุทธศาสนาให้ดูทันสมัยและมีเหตุผลเป็นที่ยอมรับได้ง่ายขึ้น และวิธีที่ ๒ ธรรมวิทยา (Dhammology) หมายถึง การปรับพระพุทธศาสนาเข้าหาศาสตร์ คือ ใช้ศาสตร์สมัยใหม่เป็นตัวตั้ง และนำหลักศีลธรรมในพระพุทธศาสนาเพิ่มเติมเข้าไปในเนื้อหาของศาสตร์สมัยใหม่ ทั้งนี้ เพราะศาสตร์สมัยใหม่มุ่งแสวงหาความจริงโดยไม่สนใจเรื่องศีลธรรม การนำหลักศีลธรรมในพระพุทธศาสนาเติมเต็มให้กับศาสตร์เหล่านั้น ย่อมจะช่วยให้เกิดองค์รวมที่สมบูรณ์ นอกจากนี้ท่านยังหมายรวมวิธีบูรณาการแบบนี้ว่าเป็นการศึกษาแบบ "ธรรมประยุกต์" ซึ่งหมายถึง การปรับใช้ธรรมให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ โดยอาศัยศาสตร์สมัยใหม่เป็นสะพาน วิธีการนอกจากจะทำให้ธรรมะเป็น "อกาลิโก" คือ ไม่ล้าสมัย เพราะสามารถปรับเข้ากับวิถีแห่งชีวิตของทุกคนทุกยุคทุกสมัย แล้วยังจะเป็นการช่วยนำศีลธรรมกลับมาสู่โลกนี้อีกด้วย ดังที่ท่านกล่าวว่า “ธรรมประยุกต์จะเกิดให้เกิดประโยชน์แก่ชีวิต เนื่องจากธรรมเกี่ยวข้องกับทุกกิจกรรมของชีวิต ธรรมจึงไม่ใช่เรื่องไกลตัวแต่อย่างใด ผู้ที่นำธรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตอย่างสม่ำเสมอย่อมเห็นคุณค่าของพระพุทธศาสนา ประโยชน์นั่นแหละจะทำให้รักษาพระพุทธศาสนาอยู่คู่กับสังคมตลอดไป พระพุทธศาสนาจะอยู่รอดในสังคมใด ก็ต้องปรับตัวให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงในสังคมนั้น ในทำนองเดียวกัน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยจะอยู่รอดในสังคมโลกด้วยการปรับตัวให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของโลกด้วยการสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการด้านพระพุทธศาสนา ความเป็นเลิศนี้จะเกิดไม่ได้ ถ้าไม่มีการบูรณาการพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ การดำเนินการในลักษณะนี้ย่อมถือว่าสอดรับกับปรัชญามหาวิทยาลัยที่ว่าจัดการศึกษาพระพุทธศาสนาบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ พัฒนาจิตใจและสังคม” [๘๘]

กล่าวโดยสรุป การบูรณาการจึงหมายถึงการผสานและเชื่อมโยงในลักษณะการนำองค์ความรู้ที่หลากหลายไม่จำกัด และการนำหน่วยย่อยในองคาพยพต่าง ๆ ในองค์กร มาประสานสัมพันธ์กัน ในการบริหารงาน เพื่อให้เกิดการเกื้อกูลมีความเป็นหนึ่งเดียว เพื่อตอบสนองต่อการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าประสงค์ขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในความหมายทางพระพุทธศาสนา การศึกษาเพื่ออธิบายคุณค่าและประยุกต์หลักพุทธธรรมที่มีสารัตถะที่สอดคล้อง ให้สอดรับเชื่อมโยงกับองค์ความรู้สมัยใหม่ เพื่อเกื้อหนุนให้การบริหารและการปฏิบัติงานในองค์กรบรรลุเป้าประสงค์ จึงเป็นหลักการพุทธบูรณาการในเชิงบริหารที่สามารถพัฒนาทั้งเชิงกายภาพ และจิตภาพไปพร้อมกัน การนำหลักพุทธธรรมอันเป็นทุนหนึ่งในการพัฒนาประเทศ ด้วยการบูรณาการหลักพุทธธรรมเข้ากับหลัก

---

[๘๗] พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), **วิธีบูรณาการพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่**, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ๔๙.

[๘๘] เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๙.

สมรรถนะทั้ง ๕ ด้าน ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเกื้อหนุนต่อการปฏิบัติงานในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง จึงเป็นวิถีทางหนึ่งในการพัฒนาชุมชนที่ไม่มุ่งเพียงโครงสร้างด้านกายภาพ หากแต่มุ่งไปถึงคุณลักษณะส่วนบุคคลเชิงสร้างสรรค์ที่สอดประสานรับกันกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ย่อมอาจเกื้อกูลต่อการส่งเสริมการสร้างชุมชนเข้มแข็งโดยภาคส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ในอนาคต

ตารางที่ ๒.๑๗ แสดงความหมายของการบูรณาการ

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ราชบัณฑิตยสถาน, (๒๕๕๖, หน้า ๖๘๑)	กระบวนการผสมผสานเชื่อมโยงองค์ความรู้ตั้งแต่ ๒ องค์ความรู้ขึ้นไปเข้าด้วยกันอย่างสอดคล้องเป็นระบบ
ราชบัณฑิตยสถาน, (๒๕๕๖, หน้า ๖๓๔)	บูรณาการรวมหน่วย หมายความว่า การรวมหน่วยที่แยกๆ กันเข้าเป็นหน่วยเดียวกัน เช่น หลักสูตรแบบบูรณาการรวมหน่วย ใช้ในทางการศึกษา
Oxford River Books English-Thai Dictionary, (2559, p.568)	บูรณาการ แปลศัพท์จากภาษาอังกฤษได้ความหมายว่า integration
โครงการสนับสนุนการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัยระดับประเทศ, (๒๕๕๙, ออนไลน์)	การรวมตัวกันเป็นก้อน หรือเป็นกลุ่ม การผสมกัน การปรับตัวให้เข้า กับสิ่งแวดล้อม
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, (๒๕๕๔, หน้า ๕๓)	การผสมกลมกลืนของแผน กระบวนการ สารสนเทศ การจัดสรรทรัพยากร การปฏิบัติการ ผลลัพธ์และการวิเคราะห์ เพื่อสนับสนุนเป้าประสงค์
เสรี พงศ์พิศ, (๒๕๕๕, ออนไลน์)	กระบวนการที่เกิดความสัมพันธ์แบบองคาพยพแบบองค์รวม ให้ส่วนต่างๆ รวมกันเป็นหนึ่ง ประสานสัมพันธ์อย่างเป็นเอกภาพ ทำให้เกิดความสมบูรณ์ จึงเป็นการนำส่วนต่างๆ มารวมกัน แต่ไม่ใช่รวมแบบกลไก แบบเครื่องจักร แต่แบบมีชีวิต
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, (๒๕๕๔, หน้า ๕๓)	บูรณาการมีความหมายเป็น ๒ ลักษณะ คือ ๑) ความหมายแบบกว้าง การทำให้สมบูรณ์หรือการทำให้หน่วยย่อย ๆ หรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่อยู่กระจัดกระจาย มารวมกันและมีความสัมพันธ์กัน ๒) ความหมายแบบแคบ การนำเอาศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ หลากหลายศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันมาผสมผสานเข้าด้วยกัน

ตารางที่ ๒.๑๗ แสดงความหมายของการบูรณาการ (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
จุรีวัลย์ ภักดีวุฒิ, (๒๕๕๙, ออนไลน์)	การประสานความสัมพันธ์ของคนและทรัพยากรในหน่วยงานอย่างเหมาะสม ให้สามารถปฏิบัติงานไปได้ด้วยความราบรื่นมีประสิทธิภาพ (Efficiency) และเกิดประสิทธิผล (Effective)
พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), (๒๕๕๓, หน้า ๔๙)	การบูรณาการพระพุทธศาสนากับวิทยาการหรือศาสตร์สมัยใหม่ มี ๒ ลักษณะ คือ ๑) พุทธวิทยา (Buddhology) หมายถึง การปรับศาสตร์เข้าหาพระพุทธศาสนา ๒) ธรรมวิทยา (Dhammology) หมายถึง การปรับพระพุทธศาสนาเข้าหาศาสตร์

๒.๔.๒ ธรรมะพื้นฐานในการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อการพัฒนาสมรรถนะในองค์การบริหารส่วนตำบล

ก่อนที่จะเข้าสู่เนื้อหาการประยุกต์ใช้หลักธรรมในด้านต่าง ๆ สำหรับใช้เพื่อเป็นทิศทางเบื้องต้นในการบูรณาการเข้ากับแนวทางการพัฒนาตามศาสตร์สมัยใหม่ (Competency) หลักสมรรถนะทั้ง ๕ ด้าน ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจถึงภาพรวมของหลักธรรมในพระพุทธศาสนา ที่เอื้อต่อการพัฒนาและแก้ปัญหาของมนุษย์ก่อน อันได้แก่หลัก อริยสัจ ๔ ซึ่งเป็นธรรมพื้นฐานในการแก้ปัญหามนุษย์ในทัศนะพระพุทธศาสนา เพื่อทำความเข้าใจในภาพรวมก่อน ดังแผนภาพที่ ๒.๙ ต่อไปนี้

อริยสัจ ๔

ทุกข์

(องค์ประกอบร่างกาย) **รูป**
(ความรู้สึก) **เวทนา**
(ความจำ) **สัญญา** **ขันธ์ ๕**
(ความปรุงแต่ง) **สังขาร**
(การรับรู้) **วิญญาณ**

ไตรลักษณ์ ๓
(กฎความจริงธรรมชาติที่มนุษย์บังคับไม่ได้)

(ความไม่เที่ยง) **อนิจจัง**
(สภาพที่ทนได้ยาก) **ทุกขัง**
(ไม่ใช่ตัวตนจริง) **อนัตตา**

สมุทัย

ตัณหา

กรรม
(การกระทำ)

กุศลกรรม
(กรรมดี)
กายสุจริต
วจีสุจริต
มโนสุจริต

อกุศลกรรม
(กรรมชั่ว)
กายทุจริต
วจีทุจริต
มโนทุจริต

กายกรรม ๓
วจีกรรม ๔
มโนกรรม ๓

วิบาก

ปฏิจจสมุปบาท

๑. อวิชชา
๒. สังขาร
๓. วิญญาณ
๔. นามรูป
๕. สฬายตนะ
๖. ผัสสะ
๗. เวทนา
๘. ตัณหา
๙. อุปาทาน
๑๐. ภพ
๑๑. ชาติ
๑๒. ชรามรณะ

สายเกิด และสายดับ
(หลักเหตุผลของการเปลี่ยนแปลงชีวิตที่เกิดตับตามกระแสความสัมพันธ์ของเหตุปัจจัย)

นิโรธ

ฉันทะ

นิพพาน (นิพฺพานํ ปรมํ สุขํ)
เป้าหมายสูงสุด
ของการมีชีวิตของมนุษย์

มรรค

มัชฌิมาปฏิปทา

มรรค ๘

ปัญญา
- สัมมาทิฏฐิ
- สัมมา

ศีล
- สัมมาวาจา
- สัมมากัมมันตะ
- สัมมาอาชีวะ

สมาธิ
- สัมมาวายามะ
- สัมมาสติ
- สัมมาสมาธิ

ไตรสิกขา

องค์ประกอบที่ช่วยให้เกิดการพัฒนามี ๒ คือ

กัลยาณมิตร
(องค์ประกอบภายนอก)
ด้วยการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี

โยนิโสมนสิการ
(องค์ประกอบภายใน)
ด้วยความเข้าใจอย่างถ่องแท้

"...ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อดวงอาทิตย์อุทัยอยู่ ย่อมมีแสงอรุณขึ้นมาก่อนเป็นบุพพนิมิต ฉันใด ความมีกัลยาณมิตรก็เป็นตัวนำเป็นบุพนิมิตแห่งการเกิดขึ้นของอารยอัษฎางคิกมรรค ฉันนั้น..."

พุทธพจน์ สังยุตตนิกาย มหาวารวรรค ๑๙/๔๖๕/๑๒๙

จากแผนภาพที่ ๒.๙ ผู้วิจัยประมวลจากหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา และสรุปสังเคราะห์ไว้ดังกล่าว จะเห็นได้ว่า โดยภาพรวมหลักพุทธธรรมทั้งหมดที่มีในพระพุทธศาสนานั้น ย่อมสามารถสรุปลงในหลักการแห่งอริยสัจ ๔ ได้ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็น ธาตุ ๔ ขันธ์ ๕ อายตนะ ๑๒ รูปนาม ไตรลักษณ์ เหล่านี้เป็นต้น ธรรมเหล่านี้ล้วนจัดอยู่ในประเภททุกขสัจจ์ ส่วนอวิชชา ตัณหา สังโยชน์ กิเสล อาสวะ รวมทั้งปฏิจจสมุปบาท เป็นต้น จัดอยู่ในประเภทสมุทัยสัจจ์ ส่วนธรรมคือ วิชชา วิมุตติ วิราคะ นิพพาน เป็นต้น จัดในประเภทนิโรธสัจจ์ ส่วนมรรคมีองค์ ๘ ตลอดจนโพธิปักขิยธรรม ๓๗ อันได้แก่ อิทธิบาท ๔ พละ ๕ และหลักธรรมพื้นฐานในการดำเนินชีวิต เช่น พรหมวิหาร ๔ ฆราวาสธรรม ๔ สังคหวัตถุ ๔ อปริหายธรรม เป็นต้น ล้วนจัดอยู่ในประเภทมัคคสัจจ์ ตามนัยที่พระพุทธองค์ได้ทรงแสดงไว้ในมหาหัตถิปโทปมสูตร มัชฌิมนิกาย มูลปัณณาสก์ ว่า "...เสยฺยถาปิ อาวุโส ยานิกานิจิ ชงฺคลานำ ปาณานำ ปทชาตานิ สพฺพานิ ตานิ หตฺถิปเท สโมธานำ คจฺฉนฺติ หตฺถิปทำ เตสำ อคฺคมกฺขายติ ยทิทำ มหนฺตตฺเตน เอวเมว โข อาวุโส เยเกจิ กุสลา ธมฺมา สพฺเพ เต จตูสุ อริยสจฺเจสุ สงฺคหำ คจฺฉนฺติ กตเมสุ จตูสุ ทุกฺเข อริยสจฺเจ ทุกฺขสมุทเย อริยสจฺเจ ทุกฺขนิโรเธ อริยสจฺเจ ทุกฺขนิโรธคามินิยา ปฏิปทาย อริยสจฺเจ ฯ..." แปลว่า "ดูกรท่านผู้มีอายุทั้งหลาย รอยเท้าเหล่าใดเหล่าหนึ่งแห่งสัตว์ ทั้งหลายผู้เที่ยวไปบนแผ่นดิน รอยเท้าเหล่านั้นทั้งหมด ย่อมถึงการประชุมลงในรอยเท้าช้าง รอยเท้าช้างชาวโลกย่อมกล่าวว่า เป็นยอดของรอยเท้าเหล่านั้น เพราะรอยเท้าช้างเป็นของใหญ่ แม้ฉันใด ดูกรท่านผู้มีอายุทั้งหลาย กุศลธรรมเหล่าใดเหล่าหนึ่ง กุศลธรรมเหล่านั้นทั้งหมด ย่อมถึงการสงเคราะห์เข้าในอริยสัจสี่ ฉันนั้นเห็นเหมือนกันแล. ในอริยสัจสี่เหล่าไหน คือ ในทุกขอริยสัจ (ทุกข์) ในทุกขสมุทัยอริยสัจ (สมุทัย) ในทุกขนิโรธอริยสัจ (นิโรธ) ในทุกขนิโรธคามินีปฏิปทาอริยสัจ (มรรค)."[๙๗] ซึ่งทั้งหมดเริ่มต้นมาจากองค์ประกอบกระบวนการที่ช่วยให้เกิดไตรสิกขาเพื่อการพัฒนา ๒ ประการ คือ กัลยาณมิตร องค์ประกอบภายนอก จากการสร้างสิ่งแวดล้อมจากสังคมที่ดี และโยนิโสมนสิการ องค์ประกอบภายใน จากการมีวิสัยทัศน์มีความเข้าใจผ่านการคิดอย่างแยบคาย แผนภาพวิธีคิดแบบอริยสัจนี้ จึงแสดงให้เห็นว่า อริยสัจ ๔ เป็นกรอบสำคัญในการแก้ปัญหาและพัฒนาตามทัศนะพระพุทธศาสนา ทั้งในระดับเพื่อความหลุดพ้นจากอวิชชาทางธรรมในมิติของบรรพชิต (นักบวช) และการหลุดพ้นจากปัญหาและพัฒนาในมิติคฤหัสถ์ ทั้งในมิติด้านปัจเจกบุคคล มิติด้านจิตใจ รวมทั้งมิติด้านสังคมโดยรวม โดยมีจุดเน้นที่การแก้ปัญหาและพัฒนาโดยใช้หลักการแห่งโยนิโสมนสิการ คือการใช้วิธีแห่งปัญญา ในการแก้ปัญหาซึ่งสอดคล้องกับวิธีการแบบวิทยาศาสตร์ที่มี ๕ ขั้นตอน คือ การกำหนดปัญหาและเป้าหมายการพัฒนาให้ถูกต้อง (Location of problems) การตั้งสมมติฐานหรือการสืบสาวหาสาเหตุ (setting up of Hypothesis) การทดลองและเก็บข้อมูล (Experimentation and Gathering of Data) การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis of Data) และการสรุปผล (conclusion) ส่วนในวิธีคิดแบบอริยสัจ ๔ ตามนัยในแผนภาพนี้ มี ๒ ระดับ คือ (๑) ระดับกระบวนธรรม (อริยสัจฝ่ายเกิด) ด้วยการขั้นกำหนดทุกข์ ให้รู้ว่าทุกข์หรือปัญหาคืออะไร เป้าหมายการพัฒนาอยู่ที่ไหน มีขอบเขตแค่ใด, ขั้นสืบสวนสมุทัย หยั่งสาเหตุของทุกข์หรือปัญหานั้น สองขั้นแรกนี้สอดคล้องกับขั้นกำหนดปัญหาและแนวการพัฒนาตามวิธีการแบบวิทยาศาสตร์ และขั้นเก็งนิโรธ ให้เห็นกระบวนการที่แสดงว่าการดับทุกข์แก้ปัญหาและพัฒนาเป็นไปได้และอย่างไร ขั้นนี้

[๙๗] ม.มู. ๑๒/๓๔๐.

สอดคล้องกับขั้นตั้งสมมติฐานตามวิธีการแบบวิทยาศาสตร์และ (๒) ระดับกระบวนวิธี (อริยสัจฝ่ายดับ) ที่จะต้องลงมือปฏิบัติเฟ้นหามรรคด้วยการแสวงหาข้อพิสูจน์ทดลอง (เอสนาหรือ คเวสนา รวมทั้งวีมังสนา) ขั้นนี้สอดคล้องกับขั้นทดลองและเก็บข้อมูลตามวิธีการแบบวิทยาศาสตร์ การตรวจสอบ ร่อน เลือกเก็บข้อที่ถูกต้องใช้ได้จริง (วิมังสาหรือประวิจาร) ขั้นนี้สอดคล้องกับขั้นวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการแบบวิทยาศาสตร์ และสุดท้ายการกันข้อที่ผิดออก จับหรือเห็นได้ หาทางซึ่งนำไปสู่ผลคือแก้ปัญหาและนำไปพัฒนาได้ (อนุโพธ) ขั้นนี้สอดคล้องกับขั้นสรุปผลตามวิธีการแบบวิทยาศาสตร์[๙๘]

และเนื่องจากงานวิจัยนี้ มุ่งแสวงหาวิธีการพัฒนาสมรรถนะทั้ง ๕ ด้าน ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยผ่านกระบวนการวิจัยที่มุ่งพัฒนาเพื่อสังเคราะห์และปรับประยุกต์สร้างแนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลัก (Core Competency) ในองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้วิจัยจึงกำหนดแนวทางการทบทวนวรรณกรรมในส่วนนี้ โดยเริ่มจากการกำหนดหลักธรรมในเบื้องต้นที่เกี่ยวข้อง ตามสมรรถนะหลักทั้ง ๕ ด้าน ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๑๐๐๘/ว ๒๗ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๒ และตามบัญชีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็น แนบท้ายประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๔) ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ เพื่อเป็นทิศทางเบื้องต้นในการบูรณาการแนวทางการพัฒนาตามศาสตร์สมัยใหม่ (Competency) เข้ากับแนวหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา จากยุทธศาสตร์ชาติ และความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้งจากการศึกษา "ความต้องการจำเป็น" หรือ Needs ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากผลการวิจัยเชิงประจักษ์ แล้วจึงนำมาสร้างโมเดลสมรรถนะ เพื่อให้แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นที่ยอมรับ และตรงต่อความต้องการจำเป็นในบริบทปัจจุบันได้ในขั้นตอนต่อไป

โดยในส่วนนี้ จะกล่าวถึง หลักธรรมที่สามารถบูรณาการเพื่อพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อทำความเข้าใจถึงแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแนวพระพุทธศาสนาในเบื้องต้น เพื่อให้ได้ข้อสรุปเบื้องต้นเกี่ยวกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่สามารถบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะหลักในภาคราชการ เพื่อทำความเข้าใจถึงกรอบแนวคิดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ที่มีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักในภาคราชการ ผู้วิจัยจึงกำหนดแนวทางการทบทวนวรรณกรรมในส่วนนี้ โดยเริ่มจากการนำเสนอหลักธรรมที่เกี่ยวข้อง ตามแนวหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เพื่อเป็นองค์ความรู้เบื้องต้นในการวิจัยในขั้นตอนต่อไป

จากการทบทวนวรรณกรรมในหัวข้อแรก พบว่า จากกระบวนการตามกรอบวงจรระบบการพัฒนาสมรรถนะบุคคล (Competence Development Lifecycle) ซึ่งเป็นที่ยอมรับและถูกใช้แพร่หลาย ได้เป็นโมเดลในกระบวนการพัฒนาสมรรถนะ โดยเริ่มตั้งแต่ การศึกษาเพื่อกำหนดทิศทางวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ การพัฒนาสมรรถนะ จนถึงการประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะที่สำเร็จแล้ว ตามรูปแบบของโมเดลกระบวนการ (The input-process-output หรือ IPO) เพื่อผลลัพธ์จากการพัฒนา

---

[๙๘] พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), **พุทธธรรม ฉบับปรับขยาย**, พิมพ์ครั้งที่ ๓๒, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕), หน้า ๖๘๕.

สมรรถนะคือการยกระดับคุณลักษณะการพัฒนาจากฐานสมรรถนะหรือขีดความสามารถเดิมให้พัฒนาเพิ่มขีดความสามารถให้สูงขึ้นได้ จนภาคราชการไทยนำมาใช้และกำหนดเป็น สมรรถนะหลักทั้ง ๕ ด้าน ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๑๐๐๘/ว ๒๗ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๒ และตามบัญชีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็น แนบท้ายประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๔) ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

ทว่า ในความเป็นจริงนั้น ลำพังระบบวิทยาการระบบเดียวอาจไม่สามารถทำให้เกิดผลตามต้องการได้โดยง่าย จึงจำเป็นที่ต้องใช้หลักศิลปะของการจัดการความรู้สึก คิด เชื่อ ทำ ให้เป็นไปตามกฎธรรมชาติโดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ เพื่อสร้างดุลยภาพในการพัฒนาในรูปแบบบูรณาการ

ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ที่สามารถบูรณาการสำหรับกระบวนการต่าง ๆ ในการพัฒนาสมรรถนะในเชิงคุณลักษณะส่วนบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนามนุษย์ในทางพระพุทธศาสนาที่มุ่งการเริ่มพัฒนาจากจิตใจเป็นสำคัญ ที่ เดวิด แม็ค เคลแลนด์ (David Mc Clelland) [๙๙] และ สเปนเซอร์ และสเปนเซอร์ (Spencer and Spencer)[๑๐๐] ได้เสนอองค์ประกอบของสมรรถนะไว้ ๕ คุณลักษณะ ซึ่งล้วนเป็นคุณลักษณะภายในจิตใจบุคคล คือ ด้านทักษะ (Skills) ความรู้ (Knowledge) อุปนิสัย (Traits) อัตมโนทัศน์ (Self Concept) และแรงขับ (Motivation)[๑๐๑] ซึ่งการสร้างคุณลักษณะที่เอื้อต่อการสมรรถนะที่ดีในการทำงานตามเป้าประสงค์ขององค์การให้เกิดขึ้นในตัวบุคคลนั้น ต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ โดยสามารถใช้หลักธรรมในทางพระพุทธศาสนาเป็นแกนหลักในการพัฒนา ทั้งทางด้านจิตภาพ และกายภาพ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการเสริมการพัฒนาระบบการพัฒนาสมรรถนะบุคคล (Competence Development Lifecycle) และการพัฒนาสมรรถนะหลักทั้ง ๕ ด้าน ตามบัญชีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็น แนบท้ายประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๔) ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ในการกำหนดประเด็นในการวิจัย เพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ตามแนวทางพุทธบูรณาการได้ต่อไป

ซึ่งหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา สามารถนำมาประยุกต์ใช้ และสามารถแยกออกได้เป็นกลุ่มตามจุดมุ่งหมาย โดยผู้วิจัยจำแนกตามองค์ประกอบของสมรรถนะทั้ง ๕ คุณลักษณะ ตามแนวคิดของเดวิด แม็ค เคลแลนด์ (David Mc Clelland) และ สเปนเซอร์ และสเปนเซอร์ (Spencer and Spencer) ดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับหลักสมรรถนะในภาคราชการพลเรือน ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๑๐๐๘/ว ๒๗ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๒ และตามบัญชีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่

---

[๙๙] McClelland, David. C., **Testing for Competence Rather Than for Intelligence**, pp. 1-14.

[๑๐๐] Spencer L. M. & Spencer S. M., **Competece At Work : Models for Superior Performance**, p. 9.

[๑๐๑] ปิยะชัย จันทรวงศ์ไพศาล, **การค้นหาและวิเคราะห์เจาะลึก Competency ภาคปฏิบัติ**, หน้า ๕๖.

จำเป็น แนบท้ายประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๔) ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยในแต่ละคุณลักษณะ ซึ่งได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation-ACH) การยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity-ING) ความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness-OA) การบริการเป็นเลิศ (Service Mind-SERV) และการทำงานเป็นทีม (Teamwork-TW) ผู้วิจัยได้จำแนกออกเป็น ๒ ประเภท คือ ธรรมะที่เอื้อต่อการเสริมสร้างสมรรถนะตามบทบาทหน้าที่ (Functional Competency) คือหลักธรรมที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณลักษณะสมรรถนะหลักด้านนั้น ๆ และธรรมะที่เอื้อต่อการสร้างเสริมสมรรถนะส่วนบุคคล (Personal competency) คือหลักธรรมที่อาจไม่มีองค์ประกอบหรือวัตถุประสงค์โดยตรง แต่สามารถประกอบกับการเสริมสร้างคุณลักษณะสมรรถนะหลักด้านนั้น ๆ ได้ ซึ่งหลักธรรมทั้ง ๕ คุณลักษณะมีดังต่อไปนี้

๒.๔.๒.๑ ธรรมะในการเสริมสร้าง การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation – ACH)

การมุ่งผลสัมฤทธิ์ หรือ Achievement Motivation ตามความหมายในคู่มือสมรรถนะราชการพลเรือนไทย คือ ความมุ่งมั่นจะปฏิบัติราชการให้ดีหรือให้เกินมาตรฐานที่มีอยู่ โดยมาตรฐานนี้อาจเป็นผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาของตนเอง หรือเกณฑ์วัดผลสัมฤทธิ์ที่ส่วนหน่วยงานกำหนดขึ้น อีกทั้งยังหมายรวมถึงการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานตามเป้าหมายที่ยากและท้าทายชนิดที่ไม่เคยมีผู้ใดสามารถกระทำได้มาก่อน[๑๐๒] ซึ่งคุณลักษณะนี้ เป็นหลักสมรรถนะในภาคราชการพลเรือน ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๑๐๐๘/ว ๒๗ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๒ และสอดคล้องกับบัญชีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็น แนบท้ายประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๔) ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยในทางพระพุทธศาสนา มีหลักธรรมที่สามารถประยุกต์ใช้ และเอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ตามนัยศาสตร์แห่งการบริหาร คือ หลักธรรม อิทธิบาท ๔ และอุปัญญาตธรรม ๒ ซึ่งจัดเป็นธรรมะที่เอื้อต่อสมรรถนะตามบทบาทหน้าที่ (Functional Competency) โดยตรง ส่วนธรรมะที่เอื้อต่อการสร้างเสริมสมรรถนะส่วนบุคคล (Personal competency) นั้น ได้แก่ หลักธรรม ปธาน ๔ และ จักร ๔ ซึ่งจะได้อธิบายความหมายดังต่อไปนี้

๑) หลักธรรมที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณลักษณะสมรรถนะหลัก(Functional Competency) ในการเสริมสร้าง การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation – ACH)

๑.๑) อิทธิบาท ๔ เป็นคุณเครื่องให้ถึงความสำเร็จ หรือคุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมาย ประกอบไปด้วย ๑) ฉันทะ ความพอใจ คือ ความต้องการที่จะทำ ใฝ่ใจรักจะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอ และปรารถนาจะทำให้ได้ผลดียิ่งๆ ขึ้นไป ๒) วิริยะ ความเพียร คือ ขยันหมั่นประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน เอาธุระไม่ท้อถอย ๓) จิตตะ ความคิด คือ ตั้งจิต

---

[๑๐๒] สำนักพัฒนาระบบจำแนกตำแหน่งและค่าตอบแทน, **คู่มือสมรรถนะหลัก : คำอธิบายและตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้**. (กรุงเทพมหานคร : สำนักคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, ๒๕๕๒), หน้า ๘.

รับรู้ในสิ่งที่ทำและสิ่งนั้นด้วยความคิด เอาจิตฝักใฝ่ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไป ๔) วิมังสา ความไตร่ตรอง หรือ ทดลอง คือ หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผลและตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผน วัดผล คิดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุง เป็นต้น[๑๐๓]

๑.๒) อุปัญญาตธรรม ๒ คือธรรมที่พระพุทธเจ้าได้ทรงปฏิบัติเห็นคุณประจักษ์กับพระองค์เอง คือ พระองค์ได้ทรงอาศัยธรรม ๒ อย่างนี้ดำเนินอริยมรรคจนบรรลุจุดหมายสูงสุด คือ สัมมาสัมโพธิญาณ ประกอบด้วย ๑) อสนฺตุฏฐิตา กุสเลสุ ธมฺเมสุ ความไม่สันโดษในกุศลธรรม, ความไม่รู้อิ่มไม่รู้พอในการสร้างความดีและสิ่งที่ดี และ ๒) อปฺปฏิวาณิตา ปธานสฺมึ ความไม่ระย่อในการพากเพียร, การเพียรพยายามก้าวหน้าเรื่อยไปไม่ยอมถอยหลัง[๑๐๔]

๒) ธรรมะที่สามารถประกอบกับการเสริมสร้างคุณลักษณะสมรรถนะส่วนบุคคล (Personal competency) ในการเสริมสร้าง การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation – ACH)

๒.๑) ปธาน ๔ คือความเพียร ๔ ประการ หรือเรียกอีกอย่างว่า สัมมัปปธาน ๔ แปลว่าความเพียรชอบ, ความเพียรใหญ่ ประกอบด้วย ๑) สังวรปธาน เพียรระวังหรือเพียรปิดกั้น คือ เพียรระวังยับยั้งบาปอกุศลธรรมที่ยังไม่เกิด มิให้เกิดขึ้น ๒) ปหานปธาน เพียรละหรือเพียรกำจัด คือ เพียรละบาปอกุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้ว ๓) ภาวนาปธาน เพียรเจริญ หรือเพียรก่อให้เกิด คือ เพียรทำกุศลธรรมที่ยังไม่เกิด ให้เกิดมี และ ๔) อนุรักขนาปธาน เพียรรักษา คือ เพียรรักษากุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้วให้ตั้งมั่นและให้เจริญยิ่งขึ้นไปจนไพบูลย์[๑๐๕]

๒.๒) จักร ๔ คือธรรมนำชีวิตไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง ดุจล้อนำรถไปสู่ที่หมาย หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า พหุการธรรม คือธรรมมีอุปการะมาก เป็นเครื่องช่วยให้สามารถสร้างความดีอื่นๆ ทุกอย่าง และช่วยให้ประสบความเจริญก้าวหน้าในชีวิต บรรลุความงอกงามไพบูลย์ ประกอบด้วย ๑) ปฏิรูปเทสวาสะ อยู่ในถิ่นที่ดี มีสิ่งแวดล้อมเหมาะสม ๒) สัปปุริสูปัสสยะ สมาคมกับสัตบุรุษ ๓) อัตตสัมมาปณิธิ ตั้งตนไว้ชอบ, ตั้งจิตคิดมุ่งหมาย นำตนไปถูกทาง และ ๔) ปุพเพกตปุญญตา ความเป็นผู้ได้ทำความดีไว้ก่อนแล้ว, มีพื้นเดิมดี, ได้สร้างสมคุณความดีเตรียมพร้อมไว้แต่ต้น[๑๐๖]

๒.๓) พหุการธรรม (อริยทรัพย์ ๗) แปลว่าทรัพย์อันประเสริฐ, ทรัพย์คือคุณธรรมประจำใจอย่างประเสริฐ ธรรม ๗ นี้ เรียกอีกอย่างว่า พหุการธรรม หรือ ธรรมมีอุปการะมาก เพราะเป็นกำลังหนุนช่วยส่งเสริมในการบำเพ็ญคุณธรรมต่างๆ ยังประโยชน์ตนและประโยชน์ผู้อื่นให้สำเร็จได้อย่างกว้างขวางไพบูลย์ เปรียบเหมือนคนมีทรัพย์มาก ย่อมสามารถใช้จ่ายทรัพย์เลี้ยงตนเลี้ยงผู้อื่นให้มีความสุข และบำเพ็ญประโยชน์ต่างๆ ได้เป็นอันมาก ประกอบด้วย ๑) ศรัทธา ความเชื่อที่มีเหตุผล มั่นใจในหลักที่ถือและในการดีที่ทำ ๒) ศีล การรักษากายวาจาให้เรียบร้อย ประพฤติถูกต้องดีงาม ๓) หิริ ความละอายใจต่อการทำความชั่ว ๔) โอตตัปปะ ความเกรงกลัวต่อความชั่ว

---

[๑๐๓] พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม**, พิมพ์ครั้งที่ ๒๓ (กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิการศึกษาเพื่อสันติภาพ, ๒๕๕๕), หน้า ๑๖๐.

[๑๐๔] เรื่องเดียวกัน, หน้า ๘๓-๘๔.

[๑๐๕] อ้างแล้ว, หน้า ๑๒๑.

[๑๐๖] อ้างแล้ว, หน้า ๑๔๐.

๕) พาหุสัจจะ ความเป็นผู้ได้ศึกษาเล่าเรียนมาก ๖) จาคะ ความเสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และ ๗) ปัญญา ความรู้ความเข้าใจถ่องแท้ในเหตุผล ดีชั่ว ถูกผิด คุณโทษ ประโยชน์ มิใช่ประโยชน์ รู้คิด รู้พิจารณา และรู้ที่จะจัดทำ[๑๐๗]

ตารางที่ ๒.๑๘ แสดงสรุปหลักธรรมในพระพุทธศาสนาเพื่อการเสริมสร้างการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) ในงาน

หลักธรรม	สาระสำคัญ
อิทธิบาท ๔	๑) ฉันทะ ความพอใจ ๒) วิริยะ ความเพียร ๓) จิตตะ ความตั้งใจมั่น ๔) วิมังสา ความไตร่ตรอง
อุปัญญาตธรรม ๒	๑) ความไม่รู้อิ่มไม่รู้พอในการสร้างความดีและสิ่งที่ดี ๒) การเพียรพยายามก้าวหน้าเรื่อยไปไม่ยอมถอยหลัง
ปธาน ๔	๑) สังวรปธาน เพียรระวัง ๒) ปหานปธาน เพียรละ ๓) ภาวนาปธาน เพียรเจริญ ๔) อนุรักขนาปธาน เพียรรักษา
จักร ๔	๑) ปฏิรูปเทสวาสะ อยู่ในถิ่นที่ดี ๒) สัปปุริสูปัสสยะ สมาคมกับคนดี ๓) อัตตสัมมาปณิธิ ตั้งตนไว้ดี ๔) ปุพเพกตปุญญตา มีพื้นเดิมดี
พหุการธรรม (อริยทรัพย์ ๗)	๑) ศรัทธา มีความเชื่อที่มีเหตุผล ๒) ศีล ประพฤติถูกต้องดีงาม ๔) โอตตัปปะ ความเกรงกลัวต่อความชั่ว ๕) พาหุสัจจะ ความเป็นผู้ได้ศึกษาเล่าเรียนมาก ๖) จาคะ ความเสียสละ ๗) ปัญญา ความรู้ความเข้าใจถ่องแท้ในเหตุผล

๒.๔.๒.๒ ธรรมะในการเสริมสร้าง การยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity – ING)

การยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม หรือ Integrity ตามความหมายในคู่มือสมรรถนะราชการพลเรือนไทย คือ การครองตนและประพฤติปฏิบัติถูกต้องเหมาะสมทั้งตามหลักกฎหมายและคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนหลักการแนวทางในวิชาชีพของตนโดยมุ่งประโยชน์ของ

[๑๐๗] อ้างแล้ว, หน้า ๒๙๒.

ประเทศชาติมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ทั้งนี้เพื่อธำรงรักษาศักดิ์ศรีแห่งอาชีพ อีกทั้งเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการสนับสนุนผลักดันให้ภารกิจหลักภาครัฐบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้[๑๐๘] ซึ่งคุณลักษณะนี้เป็นหลักสมรรถนะในภาคราชการพลเรือน ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๑๐๐๘/ว ๒๗ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๒ และสอดคล้องกับบัญชีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็น แนบท้ายประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๔) ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยในทางพระพุทธศาสนา มีหลักธรรมที่สามารถประยุกต์ใช้ และเอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม ตามนัยศาสตร์แห่งการบริหาร คือ หลักธรรม ฆราวาสธรรม ๔ ซึ่งจัดเป็นธรรมะที่เอื้อต่อสมรรถนะตามบทบาทหน้าที่ (Functional Competency) โดยตรง ส่วนธรรมะที่เอื้อต่อการสร้างเสริมสมรรถนะส่วนบุคคล (Personal competency) นั้น ได้แก่ หลักธรรม ปัญญาวุฒิธรรม ๔ ธรรมทำให้งาม ๒ และอปัณณกปฏิปทา ๓ ซึ่งจะได้อธิบายความหมายดังต่อไปนี้

๑) หลักธรรมที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณลักษณะสมรรถนะหลัก(Functional Competency) ในการเสริมสร้าง การยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity – ING)

๑.๑) ฆราวาสธรรม ๔ คือธรรมสำหรับฆราวาส, ธรรมสำหรับการครองเรือน, หลักการครองชีวิตของคฤหัสถ์ ๑) สัจจะ ความจริง, ซื่อตรง ซื่อสัตย์ จริงใจ พูดจริง ทำจริง ๒) ทมะ การฝึกฝน, การข่มใจ ฝึกนิสัย ปรับตัว, รู้จักควบคุมจิตใจ ฝึกหัดดัดนิสัย แก้ไขข้อบกพร่อง ปรับปรุงตนให้เจริญก้าวหน้าด้วยสติปัญญา ๓) ขันติ ความอดทน, ตั้งหน้าทำหน้าที่การงานด้วยความขยันหมั่นเพียร เข้มแข็ง ทนทาน ไม่หวั่นไหว มั่นในจุดหมาย ไม่ท้อถอย และ ๔) จาคะ ความเสียสละ, สละกิเลส สละความสุขสบายและผลประโยชน์ส่วนตนได้ ใจกว้าง พร้อมที่จะรับฟังความทุกข์ ความคิดเห็น และความต้องการของผู้อื่น พร้อมที่จะร่วมมือ ช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่คับแคบเห็นแก่ตน หรือเอาแต่ใจตัว[๑๐๙]

๒) ธรรมะที่สามารถประกอบกับการเสริมสร้างคุณลักษณะสมรรถนะส่วนบุคคล (Personal competency) ในการเสริมสร้าง การยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity – ING)

๒.๑) ปัญญาวุฒิธรรม ๔ หรือ วุฑฒิธรรม ๔ คือธรรมเป็นเครื่องเจริญคุณธรรมที่ก่อให้เกิดความเจริญงอกงาม ธรรมที่เป็นไปเพื่อ ปัญญาวุฒิ คือ เพื่อความเจริญงอกงามแห่งปัญญา ประกอบด้วย สัปปุริสังเสวะ คบหาสัตบุรุษ, เสวนาท่านผู้รู้ผู้ทรงคุณ สัทธัมมัสสวนะ ฟังสัทธรรม, เอาใจใส่เล่าเรียน หาความรู้จริง โยนิโสมนสิการ ทำในใจโดยแยบคาย, คิดหาเหตุผลโดยถูกวิธี ธัมมานุธัมมปฏิบัติ ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม, ปฏิบัติธรรมให้ถูกต้องตามหลักคือให้สอดคล้องพอดีตามขอบเขตความหมายและวัตถุประสงค์ที่สัมพันธ์กับธรรมข้ออื่นๆ, นำสิ่งที่ได้เล่าเรียนและตริตรองเห็นแล้วไปใช้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลัก ตามความมุ่งหมายของสิ่งนั้นๆ[๑๑๐]

---

[๑๐๘] สำนักพัฒนาระบบจำแนกตำแหน่งและค่าตอบแทน, **คู่มือสมรรถนะหลัก : คำอธิบายและตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้,** (กรุงเทพมหานคร : สำนักคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, ๒๕๕๒), หน้า ๓.

[๑๐๙] พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม**, หน้า ๑๓๙.

[๑๑๐] เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๓๘.

๒.๒) ธรรมทำให้งาม ๒ ประกอบด้วย ขันติ ความอดทน, อดได้ทนได้เพื่อบรรลุความดีงามและความมุ่งหมายอันชอบ และโสรัจจะ ความเสงี่ยม, อัธยาศัยงาม รักความประณีตหมดจดเรียบร้อยงดงาม[๑๑๑]

๒.๓) อปัณณกปฏิปทา ๓ คือข้อปฏิบัติที่ไม่ผิด, ปฏิปทาที่เป็นส่วนแก่นสารเนื้อแท้ ซึ่งจะนำผู้ปฏิบัติให้ถึงความเจริญงอกงามในธรรม เป็นผู้ดำเนินอยู่ในแนวทางแห่งความปลอดพ้นจากทุกข์อย่างแน่นอนไม่ผิดพลาด ประกอบด้วย อินทรียสังวร การสำรวมอินทรีย์ คือระวังไม่ให้บาปอกุศลธรรมครอบงำใจ เมื่อรับรู้อารมณ์ด้วยอินทรีย์ทั้งหก โภชเน มัตตัญญุตา ความรู้จักประมาณในการบริโภค คือรู้จักพิจารณารับประทานอาหารเพื่อหล่อเลี้ยงร่างกายใช้ทำกิจให้ชีวิตผาสุก มิใช่เพื่อสนุกสนาน มัวเมา และ ชาคริยานุโยค การหมั่นประกอบความตื่น ไม่เห็นแก่นอน คือขยันหมั่นเพียรตื่นตัวอยู่เป็นนิตย์ ชำระจิตมิให้มีนิวรณ์ พร้อมเสมอทุกเวลาที่จะปฏิบัติกิจให้ก้าวหน้าต่อไป[๑๑๒]

ตารางที่ ๒.๑๙ แสดงสรุปหลักธรรมในพระพุทธศาสนาเพื่อการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity) ในงาน

หลักธรรม	สาระสำคัญ
ฆราวาสธรรม ๔	๑) สัจจะ ความจริง, ซื่อตรง ๒) ทมะ การฝึกฝน ๓) ขันติ ความอดทน ๔) จาคะ ความเสียสละ
ปัญญาวุฒิธรรม ๔	๑) สัปปุริสังเสวะ คบหาสัตบุรุษ ๒) สัทธัมมัสสวนะ ฟังสัทธรรม ๓) โยนิโสมนสิการ คิดหาเหตุผลโดยถูกวิธี ๔) ธัมมานุธัมมปฏิบัติ ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม
ธรรมทำให้งาม ๒	๑) ขันติ ความอดทน ๒) โสรัจจะ ความเสงี่ยม
อปัณณกปฏิปทา ๓	๑) อินทรียสังวร การสำรวมระวังไม่ให้บาปอกุศลธรรมครอบงำใจ ๒) โภชเน มัตตัญญุตา ความรู้จักประมาณในการบริโภค ๓) ชาคริยานุโยค การหมั่นประกอบความตื่น พร้อมเสมอทุกเวลาที่จะปฏิบัติกิจให้ก้าวหน้าต่อไป

[๑๑๑] อ้างแล้ว, หน้า ๖๕.

[๑๑๒] อ้างแล้ว, หน้า ๑๐๘-๑๐๙.

๒.๔.๒.๓ ธรรมะในการเสริมสร้าง ความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness-OA)

ความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน หรือ Organizational Awareness ซึ่งในคู่มือสมรรถนะราชการพลเรือนไทยระบุว่า การสั่งสมความเชี่ยวชาญในอาชีพ หรือ Expertise ตามความหมายของการสั่งสมความเชี่ยวชาญในอาชีพ ในคู่มือสมรรถนะราชการพลเรือนไทย คือ ความขวนขวาย สนใจใฝ่รู้ เพื่อสั่งสม พัฒนาศักยภาพ ความรู้ความสามารถของตนในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ด้วยการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งรู้จักพัฒนาปรับปรุง ประยุกต์ใช้ความรู้เชิงวิชาการและเทคโนโลยีต่างๆเข้ากับการปฏิบัติงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์[๑๑๓] ซึ่งคุณลักษณะนี้ เป็นหลักสมรรถนะในภาคราชการพลเรือน ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๘/ว ๒๗ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๒ และสอดคล้องกับบัญชีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็น แนบท้ายประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๔) ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยในทางพระพุทธศาสนา มีหลักธรรมที่สามารถประยุกต์ใช้ และเอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน ตามนัยศาสตร์แห่งการบริหาร คือ หลักธรรมภาวนา ๔ ซึ่งจัดเป็นธรรมะที่เอื้อต่อสมรรถนะตามบทบาทหน้าที่ (Functional Competency) โดยตรง ส่วนธรรมะที่เอื้อต่อการสร้างเสริมสมรรถนะส่วนบุคคล (Personal competency) นั้น ได้แก่ หลักธรรม ปัญญา ๓ และปัจจัยให้เกิดสัมมาทิฏฐิ ๒ ซึ่งจะได้อธิบายความหมายดังต่อไปนี้

๑) หลักธรรมที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณลักษณะสมรรถนะหลัก(Functional Competency) ในการเสริมสร้าง ความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness-OA)

๑.๑) ภาวนา ๔ คือการเจริญ, การทำให้เป็นให้มีขึ้น, การฝึกอบรม, การพัฒนา ในบาลีที่มา ท่านแสดงภาวนา ๔ นี้ ในรูปที่เป็นคุณบทของบุคคล จึงเป็น ภาวิตกาย ภาวิตศีล ภาวิตจิต ภาวิตปัญญา (ผู้ได้เจริญกาย ศีล จิต และปัญญาแล้ว) บุคคลที่มีคุณสมบัติชุดนี้ครบถ้วนย่อมเป็นพระอรหันต์ ประกอบด้วย กายภาวนา การเจริญกาย, พัฒนากาย, การฝึกอบรมกาย ให้รู้จักติดต่อเกี่ยวข้องกับสิ่งทั้งหลายภายนอกทางอินทรีย์ทั้งห้าด้วยดี และปฏิบัติต่อสิ่งเหล่านั้นในทางที่เป็นคุณ มิให้เกิดโทษ ให้กุศลธรรมงอกงาม ให้อกุศลธรรมเสื่อมสูญ, การพัฒนาความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ สีลภาวนา การเจริญศีล, พัฒนาความประพฤติ, การฝึกอบรมศีล ให้ตั้งอยู่ในระเบียบวินัย ไม่เบียดเบียนหรือก่อความเดือดร้อนเสียหาย อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ด้วยดี เกื้อกูลแก่กัน จิตภาวนา การเจริญจิต, พัฒนาจิต, การฝึกอบรมจิตใจ ให้เข้มแข็งมั่นคงเจริญงอกงามด้วยคุณธรรมทั้งหลาย เช่น มีเมตตากรุณา ขยันหมั่นเพียร อดทนมีสมาธิ และสดชื่น เบิกบาน เป็นสุขผ่องใส เป็นต้น และ ปัญญาภาวนา การเจริญปัญญา, พัฒนาปัญญา, การฝึกอบรมปัญญา ให้รู้เข้าใจสิ่งทั้งหลาย

---

[๑๑๓] สำนักพัฒนาระบบจำแนกตำแหน่งและค่าตอบแทน, **คู่มือสมรรถนะหลัก : คำอธิบายและตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้**, หน้า ๘.

ตามเป็นจริง รู้เท่าทันเห็นโลกและชีวิตตามสภาวะ สามารถทำจิตใจให้เป็นอิสระ ทำตนให้บริสุทธิ์จากกิเลสและปลอดพ้นจากความทุกข์ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ด้วยปัญญา[๑๑๔]

๒) ธรรมะที่สามารถประกอบกับการเสริมสร้างคุณลักษณะสมรรถนะส่วนบุคคล (Personal competency) ในการเสริมสร้าง ความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness-OA)

๒.๑) ปัญญา ๓ คือความรอบรู้, รู้ทั่ว, เข้าใจ, รู้ซึ้ง ประกอบด้วย จินตามยปัญญา ปัญญาเกิดแต่การคิดการพิจารณาหาเหตุผล สุตมยปัญญา ปัญญาเกิดแต่การสดับการเล่าเรียน และ ภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดแต่การฝึกอบรมลงมือปฏิบัติ[๑๑๕]

๒.๒) ปัจจัยให้เกิดสัมมาทิฏฐิ ๒ คือ ทางเกิดแห่งแนวคิดที่ถูกต้อง, ต้นทางของความดีงามทั้งปวง แปลอย่างปัจจุบันว่า “องค์ประกอบของการศึกษา” หรือ “บุพภาคของการศึกษา” ประกอบด้วย ปรโตโฆสะ เสียงจากผู้อื่น การกระตุ้นหรือชักจูงจากภายนอก คือ การรับฟังคำแนะนำสั่งสอน เล่าเรียนความรู้ สนทนาซักถาม ฟังคำบอกเล่าชักจูงของผู้อื่น โดยเฉพาะการสดับสัทธรรมจากท่านผู้เป็นกัลยาณมิตร และ โยนิโสมนสิการ การใช้ความคิดถูกวิธี ความรู้จักคิด คิดเป็น คือกระทำในใจโดยแยบคาย มองสิ่งทั้งหลายด้วยความคิดพิจารณา รู้จักสืบสาวหาเหตุผล แยกแยะสิ่งนั้นๆ หรือปัญหานั้นๆ ออก ให้เห็นตามสภาวะและตามความสัมพันธ์แห่งเหตุปัจจัย[๑๑๖]

ตารางที่ ๒.๒๐ แสดงสรุปหลักธรรมในพระพุทธศาสนาเพื่อการเสริมสร้างความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness) ในงาน

หลักธรรม	สาระสำคัญ
ภาวนา ๔	๑) กายภาวนา พัฒนากาย ให้รู้จักติดต่อเกี่ยวข้องกับสิ่งทั้งหลายภายนอกทางอินทรีย์ทั้งห้าด้วยดี ๒) สีลภาวนา พัฒนาความประพฤติอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ด้วยดี เกื้อกูลแก่กัน ๓) จิตภาวนา การฝึกอบรมจิตใจ ให้เข้มแข็งมั่นคงเจริญงอกงามด้วยคุณธรรม ๔) ปัญญาภาวนา การพัฒนาปัญญา ให้บริสุทธิ์จากกิเลสและปลอดพ้นจากความทุกข์ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ด้วยปัญญา
ปัญญา ๓	๑) จินตามยปัญญา ปัญญาเกิดแต่การคิดการพิจารณาหาเหตุผล ๒) สุตมยปัญญา ปัญญาเกิดแต่การสดับการเล่าเรียน ๓) ภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดแต่การฝึกอบรมลงมือปฏิบัติ
ปัจจัยให้เกิดสัมมาทิฏฐิ ๒	๑) ปรโตโฆสะ เล่าเรียนความรู้ สนทนาซักถาม ฟังคำบอกเล่าชักจูงของผู้อื่น ๒) โยนิโสมนสิการ มองสิ่งทั้งหลายด้วยความคิดพิจารณา รู้จักสืบสาวหาเหตุผล

[๑๑๔] พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม**, หน้า ๗๐.

[๑๑๕] เรื่องเดียวกัน, หน้า ๙๖.

[๑๑๖] อ้างแล้ว, หน้า ๖๙.

๒.๔.๒.๔ ธรรมะในการเสริมสร้าง การบริการเป็นเลิศ (Service Mind – SERV)

การบริการเป็นเลิศ หรือ Service Mind ตามความหมายในคู่มือสมรรถนะราชการพลเรือนไทย คือ ความตั้งใจและความพยายามของตนเองในการให้บริการเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน นักศึกษา ตลอดจนบุคลากรของภาครัฐอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง[๑๑๗] ซึ่งคุณลักษณะนี้ เป็นหลักสมรรถนะในภาคราชการพลเรือน ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๑๐๐๘/ว ๒๗ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๒ และสอดคล้องกับบัญชีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็น แนบท้ายประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๔) ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยในทางพระพุทธศาสนา มีหลักธรรมที่สามารถประยุกต์ใช้ และเอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะด้านการบริการเป็นเลิศ ตามนัยศาสตร์แห่งการบริหาร คือ หลักธรรม สังคหวัตถุ ๔ ซึ่งจัดเป็นธรรมะที่เอื้อต่อสมรรถนะตามบทบาทหน้าที่ (Functional Competency) โดยตรง ส่วนธรรมะที่เอื้อต่อการสร้างเสริมสมรรถนะส่วนบุคคล (Personal competency) นั้น ได้แก่ หลักธรรมวัฒนมุข ๖ และโกศล ๓ ซึ่งจะได้อธิบายความหมายดังต่อไปนี้

๑) หลักธรรมที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณลักษณะสมรรถนะหลัก(Functional Competency) ในการเสริมสร้าง การบริการเป็นเลิศ (Service Mind – SERV)

๑.๑) สังคหวัตถุ ๔ คือ ธรรมเครื่องยึดเหนี่ยว คือยึดเหนี่ยวใจบุคคล และประสานหมู่ชนไว้ในสามัคคี, หลักการสงเคราะห์ ประกอบด้วย ทาน การให้ คือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เสียสละ แบ่งปัน ช่วยเหลือกันด้วยสิ่งของตลอดถึงให้ความรู้และแนะนำสั่งสอน ปิยวาจา หรือเปยยวัชชะ วาจาเป็นที่รัก วาจาดูดดื่มน้ำใจ หรือวาจาซาบซึ้งใจ คือกล่าวคำสุภาพไพเราะอ่อนหวานสมานสามัคคี ให้เกิดไมตรีและความรักใคร่นับถือ ตลอดถึงคำแสดงประโยชน์ประกอบด้วยเหตุผลเป็นหลักฐานจูงใจให้นิยมยอมตาม อัตถจริยา การประพฤติประโยชน์ คือ ขวนขวายช่วยเหลือกิจการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ตลอดถึงช่วยแก้ไขปรับปรุงส่งเสริมในทางจริยธรรม และสมานัตตตา ความมีตนเสมอ คือ ทำตนเสมอด้วยปลาย ปฏิบัติสม่ำเสมอกันในชนทั้งหลาย และเสมอในสุขทุกข์โดยร่วมรับรู้ร่วมแก้ไข ตลอดถึงวางตนเหมาะแก่ฐานะ ภาวะ บุคคล เหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม ถูกต้องตามธรรมในแต่ละกรณี[๑๑๘]

๒) ธรรมะที่สามารถประกอบกับการเสริมสร้างคุณลักษณะสมรรถนะส่วนบุคคล (Personal competency) ในการเสริมสร้าง การบริการเป็นเลิศ (Service Mind – SERV)

๒.๑ วัฒนมุข ๖ คือธรรมที่เป็นปากทางแห่งความเจริญ, ธรรมที่เป็นดุจประตูชัยอันจะเปิดออกไปให้ก้าวหน้าสู่ความเจริญงอกงามของชีวิต ประกอบด้วย อาโรคยะ ความไม่มีโรค, ความมีสุขภาพดี ศีล ความประพฤติดี มีวินัย ไม่ก่อเวรกัน ได้ฝึกในมรรยาทอันงาม พุทธานุมัต ศึกษาแนวทาง มองดูแบบอย่าง เข้าถึงความคิดของพุทธชนเหล่าคนผู้เป็นบัณฑิต สุตะ ใฝ่เล่าเรียนหาความรู้ ฝึกตนให้เชี่ยวชาญและทันต่อเหตุการณ์ ธรรมานุวัติ ดำเนินชีวิตและกิจการงานโดยทางชอบ

---

[๑๑๗] สำนักพัฒนาระบบจำแนกตำแหน่งและค่าตอบแทน, **คู่มือสมรรถนะหลัก : คำอธิบายและตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้**, หน้า ๘.

[๑๑๘] พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม**, หน้า ๑๔๓.

ธรรม และ อลีนตา เพียรพยายามไม่ระย่อ, มีกำลังใจแข็งกล้า ไม่ท้อถอยเฉื่อยชา เพียรก้าวหน้าเรื่อยไป[๑๑๙]

๒.๒) โกศล ๓ คือความฉลาด, ความเชี่ยวชาญ ประกอบด้วย อายโกศล ความฉลาดในความเจริญ, รอบรู้ทางเจริญ และเหตุของความเจริญ อปายโกศล ความฉลาดในความเสื่อม, รอบรู้ทางเสื่อมและเหตุของความเสื่อม และอุปายโกศล ความฉลาดในอุบาย, รอบรู้วิธีแก้ไขเหตุการณ์และวิธีที่จะทำให้สำเร็จ[๑๒๐]

ตารางที่ ๒.๒๑ แสดงสรุปหลักธรรมในพระพุทธศาสนาเพื่อการเสริมสร้างการบริการเป็นเลิศ (Service Mind) ในงาน

หลักธรรม	สาระสำคัญ
สังคหวัตถุ ๔	๑) ทาน การให้ ๒) ปิยวาจา วาจาไพเราะ ๓) อัตถจริยา ประพฤติประโยชน์ ๔) สมานัตตตา สุขทุกข์ร่วมรับรู้ร่วมแก้ไข
วัฒนมุข ๖	๑) อาโรคยะ สุขภาพดี ๒) ศีล มีวินัยไม่ก่อเวร ๓) พุทธานุมัต รู้จักมองดูแบบอย่าง ๔) สุตะ ใฝ่เล่าเรียนหาความรู้ ๕) ธรรมานุวัติ ดำเนินชีวิตโดยชอบธรรม ๖) อลีนตา เพียรก้าวหน้าเรื่อยไป
โกศล ๓	๑) อายโกศล รอบรู้เหตุของความเจริญ ๒) อปายโกศล รอบรู้เหตุของความเสื่อม ๓) อุปายโกศล รอบรู้วิธีแก้ไขและวิธีที่จะทำให้สำเร็จ

๒.๔.๒.๕ ธรรมะในการเสริมสร้าง การทำงานเป็นทีม (Teamwork – TW)

การทำงานเป็นทีม หรือ Teamwork ตามความหมายในคู่มือสมรรถนะราชการพลเรือนไทย คือ ความตั้งใจที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นส่วนหนึ่งในทีมงาน หน่วยงาน หรือองค์กร โดยผู้ปฏิบัติมีฐานะเป็นสมาชิกในทีม มิใช่หัวหน้าทีม และความสามารถในการสร้างและดำรงรักษาสัมพันธภาพกับสมาชิกในทีม[๑๒๑] ซึ่งคุณลักษณะนี้ เป็นหลักสมรรถนะในภาคราชการพลเรือน ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๑๐๐๘/ว ๒๗ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๒ และสอดคล้องกับบัญชี

---

[๑๑๙] เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๕๒-๑๕๓.

[๑๒๐] อ้างแล้ว, หน้า ๘๕.

[๑๒๑] สำนักพัฒนาระบบจำแนกตำแหน่งและค่าตอบแทน, **คู่มือสมรรถนะหลัก : คำอธิบายและตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้**, หน้า ๘.

ความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็น แนบท้ายประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๔) ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยในทางพระพุทธศาสนา มีหลักธรรมที่สามารถประยุกต์ใช้ และเอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม ตามนัยศาสตร์แห่งการบริหาร คือ หลักธรรม พรหมวิหาร ๔ ซึ่งจัดเป็นธรรมะที่เอื้อต่อสมรรถนะตามบทบาทหน้าที่ (Functional Competency) โดยตรง ส่วนธรรมะที่เอื้อต่อการสร้างเสริมสมรรถนะส่วนบุคคล (Personal competency) นั้น ได้แก่ หลักธรรม สัมปชัญญะ ๔ และพละ ๔ ซึ่งจะได้อธิบายความหมายดังต่อไปนี้

๑) หลักธรรมที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณลักษณะสมรรถนะหลัก(Functional Competency) ในการเสริมสร้าง การทำงานเป็นทีม (Teamwork – TW)

๑.๑) พรหมวิหาร ๔ คือ ธรรมเครื่องอยู่อย่างประเสริฐ, ธรรมประจำใจอันประเสริฐ, หลักความประพฤติที่ประเสริฐบริสุทธิ์, ธรรมที่ต้องมีไว้เป็นหลักใจและกำกับความประพฤติ จึงจะชื่อว่าดำเนินชีวิตหมดจด และปฏิบัติตนต่อมนุษย์สัตว์ทั้งหลายโดยชอบ ประกอบด้วย เมตตา ความรักใคร่ ปรารถนาดีอยากให้เขามีความสุข มีจิตอันแผ่ไมตรีและคิดทำประโยชน์แก่มนุษย์สัตว์ทั่วหน้า กรุณา ความสงสาร คิดช่วยให้พ้นทุกข์ ใฝ่ใจในอันจะปลดเปลื้องบำบัดความทุกข์ยากเดือดร้อนของปวงสัตว์ มุทิตา ความยินดี ในเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมีสุข มีจิตผ่องใสบันเทิง กอปรด้วยอาการแช่มชื่นเบิกบานอยู่เสมอ ต่อสัตว์ทั้งหลายผู้ดำรงในปกติสุข พลอยยินดีด้วยเมื่อเขาได้ดีมีสุข เจริญงอกงามยิ่งขึ้นไป อุเบกขา ความวางใจเป็นกลาง อันจะให้ดำรงอยู่ในธรรมตามที่พิจารณาเห็นด้วยปัญญา คือมีจิตเรียบตรงเที่ยงธรรมดุจตราชั่ง ไม่เอนเอียงด้วยรักและชัง พิจารณาเห็นกรรมที่สัตว์ทั้งหลายกระทำแล้ว อันควรได้รับผลดีหรือชั่ว สมควรแก่เหตุอันตนประกอบ พร้อมที่จะวินิจฉัยและปฏิบัติไปตามธรรม รวมทั้งรู้จักวางเฉยสงบใจมองดู ในเมื่อไม่มีกิจที่ควรทำ เพราะเขารับผิดชอบตนได้ดีแล้ว เขาสมควรรับผิดชอบตนเอง หรือเขาควรได้รับผลอันสมกับความรับผิดชอบของตน[๑๒๒]

๒) ธรรมะที่สามารถประกอบกับการเสริมสร้างคุณลักษณะสมรรถนะส่วนบุคคล (Personal competency) ในการเสริมสร้าง การทำงานเป็นทีม (Teamwork – TW)

๒.๑) สัมปชัญญะ ๔ คือ ความรู้ตัว, ความรู้ตัวทั่วพร้อม, ความรู้ชัด, ความรู้ทั่วชัด, ความตระหนัก ประกอบด้วย สาตถกสัมปชัญญะ รู้ชัดว่ามีประโยชน์ หรือตระหนักในจุดหมาย คือ รู้ตัวตระหนักชัดว่าสิ่งที่กระทำนั้นมีประโยชน์ตามความมุ่งหมายอย่างไรหรือไม่ หรือว่าอะไรควรเป็นจุดมุ่งหมายของการกระทำนั้น เช่น ผู้เจริญกรรมฐาน เมื่อจะไป ณ ที่ใดที่หนึ่ง มิใช่สักว่ารู้สึกหรือนึกขึ้นมาว่าจะไป ก็ไป แต่ตระหนักว่าเมื่อไปแล้ว จะได้ปีติสุขหรือความสงบใจ ช่วยให้เกิดความเจริญโดยธรรม จึงไป โดยสาระคือ ความรู้ตระหนักที่จะเลือกทำสิ่งที่ตรงกับวัตถุประสงค์หรืออำนวยประโยชน์ที่มุ่งหมาย สัปปายสัมปชัญญะ รู้ชัดว่าเป็นสัปปายะ หรือตระหนักในความเหมาะสมเกื้อกูล คือรู้ตัวตระหนักชัดว่าสิ่งของนั้น การกระทำนั้น ที่ที่จะไปนั้น เหมาะกันกับตน เกื้อกูลแก่สุขภาพ แก่กิจ เอื้อต่อการสละละลดแห่งอกุศลธรรมและการเกิดขึ้นเจริญงอกงามแห่งกุศลธรรม จึงใช้ จึงทำ จึงไป หรือเลือกให้เหมาะ เช่น ภิกษุใช้จีวรที่เหมาะกับดินฟ้าอากาศและเหมาะกับภาวะของตนที่เป็นสมณะ ผู้เจริญกรรมฐานจะไปฟังธรรมอันมีประโยชน์ในที่ชุมนุมใหญ่ แต่รู้ว่ามีอารมณ์ซึ่งจะเป็น

---

[๑๒๒] พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม**, หน้า ๑๒๔-๑๒๗.

อันตรายต่อกรรมฐาน ก็ไม่ไป โดยสาระคือ ความรู้ตระหนักที่จะเลือกทำแต่สิ่งที่เหมาะสบายเอื้อต่อกาย จิต ชีวิต กิจ พื้นภูมิ และภาวะของตน โคจรสัมปชัญญะ รู้ชัดว่าเป็นโคจร หรือตระหนักในแดนงานของตน คือ รู้ตัวตระหนักชัดอยู่ตลอดเวลาถึงสิ่งที่เป็นกิจ หน้าที่ เป็นตัวงาน เป็นจุดของเรื่องที่ตนกระทำ ไม่ว่าจะไปไหนหรือทำอะไรอื่น ก็รู้ตระหนักอยู่ ไม่ปล่อยให้เลือนหายไป มิใช่ว่าพอทำอะไรอื่นหรือไปพบสิ่งอื่นเรื่องอื่น ก็เตลิดเพริดไปกับสิ่งนั้นเรื่องนั้น เป็นนกบินไม่กลับรัง โดยเฉพาะการไม่ทิ้งอารมณ์กรรมฐาน ซึ่งรวมถึงการบำเพ็ญจิตภาวนาและปัญญาภาวนาในกิจกรรมทุกอย่างในชีวิตประจำวัน โดยสาระคือ ความรู้ตระหนักที่จะคุมกายและจิตไว้ให้อยู่ในกิจ ในประเด็น หรือแดนงานของตน ไม่ให้เขว เตลิด เลื่อนลอย หรือหลงลืมไปเสีย และ อสัมโมหสัมปชัญญะ รู้ชัดว่าไม่หลงหรือตระหนักในตัวเนื้อหาสภาวะ ไม่หลงใหลฟั่นเฟือน คือเมื่อไปไหน ทำอะไร ก็รู้ตัวตระหนักชัดในการเคลื่อนไหว หรือในการกระทำนั้น และในสิ่งที่กระทำนั้น ไม่หลง ไม่สับสนเงอะงะฟั่นเฟือน เข้าใจล่วงตลอดไปถึงตัวสภาวะในการกระทำที่เป็นไปอยู่นั้น ว่าเป็นเพียงการประชุมกันขององค์ประกอบและปัจจัยต่างๆ ประสานหนุนเนื่องกันขึ้นมาให้ปรากฏ เป็นอย่างนั้น หรือสำเร็จกิจนั้นๆ รู้ทันสมมติไม่หลงสภาวะเช่นยึดเห็นเป็นตัวตน โดยสาระคือ ความรู้ตระหนัก ในเรื่องราว เนื้อหา สาระ และสภาวะของสิ่งที่ตนเกี่ยวข้องหรือกระทำอยู่นั้น ตามที่เป็นจริงโดยสมมติสัจจะ หรือตลอดถึงโดยปรมัตถสัจจะ มิใช่พรวดพราดทำไป หรือสักว่าทำ มิใช่ทำอย่างงมงายไม่รู้เรื่อง และไม่ถูกหลอกให้ลุ่มหลงหรือเข้าใจผิดไปเสียด้วยความพร่ามัว หรือด้วยลักษณะอาการภายนอกที่ยั่วยุ หรือเย้ายวนเป็นต้น[๑๒๓]

๒.๒) พละ ๔ คือธรรมอันเป็นกำลัง, ธรรมอันเป็นพลังทำให้ดำเนินชีวิตด้วยความมั่นใจ ไม่หวั่นต่อภัยทุกอย่าง ประกอบด้วย ปัญญาพละ กำลังปัญญา วิริยพละ กำลังความเพียร อนวัชชพละ กำลังสุจริต หรือ กำลังความบริสุทธิ์, ตามศัพท์แปลว่า กำลังการกระทำที่ไม่มีโทษ คือ กายกรรม วจีกรรม มโนกรรมบริสุทธิ์ เช่นมีความประพฤติและหน้าที่การงานสุจริต ไม่มีข้อบกพร่องเสียหาย พูดจริง มีเหตุผล มุ่งดี ไม่รุกรานให้ร้ายใคร ทำการด้วยเจตนาบริสุทธิ์ และสังคหพละ กำลังการสงเคราะห์ คือ การยึดเหนี่ยวน้ำใจคนและประสานหมู่ชนไว้ในสามัคคี[๑๒๔]

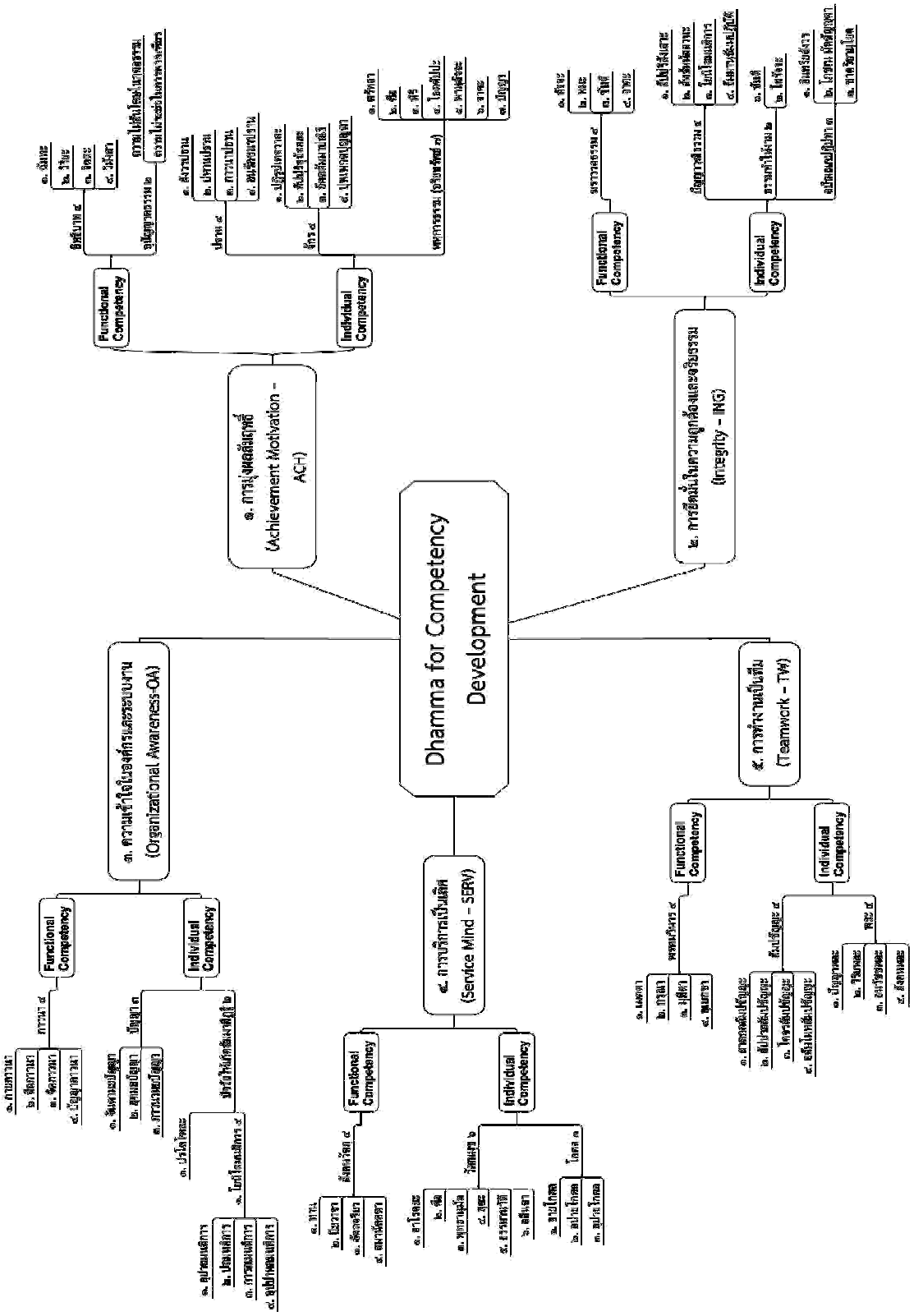
---

[๑๒๓] เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๔๕-๑๔๖.

[๑๒๔] อ้างแล้ว, หน้า ๑๖๙-๑๗๐.

ตารางที่ ๒.๒๒ แสดงสรุปหลักธรรมในพระพุทธศาสนาเพื่อการเสริมสร้างการทำงานเป็นทีม (Teamwork) ในงาน

หลักธรรม	สาระสำคัญ
พรหมวิหาร ๔	๑) เมตตา ความรักใคร่ ๒) กรุณา ความสงสาร ๓) มุทิตา ความยินดี ในเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมีสุข ๔) อุเบกขา ความวางใจเป็นกลาง
สัมปชัญญะ ๔	๑) สาตถกสัมปชัญญะ รู้ชัดว่ามีประโยชน์ ๒) สัปปายสัมปชัญญะ รู้ชัดว่าเป็นสัปปายะ หรือตระหนักในความเหมาะสมเกื้อกูล ๓) โคจรสัมปชัญญะ รู้ตัวตระหนักชัดอยู่ตลอดเวลาถึงสิ่งที่เป็นกิจหน้าที่ เป็นตัวงาน เป็นจุดของเรื่องที่ตนกระทำ ๔) อสัมโมหสัมปชัญญะ รู้ชัดว่าไม่หลง
พละ ๔	๑) ปัญญาพละ กำลังปัญญา ๒) วิริยพละ กำลังความเพียร ๓) อนวัชชพละ กำลังสุจริต ๔) สังคหพละ กำลังการสงเคราะห์

แผนภาพที่ ๒.๑๐ ผังมโนทัศน์หลักธรรมในพระพุทธศาสนาเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะสมรรถนะหลักในองค์การบริหารส่วนตำบล (จากการสังเคราะห์ของผู้วิจัย)

ตารางที่ ๒.๓ สรุปองค์ประกอบสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของนักวิชาการต่างๆ

องค์ประกอบสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของนักวิชาการต่างๆ	สมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation)				สมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity)			
	ฉันทะ	วิริยะ	จิตตะ	วิมังสา	สัจจะ	ทมะ	ขันติ	จาคะ
Spencer & Spencer (1993, p. 9)	/		/	/	/		/	
Shermon (2004, p. 11)	/		/	/	/	/		
Scott B. Parry (2004, p. 48)								
David Mc Clelland (1973, p. 1-14)	/	/	/	/	/	/	/	/
ณรงค์วิทย์ แสนทอง (๒๕๔๖, หน้า ๒๗)	/	/	/	/	/	/	/	/
สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (๒๕๔๘, หน้า ๔)	/	/	/	/	/	/	/	/
Lucia and Lepsinger (1999, 26)	/	/	/	/	/	/		/
Davies and Ellison (1977, p. 54-67)		/	/	/				
Ashby (2010, p. 26)	/	/						
Cambridge advanced learner's dictionary (2007, p. 324)			/					
Barber, M (2014)				/		/		
ประจักษ์ ทรัพย์อุดม, (๒๕๔๕, หน้า ๓)	/	/	/	/				
วิมาน วรรณคำ (๒๕๕๓, หน้า ๕๗)			/	/				
เอนกลาภ สุทธินันท์ (๒๕๔๘, หน้า ๖๕)			/	/		/		/
ชูชัย สมิทธิไกร (๒๕๕๐, หน้า ๒๙)	/	/	/		/	/	/	
พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา (๒๕๒๔, หน้า ๑๑๒)							/	/
ชยันต์ วรรธนะภูติ (๒๕๓๖, หน้า ๕๖)								/
ประเวศ วะสี (๒๕๕๒, หน้า ๔๒-๔๓)					/	/		/
ธีรพงษ์ แก้วหาวงษ์ อ้างใน โกวิทย์ พวงงาม, (๒๕๕๓, หน้า ๖๒)			/	/				/
โกวิทย์ พวงงาม, (๒๕๕๓, หน้า ๗๕)	/				/			
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, (๒๕๕๕, หน้า ๑๐)	/	/	/	/	/	/	/	/

ตารางที่ ๒.๓ แสดงสมรรถนะหลักของผู้บริหารระดับสูงของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่งปัจจุบัน	หน่วยงาน
๑	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๒	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๓	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๔	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๕	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๖	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๗	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๘	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๙	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๑๐	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๑๑	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๑๒	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๑๓	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๑๔	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๑๕	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๑๖	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๑๗	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๑๘	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๑๙	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๒๐	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๒๑	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๒๒	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๒๓	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๒๔	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๒๕	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๒๖	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๒๗	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๒๘	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๒๙	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๓๐	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๓๑	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๓๒	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๓๓	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๓๔	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๓๕	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๓๖	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๓๗	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๓๘	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๓๙	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๔๐	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๔๑	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๔๒	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๔๓	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๔๔	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๔๕	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๔๖	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๔๗	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๔๘	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๔๙	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๕๐	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๕๑	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๕๒	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๕๓	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๕๔	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๕๕	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๕๖	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๕๗	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๕๘	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๕๙	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๖๐	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๖๑	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๖๒	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๖๓	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๖๔	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๖๕	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๖๖	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๖๗	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๖๘	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๖๙	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๗๐	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๗๑	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๗๒	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๗๓	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๗๔	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๗๕	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๗๖	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๗๗	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๗๘	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๗๙	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๘๐	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๘๑	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๘๒	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๘๓	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๘๔	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๘๕	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๘๖	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๘๗	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๘๘	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๘๙	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๙๐	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๙๑	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๙๒	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๙๓	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๙๔	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๙๕	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๙๖	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๙๗	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๙๘	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๙๙	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๑๐๐	นายสุรพล ตันติวิรัช	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ดังนั้น จากข้อคิดเห็นของนักวิชาการและการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับหลักพุทธธรรมในการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจะนำแนวคิดดังกล่าวข้างต้นมาบูรณาการกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักทั้ง ๕ ด้าน ในองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อใช้ในการกำหนดกรอบในการศึกษาและใช้ในการวิเคราะห์และอภิปรายผลอีกในบทต่อ ๆ ไป

๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาแนวคิดการพัฒนาสมรรถนะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เพื่อกำหนดกรอบในการวิจัย พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ผู้วิจัยได้กำหนดขอบข่ายการศึกษาแนวคิดและหลักทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยได้ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดที่สำคัญดังกล่าวว่ามีความสอดคล้องกับการพัฒนาสมรรถนะ ในกรอบการพัฒนาสมรรถนะหลักขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวศาสตร์แห่งการบริหาร และตามแนวพระพุทธศาสนาอย่างไร เพื่อให้สอดคล้องกับเรื่องที่ผู้วิจัยทำการศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

๒.๕.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถนะ

การศึกษาเพื่อสร้าง พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ผู้วิจัยได้กำหนดขอบข่ายการศึกษาแนวคิดและหลักวิธีวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถนะ เพื่อให้สอดคล้องกับเรื่องที่ผู้วิจัยทำการศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

เอนก เทียนบูชา ได้วิจัยเรื่อง "การพัฒนาสมรรถนะหลักเพื่อเตรียมคนเข้าสู่งาน" การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อกำหนดสมรรถนะหลัก (Key competences) จัดทำมาตรฐานสมรรถนะหลักและพัฒนารูปแบบการ พัฒนาสมรรถนะหลัก โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจในการกำหนดสมรรถนะหลัก จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) เพื่อกำหนดสมรรถนะหลัก และนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเชิงปริมาณไปพัฒนา รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะหลัก คำอธิบายสมรรถนะ มาตรฐานสมรรถนะและโมดูลการพัฒนา สมรรถนะหลัก ประเมินสิ่งที่พัฒนาโดยการสัมมนากลุ่มย่อย (Focus group) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ และการทดลองรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะหลัก ผลการวิจัยพบว่าสามารถกำหนดสมรรถนะหลักแบ่งเป็น ๓ ด้าน ด้านละ ๓ องค์ประกอบ รวมเป็น ๙ องค์ประกอบ ๒๙ หน่วยสมรรถนะ และ ๑๒๕ หน่วยสมรรถนะย่อย ได้แก่สมรรถนะ เพื่อการดำรงชีวิตประกอบด้วยการพัฒนาอาชีพ สัญลักษณ์ในชีวิต สุขวิถีและชีวิตพอเพียง สมรรถนะหลักเพื่อการทำงานประกอบด้วยการแก้ปัญหา การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและสมรรถนะพื้นฐานประกอบด้วยการสื่อสาร การพัฒนาสมรรถนะหลักเพื่อเตรียมคนเข้าสู่งาน จากการวิจัยพบว่ารูปแบบการพัฒนา สมรรถนะหลักที่เหมาะสมมี ๕ ขั้นตอนคือการวิเคราะห์ การออกแบบ การพัฒนา การนำไปปฏิบัติ และการประเมินผล ส่วนประกอบที่สำคัญของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะหลักคือการกำหนด คำอธิบายสมรรถนะหลัก การกำหนดระดับของสมรรถนะหลักโดยแบ่งออกเป็น ๕ ระดับ การกำหนดมาตรฐานสมรรถนะหลัก

และการจัดทำโมดูลการพัฒนาสมรรถนะหลัก กระบวนการพัฒนา สมรรถนะหลักที่สำคัญมี ๓ ขั้นตอนได้แก่การสร้างความตระหนัก การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และการฝึกปฏิบัติ การประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะหลักโดยผู้ทรงคุณวุฒิพบว่าผู้ทรงคุณวุฒิ เห็นว่ารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะหลักมีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาสมรรถนะ ของแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ[๑๒๕]

พัชราณี ฟักทองพรรณ ได้วิจัยเรื่อง "แนวโน้มคุณลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสตรีเอกชน" การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวโน้มคุณลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสตรีเอกชน จากการคาดการณ์ในช่วงปี พ.ศ.๒๕๕๔-๒๕๕๙ โดยใช้ทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ มีขั้นตอนการศึกษาดังต่อไปนี้ ๑) การวิจัยเอกสารเพื่อสร้างกรอบแนวคิดการวิจัย ๒) การวิจัยอนาคตแบบ (Ethnographic Delphi Futures Research) EDFR ทำโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นนักวิชาการและผู้ที่รอบรู้ด้านภาวะผู้นำ จำนวน ๒๑ คน นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาสังเคราะห์เป็นแบบสอบถาม พร้อมแสดงคะแนนค่าความถี่ที่ได้จากการสัมภาษณ์ในแต่ละข้อส่งกลับเพื่อประเมิน วิเคราะห์การกระจายของข้อมูลด้วยค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ๓) นำข้อมูลที่ได้จากการทำ EDFR ไปใช้เป็นสังเคราะห์เป็นแบบสอบถาม เพื่อหาความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียนสตรีเอกชน (Stakeholder) ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนสตรีเอกชนทั่วประเทศ ตัวแทนครู ผู้ปกครอง และนักเรียนเก่า จำนวน ๓๘๑ คน ๔) นำข้อมูลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียนสตรีเอกชน มาวิเคราะห์ทางสถิติด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) แล้วนำผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นมาเปรียบเทียบกัน พบว่า แนวโน้มคุณลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสตรีเอกชน ในปี พ.ศ.๒๕๕๔-๒๕๕๙ ประกอบด้วย คุณลักษณะผู้นำ ๕ ด้าน คือ (๑) ด้านความรู้ (๒) ด้านทักษะ (๓) ด้านทัศนคติ (๔) ด้านคุณธรรมจริยธรรม (๕) ด้านบุคลิกภาพ โดยผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญกับคุณลักษณะผู้นำด้านบุคลิกภาพสูงสุด รองลงมาเป็นด้านคุณธรรมจริยธรรม ส่วนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับด้านคุณธรรมจริยธรรมสูงสุด รองลงมาเป็นด้านทัศนคติ ในภาพรวมทั้งสองกลุ่มให้ความสำคัญกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมมากกว่า ด้านอื่นๆ โดยที่คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสตรีเอกชนจะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะด้านความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรสำหรับกุลสตรีไทย ศิลปวัฒนธรรมไทย ทักษะการใช้จิตวิทยาและการปกครองนักเรียนหญิง ทัศนคติที่ดีในการพัฒนาการศึกษาของสตรี การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และความเป็นไทย[๑๒๖]

วรกานต์ อินทรโสภา ได้วิจัยเรื่อง "การพัฒนาสมรรถนะความเป็นผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก" การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ศึกษาสมรรถนะความเป็นผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กในปัจจุบัน และที่พึงประสงค์ ๒) วิเคราะห์

---

[๑๒๕] เอนก เทียนบูชา, “การพัฒนาสมรรถนะหลักเพื่อเตรียมคนเข้าสู่งาน”, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุษฎีบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, ๒๕๕๒).

[๑๒๖] พัชราณี ฟักทองพรรณ, “แนวโน้มคุณลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสตรีเอกชน”, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓).

และจัดลำดับความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาสมรรถนะความเป็นผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ๓) พัฒนาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะความเป็นผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มตัวอย่าง เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๓๙๐ โรงเรียน ได้จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ ๓ คน คือผู้บริหารโรงเรียน ครูปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานบริหารวิชาการและครูผู้สอน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น ๑,๑๗๐ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลความต้องการจำเป็นใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสนทนากลุ่ม โดยใช้การจำแนกข้อมูล การเปรียบเทียบข้อมูลและการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย ผลการวิจัยพบว่า ๑) สมรรถนะความเป็นผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กในปัจจุบันอยู่ในระดับสูงทุกด้าน และที่พึงประสงค์อยู่ในระดับสูงทุกด้านเช่นกัน ๒) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะความเป็นผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กประกอบด้วย ๑๔ สมรรถนะ ๓๕ สมรรถนะย่อย และสมรรถนะที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาโดยมีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงกว่าค่าดัชนี $PNI_{modified}$ เฉลี่ยของแต่ละด้านมีจำนวน ๔ สมรรถนะ ๑๐ สมรรถนะย่อย ดังนี้ (๑) การบริหารทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน (๒) การพัฒนาหลักสูตร (๓) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ และ (๔) การนิเทศและการประเมินผล ๓) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะความเป็นผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กประกอบด้วย ๔๔ แนวทางการพัฒนาที่มีความเหมาะสม เป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้[๑๒๗]

สรุป จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถนะ ซึ่งผู้วิจัยใช้เป็นกรอบในการวิจัยเรื่อง "พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง" โดยนำแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะตามแนวศาสตร์แห่งการบริหาร เพื่อบูรณาการสำหรับการพัฒนาสมรรถนะ ของนักวิชาการและนักวิจัย ได้แก่ พัชราณี ฟักทองพรรณ และวรกานต์ อินทรโสภา มาวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของพระสังฆาธิการ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก และการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการจำเป็นโดยใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ มีความสำคัญ เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่สามารถนำไปแสวงหาสมรรถนะหลักและสมรรถนะย่อยในการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสามารถใช้เป็นแนวทางในการนำไปบูรณาการกับการใช้หลักพุทธธรรมในการพัฒนาสมรรถนะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งได้ต่อไป

---

[๑๒๗] วรกานต์ อินทรโสภา, “การพัฒนาสมรรถนะความเป็นผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารเล็ก”, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชาบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

ตารางที่ ๒.๒๔ แสดงแนวคิดของนักวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถนะ

นักวิจัยหรือแหล่งข้อมูล	ผลการวิจัย
เอนก เทียนบูชา, (๒๕๕๒)	ได้วิจัยเรื่อง "การพัฒนาสมรรถนะหลักเพื่อเตรียมคนเข้าสู่งาน" การวิจัยครั้งนี้พบว่า ๑) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะหลักที่เหมาะสมมี ๕ ขั้นตอนคือ การวิเคราะห์ การออกแบบ การพัฒนา การนำไปปฏิบัติ และการประเมินผล ๒) ส่วนประกอบที่สำคัญของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะหลักคือ การกำหนดคำอธิบายสมรรถนะหลัก การกำหนดระดับของสมรรถนะหลัก โดยแบ่งออกเป็น ๕ ระดับ การกำหนดมาตรฐานสมรรถนะหลักและการจัดทำโมดูลการพัฒนาสมรรถนะหลัก ๓) กระบวนการพัฒนา สมรรถนะหลักที่สำคัญมี ๓ ขั้นตอนได้แก่ การสร้างความตระหนัก การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และการฝึกปฏิบัติ
พัชราณี ฟักทองพรรณ, (๒๕๕๓)	ได้วิจัยเรื่อง "แนวโน้มคุณลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสตรีเอกชน" การวิจัยครั้งนี้ได้หาแนวโน้มคุณลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้บริหารฯ จากการคาดการณ์ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๙ โดยใช้ทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ มีขั้นตอนการศึกษาคือ ๑. การวิจัยอนาคตแบบ (Ethnographic Delphi Futures Research) EDFR ๒. นำข้อมูลที่ได้จากการทำ EDFR ไปใช้เป็นสังเคราะห์เป็นแบบสอบถาม เพื่อหาความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง พบว่า แนวโน้มคุณลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์ฯ ประกอบด้วยคุณลักษณะผู้นำ ๕ ด้าน คือ (๑) ด้านความรู้ (๒) ด้านทักษะ (๓) ด้านทัศนคติ (๔) ด้านคุณธรรมจริยธรรม (๕) ด้านบุคลิกภาพ
วรกานต์ อินทรโสภา, (๒๕๕๕)	ได้วิจัยเรื่อง "การพัฒนาสมรรถนะความเป็นผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก" เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลความต้องการจำเป็นใช้ค่าดัชนี PNI[subscript modified]

ตารางที่ ๒.๒๔ แสดงแนวคิดของนักวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถนะ (ต่อ)

นักวิจัยหรือแหล่งข้อมูล	ผลการวิจัย
	วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสนทนากลุ่ม โดยใช้การจำแนกข้อมูล การเปรียบเทียบข้อมูลและการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะความเป็นผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กประกอบด้วย ๑๔ สมรรถนะ ๓๕ สมรรถนะย่อย แนวทางการพัฒนาสมรรถนะฯ มีความเหมาะสม เป็นไปได้และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

๒.๕.๒ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางพุทธบูรณาการ

การศึกษาเพื่อสร้าง พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ผู้วิจัยได้กำหนดขอบข่ายการศึกษาแนวทาง และข้อเสนอแนะการพัฒนา ที่สามารถประยุกต์กับการพัฒนาสมรรถนะได้ เพื่อให้สอดคล้องกับเรื่องที่ผู้วิจัยทำการศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

ปราโมทย์ จันทร์บุญแก้ว ได้วิจัยเรื่อง "พุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็ง ในการบริหารของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ" ผลการวิจัยพบว่า ๑. การบริหารโดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี อยู่ที่การมุ่งการปลูกฝังทัศนคติต่อการไม่ยอมรับผู้ที่มีพฤติกรรมชั่วร้าย และการสร้างระบบการกำราบผู้ไม่เกรงกลัวความชั่ว เพิ่มบทลงโทษที่น่ากลัวสำหรับผู้ที่มีพฤติกรรมชั่วร้าย พร้อมกับยกย่องตำรวจที่ดี ๒.ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและประชาชนผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ อยู่ที่การฝึกหัดตนเอง การพัฒนาทักษะการสื่อสารดี การสร้างวัฒนธรรมองค์กรและเปิดใจรับเสียงประชาชน ๓.กระบวนการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ อยู่ที่การปลูกพลังอุดมการณ์ของตำรวจในเกิดความรักและความศรัทธาในอาชีพส่งเสริมความผูกพันในองค์กร และ ๔.ข้าราชการตำรวจมีสมรรถนะสูงในการปฏิบัติหน้าที่และนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการอยู่ที่บุคลากรมีความฉลาด มีสติ ตั้งอยู่ในความไม่ประมาท พลิกวิกฤติให้เป็นโอกาสและรู้ทั้งตนเอง และฉลาดรู้เท่าทันในเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการบริการจัดการ[๑๒๘]

พระฐาณี ฐิตวิริโย (จองเจน) ได้วิจัยเรื่อง "การพัฒนาขีดความสามารถของพระสงฆ์เพื่อหนุนเสริมการแก้ไขปัญหาความยากจน" ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาแนวคิดและกระบวนการทำงานของพระสงฆ์นักพัฒนา พบว่า การปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ผ่านกระบวนการกลุ่ม ความเป็นเครือข่าย และการปฏิบัติงานจริงในชุมชน เป็นกระบวนการเสริมสร้างการเรียนรู้ผ่านการทำงานที่สามารถพัฒนาขีดความสามารถของพระสงฆ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาความรู้และทักษะที่ทำให้เปลี่ยนแปลงทัศนคติของพระสงฆ์นักพัฒนาได้ โดยผู้วิจัยได้จัดทำพจนานุกรมขีด

---

[๑๒๘] ปราโมทย์ จันทร์บุญแก้ว, "พุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็ง ในการบริหารของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ", **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

ความสามารถ (Competency Dictionary) ซึ่งการประเมินผลการพัฒนาพบว่าพระสงฆ์มีขีดความสามารถเพิ่มขึ้นดังนี้ ๑) ด้านภูมิรู้ ได้แก่ ความรู้ด้านหลักพุทธธรรมและหลักเศรษฐศาสตร์แนวพุทธ ๒) ด้านภูมิธรรม ได้แก่ ความสามารถในการถ่ายทอดธรรมะ การประสานงาน และการใช้สื่อเทคโนโลยีของพระสงฆ์นักพัฒนา การมีผลงานที่ปรากฏชัดเจนเด่นชัด และมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น และ ๓) ด้านภูมิฐาน ได้แก่ การปรับตัวและการวางตนที่เหมาะสม ความสามารถปรับตัวให้มีบุคลิกภาพเป็นที่เคารพเลื่อมใส การปรับบทบาทการทำงาน การมีเทคนิควิธีการที่ดี การวางตนเหมาะสมเป็นที่ยอมรับ เป็นแบบอย่างแก่ชาวบ้าน และการเป็นพระต้นแบบการพัฒนาแก่พระสงฆ์รุ่นใหม่[๑๒๙]

คำพันธ์ อัครเนตร ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักพุทธธรรม การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายทั่วไปเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักพุทธธรรม โดยมีขั้นตอนการวิจัย ๓ ขั้นตอน ได้แก่ ๑) ยกร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักพุทธธรรม โดยการศึกษาพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับหลวง พ.ศ. ๒๕๑๔ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ๒) พัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักพุทธธรรม โดยใช้เทคนิควิจัยเชิงคุณภาพแบบ EDFR (Ethnographic Felphi Future Research) ประยุกต์ จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๒๑ คน และ ๓) ตรวจสอบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักพุทธธรรม โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๑๐ คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ๑. การยกร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักพุทธธรรม จากการศึกษาพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับหลวง พ.ศ. ๒๕๑๔ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบออกเป็น ๓ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านมนุษย์หรือบุคลากร ๒) ด้านสังฆะหรือองค์กรและด้านเป้าหมายองค์กร และ ๓) ด้านพุทโธโลยีหรือนวัตกรรมการบริหาร ๒. การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักพุทธธรรม โดยใช้เทคนิควิจัยเชิงคุณภาพแบบ EDFR (Ethnographic Felphi Future Research) ประยุกต์ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นให้ปรับปรุงองค์ประกอบของรูปแบบเป็น ๔ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านมนุษย์หรือบุคลากร ๒) ด้านสังฆะหรือองค์กร ๓) ด้านเป้าหมายองค์กร และ ๔) ด้านพุทโธโลยีหรือนวัตกรรมการบริหาร นอกจากนี้ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องมากที่สุดในประเด็นเรื่องการให้ความสำคัญสูงสุดในพระธรรม และในประเด็นเรื่อมนุษย์ประเสริฐได้ด้วยการพัฒนาตน ๓. การตรวจสอบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักพุทธธรรม โดยการสัมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) พบว่า รูปแบบมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักพุทธธรรม และผู้เชี่ยวชาญได้เสนอและปรับปรุงองค์ประกอบให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น[๑๓๐]

---

[๑๒๙] พระฐาณี ฐิตวิริโย, “การพัฒนาขีดความสามารถของพระสงฆ์เพื่อหนุนเสริมการแก้ไขปัญหาความยากจน”, **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชาบริหารศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยแม่โจ้, ๒๕๕๒).

[๑๓๐] คำพันธ์ อัครเนตร, “การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพนฐานตามหลักพุทธธรรม”, **วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร**, ปีที่ ๙ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม - สิงหาคม ๒๕๕๐) : ๑๐-๑๓

ปกรณ์ มหากันธา ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบและกระบวนการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบและกระบวนการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการ มีลำดับขั้นตอน ได้แก่ ๑) กำหนดยุทธศาสตร์การบริหารองค์กร ด้วยการปลูกฝังค่านิยมที่พึงประสงค์ ๒) บูรณาการนำหลักการบริหารทางพุทธศาสนาและหลักการบริหารแบบธรรมมาภิบาล เพื่อกำหนดค่านิยมที่พึงประสงค์ขององค์กร ๓) กำหนดวิธีการบริหารองค์กรให้ความรู้ โดยการสัมมนา ฝึกอบรม เพื่อพัฒนาตนเอง พัฒนาบุคลากรและการพัฒนาองค์กร และ ๔) กำหนดลักษณะการบริหารที่พึงประสงค์ เพื่อเกิดประโยชน์ตน (องค์กร) เกิดประโยชน์ผู้อื่น (ประชาชน) และเกิดประโยชน์แก่ทั้งสองฝ่าย สามารถเป็นต้นแบบและเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่องค์กรอื่นๆ ต่อไป[๑๓๑]

สรุป จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางพุทธบูรณาการ ซึ่งผู้วิจัยใช้เป็นกรอบในการวิจัยเรื่อง "พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง" โดยนำแนวคิดและข้อเสนอเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะเชิงพุทธ ของนักวิชาการและนักวิจัย ได้แก่ ปราโมทย์ จันทร์บุญแก้ว, พระฐาณี ฐิตวิริโย (จองเจน), คำพันธ์ อัครเนตร และปกรณ์ มหากันธา มาวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาสมรรถนะ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ควรพัฒนาด้วยวิธีการพัฒนาให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีสมรรถนะสูงในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อความพึงพอใจของประชาชน ทั้งในด้านการบริหารงาน ภูมิรู้ ภูมิธรรม และภูมิฐาน ครอบคลุมทั้งในด้านบุคลากร องค์กร เป้าหมาย และนวัตกรรมการบริหาร โดยใช้หลักพุทธธรรมเป็นฐาน ในการกำหนดค่านิยมที่พึงประสงค์ขององค์กรตามแนวคิดหลักของพุทธธรรมที่กล่าวว่า มนุษย์ย่อมประเสริฐได้ด้วยการพัฒนาตน เพื่อให้บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล มีสมรรถนะสูงในการพัฒนาท้องถิ่นได้ต่อไป

ตารางที่ ๒.๒๕ แสดงแนวคิดของนักวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางพุทธบูรณาการ

นักวิจัยหรือแหล่งข้อมูล	ผลการวิจัย
ปราโมทย์ จันทร์บุญแก้ว, (๒๕๕๗)	ได้วิจัยเรื่อง "พุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็ง ในการบริหารของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ " พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบเป็น ๔ ด้าน ได้แก่ ๑) การบริหารโดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ๒) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและประชาชนผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อการบริหารงาน ๓) กระบวนการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ๔) ข้าราชการตำรวจมีสมรรถนะสูงในการปฏิบัติหน้าที่และนำ

[๑๓๑] ปกรณ์ มหากันธา, “รูปแบบและกระบวนการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการ”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

ตารางที่ ๒.๒๕ แสดงแนวคิดของนักวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางพุทธบูรณาการ (ต่อ)

นักวิจัยหรือแหล่งข้อมูล	ผลการวิจัย
	ระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการ
พระฐาณี ฐิตวิริโย (จองเจน), (๒๕๕๒)	ได้วิจัยเรื่อง "การพัฒนาขีดความสามารถของพระสงฆ์เพื่อหนุนเสริมการแก้ไขปัญหาความยากจน" พบว่า สามารถสร้างพจนานุกรมขีดความสามารถ (Competency Dictionary) ซึ่งการประเมินผลการพัฒนาพบว่าพระสงฆ์มีขีดความสามารถเพิ่มขึ้นดังนี้ ๑) ด้านภูมิรู้ ได้แก่ ความรู้ด้านหลักพุทธธรรมและหลักเศรษฐศาสตร์แนวพุทธ ๒) ด้านภูมิธรรม ได้แก่ ความสามารถในการถ่ายทอดธรรมะ การประสานงาน และการใช้สื่อเทคโนโลยีของพระสงฆ์นักพัฒนา ๓) ด้านภูมิฐาน ได้แก่ การปรับตัวและการวางตนที่เหมาะสม เป็นพระต้นแบบการพัฒนาแก่พระสงฆ์รุ่นใหม่
คำพันธ์ อัครเนตร, (๒๕๕๐)	ได้วิจัยเรื่อง "การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักพุทธธรรม" พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นให้ปรับปรุงองค์ประกอบของรูปแบบเป็น ๔ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านมนุษย์หรือบุคลากร ๒) ด้านสังฆะหรือองค์กร ๓) ด้านเป้าหมายองค์กร และ ๔) ด้านพุทโธโลยีหรือนวัตกรรมการบริหาร นอกจากนี้ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องมากที่สุดในประเด็นเรื่องการให้ความสำคัญสูงสุดในพระธรรม และในประเด็นเรื่องมนุษย์ประเสริฐได้ด้วยการพัฒนาตน
ปกรณ์ มหากันธา, (๒๕๕๗)	ได้วิจัยเรื่อง "รูปแบบและกระบวนการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการ" พบว่า รูปแบบและกระบวนการบริหาร มีลำดับขั้นตอน ได้แก่ ๑) กำหนดยุทธศาสตร์การบริหารองค์กร ๒) นำหลักพุทธศาสนาและหลักการบริหารแบบธรรมาภิบาลกำหนดค่านิยมที่พึงประสงค์ขององค์กร ๓) กำหนดวิธีการบริหารองค์กรให้ความรู้ เพื่อพัฒนาตนเอง พัฒนาบุคลากรและการพัฒนาองค์กร ๔) กำหนดลักษณะการบริหารที่พึงประสงค์ เพื่อเกิดประโยชน์ตน (องค์กร) เกิดประโยชน์ผู้อื่น (ประชาชน) และเกิดประโยชน์แก่ทั้งสองฝ่าย สามารถเป็นต้นแบบและเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่องค์กรอื่นๆ ต่อไป.

๒.๕.๓ งานวิจัยที่เกี่ยวกับความเข้มแข็งของชุมชน

การศึกษาเพื่อสร้าง พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ผู้วิจัยได้กำหนดขอบข่ายการศึกษาแนวคิดและหลักวิธีวิจัยที่เกี่ยวกับความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อให้สอดคล้องกับเรื่องที่ผู้วิจัยทำการศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

ปรียา โสภณา ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อความเข้มแข็งของหมู่บ้านชุมชนชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างของประเทศไทย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อความเข้มแข็งของหมู่บ้านชุมชนชนบท ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ขอบเขตการดำเนินการวิจัย แบ่งการศึกษาออกเป็น ๓ ระยะ คือ ระยะที่ ๑ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจสภาพปัญหา เครื่องมือคือแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง ๓๘๗ หมู่บ้าน จำนวน ๒,๓๙๒ คน ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ มหาสารคาม สุรินทร์ และศรีสะเกษ ระยะที่ ๒ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลและกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาความเข้มแข็งหมู่บ้านชุมชนชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าสถิติบรรยาย และการวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเส้นกำหนดตัวแปรศึกษาไว้ ๖ ตัวแปร ระยะที่ ๓ เป็นการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของภาคีพัฒนาในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาความเข้มแข็งของหมู่บ้านชุมชนชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ดำเนินการในจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ มหาสารคาม สุรินทร์ และศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความเข้มแข็งของหมู่บ้านชุมชนชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างเรียงตามลำดับของความสำคัญ คือ ๑) บุคคล ๒) ครัวเรือน ๓) กองทุนชุมชน ๔) กลุ่มองค์กรชุมชน ๕) เครือข่ายองค์กรชุมชน โดยมีความสัมพันธ์ทางโครงสร้าง ดังนี้ ๑. บุคคลที่มีอิทธิพลทางตรงต่อกองทุนชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน ๒. ครัวเรือนมีอิทธิพลทางตรงกับกองทุนชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน ๓. กลุ่มองค์กรชุมชนมีอิทธิพลทางตรงกับกองทุนชุมชน กลุ่มองค์กรชุมชน ๔. บุคคล ครัวเรือน และกลุ่มองค์กรชุมชน ต่างมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความเข้มแข็งของหมู่บ้านชุมชนโดยมีอิทธิพลทางตรงมากกว่าทางอ้อมทั้ง ๓ ปัจจัย[๑๓๒]

รัชการย์ วิชชุรังศรี ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาแนวคิดและตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนบ้านนาหว้า ตำบลนาหว้า อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ซึ่งได้รับสนับสนุนทุนวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดและตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในงานพัฒนาชนบท โดยศึกษาจากชุมชนบ้านนาหว้า ตำบลนาหว้า อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา โดยการเก็บข้อมูลเอกสารการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะกรรมกากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านนาหว้า กรรมการกองทุนต่าง ๆ สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์และผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสรุปการศึกษาได้คือ ๑. แนวคิดในการก่อตั้งกลุ่มออมทรัพย์บ้านนาหว้า กลุ่มออมทรัพย์บ้านนาหว้า ก่อตั้งเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๒๒ โดยรับแนวคิดมาจากกรมการพัฒนาชุมชน มีสมาชิกเริ่มก่อตั้ง ๕๖ คน และมีเงิน ๘๖๐ บาท ปัจจุบันมีสมาชิก ๑,๗๖๐ คน มีเงิน ๓๔ ล้านกว่า

---

[๑๓๒] ปรียา โสภณา, “ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อความเข้มแข็งของหมู่บ้านชุมชนชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างของประเทศไทย”, **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนาภูมิภาค, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๓).

บาท และกองทุนสวัสดิการรวม ๘๓ กองทุน โดยใช้หลักในการบริหารกองทุน คือไม่จ่ายเงินต้น แต่ใช้เฉพาะดอกเบี้ยไว้สมทบกองทุน ปีละ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ ๒. แนวคิดเรื่องกระบวนกรเรียนรู้ขององค์กรชุมชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาองค์กรและชุมชนบ้านนาหว้า มีการศึกษาศักยภาพชุมชน ได้แก่ คน ความรู้ ทรัพยากร โดยใช้กระบวนการเรียนรู้และหลักในการวิเคราะห์ ๓ ขั้นตอน คือ ๑. การเรียนรู้เพื่อรู้จักตัวเอง ๒. การเรียนรู้โลกภายนอก (นอกชุมชน) ๓. การนำข้อมูลจากการเรียนรู้จากโลกภายนอกมาวิเคราะห์เพื่อการกำหนดทิศทางในการพัฒนาองค์กรและชุมชน ๓. ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน ชุมชนจะเข้มแข็งได้ ต้องประกอบไปด้วย ๕ ประเด็นหลัก คือ ๑. ผู้นำชุมชน ๒. การเป็นชุมชนเรียนรู้ สมาชิกในชุมชนมีการเรียนรู้ร่วมกัน ๓.การจัดการชุมชนที่ดีโดยมีโครงสร้างการบริหารการจัดการตนเอง ๔. การพึ่งตนเองได้และมีการพัฒนาแบบยั่งยืน ๕. การมีศักยภาพในชุมชน[๑๓๓]

สุมาลี สันติพลวุฒิ และคณะ ได้วิจัยเรื่อง ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของชุมชน ซึ่งได้รับสนับสนุนทุนวิจัยโดย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) พัฒนาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน และ ๒) วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์การเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งของประเทศให้ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนที่เหมาะสมในการศึกษานี้มีจำนวนทั้งสิ้น ๕๑ ตัว จำแนกตามมิติของปัจจัยทุน ๔ ด้าน คือ ทุนการเงิน/ทุนที่สร้างขึ้น ทุนมนุษย์ ทุนทางสังคม และ ทุนธรรมชาติ โดยชุมชนตัวอย่าง ๓๒ ชุมชนจำแนกตามระดับ ค่าดัชนีความเข้มแข็งของชุมชนที่พัฒนาขึ้นจากตัวชี้วัดตามมิติของปัจจัยทุนทั้งสี่ด้าน ได้ ๖ กลุ่ม คือ กลุ่มที่หนึ่งมีทุนธรรมชาติ และทุนมนุษย์ในระดับสูง กลุ่มที่สองมีทุนทางสังคมในระดับสูง กลุ่มที่สามมีทุนการเงิน/ทุนที่สร้างขึ้น ทุนทางสังคม และทุนมนุษย์ในระดับสูง กลุ่มที่สี่มีทุนทางสังคมและทุนการเงิน/ทุนที่สร้างขึ้นในระดับสูง กลุ่มที่ห้ามีทุนมนุษย์ในระดับสูง และกลุ่มที่หกมีทุนมนุษย์ ทุนธรรมชาติ และทุนทางการเงิน/ที่สร้างขึ้นในระดับสูง ปัจจัยที่มีผลต่อความเข้มแข็งของชุมชนประกอบด้วย ๑) ปัจจัยภายในชุมชน ได้แก่ การมีแหล่งเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร การฝึกอบรมภายในชุมชน การส่งเสริมการออม และลดภาระหนี้ของครัวเรือน ๒) กระบวนการที่มีรากฐานจากชุมชน ได้แก่ การที่สมาชิกในครัวเรือนไปประกอบอาชีพนอกชุมชนและส่งรายได้กลับมา การย้ายกลับมาประกอบอาชีพในชุมชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน และ ๓) กระบวนการสนับสนุนจากภายนอกชุมชน ได้แก่ การมีงบประมาณและความช่วยเหลือด้านต่างๆ ให้แก่องค์กรกลุ่มในชุมชน[๑๓๔]

สมบูรณ์ ธรรมลังกา ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานในจังหวัดเชียงราย การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดเชียงราย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ศึกษาบริบททางด้านสังคมการเมือง วัฒนธรรมและเศรษฐกิจ ของชุมชนที่

---

[๑๓๓] รัชการย์ วิชชุรังศรี, การศึกษาแนวคิดและตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนบ้านนาหว้า ตำบลนาหว้า อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา, **รายงานการวิจัย**, กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, ๒๕๔๗), หน้า ๘๑.

[๑๓๔] สุมาลี สันติพลวุฒิ และคณะ, ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของชุมชน, **รายงานการวิจัย**, (ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๐), หน้า ๖๕.

เข้มแข็ง ๒) ศึกษาการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ๓) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเข้มแข็งของชุมชน ๔) พัฒนารูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐาน ๕) จัดทำกลยุทธ์การนำรูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐาน การวิจัยนี้เป็นการวิจัยทั้งในเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ โดยในเชิงคุณภาพผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้การสังเกต การสัมภาษณ์ ผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิ และปราชญ์ชาวบ้าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุป และการจำแนกประเภทของข้อมูล ในเชิงปริมาณผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้นำชุมชน จำนวน ๔๐๐ คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าสถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ในบริบททางด้านสังคมของชุมชนที่เข้มแข็งในจังหวัดเชียงราย เป็นสังคมแบบเครือญาติ มีโครงสร้างทางสังคมเป็นทั้งแนวราบและแนวตั้ง ทางด้านการเมือง มีการกระจายอำนาจแบ่งการปกครองชุมชนเป็นหมวดหรือคุ้มชุมชนต่างๆ ทางด้านวัฒนธรรมชุมชน มีวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อและพิธีกรรมที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ และทางด้านเศรษฐกิจ มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์เป็นต้นทุนในการผลิต มีการรวมกลุ่มเพื่อการผลิต การจำหน่ายผลผลิตเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจของชุมชน การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ในจังหวัดเชียงราย มีอาทิเช่นภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านผู้นำชุมชน การเรียนรู้และการถ่ายทอดความรู้การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติการปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลง ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความเข้มแข็งของชุมชน มีปัจจัยสำคัญคือ กระบวนการเรียนรู้ของชุมชน ระบบเครือข่าย ระบบความสัมพันธ์ในชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานได้ใช้ปัจจัยต่างๆเหล่านี้มากำหนดรูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน ส่วนกลยุทธ์การนำรูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐาน ได้แก่ กลยุทธ์การบริหารจัดการชุมชน กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของชุมชน กลยุทธ์การสร้างกระบวนการเรียนรู้ กลยุทธ์การสร้างเครือข่าย และกลยุทธ์สร้างจิตสำนึกรักบ้านเกิด[๑๓๕]

สรุป จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งของชุมชน ซึ่งผู้วิจัยใช้เป็นกรอบในการวิจัยเรื่อง "พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง" โดยนำแนวคิดเกี่ยวกับความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อบูรณาการสำหรับการใช้ตัวชี้วัดเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ของนักวิชาการและนักวิจัย ได้แก่ ปรียา โสภณา, รัชการย์ วิชชุรังศรี, สุมาลี สันติพลวุฒิ และสมบูรณ์ ธรรมลังกา มาวิเคราะห์แนวทางการประยุกต์ใช้ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความเข้มแข็งของชุมชน คือ บุคคล ครัวเรือน และกลุ่มองค์กรชุมชน ทั้งที่เป็น ปัจจัยภายในชุมชน กระบวนการที่มีรากฐานจากชุมชน และกระบวนการสนับสนุนจากภายนอกชุมชน โดย ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน คือ การเรียนรู้ร่วมกัน โครงสร้างการบริหารการจัดการตนเอง การพึ่งตนเองได้และมีการ

---

[๑๓๕] สมบูรณ์ ธรรมลังกา, “รูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานในจังหวัดเชียงราย”, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาการศึกษาและการพัฒนาสังคม, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, ๒๕๕๖).

พัฒนาแบบยั่งยืน รวมทั้งการมีศักยภาพในชุมชน มีความสำคัญ เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่สามารถนำไปศึกษาการใช้หลักพุทธธรรมเพื่อการพัฒนาสมรรถนะหลักในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีผลต่อผลการปฏิบัติงานส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน และสามารถใช้เป็นแนวทางในการนำไปบูรณาการกับการสร้าง พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยใช้หลักพุทธธรรมเป็นฐาน ได้ต่อไป

ตารางที่ ๒.๒๖ แสดงแนวคิดของนักวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรม

นักวิจัยหรือแหล่งข้อมูล	ผลการวิจัย
ปรียา โสภณา, (๒๕๕๓)	ได้วิจัยเรื่อง "ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อความเข้มแข็งของหมู่บ้านชุมชนชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างของประเทศไทย" ผลการวิจัยพบว่า บุคคล ครัวเรือน และกลุ่มองค์กรชุมชน ต่างมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความเข้มแข็งของหมู่บ้านชุมชน โดยมีอิทธิพลทางตรงมากกว่าทางอ้อมทั้ง ๓ ปัจจัย
รัชการย์ วิชชุรังศรี, (๒๕๔๗, หน้า ๘๑)	ได้วิจัยเรื่อง "การศึกษาแนวคิดและตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนบ้านนาหว้า ตำบลนาหว้า อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา" ผลการวิจัยพบว่า ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน ต้องประกอบไปด้วย ๕ ประเด็นหลัก คือ ๑) ผู้นำชุมชน ๒) การเป็นชุมชนเรียนรู้ สมาชิกในชุมชนมีการเรียนรู้ร่วมกัน ๓) การจัดการชุมชนที่ดีโดยมีโครงสร้างการบริหารการจัดการตนเอง ๔) การพึ่งตนเองได้และมีการพัฒนาแบบยั่งยืน ๕) การมีศักยภาพในชุมชน
สุมาลี สันติพลวุฒิ และคณะ, (๒๕๕๐, หน้า ๖๕)	ได้วิจัยเรื่อง "ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของชุมชน" ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความเข้มแข็งของชุมชนประกอบด้วย ๑) ปัจจัยภายในชุมชน ๒) กระบวนการที่มีรากฐานจากชุมชน และ ๓) กระบวนการสนับสนุนจากภายนอกชุมชน ได้แก่ การมีงบประมาณและความช่วยเหลือด้านต่างๆ ให้แก่องค์กร/กลุ่มในชุมชน
สมบูรณ์ ธรรมลังกา, (๒๕๕๖)	ได้วิจัยเรื่อง "รูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานในจังหวัดเชียงราย " ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การนำรูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐาน ได้แก่ กลยุทธ์การบริหารจัดการชุมชน กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของชุมชน กลยุทธ์การสร้างกระบวนการเรียนรู้

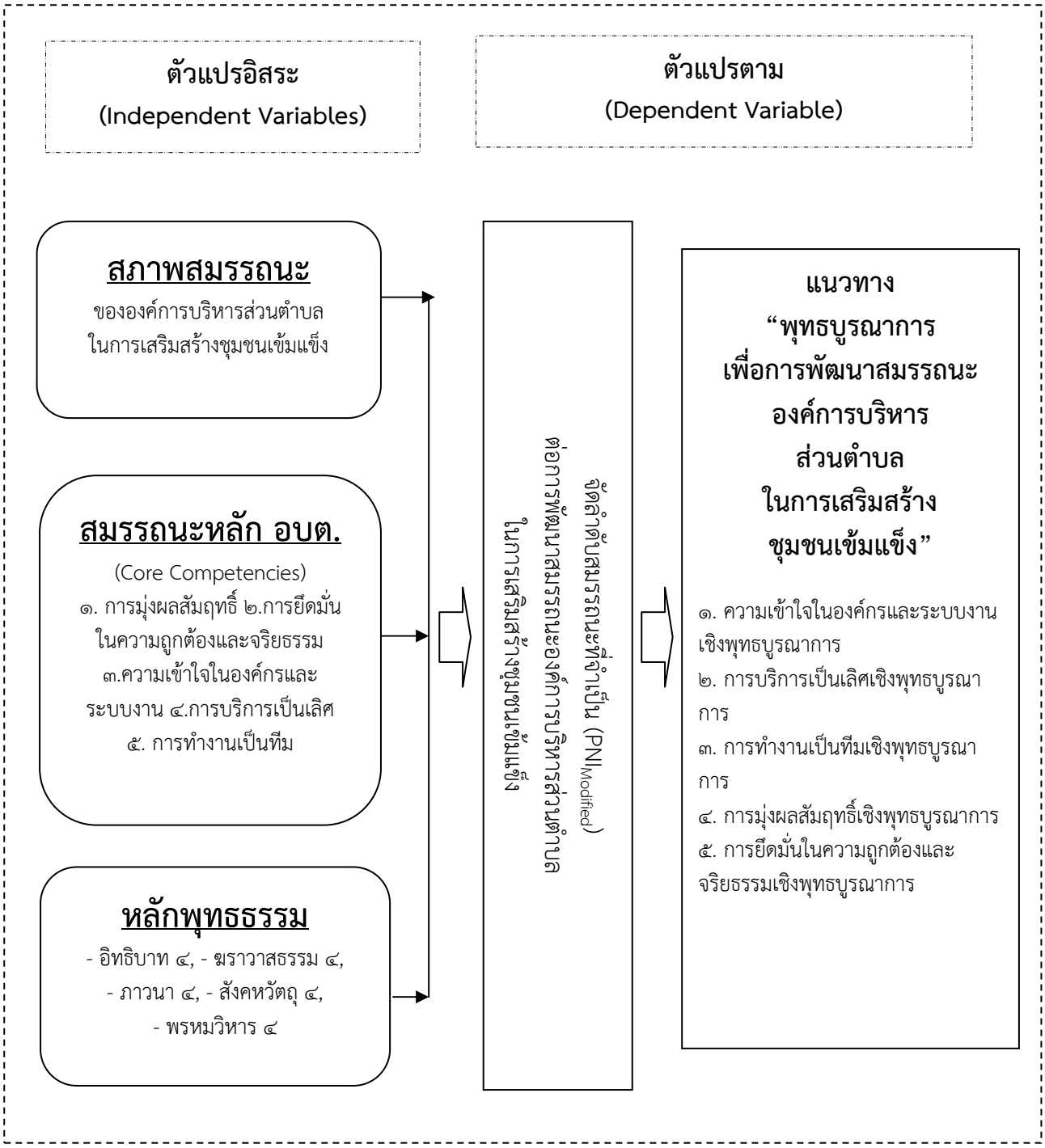
ตารางที่ ๒.๒๖ แสดงแนวคิดของนักวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรม (ต่อ)

นักวิจัยหรือแหล่งข้อมูล	ผลการวิจัย
	กลยุทธ์การสร้างเครือข่าย และกลยุทธ์สร้างจิตสำนึกรักบ้านเกิด

สรุป จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรม ความเข้มแข็งของชุมชน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ แนวทางการพัฒนาการบริหารงานในองค์การ พบว่ามีการศึกษาโดยมุ่งเน้นวัตถุประสงค์ที่สำคัญเพื่อ ๑) ศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อหาองค์ประกอบที่มีสมรรถนะเอื้อต่อการบริหารและปฏิบัติงานในองค์การภาคเอกชน และในองค์การสถานศึกษาภาครัฐ ๒) ศึกษาการใช้รูปแบบที่มีสมรรถนะเอื้อต่อการบริหารและปฏิบัติงานในองค์การภาคเอกชน รวมทั้งในองค์การสถานศึกษาภาครัฐ ๓) ศึกษาสำรวจเพื่อเปรียบเทียบวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์กร รวมทั้ง ๔) ศึกษาเพื่อกำหนดหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในรูปแบบกรณีศึกษา โดยใช้วิธีการวิจัย เชิงคุณภาพ เชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงผสมทั้งการวิจัยเชิงปริมาณกับเชิงคุณภาพ เพื่อความเที่ยงตรงของข้อมูลมากขึ้น เครื่องมือที่นำมาใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย การใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ เทคนิคเดลฟาย การประชุมผู้เชี่ยวชาญ และการสนทนากลุ่ม ใช้สถิติเชิงพรรณาในการวิเคราะห์ข้อมูล เนื้อหาสำคัญในการวิจัย คือ การศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบที่มีสมรรถนะเอื้อต่อการบริหารและปฏิบัติงานในองค์การ การศึกษาเพื่อเปรียบเทียบรูปแบบที่มีสมรรถนะเอื้อต่อการบริหารและปฏิบัติงานในองค์การในการนำไปพัฒนาประยุกต์ใช้ในการบริหารของผู้บริหาร และบุคลากรในองค์การ โดยสิ่งที่ยังคงเป็นปัญหาสำคัญในการแสวงหาวิธีในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง รวมทั้งการแสวงหารูปแบบที่มีสมรรถนะเอื้อต่อการบริหารและปฏิบัติงานในองค์การภาครัฐ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน คือยังคงขาดความชัดเจนในกระบวนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งโดยองค์การภาครัฐ และการเสริมสมรรถนะในการบริหารและการปฏิบัติงานในองค์การภาครัฐ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน ยังคงขาดความชัดเจนในขั้นตอนและกระบวนการเช่นเดียวกัน ดังนั้น เหตุผลสำคัญในการศึกษาวิจัยทั้งหมดดังที่กล่าวมานี้ จึงเป็นไปเพื่อต้องการสร้างรูปแบบการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในสมรรถนะหลักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสามารถปรับกระบวนทัศน์ใหม่ในการพัฒนา ให้มีสมรรถนะที่เอื้อต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่างยั่งยืนนั่นเอง

๒.๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการหลอมรวมแนวคิดทิศทางการศึกษาและผลการวิจัยของผู้วิจัยตามแนวคิดดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิด (conceptual framework) ได้ดังแผนภาพที่ ๒.๑๑

แผนภาพที่ ๒.๑๑ กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง” ครั้งนี้ เป็นการวิจัยผสานวิธี (Mixed Methods Research) ประกอบด้วย รูปแบบการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้วิจัยกำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ๕ ขั้นตอน ดังนี้

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง” ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Methods Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) ที่ใช้เทคนิควิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (In-depth Interview Semi-Structure) และเทคนิคการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) เป็นหลัก และสนับสนุนด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative)

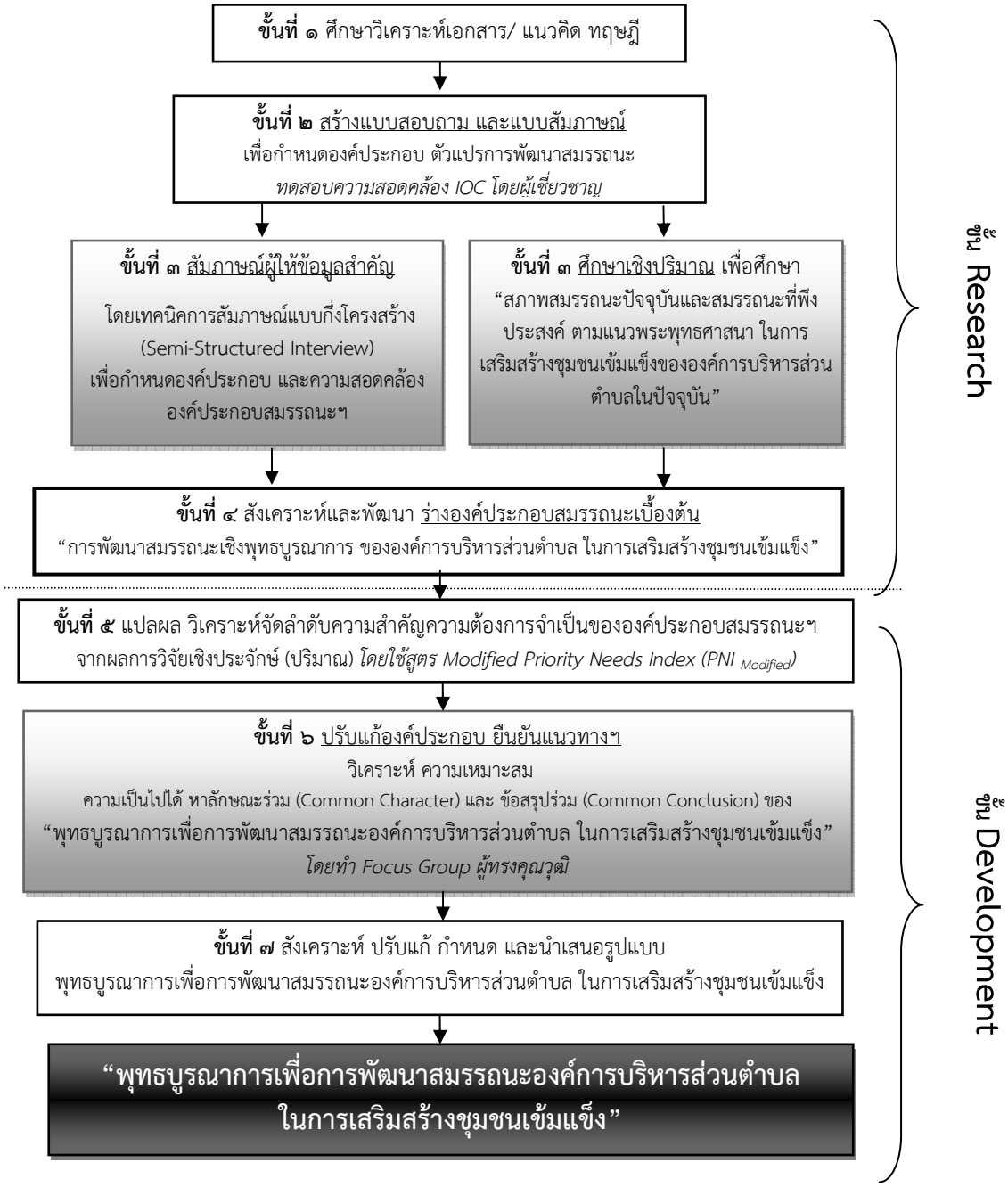
การวิจัยครั้งนี้ ใช้รูปแบบการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ ด้วยวิธีวิจัยแบบผสานวิธี ทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ด้วยการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (In-depth Interview Semi-Structure) เนื่องจากการสร้างแนวทางการพัฒนาสมรรถนะเชิงพุทธบูรณาการฯ มีลักษณะเป็นนามธรรม ซึ่งเหมาะสมกับวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพมากกว่า แต่ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้การวิจัยเชิงปริมาณร่วมด้วย เพื่อลดแนวโน้มความความลำเอียงของข้อมูล สร้างความมั่นใจในการใช้ได้ของผลที่ได้จากการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อยืนยันสนับสนุนให้ข้อมูลเชิงคุณภาพมีความถูกต้องน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น[๑] เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น สำหรับการหาลักษณะร่วม (Common

---

[๑] สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และกรรณิการ์ สุขเกษม, **วิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพ: การวิจัยปัญหาปัจจุบันและการวิจัยอนาคตกาล**, (กรุงเทพมหานคร : เฟื่องฟ้า, ๒๕๔๗), หน้า ๒๙๐.

Character) และข้อสรุปร่วม (Common Conclusion) ความเป็นไปได้ของพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่ใช้รูปแบบ การวิจัยและพัฒนา (Research & Development: R&D) ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบขั้นตอนการดำเนินการวิจัย (Deva's Timeline for Success) ไว้ ๗ ลำดับขั้น ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๓.๑ แสดงแผนภูมิขั้นตอนในการวิจัย

ขั้น Research ดำเนินการดังนี้

๑) ศึกษาวิเคราะห์เอกสาร บูรณาการแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการศึกษา

๒) สร้างแบบสอบถามเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยกำหนดองค์ประกอบสมรรถนะฯ ทดสอบความสอดคล้องโดยการใช้เทคนิค IOC เพื่อหาความมีคุณภาพของเครื่องมือวิจัย โดยผู้เชี่ยวชาญ

๓) กำหนดองค์ประกอบ และความสอดคล้อง ของ "การพัฒนาสมรรถนะเชิงพุทธบูรณาการ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง" ด้วยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview)

๔) ศึกษาเชิงปริมาณ เพื่อยืนยันสนับสนุนให้ข้อค้นพบเชิงคุณภาพ ให้มีความถูกต้องน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น ด้วยการแจกแบบสอบถาม เพื่อศึกษา “สมรรถนะปัจจุบันและสมรรถนะที่พึงประสงค์ตามแนวพระพุทธศาสนา ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล”

๕) สังเคราะห์และพัฒนา ร่างองค์ประกอบสมรรถนะเบื้องต้น ของ "พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"

ขั้น Development ดำเนินการดังนี้

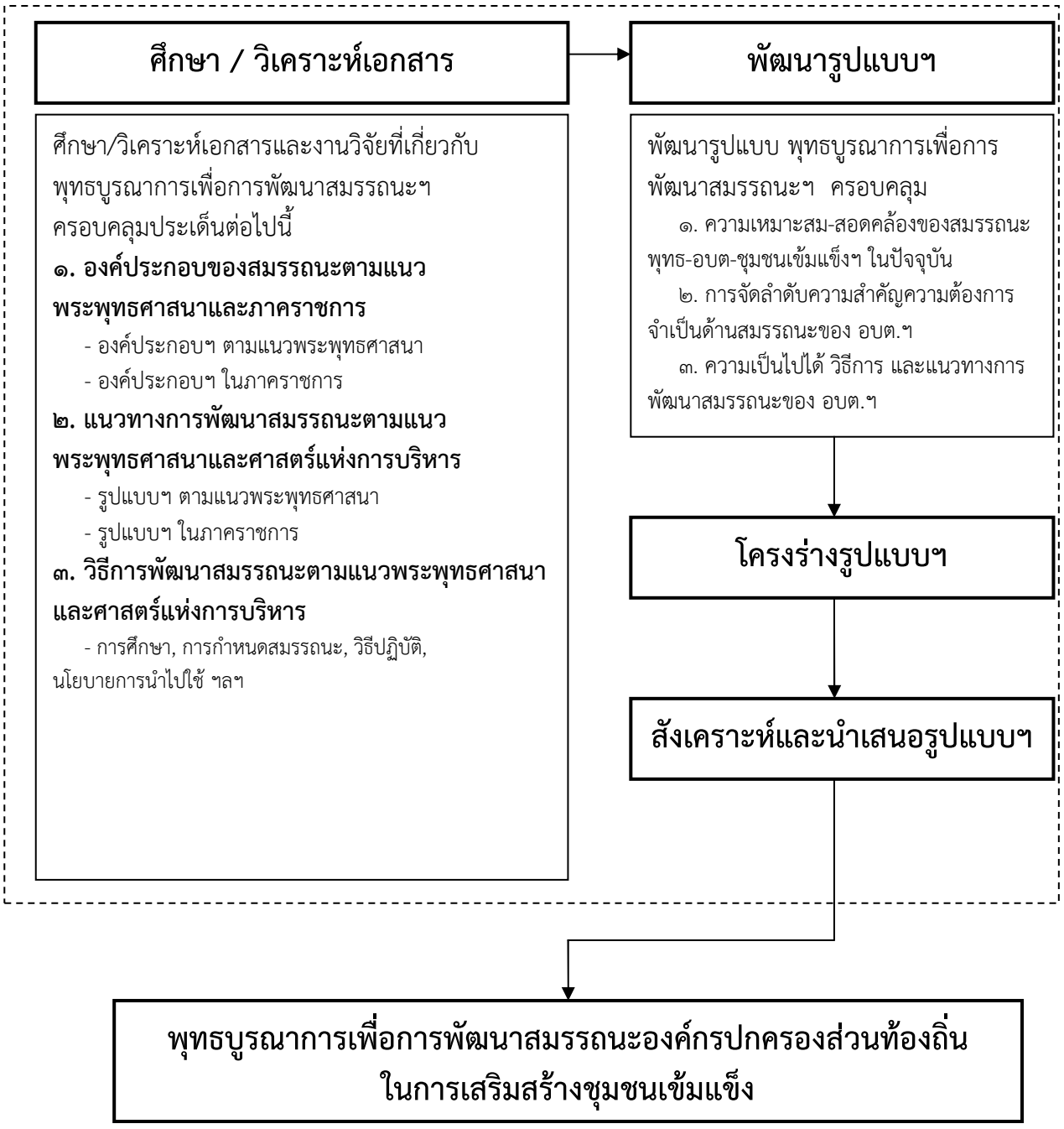
๖) แปลผล วิเคราะห์จัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นของ "พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง" ที่ควรจะเป็นในอนาคต จากผลการวิจัยเชิงประจักษ์ (ปริมาณ) โดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$)

๗) ปรับแก้องค์ประกอบ ยืนยันแนวทางฯ วิเคราะห์ ข้อเสนอแนะ ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ หาลักษณะร่วม (Common Character) และข้อสรุปร่วม (Common Conclusion) ของ “แบบจำลองพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง” โดยทำ Focus Group Discussion กับผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีส่วนได้เสีย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (stakeholder) ด้วยการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) โดยใช้เทคนิคการประชุมแบบมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ (Appreciation Influence Control)

๘) สังเคราะห์ ปรับแก้ กำหนด และนำเสนอ "พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้กำหนดกรอบแผนภูมิแนวคิด เพื่อความเข้าใจภาพรวมของขั้นตอนงานวิจัยครั้งนี้ ดังแผนภูมิต่อไปนี้

กรอบแผนภูมิกรอบแนวคิดในการวิจัยในภาพรวม ขั้นตอนการสร้าง “พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง”

แผนภาพที่ ๓.๒ แผนภูมิแนวคิดภาพรวมขั้นตอนการวิจัย

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ และประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ เรียงตามประเภทของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ก. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ

โดยใช้แบบสอบถาม เพื่อวิเคราะห์จัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นด้านสมรรถนะฯ โดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI Modified) ผู้วิจัยดำเนินการออกแบบเครื่องมือแบบสอบถาม (Questionnaire) สำหรับใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสุ่มประชากรแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้

๑) ประชากรสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรที่กำหนดในการศึกษาครั้งนี้ ได้ศึกษาในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ ๑๗ และ ๑๘ ได้แก่ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ๕ จังหวัด ได้แก่จังหวัดอุตรดิตถ์, จังหวัดพิษณุโลก, จังหวัดสุโขทัย, จังหวัดกำแพงเพชร และจังหวัดพิจิตร รวมจำนวน ๓๓๕ แห่ง[๒] โดยการวิจัยครั้งนี้ ศึกษาจากประชากรทั้งหมด รวมจำนวน ๓๓๕ คน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๓.๑ แสดงจำนวนประชากร

ที่	องค์การบริหารส่วนตำบล	ประชากร (แห่ง)	ผู้ให้ข้อมูล (คน)
๑	จังหวัดอุตรดิตถ์	๕๓	๕๓
๒	จังหวัดพิษณุโลก	๗๖	๗๖
๓	จังหวัดสุโขทัย	๖๙	๖๙
๔	จังหวัดกำแพงเพชร	๖๔	๖๔
๕	จังหวัดพิจิตร	๗๓	๗๓
	รวม	**๓๓๕**	**๓๓๕**

ข. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยเรื่อง พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยเทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (In-depth Interview Semi-Structure) และเทคนิค

---

[๒] กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, **ข้อมูลจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อมูล ณ วันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๘**, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://www.dla.go.th/work/abt/summarize.jsp [๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙].

การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus group discussion) แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม ดังกล่าวแล้วข้างต้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (In-depth Interview Semi-Structure)

ประชากรผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อการศึกษารวบรวมข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ ในการกำหนดกรอบแนวคิดการศึกษา องค์ประกอบ และความสอดคล้อง ของสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนา ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ที่เหมาะสมในปัจจุบัน ตรวจสอบความเป็นไปได้และความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติ

โดยผู้วิจัยกำหนดคุณสมบัติผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยเป็น ๕ ด้าน แบ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้มีผลงานการสร้างชุมชนเข้มแข็ง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นผู้ปฏิบัติงานระดับสูงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นผู้นำท้องที่และผู้นำในภาคส่วนชุมชน ในเขตพื้นที่ ๆ ทำการวิจัย

โดยผู้วิจัยเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้สามารถให้ข้อมูล (Key Informants) แบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดจำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อให้ได้ค่าที่ยอมรับ ๐.๐๒ ในช่วงการกระจาย ๐.๔๘ – ๐.๔๖ ตามเทคนิคการใช้จำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญของ Macmillan[๓] ได้จำนวน ๒๒ รูปหรือคน ซึ่งสอดคล้องกับคุณสมบัติตามที่ผู้วิจัยระบุไว้ ดังนี้

๑.๑) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา เป็นพระสังฆาธิการ ผู้มีความเชี่ยวชาญในด้านหลักพุทธธรรม ในเขตพื้นที่ ๆ ทำการวิจัย จำนวน ๔ รูป ดังนี้

รูปที่ ๑ **พระธรรมเสนานุวัตร (บำรุง ฐานุตฺตโร ป.ธ.๗)** วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ตำแหน่งรองเจ้าคณะภาค ๕ (พิษณุโลก, อุตรดิตถ์, ตาก, สุโขทัย)

รูปที่ ๒ **พระราชวิมลเมธี, ดร. (บุญโรจน์ จนฺทปญฺโญ ป.ธ.๙)** วัดราษฎร์ศรัทธาธรรม พระอารามหลวง อำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัย ตำแหน่งเจ้าคณะจังหวัดสุโขทัย

รูปที่ ๓ **พระราชวชิรเมธี, ดร. (วีระ วรปญฺโญ ป.ธ.๙)** วัดพระบรมธาตุ พระอารามหลวง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ตำแหน่งรองเจ้าคณะจังหวัดกำแพงเพชร

รูปที่ ๔ **พระศรีปริยัติวิมล (ติ๋ง ปริธมฺโม ป.ธ.๙)** วัดคลองโพธิ์ พระอารามหลวง อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ ตำแหน่งรองเจ้าคณะจังหวัดอุตรดิตถ์

๑.๒) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้มีผลงานการสร้างชุมชนเข้มแข็ง เช่น เป็นผู้บริหารระดับสูงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้รับผลงานรางวัลด้านการเสริมสร้างเครือข่าย รัฐ เอกชน และประชาสังคม รวมถึง เป็นผู้บริหารระดับสูงในองค์กรปกครอง

---

[๓] Macmillan, Thomas T, “The Delphi Technique.”, **Paper Presented at the annual meeting of the California Junior Colleges Associations Committee on Research and Development**, (Monterey : University of California, 1971) : 3-5.

ส่วนท้องถิ่น ที่มีสมรรถนะด้านการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งเป็นที่ประจักษ์ ในเขตพื้นที่ ๆ ทำการวิจัย จำนวน ๔ คน ดังนี้

คนที่ ๕ **นายวิชาญ มาแพ** นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด จังหวัดกำแพงเพชร ผู้มีส่วนในการดำเนินการสร้างนวัตกรรมโครงการหรือกิจกรรมที่มีความเป็นเลิศเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด จนทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร ได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำ ประจำปี ๒๕๕๑ ด้านการเสริมสร้างเครือข่าย รัฐ เอกชน และประชาสังคม และรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ประจำปี ๒๕๕๗ ด้านการส่งเสริมอาชีพอีกด้วย[๔]

คนที่ ๖ **จ่าสิบเอกสะท้าน อิ่มอยู่** นายกองค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาว จังหวัดพิจิตร ผู้มีส่วนในการดำเนินการสร้างนวัตกรรมโครงการหรือกิจกรรมที่มีความเป็นเลิศเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาว จนทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาว อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งเดียวในจังหวัดพิจิตร ที่ได้รับรางวัลใบประกาศเกียรติคุณฯ จากสถาบันพระปกเกล้า ประจำปี ๒๕๕๐

คนที่ ๗ **นายบุญทา จันทะคุณ** นายกองค์การบริหารส่วนตำบลชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ผู้มีส่วนในการดำเนินการสร้างนวัตกรรมโครงการหรือกิจกรรมที่มีความเป็นเลิศเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบลชาติตระการ จนทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลชาติตระการ อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งเดียวในจังหวัดพิษณุโลก ที่ได้รับรางวัลใบประกาศเกียรติคุณฯ จากสถาบันพระปกเกล้า ประจำปี ๒๕๔๙[๕]

คนที่ ๘ **นายนรินทร์ ไกรบุตร** รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลุม จังหวัดสุโขทัย ผู้มีส่วนในการดำเนินการสร้างนวัตกรรมการบริหารงาน ตามแนวทางพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ของมูลนิธิอาสาเพื่อนพึ่ง (ภาฯ) ยามยาก สภากาชาดไทย ซึ่งพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ พร้อมด้วยพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ได้เสด็จมาติดตามความคืบหน้าในพื้นที่ด้วยพระองค์เอง ในปี ๒๕๕๓ และองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลุมมีการสานต่อจนทำให้ได้รับเลือกจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ให้เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลต้นแบบ ๑ ใน ๙ แห่งของจังหวัดสุโขทัย ที่มีการบริหารงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประจำปี ๒๕๕๕ และยังได้รับรางวัลสร้างสรรค์เมืองสุโขทัยให้เป็นเมืองน่าอยู่ ประจำปี ๒๕๕๖[๖]

คนที่ ๙ **นายปรีชาพัทร์ วิเชียรสรรค์** รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเนินปอ จ.พิจิตร ผู้มีส่วนในการดำเนินการสร้างนวัตกรรมการบริหารงาน ตามความในมาตรา ๖๗ วรรคสอง

---

[๔] องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด, **อบต.แม่ลาด ได้รับรางวัล อปท.ที่มีการบริหารจัดการที่ดี ปี ๕๗**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://maelad.go.th/index.php [๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙].

[๕] สถาบันศึกษานโยบายสาธารณะ, **รางวัลพระปกเกล้า.** [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://www.tlg.rmutt.ac.th/?p=๔๘๕ [๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙].

[๖] กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, **เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลต้นแบบในโครงการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบ ที่มีการบริหารงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**, (กรุงเทพมหานคร : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ๒๕๕๖), หน้า ๑๒.

หมวดสิทธิชุมชน แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ด้วยการสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative Learning) ระหว่างอปท.ต้นแบบ กับ อปท.เครือข่าย ดำเนินการ โดยใช้หลักการแนวคิดการจัดการความรู้ (Knowledge Management ; KM) จนทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลเนินปอ จ.พิจิตร ได้รับการพัฒนาเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบของการพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อม ในปี ๒๕๕๖[๗]

๑.๓) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นผู้ปฏิบัติงานระดับสูงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่ ๆ ทำการวิจัย จำนวน ๔ คน ดังนี้

คนที่ ๑๐ **นางสาวสมพร ขอนทอง** ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคุยบ้านโอง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร ผู้มีส่วนในการดำเนินการสร้างนวัตกรรมการบริหารงาน จนทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลคุยบ้านโอง ได้รับเลือกเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลต้นแบบ ที่นำแผนชุมชนสู่การพัฒนาท้องถิ่นได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด[๘]

คนที่ ๑๑ **นางสาวชนม์ปกรณ์ เพ็งศิริ** หัวหน้าสำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด จังหวัดกำแพงเพชร ผู้ปฏิบัติงานระดับสูงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้มีส่วนในการดำเนินการสร้างนวัตกรรมโครงการหรือกิจกรรมที่มีความเป็นเลิศเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด จนทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร ได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำ ประจำปี ๒๕๕๑ ด้านการเสริมสร้างเครือข่าย รัฐ เอกชน และประชาสังคม และรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ประจำปี ๒๕๕๗ ด้านการส่งเสริมอาชีพ[๙]

คนที่ ๑๒ **นางพสชนัน ฉลอม** หัวหน้ากองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตำแหน่งนักพัฒนาชุมชน ประจำองค์การบริหารส่วนตำบลวังดิน อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ ผู้มีส่วนในการดำเนินการสร้างนวัตกรรมการบริหารงาน จนทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลวังดิน ได้รับเลือกจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ให้เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลต้นแบบ ที่นำแผนชุมชนสู่การพัฒนาท้องถิ่นได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด[๑๐]

คนที่ ๑๓ **นายวิญญู เคียนยี่คิ้ว** หัวหน้ากองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาว จังหวัดพิจิตร ผู้มีส่วนในการดำเนินการสร้างนวัตกรรมโครงการหรือกิจกรรมที่มีความเป็นเลิศเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาว จนทำ

---

[๗] กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, **องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบของการพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อม ประจำปี ๒๕๕๖**, (นนทบุรี : กระทรวงสาธารณสุข), หน้า ๘-๙.

[๘] กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, **รายชื่อเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลต้นแบบเป้าหมายที่นำแผนชุมชนสู่การพัฒนาท้องถิ่นได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕**, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://www.dla.go.th/work/kpinow/1assure/2555/KPI%203.2.pdf [๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙].

[๙] องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด, **อบต.แม่ลาด ได้รับรางวัล อปท.ที่มีการบริหารจัดการที่ดี ปี ๕๗**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://maelad.go.th/index.php [๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙].

[๑๐] กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, **รายชื่อองค์การบริหารส่วนตำบลต้นที่มีการนำแผนชุมชนสู่การพัฒนาท้องถิ่นได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด,** (กรุงเทพมหานคร : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ๒๕๕๖), หน้า ๗.

ให้องค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาว อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งเดียวในจังหวัดพิจิตร ที่ได้รับรางวัลใบประกาศเกียรติคุณฯ จากสถาบันพระปกเกล้า ประจำปี ๒๕๕๐

๑.๔) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นผู้นำท้องที่และผู้นำในภาคส่วนชุมชน ในเขตพื้นที่ ๆ ทำการวิจัย จำนวน ๔ คน ดังนี้

คนที่ ๑๔ **นายไพทูรย์ พรหมน้อย** นายกสมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านจังหวัดอุตรดิตถ์ ผู้หน้าที่สำคัญในการเป็นกลไกขับเคลื่อนการประสานและดำเนินงานพัฒนางานด้านชุมชนเข้มแข็งระหว่างการปกครองท้องที่ และการปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุตรดิตถ์

คนที่ ๑๕ **นายวิเชียร แสงสิน** ผู้ใหญ่บ้านน้ำพี้ หมู่ที่ ๓ ตำบลน้ำพี้ อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ ในเขตพื้นที่บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำพี้ ผู้มีส่วนสำคัญในการเป็นกลไกขับเคลื่อนสร้างให้ชุมชนน้ำพี้ สามารถพึ่งตนเองตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ทั้งเรื่องป่า เกษตร และเศรษฐกิจ จนทำให้ชุมชนน้ำพี้เป็นตำบลแห่งเดียวของจังหวัดอุตรดิตถ์ ที่ได้รับเลือกให้เป็นตำบลเข้มแข็งต้นแบบ ตามโครงการรักษ์ป่า สร้างคน ๘๔ ตำบล วิถีพอเพียง ของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔[๑๑]

คนที่ ๑๖ **นายวันชัย บุญญา** ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นพึ่งตนเอง ผู้ได้รับรางวัลคลังปัญญาผู้สูงอายุดีเด่นของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และผู้ได้รับประกาศเกียรติคุณ "วัฒนคุณาธร" ผู้ทำคุณประโยชน์ต่อกระทรวงวัฒนธรรม จากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม ประจำปี ๒๕๕๒[๑๒] ในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลคลองกระจง จ.สุโขทัย

คนที่ ๑๗ **นายประสิทธิ์ เผือกนาค** ผู้นำชุมชน และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเนินปอ จ.พิจิตร ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านเกื้อกูลสวัสดิการอนามัยสิ่งแวดล้อม ผู้มีส่วนในการเป็นภาคีชุมชนเข้มแข็ง ร่วมสร้างนวัตกรรมการบริหารงาน จนทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลเนินปอ จ.พิจิตร ได้รับการพัฒนาเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบของการพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อม ในปี ๒๕๕๖

คนที่ ๑๘ **นายทศพล แซ่เตีย** ประธานสภาวัฒนธรรมตำบลบ้านหลุม ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านนวัตกรรมกิจกรรมการมีส่วนร่วมสานสัมพันธ์สามวัยสร้างชุมชนเข้มแข็ง ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลุม จ.สุโขทัย เป็นต้นแบบ ๑ ใน ๙ แห่งของจังหวัดสุโขทัย ที่มีการบริหารงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประจำปี ๒๕๕๕ และยังได้รับรางวัลสร้างสรรค์เมืองสุโขทัยให้เป็นเมืองน่าอยู่ ประจำปี ๒๕๕๖[๑๓]

---

[๑๑] บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน), **โครงการรักษ์ป่า สร้างคน ๘๔ ตำบล วิถีพอเพียง**, (กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท.), หน้า ๑๕.

[๑๒] ประกาศกระทรวงวัฒนธรรม. (๒๕๕๒, ๒ ตุลาคม). **ผู้ได้รับประกาศเกียรติคุณผู้ทำคุณประโยชน์ต่อกระทรวงวัฒนธรรมประจำปี ๒๕๕๒ [นายวันชัย บุญญา].**

[๑๓] กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, **เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลต้นแบบในโครงการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบ ที่มีการบริหารงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**, หน้า ๘.

๑.๕) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นนักวิชาการผู้มีผลงานด้านพัฒนาสมรรถนะ จำนวน ๔ คน ดังนี้

คนที่ ๑๙ **ดร.อัจฉราวรรณ มณีขัติย์** ผู้อำนวยการสถาบันการพัฒนาชุมชน

คนที่ ๒๐ **นายอมร กีรติสุนทร** ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกอบรมฯ สถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น

คนที่ ๒๑ **นางสาวเพ็ญแข ศรีสุทธิกุล** ผู้อำนวยการสำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน

คนที่ ๒๒ **นายจำเริญ แหวนเพ็ชร** ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมการบริหารจัดการชุมชน สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน

๒) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เทคนิคการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus group discussion) โดยใช้เทคนิคการประชุมแบบมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ (Appreciation Influence Control) ระหว่างผู้มีส่วนได้เสีย หรือ stakeholders ซึ่งผู้วิจัยจัดเวทีรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และหาข้อสรุป จากผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง จากแนวทางการพัฒนาที่สังเคราะห์ขึ้นจากผลการวิจัย เพื่อศึกษารวบรวมข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ หาลักษณะร่วม (Common Character) และข้อสรุปร่วม (Common Conclusion) รูปแบบ พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ที่ควรจะเป็นในปัจจุบัน

โดยพิจารณาเลือกพื้นที่ตัวอย่างระดับจังหวัด ๑ จังหวัด ในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ ๑๗ และ ๑๘ โดยพิจารณาเลือกองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้ทรงคุณวุฒิที่สามารถให้ข้อมูลสำคัญในจังหวัดนั้นๆ ซึ่งต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ คือ

- เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก (key stakeholders) ผู้ซึ่งสามารถมีอิทธิพลที่สำคัญ หรือมีความสำคัญต่อความสำเร็จ ในการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ในแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งที่สังเคราะห์ขึ้นจากผลการวิจัย ในเขตพื้นที่ที่ทำการวิจัย

- เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือที่มีหน้าที่โดยตรงในการสนับสนุนดูแล และพัฒนาสมรรถนะบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ในแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ที่สังเคราะห์ขึ้นจากผลการวิจัย ในเขตพื้นที่ที่ทำการวิจัย

โดยผู้วิจัยเลือก องค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว ในจังหวัดอุตรดิตถ์ ซึ่งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ต้นแบบ ที่ได้รับรางวัลแห่งความเป็นเลิศด้านการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม “ภาคประชาชนเข้มแข็ง” จากสถาบันพระปกเกล้า ในปี ๒๕๕๑[๑๔] ซึ่งเป็นจังหวัดที่ผู้วิจัยเลือกเป็นพื้นที่ในการทำสนทนากลุ่ม แบ่งเป็น ผู้ทรงคุณวุฒิด้านพระพุทธศาสนาที่เป็นพระสังฆาธิการผู้มีบทบาทการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ จำนวน ๒ รูป, ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้าน

---

[๑๔] สถาบันพระปกเกล้า, **ฐานข้อมูลรางวัลพระปกเกล้า**, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://award.kpi.ac.th [๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙].

รัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน ๒ รูปหรือคน, ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้มีผลงานการสร้างชุมชนเข้มแข็ง จำนวน ๓ คน, ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้ปฏิบัติงาน และมีผลงานการสร้างชุมชนเข้มแข็งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๓ คน และผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้นำท้องที่และผู้นำในภาคส่วนชุมชน จำนวน ๒ คน รวมจำนวน ๑๒ รูปหรือคน[๑๕] ดังนี้

ตารางที่ ๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เทคนิคการสนทนากลุ่มเฉพาะ

ที่	ชื่อ – นามสกุล	ตำแหน่ง	หน่วยงาน
๑	พระปัญญากรโมลี (นิพนธ์ ปญฺญาสาโร, ดร.)	นักวิชาการผู้เชี่ยวชาญด้านรัฐประศาสนศาสตร์ และพระพุทธศาสนา	เจ้าคณะจังหวัดอุตรดิตถ์, เจ้าอาวาสวัดท่าไม้เหนือ อ.พิชัย
๒	พระครูศรีปุณยาคม (พเยาว์ ปุญฺญาคโม ป.ธ.๗)	เจ้าอาวาสวัดมงคลนิมิตร อ.ตรอน	เจ้าคณะตำบลข่อยสูง อ.ตรอน, ประธานกลุ่มเครือข่ายพระสงฆ์นักพัฒนาสหายธรรมท่าเหนือ จ.อุตรดิตถ์
๓	พระใบฎีกาธนชัย ฐิตสีโล	เจ้าอาวาสวัดหมู่ห้าสามัคคี อ.ตรอน	ประธานกลุ่มจิตอาสาเยาวชนตรอน ต.บ้านแก่ง อ.ตรอน
๔	ดร.วีระชัย โชคลาภานันต์	นักวิชาการผู้เชี่ยวชาญด้านรัฐประศาสนศาสตร์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
๕	นายพงษ์เทพ ชัยอ่อน	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	องค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว
๖	นายนเรศ ทีระแนว	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล	องค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว
๗	นายอภิเดช อินต๊ะวิชัย	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว	องค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว
๘	นางสาวณัทปภา จันทร์หอม	หัวหน้าส่วนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	องค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว
๙	นายธาตรี โล่วิทยานนท์	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน	องค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว
๑๐	นางราตรี ปานสว่าง	พัฒนาการอำเภอตรอน (นักวิชาการพัฒนาชุมชน)	กระทรวงมหาดไทย
๑๑	นายชวโรจน์ วงค์ชุมพันธ์	ปลัดอำเภอตรอน (เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ)	กระทรวงมหาดไทย
๑๒	นางสาววิภาพร ชันยาสูบ	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๒ ต.หาดสองแคว	กระทรวงมหาดไทย

โดยผู้วิจัยจะนำข้อมูลจากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ข้อมูลจากการวิเคราะห์แบบสอบถาม ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และการสนทนากลุ่ม

[๑๕] สาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกจังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นพื้นที่ทำการสนทนากลุ่มเฉพาะ เนื่องจากจังหวัดอุตรดิตถ์เป็นจังหวัดที่มีบริบททางภูมิวัฒนธรรมที่หลากหลาย เพราะตั้งอยู่ระหว่างรอยต่อทางภูมิศาสตร์ และมีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมในจังหวัดเดียวถึง ๓ วัฒนธรรม ได้แก่วัฒนธรรมไทยภาคเหนือ (ล้านนา) วัฒนธรรมแบบไทยภาคกลาง และวัฒนธรรมแบบไทยอีสานของประเทศไทย การเลือกจังหวัดนี้เป็นพื้นที่สำคัญในขั้นตอนนี้ เพื่อให้การใช้เทคนิคการประชุมแบบมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ (Appreciation Influence Control) สามารถตอบโจทย์การวิจัยได้อย่างกว้างขวางตามวัตถุประสงค์

ผู้ทรงคุณวุฒิ นำมาเป็นกรอบการสร้าง “แนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง” เพื่อที่จะนำมาใช้ในการตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ ๓ ต่อไป

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Methods Research) ทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative) โดยมีเครื่องมือในการวิจัย ๔ รูปแบบ ผู้วิจัยจึงขอจำแนกตามประเภทของกระบวนการวิจัย เป็น ๓ หัวข้อ ได้แก่ ขั้นตอนการสร้าง ลักษณะ และการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

๓.๓.๑ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัยโดยศึกษาเอกสารวิชาการ และจากงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยใช้เครื่องมือในการวิจัย ๔ รูปแบบ ประกอบด้วย ๑) การศึกษาเชิงเอกสาร (documentary research) ๒) การสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (In-depth Interview Semi-Structure) ๓) แบบสอบถามเชิงปริมาณ (Questionaire) และ ๔) การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ เชิงคุณภาพ

๑) การศึกษาเชิงเอกสาร (documentary research) ในการกำหนดกรอบที่เกี่ยวข้องกับพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยศึกษาวิเคราะห์ ทบทวนวรรณกรรม กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง, นโยบาย, แผนปฏิบัติ ของ อปท. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่เกี่ยวกับเรื่องที่ทำการศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานในการทำความเข้าใจในเบื้องต้น เพื่อสามารถต่อยอดแนวความคิด ในการกำหนดกรอบเพื่อทำการวิจัยในขั้นต่อไป โดยค้นหาองค์ประกอบ รูปแบบ และวิธีการพัฒนาสมรรถนะตามแนวพระพุทธศาสนาและศาสตร์แห่งการบริหาร มาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

๒) การสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้างเชิงคุณภาพ (In-depth Interview Semi-Structure) โดยเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) ด้วยวิธีการจัดเตรียมโครงสร้างคำสัมภาษณ์ให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แสดงความคิดเห็น โดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ผู้มีบทบาทสำคัญฯ เพื่อการศึกษารวบรวมข้อมูลประกอบการวิเคราะห์กับแบบสอบถามเชิงปริมาณ ในการวิเคราะห์ด้านองค์ประกอบ และความสอดคล้อง ของสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนาในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ที่เหมาะสมในปัจจุบัน ตรวจสอบความเป็นไปได้และความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ ๒ เชิงปริมาณ

๓) แบบสอบถามเชิงปริมาณ (Questionaire) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ “สมรรถนะปัจจุบันและสมรรถนะที่พึงประสงค์ตามแนวพระพุทธศาสนา ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ของ

องค์การบริหารส่วนตำบล” ตามความคิดเห็นของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลทั่วประเทศ เพื่อนำมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ โดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI Modified) เพื่อจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นของแนวทางการพัฒนาสมรรถนะฯ จากผลการวิจัยเชิงประจักษ์ (Questionaire) จากความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามดังนี้

(๑) นำข้อมูลที่ได้จากผลการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่ได้จากการการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (In-depth Interview Semi-Structure) มาสร้างกรอบและประเด็นคำถาม ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

(๒) เสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ

(๓) นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๕ ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ทั้งความตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) โดยการหาค่า IOC

(๔) นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

(๕) ปรับปรุงแก้ไข

(๖) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จากบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ๕ จังหวัด ได้แก่จังหวัดอุตรดิตถ์, จังหวัดพิษณุโลก, จังหวัดสุโขทัย, จังหวัดกำแพงเพชร และจังหวัดพิจิตร รวมจำนวน ๓๓๕ แห่ง ผู้ตอบแบบสอบถาม อบต. ละ ๑ คน รวมจำนวน ๓๓๕ คน โดยแบบสอบถามซึ่งมีลักษณะเป็น มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

ขั้นตอนที่ ๓ เชิงคุณภาพ

๔) การสนทนากลุ่มเฉพาะเชิงคุณภาพ (Focus Group Discussion) โดยจัดเวทีรับฟังความคิดเห็น โดยใช้เทคนิคการประชุมแบบมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ (Appreciation Influence Control) ระหว่างผู้มีส่วนได้เสีย หรือ stakeholders เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะ และหาข้อสรุป จากผู้ที่เกี่ยวข้อง จากแนวทางการพัฒนาที่สังเคราะห์ขึ้นจากผลการวิจัย เพื่อศึกษารวบรวมข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ หาลักษณะร่วม (Common Character) และข้อสรุปร่วม (Common Conclusion) รูปแบบ พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ที่ควรจะเป็นในปัจจุบัน ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

(๑) นำผลการสังเคราะห์ “แบบจำลองรูปแบบ พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง” จากผลการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง ผลการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น ของแนวทางการพัฒนาสมรรถนะ จากแบบสอบถามเชิงปริมาณ

(Questionaire) บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลทั่วประเทศ มาสร้างประเด็นคำถามที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

(๒) เสนอร่างเครื่องมือ ประเด็นการสนทนากลุ่มเฉพาะ ต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ

(๓) นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๕ ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ทั้งความตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) โดยการหาค่า IOC

(๔) นำเครื่องมือที่แก้ไขปรับปรุงสมบูรณ์แล้ว ไปเก็บข้อมูลกับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๒ รูปหรือคน

๓.๓.๒ ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในส่วนนี้ แบ่งออกเป็น ๓ ลักษณะ ประกอบด้วย ๑) แบบการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (In-depth Interview Semi-Structure) ๒) แบบสอบถามเชิงปริมาณ (Questionaire) และ ๓) แบบการจัดสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) ดังนี้

๑) แบบการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้างเชิงคุณภาพ (In-depth Interview Semi-Structure) เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกปลายเปิด เกี่ยวกับความเป็นไปได้ วิธีการและกลไกการพัฒนาฯ เพื่อหาลักษณะร่วม (Common Character) ของแนวทางการพัฒนาสมรรถนะฯ ที่ควรจะเป็นในปัจจุบัน ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ซึ่งข้อคำถามที่นำมาใช้ จะได้จากกระบวนการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม โดยผ่านการตรวจสอบเครื่องมือจากอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วจึงนำแบบสัมภาษณ์ไปใช้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในพื้นที่ที่ทำการวิจัย จำนวน ๒๒ รูปหรือคน

โดยเป็นการสัมภาษณ์ที่เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี ภายใต้รูปแบบการสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบกึ่งทางการ เพื่อให้ประเด็นในการสนทนากว้างขวาง และครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

๒) แบบสอบถามเชิงปริมาณ (Questionaire)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากผลการวิจัยอนาคตภาพ ที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยเทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (In-depth Interview Semi-Structure) มาสร้างกรอบและประเด็นคำถาม ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เรื่อง “สมรรถนะปัจจุบันและสมรรถนะที่พึงประสงค์ตามแนวพระพุทธศาสนา ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล” ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น ๔ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบปลายปิดจำแนกตามสถานภาพ แบ่งเป็น ๑) ปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ๑. เพศ ๒. อายุ ๓. ระดับการศึกษา ๔. ประสบการณ์การทำงาน ๕. ขนาด อบต.

๖. ความคิดเห็นต่อสมรรถนะ ๗. ความคิดเห็นต่อความเข้มแข็งของชุมชน ๘. ความคิดเห็นต่อแนวคิดพุทธบูรณาการ

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ “สมรรถนะปัจจุบันและสมรรถนะที่พึงประสงค์ตามแนวพระพุทธศาสนา ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล” เกี่ยวข้องกับสมรรถนะหลัก (Core Competency) มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ๕ ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้น้ำหนักของคะแนนดังนี้[๑๖]

๕ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ **มากที่สุด**
๔ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ **มาก**
๓ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ **ปานกลาง**
๒ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ **น้อย**
๑ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ **น้อยที่สุด**

๓) แบบการจัดสนทนากลุ่มเฉพาะเชิงคุณภาพ (Focus Group Discussion)

ผู้วิจัยสร้างประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่มเฉพาะ โดยมุ่งหมายให้การทำสนทนากลุ่ม เป็นการ ๑) ขอรับฟังความคิด ความเห็น เกี่ยวกับ แนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ที่ควรจะเป็นในปัจจุบันจากผู้มีส่วนได้เสีย ๒) เพื่อเติมเต็มข้อมูลจากการทำวิจัยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (In-depth Interview Semi-Structure) และการแจกแบบสอบถามบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลทั่วประเทศ ๓) ทำให้ได้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์และปฏิบัติได้จริง จากผู้มีส่วนได้เสียที่เข้าร่วมสนทนากลุ่ม และ ๔) สามารถหาลักษณะร่วม (Common Character) และข้อสรุปร่วม (Common Conclusion) สังเคราะห์ ร่างแบบจำลอง "แนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง” เพื่อนำเสนอได้ต่อไป โดยการทำสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) นั้น ผู้วิจัยตั้งกรอบคำถามเบื้องต้นไว้ ๒ ประเด็นคำถาม ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ หลักพุทธธรรม ในการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งฯ ควรจะเป็นอย่างไร

ประเด็นที่ ๒ ความเหมาะสมของนิยามสมรรถนะเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ตามแนวพระพุทธศาสนา มี ลักษณะร่วม/ข้อสรุป อย่างไร

---

[๑๖] ชุติระ ระบอบ และคณะ, **ระเบียบวิธีวิจัย**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๕๒), หน้า ๑๐๘.

๓.๓.๓ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ มี ๓ รูปแบบ ได้แก่ แบบสอบถามเชิงปริมาณ (Questionaire) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ “สมรรถนะปัจจุบันและสมรรถนะที่พึงประสงค์ตามแนวพระพุทธศาสนา ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล” และแบบชุดประเด็นคำถามสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) ในการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (In-depth Interview Semi-Structure) และการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) เพื่อสังเคราะห์ "พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง” ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑) ร่างเครื่องมือการวิจัย นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบความครบถ้วน ครอบคลุม ชัดเจน และความถูกต้อง ทั้งเนื้อหา ภาษา และรูปแบบ เมื่อได้รับข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว นำไปปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

๒) หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขและได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาเรียบร้อยแล้ว เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบ และนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญช่วยตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหาที่ต้องการศึกษา ซึ่งเป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) สำหรับผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม จำนวน ๕ ท่าน ประกอบด้วย

(๑) รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม
ตำแหน่ง รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

(๒) พระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโญ, รศ.
ตำแหน่ง รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

(๓) พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตฺติปญฺโญ, ดร.
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

(๔) พระปลัดระพิน พุทฺธิสาโร, ดร.
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

(๕) อาจารย์ ดร.ธิติวุฒิ หมั่นมี
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระ และโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้ และนำแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ (Index Objective Congruence : IOC) โดยเลือกข้อคำถามที่จะใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเฉพาะข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC มากกว่า ๐.๕

๓) สำหรับแบบสอบถามเชิงปริมาณ (Questionaire) ที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอของผู้เชี่ยวชาญ และผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา นำไปหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่จังหวัดแพร่ ซึ่งไม่ใช่พื้นที่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ตามขั้นตอน ดังนี้

(๑) ทดลองเป็นรายบุคคล (One by One try - out) กับกลุ่มบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓ คน แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุง

(๒) ทดลองกลุ่มย่อย (Small Group try - out) กับกลุ่มบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๑๐ คน แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุง

(๓) ทดลองกลุ่มใหญ่ (Large Group try - out) กับกลุ่มบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดแพร่ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๐ คน แล้วนำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้ว มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)[๑๗] โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๙๗๓ จากนั้นจึงนำไปปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

(๔) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบ และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้แจกกลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัยต่อไป

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อศึกษา "พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง" ผู้ศึกษาวิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน แบ่งออกเป็น ๓ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การวิจัยเชิงเอกสาร (documentary research) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยอ่านเนื้อหาของเอกสารอย่างละเอียด โดยศึกษาจาก

๑) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการรวบรวมจากกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง, นโยบาย, แผนปฏิบัติ, ตัวชี้วัด ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงหนังสือ เอกสาร บทความ และงานวิจัย ที่เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี องค์ประกอบ รูปแบบ และวิธีการพัฒนาสมรรถนะตามแนวพระพุทธศาสนาและศาสตร์แห่งการบริหาร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ที่เกี่ยวกับเรื่องที่ทำการศึกษา

---

[๑๗] สิน พันธุ์พินิจ, **เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์**, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทจูนพับลิชชิ่ง จำกัด, ๒๕๔๗), หน้า ๑๙๑.

โดยจากการวิจัยเชิงเอกสารในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยจะบันทึกข้อความที่ปรากฏนัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ "การพัฒนาสมรรถนะตามแนวพระพุทธศาสนาและศาสตร์แห่งการบริหาร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง" ตามกรอบการวิจัย จากนั้นอ่านสอบทานนัยสำคัญของเนื้อหานั้นๆ อีกครั้งหนึ่ง และสอบทานจากเนื้อหาของเอกสารที่มีเนื้อหาของรายละเอียดใกล้เคียงกัน เพื่อสอบทานนัยสำคัญที่ปรากฏในเอกสารเหล่านั้น แล้วนำนัยสำคัญในข้อความเหล่านั้นไปวิเคราะห์และบูรณาการ เพื่อใช้ในการกำหนดกรอบในการทำการวิจัยในขั้นตอนต่อไป

ขั้นตอนที่ ๒ การใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้างเชิงคุณภาพ (In-depth Interview Semi-Structure) โดยใช้แบบบันทึกการสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์ที่เปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี ภายใต้รูปแบบการสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบกึ่งทางการ (Semi-formol interview) ดำเนินการสัมภาษณ์โดยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ดังนี้

๑) ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

๒) ก่อนการเดินทางลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะประสานกำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่จะสัมภาษณ์ และนำส่งหนังสือขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย โดยผู้วิจัยจะศึกษาประเด็นคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ จัดเตรียมและศึกษาการใช้อุปกรณ์เครื่องบันทึกเสียง พร้อมอุปกรณ์สำรองในกรณีฉุกเฉิน จัดเตรียมสมุดจดบันทึกและอุปกรณ์ต่างๆ ให้พร้อม และเดินทางไปสัมภาษณ์ด้วยตนเองทุกครั้ง

๓) ขณะสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะสนทนาสร้างความคุ้นเคยกับผู้ให้สัมภาษณ์ แจ้งวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ อธิบายเหตุผล และขออนุญาตใช้เครื่องบันทึกเสียงในขณะดำเนินการสัมภาษณ์ ขออนุญาตบันทึกภาพเพื่อใช้ในการอ้างอิงในการสัมภาษณ์ รวมทั้งแจ้งให้ทราบว่าข้อมูลต่างๆ ที่บันทึกเสียงไว้ ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ หากผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ประสงค์ที่จะให้บันทึกเสียงในช่วงใด ผู้วิจัยจะไม่บันทึกเสียงในช่วงนั้นทันที

๔) หลังการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสัมภาษณ์ทุกครั้ง ทำการถอดบทสัมภาษณ์ นำไปลงรหัสบทสัมภาษณ์ จัดทำดัชนีหัวเรื่องย่อยในบทสัมภาษณ์ ทำการวิเคราะห์หน่วยข้อมูลจากบทสัมภาษณ์ โดยลงข้อมูลทั้งหมดในรูปแบบตาราง ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ขั้นตอนที่ ๓ การใช้แบบสอบถามเชิงปริมาณ (Questionaire) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ “สมรรถนะปัจจุบันและสมรรถนะที่พึงประสงค์ตามแนวพระพุทธศาสนา ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล” ผู้วิจัยเก็บข้อมูลในเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนดังนี้

๑) นำข้อมูลที่ได้จากผลการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่ได้จากการวิจัยเชิงเอกสาร (documentary research) มาสร้างกรอบและประเด็นคำถาม ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

๒) เสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ

๓) เมื่ออาจารย์ที่ปรึกษาอนุมัติร่างเครื่องมือการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๕ ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ทั้งความตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) โดยการหาค่า IOC

๔) เสนอร่างเครื่องมือการวิจัยที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำอีกครั้ง

๕) เมื่ออาจารย์ที่ปรึกษาอนุมัติร่างเครื่องมือวิจัยหลังการแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดแพร่ ซึ่งไม่ได้อยู่ในพื้นที่ที่จะทำการวิจัย โดยผู้วิจัยลงพื้นที่แจกและรับแบบสอบถามในขั้นตอนนี้ด้วยตนเอง

๖) หลังจากการปรับปรุงแก้ไขจากการทดลองใช้ (Try Out) ผู้วิจัยเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำอีกครั้ง

๗) เมื่ออาจารย์ที่ปรึกษาอนุมัติร่างเครื่องมือการวิจัยฉบับสมบูรณ์แล้ว ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์นำเครื่องมือแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ขั้นตอนที่ ๕ การรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่มเฉพาะเชิงคุณภาพ (Focus Group Discussion) ผู้วิจัยจัดเวทีรับฟังความคิดเห็น ข้อแนะนำ และข้อเสนอแนะ โดยผู้วิจัยจะเชิญผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีหน้าที่โดยตรง ผู้ซึ่งสามารถมีอิทธิพลที่สำคัญ หรือมีความสำคัญต่อความสำเร็จ ในแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ที่สังเคราะห์ขึ้นจากผลการวิจัย ในเขตพื้นที่ที่ทำการวิจัย เข้าร่วมสนทนาและแสดงความคิดเห็น ภายใต้บรรยากาศการมีส่วนร่วม และการแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี โดยใช้เทคนิคการประชุมแบบมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ (Appreciation Influence Control) เพื่อสามารถสังเคราะห์ หาลักษณะร่วม (Common Character) และข้อสรุปร่วม (Common Conclusion) ร่างแบบจำลอง "พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง” ได้ต่อไป โดยซึ่งผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

๑) เสนอร่างเครื่องมือ "ประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่ม" จากผลการสังเคราะห์ “แบบจำลองแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง” จากผลการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเชิง

ลึกแบบกึ่งโครงสร้าง ผลการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น ของแนวทางการพัฒนาสมรรถนะ จากแบบสอบถามเชิงปริมาณ (Questionaire) บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลทั่วประเทศ ต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ

๒) เมื่ออาจารย์ที่ปรึกษาอนุมัติประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่มที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๕ ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ทั้งความตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) โดยการหาค่า IOC ของประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่มเฉพาะ เพื่อนำประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่มที่แก้ไขปรับปรุงสมบูรณ์แล้ว ไปทำการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) กับกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย ต่อไป

๓) ผู้วิจัยติดต่อประสานงานผู้มีส่วนได้เสียที่จะเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ ทั้ง ๑๒ รูปหรือคน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการนัดหมายกำหนดสถานที่ และวันเวลา เบื้องต้น ในการจัดสนทนากลุ่มเฉพาะ พร้อมชี้แจงรายละเอียด วัตถุประสงค์ ขั้นตอน กระบวนการ ในการจัดเวทีสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

๔) ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์เชิญผู้มีส่วนได้เสีย เข้าร่วมการจัดเวทีสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) ตามสถานที่ วันและเวลา ที่กำหนดไว้

๕) ก่อนการจัดสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยจะจัดส่งหัวข้อการสนทนาไปยังผู้มีส่วนได้เสียทุกคนก่อนการจัดสนทนากลุ่ม และผู้วิจัยจะประสานงานเพื่อยืนยัน วัน เวลา และสถานที่ กับผู้ที่เชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกท่านเป็นระยะ และนำส่งหนังสือขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ ถึงผู้มีส่วนได้เสียที่จะเชิญเข้าร่วมการจัดเวทีสนทนากลุ่ม โดยผู้วิจัยจะจัดเตรียมประเด็นคำถาม โครงร่าง และเอกสาร ให้เพียงพอกับกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย และจัดเตรียมคณะผู้ช่วยวิจัย ผู้บันทึกข้อมูล จัดเตรียมสถานที่ดำเนินการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) ด้วยตนเอง

๖) ขณะสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยจะเป็นผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) ด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยจะสนทนาสร้างความคุ้นเคยกับกลุ่มผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ แจ้งวัตถุประสงค์ของการสนทนากลุ่มเฉพาะ อธิบายเหตุผล และขออนุญาตใช้เครื่องบันทึกเสียงในขณะดำเนินการสนทนากลุ่มเฉพาะ ขออนุญาตบันทึกภาพเพื่อใช้ในการอ้างอิงในการสนทนากลุ่มเฉพาะ รวมทั้งแจ้งให้ทราบว่าข้อมูลต่างๆ ที่บันทึกเสียงไว้ ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ หากผู้สนทนาท่านใด ไม่ประสงค์ที่จะให้บันทึกเสียงในช่วงใด ผู้วิจัยจะไม่บันทึกเสียงในช่วงนั้นทันที

๗) หลังการสนทนากลุ่มเฉพาะ ผู้วิจัยจะตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบบันทึกการสนทนากลุ่มเฉพาะ ทำการถอดบทการสนทนากลุ่มเฉพาะ นำไปลงรหัสบทการสนทนากลุ่มเฉพาะ จัดทำดัชนีหัวเรื่องย่อยในบทการสนทนากลุ่มเฉพาะ ทำการวิเคราะห์หน่วยข้อมูลจากบทการสนทนากลุ่มเฉพาะ โดยลงข้อมูลทั้งหมดในรูปแบบตาราง ก่อนนำไปวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล ในแต่ละ

ประเด็นคำถาม ตามประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ และรายงานผลการวิจัยในขั้นตอนนี้ต่อไป

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยเรื่อง “พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง” ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) ที่ใช้เทคนิควิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (In-depth Interview Semi-Structure) และเทคนิคการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) เป็นหลัก และสนับสนุนด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative) เมื่อผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการตรวจสอบข้อมูลแล้ว จากนั้นผู้วิจัยจะได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น ๕ ส่วน ตามลำดับขั้นตอนการวิจัย ได้แก่

๓.๕.๑ การวิเคราะห์และสรุปข้อมูลจากการศึกษาเชิงเอกสาร (documentary research) จากการทบทวนวรรณกรรมทางวิชาการ โดยศึกษาวิเคราะห์จากเอกสาร กฎหมาย ระเบียบ บทความ และงานวิจัย ในหน่วยงาน ที่เกี่ยวกับเรื่องที่ทำการศึกษา ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้นัยสำคัญของคำในข้อมูลมาวิเคราะห์หาแนวคิดที่ปรากฏขึ้นตามประเด็นที่กำหนด และสรุปตามประเด็นของกรอบการวิจัย โดยจัดกลุ่มแนวคิดที่ปรากฏเป็นประเด็นๆ ไป ดังต่อไปนี้

๑) องค์ประกอบของสมรรถนะ

- องค์ประกอบฯ ตามแนวพระพุทธศาสนา
- องค์ประกอบฯ ตามแนวสมรรถนะในภาคราชการ

๒) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะตามแนวพระพุทธศาสนาและศาสตร์แห่งการบริหาร

- แนวทางการพัฒนาฯ ตามแนวพระพุทธศาสนา
- แนวทางการพัฒนาฯ ตามแนวสมรรถนะในภาคราชการ

๓) วิธีการพัฒนาสมรรถนะตามแนวพระพุทธศาสนาและศาสตร์แห่งการบริหาร

- การศึกษา, การกำหนดสมรรถนะ, วิธีปฏิบัติ, นโยบายการนำไปใช้ ฯลฯ

การนำเสนอข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพในส่วนนี้ ใช้การพรรณนาวิเคราะห์ จัดกลุ่มข้อมูลเนื้อหาโดยใช้ ตารางจำแนกเนื้อหาและแผนภูมิ ประกอบการนำเสนอ

๓.๕.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้างเชิงคุณภาพ (In-depth Interview Semi-Structure) วิเคราะห์โดยการจำแนกถ้อยคำหรือข้อความ ที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) แสดงความคิดเห็น สภาพทั่วไปและแนวทางการพัฒนา แล้วนำมาวิเคราะห์ ตีความ และสังเคราะห์ ด้วยหลักแห่งเหตุผล อภิปรายถึงข้อเท็จจริงที่ค้นพบตามสภาพการณ์ ปรากฏการณ์ ความสัมพันธ์ และประเด็นสำคัญ เพื่อหาลักษณะร่วม (Common Character) ของแนวทางการพัฒนาสมรรถนะฯ ที่ควรจะเป็นในปัจจุบัน เพื่อตอบคำถามการวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique)

๓.๕.๓ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเชิงปริมาณ (Questionaire) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม เรื่อง “สมรรถนะปัจจุบันและสมรรถนะที่พึงประสงค์ตามแนวพระพุทธศาสนา ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล” ของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล แบ่งเป็น

๑) ข้อมูลความคิดเห็นทั่วไปและปัจจัยส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามตอนที่ ๑ ใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะข้อมูลความคิดเห็นทั่วไปและปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้คือค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean), และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

๒) ระดับความคิดเห็นต่อระดับ “สมรรถนะปัจจุบันและสมรรถนะที่พึงประสงค์ตามแนวพระพุทธศาสนา ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล” แบบสอบถามตอนที่ ๒ และ ๓ ใช้การวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้ สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สถิติที่ใช้คือค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean), และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติอนุมาน (Inferential Statistics) โดยการวิเคราะห์ค่าระดับความสัมพันธ์ ความสัมพันธ์ของตัวแปร ๒ ตัวที่เป็นอิสระต่อกัน โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson’s Product Moment Correlation Coefficient) ตามเกณฑ์การตัดสินระดับความคิดเห็น สำหรับการตอบที่เป็นมาตรประมาณค่า ๕ ระดับ[๑๘]

เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยแบบมาตราส่วนประมาณค่า ดังนี้

๑.๐๐-๑.๔๙	หมายถึง กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ	**น้อยที่สุด**
๑.๕๐-๒.๔๙	หมายถึง กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ	**น้อย**
๒.๕๐-๓.๔๙	หมายถึง กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ	**ปานกลาง**
๓.๕๐-๔.๔๙	หมายถึง กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ	**มาก**
๔.๕๐-๕.๐๐	หมายถึง กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ	**มากที่สุด**

เกณฑ์การวัดค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตามโดยแสดงระดับความสัมพันธ์ของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ดังนี้

± ๐.๘๑ ถึง ± ๑.๐	หมายถึง	มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับ	**สูงมาก**
± ๐.๖๑ ถึง ± ๐.๘๐	หมายถึง	มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับ	**สูง**
± ๐.๔๑ ถึง ± ๐.๖๐	หมายถึง	มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับ	**ปานกลาง**
± ๐.๒๑ ถึง ± ๐.๔๐	หมายถึง	มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับ	**ต่ำ**
± ๐.๐๑ ถึง ± ๐.๒๐	หมายถึง	มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับ	**ต่ำมาก**

---

[๑๘] ยุทธ ไกรวรรณ, **หลักการทำวิจัยและการทำวิทยานิพนธ์**, (กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดี, ๒๕๕๐), หน้า ๑๐๑.

๓) การวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อการพัฒนาสมรรถนะที่พึงประสงค์ตามแนวพระพุทธศาสนา ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยการกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนาสมรรถนะที่พึงประสงค์ตามแนวพระพุทธศาสนาฯ ในแต่ละด้าน แล้วนำมาเรียงลำดับของผลต่างของคะแนนเฉลี่ย โดยใช้ดัชนี Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$)

จากสูตร $PNI_{Modified} = (I-D)/D$

เมื่อ $PNI_{Modified}$ หมายถึง ดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

I = Importance หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean) ของระดับที่พึงประสงค์

D = Degree Of Success หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean) ระดับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน

ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดให้ระดับสภาพที่คาดหวังมีค่าเท่ากับ ๕ ในทุกข้อรายการ การพิจารณาความต้องการจำเป็นจะพิจารณาจากค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI Modified) โดยตั้งเกณฑ์การประเมินไว้ว่า ค่าดัชนี (PNI Modified) ที่มีค่า ๐.๓ ขึ้นไป ถือเป็นความต้องการจำเป็น ส่วนการจัดระดับความต้องการจำเป็น ใช้การเขียนดัชนีจากมากไปน้อย ดัชนีที่มีค่ามากแปลว่ามีความต้องการจำเป็นสูงที่ต้องได้รับการพัฒนามากกว่าดัชนีที่มีค่าน้อยกว่า[๑๙]

๓.๕.๔ การวิเคราะห์ข้อมูลการจัดสนทนากลุ่มเฉพาะเชิงคุณภาพ (Focus Group Discussion) เพื่อนำไปกำหนดเป็นร่าง "แนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง” โดยเป็นการระดมความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับ แนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณา ด้วยวิธีการนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ลักษณะแบบมีส่วนร่วม Appreciation Influence Control (AIC) และวิเคราะห์และสังเคราะห์ด้วยกระบวนการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Technique) ดังนี้

ขั้นตอนแรก วิเคราะห์จากสภาพทั่วไปของการพัฒนา พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน (Thesis)

ขั้นตอนที่สอง วิเคราะห์ปัญหาการพัฒนา พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน (Antithesis)

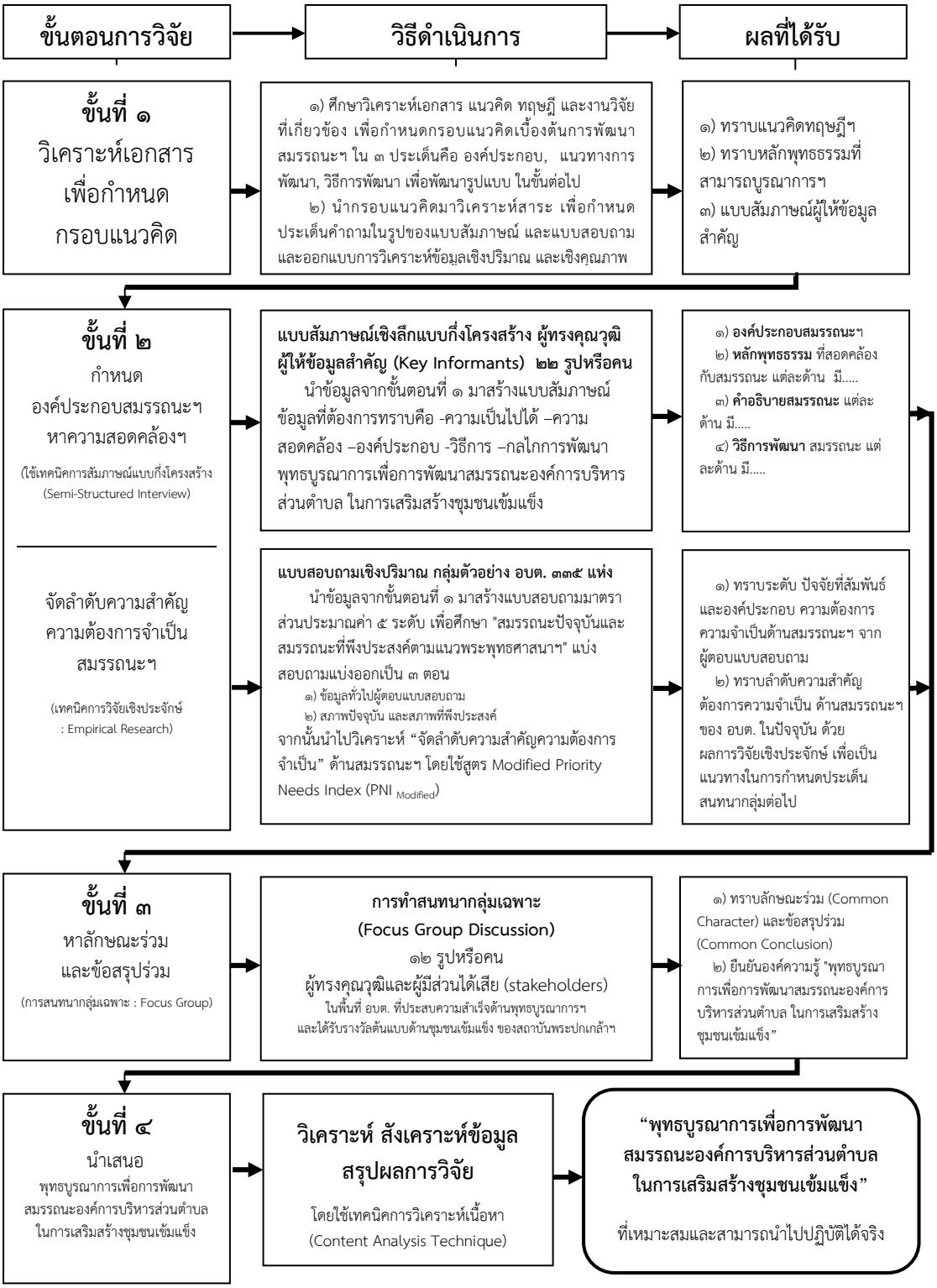
ขั้นตอนที่สาม สังเคราะห์สภาพทั่วไปและปัญหา เพื่อหาลักษณะร่วม (Common Character) และข้อสรุปร่วม (Common Conclusion) ที่มีความเหมาะสมและนำไปปฏิบัติใช้ได้จริงในบริบทที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน (Synthesis)

---

[๑๙] สุวิมล ว่องวาณิช, **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๐), หน้า ๗๖.

๓.๕.๕ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปผลจากการวิจัย ทั้งจากผลการทำวิจัย ผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ผลการวิจัยเชิงปริมาณ และการจัดสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) อย่างเป็นระบบ ผู้วิจัยจะทำการจัดกลุ่มข้อมูล (Data Grouping) ตามสาระสำคัญของประเด็น โดยการจำแนกถ้อยคำหรือข้อความที่ประชากรและกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็น แล้วนำมาวิเคราะห์ ตีความ และสังเคราะห์ ด้วยหลักแห่งเหตุผล อภิปรายถึงข้อเท็จจริงที่ค้นพบตามสภาพการณ์ ปรากฏการณ์ ความสัมพันธ์ และประเด็นสำคัญ เพื่อตอบคำถามการวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique)

โดยผู้วิจัย จะนำข้อมูลจากผลการวิจัยในแต่ละขั้นตอน มาวิเคราะห์จัดรวบรวมข้อมูล พร้อมอธิบายความหมาย แล้วทำการสร้างข้อสรุป (Conclusions) ด้วยวิธีวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) ตีความสร้างข้อสรุปข้อมูลจากผลการวิจัย ด้วยการวิเคราะห์โดยการจัดระบบจำแนกชนิดข้อมูล (Typological Analysis) เปรียบเทียบ (Constant Comparison) และวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อให้การสรุปข้อมูลผลการวิจัย ทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เกิดความสมบูรณ์ สามารถนำมาตีความ สร้างข้อสรุปจากผลการวิจัย สามารถสร้างรูปแบบ เพื่อนำเสนอ "พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง” ให้สามารถใช้ได้จริงอย่างเป็นรูปธรรมได้ต่อไป ตามแผนภูมิขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๓.๓ ลำดับขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปในการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งในปัจจุบัน เพื่อศึกษาหลักพุทธธรรมเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง และเพื่อนำเสนอแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Methods Research) ทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ด้วยการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (In-depth Interview Semi-Structure) และเทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เนื่องจากแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะฯ มีลักษณะเป็นนามธรรม ซึ่งเหมาะสมกับวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพมากกว่า แต่ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้การวิจัยเชิงปริมาณร่วมด้วย เพื่อลดแนวโน้มความความลำเอียงของข้อมูล สร้างความมั่นใจในการใช้ได้ของผลที่ได้จากการศึกษาเชิงคุณภาพเพื่อยืนยันองค์ประกอบสมรรถนะที่ศึกษาได้ และสามารถที่จะสนับสนุนให้ข้อมูลเชิงคุณภาพมีความถูกต้องน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น สำหรับการหาลักษณะร่วม (Common Character) และข้อสรุปร่วม (Common Conclusion) ความเป็นไปได้ของพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

โดยเครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์และสังเคราะห์แนวทางโดยผู้เชี่ยวชาญที่เป็นนักวิชาการผู้มีผลงานด้านพัฒนาสมรรถนะฯ และผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา ในเขตพื้นที่ ๆ ทำการวิจัย รวมถึงผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ปฏิบัติงานระดับสูงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำท้องที่และผู้นำในภาคส่วนชุมชน ซึ่งมีส่วนในการสร้างผลงานนวัตกรรม หรือมีความเป็นเลิศ และหรือได้รับรางวัลต้นแบบด้านการสร้างชุมชนเข้มแข็งเป็นที่ยอมรับจากหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ในเขตพื้นที่ ๆ ทำการวิจัย จำนวน ๒๒ รูปหรือคน และการสนทนากลุ่มเฉพาะจากผู้เชี่ยวชาญในองค์การบริหารส่วนตำบลต้นแบบฯ จำนวน ๑๒ รูปหรือคนและแบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวนทั้งสิ้น ๓๓๕ ชุด เพื่อหาแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

และจากวัตถุประสงค์การวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้เก็บข้อมูลทำการวิเคราะห์และประมวลผลการศึกษาเชิงเอกสาร (documentary research) โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์เชิงอนุมาน (Inferential Statistics) โดยการนำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์และสังเคราะห์พร้อมทั้งนำเสนอผลสรุปการวิจัยและอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ซึ่งผู้วิจัย ได้แบ่งการนำเสนอ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยดังนี้

๔.๑ ข้อมูลทั่วไป

๔.๒ สภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

๔.๓ หลักการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล และหลักพุทธธรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

๔.๔ ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

๔.๕ แนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

๔.๖ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย เรื่องพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

๔.๑ ข้อมูลทั่วไป

จากการลงพื้นที่ภาคสนาม เพื่อสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (In-depth Interview Semi-Structure) เพื่อการศึกษารวบรวมข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ ในการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย องค์ประกอบ และความสอดคล้องของสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนา ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ที่เหมาะสมในปัจจุบัน ตรวจสอบความเป็นไปได้และความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติ โดยผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้สามารถให้ข้อมูลหลัก แบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดจำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อให้ได้ค่าที่ยอมรับ ๐.๐๒ ในช่วงการกระจาย ๐.๔๘ – ๐.๔๖ ตามเทคนิคการใช้จำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ของแม็คมิลแลน ได้จำนวน ๒๒ รูปหรือคน โดยผู้วิจัยกำหนดคุณสมบัติผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย เป็น ๔ ด้าน แบ่งเป็น ผู้ให้ข้อมูลสำคัญผู้มีความเชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา และมีบทบาทในการส่งเสริมการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ในพื้นที่ ๆ ทำการศึกษา ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลผู้มีผลงานการสร้างชุมชนเข้มแข็ง ที่มีผลการทำงานมาตรฐานสูงอย่างมืออาชีพที่ได้รับรางวัลจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นผู้ปฏิบัติงานระดับสูงในองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นผู้นำท้องที่และผู้นำในภาคส่วนชุมชน ในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นผู้บริหารระดับสูงและนักวิชาการผู้มีความเชี่ยวชาญและมีผลงานด้านพัฒนาสมรรถนะในระดับประเทศ ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี และผู้ให้ข้อมูลสำคัญในด้านต่าง ๆ ยังได้ให้ข้อมูลที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ยิ่งตามวัตถุประสงค์การวิจัยในครั้งนี้

ซึ่งนอกจากข้อมูลต่าง ๆ แล้ว ผู้ให้ข้อมูลสำคัญหลายท่านยังให้คำแนะนำในเรื่อง ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย การศึกษาความต้องการจำเป็น ความสัมพันธ์ และความสอดคล้องของสมรรถนะที่นำมาศึกษา จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ตามแนวพระพุทธศาสนา ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล และยังได้พบอีกว่า สมรรถนะหลักทั้ง ๕ ด้าน คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม ความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน

การบริการเป็นเลิศ และการทำงานเป็นทีม ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๑๐๐๘/ว ๒๗ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๒ และตามบัญชีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็น แนบท้ายประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๔) ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งใช้อยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลทั่วประเทศ ทั้ง ๕ ด้านนี้ ควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม และควรได้รับการบูรณาการเข้ากับหลักธรรมสำคัญในทางพระพุทธศาสนา โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นผู้บริหารระดับสูงและนักวิชาการผู้มีความเชี่ยวชาญและมีผลงานด้านพัฒนาสมรรถนะในระดับประเทศ จำนวน ๔ ท่าน ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดียิ่ง และได้ให้ข้อมูลสำคัญ ๆ เช่น ดร.อัจฉราวรรณ มณีขัติย์ ผู้อำนวยการสถาบันการพัฒนาชุมชน, ผอ.อมร กีรติสุนทร ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกอบรมฯ สถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น, ผอ.เพ็ญแข ศรีสุทธิกุล ผู้อำนวยการสำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน, ผอ.จำเริญ แหวนเพ็ชร ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมการบริหารจัดการชุมชน สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน

รวมไปถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านพระพุทธศาสนา และมีบทบาทในการส่งเสริมการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ในพื้นที่ ๆ ทำการศึกษา อีกจำนวน ๔ รูป ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดียิ่ง และได้ให้ข้อมูลสำคัญ ๆ เช่น พระราชวชิรเมธี, ดร. (วีระ วรปญฺโญ ป.ธ.๙) วัดพระบรมธาตุ พระอารามหลวง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ตำแหน่งรองเจ้าคณะจังหวัดกำแพงเพชร และประธานเครือข่ายพระสงฆ์นักพัฒนาเพื่อสังคมควบคุมปัจจัยเสี่ยงภาคเหนือตอนล่าง และพระธรรมเสนานุวัตร (บำรุง ฐานุตฺตโร ป.ธ.๗) วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ตำแหน่งรองเจ้าคณะภาค ๕ (พิษณุโลก, อุตรดิตถ์, ตาก, สุโขทัย) ท่านได้กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการออกแบบการวิจัย ควรดำเนินการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักธรรมที่สอดคล้อง และสุดท้ายรูปแบบที่ได้มาควรมีตัวชี้วัดหรือมีแนวทางที่จับต้องได้ในเชิงรูปธรรมในรูปแบบกิจกรรมหรือโครงการ ทั้งจากองค์การบริหารส่วนตำบลเอง หรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อรองรับคำว่า พุทธบูรณาการ ในภาพรวม หรือการบูรณาการโดยภาคีเครือข่ายแบบองค์รวมแนวพุทธ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญผู้มีความเชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนาฯ ทั้ง ๔ รูป ดังกล่าวข้างต้น รวมถึง พระราชวิมลเมธี, ดร. (บุญโรจน์ จนฺทปญฺโญ ป.ธ.๙) วัดราษฎร์ศรัทธาธรรม พระอารามหลวง อำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัย ตำแหน่งเจ้าคณะจังหวัดสุโขทัย และพระศรีปริยัติวิมล (ติ๋ง ปริธมฺโม ป.ธ.๙) วัดคลองโพธิ์ พระอารามหลวง อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ ตำแหน่งรองเจ้าคณะจังหวัดอุตรดิตถ์ ซึ่งได้ให้ข้อมูลในฐานะด้านผู้มีความเชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา

ผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบเจาะจงที่มีความเหมาะสม และเป็นผู้ที่บทบาททั้งด้านวิชาการและงานด้านการบริหารปกครองคณะสงฆ์ รวมถึงมีบทบาทในการส่งเสริมการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ในพื้นที่ ๆ ทำการศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกและหรือเปรียญธรรม ๙ ประโยค ซึ่งท่านเหล่านั้นได้ให้หลักการการพัฒนา และเสนอหลักธรรมที่เพิ่มเติมมาในแต่ละด้าน เพื่อสร้างตัวชี้วัดสมรรถนะที่สามารถประยุกต์ใช้เสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ในพื้นที่ ๆ ทำการศึกษา ได้ โดยมีหลักสังคหวัตถุ ๔ และไตรสิกขา ๓ เป็นหลักสำคัญ และยังได้เสนอหลักธรรมเสริมในการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

เพิ่มเติมในสมรรถนะหลักด้านต่าง ๆ เช่น อิทธิบาท ๔, ฆราวาสธรรม ๔, ภาวนา ๔, พรหมวิหาร ๔, อปริหานิยธรรม ๗, สาราณียธรรม ๖, อารยวัฒิ ๕ เป็นต้น

สำหรับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นผู้ปฏิบัติงานระดับสูงในองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นผู้นำท้องที่และผู้นำในภาคส่วนชุมชน ในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบเจาะจงที่มีความเหมาะสม ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก (stakeholders) เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือที่มีหน้าที่โดยตรงในการสนับสนุนดูแล หรือผู้ซึ่งสามารถมีอิทธิพลที่สำคัญ หรือมีความสำคัญต่อความสำเร็จ ในการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่ที่ทำการวิจัย ซึ่งเป็นผู้มีผลงานการสร้างชุมชนเข้มแข็ง หรือที่มีผลการทำงานมาตรฐานสูงอย่างมืออาชีพ ในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีความเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลต้นแบบ และนำแผนชุมชนสู่การพัฒนาท้องถิ่นได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด หรือเคยได้รับรางวัลประกาศเกียรติคุณฯ จากสถาบันพระปกเกล้า ด้านการเสริมสร้างเครือข่าย รัฐ เอกชน และประชาสังคม หรือที่เคยได้รับรางวัลอื่น ๆ ที่ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญสามารถตอบวัตถุประสงค์การวิจัยได้อย่างชัดเจน จำนวนทั้งหมด ๑๔ ท่าน

ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญทุกท่าน ได้ให้ความร่วมมือและให้ข้อมูลสำคัญ ๆ ต่าง ๆ เป็นอย่างดียิ่ง โดยท่านเหล่านี้ ได้เสนอว่า การวิจัยที่มุ่งพัฒนาเพื่อสังเคราะห์และปรับประยุกต์สร้างแนวทางการพัฒนาสมรรถนะ ของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขั้นแรกจะต้องมีการกำหนดสมรรถนะหลัก ตามระบบจำแนกตำแหน่งของข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ทั้ง ๕ ด้าน โดยบูรณาการกับแนวทางการพัฒนาคู่กับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ตามความเห็นจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ รวมทั้งจำเป็นยิ่งที่จะต้องมีการศึกษา "ความต้องการจำเป็น" หรือ Needs ในองค์การบริหารส่วนตำบล จากผลการวิจัยเชิงประจักษ์ แล้วจึงนำมาสร้างโมเดลสมรรถนะ เพื่อให้พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เป็นที่ยอมรับ และตรงต่อความต้องการจำเป็นในบริบทปัจจุบันและอนาคตได้ต่อไป

นอกจากนี้จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นทำให้ทราบว่า การพัฒนาสมรรถนะขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ที่มีอยู่เดิมนั้น จากผลการติดตามการปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร) เพื่อกำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการ ให้สามารถขับเคลื่อนแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ ๑๑ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กลับพบว่ายังคงมีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตาม ที่ต้องเร่งผลักดันอย่างจริงจัง ในประเด็นสำคัญๆ และมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งเสริมสร้างขีดสมรรถนะของหน่วยงานราชการให้สามารถรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงในบริบทด้านต่างๆ สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและปัญหาใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น จึงได้มีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. ๒๕๕๖ – พ.ศ. ๒๕๖๑) ไว้เป็น ๓ หัวข้อ รวม ๗ ประเด็น โดยในส่วนหัวข้อการยกระดับองค์การสู่ความเป็นเลิศนั้น ได้มุ่งเน้นประเด็นการพัฒนาองค์การให้มีขีดสมรรถนะสูงและทันสมัย บุคลากรมีความเป็นมืออาชีพ เพื่อเร่งสร้างสมดุลและปรับระบบบริหารจัดการภายในภาครัฐให้สามารถผนึกกำลังเป็นระบบครบวงจรและพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ลดความเหลื่อมล้ำที่เน้นการพัฒนาอย่างทั่วถึงเป็นธรรม ซึ่ง

ปัญหาดังกล่าว องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นหน่วยงานให้บริการกิจการสาธารณะของภาครัฐในระดับตำบล ซึ่งได้รับตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งมีการสร้างระบบจำแนกตำแหน่งของข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งกำหนดโดยคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น ในประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๔) ที่กำหนดให้การประเมินผลการปฏิบัติงานให้คำนึงถึงหลักการการพัฒนาระบบสมรรถนะโดยให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงระบบการบริหารผลงานที่เชื่อมโยงผลการปฏิบัติงานรายบุคคลไปสู่ผลการปฏิบัติงานระดับองค์กร คุณภาพและปริมาณงาน ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานที่ได้ปฏิบัติมา ความสามารถและความอุตสาหะในการปฏิบัติงาน ความมีคุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนการรักษาวินัยที่เหมาะสมกับการเป็นพนักงานส่วนท้องถิ่น และโดยเฉพาะอย่างยิ่งตามความใน ข้อ ๓/๑ แห่ง ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น ฉบับลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๔ แก้ไขเพิ่มเติมตามความในประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๔) ระบุว่า "การสรรหาบุคคล การแต่งตั้งและการให้พ้นจากตำแหน่ง การเพิ่มพูนประสิทธิภาพ และเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการ และการเลื่อนขั้นเงินเดือน ให้พิจารณาโดยคำนึงถึงความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นตามบัญชีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นท้ายประกาศนี้”

ซึ่งจากประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นดังกล่าว ได้มีการจัดทำบัญชีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็น แนบท้ายประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๔) ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ระบุว่า สมรรถนะหลัก หมายถึง สมรรถนะที่ข้าราชการทุกประเภทและระดับตำแหน่งจำเป็นต้องมี เพื่อเป็นการหล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ร่วมกัน ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชน สังคม และประเทศชาติ ประกอบด้วย ๕ สมรรถนะ คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์, การยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม, ความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน, การบริการเป็นเลิศ และการทำงานเป็นทีม

โดยมีการกำหนดสมรรถนะที่จำเป็นประจำสายงานของข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ให้สมรรถนะหลัก ให้กำหนดเป็นสมรรถนะที่จำเป็นประจำสายงานในทุกประเภทและระดับตำแหน่งทั้ง ๕ สมรรถนะดังนั้นหลักการสมรรถนะในองค์การบริหารส่วนตำบล จึงมีความสำคัญยิ่งต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์การ ทั้งในแง่ของการเอื้อต่อการกำหนดคุณสมบัติของบุคลากร การเป็นเครื่องมือในการจำแนก คัดสรร ประเมิน และกำหนด ศักยภาพของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นแนวทางในการสร้างกำหนดการพัฒนาการทำงานให้ตรงตามวัตถุประสงค์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ตามระดับความสามารถของบุคลากร ซึ่งสามารถส่งผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถปรับปรุงและพัฒนาพฤติกรรมของบุคลากรที่เหมาะสมกับงาน เพื่อปฏิบัติงานในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้สำเร็จตามความต้องการขององค์การได้อย่างแท้จริง

จากแนวทางการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ตามแนวพระพุทธศาสนา พบว่ามีองค์ประกอบ คือ จะต้องเริ่มจากฐานรากอันมั่นคงตามหลักอารยวัฒิ ๕ ประการ ได้แก่ ศรัทธา (Confidence), ศีล (morality), สุตะ (learning), จาคะ (liberality) และปัญญา (wisdom) เป็นฐานสำคัญในการริเริ่มการพัฒนาทั้งปวงของอารยชนตามมณฑลทรรศน์ของพระพุทธศาสนา บูรณาการเข้ากับสมรรถนะหลักทั้ง ๕ ด้าน และหลักธรรมพื้นฐานทั้ง ๕ สำหรับประเด็นสมรรถนะย่อย

สำหรับแนวทางกระบวนการการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ตามแนวพระพุทธศาสนา ให้มีคุณภาพมาตรฐาน จะต้องมีการปลูกฝังให้บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ได้รู้หลักธรรม อารยวัฒิ ๕ โดยเริ่มตั้งแต่ระบบการศึกษา การสอบแข่งขัน และเมื่อบรรจุเข้าเป็นพนักงานส่วนท้องถิ่นแล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องสร้างวัฒนธรรมองค์กร ค่านิยมขององค์กร การใช้หลักธรรม อารยวัฒิ ๕ รวมทั้งต้องผลักดันให้เกิดการถ่ายทอดไปสู่ผู้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่องโดยมีการประเมินสมรรถนะให้เกิดความชัดเจนเป็นรูปธรรมสำหรับการวัดและประเมินผลในหน่วยงาน เพื่อความสำเร็จในงานเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้มีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับ ดังนั้นการประเมินการทำงานจึงต้องมีหลักเกณฑ์ที่ใช้วัดในตามตำแหน่งของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลในแต่ละประเด็นสมรรถนะ ซึ่งต้องมีสมรรถนะ และความเชี่ยวชาญเฉพาะตำแหน่งนั้นๆ

โดยบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองตามหลักไตรสิกขา ๓ และหลักปัญญา ๓ เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านชุมชนเข้มแข็งทั้ง ๓ ด้าน คือ ด้านการพึ่งตนเอง, ด้านการเกื้อกูล และด้านการมีส่วนร่วม ระหว่างตนเองกับชุมชน ภายใต้ภาคส่วนภาคีที่มีบทบาทสร้างปัจจัยความสำเร็จตามกระบวนทรรศน์ “บวรทัส-วชิรเจดีย์” คือทุกภาคส่วนที่มีอยู่ในชุมชนได้แก่ บ้าน, วัด, โรงเรียน (สถานศึกษา, หน่วยงานเสริมศักยภาพ), ท้องถิ่น (อบต), สาธารณสุข (รพ.สต) ให้ทุกภาคส่วนในพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบล ได้เกิดแรงกระตุ้นและสามารถขับเคลื่อนการพัฒนาจากปัญญาภาวนา ให้เข้ามาร่วมพัฒนาเพื่อมุ่งหมายประโยชน์ของชุมชน โดยมีฐานจากการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง ๕ ด้าน กับอารยวัฒิ ๕ อันเป็นการบูรณาการกับหลักพุทธธรรมที่ตรวจสอบแล้วมีความเหมาะสม เป็นไปได้ และสามารถใช้ได้จริงในทางปฏิบัติ

๔.๒ สภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นผู้ปฏิบัติงานระดับสูงในองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นผู้นำท้องที่และผู้นำในภาคส่วนชุมชน ในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบเจาะจงที่มีความเหมาะสม ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก (stakeholders) เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือที่มีหน้าที่โดยตรงในการสนับสนุนดูแล หรือผู้ซึ่งสามารถมีอิทธิพลที่สำคัญ หรือมีความสำคัญต่อความสำเร็จ ในการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่ที่ทำการวิจัย ซึ่งเป็นผู้มีผลงานการสร้างชุมชนเข้มแข็ง หรือที่มีผลการทำงานมาตรฐานสูงอย่างมืออาชีพ ในเขตพื้นที่บริการองค์การ

บริหารส่วนตำบล ที่มีความเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลต้นแบบ และนำแผนชุมชนสู่การพัฒนาท้องถิ่นได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด หรือเคยได้รับรางวัลประกาศเกียรติคุณฯ จากสถาบันพระปกเกล้า ด้านการเสริมสร้างเครือข่าย รัฐ เอกชน และประชาสังคม หรือที่เคยได้รับรางวัลอื่น ๆ ที่ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งหมด สามารถตอบวัตถุประสงค์การวิจัยได้อย่างชัดเจน ผ่านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ รวมถึงประเมินสถานการณ์ในบริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งเพื่อสามารถพิจารณาจุดแข็งและจุดอ่อนจากสภาพแวดล้อมภายใน โอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก ตลอดจนผลกระทบจากปัจจัยเหล่านี้ เพื่อสามารถสร้างแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งได้ต่อไป ดังต่อไปนี้

๔.๒.๑ สภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์

๔.๒.๑.๑ จุดแข็ง Strength

๑) จุดแข็ง ด้านการพึ่งตนเอง (สมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์)

ในการมุ่งผลสัมฤทธิ์ เพื่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานตามเป้าหมายตามหน้าที่เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเอง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในลักษณะการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกันทางเศรษฐกิจ มีจุดแข็งในประเด็นที่บุคลากรสามารถบริหารจัดการทรัพยากรต่างๆ เพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกันทางเศรษฐกิจ เพื่อช่วยเหลือส่งเสริมทักษะอาชีพ หรือเพิ่มรายได้ ทั้งที่เป็นและไม่เป็นทางการ เช่น กลุ่มร้านค้า กลุ่มอาชีพ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้า กลุ่มจักสาน กลุ่มผู้ปลูกอ้อย เป็นต้นที่ตนรับผิดชอบเป็นการเฉพาะได้ รวมถึงสามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายนั้นได้อย่างถูกต้องแม่นยำ[๑]

อย่างไรก็ดี จุดแข็งที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ในประเด็นการส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเอง ด้านกิจกรรมเรียนรู้สืบทอดองค์ความรู้จากปราชญ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การจักสาน การทอผ้า ดนตรีพื้นบ้าน หมอทำขวัญ นั้น บุคลากรสามารถกำหนดแผนงานระยะสั้นเพื่อตอบสนองความต้องการของงานในความรับผิดชอบในลักษณะโครงการหรือกิจกรรมระยะสั้น[๒] รวมถึงการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายในการส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเองตามมาตรฐานการควบคุมภายในได้เป็นอย่างดี[๓]

ส่วนประเด็นการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ นั้น มีจุดแข็งที่องค์ความรู้พื้นฐานด้านเศรษฐกิจพอเพียงจากคนใน

---

[๑]สัมภาษณ์ นางพสชนัน ฉลอม, นักพัฒนาชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลวังดิน จ.อุตรดิตถ์, ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๒]สัมภาษณ์ นายวันชัย บุญญา, ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นพึ่งตนเอง ในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลคลองกระจง จ.สุโขทัย, ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๓]สัมภาษณ์ นายวิญญู เคียนยี่คิ้ว, หัวหน้ากองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาว จังหวัดพิจิตร, ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

ท้องถิ่น และบุคลากรบางส่วนที่มีการพัฒนาตนเองด้านทักษะความรู้ในประเด็นดังกล่าว[๔] ทำให้สามารถขับเคลื่อนการส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้วยหลักการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีการพัฒนาระบบ ขั้นตอน วิธีการทำงาน เพื่อให้ได้ผลงานที่โดดเด่นและแตกต่างอย่างที่ไม่มีใครทำได้มาก่อนในลักษณะองค์การบริหารส่วนตำบลต้นแบบได้เช่นกัน[๕]

๒) จุดแข็ง ด้านการเกื้อกูล (สมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์)

ในการมุ่งผลสัมฤทธิ์ เพื่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานตามเป้าหมายตามหน้าที่เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการเกื้อกูล ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในลักษณะการจัดสวัสดิการหรือจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ส่งเสริมสุขอนามัยในชุมชนนั้น มีจุดแข็งในประเด็นที่บุคลากรสามารถศึกษาเข้าใจรายละเอียด ที่มีความสำคัญขั้นพื้นฐานต่องานการจัดสวัสดิการหรือจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ส่งเสริมสุขอนามัยในชุมชนที่ได้รับมอบหมาย สามารถเข้าใจแผนงานเฉพาะหน้า และบทบาทที่ถูกต้องของตนตามแผนนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี[๖]

อย่างไรก็ดี จุดแข็งที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ในประเด็นการส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการเกื้อกูล ด้านกิจกรรมการดูแลป้องกันปัญหาในชุมชนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เช่น การรณรงค์กำจัดลูกน้ำยุงลาย การป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ การรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด นั้น บุคลากรสามารถกำหนดแผนงานระยะสั้นเพื่อตอบสนองความต้องการของงานในความรับผิดชอบในลักษณะโครงการหรือกิจกรรมระยะสั้น[๗] รวมถึงการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายในการส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเองตามมาตรฐานการควบคุมภายในได้เป็นอย่างดี เช่นเดียวกัน[๘]

๓) จุดแข็ง ด้านการมีส่วนร่วม (สมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์)

ในการมุ่งผลสัมฤทธิ์ เพื่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานตามเป้าหมายตามหน้าที่เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการมีส่วนร่วม ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีจุดแข็งในประเด็นที่บุคลากรมีความพยายามทำงานในหน้าที่ให้ดีและถูกต้องโดยวางแผนการดำเนินงานตามมาตรฐาน การจัดการความรู้ในงานที่ได้รับมอบหมายโดยทำความเข้าใจในบริบทวัฒนธรรมท้องถิ่น ทำให้เกิดการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน ในลักษณะการสร้างเครือข่าย สร้างแหล่งเรียนรู้และสร้างกิจกรรม ในลักษณะการบูรณาการภาคส่วนต่าง ๆ ทุกภาคีในชุมชนนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี

---

[๔]สัมภาษณ์ นางสาวชนม์ปกรณ์ เพ็งศิริ, หัวหน้าสำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด จ.กำแพงเพชร, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๕]สัมภาษณ์ นายวิชาญ มาแพ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด จ.กำแพงเพชร, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๖]สัมภาษณ์ นายปรีชาพัทร์ วิเชียรสรรค์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเนินปอ จ.พิจิตร, ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๗]สัมภาษณ์ นายวันชัย บุญญา, ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นพึ่งตนเอง ในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลคลองกระจง จ.สุโขทัย, ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๘]สัมภาษณ์ นายวิญญู เคียนยี่คิ้ว, หัวหน้ากองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาว จังหวัดพิจิตร, ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

อย่างไรก็ดี จุดแข็งที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ในการส่งเสริมงานด้านการมีส่วนร่วมสร้างเครือข่ายอาสาสมัครช่วยเหลือเฝ้าระวังปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ในชุมชน ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ หรือการส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆรวมไปถึงการจัดกิจกรรมในวาระและโอกาสสำคัญต่าง ๆ คือการที่บุคลากรบางส่วนมีการตระหนักในคุณค่าของการให้บริการสาธารณะ[๙] และมีความตั้งใจในการลงพื้นที่รวบรวมข้อมูลและปัญหาสำคัญความต้องการจำเป็นของท้องถิ่นมาจัดทำฐานข้อมูลเพื่อจัดทำแผนงาน เพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง[๑๐] โดยใช้วิถีวัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาเอกลักษณ์ท้องถิ่นเป็นฐานสำคัญในการส่งเสริมงานด้านการมีส่วนร่วม[๑๑]

๔.๒.๑.๒ จุดอ่อน Weakness

๑) จุดอ่อน ด้านการพึ่งตนเอง (สมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์)

บทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการมุ่งผลสัมฤทธิ์ เพื่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานตามเป้าหมายเพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเองในลักษณะการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกันทางเศรษฐกิจ อยู่ภายใต้ข้อจำกัดหลักด้านงบประมาณที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีอยู่อย่างจำกัด[๑๒] ทำให้การ ช่วยเหลือส่งเสริมทักษะอาชีพหรือเพิ่มรายได้ ของคนในชุมชน ทั้งที่เป็นและไม่เป็นทางการ เป็นไปในแนวทางการส่งเสริมสิ่งที่ชุมชนมีอยู่ก่อนแล้วเป็นส่วนใหญ่

ปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือการประเมินผลได้ผลเสีย เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stake Holder) ตามการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเอง ที่ยังคงขาดการมีส่วนร่วมของภาคส่วนชุมชนอยู่ในขณะที่การรวบรวมข้อมูลและปัญหาสำคัญของท้องถิ่นมาจัดทำฐานข้อมูลเพื่อจัดทำแผนงาน เพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งเชิงรุก ประสบปัญหาในทางปฏิบัติ และไม่สามารถกำหนดเป้าหมายที่ท้าทายและเป็นไปได้ยาก ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ เพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เนื่องจากข้อจำกัดด้านการเมืองท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบล ที่อาจมีการเอื้อประโยชน์ให้แก่กลุ่มพึ่งตนเองที่เจาะจงที่ไม่มีความจำเป็นภายใต้กรอบภารกิจงานเพื่อชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเอง รวมไปถึงการทับซ้อนด้านขอบข่ายงานส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งในชุมชนกับฝ่ายท้องที่[๑๓]

ส่วนการส่งเสริมให้ชุมชนมีกิจกรรมเรียนรู้สืบทอดองค์ความรู้จากปราชญ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้นอยู่ภายใต้ข้อจำกัดด้านจำนวนบุคลากรที่มีน้อย และความเข้าใจในบริบทด้าน

---

[๙]สัมภาษณ์ นายนรินทร์ ไกรบุตร, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลุม จ.สุโขทัย, ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๐]สัมภาษณ์ นางสาวชนม์ปกรณ์ เพ็งศิริ, หัวหน้าสำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด จ.กำแพงเพชร, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๑๑]สัมภาษณ์นายทศพล แซ่เตีย, ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านการมีส่วนร่วมวัฒนธรรมชุมชน ในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลุม จ.สุโขทัย, ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๒]สัมภาษณ์ นางพสชนัน ฉลอม, นักพัฒนาชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลวังดิน จ.อุตรดิตถ์, ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๓]สัมภาษณ์ นายวันชัย บุญญา, ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นพึ่งตนเอง ในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลคลองกระจง จ.สุโขทัย, ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่ใช่พื้นที่ภูมิลำเนาของพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบล[๑๔]

ส่วนการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงนั้น อยู่ภายใต้ข้อจำกัดด้านความรู้ความเข้าใจ รวมไปถึงความร่วมมือของพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีทัศนะแบบข้าราชการที่ “กินเงินเดือนจากหลวง” และยังคง “ทำงานแบบนั่งโต๊ะ”[๑๕] จึงอาจทำให้พนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบล บางส่วนไม่มีสมรรถนะในการให้บริการสาธารณะอย่างมีมาตรฐานสูงและเลยวิถีปฏิบัติแบบปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตัวบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลจึงไม่เป็นต้นแบบด้านการพึ่งตนเองให้กับชุมชนในวิถีชนบทได้เท่าที่ควรจะเป็นนัก

๒) จุดอ่อน ด้านการเกื้อกูล (สมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์)

บทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการมุ่งผลสัมฤทธิ์ เพื่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานตามเป้าหมายที่ยากและท้าทายชนิดที่ไม่เคยมีผู้ใดสามารถกระทำได้มาก่อน เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการเกื้อกูล เพื่อการช่วยเหลือสงเคราะห์จัดสวัสดิการหรือจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ส่งเสริมสุขอนามัยในชุมชนนั้น ยังคงอยู่ภายใต้ข้อจำกัดหลักด้านงบประมาณที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีอยู่อย่างจำกัด เนื่องจากการช่วยเหลือสงเคราะห์จัดสวัสดิการ มีความจำเป็นยิ่งที่จะต้องใช้ทรัพยากรในการสนับสนุนการดำเนินงานในลักษณะการเกื้อกูลช่วยเหลือกันในชุมชน โดยไม่น้อยหรือมากเกินไปจนเป็นการทำลายการเกื้อกูลด้วยกันเองของคนในชุมชน อันเนื่องมาจากการรอรับแต่การบริการสาธารณะเพียงประการเดียว[๑๖]

อย่างไรก็ดี ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ในการส่งเสริมงานด้านการเกื้อกูลแก่ชุมชนในประเด็นขอบข่ายการส่งเสริมให้ชุมชนมีกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพเพื่อช่วยเหลือกันอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เช่น มีการรวมกลุ่มออกกำลังกายภายในชุมชน พบว่า เนื่องจากบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลถูกกำหนดไว้ให้มีภาระงานภายใต้ภารกิจที่กำหนดไว้ และจำเป็นต้องดำเนินงานต่าง ๆ ภายใต้แผนที่เสนอมาจากชุมชน ซึ่งบ่อยครั้งที่กลุ่มสวัสดิการเล็ก ๆ หรือ SME รวมไปถึงกลุ่มผู้รักสุขภาพออกกำลังกายภายในชุมชนไม่ได้รับการบรรจุการพัฒนามุ่งเป้าในแผนงานเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งเท่าที่ควร ซึ่งเป็นปัญหาในด้านบุคลากรที่มีจำกัดและการประสานแผนที่ไม่ดีนักของบุคลากร อันเกิดจากขอบข่ายภาระงานตามระเบียบราชการต่าง ๆ เช่น การเร่งจัดทำแผน หรือการใกล้ปิดปีงบประมาณต่าง ๆ ซึ่งมาจากการรวบรวมข้อมูลที่ไม่ชัดเจนพอ[๑๗]

---

[๑๔]สัมภาษณ์ นายประสิทธิ์ เผือกนาค, ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านเกื้อกูลสวัสดิการอนามัยสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลเนินปอ จ.พิจิตร, ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๕]สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ พรหมน้อย, นายกสมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านจังหวัดอุตรดิตถ์, ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๖]สัมภาษณ์ นายบุญทา จันทะคุณ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลชาติตระการ จ.พิษณุโลก, ๔ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๑๗]สัมภาษณ์ นางสาวสมพร ขอนทอง, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคุยบ้านโอง จ.กำแพงเพชร, ๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

ส่วนการส่งเสริมให้ชุมชนมีกิจกรรมจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ส่งเสริมสุขอนามัยที่ดี ประสบปัญหาคือการเห็นความสำคัญของชุมชน เนื่องจากการส่งเสริมสุขอนามัย เช่น กิจกรรมลด ละ เลิกอบายมุข เช่น ลดเหล้าเข้าพรรษา เลิกหวยพนันบอล งดการตั้งวงเหล้า วงพนันในชุมชนในงานบุญ งานเทศกาลต่าง ๆ เป็นต้นเป็นวิถีปฏิบัติของชุมชนที่มีมาเนิ่นนาน และแม้จะมีกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ซึ่งมีทั้งกฎหมายและงบประมาณ แต่ก็ยังคงขาดการร่วมมืออย่างเต็มที่ของชุมชน ซึ่งมักมองว่ากิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าว เป็นสิ่งที่ปฏิบัติกันมานานและแก้ไขได้ยาก[๑๘]

๓) จุดอ่อน ด้านการมีส่วนร่วม (สมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์)

บทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการมุ่งผลสัมฤทธิ์ เพื่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานตามเป้าหมายที่ยากและท้าทายชนิดที่ไม่เคยมีผู้ใดสามารถกระทำได้มาก่อน เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการมีส่วนร่วม อยู่ภายใต้ข้อจำกัดด้านความเข้าใจในบริบทวัฒนธรรมท้องถิ่น ทำให้การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลมีอยู่อย่างจำกัด เนื่องจากการส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการมีส่วนร่วม มีความจำเป็นยิ่งที่จะต้องใช้ทรัพยากรในการสนับสนุนการดำเนินงานในลักษณะการสร้างเครือข่ายสร้างแหล่งเรียนรู้และสร้างกิจกรรม ในลักษณะการบูรณาการภาคส่วนต่าง ๆ ทุกภาคีในชุมชนนั้น ๆ

อย่างไรก็ดี จุดอ่อนที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ในการส่งเสริมงานด้านการมีส่วนร่วมส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆในลักษณะเช่น ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน อินเตอร์เน็ตประจำหมู่บ้าน แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน ยังคงต้องอาศัยการรวบรวมข้อมูลและปัญหาสำคัญความต้องการจำเป็นของท้องถิ่นมาจัดทำฐานข้อมูลเพื่อจัดทำแผนงาน เพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งจากบุคลากร และการประชาสัมพันธ์ที่ทั่วถึง เพื่อให้เกิดการจัดทำแผนและส่งต่อไปยังการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยคุ้มค่าประหยัด และบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายซึ่งยังคงขาดกระบวนการและขั้นตอนที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมได้เท่าที่ควร บางครั้งสิ่งที่ชุมชนต้องการแต่ผู้นำท้องถิ่นไม่ต้องการมีความไม่สอดคล้องกัน[๑๙]

๔.๒.๑.๓ โอกาส Opportunity

๑) โอกาส ด้านการพึ่งตนเอง (สมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์)

ในการมุ่งผลสัมฤทธิ์ เพื่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานตามเป้าหมายตามหน้าที่เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเอง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในลักษณะการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกันทางเศรษฐกิจ มีโอกาสจากปัจจัยภายนอกในประเด็นที่ภาครัฐในปัจจุบันต่างมีนโยบายในการส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกันทางเศรษฐกิจ เพื่อช่วยเหลือส่งเสริมทักษะอาชีพ หรือเพิ่มรายได้ ทั้งที่เป็นและไม่เป็นทางการ เช่น กลุ่มร้านค้า กลุ่มอาชีพ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้า กลุ่มจักสาน กลุ่มผู้ปลูกอ้อย เป็นต้น ซึ่งรวมไปถึง

---

[๑๘]สัมภาษณ์ นายปรีชาพัทร์ วิเชียรสรรค์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเนินปอ จ.พิจิตร, ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๙]สัมภาษณ์ นายนรินทร์ ไกรบุตร, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลุม จ.สุโขทัย, ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

การที่มีหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งที่เป็นองค์กรอิสระ หรือภาคเอกชน ให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง เพราะเป็นเรื่องสำคัญที่เกี่ยวกับ “ปากท้อง” และการอยู่รอดในทางเศรษฐกิจของชุมชน อันเนื่องมาจากระบบเกษตรกรรมในบางพื้นที่จะทำการเกษตรได้เฉพาะบางช่วงของปี และช่วงฤดูอื่นทำให้ต้องย้ายถิ่นฐานหรือออกไปทำงานรับจ้างต่างพื้นที่[๒๐] แรงผลักด้านความต้องการในเชิงเศรษฐกิจจึงเป็นโอกาสสำคัญที่ทำให้การดำเนินการเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล มักประสบผลสัมฤทธิ์เป็นอย่างดีในชุมชนชนบทที่มีข้อจำกัด[๒๑] แต่อยู่ภายใต้พื้นฐานด้านการมีองค์ความรู้ที่เหมาะสมและสามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้ได้จริงในชุมชนนั้นด้วย โดยองค์ความรู้อาจมาจากองค์กรภายนอก[๒๒] หรือองค์กรเอกชน[๒๓] หรือจะเป็นโดยตัวองค์การบริหารส่วนตำบลเอง[๒๔] เป็นผู้นำในการพัฒนาการส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเอง ด้วยก็ได้เช่นกัน

อย่างไรก็ดี โอกาสที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ในประเด็นการส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเอง ด้านกิจกรรมเรียนรู้สืบทอดองค์ความรู้จากปราชญ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การจักสาน การทอผ้า ดนตรีพื้นบ้าน หมอทำขวัญ นั้น สิ่งสำคัญคือการที่กลุ่มองค์กรชุมชนมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาต่อยอดเพื่อทำเป็นสินค้า อันเป็นแรงผลักจากภายในชุมชนเองอีกด้วยซึ่งสามารถทำให้องค์การบริหารส่วนตำบล สามารถหนุนเสริมการพัฒนาให้มีความยั่งยืนได้[๒๕]

ส่วนประเด็นการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ นั้น จากการที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีอิสระในการกำหนดนโยบายการบริหาร การจัดทำแผนพัฒนา การบริหารงานบุคคล การเงิน การคลังและการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ หากผู้นำและบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเอาใจใส่อย่างจริงจังก็สามารถเป็นผู้นำในการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่คนในชุมชนได้[๒๖]

๒) โอกาส ด้านการเกื้อกูล (สมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์)

ในการมุ่งผลสัมฤทธิ์ เพื่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานตามเป้าหมายตามหน้าที่เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการเกื้อกูล ขององค์การบริหารส่วน

---

[๒๐]สัมภาษณ์ นายบุญทา จันทะคุณ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลชาติตระการ จ.พิษณุโลก, ๔ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๒๑]สัมภาษณ์ นายนรินทร์ ไกรบุตร, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลุม จ.สุโขทัย, ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๒๒]สัมภาษณ์ นายปรีชาพัทร์ วิเชียรสรรค์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเนินปอ จ.พิจิตร, ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๒๓]สัมภาษณ์ นายวิเชียร แสงสิน, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๓ ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นพึ่งตนเอง ในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำพี้ จ.อุตรดิตถ์, ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๒๔]สัมภาษณ์ นางสาวชนม์ปกรณ์ เพ็งศิริ, หัวหน้าสำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด จ.กำแพงเพชร, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๒๕]สัมภาษณ์ นายวิเชียร แสงสิน, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๓ ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นพึ่งตนเอง ในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำพี้ จ.อุตรดิตถ์, ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๒๖]สัมภาษณ์ นายวิชาญ มาแพ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด จ.กำแพงเพชร, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

ตำบล ในลักษณะการเป็นชุมชนที่มีความเอื้ออาทรในเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ส่งเสริมสุขอนามัยที่ดี กิจกรรมลด ละ เลิกอบายมุข มีโอกาสจากปัจจัยภายนอก ในประเด็นที่ชุมชนให้ความสนใจและตื่นตัวในการแก้ปัญหาสังคม พร้อมให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ[๒๗]

อย่างไรก็ดี โอกาสที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ในประเด็นการส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการเกื้อกูล ด้านการช่วยเหลือสงเคราะห์จัดสวัสดิการในชุมชน เช่น กองทุนฌาปนกิจ, กลุ่มสหกรณ์, กลุ่มออมทรัพย์ หรือกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพเพื่อช่วยเหลือกันเองในกลุ่มนั้น สิ่งสำคัญคือการที่กลุ่มองค์กรชุมชนมีการรวมตัวทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ เพื่อช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาอยู่แล้ว หากแต่ส่วนใหญ่มักจะเป็นในรูปแบบ “ต่างคนต่างทำ” หรือ “ต่างกลุ่มต่างทำ”[๒๘] ซึ่งกระจายตัว และไม่มีการสร้างเครือข่ายสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มองค์กรเหล่านี้เท่าใดนัก สิ่งเหล่านี้เป็นโอกาสที่สำคัญ หากองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถเข้าไปจัดทำบริการสาธารณะบนพื้นฐานความต้องการของประชาชน ย่อมสามารถตอบสนองและแก้ไขปัญหาและความต้องการของประชาชนในประเด็นการส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการเกื้อกูล ด้านการช่วยเหลือสงเคราะห์จัดสวัสดิการในชุมชน ได้อย่างดี

๓) โอกาส ด้านการมีส่วนร่วม (สมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์)

ในการมุ่งผลสัมฤทธิ์ เพื่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานตามเป้าหมายตามหน้าที่เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในลักษณะการเป็นชุมชนที่มีการเข้าร่วมกันพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่หรือร่วมแก้ไขปัญหาของตนเองให้ดีขึ้น มีโอกาสจากปัจจัยภายนอก ในประเด็นที่การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ได้ถูกกำหนดให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบล มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ซึ่งปัจจัยดังกล่าว ทำให้การเมืองในท้องถิ่นมักจะมีเสถียรภาพและสามารถสนองตอบต่อการแก้ไขปัญหาของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว[๒๙]

อย่างไรก็ดี โอกาสที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ในประเด็นการส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการมีส่วนร่วมประเด็นด้านการรวมตัวจัดกิจกรรมในวาระและโอกาสสำคัญต่าง ๆ เช่น กิจกรรมพัฒนาหมู่บ้านเนื่องในวันพ่อ/แม่แห่งชาติ วันสำคัญทางศาสนา นั้น ก็นับว่าเป็นโอกาสที่ดีที่บุคลากรสามารถแสวงหากลั่นกรองข้อมูลย้อนกลับ (Feedbacks) จากประชาคมชุมชนอย่างไม่เป็นทางการ ซึ่งย่อมเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแผนงานส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการมีส่วนร่วม ได้อีกด้วย[๓๐]

---

[๒๗] สัมภาษณ์ จ่าสิบเอกสะท้าน อิ่มอยู่, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาว จ.พิจิตร, ๔ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๒๘] สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ พรหมน้อย, นายกสมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านจังหวัดอุตรดิตถ์, ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๒๙] สัมภาษณ์ นางสาวชนม์ปกรณ์ เพ็งศิริ, หัวหน้าสำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด จ.กำแพงเพชร, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๓๐] สัมภาษณ์ จ่าสิบเอกสะท้าน อิ่มอยู่, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาว จ.พิจิตร, ๔ สิงหาคม ๒๕๕๙.

๔.๒.๑.๔ อุปสรรค Threat

๑) อุปสรรค ด้านการพึ่งตนเอง (สมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์)

ปัจจัยภายนอกบริบทของบุคลากร ที่เป็นอุปสรรคต่อองค์การบริหารส่วนตำบล ในการมุ่งผลสัมฤทธิ์ เพื่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเองยังคงอยู่ภายใต้ข้อจำกัดที่ยังคงไม่สามารถรวมตัวกลุ่มชุมชนเพื่อการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและการบริหารจัดการที่ดี ให้เป็นที่พึ่งพิงของคนในชุมชนในการแก้ไขปัญหาหรือการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นได้เท่าที่ควร อันเนื่องมาจากปัญหาเรื่องการเมืองในระดับท้องถิ่นที่ยังคงมีความคิดเห็นไม่ลงรอยกันระหว่างกลุ่มการเมืองท้องถิ่น[๓๑]

อย่างไรก็ดี อุปสรรคที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ในการส่งเสริมงานด้านการพึ่งตนเองแก่ชุมชนในประเด็นขอบข่ายกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนหรือภาคีเครือข่ายการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการพัฒนาตนเอง เช่น กลุ่มร้านค้า กลุ่มอาชีพ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้า กลุ่มจักสาน กลุ่มผู้ปลูกอ้อย การส่งเสริมให้ชุมชนจัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง การเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่เหล่านี้ ก็ยังมีอุปสรรคสำคัญจากการที่ชาวบ้านไม่เห็นความสำคัญของบทบาทองค์การบริหารส่วนตำบลในฐานะศูนย์กลางให้บริการสาธารณะของตำบลในระดับชุมชน และจากการที่กฎหมายหรือระเบียบที่ยังมีอยู่ในปัจจุบันยังคงมีความทับซ้อน ทำให้ชุมชนเกิดความสับสนในบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล อันเกิดจากหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งยังไม่ได้มีการถ่ายโอนภารกิจให้องค์การบริหารส่วนตำบลอย่างเต็มรูปแบบ[๓๒]

๒) อุปสรรค ด้านการเกื้อกูล (สมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์)

อุปสรรคอันเกิดจากปัจจัยภายนอกบริบทของบุคลากร ที่ส่งผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วนตำบล ในการมุ่งผลสัมฤทธิ์ และเป็นอุปสรรคต่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการเกื้อกูลยังคงอยู่ภายใต้ข้อจำกัดในเชิงการบริหาร ที่การกำหนดแผนงาน หรือโครงการ ในเชิงการจัดสวัสดิการของชุมชน เพื่อสร้างความสามัคคีช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกัน เพื่อแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาสิ่งที่เป็นสาธารณประโยชน์ของส่วนรวม มักขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นมากกว่าการวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการอย่างแท้จริงซึ่งมักมีที่มาจากกลุ่มจัดตั้งหรือกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ในระดับการเมืองท้องถิ่น ซึ่งส่งผลเสียและเป็นอุปสรรคต่อการไม่สร้างความเป็นธรรมและเท่าเทียมในการพัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการเกื้อกูลได้[๓๓]

---

[๓๑] สัมภาษณ์ นายวันชัย บุญญา, ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นพึ่งตนเอง ในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลคลองกระจง จ.สุโขทัย, ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๓๒] สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ พรหมน้อย, นายกสมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านจังหวัดอุตรดิตถ์, ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๓๓] สัมภาษณ์ นายประสิทธิ์ เผือกนาค, ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านเกื้อกูลสวัสดิการอนามัยสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลเนินปอ จ.พิจิตร, ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

๓) อุปสรรค ด้านการมีส่วนร่วม (สมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์)

อุปสรรคอันเกิดจากปัจจัยภายนอกบริบทของบุคลากร ที่ส่งผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วนตำบล ในการมุ่งผลสัมฤทธิ์ และเป็นอุปสรรคต่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการมีส่วนร่วมยังคงอยู่ภายใต้ข้อจำกัดที่

อย่างไรก็ดี อุปสรรคที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ในการส่งเสริมงานด้านการมีส่วนร่วมแก่ชุมชนในประเด็นขอบข่ายการสร้างให้คนในชุมชนเข้าร่วมกันพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่หรือร่วมแก้ไขปัญหาของตนเองให้ดีขึ้น ด้วยการมีเครือข่ายอาสาสมัครช่วยเหลือเฝ้าระวังปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ในชุมชน ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการหรือการส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆการรวมตัวจัดกิจกรรมในวาระและโอกาสสำคัญเพื่อร่วมกันรักษาคุณค่าของประเพณี วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนเหล่านี้ ก็ยังมีอุปสรรคสำคัญจากลักษณะการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่ขาดการบูรณาการภายใน และมุ่งที่ผลงานของแต่ละส่วนงานในองค์กร มากกว่าการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในภาพรวมขององค์การบริหารส่วนตำบล[๓๔] ทำให้การดำเนินงานที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชน ไม่สามารถเป็นไปได้โดยความมีเอกภาพ เพราะส่วนงานในองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในลักษณะ “ต่างคนต่างทำ”[๓๕] ซึ่งเป็นระบบแบบราชการที่มักทำงานโดยยึดกับระเบียบมากเกินไป จนทำให้งานการส่งเสริมงานด้านการมีส่วนร่วมแก่ชุมชนไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรจะเป็นมากนัก

ในขณะที่ ระบบงบประมาณในการดำเนินการพัฒนา มีอยู่อย่างจำกัดและไม่เพียงพอ และอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์สำคัญ ที่ทำให้การจัดกิจกรรมในวาระและโอกาสสำคัญต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วม เช่น กิจกรรมพัฒนาหมู่บ้านเนื่องในวันพ่อ/แม่แห่งชาติ วันสำคัญทางศาสนา หรือการส่งเสริมกิจกรรมส่งเสริมวิถีวัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาเอกลักษณ์ท้องถิ่น เช่น ประเพณีทำบุญกลางบ้าน ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทง เป็นต้นองค์การบริหารส่วนตำบลยังคงมีข้อจำกัดในการดำเนินการด้านงบประมาณสนับสนุน จากระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่ได้ระบุข้อจำกัดที่ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจตั้งงบประมาณให้เงินอุดหนุนหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนได้ไม่เกินอัตราส่วนของรายได้จริงในปีงบประมาณที่ผ่านมาโดยไม่รวมเงินอุดหนุนที่รัฐจัดสรรให้ วัด องค์กรการกุศล หรือองค์กรประชาชน โดยองค์การบริหารส่วนตำบล จะสนับสนุนได้ไม่เกินร้อยละห้าเท่านั้น[๓๖] และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระเบียบนั้น องค์กรประชาชน ถูกระบุว่า ต้ององค์กรซึ่งเป็นการรวมของประชาชนที่จัดตั้งโดยถูกต้องตามกฎหมายระเบียบหรือข้อบังคับของหน่วยงานของรัฐ หรือหนังสือสั่งการของกระทรวงมหาดไทย และมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี ทำให้องค์กรประชาชนในลักษณะไม่เป็นทางการ และยังไม่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานของรัฐถูกละเลยในการได้รับสนับสนุน และแม้จะได้รับการสนับสนุนตามระเบียบ แต่ก็ไม่มากพอในการส่งเสริมกิจกรรมต่าง

---

[๓๔]สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ พรหมน้อย, นายกสมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านจังหวัดอุตรดิตถ์, ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๓๕]สัมภาษณ์ นางสาวสมพร ขอนทอง, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคุยบ้านโอง จ.กำแพงเพชร, ๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๓๖]สัมภาษณ์ จ่าสิบเอกสะท้าน อิ่มอยู่, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาว จ.พิจิตร, ๔ สิงหาคม ๒๕๕๙.

ๆ ได้อย่างครอบคลุม ทำให้การจัดกิจกรรมเป็นไปในลักษณะที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้นเอง โดยแยกจากกลุ่มชุมชน เช่น ชุมชนบ้านวัด หรือภาคส่วนท้องที่ เป็นต้น ซึ่งระเบียบนี้ไม่เป็นผลดีต่อการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับประชาชนมากนัก ซึ่งย่อมส่งผลต่อปัญหาในการสร้างการมีส่วนร่วมตามบทบาทภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง[๓๗]

ตารางที่ ๔.๑ แสดงตารางสรุปความถี่ ร้อยละ และจำนวนผู้ตอบประเด็นสภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์

ประเด็น	ปริมาณ	
	ความถี่	รูปหรือคนที่
สภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	๑๔	๕, ๖, ๗, ๘, ๙, ๑๐, ๑๑, ๑๒, ๑๓, ๑๔, ๑๕, ๑๖, ๑๗, ๑๘

๔.๒.๒ สภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม

๔.๒.๒.๑ จุดแข็ง Strength

๑) จุดแข็ง ด้านการพึ่งตนเอง (สมรรถนะด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม)

ในด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม เพื่อการครองตนและประพฤติปฏิบัติถูกต้องเหมาะสม โดยมุ่งประโยชน์ของชุมชนมากกว่าประโยชน์ส่วนตน เพื่อทำหน้าที่ผู้ให้บริการสาธารณะ ผลักดันให้ภารกิจการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเอง ขององค์การบริหารส่วนตำบล สามารถบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในลักษณะการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกันทางเศรษฐกิจ มีจุดแข็งในประเด็นที่บุคลากรมีความสามารถในการทำความเข้าใจและประสานงานและเชื่อมโยงกับประชาชนในพื้นที่ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบล[๓๘] เพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกันทางเศรษฐกิจ เพื่อช่วยเหลือส่งเสริมทักษะอาชีพ หรือเพิ่มรายได้ ทั้งที่เป็นและไม่

[๓๗] สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ พรหมน้อย, นายกสมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านจังหวัดอุตรดิตถ์, ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๓๘] สัมภาษณ์ นายวิญญู เคียนยี่คิ้ว, หัวหน้ากองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาว จังหวัดพิจิตร, ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

เป็นทางการ เช่น กลุ่มร้านค้า กลุ่มอาชีพ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้า กลุ่มจักสาน กลุ่มผู้ปลูกอ้อย เป็นต้น ได้เป็นอย่างดี[๓๙]

จุดแข็งที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ในประเด็นการส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเอง ด้านกิจกรรมเรียนรู้สืบทอดองค์ความรู้จากปราชญ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การจักสาน การทอผ้า ดนตรีพื้นบ้าน นั้น บุคลากรสามารถทำความเข้าใจบริบทของชุมชน รู้จักอดทนอดกลั้น และชุมชนมีการตอบสนองในการปฏิบัติตามแผนงานหรือโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ประเด็นนี้ในเชิงบวก[๔๐]

ส่วนประเด็นการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงนั้น มีจุดแข็งที่บุคลากรบางส่วนมีจิตสำนึกตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทยและวัฒนธรรมองค์กร มีความทุ่มเท อดทน และมีความเสียสละในการปฏิบัติตามแผนงานหรือโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งจนสามารถสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ในระดับชุมชน โดยมีองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นแกนหลักในการพัฒนาได้เป็นอย่างดี[๔๑] ซึ่งเกิดจากระบบความคิดและการแสดงผลของความคิดได้อย่างสร้างสรรค์โดยเชื่อมโยงกับประชาชนในพื้นที่ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลได้เป็นอย่างดี

๒) จุดแข็ง ด้านการเกื้อกูล (สมรรถนะด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม)

ในด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม เพื่อการครองตนและประพฤติปฏิบัติถูกต้องเหมาะสม โดยมุ่งประโยชน์ของชุมชนมากกว่าประโยชน์ส่วนตน เพื่อทำหน้าที่ผู้ให้บริการสาธารณะ ผลักดันให้ภารกิจการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการเกื้อกูล ขององค์การบริหารส่วนตำบล สามารถบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในลักษณะการจัดสวัสดิการของชุมชน ความเอื้ออาทรในเรื่องการแบ่งปันผลประโยชน์หรือกำไรจากการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อความสามัคคีของคนในชุมชนที่เข้ามาร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาสิ่งที่เป็นสาธารณประโยชน์ของส่วนรวม ไม่ว่าจะเป็นในประเด็นการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ส่งเสริมสุขอนามัยที่ดี กิจกรรม ลด ละ เลิกอบายมุข เช่น ลดเหล้าเข้าพรรษา การดูแลป้องกันปัญหาในชุมชน การรณรงค์กำจัดลูกน้ำยุงลาย การป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ การรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด เป็นต้นมีจุดแข็งในประเด็นที่บุคลากรมีการพัฒนาศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากเป็นนโยบายหลักของรัฐบาลในการบรรเทาและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านสุขภาพ ปัญหายาเสพติดในชุมชน ซึ่งมีการจัดตั้งหน่วยงานทั้งภาครัฐ และองค์กรอิสระมากมาย ในการส่งเสริมการเกื้อกูลด้านต่าง ๆ ในแง่

---

[๓๙]สัมภาษณ์ นางพสชนัน ฉลอม, นักพัฒนาชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลวังดิน จ.อุตรดิตถ์, ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๔๐]สัมภาษณ์ นายวิชาญ มาแพ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด จ.กำแพงเพชร, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๔๑]สัมภาษณ์ นางสาวชนม์ปกรณ์ เพ็งศิริ, หัวหน้าสำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด จ.กำแพงเพชร, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

สุขภาพของชุมชน โดยมีภาคส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นแกนหลักในการประสานการปฏิบัติ[๔๒] ทำให้บุคลากรมีองค์ความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอในการปฏิบัติงานตามแผนงานหรือโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการเกื้อกูลของคนในชุมชน ซึ่งมีระเบียบ หลักเกณฑ์ และการกำกับติดตาม รวมไปถึงมีกระบวนการในการปรับปรุงแก้ไข โดยภาคส่วนที่ให้การสนับสนุนเป็นผู้นำข้อคิดเห็นไปแก้ไขปรับปรุงเพื่อแสวงหาแนวทางปฏิบัติที่ดีขึ้นอยู่อย่างสม่ำเสมอ โดยไม่คำนึงถึงข้อแตกต่างทางความคิดเห็นในภาคส่วนการเมืองระดับท้องถิ่น หากแต่มุ่งถึงประโยชน์ของประชาชนผู้รับบริการจากโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ เป็นสำคัญโดยส่วนใหญ่[๔๓]

๓) จุดแข็ง ด้านการมีส่วนร่วม (สมรรถนะด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม)

ภารกิจการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการมีส่วนร่วม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในประเด็นจุดแข็งด้านสมรรถนะการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม เพื่อการครองตนและประพฤติปฏิบัติถูกต้องเหมาะสม เพื่อทำหน้าที่ผู้ให้บริการสาธารณะ ผลักดันให้ ขององค์การบริหารส่วนตำบล สามารถบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นมีปัจจัยสำคัญในประเด็นที่ ปัจจุบันยังคงมีข้อจำกัดหลักด้านวัฒนธรรมประชาธิปไตยเชิงลบในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ที่ยังคงมีระบบอุปถัมภ์และกลุ่มพรรคพวกจาก ความสัมพันธ์แบบเครือญาติในชุมชน รวมไปถึงความขัดแย้งในระดับท้องถิ่นอันเกิดจากการเมืองท้องถิ่นเอง ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ทุกฝ่าย ไม่ให้ความสนใจในการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่ใช่ขั้วการเมืองของตนจึงไม่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มากเท่าที่ควร ทำให้เกิดผลเสียต่อผลประโยชน์สาธารณะ เนื่องมาจากภารกิจการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่ถูกพัฒนาได้ตรงจุด และไม่สามารถบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้เท่าที่ควรจะเป็น[๔๔]

อย่างไรก็ดี เนื่องจากระบบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นต้องยึดถือและปฏิบัติตามระเบียบ ข้อกฎหมายและนโยบายของรัฐบาล ตามระบบราชการ ทำให้แม้ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะยังคงมีระบบอุปถัมภ์และกลุ่มพรรคพวก[๔๕] แต่ด้วยระเบียบข้อกฎหมายการได้มาซึ่งแผนงานหรือโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ในประเด็นต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น การร่วมกันพัฒนาชุมชนเพื่อให้คนในชุมชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี การรักษาคุณค่าของประเพณี วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนท้องถิ่นของคนในชุมชน ทุกด้าน จะต้องมีการทำแผนประชาคม และเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะ และแนะนำการพัฒนา รวมถึงการตรวจสอบการดำเนินการได้ทุกช่วงการปฏิบัติตาม

---

[๔๒]สัมภาษณ์ นายปรีชาพัทร์ วิเชียรสรรค์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเนินปอ จ.พิจิตร, ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๔๓]สัมภาษณ์ นายประสิทธิ์ เผือกนาค, ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านเกื้อกูลสวัสดิการอนามัยสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลเนินปอ จ.พิจิตร, ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๔๔]สัมภาษณ์ นายนรินทร์ ไกรบุตร, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลุม จ.สุโขทัย, ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๔๕]สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ พรหมน้อย, นายกสมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านจังหวัดอุตรดิตถ์, ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐[๔๖] ซึ่งถือเป็นจุดแข็งประการหนึ่งของกฎหมายที่ช่วยเสริมจุดแข็งด้านสมรรถนะการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม เพื่อการครองตนและประพฤติปฏิบัติถูกต้องเหมาะสม ในการปฏิบัติตามแผนงานหรือโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการมีส่วนร่วม โดยมุ่งประโยชน์ของชุมชนมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลนั่นเอง[๔๗]

๔.๒.๒.๒ จุดอ่อน Weakness

๑) จุดอ่อน ด้านการพึ่งตนเอง (สมรรถนะด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม)

แม้ว่า บทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม จะมีเพื่อการครองตนและประพฤติปฏิบัติถูกต้องเหมาะสมทั้งตามหลักกฎหมายและคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนหลักการแนวทางในหน้าที่ของตนโดยมุ่งประโยชน์ของชุมชนมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ทั้งนี้เพื่อธำรงรักษาศักดิ์ศรีแห่งหน้าที่ผู้ให้บริการสาธารณะ อีกทั้งเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการสนับสนุนผลักดันให้ภารกิจการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งสามารถบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้[๔๘] จะเป็นสิ่งที่พึงคาดหวังเป็นประการสำคัญ ในการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ทว่าก็ยังอยู่ภายใต้ข้อจำกัดหลักด้านวัฒนธรรมประชาธิปไตยในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ที่ยังคงมีระบบอุปถัมภ์และกลุ่มพรรคพวกจาก ความสัมพันธ์แบบเครือญาติในชุมชน ทำให้เกิดข้อคำถามต่อความโปร่งใสในการได้มาซึ่งบุคลากร พนักงานลูกจ้าง ที่เป็นกลุ่มจากฐานคะแนนนิยมทางการเมือง ส่งผลต่อคุณภาพของบุคลากรและการปฏิบัติงานตามแผนงานและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งในประเด็นต่าง ๆ และแม้กระทั่งการดำเนินการทางวินัย ก็เป็นไปได้ยาก เนื่องจากมักกระทบกลุ่มญาติพี่น้องหรือฐานเสียงทางการเมืองท้องถิ่น[๔๙]

รวมถึงการเปิดโอกาสให้มีการแสดงความเห็นเพื่อปรับปรุงพัฒนาเมื่อเห็นความหย่อนประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ยังคงมีปัญหา เนื่องจากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ได้ส่งผลสืบเนื่อง ทำให้มีการเลือกปฏิบัติ และเกิดความไม่เท่าเทียมกันในการดำเนินการเพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเองในลักษณะการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกันทางเศรษฐกิจ[๕๐]

---

[๔๖]สัมภาษณ์ นายจำเริญ แหวนเพ็ชร, ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมการบริหารจัดการชุมชน สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน, ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๔๗]สัมภาษณ์ จ่าสิบเอกสะท้าน อิ่มอยู่, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาว จ.พิจิตร, ๔ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๔๘]สัมภาษณ์ นายอมร กีรติสุนทร, ผู้อำนวยการศูนย์บริการการฝึกอบรม สถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น, ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๔๙]สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ พรหมน้อย, นายกสมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านจังหวัดอุตรดิตถ์, ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๕๐]สัมภาษณ์ นายวันชัย บุญญา, ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นพึ่งตนเอง ในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลคลองกระจง จ.สุโขทัย, ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

ปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ในส่วนการส่งเสริมให้ชุมชนมีกิจกรรมเรียนรู้สืบทอดองค์ความรู้จากปราชญ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีความต้องการจำเป็นจริงขององค์กรชุมชนในตำบลนั้น ๆอยู่ภายใต้ข้อจำกัดด้านข้อขัดแย้งหรือความไม่เข้าใจกัน อันเกิดมาจากปัญหาระบบอุปถัมภ์และการเลือกปฏิบัติอยู่ ทำให้เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการเลือกปฏิบัติ และส่งผลให้การได้มาซึ่งแผนพัฒนาชุมชน ไม่ถูกตัดสินใจในรูปของนโยบายอันถูกนำไปปฏิบัติจริง เป็นผลเสียต่อผลประโยชน์สาธารณะ เนื่องมาจากภารกิจการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่ถูกพัฒนาได้ตรงจุด และไม่สามารถบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้[๕๑]

๒) จุดอ่อน ด้านการเกื้อกูล (สมรรถนะด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม)

ในการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งนั้น บทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม เป็นแนวทางให้บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินหน้าที่ของตนโดยมุ่งประโยชน์ของชุมชนมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ซึ่งสนับสนุนผลักดันให้ภารกิจการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งสามารถบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทว่าภารกิจด้านส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเองในลักษณะการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกันทางเศรษฐกิจ ก็ยังอยู่ภายใต้ข้อจำกัดหลักด้านการกำกับติดตาม[๕๒]อันเนื่องมาจากขอบข่ายงานในประเด็นการส่งเสริมให้เกิดความเอื้ออาทรในเรื่องการแบ่งปันผลประโยชน์หรือกำไรจากการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน ด้วยความสามัคคีช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกัน จำเป็นต้องมีการจัดสวัสดิการของชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมความสามารถของชุมชนให้มีการช่วยเหลือและแบ่งปันกันของคนในชุมชนนั้น อยู่ภายใต้ข้อจำกัดด้านจำนวนพนักงานและลูกจ้างในองค์การบริหารส่วนตำบลไม่สอดคล้องกับปริมาณงาน เนื่องจากปริมาณงานมีจำนวนมาก แต่พนักงานมีน้อย[๕๓]

ปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ในส่วนการส่งเสริมให้ชุมชนมีกิจกรรมเรียนรู้สืบทอดองค์ความรู้จากปราชญ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ต่างก็อยู่ภายใต้ข้อจำกัดด้านปริมาณงานในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีพื้นที่กว้างขวาง และมีประชากรมาก ทำให้ไม่สามารถจัดให้บริการสาธารณะในด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลนี้ได้อย่างเต็มที่นัก ด้วยข้อจำกัดด้านบุคลากรดังกล่าวข้างต้น[๕๔]

---

[๕๑]สัมภาษณ์ นายประสิทธิ์ เผือกนาค, ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านเกื้อกูลสวัสดิการอนามัยสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลเนินปอ จ.พิจิตร, ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๕๒]สัมภาษณ์ นางสาวสมพร ขอนทอง, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคุยบ้านโอง จ.กำแพงเพชร, ๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๕๓]สัมภาษณ์ นางพสชนัน ฉลอม, นักพัฒนาชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลวังดิน จ.อุตรดิตถ์, ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๕๔]สัมภาษณ์นายทศพล แซ่เตีย, ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านการมีส่วนร่วมวัฒนธรรมชุมชน ในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลุม จ.สุโขทัย, ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

๓) จุดอ่อน ด้านการมีส่วนร่วม (สมรรถนะด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม)

สิ่งสำคัญประการหนึ่งของการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม ในการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง คือจุดอ่อนด้านการมีส่วนร่วม เนื่องจากบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม แม้จะมีเพื่อการครองตนและประพฤติปฏิบัติถูกต้องเหมาะสมทั้งตามหลักกฎหมายและคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนหลักการแนวทางในหน้าที่ของตนโดยมุ่งประโยชน์ของชุมชนมากกว่าประโยชน์ส่วนตน เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการสนับสนุนผลักดันให้ภารกิจการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งสามารถบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จะเป็นสิ่งที่พึงคาดหวังเป็นประการสำคัญ ในการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นวิถีประชาธิปไตยที่ควรเกิดขึ้นจากการมีการกระจายอำนาจและจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับท้องถิ่น[๕๕] แต่จากการที่ประชาชนมักไม่ให้ความสำคัญกับกระบวนการตรวจสอบการดำเนินการตามแผนงานหรือโครงการเพื่อการเสริมสร้างความเข้มแข็ง หรือหากมี มักเป็นในลักษณะการจัดตั้ง ทำให้บุคลากรขาดข้อมูลที่แท้จริงในการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางในการกำกับติดตาม รวมไปถึงการปรับปรุงพัฒนางานที่ได้มาจากกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในชุมชนในเขตพื้นที่บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลได้มากนัก[๕๖]

๔.๒.๒.๓ โอกาส Opportunity

๑) โอกาส ด้านการพึ่งตนเอง (สมรรถนะด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม)

โอกาสเพื่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานตามเป้าหมายตามหน้าที่เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเอง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในลักษณะการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกันทางเศรษฐกิจ โดยยึดหลักสมรรถนะด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรมมีโอกาสจากปัจจัยภายนอก ในประเด็นภาวะผู้นำของผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับเลือกตั้งโดยตรงมาจากประชาชน ทำให้ผู้ที่จะเข้ามาดำรงตำแหน่งนั้น ต้องมีความสามารถในการทำความเข้าใจและประสานงาน และเชื่อมโยงกับประชาชนในพื้นที่ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบล[๕๗] ด้วยเหตุนี้ ปัจจัยดังกล่าวจึงเอื้อต่อการดำเนินงานส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกันทางเศรษฐกิจ เพื่อช่วยเหลือส่งเสริมทักษะอาชีพ หรือเพิ่มรายได้ ทั้งที่เป็นและไม่เป็นทางการ เช่น กลุ่มร้านค้า กลุ่มอาชีพ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้า กลุ่มจักสาน กลุ่มผู้ปลูกอ้อย เป็นต้น ได้เป็นอย่างดี[๕๘]

---

[๕๕] สัมภาษณ์ นางสาวเพ็ญแข ศรีสุทธิกุล, ผู้อำนวยการสำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน, ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๕๖] สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ พรหมน้อย, นายกสมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านจังหวัดอุตรดิตถ์, ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๕๗] สัมภาษณ์ ดร.อัจฉราวรรณ มณีขัติย์, ผู้อำนวยการสถาบันการพัฒนาชุมชน, ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๕๘] สัมภาษณ์ นายวิชาญ มาแพ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด จ.กำแพงเพชร, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

ในขณะที่ ประเด็นการส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเอง ด้านกิจกรรมเรียนรู้สืบทอดองค์ความรู้จากปราชญ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น นั้น ผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่จะต้องสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัวกับประชาชนเพื่อเป็นฐานคะแนนเสียงสนับสนุน ผ่านกิจกรรมประเพณีต่าง ๆ ในชุมชน เช่น การร่วมกิจกรรมงานบำเพ็ญกุศลศพ หรืองานมงคลต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อแสดงตนให้ปรากฏและแสวงหาความใกล้ชิดเพื่อทำความรู้จักกับประชาชนในชุมชนอยู่เป็นปกติอยู่แล้ว[๕๙] และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง บุคคลผู้เป็นผู้ทรงภูมิปัญญาหรือปราชญ์ในท้องถิ่น มักจะเป็นบุคคลที่เป็นที่เคารพนับถือของชุมชน มีเครือข่ายความสัมพันธ์แบบเครือญาติที่กว้างขวาง ทำให้ผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีความรู้จักกับผู้ทรงภูมิปัญญาในท้องถิ่นโดยสภาพอยู่แล้ว จึงเป็นปัจจัยที่เป็นโอกาสเกื้อหนุนต่อการที่ผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนตำบล สามารถทำงานคล่องตัว โดยใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวได้[๖๐] ทั้งในประเด็นการกำกับติดตาม การรับฟังข้อเสนอแนะ เชิงปรับปรุงพัฒนาเมื่อปราชญ์ชุมชนเห็นความหย่อนประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งได้โดยตรง ซึ่งในประเด็นด้านการส่งเสริมการประกอบอาชีพเกษตรทฤษฎีใหม่หรือการประกอบอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ในบางกรณีผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่นก็มีบทบาทสำคัญในการเสนอแนะการพัฒนา กำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง จนเป็นที่เคารพนับถือ และได้รับการยอมรับเป็นผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนตำบลเองก็มีเช่นกัน[๖๑] ซึ่งจากการที่ผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนตำบล มีความจำเป็นที่จะต้องรู้จักอดทนอดกลั้นต่อการถูกตำหนิ และสามารถตอบสนองอย่างสร้างสรรค์ เมื่อมีคำชี้แนะและแนะนำต่าง ๆ จากปราชญ์ชุมชน เพื่อความมั่นคงของฐานคะแนนเสียง และการได้รับการยอมรับในการเมืองท้องถิ่น สิ่งเหล่านี้จึงเป็นโอกาสเกื้อหนุนการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเองขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยยึดหลักสมรรถนะด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรมได้เป็นอย่างดียิ่ง[๖๒]

๒) โอกาส ด้านการเกื้อกูล (สมรรถนะด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม)

โอกาสเพื่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานตามเป้าหมายตามหน้าที่เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการเกื้อกูล ขององค์การบริหารส่วนตำบลในลักษณะการจัดสวัสดิการของชุมชน ความเอื้ออาทรในเรื่องการแบ่งปันผลประโยชน์หรือกำไรจากการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อความสามัคคีของคนในชุมชนที่เข้ามาร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาสิ่งที่เป็นสาธารณประโยชน์ของส่วนรวม ไม่ว่าจะเป็นในประเด็นการจัดสภาพแวดล้อมทาง

---

[๕๙] สัมภาษณ์ จ่าสิบเอกสะท้าน อิ่มอยู่, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาว จ.พิจิตร, ๔ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๖๐] สัมภาษณ์ นายวันชัย บุญญา, ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นพึ่งตนเอง ในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลคลองกระจง จ.สุโขทัย, ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๖๑] สัมภาษณ์ นายบุญทา จันทะคุณ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลชาติตระการ จ.พิษณุโลก, ๔ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๖๒] สัมภาษณ์ นายจำเริญ แหวนเพ็ชร, ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมการบริหารจัดการชุมชน สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน, ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

สังคมที่ส่งเสริมสุขอนามัยที่ดี กิจกรรมลด ละ เลิกอบายมุข เช่น ลดเหล้าเข้าพรรษา การดูแลป้องกันปัญหาในชุมชน การรณรงค์กำจัดลูกน้ำยุงลาย การป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ การรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด เป็นต้นโดยยึดหลักสมรรถนะด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม มีโอกาสจากปัจจัยภายนอก ในประเด็นสภาพพื้นที่ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่ไม่มีขนาดที่ใหญ่และกว้างขวางมากเกินไปเช่นกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ ทำให้สะดวกในการตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการให้บริการงานสาธารณะได้อย่างทั่วถึง[๖๓] และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบล ยังคงมีระบบกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในระดับการปกครองท้องที่อีกด้วย ซึ่งหากมีการบูรณาการอย่างดีแล้ว ก็สามารถช่วยเหลือพัฒนางานให้บริการสาธารณะได้ดียิ่ง[๖๔]

รวมทั้งในพื้นที่ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น สถาบันครอบครัวยังเป็นรูปแบบสังคมชนบท มีการอาศัยอยู่เป็นครอบครัวใหญ่ ทำให้สถาบันครอบครัวมีความเข้มแข็ง มีความอบอุ่นในครอบครัว และความสัมพันธ์แบบเครือญาติที่ช่วยเหลือพึ่งพากัน ทำให้ปัญหาทางสังคมไม่มากเท่าเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ ทำให้เอื้อต่อกระบวนการสมรรถนะด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม ที่ประชาชนสามารถใช้เครือข่ายในการเข้ามาร่วมตรวจสอบกำกับการดำเนินงาน รวมถึงเสนอแนะข้อคิดเห็นในเชิงปรับปรุงพัฒนาตามภารกิจการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการเกื้อกูล ขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้ง่ายกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่[๖๕] และผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดจากการดำเนินการจัดสวัสดิการต่าง ๆ ก็สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลกันได้ง่ายผ่านระบบเครือข่ายความสัมพันธ์เครือญาติ นำมาซึ่งการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบวิพากษ์วิจารณ์ อันเกื้อกูลต่อกระบวนการที่มีความโปร่งใสขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดให้บริการสาธารณะได้เป็นอย่างดี[๖๖]

๓) โอกาส ด้านการมีส่วนร่วม (สมรรถนะด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม)

โอกาสเพื่อการสร้างสรรค์พัฒนาการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการมีส่วนร่วม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในประเด็นด้านสมรรถนะการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม เพื่อการครองตนและประพฤติปฏิบัติถูกต้องเหมาะสม เพื่อทำหน้าที่ผู้ให้บริการสาธารณะของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นมีปัจจัยสำคัญในประเด็นที่ ปัจจุบันนั้น องค์การบริหารส่วนตำบล จำเป็นต้องบริหารงานโดยมุ่งเน้นหลักธรรมาภิบาล และการมีส่วนร่วมถือเป็นประเด็นสำคัญของหลักการดังกล่าว นอกจากนี้ยังมีการตราพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหาร

---

[๖๓]สัมภาษณ์ นายบุญทา จันทะคุณ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลชาติตระการ จ.พิษณุโลก, ๔ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๖๔]สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ พรหมน้อย, นายกสมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านจังหวัดอุตรดิตถ์, ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๖๕]สัมภาษณ์ นายวิญญู เคียนยี่คิ้ว, หัวหน้ากองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาว จังหวัดพิจิตร, ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๖๖]สัมภาษณ์ นายวันชัย บุญญา, ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นพึ่งตนเอง ในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลคลองกระจง จ.สุโขทัย, ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

บ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖[๖๗] ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมเป็นหลักสำคัญ และนอกจากนั้น การบริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ภายใต้ระเบียบ ข้อกฎหมายทำให้เมื่อเกิดข้อขัดแย้ง ในขั้นตอนกระบวนการใด ๆ ในกระบวนการได้มาซึ่งแผนงานหรือโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ในประเด็นต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น การร่วมกันพัฒนาชุมชนเพื่อให้คนในชุมชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี การรักษาคุณค่าของประเพณี วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนท้องถิ่นของคนในชุมชน ทุก ๆ ด้าน จะต้องยึดหลักกฎหมายและระเบียบที่มีอยู่ และอยู่ภายใต้การตรวจสอบการดำเนินการได้ทุกช่วงการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐[๖๘] ซึ่งถือเป็นโอกาสจากปัจจัยภายนอก ที่ช่วยเสริมให้สมรรถนะการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม เพื่อการครองตนและประพฤติปฏิบัติถูกต้องเหมาะสม ในการปฏิบัติตามแผนงานหรือโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถบรรเทาปัญหาความขัดแย้งด้วยความโปร่งใส และเป็นไปได้โดยมีประสิทธิภาพ[๖๙]

๔.๒.๒.๔ อุปสรรค Threat

๑) อุปสรรค ด้านการพึ่งตนเอง (สมรรถนะด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม)

อุปสรรคอันเกิดจากปัจจัยภายนอกบริบทของบุคลากร ที่ส่งผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วนตำบล ในด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม และเป็นอุปสรรคต่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเอง ยังคงอยู่ภายใต้ข้อจำกัดที่ พนักงานและลูกจ้างที่มีความรู้ความสามารถและสอดคล้องกับปริมาณงานยังคงมีอุปสรรค เนื่องจากปัญหาจากระบบอุปถัมภ์และความสัมพันธ์เครือญาติได้ส่งผลสืบเนื่องดังกล่าว ประกอบกับปริมาณงานส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเองขององค์การบริหารส่วนตำบล มีจำนวนมาก แต่พนักงานมีน้อยเนื่องจากมีอุปสรรคในด้านงบประมาณ ความไม่สอดคล้องกันระหว่างปัญหาและบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการแก้ไขพัฒนา จึงเป็นปัญหาสืบเนื่องกันทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลยังคง “พัฒนาได้ยาก”[๗๐]

อุปสรรคที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ในส่วนการส่งเสริมให้ชุมชนมีกิจกรรมเรียนรู้สืบทอดองค์ความรู้จากปราชญ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีความต้องการจำเป็นจริงขององค์กรชุมชนในตำบลนั้น ๆ อยู่ภายใต้ข้อจำกัดด้านพนักงานบรรจุใหม่ ที่อาจขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและขอบข่ายของงานในหน้าที่ทำให้ภารกิจการเสริมสร้างชุมชน

---

[๖๗]สัมภาษณ์ นายอมร กีรติสุนทร, ผู้อำนวยการศูนย์บริการการฝึกอบรม สถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น, ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๖๘]สัมภาษณ์ นายจำเริญ แหวนเพ็ชร, ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมการบริหารจัดการชุมชน สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน, ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๖๙]สัมภาษณ์ นางสาวชนม์ปกรณ์ เพ็งศิริ, หัวหน้าสำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด จ.กำแพงเพชร, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๗๐]สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ พรหมน้อย, นายกสมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านจังหวัดอุตรดิตถ์, ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

เข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการพึ่งตนเองไม่ถูกพัฒนาได้ตรงจุด และไม่สามารถบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้[๗๑]

๒) อุปสรรค ด้านการเกื้อกูล (สมรรถนะด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม)

อุปสรรคอันเกิดจากปัจจัยภายนอกบริบทของบุคลากร ที่ส่งผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วนตำบล ในการมุ่งผลสัมฤทธิ์ และเป็นอุปสรรคต่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเอง ยังคงอยู่ภายใต้ข้อจำกัดที่การดำเนินการตามแผนงานหรือโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการเกื้อกูลทั้งที่เป็นการช่วยเหลือสงเคราะห์จัดสวัสดิการในชุมชน การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ส่งเสริมสุขอนามัยที่ดีการดูแลป้องกันปัญหาในชุมชนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และการส่งเสริมสุขภาพเพื่อช่วยเหลือกันยังคงไม่มีไม่มีการกำกับติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานในเชิงคุณภาพ ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องทั้งกระบวนการอย่างชัดเจน ซึ่งสภาพที่เป็นต่างเป็นไปในลักษณะต่างคนต่างทำ ในขณะที่กรอบประเด็นงานด้านการเกื้อกูล มีความเกี่ยวข้องกับงานสุขอนามัย สวัสดิการและสุขภาพ ซึ่งเป็นงานที่ต้องอาศัยการส่งเสริมและกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอในระยะยาว[๗๒]

อย่างไรก็ดี ปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ที่ส่งผลกระทบต่อการส่งเสริมให้ชุมชนมีกิจกรรมเรียนรู้ และการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ต่างก็อยู่ภายใต้ข้อจำกัดด้านปริมาณงานที่มีจำนวนมาก และความขัดแย้งจากการเมืองท้องถิ่น รวมไปถึงความไม่ต่อเนื่องของนโยบาย ทำให้การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานในเชิงคุณภาพไม่มีหรือมีอยู่ต่างเป็นไปได้อย่างไม่มีประสิทธิภาพมากนัก ส่งผลต่อความล้มเหลวของแผนงานหรือโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการเกื้อกูลได้[๗๓]

๓) อุปสรรค ด้านการมีส่วนร่วม (สมรรถนะด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม)

อุปสรรคอันเกิดจากปัจจัยภายนอกบริบทของบุคลากร ที่ส่งผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วนตำบล ในด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม และเป็นอุปสรรคต่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการมีส่วนร่วมยังคงอยู่ภายใต้ข้อจำกัดหลักด้านวัฒนธรรมประชาธิปไตยเชิงลบในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล

---

[๗๑]สัมภาษณ์ นายประสิทธิ์ เผือกนาค, ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านเกื้อกูลสวัสดิการอนามัยสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลเนินปอ จ.พิจิตร, ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๗๒]สัมภาษณ์ นายปรีชาพัทร์ วิเชียรสรรค์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเนินปอ จ.พิจิตร, ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๗๓]สัมภาษณ์ นายนรินทร์ ไกรบุตร, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลุม จ.สุโขทัย, ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

ที่ยังคงมีระบบอุปถัมภ์และกลุ่มพรรคพวกจาก ความสัมพันธ์แบบเครือญาติในชุมชน รวมไปถึงความขัดแย้งในระดับท้องถิ่นอันเกิดจากการเมืองท้องถิ่นเอง[๗๔]

ทำให้ในกระบวนการเพื่อให้มีการได้มาซึ่งแผนพัฒนาชุมชน อาจไม่ประสบผลสำเร็จมากนัก อันเนื่องมาจากประชาชนส่วนใหญ่ทุกฝ่าย ไม่ให้ความร่วมมืออย่างจริงใจในการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่ใช่ขั้วการเมืองของตน จึงไม่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มากเท่าที่ควร เช่น ในการประชาคมจัดทำแผน จึงอาจเกิดการจัดตั้ง โดยเฉพาะประชากรแฝง จากกลุ่มผลประโยชน์ที่ต้องการเสนอนแผนพัฒนาหรือนโยบายในกระบวนการระดับชุมชนที่มีความขัดแย้งแบ่งฝ่าย

แผนพัฒนาที่ถูกตัดสินใจในรูปของนโยบายอันถูกนำไปปฏิบัติจริง จึงเป็นแผนหรือนโยบายที่ไม่ได้เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน อันเกิดจากความต้องการของประชาชนทุกฝ่ายในชุมชนนั้น ๆ โดยภาพรวม แต่เป็นไปในลักษณะจัดกระทำรูปแบบเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบล[๗๕]

ซึ่งจุดอ่อนเหล่านี้ ส่งต่อไปถึงกระบวนการอื่น ๆ ในการกำกับติดตาม การไม่เข้ามาร่วมในกิจกรรมสาธารณะ การไม่เข้าร่วมเสนอแนะแสดงความคิดเห็นโดยเปิดเผยในการปฏิบัติงานตามแผนงานและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ทำให้ไม่มีการปรับปรุงแก้ไขจริง ทำให้เกิดผลเสียต่อผลประโยชน์สาธารณะ เนื่องมาจากภารกิจการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่ถูกพัฒนาได้ตรงจุด และไม่สามารถบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ อันเนื่องมาจากการกำหนดแผนงานหรือโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นมากกว่า การวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการอย่างแท้จริงอย่างรอบด้านจากทุกภาคส่วนในชุมชนนั้น[๗๖]

ตารางที่ ๔.๒ แสดงตารางสรุปความถี่ ร้อยละ และจำนวนผู้ตอบประเด็นสภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม

ประเด็น	ปริมาณ	
	ความถี่	รูปหรือคนที่
สภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม	๑๗	๕, ๖, ๗, ๘, ๙, ๑๐, ๑๑, ๑๒, ๑๓, ๑๔, ๑๕, ๑๖, ๑๘, ๑๙, ๒๐, ๒๑, ๒๒

[๗๔]สัมภาษณ์ นายนรินทร์ ไกรบุตร, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลุม จ.สุโขทัย, ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๗๕]สัมภาษณ์ นายวันชัย บุญญา, ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นพึ่งตนเอง ในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลคลองกระจง จ.สุโขทัย, ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๗๖]สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ พรหมน้อย, นายกสมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านจังหวัดอุตรดิตถ์, ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

๔.๒.๓ สภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน

๔.๒.๓.๑ จุดแข็ง Strength

๑) จุดแข็ง ด้านการพึ่งตนเอง (สมรรถนะด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน)

ประเด็นจุดแข็งด้านสมรรถนะความเข้าใจในองค์กรและระบบงานของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานตามเป้าหมายตามหน้าที่เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเอง ขององค์การบริหารส่วนตำบลในลักษณะการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกันทางเศรษฐกิจ มีจุดแข็งในประเด็นที่บุคลากรและผู้บริหารระดับหน่วยงานมีความเข้าใจในขอบข่ายงานที่รับผิดชอบ สามารถบริหารจัดการทรัพยากรต่างๆ ที่มีอยู่ เพื่อสนองตอบต่อนโยบาย[๗๗] เพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกันทางเศรษฐกิจ เพื่อช่วยเหลือส่งเสริมทักษะอาชีพ หรือเพิ่มรายได้ ทั้งที่เป็นและไม่เป็นทางการ ที่ตนรับผิดชอบได้ดี ทั้งในด้านการประสานงาน และการนำการปฏิบัติลงสู่ชุมชน[๗๘]

อย่างไรก็ดี จุดแข็งที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ในประเด็นการส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเอง ด้านกิจกรรมเรียนรู้สืบทอดองค์ความรู้จากปราชญ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้น เนื่องจากผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ทำให้มีความเข้าใจในองคาพยพและความสัมพันธ์ในระดับชุมชน รวมถึงภูมิศาสตร์ที่ตั้งของศูนย์ปราชญ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี[๗๙] ในขณะที่ประเด็นการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ นั้น มีจุดแข็งที่บางครั้งผู้บริหารผู้นำท้องถิ่น ซึ่งได้รับเลือกมาจากประชาชน มีอาชีพเกษตรกร ทำให้มีความเข้าใจในประเด็นงานวิถีเกษตรกรรมซึ่งมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่[๘๐]ซึ่งจุดเด่นนี้ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลบางแห่งประสบผลสำเร็จ จากการที่สามารถทำความเข้าใจความสัมพันธ์ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ระหว่างเครือข่ายการเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ในแต่ละชุมชนในเขตพื้นที่บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ๆ ได้[๘๑] ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาความเชี่ยวชาญของบุคลากร

---

[๗๗]สัมภาษณ์ จ่าสิบเอกสะท้าน อิ่มอยู่, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาว จ.พิจิตร, ๔ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๗๘]สัมภาษณ์ นายวิญญู เคียนยี่คิ้ว, หัวหน้ากองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาว จังหวัดพิจิตร, ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๗๙]สัมภาษณ์ นายจำเริญ แหวนเพ็ชร, ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมการบริหารจัดการชุมชน สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน, ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๘๐]สัมภาษณ์ นายบุญทา จันทะคุณ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลชาติตระการ จ.พิษณุโลก, ๔ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๘๑]สัมภาษณ์ นายวิชาญ มาแพ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด จ.กำแพงเพชร, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

ในองค์การบริหารส่วนตำบลอันมีสาเหตุมาจากผู้บริหารในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้นำ ผู้ทำและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง[๘๒]

๒) จุดแข็ง ด้านการเกื้อกูล (สมรรถนะด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน)

จุดแข็งอันเกิดจากปัจจัยบริบทของสมรรถนะบุคลากรด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน ที่ส่งผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วนตำบล และเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมต่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการเกื้อกูลในลักษณะการจัดสวัสดิการของชุมชน ความเอื้ออาทรในเรื่องการแบ่งปันผลประโยชน์หรือกำไรจากการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อความสามัคคีของคนในชุมชนที่เข้ามาร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาสิ่งที่เป็นสาธารณประโยชน์ของส่วนรวม ไม่ว่าจะเป็นในประเด็นการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ส่งเสริมสุขอนามัยที่ดี การดูแลป้องกันปัญหาในชุมชนต่าง ๆ ล้วนมีจุดแข็งในประเด็นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ถูกจัดตั้งขึ้นโดยมีความมุ่งหมายในการกระจายอำนาจในการจัดกระทำบริการสาธารณะให้แก่ประชาชน ทำให้โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความเป็นอิสระและความคล่องตัวในการดำเนินงานต่าง ๆ และมีความอิสระในการใช้งบประมาณ ในขณะที่ก็ยังใช้ระเบียบข้อกฎหมายเป็นหลักในการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการได้ ดังนั้นการบริหารบุคคล และการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในองค์การบริหารส่วนตำบล จึงมีความเป็นอิสระเท่าที่กฎหมายกำหนดให้ และสามารถจัดหาลูกจ้างหรือพนักงานจ้างเพื่อเสริมภารกิจการให้บริการสาธารณะเพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการเกื้อกูลในกรอบประเด็นต่าง ๆ ให้สามารถสนองตอบต่อความต้องการและการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนได้อย่างทั่วถึง[๘๓]

๓) จุดแข็ง ด้านการมีส่วนร่วม (สมรรถนะด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน)

ภารกิจการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการมีส่วนร่วม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในประเด็นจุดแข็งด้านสมรรถนะด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจทักษะในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย รวมถึงสามารถใช้สื่อ และเทคนิคต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานของตนเองเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ เพื่อทำหน้าที่ผู้ให้บริการสาธารณะ ผลักดันให้ ขององค์การบริหารส่วนตำบล สามารถบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้นั้นมีปัจจัยสำคัญในประเด็นที่ตัวบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลบางส่วนเป็นคนในชุมชนที่ตั้งเขตบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ๆ เอง ทำให้มีความเข้าใจความสัมพันธ์เชิงอำนาจของผู้มีบทบาทสำคัญในชุมชน เพื่อประโยชน์ในการเชื่อมโยงกลุ่มเครือข่ายผลประโยชน์[๘๔] เครือข่ายองค์กร และเครือข่ายการเมือง

---

[๘๒]สัมภาษณ์ นางสาวชนม์ปกรณ์ เพ็งศิริ, หัวหน้าสำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด จ. กำแพงเพชร, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๘๓]สัมภาษณ์ นายอมร กีรติสุนทร, ผู้อำนวยการศูนย์บริการการฝึกอบรม สถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น, ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๘๔]สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ พรหมน้อย, นายกสมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านจังหวัดอุตรดิตถ์, ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

ท้องถิ่น และสามารถนำมาผลักดันการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมจากชุมชนได้[๘๕]

อย่างไรก็ดี จุดแข็งที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ในประเด็นการส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการการมีส่วนร่วม ในประเพณีวัฒนธรรมต่าง ๆ ของชุมชน ก็เป็นจุดแข็งอีกประการหนึ่งที่ทำให้บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่นั้น ๆ สามารถเข้าร่วมกิจกรรมสร้างเครือข่าย และค้นคว้าหากรณีศึกษา หรือข้อเสนอแนะในการดำเนินงานส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ในภารกิจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี เนื่องจากการทำงานเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งนั้น สิ่งสำคัญคือการทำงานโดยอยู่บนหลักพื้นฐานของการเคารพประเพณีปฏิบัตินิยมและวัฒนธรรมของแต่ละชุมชน ซึ่งหากบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่เข้าไปร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งที่เป็นทางการที่ได้รับเชิญ และงานประเพณีที่ไม่เป็นทางการเหล่านี้ ย่อมทำให้ไม่สามารถเข้าไปทำความสัมพันธ์กับชุมชนได้[๘๖] และส่งผลต่อการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งที่มาจาก “หอคอย” แต่ไม่ได้มาจากผู้ลงมือปฏิบัติด้วยความเข้าใจจริงในฐานะ “ส่วนหนึ่งของชุมชน” นั่นเอง[๘๗]

๔.๒.๓.๒ จุดอ่อน Weakness

๑) จุดอ่อน ด้านการพึ่งตนเอง (สมรรถนะด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน)

บทบาทหน้าที่ของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ในด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน มีพฤติกรรมที่คาดหวังในการเป็นผู้ที่มีความขวนขวาย สนใจใฝ่รู้ เพื่อ พัฒนาศักยภาพ ความรู้ความสามารถของตนในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ด้วยการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ พัฒนาตนเอง รู้จักพัฒนา ปรับปรุง ประยุกต์ใช้ความรู้เชิงวิชาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ากับการปฏิบัติงานในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งให้เกิดผลสัมฤทธิ์[๘๘]

อย่างไรก็ดี จุดอ่อนในแง่ของสมรรถนะบุคลากร **ด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน** ในองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเอง ในลักษณะการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกันทางเศรษฐกิจ อยู่ภายใต้ข้อจำกัดหลักด้านความรู้ความเข้าใจของบุคลากรและผู้บริหาร ทำให้ไม่สามารถที่จะสนับสนุนส่งเสริมให้มีการนำวิชาการ ความรู้ หรือ

---

[๘๕]สัมภาษณ์ นางสาวชนม์ปกรณ์ เพ็งศิริ, หัวหน้าสำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด จ.กำแพงเพชร, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๘๖]สัมภาษณ์นายทศพล แซ่เตีย, ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านการมีส่วนร่วมวัฒนธรรมชุมชน ในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลุม จ.สุโขทัย, ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๘๗]สัมภาษณ์ นางสาวเพ็ญแข ศรีสุทธิกุล, ผู้อำนวยการสำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน, ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๘๘]สัมภาษณ์ นายอมร กีรติสุนทร, ผู้อำนวยการศูนย์บริการการฝึกอบรม สถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น, ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

เทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งได้มากนักในบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีภาระงานหลากหลายด้านในการให้บริการสาธารณะ[๘๙]

ส่วนการส่งเสริมให้ชุมชนมีกิจกรรมเรียนรู้สืบทอดองค์ความรู้จากปราชญ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นและการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ภายใต้ข้อจำกัดด้านความไม่เข้าใจในบริบทพื้นฐานวัฒนธรรมวิถีท้องถิ่น อันเนื่องมาจากบุคลากรบางส่วนอยู่นอกพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ไม่มีการผูกสัมพันธภาพอย่างไม่เป็นทางการในระดับเครือญาติ และการประสานงานเพื่อทำความสัมพันธ์และความเข้าใจในบริบทท้องถิ่นเป็นไปในลักษณะระบบราชการ ไม่สามารถทำงานล่วงเวลาได้มากนัก ในขณะที่ประเพณีพิธีกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการสืบทอดองค์ความรู้จากปราชญ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ไม่มีกำหนดตายตัวเหมือนเวลาราชการ บ่อยครั้งที่มีกิจกรรมในวันหยุดราชการ ด้วยสาเหตุนี้ จึงทำให้บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลมักไม่มีความกว้างขวางพอ และขาดความคุ้นเคยกับชุมชน ที่จะทำความรู้จักกับปราชญ์ชุมชนได้ทั้งหมด และส่งผลต่อการขาดความรู้ที่เพียงพอกับภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลในประเด็นดังกล่าวได้เช่นกัน[๙๐]

๒) จุดอ่อน ด้านการเกื้อกูล (สมรรถนะด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน)

จุดอ่อนในแง่ของสมรรถนะบุคลากร **ด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน** ในองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการเกื้อกูล ในลักษณะส่งเสริมในการจัดสวัสดิการของชุมชน เพื่อความสามัคคี และการช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกันของคนในชุมชน และเพื่อแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาสิ่งที่เป็นสาธารณประโยชน์ของส่วนรวมด้วยตัวชุมชนเอง อยู่ภายใต้ข้อจำกัดหลักด้านบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ส่วนใหญ่เป็นพนักงาน หรือลูกจ้าง ซึ่งอาจมีภาระหนี้สินส่วนตัวมีความกังวล ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการขาดความรู้ด้านความเชี่ยวชาญในการจัดการปัญหาเศรษฐกิจส่วนบุคคล ทำให้ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานที่ไม่สามารถทำได้เต็มที่นัก[๙๑]

จุดอ่อนที่สำคัญอีกประการหนึ่ง**ด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน** เพื่อการสืบทอดองค์ความรู้จากปราชญ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ส่งเสริมสุขอนามัยที่ดี เพื่อส่งเสริมการช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกันของคนในชุมชน คือการที่พนักงานจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้รับการพัฒนาตนเองด้านทักษะความรู้การฝึกอบรมเพื่อให้มีองค์ความรู้ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ และขาดกระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตเกี่ยวกับหน้าที่ความ

---

[๘๙]สัมภาษณ์ นางพสชนัน ฉลอม, นักพัฒนาชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลวังดิน จ.อุตรดิตถ์, ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๙๐]สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ พรหมน้อย, นายกสมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านจังหวัดอุตรดิตถ์, ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๙๑]สัมภาษณ์ นายนรินทร์ ไกรบุตร, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลุม จ.สุโขทัย, ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

รับผิดชอบในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนางานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ทำให้ปฏิบัติงานได้ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร[๙๒]

๓) จุดอ่อน ด้านการมีส่วนร่วม (สมรรถนะด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน)

สิ่งสำคัญประการหนึ่งของสมรรถนะด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน ในการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง คือ จุดอ่อนด้านการมีส่วนร่วม เนื่องจากบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในด้านการสร้างความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน แม้จะมีความเกี่ยวข้องกับความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ได้อย่างหลากหลาย เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้น เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการสนับสนุนผลักดันให้ภารกิจการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งสามารถบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จะเป็นสิ่งที่พึงคาดหวังเป็นประการสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นวิถีประชาธิปไตยที่ควรเกิดขึ้นจากการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล แต่จากทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในระดับผู้บริหาร มักขาดความเข้าใจ และมีลักษณะใช้ความคิดส่วนตัวเป็นหลัก และใช้ระบบเครือญาติมากเกินไป ไม่คำนึงถึงกระบวนการมีส่วนร่วม และกฎระเบียบของราชการทำให้ไม่สามารถสนับสนุนให้เกิดบรรยากาศแห่งการพัฒนาความเชี่ยวชาญในองค์กร อันจะนำไปสู่การพัฒนางานการส่งเสริมด้านการมีส่วนร่วมได้มากนัก

จุดอ่อนที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือที่ตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลหลายแห่งอยู่ไกลจากที่ตั้งของชุมชน ด้วยระยะห่างดังกล่าว อาจทำให้บุคลากรขาดการสั่งสมการเรียนรู้ในเรื่องการรวมตัวกันของคนในชุมชน ส่งผลให้การจัดการและการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาหรือการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน ไม่สามารถตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร[๙๓]

๔.๒.๓.๓ โอกาส Opportunity

๑) โอกาส ด้านการพึ่งตนเอง (สมรรถนะด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน)

ประเด็นด้านโอกาสการพัฒนาสมรรถนะความเข้าใจในองค์กรและระบบงานของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานตามเป้าหมายตามหน้าที่เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเอง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในลักษณะการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกันทางเศรษฐกิจ มีโอกาสในประเด็นที่ พนักงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง และมีการกำหนดแผนอัตรากำลังของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลและพนักงานจ้างตามโครงสร้าง ทำให้พนักงานและลูกจ้างทำหน้าที่ ๆ ตนรับผิดชอบได้ดี ทั้งในด้านการประสานงาน

---

[๙๒]สัมภาษณ์ นางสาวสมพร ขอนทอง, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคุยบ้านโอง จ.กำแพงเพชร, ๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๙๓]สัมภาษณ์นายทศพล แซ่เตีย, ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านการมีส่วนร่วมวัฒนธรรมชุมชน ในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลุม จ.สุโขทัย, ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

และการนำการปฏิบัติลงสู่ชุมชน[๙๔] ในขณะที่มีโอกาสจากปัจจัยภายนอก ในประเด็นที่ภาคเอกชน รวมไปถึงหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในปัจจุบัน ต่างมีนโยบายในการส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกันทางเศรษฐกิจ เพื่อช่วยเหลือส่งเสริมทักษะอาชีพ หรือเพิ่มรายได้ ทั้งที่เป็นและไม่เป็นทางการ เช่น การจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ชุมชนตามแนวพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งรวมไปถึงในประเด็นการส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเอง ด้านกิจกรรมเรียนรู้สืบทอดองค์ความรู้จากปราชญ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้น ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องมีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ทำให้มีความเข้าใจในองคาพยพและความสัมพันธ์ในระดับชุมชน รวมถึงภูมิศาสตร์ที่ตั้งของศูนย์ปราชญ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีอีกด้วย[๙๕]

๒) โอกาส ด้านการเกื้อกูล (สมรรถนะด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน)

โอกาสด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน ที่ส่งผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วนตำบล และเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมต่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการเกื้อกูลมีจุดแข็งในประเด็นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีทรัพยากรในการบริหาร และใกล้ชิดชุมชนท้องถิ่น ซึ่งมีความแตกต่างจากหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่ไม่ได้มีที่ตั้งและอยู่ใกล้ชิดกับชุมชนได้มากเท่าองค์การบริหารส่วนตำบล[๙๖] ทำให้การจัดสวัสดิการของชุมชน เพื่อสร้างความเอื้ออาทรในเรื่องการแบ่งปันผลประโยชน์หรือกำไรจากการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อความสามัคคีของคนในชุมชน และการส่งเสริมกิจกรรมเพื่อการเข้ามาร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาสิ่งที่เป็นประโยชน์ของส่วนรวม ไม่ว่าจะเป็นในประเด็นการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ส่งเสริมสุขอนามัยที่ดี การดูแลป้องกันปัญหาในชุมชนต่าง ๆ เอื้อต่อการที่บุคลากรสามารถ ค้นคว้าหาแนวทางหรือวิธีการ เพื่อนำมารวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ เป็นแผนพัฒนาและแก้ไขปัญหา ตลอดจนสร้างนวัตกรรมใหม่ด้วยการใช้ทรัพยากรในการบริหารในองค์การบริหารส่วนตำบล จนเป็นที่ยอมรับ สามารถตอบสนองต่อประเด็นปัญหาและความต้องการได้ตรงจุด เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบล สามารถคิดค้นเครื่องมือที่สามารถให้บริการสาธารณะใหม่ ๆ และได้รับข้อมูลทันสมัยจากเครือข่ายชุมชน ที่สามารถปรับประยุกต์จากปัญหาและความต้องการของชุมชนได้เป็นอย่างดี[๙๗]

---

[๙๔]สัมภาษณ์ นางพสชนัน ฉลอม, นักพัฒนาชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลวังดิน จ.อุตรดิตถ์, ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๙๕]สัมภาษณ์ นายจำเริญ แหวนเพ็ชร, ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมการบริหารจัดการชุมชน สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน, ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๙๖]สัมภาษณ์ นายจำเริญ แหวนเพ็ชร, ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมการบริหารจัดการชุมชน สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน, ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๙๗]สัมภาษณ์ นางพสชนัน ฉลอม, นักพัฒนาชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลวังดิน จ.อุตรดิตถ์, ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

๓) โอกาส ด้านการมีส่วนร่วม (สมรรถนะด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน)

โอกาสในการเสริมภารกิจการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในประเด็นด้านสมรรถนะด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจทักษะในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย รวมถึงสามารถใช้สื่อ และเทคนิคต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานของตนเองเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ เพื่อทำหน้าที่ผู้ให้บริการสาธารณะ ผลักดันให้ขององค์การบริหารส่วนตำบล สามารถบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้นั้นมีปัจจัยสำคัญในประเด็นที่ความสัมพันธ์ของผู้นำ ในการประสานภารกิจให้สำเร็จเนื่องจากผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายการเมือง ต้องได้รับการเลือกตั้ง และเป็นคนในชุมชนในที่ตั้งเขตบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ๆ ทำให้มีความเข้าใจความสัมพันธ์เชิงอำนาจของผู้มีบทบาทสำคัญในชุมชน เพื่อประโยชน์ในการเชื่อมโยงกลุ่มเครือข่ายผลประโยชน์[๙๘] เครือข่ายองค์กร และเครือข่ายการเมืองท้องถิ่น และสามารถนำมาผลักดันการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมจากชุมชนได้[๙๙]

๔.๒.๓.๔ อุปสรรค Threat

๑) อุปสรรค ด้านการพึ่งตนเอง (สมรรถนะด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน)

อุปสรรคอันเกิดจากปัจจัยภายนอกบริบทของบุคลากร ที่ส่งผลกระทบต่อสมรรถนะด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน ของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ในการส่งเสริมงานด้านการพึ่งตนเองแก่ชุมชนในประเด็นขอบข่ายกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนหรือภาคีเครือข่ายการพัฒนา มีอุปสรรคสำคัญจากการถือปฏิบัติตามระเบียบบางเรื่องมีแนวทางการปฏิบัติไม่ชัดเจน ทำให้บางกรณีการส่งเสริมงานชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลยังมีข้อจำกัด

ในขณะที่ขั้นตอนทางการปฏิบัติงานเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเอง เพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการพัฒนาตนเอง เช่น กลุ่มร้านค้า กลุ่มอาชีพ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้า กลุ่มจักสาน กลุ่มผู้ปลูกอ้อย การส่งเสริมให้ชุมชนจัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง การเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่เหล่านี้ ไม่มีแนวปฏิบัติหรือคู่มือในการควบคุมการทำงานและการประเมินผลการทำงาน หรือมีแต่ไม่ครอบคลุมครบถ้วนทุกด้าน หรือมีแต่ไม่สอดคล้องกับภารกิจและวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเองที่องค์การบริหารส่วนตำบลกำหนดฉะนั้นควรหาแนวทางแก้ไข ให้ผู้ปฏิบัติทุกฝ่ายดำเนินการ ได้ถูกต้องและเกิดประสิทธิภาพ[๑๐๐]

---

[๙๘]สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ พรหมน้อย, นายกสมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านจังหวัดอุตรดิตถ์, ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๙๙]สัมภาษณ์ นางสาวชนม์ปกรณ์ เพ็งศิริ, หัวหน้าสำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด จ.กำแพงเพชร, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๑๐๐]สัมภาษณ์ นางสาวสมพร ขอนทอง, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคุยบ้านโอง จ.กำแพงเพชร, ๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

๒) อุปสรรค ด้านการเกื้อกูล (สมรรถนะด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน)

อุปสรรคสมรรถนะด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงานอันเกิดจากปัจจัยภายนอกบริบทของบุคลากร ที่ส่งผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วนตำบล และเป็นอุปสรรคต่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการเกื้อกูลซึ่งมุ่งเน้นในการช่วยเหลือสงเคราะห์จัดสวัสดิการในชุมชน จัดสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ส่งเสริมสุขอนามัยที่ดี ยังคงอยู่ภายใต้ข้อจำกัดที่ องค์การบริหารส่วนตำบล ขาดการพัฒนาพนักงานในเรื่องการใช้เครื่องมือ เครื่องใช้ ขาดการตรวจสอบและบำรุงรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้ได้ตลอดเวลา ในขณะที่เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงานไม่เพียงพอ และไม่มีเจ้าหน้าที่พัสดุที่รับผิดชอบงานด้านการจัดหาพัสดุโดยตรงของแต่ละส่วนราชการ ทำให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านการจัดหาพัสดุไม่เพียงพอ อาจทำให้การปฏิบัติงานไม่ถูกต้องตามระเบียบ กฎหมาย หนังสือสั่งการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถส่งเสริมงานด้านชุมชนเข้มแข็งเพื่อการดูแลป้องกันปัญหาในชุมชนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าใดนัก[๑๐๑]

๓) อุปสรรค ด้านการมีส่วนร่วม (สมรรถนะด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน)

อุปสรรคอันเกิดจากปัจจัยภายนอกบริบทของบุคลากร ที่ส่งผลกระทบต่อสมรรถนะด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในการมุ่งส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการมีส่วนร่วมและเป็นอุปสรรคต่อการสร้างความรู้ความเข้าใจทักษะในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย รวมถึงความสามารถในการใช้สื่อ และเทคนิคต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานของตนเองเพื่อให้งานส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการมีส่วนร่วมมีประสิทธิภาพ ยังคงอยู่ภายใต้ข้อจำกัดที่องคการบริหารส่วนตำบล ยังขาดการบริหารจัดการเครือข่ายอย่างเป็นระบบ

ถึงแม้ว่า บุคลากรที่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ๆ สามารถเข้าร่วมกิจกรรม สร้างเครือข่าย และค้นคว้าหากรณีศึกษา หรือข้อเสนอแนะในการดำเนินงานส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนด้านการมีส่วนร่วม ในภารกิจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ๆ ได้ แต่ก็เป็นไปในลักษณะส่วนตัว และไม่มีกรอบหรือนโยบายการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการพัฒนางานอย่างชัดเจน ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบล ไม่มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบในด้านเครือข่ายความสัมพันธ์ของคนในชุมชน ที่จะสามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนางานส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนด้านการมีส่วนร่วมได้เท่าที่ควร[๑๐๒]

---

[๑๐๑]สัมภาษณ์ นางพสชนัน ฉลอม, นักพัฒนาชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลวังดิน จ.อุตรดิตถ์, ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๐๒]สัมภาษณ์นายทศพล แซ่เตีย, ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านการมีส่วนร่วมวัฒนธรรมชุมชน ในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลุม จ.สุโขทัย, ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

ตารางที่ ๔.๓ แสดงตารางสรุปความถี่ ร้อยละ และจำนวนผู้ตอบประเด็นสภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน

ประเด็น	ปริมาณ	
	ความถี่	รูปหรือคนที่
สภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน	๑๓	๕, ๖, ๗, ๘, ๑๐, ๑๑, ๑๒, ๑๓, ๑๔, ๑๘, ๒๐, ๒๑, ๒๒

๔.๒.๔ สภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการบริการเป็นเลิศ

๔.๒.๔.๑ จุดแข็ง Strength

๑) จุดแข็ง ด้านการพึ่งตนเอง (สมรรถนะด้านการบริการเป็นเลิศ)

จุดแข็งในการพัฒนางานด้านสมรรถนะด้านการบริการเป็นเลิศของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานตามเป้าหมายตามหน้าที่เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเอง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในลักษณะการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกันทางเศรษฐกิจ จุดสำคัญคือแม้ว่าการบริหารจัดการที่อาจเกิดอุปสรรค จากการขาดความต่อเนื่อง เนื่องจากบ่อยครั้งที่เมื่อมีการเปลี่ยนตัวผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้การปฏิบัติงานตามแผนหรือโครงการเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งจากแนวทางของผู้บริหารเดิมไม่ได้รับความสำคัญ[๑๐๓] หรือการที่ตัวผู้บริหารมักยึดความคิดของตัวเองเป็นหลักในการนำการพัฒนา การพัฒนาจึงขาดความต่อเนื่องและส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานตามแผน[๑๐๔] ทว่าข้อจำกัดดังกล่าวก็ไม่สามารถส่งผลกระทบต่อกระบวนการปฏิบัติงานตามเป้าหมายตามหน้าที่เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเอง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้มากนัก เนื่องจาก จุดแข็งของระบบขององค์การบริหารส่วนตำบล มีการแบ่งส่วนงานโดยกำหนดอำนาจหน้าที่อย่างชัดเจนและครอบคลุมงานในความรับผิดชอบทุกด้านเป็นโอกาสให้บุคลากรต้องดำเนินการตามแผนพัฒนาที่วางเอาไว้ให้ประสบผลสำเร็จ ตามจุดหมายของแผนพัฒนาที่มุ่งหวังเอาไว้ แม้ว่าจะมีการขาดความต่อเนื่องของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในการสานต่อนโยบายก็ตาม

---

[๑๐๓] สัมภาษณ์ นายนรินทร์ ไกรบุตร, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลุม จ.สุโขทัย, ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๐๔] สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ พรหมน้อย, นายกสมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านจังหวัดอุตรดิตถ์, ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

๒) จุดแข็ง ด้านการเกื้อกูล (สมรรถนะด้านการบริการเป็นเลิศ)

จุดแข็งสมรรถนะด้านการบริการเป็นเลิศของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานตามเป้าหมายตามหน้าที่เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการเกื้อกูล ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในลักษณะการจัดสวัสดิการของชุมชน ความเอื้ออาทรในเรื่องการแบ่งปันผลประโยชน์หรือกำไรจากการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อความสามัคคีของคนในชุมชนที่เข้ามาร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาสิ่งที่เป็นสาธารณประโยชน์ของส่วนรวม ไม่ว่าจะเป็นในประเด็นการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ส่งเสริมสุขอนามัยที่ดี กิจกรรมลด ละ เลิกอบายมุข เช่น ลดเหล้าเข้าพรรษา การดูแลป้องกันปัญหาในชุมชน การรณรงค์กำจัดลูกน้ำยุงลาย การป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ การรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด เป็นต้น โดยยึดหลักสมรรถนะด้านการบริการเป็นเลิศ มีจุดแข็งจากปัจจัยภายใน ในประเด็นด้านพนักงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ได้รับการต่อยอดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ตามแผนพัฒนาบุคลากร ทำให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ ที่รับผิดชอบโดยตรงตามกรอบประเด็นการพัฒนางานตามเป้าหมายตามหน้าที่เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการเกื้อกูล[๑๐๕]

๓) จุดแข็ง ด้านการมีส่วนร่วม (สมรรถนะด้านการบริการเป็นเลิศ)

ภารกิจการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการมีส่วนร่วม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในประเด็นจุดแข็งด้านสมรรถนะด้านการบริการเป็นเลิศ เพื่อมีความสามารถในการขจัดความขัดแย้งได้อย่างเหมาะสม และสามารถติดต่อสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ด้วยความจริงใจและแสดงวุฒิภาวะทางอารมณ์โดยสามารถจัดการและควบคุมอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม เพื่อทำหน้าที่ผู้ให้บริการสาธารณะ ผลักดันให้ ขององค์การบริหารส่วนตำบล สามารถบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้นั้นมีจุดแข็งสำคัญในประเด็นที่บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลบางส่วนเป็นคนในชุมชนที่ตั้งเขตบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ๆ เอง ทำให้ มีความสัมพันธ์เชิงเครือญาติหรือความสัมพันธ์ในเชิงเครือข่าย กับกลุ่มชุมชนในพื้นที่ เพื่อประโยชน์ในการเชื่อมโยงกลุ่มเครือข่าย[๑๐๖] และสามารถทำงานด้วยความคล่องตัวโดยใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวได้ เพื่อนำมาผลักดันการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมจากชุมชนได้เป็นอย่างดี[๑๐๗]

๔.๒.๔.๒ จุดอ่อน Weakness

๑) จุดอ่อน ด้านการพึ่งตนเอง (สมรรถนะด้านการบริการเป็นเลิศ)

ข้อจำกัดสมรรรถนะด้านบริหารเป็นเลิศ ที่ส่งผลกระทบต่อบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานตามเป้าหมาย ด้วยความตั้งใจและความพยายามของบุคลากรในการให้บริการเพื่อตอบสนองความ

---

[๑๐๕]สัมภาษณ์ นางพสชนัน ฉลอม, นักพัฒนาชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลวังดิน จ.อุตรดิตถ์, ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๐๖]สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ พรหมน้อย, นายกสมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านจังหวัดอุตรดิตถ์, ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๐๗]สัมภาษณ์ นางสาวชนม์ปกรณ์ เพ็งศิริ, หัวหน้าสำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด จ.กำแพงเพชร, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

ต้องการของชุมชน และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเอง อยู่ภายใต้ข้อจำกัดหลักด้านจำนวนบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ต้องรับผิดชอบแผนงานหรือโครงการเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านการพึ่งตนเองตลอดทั้งพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ไม่ว่าจะเป็นในด้านการพึ่งตนเองของชุมชนทางเศรษฐกิจ การเรียนรู้สืบทอดองค์ความรู้จากปราชญ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือแม้กระทั่งการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่ไม่เพียงพอต่อการดำเนินการได้เท่าที่ควร[๑๐๘]

ในขณะที่ปริมาณของพื้นที่ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลมีขนาดที่กว้างขวาง ทำให้จำนวนบุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านชุมชนเข้มแข็งพึ่งตนเองกลายเป็นจุดอ่อนสำคัญที่ไม่สามารถตอบสนองต่อนโยบายตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงได้เท่าที่ควร ซึ่งเมื่อประกอบกับบุคลากรบางส่วน ไม่ใช่บุคคลที่มีพื้นที่ภูมิลำเนาของตนอยู่ในพื้นที่ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว ก็ยิ่งทำให้จุดอ่อนด้านบุคลากรที่มีน้อย เป็นปัจจัยสำคัญมากยิ่งขึ้นที่ทำให้ส่งผลกระทบต่อบทบาทหน้าที่ส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเองขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้[๑๐๙]

๒) จุดอ่อน ด้านการเกื้อกูล (สมรรถนะด้านการบริการเป็นเลิศ)

จุดอ่อนสมรรถนะด้านการบริการเป็นเลิศ ที่ส่งผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วนตำบล และเป็นข้อจำกัดต่อความตั้งใจและความพยายามของบุคลากรในการให้บริการเพื่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการเกื้อกูลซึ่งมุ่งเน้นในการช่วยเหลือสงเคราะห์จัดสวัสดิการในชุมชน จัดสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ส่งเสริมสุขอนามัยที่ดี ยังคงอยู่ภายใต้ข้อจำกัดที่ วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือให้บริการสาธารณะในองค์การบริหารส่วนตำบลบางประเภทไม่มี หรือมีแต่ไม่เพียงพอ รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือขององค์การบริหารส่วนตำบลบางส่วนในการให้บริการสาธารณะเพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการเกื้อกูล ยังขาดการตรวจสอบและบำรุงรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้ได้ตลอดเวลา ทำให้เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงานไม่เพียงพอ[๑๑๐] เช่น บ่อยครั้งที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีความจำเป็นที่จะต้องการส่งเสริมสุขภาพการรวมกลุ่มออกกำลังกายภายในชุมชน แต่ก็ยังขาดอุปกรณ์ ในขณะที่การจัดงบประมาณก็ไม่สามารถเป็นไปได้อย่างทั่วถึงในทุกชุมชน หรือที่มีอยู่ก็น้อย ทำให้จำเป็นต้องติดตั้งในบริเวณพื้นที่ตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้บริการสาธารณะ แต่ทว่าบางแห่งที่ตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ไกลออกไปจากชุมชนหลายกิโลเมตร ทำให้ไม่สามารถเกื้อกูลแก่การดำเนินงานได้เท่าที่ควร ทำให้บุคลากร ที่แม้อาจจะมีความตั้งใจ เพื่อแสวงหาวิธีปฏิบัติเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนด้านการเกื้อกูล อาจทำให้ยังคงไม่สามารถดำเนินการเพื่อพัฒนางานตามแผนงานหรือโครงการเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนด้านการเกื้อกูลขององค์การบริหารส่วนตำบลได้เต็มที่เท่าที่ควร

---

[๑๐๘]สัมภาษณ์ นางพสชนัน ฉลอม, นักพัฒนาชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลวังดิน จ.อุตรดิตถ์, ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๐๙]สัมภาษณ์ นางสาวสมพร ขอนทอง, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคุยบ้านโอง จ.กำแพงเพชร, ๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๑๑๐]สัมภาษณ์ นายปรีชาพัทร์ วิเชียรสรรค์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเนินปอ จ.พิจิตร, ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

และมีประสิทธิภาพมากนัก จากความห่างไกลโดยระยะทางระหว่างที่ตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลกับชุมชน[๑๑๑]

๓) จุดอ่อน ด้านการมีส่วนร่วม (สมรรถนะด้านการบริการเป็นเลิศ)

จุดอ่อนอันเกิดจากปัจจัยภายในบริบทของบุคลากร ที่ส่งผลกระทบต่อสมรรถนะด้านการบริการเป็นเลิศ ขององค์การบริหารส่วนตำบล และเป็นข้อจำกัดต่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงาน ในการส่งเสริมงานด้านการมีส่วนร่วมแก่ชุมชนในประเด็นขอบข่ายการสร้างให้คนในชุมชนเข้าร่วมกันพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่หรือร่วมแก้ไขปัญหาของตนเองให้ดีขึ้น ด้วยการมีเครือข่ายอาสาสมัครช่วยเหลือเฝ้าระวังปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ในชุมชน ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการหรือการส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆการรวมตัวจัดกิจกรรมในวาระและโอกาสสำคัญเพื่อร่วมกันรักษาคุณค่าของประเพณี วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการมีส่วนร่วมยังคงอยู่ภายใต้ข้อจำกัดที่ ลักษณะการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่ขาดการบูรณาการภายใน และมุ่งที่ผลงานของแต่ละส่วนงานในองค์กร มากกว่าการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในภาพรวมขององค์การบริหารส่วนตำบล และระบบการประเมินสมรรถนะเพื่อตอบแทนบุคลากร แม้จะดำเนินการสรรหาบุคคล การแต่งตั้งและการให้พ้นจากตำแหน่ง การเพิ่มพูนประสิทธิภาพ และเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการ และการเลื่อนขั้นเงินเดือน ให้พิจารณาโดยคำนึงถึงความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นตามบัญชีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น ดังประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๔)ตามความใน ข้อ ๘ ที่ระบุว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานให้คำนึงถึงระบบการบริหารผลงานที่เชื่อมโยงผลการปฏิบัติงานรายบุคคลไปสู่ผลการปฏิบัติงานระดับองค์กร คุณภาพและปริมาณงาน ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานที่ได้ปฏิบัติมา ความสามารถและความอุตสาหะในการปฏิบัติงาน ความมีคุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนการรักษาวินัยที่เหมาะสมกับการเป็นพนักงานส่วนท้องถิ่น โดยจัดทำการประเมินอย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง และเปิดโอกาสให้ผู้ถูกประเมินชี้แจงหรือขอคำปรึกษาด้วย และตามความใน ข้อ ๑๔ ที่ระบุว่า การเลื่อนพนักงานส่วนท้องถิ่นขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นให้พิจารณาจากคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง ผลงาน ความรู้ความสามารถ ความประพฤติ คุณธรรมและจริยธรรมประวัติการปฏิบัติราชการ และการผ่านหลักสูตรอบรมตามที่คณะกรรมการกลางข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด โดยให้คำนึงถึงประโยชน์ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึงจะได้รับ[๑๑๒] แต่ก็ขาดกระบวนการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชนในการร่วมประเมินสมรรถนะเพื่อตอบแทนบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้พนักงานในองค์การบริหารส่วนตำบลมุ่งการทำงานตามระบบ มากกว่าการมุ่งผลสัมฤทธิ์เพื่อประโยชน์ความเข้มแข็งของชุมชน เพราะเป็นการประเมินกันเองโดยระบบองค์การบริหารส่วนตำบลทำให้ได้ข้าราชการที่ดีตามระบบ แต่อาจไม่ได้ “ผู้ให้บริการที่ดี หรือ พนักงาน อบต. ขวัญใจ

---

[๑๑๑]สัมภาษณ์ นายนรินทร์ ไกรบุตร, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลุม จ.สุโขทัย, ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๑๒]สัมภาษณ์ นายอมร กีรติสุนทร, ผู้อำนวยการศูนย์บริการการฝึกอบรม สถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น, ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

ชุมชน”[๑๑๓] เหมือนฝ่ายการเมืองและฝ่ายบริหารในองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ต้องกระตือรือร้นในการให้บริการสาธารณะอย่างสม่ำเสมอ เพราะมีการประเมินจากชุมชนด้วยระบบเลือกตั้งทุกรอบวาระการดำรงตำแหน่ง ๔ ปี นั่นเอง[๑๑๔]

๔.๒.๔.๓ โอกาส Opportunity

๑) โอกาส ด้านการพึ่งตนเอง (สมรรถนะด้านการบริการเป็นเลิศ)

ประเด็นโอกาสด้านสมรรถนะด้านการบริการเป็นเลิศของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานตามเป้าหมายตามหน้าที่เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเอง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในลักษณะการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกันทางเศรษฐกิจ มีโอกาสจากประเด็นที่บุคลากรและพนักงานจ้างบางส่วนมีพื้นที่ภูมิลำเนาอยู่ใกล้กับพื้นที่ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ๆ เอง ทำให้มีความเข้าใจในพื้นที่และบริบทชุมชน ทั้งในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม อันเป็นบริบทพื้นฐานของชุมชนและสามารถนำสิ่งเหล่านี้มาต่อยอดเพื่อพัฒนางานให้บริการด้านการส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลได้เป็นอย่างดี ดังนั้นด้วยโอกาสดังกล่าวจึงทำให้บุคลากรสามารถสำรวจสาเหตุและปัญหาความจำเป็นหรือความต้องการที่แท้จริงของชุมชน และสามารถให้บริการด้วยความเป็นมิตรจากความสัมพันธ์ในระดับเครือญาติความสัมพันธ์เครือญาติ ซึ่งสามารถพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเอง ด้านกิจกรรมเรียนรู้สืบทอดองค์ความรู้จากปราชญ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพราะบุคลากรมีความเข้าใจในองคาพยพและความสัมพันธ์ในระดับชุมชนรวมถึงภูมิศาสตร์ที่ตั้งของศูนย์ปราชญ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี[๑๑๕] ในขณะที่ประเด็นการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ นั้นมีโอกาสจากการที่บุคลากรที่มีภูมิลำเนาในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นพื้นที่ในชนบท เครือญาติย่อมมีอาชีพเกษตรกร ทำให้มีความเข้าใจหรือสามารถเรียนรู้ในประเด็นงานวิถีเกษตรกรรมซึ่งมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ด้วยความรวดเร็ว[๑๑๖]ซึ่งจุดเด่นนี้ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลบางแห่งประสบผลสำเร็จและได้รับรางวัลมากมาย เพราะโอกาสดังกล่าวได้สนับสนุนให้บุคลากรมีการพัฒนาต่อยอดสร้างแผนนวัตกรรมขั้นตอนหรือวิธีการเพื่อให้บริการสาธารณะด้านชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลได้อีกด้วย[๑๑๗]

---

[๑๑๓] สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ พรหมน้อย, นายกสมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านจังหวัดอุตรดิตถ์, ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๑๔] สัมภาษณ์ จ่าสิบเอกสะท้าน อิ่มอยู่, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาว จ.พิจิตร, ๔ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๑๑๕] สัมภาษณ์ นายจำเริญ แหวนเพ็ชร, ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมการบริหารจัดการชุมชน สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน, ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๑๑๖] สัมภาษณ์ นายวิเชียร แสงสิน, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๓ ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นพึ่งตนเอง ในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำพี้ จ.อุตรดิตถ์, ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๑๗] สัมภาษณ์ นางสาวชนม์ปกรณ์ เพ็งศิริ, หัวหน้าสำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด จ.กำแพงเพชร, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

๒) โอกาส ด้านการเกื้อกูล (สมรรถนะด้านการบริการเป็นเลิศ)

โอกาสในการพัฒนาด้านการบริการเป็นเลิศ ขององค์การบริหารส่วนตำบลและส่งเสริมต่อความตั้งใจและความพยายามของบุคลากรในการให้บริการเพื่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการเกื้อกูลซึ่งมุ่งเน้นในการช่วยเหลือสงเคราะห์จัดสวัสดิการในชุมชน จัดสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ส่งเสริมสุขอนามัยที่ดีอยู่ที่ประเด็นความเปลี่ยนแปลงในระบบการสื่อสารในปัจจุบัน ที่ทำให้ช่วยลดข้อจำกัดบางประการที่ส่งผลต่อการให้บริการอย่างใกล้ชิดกับชุมชน[๑๑๘]

จากเดิมที่บางแห่งที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ไกลออกไปจากชุมชนหลายกิโลเมตร ทำให้ไม่สามารถเกื้อกูลแก่การดำเนินงานได้ดีเท่าที่ควร ทำให้บุคลากร ที่แม้อาจจะมีความตั้งใจ เพื่อแสวงหาวิธีปฏิบัติเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนด้านการเกื้อกูล อาจทำให้ยังคงไม่สามารถดำเนินการเพื่อแสวงหาความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปัญหาและพัฒนางานตามแผนงานหรือโครงการเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนด้านการเกื้อกูลขององค์การบริหารส่วนตำบลได้เต็มที่และมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร จากความห่างไกลโดยระยะทางระหว่างที่ตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลกับชุมชน[๑๑๙]ซึ่งปัจจุบันระบบเครือข่ายอินเตอร์เน็ตกว้างขวางมากขึ้น และมีราคาถูกลง เอื้อต่อการให้บริการประชาชน การร้องเรียน สอบถามปัญหา และช่วยสนับสนุนให้การดำเนินการต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็วและทั่วถึงมากขึ้น ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลอาจใช้ระบบเครือข่ายอินเตอร์เน็ตในการจัดตั้งเว็บไซต์ กำหนดจุด one stop serviceเพื่อถามตอบปัญหาได้อย่างเป็นระบบ ซึ่งส่งเสริมประเด็นด้านความโปร่งใสในการดำเนินการอีกด้วย และทำให้การปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการเกื้อกูล มีโอกาสประสบความสำเร็จตรงต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลมากยิ่งขึ้นได้[๑๒๐]

๓) โอกาส ด้านการมีส่วนร่วม (สมรรถนะด้านการบริการเป็นเลิศ)

ในส่วนของประเด็นโอกาสด้านสมรรถนะด้านการบริการเป็นเลิศของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานตามเป้าหมายตามหน้าที่เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการมีส่วนร่วม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในลักษณะการรวมกลุ่มกันเพื่อประโยชน์ของชุมชนส่วนรวมมีโอกาสจากประเด็นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถใช้เครือข่ายความสัมพันธ์ของบุคลากรหรือพนักงานจ้างที่อาศัยอยู่ในภูมิลำเนาในพื้นที่บริการขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทุกภาพส่วนเข้าร่วมกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากหลายแห่ง บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นคนในชุมชนที่ตั้งเขตบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ๆ เอง ทำให้ มีความสัมพันธ์เชิงเครือญาติหรือความสัมพันธ์ในเชิงเครือข่าย กับกลุ่มชุมชนในพื้นที่ เพื่อประโยชน์ใน

---

[๑๑๘]สัมภาษณ์ นายวิญญู เคียนยี่คิ้ว, หัวหน้ากองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาว จังหวัดพิจิตร, ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๑๙]สัมภาษณ์ นายนรินทร์ ไกรบุตร, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลุม จ.สุโขทัย, ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๒๐]สัมภาษณ์ นางสาวชนม์ปกรณ์ เพ็งศิริ, หัวหน้าสำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด จ.กำแพงเพชร, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

การเชื่อมโยงกลุ่มเครือข่าย[๑๒๑] และสามารถทำงานด้วยความคล่องตัวโดยใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวได้ เพื่อนำมาผลักดันการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมจากชุมชนได้ ทั้งในการสำรวจสาเหตุและปัญหาความต้องการจำเป็นที่แท้จริงของชุมชน เพื่อการวางแผนและโครงการ รวมไปถึงในขั้นตอนระหว่างการปฏิบัติและประเมินผลปรับปรุง ซึ่งในทุกกระบวนการ การใช้โอกาสด้านความสัมพันธ์ของบุคลากรดังกล่าว สามารถสานต่องานตามแผนงานหรือโครงการเพื่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนได้อย่างต่อเนื่องนั่นเอง[๑๒๒]

๔.๒.๔.๔ อุปสรรค Threat

๑) อุปสรรค ด้านการพึ่งตนเอง (สมรรถนะด้านการบริการเป็นเลิศ)

อุปสรรคสมรรถนะด้านการบริการเป็นเลิศ อันเกิดจากปัจจัยภายนอกบริบทของบุคลากร ที่ส่งผลกระทบต่อการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบล และเป็นอุปสรรคต่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเองยังคงอยู่ภายใต้ข้อจำกัดที่ องค์การบริหารส่วนตำบล มักไม่คำนึงถึงการดำเนินงานด้วยความต่อเนื่องทำให้การส่งเสริมชุมชนที่มีการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกันทางเศรษฐกิจ ด้านทักษะอาชีพ หรือเพิ่มรายได้ ทั้งที่เป็นและไม่เป็นทางการ เช่น กลุ่มร้านค้า กลุ่มอาชีพ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน เป็นไปในลักษณะกิจกรรมระยะสั้น หรือต่างคนต่างทำ ทำให้ขาดความชัดเจนในกระบวนการบริหารจัดการ จึงทำให้การดำเนินงานตามแผนงานโครงการเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเองนั้น ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร[๑๒๓]

อย่างไรก็ดี อุปสรรคที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ในการส่งเสริมงานด้านการพึ่งตนเองแก่ชุมชนในประเด็นขอบข่ายกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนหรือภาคีเครือข่ายการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการพัฒนาตนเอง เช่น กลุ่มร้านค้า กลุ่มอาชีพ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้า กลุ่มจักสาน กลุ่มผู้ปลูกอ้อย การส่งเสริมให้ชุมชนจัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง การเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่เหล่านี้ ก็ยังมีอุปสรรคสำคัญจากการบริหารจัดการที่ยังคงไม่มีระบบที่มีประสิทธิภาพ ขาดความต่อเนื่อง ทำให้งานการสร้างกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนหรือภาคีเครือข่ายการพัฒนาที่ต้องอาศัยการกระตุ้นเร้าจากภายในชุมชนและภาคีเครือข่าย ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินการ เพื่อให้ชุมชนเกิดความตื่นตัวอยู่เสมอจึงไม่สามารถดำเนินไปได้ด้วยความมีประสิทธิภาพเนื่องจากบ่อยครั้งที่เมื่อมีการเปลี่ยนตัวผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้การปฏิบัติงานตามแผนหรือโครงการเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งจาก

---

[๑๒๑] สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ พรหมน้อย, นายกสมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านจังหวัดอุตรดิตถ์, ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๒๒] สัมภาษณ์ นางสาวชนม์ปกรณ์ เพ็งศิริ, หัวหน้าสำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด จ.กำแพงเพชร, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๑๒๓] สัมภาษณ์ นายวันชัย บุญญา, ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นพึ่งตนเอง ในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลคลองกระจง จ.สุโขทัย, ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

แนวทางของผู้บริหารเดิมไม่ได้รับความสำคัญ[๑๒๔] หรือบ่อยครั้งตัวผู้บริหารมักยึดความคิดของตัวเองเป็นหลักในการนำการพัฒนา การพัฒนาจึงขาดความต่อเนื่องและส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานตามแผนอย่างหลีกเลี่ยงได้ยาก[๑๒๕]

๒) อุปสรรค ด้านการเกื้อกูล (สมรรถนะด้านการบริการเป็นเลิศ)

อุปสรรคสมรรถนะด้านการบริการเป็นเลิศ อันเกิดจากปัจจัยภายนอกบริบทของบุคลากร ที่ส่งผลกระทบต่อการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบล และเป็นอุปสรรคต่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการเกื้อกูลการช่วยเหลือสงเคราะห์จัดสวัสดิการในชุมชน เช่น กองทุนฌาปนกิจ, กลุ่มสหกรณ์, กลุ่มออมทรัพย์ การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ส่งเสริมสุขอนามัยที่ดี กิจกรรมลด ละ เลิกอบายมุข เช่น ลดเหล้าเข้าพรรษา เลิกหวยพนันบอล งดการตั้งวงเหล้า วงพนันในชุมชนในงานบุญ งานเทศกาลต่างๆการดูแลป้องกันปัญหาในชุมชน และการส่งเสริมสุขภาพอย่างเป็นระบบ เช่น การรณรงค์กำจัดลูกน้ำยุงลาย การป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ การรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด ยังคงอยู่ภายใต้ข้อจำกัดที่ ปัจจุบันยังมีระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานของอบต เป็นจำนวนมากบางเรื่องซ้ำซ้อนกันหลายฉบับขาดความชัดเจนในเรื่องกระบวนการและแนวทางการปฏิบัติ ในการถ่ายโอนภารกิจให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่ง ไม่รู้ว่าตนเองจะต้องรับโอนเรื่องใด จากหน่วยงานใด เมื่อใด และอย่างไร[๑๒๖]

๓) อุปสรรค ด้านการมีส่วนร่วม (สมรรถนะด้านการบริการเป็นเลิศ)

อุปสรรคอันเกิดจากปัจจัยภายนอกบริบทของบุคลากร ที่ส่งผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วนตำบล ในด้านสมรรถนะด้านการบริการเป็นเลิศ และเป็นอุปสรรคต่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการมีส่วนร่วมยังคงอยู่ภายใต้ข้อจำกัดหลักด้านวัฒนธรรมประชาธิปไตยเชิงลบในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ที่ประชาชนมักไม่ค่อยเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในองค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้ในกระบวนการเพื่อให้มีการได้มาซึ่งแผนพัฒนาชุมชน อาจไม่ประสบผลสำเร็จมากนัก อันเนื่องมาจากประชาชน ไม่ให้ความร่วมมือต่อกระบวนการต่าง ๆ ในองค์การบริหารส่วนตำบล จึงไม่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มากเท่าที่ควร สาเหตุอาจมาจาก เช่น ในการประชาคมจัดทำแผน เนื่องจากการไม่ประสานกันระหว่างบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กับกลุ่มชุมชน ซึ่งมักมองว่าไม่ใช่บทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการประสานสัมพันธ์กับกลุ่มประชาชนที่ไม่ใช่เครือข่ายทางการเมืองของตน และหากเครือข่ายประชาชนที่อยู่ในกลุ่มการเมืองท้องถิ่นตรงข้ามกับตนเกิดความตื่นตัวมาเข้าร่วมกิจกรรมจัดทำแผนในการประชาคม อาจจะทำให้การประชาคมจัดทำแผน เกิดข้อถกเถียงขัดแย้ง ไม่สามารถผลักดันสิ่งที่ตนต้องการเข้าไปบรรจุในแผนพัฒนาได้อย่างราบรื่น จึงเป็นอุปสรรคที่ทำให้บุคลากรไม่สามารถได้มาซึ่งปัญหาและความ

---

[๑๒๔]สัมภาษณ์ นายนรินทร์ ไกรบุตร, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลุม จ.สุโขทัย, ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๒๕]สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ พรหมน้อย, นายกสมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านจังหวัดอุตรดิตถ์, ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๒๖]สัมภาษณ์ นายปรีชาพัทร์ วิเชียรสรรค์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเนินปอ จ.พิจิตร, ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

ต้องการทั้งหมดของประชาชน ในการดำเนินการเพื่อจัดทำแผนงานหรือโครงการเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งที่มาจากกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงได้เช่นกัน

ตารางที่ ๔.๔ แสดงตารางสรุปความถี่ ร้อยละ และจำนวนผู้ตอบประเด็นสภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการบริการเป็นเลิศ

ประเด็น	ปริมาณ	
	ความถี่	รูปหรือคนที่
สภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการบริการเป็นเลิศ	๑๒	๕, ๙, ๘, ๑๐, ๑๑, ๑๒, ๑๓, ๑๕, ๑๗, ๑๘, ๒๐, ๒๒

๔.๒.๕ สภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการทำงานเป็นทีม

๔.๒.๕.๑ จุดแข็ง Strength

๑) จุดแข็ง ด้านการพึ่งตนเอง (สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม)

การทำงานเป็นทีม เพื่อผลักดันให้ภารกิจการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเอง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้วยการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานตามเป้าหมาย ด้วยความสามารถในการร่วมดำเนินการเป็นทีมโดยแสดงออกถึงความเป็นผู้นำ จูงใจหรือสื่อสารเกิดการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานตามแผนงานหรือโครงการเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเองสู่เป้าหมายอย่างราบรื่นและเต็มประสิทธิภาพ ในลักษณะการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกันทางเศรษฐกิจ มีจุดแข็งในประเด็นที่บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล มีความรู้เฉลี่ยระดับปริญญาตรี ทำให้มีความรู้ความสามารถในการทำความเข้าใจและประสานงาน เข้าใจถึงความซับซ้อนของงาน และเชื่อมโยงกับประชาชนในพื้นที่ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบล[๑๒๗] เพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกันทางเศรษฐกิจ เพื่อช่วยเหลือส่งเสริมทักษะอาชีพ หรือเพิ่มรายได้ ทั้งที่เป็นและไม่เป็นทางการ เช่น กลุ่มร้านค้า กลุ่มอาชีพ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้า กลุ่มจักสาน กลุ่มผู้ปลูกอ้อย เป็นต้น ได้เป็นอย่างดี เนื่องจากงานในประเด็นดังกล่าวมีความซับซ้อน และต้องอาศัยความร่วมมือในการทำงานเป็นทีมเป็นอย่างมาก จึงจะประสบผลสำเร็จได้[๑๒๘]

จุดแข็งที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ในประเด็นการส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเอง ด้านกิจกรรมเรียนรู้สืบทอดองค์ความรู้จากปราชญ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การจักสาน

---

[๑๒๗] สัมภาษณ์ นายวิญญู เคียนยี่คิ้ว, หัวหน้ากองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาว จังหวัดพิจิตร, ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๒๘] สัมภาษณ์ จ่าสิบเอกสะท้าน อิ่มอยู่, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาว จ.พิจิตร, ๔ สิงหาคม ๒๕๕๙.

การทอผ้า ดนตรีพื้นบ้าน นั้น บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถสามารถรับรู้และปรับตัวได้เร็ว และสามารถตอบสนองในการปฏิบัติตามแผนงานหรือโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งประเด็นนี้ได้ในเชิงบวก[๑๒๙]

ส่วนประเด็นการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงนั้น มีจุดแข็งที่บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงาน มีความทุ่มเท อดทน และมีความเสียสละในการปฏิบัติตามแผนงานหรือโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

๒) จุดแข็ง ด้านการเกื้อกูล (สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม)

จุดแข็งสมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานตามแผนงานหรือโครงการเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเองสู่เป้าหมายอย่างราบรื่นและเต็มประสิทธิภาพ ในลักษณะการจัดสวัสดิการของชุมชน ความเอื้ออาทรในเรื่องการแบ่งปันผลประโยชน์หรือกำไรจากการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อความสามัคคีของคนในชุมชนที่เข้ามาร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาสิ่งที่เป็นสาธารณประโยชน์ของส่วนรวม ไม่ว่าจะเป็นในประเด็นการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ส่งเสริมสุขอนามัยที่ดี กิจกรรม ลด ละ เลิกอบายมุข เช่น ลดเหล้าเข้าพรรษา การดูแลป้องกันปัญหาในชุมชน การรณรงค์กำจัดลูกน้ำยุงลาย การป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ การรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด เป็นต้นมีจุดแข็งในประเด็นที่บุคลากรบางส่วนมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ๆ เอง ทำให้ มีสามารถใช้สัมพันธภาพอย่างไม่เป็นทางการในระดับเครือญาติ และสร้างการประสานงานเพื่อทำความสัมพันธ์และความเข้าใจในบริบทท้องถิ่น รวมไปถึงยังสามารถทำงานล่วงเวลาได้ทำให้บุคลากรมีความสะดวกในการปฏิบัติงานทั้งในและนอกเวลาราชการ เพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการเกื้อกูลของคนในชุมชนในทุกด้านได้เป็นอย่างดี[๑๓๐]

๓) จุดแข็ง ด้านการมีส่วนร่วม (สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม)

จุดแข็งในการสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง ด้วยด้านการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบล สิ่งหนึ่งที่สำคัญยิ่งคือการสร้างสัมพันธภาพที่ดีด้วยกระบวนการทีมงามที่เข้มแข็งของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ต้องยึดในวัตถุประสงค์ของภารกิจ และเชื่อมโยงเนื้องาน เพื่อให้เกิดการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานตามเป้าหมายตามหน้าที่เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการมีส่วนร่วม ขององค์การบริหารส่วนตำบลปัจจัยสำคัญอยู่ในประเด็นที่บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลมีความผูกพันกับบริบทพื้นที่ในเขตบริการขององค์การบริหารส่วนตำบล ไม่ว่าจะเป็นในเชิงสังคม เศรษฐกิจ หรือวัฒนธรรมความเชื่อ ที่ทำให้บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล มีความผูกพันกับพื้นที่ ซึ่งจะส่งผลดีต่อการดึงสมรรถนะที่มีความแตกต่างของบุคลากรแต่ละคนมาหลอมรวมเพื่อใช้แก้ไขปัญหาหรือพัฒนาความต้องการจำเป็น

---

[๑๒๙] สัมภาษณ์ นางสาวชนม์ปกรณ์ เพ็งศิริ, หัวหน้าสำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด จ.กำแพงเพชร, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๑๓๐] สัมภาษณ์ นางสาวสมพร ขอนทอง, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคุยบ้านโอง จ.กำแพงเพชร, ๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

ของชุมชนในประเด็นต่างๆได้อย่างแท้จริง[๑๓๑] ซึ่งจิตสำนึกในการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นสิ่งที่เป็นจุดแข็งสำคัญ ที่ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตชนบท ซึ่งถือว่าชุมชนมีพื้นที่ให้บริการที่ไม่กว้างขวางมากเท่ากับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ องค์การบริหารส่วนตำบลจึงสามารถสร้างความใกล้ชิดกับชุมชนได้ง่ายกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่น ๆ [๑๓๒]และเป็นจุดแข็งสำคัญที่เมื่อบุคลากรมีความรักท้องถิ่นหรือพื้นที่ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบล ก็ย่อมจะสร้างระบบการทำงานเป็นทีมของตัวบุคลากรแต่ละฝ่ายในองค์การบริหารส่วนตำบล ให้มีการประสานงานที่ดีทั้งกับตัวบุคลากรกับบุคลากร หรือบุคลากรกับชุมชน และสามารถสร้างสำนึกร่วมรับผิดชอบต่อเป้าหมายส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการมีส่วนร่วม ขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้ง่ายขึ้นนั่นเอง[๑๓๓]

๔.๒.๕.๒ จุดอ่อน Weakness

๑) จุดอ่อน ด้านการพึ่งตนเอง (สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม)

ข้อจำกัดสมรรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม ที่ส่งผลกระทบต่อบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานตามเป้าหมาย ด้วยความตั้งใจที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นส่วนหนึ่งในทีมงานในการปฏิบัติงานตามแผนงานหรือโครงการเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยบุคลากรผู้ปฏิบัติมีฐานะเป็นสมาชิกในทีม แสดงออกถึงความเป็นผู้นำ จูงใจ หรือสื่อสาร และมีความสามารถในการสร้างและดำรงรักษาสัมพันธภาพกับสมาชิกในทีม ให้องค์การบริหารส่วนตำบลเกิดการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานตามแผนงานหรือโครงการเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเอง สู่เป้าหมายอย่างราบรื่นและเต็มประสิทธิภาพอยู่ภายใต้ข้อจำกัดหลักจากการที่ส่วนงานต่าง ๆ ในองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่มีความเชื่อมโยงของเนื้องาน และมุ่งแต่ผลสำเร็จเฉพาะส่วนงานที่ตนรับผิดชอบ ไม่มีการบูรณาการ และงบประมาณในองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อสนับสนุนแผนงานหรือโครงการเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านการพึ่งตนเองตลอดทั้งพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ไม่ว่าจะเป็นในด้านการพึ่งตนเองของชุมชนทางเศรษฐกิจ การเรียนรู้สืบทอดองค์ความรู้จากปราชญ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือแม้กระทั่งการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่ต้องอาศัยการลงพื้นที่และสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างใกล้ชิด ทำให้การบริหารงานบุคคลที่แยกเป็นส่วน ๆ และไม่ประสานกันตามวัตถุประสงค์ของภารกิจ[๑๓๔] จึงไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับแผนงานโครงการ และเพียงพอต่อการทำงานเป็นทีม เพื่อสามารถนำทรัพยากรต่าง ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์

---

[๑๓๑] สัมภาษณ์ นางพสชนัน ฉลอม, นักพัฒนาชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลวังดิน จ.อุตรดิตถ์, ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๓๒] สัมภาษณ์ นางสาวเพ็ญแข ศรีสุทธิกุล, ผู้อำนวยการสำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน, ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๑๓๓] สัมภาษณ์ นางสาวชนม์ปกรณ์ เพ็งศิริ, หัวหน้าสำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด จ.กำแพงเพชร, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๑๓๔] สัมภาษณ์ นางพสชนัน ฉลอม, นักพัฒนาชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลวังดิน จ.อุตรดิตถ์, ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

สูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่ จำนวนประชากรและภารกิจ ในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบล จึงทำให้ไม่เพียงพอต่อการดำเนินการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานตามแผนงานหรือโครงการเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเอง ได้ดีเท่าที่ควร[๑๓๕]

๒) จุดอ่อน ด้านการเกื้อกูล (สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม)

สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม เป็นสิ่งที่จะช่วยเสริมบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานตามเป้าหมาย เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งในด้านการเกื้อกูลไม่ว่าจะเป็นการสงเคราะห์จัดสวัสดิการในชุมชน การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ส่งเสริมสุขอนามัยที่ดี และการดูแลป้องกันปัญหาในชุมชน มีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากต้องอาศัยการประสานและส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีให้เกิดขึ้น เพื่อที่ผู้เกี่ยวข้องทั้งบุคลากรเอง หรือผู้เกี่ยวข้องในเขตพื้นที่บริการขององค์การบริหารส่วนตำบล จะสามารถทำงานประสานเป็นหนึ่งเดียวในการให้บริการสาธารณะด้านการเกื้อกูลได้ ทว่า ปัจจัยในด้านดังกล่าว ยังคงอยู่ภายใต้ข้อจำกัดหลักด้านความรู้ความเข้าใจของบุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถพิเศษ ความรู้และประสบการณ์ ที่บุคลากรบรรจุใหม่มักจะขาดความรู้ในเชิงเทคนิคและความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและขอบข่ายของงานในหน้าที่ๆ มีความจำเป็นต่อการทำงานในระบบทีม[๑๓๖]เนื่องจากความซับซ้อนของงาน ด้านการปฏิบัติงานตามแผนงานหรือโครงการเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการเกื้อกูลที่บุคลากรทุกฝ่ายต้องเข้าใจถึงความเชื่อมโยงของเนื้องานเพื่อวัตถุประสงค์ของภารกิจด้านการเกื้อกูล เนื่องจากประเด็นภารกิจด้านการสงเคราะห์จัดสวัสดิการในชุมชน การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ส่งเสริมสุขอนามัยที่ดี และการดูแลป้องกันปัญหาในชุมชนเป็นภารกิจงานที่มีประเด็นความต่อเนื่องและต้องประสานกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งหากบุคลากรขาดความเข้าใจในความรู้ในเชิงเทคนิค และความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในชุมชน ย่อมทำให้การปฏิบัติงานตามแผนงานหรือโครงการเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการเกื้อกูลไม่ประสบผลสำเร็จ[๑๓๗]

๓) จุดอ่อน ด้านการมีส่วนร่วม (สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม)

สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม เป็นสิ่งที่จะช่วยเสริมบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานตามเป้าหมาย เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งในด้านการมีส่วนร่วมแต่จุดอ่อนของปัจจัยในด้านบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ที่จะส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานด้วยการทำงานเป็นทีม ตามแผนงานหรือโครงการเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการมีส่วนร่วม คือการที่ส่วนต่าง ๆ ในองค์การบริหารส่วนตำบล มีลักษณะการทำงานที่ขาดความเชื่อมโยงของเนื้องาน ซึ่งถึงแม้จะมีการประสานงาน และแบ่งงานกันรับผิดชอบโดยยึดวัตถุประสงค์ของภารกิจเป็นสิ่งสำคัญ แต่ในทางปฏิบัติ บุคลากรในแต่ละส่วนงานก็

---

[๑๓๕]สัมภาษณ์ นายวันชัย บุญญา, ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นพึ่งตนเอง ในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลคลองกระจง จ.สุโขทัย, ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๓๖]สัมภาษณ์ นายอมร กีรติสุนทร, ผู้อำนวยการศูนย์บริการการฝึกอบรม สถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น, ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๑๓๗]สัมภาษณ์ นางสาวชนม์ปกรณ์ เพ็งศิริ, หัวหน้าสำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด จ.กำแพงเพชร, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

มุ่งที่ผลงานของแต่ละส่วนงานของตน มากกว่าการทำงานในภาพรวมขององค์การบริหารส่วนตำบล และบางแห่งบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลต่างมีทัศนคติที่ไม่ตรงกันในการปฏิบัติงาน ลักษณะดังกล่าวจึงทำให้การปฏิบัติงานตามแผนงานหรือโครงการเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการมีส่วนร่วม ซึ่งต้องมุ่งเน้นภารกิจในประเด็น การสร้างให้ชุมชนมีความสามัคคี เข้าร่วมเป็นสมาชิกในเครือข่าย ๆ ต่าง ๆ ในชุมชนรวมไปถึงมีการรักษาคุณค่าของประเพณีวัฒนธรรม และภูมิปัญญาที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน ที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากชุมชนอย่างจริงจัง และความเป็นต้นแบบจากทีมงานในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสิทธิภาพ เพื่อทำให้การปฏิบัติงานตามแผนงานหรือโครงการเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการมีส่วนร่วมในประเด็นดังกล่าวประสบผลสำเร็จได้ แต่ทว่าจากลักษณะการทำงานที่ยังขาดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของผู้ปฏิบัติงาน โดยต่างมุ่งที่ผลงานของแต่ละส่วนงาน มากกว่าการทำงานในภาพรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าว จึงทำให้การส่งเสริมงานด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนไม่ประสบผลสำเร็จดังที่ประชาชนคาดหวัง[๑๓๘]

๔.๒.๕.๓ โอกาสOpportunity

๑) โอกาส ด้านการพึ่งตนเอง (สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม)

โอกาสที่เอื้อต่อการทำงานเป็นทีม เพื่อผลักดันให้ภารกิจการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเอง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้วยการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานตามเป้าหมาย ด้วยความสามารถในการร่วมดำเนินการเป็นทีมโดยแสดงออกถึงความเป็นผู้นำ จูงใจหรือสื่อสารเกิดการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานตามแผนงานหรือโครงการเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเองสู่เป้าหมายอย่างราบรื่นและเต็มประสิทธิภาพ ในลักษณะการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกันทางเศรษฐกิจ มีจุดแข็งในประเด็นที่ระเบียบและกฎหมาย ได้แบ่งส่วนราชการ และระบุขอบข่ายหน้าที่ของบุคลากรในแต่ละส่วนงานในองค์การบริหารส่วนตำบลไว้อย่างชัดเจนและครบถ้วนเพียงพอต่อการดำเนินการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนทำให้บุคลากรในแต่ละส่วนงาน สามารถเข้าใจความซับซ้อนของงานและความเชื่อมโยงของเนื้องานได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสามารถเชื่อมโยงกับประชาชนในพื้นที่ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบล[๑๓๙] เพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกันทางเศรษฐกิจ เพื่อช่วยเหลือส่งเสริมทักษะอาชีพ หรือเพิ่มรายได้ ทั้งที่เป็นและไม่เป็นทางการ ส่งเสริมการเรียนรู้สืบทอดองค์ความรู้จากปราชญ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ได้เป็นอย่างดี เนื่องจากมีการแบ่งส่วนราชการและวัตถุประสงค์ของภารกิจไว้อย่างชัดเจน สะดวกต่อการบริหารจัดการการทำงานในลักษณะทีมได้เป็นอย่างดี[๑๔๐]

---

[๑๓๘] สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ พรหมน้อย, นายกสมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านจังหวัดอุตรดิตถ์, ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๓๙] สัมภาษณ์ นายวิญญู เคียนยี่คิ้ว, หัวหน้ากองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาว จังหวัดพิจิตร, ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๔๐] สัมภาษณ์ นางสาวชนม์ปกรณ์ เพ็งศิริ, หัวหน้าสำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด จ. กำแพงเพชร, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

๒) โอกาส ด้านการเกื้อกูล (สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม)

โอกาสที่เอื้อต่อการทำงานเป็นทีม เพื่อผลักดันการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานตามเป้าหมายส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนในเบตพื้นที่ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการเกื้อกูล ด้วยความสามารถในการร่วมกันดำเนินการเป็นทีมในลักษณะการช่วยเหลือสงเคราะห์จัดสวัสดิการในชุมชน การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ส่งเสริมสุขอนามัยที่ดี มีจุดแข็งในประเด็นที่องค์การบริหารส่วนตำบล แตกต่างจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่บางแห่ง ที่มักขยายพื้นที่ไปจัดสร้างอาคารที่ทำการในพื้นที่ขนาดใหญ่ แต่อยู่ห่างไกลจากชุมชน[๑๔๑] ทำให้ห่างไกลจากประชาชนและการให้บริการในด้านต่าง ๆ เนื่องจากที่ตั้งที่ทำการขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ชนบท และมักจะมีที่ตั้งที่ทำการขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่ไกลจากชุมชนมากนัก หรือบางแห่งอยู่ในใจกลางชุมชน ทำให้เป็นโอกาสที่องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถจัดสวัสดิการต่าง ๆ เพื่อเกื้อกูลแก่การดำเนินงานตามภารกิจการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการเกื้อกูล ได้อย่างสะดวกยิ่งขึ้น เนื่องจากประชาชนสามารถมาติดต่อราชการและรับบริการได้ง่ายขึ้น ทำให้บุคลากรสามารถดำเนินการเพื่อพัฒนางานตามแผนงานหรือโครงการเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนด้านการเกื้อกูลขององค์การบริหารส่วนตำบลได้อย่างเต็มที่ และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นอีกด้วย[๑๔๒]

๓) โอกาส ด้านการมีส่วนร่วม (สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม)

แม้ว่าสมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม จะมีอปสรรคอยู่บ้าง จากปัจจัยภายนอกบริบทของบุคลากร ที่ส่งผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วนตำบล และเป็นอุปสรรคต่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล และทำให้การประสานงานเพื่อสนองตอบต่อปัญหาและความต้องการของชุมชนทำได้ล่าช้า[๑๔๓] แต่ทว่าการส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งในด้านการมีส่วนร่วมไม่ว่าจะเป็นการสร้างเครือข่าย การส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ หรือการส่งเสริมวิถีไทยโดยอาศัยบริบทด้านวัฒนธรรมเป็นฐาน โดยหากบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล มุ่งประเด็นการบริหารงาน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างรอบด้าน ตามกรอบระเบียบและกฎหมายที่กำหนดไว้ โดยไม่คำนึงถึงความต้องการของฝ่ายผลประโยชน์ในการเมืองท้องถิ่นแต่เพียงกลุ่มเดียวย่อมจะทำให้องค์การบริหารส่วนตำบล สามารถประสานการปฏิบัติงานระหว่างภายในและกับชุมชน ทำให้สามารถได้มาซึ่งแนวทางในการสนองตอบต่อปัญหาและความต้องการของชุมชนจากชุมชนโดยแท้จริง และสามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกมิติได้

---

[๑๔๑] สัมภาษณ์ นายนรินทร์ ไกรบุตร, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลุม จ.สุโขทัย, ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๔๒] สัมภาษณ์ นายวิเชียร แสงสิน, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๓ ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นพึ่งตนเอง ในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำพี้ จ.อุตรดิตถ์, ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๔๓] สัมภาษณ์ นายปรีชาพัทร์ วิเชียรสรรค์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเนินปอ จ.พิจิตร, ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

๔.๒.๕.๔ อุปสรรค Threat

๑) อุปสรรค ด้านการพึ่งตนเอง (สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม)

อุปสรรคสมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม อันเกิดจากปัจจัยภายนอกบริบทของบุคลากร ที่ส่งผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วนตำบล และเป็นอุปสรรคต่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเอง ของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ยังคงอยู่ภายใต้ข้อจำกัดที่ ผู้บริหารขาดการเอาใจใส่ในกระบวนการทำงานแบบทีม ในลักษณะความร่วมมือ และแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างบุคลากรและนักพัฒนาชุมชน ซึ่งถือว่าเป็นผู้นำประสานการปฏิบัติเพื่อเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเอง ขององค์การบริหารส่วนตำบล[๑๔๔]

ประกอบกับการขาดการเอาใจใส่ในกระบวนการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิดและขาดการดำเนินการติดตามการขับเคลื่อนของกระบวนการเป็นระยะ รวมทั้งในการประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อยกย่องชมเชย หรือแก้ไขแนวทางการดำเนินงาน ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นยิ่งสำหรับการทำงานแบบทีม ก็ไม่มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานเช่นนี้ในเชิงคุณภาพเท่าที่ควร[๑๔๕]

ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลขาดข้อมูลย้อนกลับที่จะสามารถสนับสนุนแผนงานหรือโครงการเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านการพึ่งตนเองในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ไม่ว่าจะเป็นในด้านการพึ่งตนเองของชุมชนทางเศรษฐกิจ การเรียนรู้สืบทอดองค์ความรู้จากปราชญ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือแม้กระทั่งการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่ต้องอาศัยความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว และการเอาใจใส่ในกระบวนการปฏิบัติงานลงพื้นที่เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างใกล้ชิด ทำให้ข้อมูลเพื่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาแยกเป็นส่วน ๆ และไม่ประสานกันตามวัตถุประสงค์ของภารกิจการส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเอง[๑๔๖]

๒) อุปสรรค ด้านการเกื้อกูล (สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม)

อุปสรรคสมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม อันเกิดจากปัจจัยภายนอกบริบทของบุคลากร ที่ส่งผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วนตำบล และเป็นอุปสรรคต่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการเกื้อกูล ของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ยังคงอยู่ภายใต้ข้อจำกัดที่บางภารกิจอยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลทำให้การประสานงานเพื่อสนองตอบต่อปัญหาและความต้องการของชุมชนทำได้ล่าช้า[๑๔๗]

---

[๑๔๔] สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ พรหมน้อย, นายกสมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านจังหวัดอุตรดิตถ์, ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๔๕] สัมภาษณ์ นางสาวสมพร ขอนทอง, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคุยบ้านโอง จ.กำแพงเพชร, ๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๑๔๖] สัมภาษณ์ นางพสชนัน ฉลอม, นักพัฒนาชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลวังดิน จ.อุตรดิตถ์, ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๔๗] สัมภาษณ์ นายปรีชาพัทร์ วิเชียรสรรค์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเนินปอ จ.พิจิตร, ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

ในขณะที่บางองค์การบริหารส่วนตำบล ขาดผู้มีหน้าที่หลักในการประสานงานเพื่อการช่วยเหลือแก่องค์การบริหารส่วนตำบลในประเด็นต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งในด้านการเกื้อกูลไม่ว่าจะเป็นการสงเคราะห์จัดสวัสดิการในชุมชน การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ส่งเสริมสุขอนามัยที่ดี และการดูแลป้องกันปัญหาในชุมชน ซึ่งอาจเป็นที่ปรึกษาจากภายนอกหรือภายในโดยการให้คำแนะนำด้านเทคนิค หรือประสานความร่วมมือ และช่วยเหลือในด้านการสื่อสารอื่น ๆ

ในขณะที่ตำแหน่งที่ปรึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลตามระเบียบในทางการบริหาร เช่น ตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนตำบล ก็มักได้บุคคลที่ไม่ตอบวัตถุประสงค์ด้านการพัฒนาชุมชนเข้มแข็งในด้านการเกื้อกูลได้มากเท่าใดนัก เนื่องจากมักเป็นผู้มีผลประโยชน์ตอบแทนทางการเมืองท้องถิ่น[๑๔๘]

๓) อุปสรรค ด้านการมีส่วนร่วม (สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม)

อุปสรรคสมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม อันเกิดจากปัจจัยภายนอกบริบทของบุคลากร ที่ส่งผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วนตำบล และเป็นอุปสรรคต่อการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ยังคงอยู่ภายใต้ข้อจำกัดที่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล บางส่วนยังตงมีระบบอุปถัมภ์และกลุ่มพรรคพวกจากความสัมพันธ์ผลประโยชน์ รวมไปถึงความขัดแย้งในระดับท้องถิ่นอันเกิดจากการเมืองท้องถิ่น[๑๔๙] ทำให้ในกระบวนการเพื่อประสานและส่งเสริมสัมพันธภาพอันดี ในการมุ่งเน้นอำนวยประโยชน์ให้กับทุกฝ่ายในการดำเนินงานส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนด้านการมีส่วนร่วม มักมีอุปสรรคอยู่เสมอ เนื่องมาจากประชาชนบางส่วน มักไม่ให้ความร่วมมืออย่างจริงใจในการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่ใช่ขั้วการเมืองของตน ซึ่งส่งผลต่อการดำเนินงานตามแผนการเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ที่มักจะถูกมองจากประชาชนบางส่วนที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มผู้เสนอแผนว่าบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเครื่องมือให้แก่นักการเมืองท้องถิ่น จึงไม่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มากเท่าที่ควร เช่น ในการประชาคมจัดทำแผน จึงอาจเกิดการจัดตั้ง โดยเฉพาะประชากรแฝง จากกลุ่มผลประโยชน์ที่ต้องการสนับสนุนแผนพัฒนาหรือนโยบายของขั้วการเมืองของตน[๑๕๐] ทำให้บ่อยครั้ง แผนพัฒนาที่ถูกตัดสินใจในรูปของนโยบาย จึงเป็นแผนหรือนโยบายที่ไม่ได้เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน แต่เป็นไปในลักษณะจัดกระทำรูปแบบเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบล[๑๕๑]

---

[๑๔๘]สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ พรหมน้อย, นายกสมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านจังหวัดอุตรดิตถ์, ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๔๙]สัมภาษณ์ นายนรินทร์ ไกรบุตร, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลุม จ.สุโขทัย, ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๕๐]สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ พรหมน้อย, นายกสมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านจังหวัดอุตรดิตถ์, ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๕๑]สัมภาษณ์ นายวันชัย บุญญา, ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นพึ่งตนเอง ในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลคลองกระจง จ.สุโขทัย, ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

ตารางที่ ๔.๕ แสดงตารางสรุปความถี่ ร้อยละ และจำนวนผู้ตอบประเด็นสภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการทำงานเป็นทีม

ประเด็น	ปริมาณ	
	ความถี่	รูปหรือคนที่
สภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการทำงานเป็นทีม	๑๒	๕, ๘, ๙, ๑๐, ๑๑, ๑๓, ๑๒, ๑๕, ๑๗, ๑๘, ๒๐, ๒๑

ตารางที่ ๔.๖ แสดงสรุปสภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

ประเด็นหลัก	**สรุปสภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง**		
๑. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	**ระดับดี**	**ด้านการพึ่งตนเอง**	สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างถูกต้องตามมาตรฐานการควบคุมภายในได้เป็นอย่างดี
		ด้านการเกื้อกูล	สามารถเข้าใจแผนงานเฉพาะหน้า และบทบาทที่ถูกต้องของตนตามแผนนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี
		ด้านการมีส่วนร่วม	พนักงานส่วนใหญ่มีความสามารถ ในการบูรณาการภาคส่วนต่าง ๆ ในชุมชนนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี
	ระดับต้องปรับปรุง	**ด้านการพึ่งตนเอง**	ขาดความรู้ความเข้าใจ มีความรู้ไม่เพียงพอกับภารกิจยึดติดระบบราชการวัตถุนิยมมากไป จึงไม่มีความเป็นต้นแบบให้ชุมชนได้เท่าที่ควร
		ด้านการเกื้อกูล	ระบบอุปถัมภ์และกลุ่มพรรคพวกจากความสัมพันธ์แบบเครือญาติ
		ด้านการมีส่วนร่วม	จำนวนพนักงานและลูกจ้างไม่สอดคล้องกับปริมาณงาน เนื่องจากปริมาณงานมีจำนวนมาก แต่พนักงานมีน้อย

ตารางที่ ๔.๖ แสดงสรุปสภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ต่อ)

ประเด็นหลัก	สรุปสภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง		
	โดยรวม	**ด้านการพึ่งตนเอง**	นโยบายรัฐ หน่วยงาน และชาวบ้าน ให้การสนับสนุน
		ด้านการเกื้อกูล	ชุมชนให้ความสนใจและตื่นตัวในการแก้ปัญหาสังคม พร้อมให้ความร่วมมือ
		ด้านการมีส่วนร่วม	การบริหารงานของ อบต. กำหนดให้นายกมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน เอื้อให้มีเสถียรภาพ และชุมชนมีส่วนร่วมมากขึ้น
	อุปสรรค	**ด้านการพึ่งตนเอง**	ชาวบ้าน การเมืองท้องถิ่น กฎหมายทับซ้อน การไม่เห็นความสำคัญการจัดทำแผน
		ด้านการเกื้อกูล	การกำหนดแผนงาน /โครงการ ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นมากกว่า การวิเคราะห์ปัญหาความต้องการอย่างแท้จริง
		ด้านการมีส่วนร่วม	ลักษณะการทำงานมุ่งที่ผลงานของแต่ละส่วนงาน มากกว่าการทำงานในภาพรวมของ อบต.
๒. ด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม	จุดแข็ง	**ด้านการพึ่งตนเอง**	พนักงานส่วนใหญ่มีความสามารถในการประสานงานกับประชาชนในพื้นที่
		ด้านการเกื้อกูล	มีการส่งเสริมพัฒนาศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม
		ด้านการมีส่วนร่วม	การดำเนินงานของอบต. ยึดถือและปฏิบัติตามระเบียบ ข้อกฎหมายและนโยบายของรัฐบาล
	จุดอ่อน	**ด้านการพึ่งตนเอง**	มีระบบอุปถัมภ์และกลุ่มพรรคพวกจากความสัมพันธ์แบบ เครือญาติ ในชุมชน การดำเนินการทางวินัยเป็นไปได้ยากมักกระทบกลุ่ม ญาติพี่น้อง
		ด้านการเกื้อกูล	การกำกับติดตาม จำนวนพนักงานและลูกจ้างไม่สอดคล้องกับปริมาณงาน เนื่องจากปริมาณงานมีจำนวนมาก แต่พนักงานมีน้อย
		ด้านการมีส่วนร่วม	การกำหนดแผนงาน /โครงการ ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นมากกว่า การวิเคราะห์ปัญหาความต้องการอย่างแท้จริง

ตารางที่ ๔.๖ แสดงสรุปสภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ต่อ)

ประเด็นหลัก	สรุปสภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง		
	โอกาส	**ด้านการพึ่งตนเอง**	ผู้นำ เป็นคนในชุมชนสามารถทำงานคล่องตัว โดยใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวได้
		ด้านการเกื้อกูล	ในพื้นที่ อบต. สถาบันครอบครัวยังเป็นรูปแบบสังคมชนบท มีการอาศัยอยู่เป็นครอบครัวใหญ่ ทำให้สถาบันครอบครัวมีความเข้มแข็ง มีความอบอุ่นทำให้ปัญหาทางสังคมลดลง
		ด้านการมีส่วนร่วม	ใช้ระเบียบข้อกฎหมายเป็นหลักในการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้ง
	อุปสรรค	**ด้านการพึ่งตนเอง**	จำนวนพนักงานและลูกจ้างไม่สอดคล้องกับปริมาณงาน เนื่องจากปริมาณงานมีจำนวนมาก แต่พนักงานมีน้อย
		ด้านการเกื้อกูล	ไม่มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานในเชิงคุณภาพ
		ด้านการมีส่วนร่วม	ขาดการได้รับการร่วมมือที่แท้จริง จากภาคประชาชน ส่วนใหญ่เป็นการจัดตั้งโดยเฉพาะประชากรแฝง
๓. ด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน	จุดแข็ง	**ด้านการพึ่งตนเอง**	ผู้บริหารระดับส่วนงานมีความเข้าใจในการทำงานสามารถสนองตอบนโยบายได้ดี
		ด้านการเกื้อกูล	มีความเป็นอิสระและความคล่องตัวในการใช้งบประมาณ และใช้ระเบียบข้อกฎหมายเป็นหลักในการดำเนินงานและแก้ไขปัญหา
		ด้านการมีส่วนร่วม	พนักงาน เป็นคนในชุมชนสามารถทำงานคล่องตัว โดยใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวได้
	จุดอ่อน	**ด้านการพึ่งตนเอง**	มีความรู้ไม่เพียงพอกับภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบล
		ด้านการเกื้อกูล	มีภาระหนี้สินทำให้ทำงานไม่เต็มที่/พนักงานจ้างของ อบต.ไม่ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน
		ด้านการมีส่วนร่วม	ทำงานในลักษณะใช้ความคิดส่วนตัวเป็นหลักระบบเครือญาติมากเกินไป ไม่คำนึงถึงกฎระเบียบ ของราชการ

ตารางที่ ๔.๖ แสดงสรุปสภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ต่อ)

ประเด็นหลัก	สรุปสภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง		
	โอกาส	**ด้านการพึ่งตนเอง**	พนักงานได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง /และมีการกำหนดแผนอัตรากำลังของพนักงาน อบต. และพนักงานจ้างตามโครงสร้าง
		ด้านการเกื้อกูล	มีเครื่องมือทันสมัย มีข้อมูลทันสมัย
		ด้านการมีส่วนร่วม	ความสัมพันธ์ของผู้นำ ในการประสานภารกิจให้สำเร็จ
	อุปสรรค	**ด้านการพึ่งตนเอง**	การถือปฏิบัติตามระเบียบบางเรื่องมีแนวทางการปฏิบัติไม่ชัดเจน
		ด้านการเกื้อกูล	วัสดุและทรัพยากรในการบริหารไม่เพียงพอ
		ด้านการมีส่วนร่วม	ขาดการบริหารจัดการเครือข่ายอย่างเป็นระบบ
๔. ด้านการบริการเป็นเลิศ	จุดแข็ง	**ด้านการพึ่งตนเอง**	มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ใกล้ อบต.
		ด้านการเกื้อกูล	พนักงานมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ ที่รับผิดชอบโดยตรง
		ด้านการมีส่วนร่วม	เป็นคนในชุมชนสามารถทำงานคล่องตัวโดยใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวได้
	จุดอ่อน	**ด้านการพึ่งตนเอง**	ขาดการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบต่อเนื่องและจริงจัง
		ด้านการเกื้อกูล	มีระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานของ อบต เป็นจำนวนมากบางเรื่องมีซ้ำซ้อนกันหลายฉบับ / ขาดความชัดเจนในเรื่องกระบวนการและแนวทางการปฏิบัติ ในการถ่ายโอนภารกิจให้กับ อบต. แต่ละ อบต. ไม่รู้ว่าตนเองจะต้องรับโอนเรื่องใดจากหน่วยงานใด เมื่อใด และอย่างไร
		ด้านการมีส่วนร่วม	ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยสนใจเข้าร่วมกิจกรรมของทาง อบต เช่น การประชุมประชาคม

ตารางที่ ๔.๖ แสดงสรุปสภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ต่อ)

ประเด็นหลัก	สรุปสภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง		
	โอกาส	**ด้านการพึ่งตนเอง**	มีการแบ่งส่วนงานโดยกำหนดอำนาจหน้าที่อย่างชัดเจนและครอบคลุมงานในความรับผิดชอบทุกด้าน
		ด้านการเกื้อกูล	สนับสนุนให้การดำเนินการต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็วและทั่วถึงมากขึ้นระบบเครือข่ายอินเตอร์เน็ตกว้างขวางมากขึ้นเอื้อต่อการให้บริการประชาชน การร้องเรียน สอบถามปัญหา และช่วย
		ด้านการมีส่วนร่วม	สามารถประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมของ อบต อย่างต่อเนื่อง
	อุปสรรค	**ด้านการพึ่งตนเอง**	ขาดการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบต่อเนื่องและจริงจัง
		ด้านการเกื้อกูล	มีระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานของ อบต เป็นจำนวนมากบางเรื่องมีซ้ำซ้อนกันหลายฉบับ / ขาดความชัดเจนในเรื่องกระบวนการและแนวทางการปฏิบัติ ในการถ่ายโอนภารกิจให้กับ อบต. แต่ละ อบต. ไม่รู้ว่าตนเองจะต้องรับโอนเรื่องใดจากหน่วยงานใด เมื่อใด และอย่างไร
		ด้านการมีส่วนร่วม	ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยสนใจเข้าร่วมกิจกรรมของทาง อบต เช่น การประชุมประชาคม
๕. ด้านการทำงานเป็นทีม	จุดแข็ง	**ด้านการพึ่งตนเอง**	มีความรู้เฉลี่ยระดับปริญญาตรี อยู่ในวัยทำงานสามารถรับรู้และปรับตัวได้เร็ว
		ด้านการเกื้อกูล	การเดินทางสะดวกทำงานเกินเวลาได้
		ด้านการมีส่วนร่วม	บุคลากรมีความรักถิ่นไม่ต้องการย้ายที่
	จุดอ่อน	**ด้านการพึ่งตนเอง**	งบประมาณน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่ จำนวนประชากร และภารกิจ
		ด้านการเกื้อกูล	พนักงานบรรจุใหม่ขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและขอบข่ายของงานในหน้าที่
		ด้านการมีส่วนร่วม	ลักษณะการทำงานมุ่งที่ผลงานของแต่ละส่วนงาน มากกว่าการทำงานในภาพรวมของ อบต.

ตารางที่ ๔.๖ แสดงสรุปสภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ต่อ)

ประเด็นหลัก	สรุปสภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง		
	โอกาส	**ด้านการพึ่งตนเอง**	มีส่วนราชการรับผิดชอบการปฏิบัติงานในหน้าที่ของ อบต.ครบถ้วน
		ด้านการเกื้อกูล	ที่ตั้งของสำนักงานอยู่ใกล้เขตชุมชน มีความสะดวกในการเดินทาง
		ด้านการมีส่วนร่วม	การบริหารงานเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ทำให้สามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
	อุปสรรค	**ด้านการพึ่งตนเอง**	ไม่มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานในเชิงคุณภาพ
		ด้านการเกื้อกูล	บางภารกิจอยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ การประสานงานทำได้ล่าช้า
		ด้านการมีส่วนร่วม	ขาดการได้รับการร่วมมือที่แท้จริง จากภาคประชาชน ส่วนใหญ่เป็นการจัดตั้งโดยเฉพาะประชากรแฝง

๔.๓ หลักการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล และหลักพุทธธรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

แนวคิดเกี่ยวกับการใช้หลักพุทธธรรมในการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน มีสาระสำคัญที่การมุ่งผลักดันศักยภาพ อันเป็นสิ่งที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งที่เป็นความรู้ ทักษะ และลักษณะส่วนบุคคลของปัจเจก ให้สามารถนำมาพัฒนาต่อยอดด้วยกระบวนการต่าง ๆ อย่างถูกวิธี อย่างต่อเนื่อง ทั้งในรูปแบบของการพัฒนาเฉพาะด้าน การฝึกอบรม การส่งเสริมการศึกษา หรือการพัฒนาระบบวัฒนธรรมองค์กร ภายใต้โอกาส และจุดแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ๆ เพื่อให้บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถผลักดันศักยภาพภายในตน จนเกิดคุณลักษณะสมรรถนะที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ ๆ องค์การบริหารส่วนตำบลมุ่งหวังโดยการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนเป็นบทบาทสำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบล ในฐานะผู้ให้บริการสาธารณะในระดับตำบล ซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ดังนั้นคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น จึงได้มีการกำหนดสมรรถนะหลักทั้ง ๕ ด้าน เพื่อให้บุคลากรทุกส่วนในองค์การบริหารส่วนตำบลต้องมี เพื่อประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะแก่ชุมชน ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๑๐๐๘/ว ๒๗ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๒ และตามบัญชีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็น แนบท้ายประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการ

บริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๔) ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยงานวิจัยนี้ได้มุ่งหมายให้มีการบูรณาการหลักพุทธธรรม เข้ากับสมรรถนะหลักทั้ง ๕ ด้าน ดังกล่าว

ซึ่งจากการศึกษาแนวทางการบูรณาการหลักพุทธธรรมจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญฯ ในด้านความหมายและลักษณะทั่วไปของหลักพุทธธรรมสามารถสรุปได้ว่า หลักพุทธธรรม คือหลักธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า พระบรมศาสดาแห่งพระพุทธศาสนา ศาสนาที่สำคัญของประเทศไทยมาแต่โบราณกาล[๑๕๒] เพราะเหตุที่พระพุทธศาสนา เป็นศาสนาที่มีพระพุทธเจ้าเป็นพระบรมศาสดา มีพระธรรมที่พระพุทธองค์ตรัสสอนไว้เป็นหลักคำสอนสำคัญ มีพุทธบริษัทเป็นชุมชนของผู้นับถือศาสนาและศึกษาปฏิบัติตนตามคำสั่งสอนของพระศาสดา และเพื่อสืบทอดพระธรรมแห่งพุทธศาสนา ภายใต้หลักธรรมที่เป็นมัชเฌนธรรม หรือทางสายกลาง ที่ปฏิเสธผู้สร้างและบันดาล (Atheism) หากแต่เชื่อมั่นในศักยภาพเชิงปัจเจกของมนุษย์ (Humanistic) ที่สามารถพิสูจน์และปฏิบัติทดสอบให้เห็นจริงได้ (Pragmatic) อย่างเป็นวิทยาศาสตร์[๑๕๓] ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดรัฐประศาสนศาสตร์สมัยใหม่ ที่เน้นองค์การที่อาศัยหลักมนุษย์นิยม (organizational humanism) ที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคนกับองค์การ โดยการมุ่งสร้างเสริมให้มีองค์การมีบรรยากาศที่สนับสนุนให้ทุกคนมีโอกาสบรรลุความพึงพอใจที่ได้ปฏิบัติตามศักยภาพของตนเอง (self actualization) ตามหลักมนุษย์นิยมเชื่อว่ามนุษย์ควรจะมีโอกาสได้เป็นในสิ่งที่ควรจะเป็น[๑๕๔] ภายใต้หลักการของพุทธธรรมหลายประการดังกล่าวมาแล้ว หลักพุทธธรรมนี้จึงเป็นหลักแบบแผนแห่งวิถีชีวิต วิถีไทย-วิถีพุทธ[๑๕๕] และนับได้ว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดของพระพุทธศาสนา[๑๕๖] การดำรงอยู่ของการประพฤติตามหลักพุทธธรรมของคนในสังคม จึงนับได้ว่าคือการดำรงอยู่ของพระพุทธศาสนา และความสันติสุขของสังคม (Pacifism)[๑๕๗] ทว่าในปัจจุบัน สังคมไทยได้หันไปนิยมหลักคิดและทฤษฎีจากต่างประเทศ โดยพยายามไม่อิงกับหลักการทางศาสนาใด ๆ ซึ่งอาจเป็นด้วยทัศนคติที่เข้าใจภาพลักษณ์ของพระพุทธศาสนาที่ไม่ตรงต่อหลักพุทธธรรมที่ไม่ถูกตรง ว่าเป็นวิถีที่ล้าสมัย และไม่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในสังคมทุนนิยม-โลกาภิวัตน์ ที่มีการแข่งขันเพื่อพัฒนาองค์กรให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ไม่ว่าจะเป็นในด้านผลกำไรขององค์การภาคธุรกิจเอกชนในด้านปัจเจก หรือในองค์การภาครัฐที่มีวัตถุประสงค์คือการพัฒนาเพื่อสร้างความอยู่ดีกินดีและมีสุขของ

---

[๑๕๒] สัมภาษณ์ นางสาวเพ็ญแข ศรีสุทธิกุล, ผู้อำนวยการสำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน, ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๑๕๓] สัมภาษณ์ พระราชวชิรเมธี (วีระ วรปญโญ), รองเจ้าคณะจังหวัดกำแพงเพชร จล.วัดพระบรมธาตุพระอารามหลวง จ.กำแพงเพชร, ๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๑๕๔] สัมภาษณ์ นายอมร กีรติสุนทร, ผู้อำนวยการศูนย์บริการการฝึกอบรม สถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น, ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๑๕๕] สัมภาษณ์ นายวันชัย บุญญา, ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นพึ่งตนเอง ในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลคลองกระจง จ.สุโขทัย, ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๕๖] สัมภาษณ์ พระธรรมเสนานุวัตร (บำรุง ฐานุตฺตโร), รองเจ้าคณะภาค ๕ (พิษณุโลก, อุตรดิตถ์, ตาก, สุโขทัย) จล.วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร จ.พิษณุโลก, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๑๕๗] สัมภาษณ์ จ่าสิบเอกสะท้าน อิ่มอยู่, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาว จ.พิจิตร, ๔ สิงหาคม ๒๕๕๙.

ประชาชนโดยรวม โดยมีปัจจัยด้านตัวเลขเป็นดัชนีชี้วัด เหล่านี้จึงอาจเป็นสาเหตุที่องค์กรต่าง ๆ พยายามหาหลักคิดและวิถีพัฒนาที่เป็นสากลในโลกทุนนิยมตะวันตก ในขณะที่ละเลยหลักพื้นฐานแห่งวิถีไทยอันได้แก่หลักพุทธธรรมไป[๑๕๘] และภายใต้การพัฒนาหลักรัฐประศาสนศาสตร์ของโลกในช่วงศตวรรษที่ผ่านมาหลักคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ตามแนวทางตะวันตก ได้ถูกสร้าง และถูกท้าทาย รวมไปถึงถูกทำลายด้วยทฤษฎีใหม่ ๆ ซึ่งแปรเปลี่ยนไปตามพลวัตแห่งการพัฒนา

ดังนั้นการหันกลับมานำหลักปรัชญาแห่งพระพุทธศาสนา อันได้แก่หลักพุทธธรรม ซึ่งถูกแสดงและยังคงอยู่คู่กับสังคมโลกมากว่า ๒,๖๐๐ ปี มาพัฒนาและต่อยอดกับแนวทางการวิจัยในแบบของตะวันตก เพื่อปรับใช้สร้างเป็นหลักฐานคิดในการพัฒนาเพื่อสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในองค์กรภาครัฐ[๑๕๙] อาจเป็นวิถีที่สามารถสร้างความยั่งยืนให้แก่คนในสังคมได้[๑๖๐]

ด้วยเหตุที่ จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) ได้เน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในหลากหลายวิธีและหลายภาคีเครือข่าย (คลัสเตอร์) ทว่า สิ่งสำคัญในแผนพัฒนาฯ ที่เน้นย้ำด้านองค์ประกอบภายในของภาคส่วนภาคีในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคือ การ “ปรับวิธีคิด” ของคณะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ให้มีมุมมองในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาชุมชนแบบองค์รวมให้ “มีปัญญาที่จะคิดเป็น และแก้ปัญหาเป็น”[๑๖๑] ดังนั้น การมุ่งเน้นเพื่อที่จะนำหลักธรรมในพระพุทธศาสนา หรือที่เรียกว่า “หลักพุทธธรรม” อันเป็นปรัชญาแห่งการพัฒนาคน มาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาสังคม โดยอาศัยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นฐานในการ “ปรับวิธีคิด”แห่งพลังปัญญาและพลังวิถีปฏิบัติเริ่มต้นในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ จึงไม่ควรมุ่งมองที่จะพัฒนาในภาคประชาชน เพราะภาคประชาชนเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งซึ่งกันและกันในชุมชนอยู่แล้ว ภายใต้หลักการแห่งสาราณียธรรม[๑๖๒] หากแต่การมุ่งมองที่ภาคองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กรที่สามารถพัฒนาการบริหารจัดการและชี้วัดได้ เพื่อพัฒนาการใช้หลักพุทธธรรมอย่างเป็นระบบ และสร้างความเป็นต้นแบบที่ดี เพื่อเสริมสร้างวิถีแห่งการพัฒนาตามแนวพุทธที่ยั่งยืนลงสู่ภาคประชาชนได้ จึงเป็นสิ่งที่ควรจะเกิดขึ้น[๑๖๓]

---

[๑๕๘] สัมภาษณ์ นางพสชนัน ฉลอม, นักพัฒนาชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลวังดิน จ.อุตรดิตถ์, ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๕๙] สัมภาษณ์ พระราชวิมลเมธี (บุญโรจน์ จนฺทปญฺโญ), เจ้าคณะจังหวัดสุโขทัย จล.วัดราษฎร์ศรัทธาธรรมพระอารามหลวง จ.สุโขทัย, ๗ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๑๖๐] สัมภาษณ์ พระศรีปริยัติวิมล (ติ๋ง ปริธมฺโม), รองเจ้าคณะจังหวัดอุตรดิตถ์ ผจล.วัดคลองโพธิ์พระอารามหลวง จ.อุตรดิตถ์, ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๖๑] สัมภาษณ์ พระธรรมเสนานุวัตร (บำรุง ฐานุตฺตโร), รองเจ้าคณะภาค ๕ (พิษณุโลก, อุตรดิตถ์, ตาก, สุโขทัย) จล.วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร จ.พิษณุโลก, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๑๖๒] สัมภาษณ์ นายประสิทธิ์ เผือกนาค, ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านเกื้อกูลสวัสดิการอนามัยสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลเนินปอ จ.พิจิตร, ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๖๓] สัมภาษณ์ นายอมร กีรติสุนทร, ผู้อำนวยการศูนย์บริการการฝึกอบรม สถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น, ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

โดยในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เกี่ยวกับ จุดมุ่งหมายการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะพุทธศาสนา และหลักธรรมในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนดังต่อไปนี้

๔.๓.๑ จุดมุ่งหมายการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะพุทธศาสนา

บทบาทของการปกครองส่วนท้องถิ่นตามนัยของกฎหมาย และทฤษฎีของนักวิชาการตะวันตก เป็นการดำเนินการตามหลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) เพื่อให้ประชาชนรู้จักการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง รู้จักใช้สิทธิและหน้าที่ในการเป็นพลเมือง เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นหรือชุมชนได้ตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้คนในท้องถิ่นนั้นตระหนักถึงคุณค่าและเกิดจิตสำนึกที่ดีในการรักษาผลประโยชน์ของชุมชน เพื่อเป็นรากฐานของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย[๑๖๔]

กล่าวคือการปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการจัดการปกครองท้องถิ่นของคนในท้องถิ่น การจัดการดังกล่าวกระทำโดยการเลือกบุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามาดำเนินการปกครอง โดยที่หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสมแตกต่างกันออกไปตามลักษณะของความเจริญของแต่ละท้องถิ่น และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิ์ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น เช่น เลือกคนในท้องถิ่นมาบริหารงาน เพื่อจะได้แก้ปัญหาของประชาชนในชุมชนได้อย่างถูกต้อง[๑๖๕]

หลักการพื้นฐานเหล่านี้ สอดคล้องกับหลักวิวัฒนาการของสังคม ซึ่งพระพุทธเจ้าได้ตรัสแสดงไว้ในอัคคัญญสูตร อันโยงกับหลักปฏิจจสมุปบาท ในตอนที่ว่าด้วยปัจจัยการทางสังคมซึ่งวัตถุประสงค์การปกครองในระบอบประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นของไทยนี้ สอดรับกับแนวคิดทางพระพุทธศาสนา คือ การปกครองในประเภทต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นระบบราชาธิปไตย หรือระบบสามัคคีธรรมก็ตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของข้าราชการซึ่งเป็นกลไกของรัฐนั้น พระพุทธศาสนายังได้ระบุไว้อีกด้วยว่า “ปญฺญวา พุทฺธิสมฺปนฺโน วิธานวิธิโกวิโท กาลญฺญู สมยญฺญู จ ส ราชวตึ วเส” แปลว่า “คนมีปัญญา ประกอบด้วยความรู้ ฉลาดในวิธีจัดงาน รู้จักกาล รู้จักสมัย จึงควรเข้ารับราชการ” และ “อุฏฺฐาตา กมฺมเธยฺเยสุ อปฺปมตฺโต วิจกฺขโณ สุสวิหิตกมฺมนฺโต ส ราชวตึ วเส” แปลว่า “คนที่ขยันในหน้าที่ ไม่ประมาท เอาใจใส่สอดส่อง ตรวจตรา จัดการงานให้เรียบร้อยเป็นอันดี จึงควรเข้ารับราชการ”[๑๖๖] แสดงให้เห็นว่า พระพุทธศาสนามองว่า ผู้มีหน้าที่ปกครองหรือมีสิทธิในการจัดสรรทรัพยากร ต้องมีคุณสมบัติที่เหมาะสมตามหลักคุณธรรม คือหลักการบริหารงานบุคคลตามระบบคุณธรรม หรือหลักความสามารถ (Competence) ไม่ควรใช้ยศศักดิ์หรือสิทธิที่ได้รับมอบจาก

---

[๑๖๔]สัมภาษณ์ นายวิชาญ มาแพ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด จ.กำแพงเพชร, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๑๖๕]สัมภาษณ์ นายปรีชาพัทร์ วิเชียรสรรค์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเนินปอ จ.พิจิตร, ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๖๖]สัมภาษณ์ พระศรีปริยัติวิมล (ติ๋ง ปริธมฺโม), รองเจ้าคณะจังหวัดอุตรดิตถ์ ผจล.วัดคลองโพธิ์พระอารามหลวง จ.อุตรดิตถ์, ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

ประชาชนรวมทั้งทรัพยากร เป็นเพียงเครื่องมือในการแสวงหาสิ่งปรนเปรอความสุขส่วนตน[๑๖๗] หากแต่ควรใช้เพื่อเกื้อกูลและสร้างปัจจัยอุดหนุนให้ผู้อื่นเกิดสิ่งดีงาม คือไม่ควรใช้อำนาจและทรัพยากรเป็นจุดหมายของชีวิตของตน หากแต่ควรใช้อำนาจและทรัพยากรเป็นเครื่องช่วยให้สังคมทั้งหมดมีวิถีที่งดงามและหลุดพ้นขึ้นจากความไม่สะดวกสบายทั้งทางร่างกาย และจิตใจดังพุทธพจน์ในอังคุตตรนิกายว่า “สัตบุรษเกิดขึ้น เพื่อประโยชน์สุขของคนทั้งปวง” และพุทธพจน์ในสังยุตตนิกายที่ว่า “ทรัพย์มีแก่คนดี เหมือนมีสระน้ำในที่ใกล้บ้าน ทุกคนได้กินใช้สุขสดชื่น แต่ทรัพย์มีแก่คนร้าย เหมือนสระน้ำอยู่ในถิ่นอมนุษย์ ถึงจะสดใสดีรื่นรมย์ ก็ไร้ประโยชน์” อันเป็นการปรับฐานคิดตามทัศนะพระพุทธศาสนา

โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมองในแง่นี้ พระพุทธศาสนาจึงถือว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรดำรงตนเป็นกัลยาณมิตรผู้ร่วมสร้าง “ธรรมฉันทะ” คือ แรงจูงใจฝ่ายดี ให้แก่คนในชุมชน[๑๖๘] ในการพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ผ่านกระบวนการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกระบวนการต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การจัดทำแผนท้องถิ่น ฯลฯ การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยเน้นการพัฒนาทุนปัญญา กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ภายใต้การมีจิตสำนึกเป็น “ผู้ให้โอกาส” ในการยอมรับในศักยภาพของคนในชุมชน ที่จะมีส่วนร่วมพัฒนาสังคมนั้นไปพร้อม ๆ กัน เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของคนในชุมชนได้อย่างแท้จริง ในขณะที่ก็สามารถสร้างสังคมชุมชนเข้มแข็งขึ้นมาได้พร้อม ๆ กัน[๑๖๙]

โดยสรุป จุดมุ่งหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่นในทัศนะพระพุทธศาสนา หรืออาจเรียกได้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นวิถีพุทธ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งของสังคมชุมชน ชนบท ที่ควรดำรงตนเป็นผู้สนับสนุนทุนทางปัญญา และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาในมิติต่าง ๆ ของชุมชนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาท้องถิ่นในมิติมนุษย์ มิติสังคม รวมทั้งมิติด้านจิตใจใฝ่พัฒนา ที่ทุกฝ่ายมีความเข้าใจในจุดมุ่งหมาย และเอื้อเฟื้อเกื้อกูลกันในการแบ่งปันพลังปัญญา ร่วมกันก้าวไปสู่จุดหมายแห่งความดีงาม คือเพื่อให้ทุกคนในชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมสร้างความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในชุมชน (sustainable development) ได้อย่างยั่งยืนนั่นเอง

๔.๓.๒ หลักพุทธธรรมในการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

ด้วยเหตุนี้ หลักพุทธธรรมในการปกครองส่วนท้องถิ่น จึงเป็นหลักการที่เอื้อต่อการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป้าหมายสูงสุดที่สอดรับกับความหมายและแนวคิดตามจุดมุ่งหมายการก่อตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามคำปรารภใน ราชกิจจานุเบกษา ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๖ (มีสถานะเทียบเท่าพระราชบัญญัติ การจัดระเบียบบริหารของตำบล) เล่ม๘๙ ตอนที่

---

[๑๖๗] สัมภาษณ์ พระราชวิมลเมธี (บุญโรจน์ จนฺทปญฺโญ), เจ้าคณะจังหวัดสุโขทัย จล.วัดราษฎร์ศรัทธาธรรมพระอารามหลวง จ.สุโขทัย, ๗ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๑๖๘] สัมภาษณ์ พระธรรมเสนานุวัตร (บำรุง ฐานุตฺตโร), รองเจ้าคณะภาค ๕ (พิษณุโลก, อุตรดิตถ์, ตาก, สุโขทัย) จล.วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร จ.พิษณุโลก, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๑๖๙] สัมภาษณ์ นายจำเริญ แหวนเพ็ชร, ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมการบริหารจัดการชุมชน สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน, ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

๑๙๐ ก ฉบับพิเศษ วันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๕ หน้า ๑๒๒ ความว่า “โดยที่คณะปฏิวัติได้พิจารณาเห็นว่า ตำบลเป็นหน่วยปกครองขั้นพื้นฐานของการปกครองส่วนภูมิภาค และเป็นหน่วยการปกครองที่มีความสำคัญ เกี่ยวพันกับการปกครองส่วนภูมิภาคระดับอื่น หากการปกครองขั้นพื้นฐานไม่มั่นคงและเหมาะสมแล้ว จะมีผลกระทบกระเทือนต่อการปกครองส่วนภูมิภาคระดับอื่น อันเป็นอุปสรรคแก่การพัฒนาท้องที่ให้เจริญก้าวหน้าและการอำนวยความผาสุกให้แก่ราษฎร”[๑๗๐] และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔) รวมทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) ในด้านการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในฐานรากประกอบกับยังเคยมีการวิจัยที่พบว่าหลักพุทธธรรม เช่น พรหมวิหาร ๔ มีความสัมพันธ์กับวัยที่มากขึ้น ดังนั้นองคาพยพต่าง ๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านบุคลากรทั้งผู้บริหารและปฏิบัติงาน ซึ่งอยู่ในวัยผู้ใหญ่ จึงอาจจะมีพัฒนาการทางอารมณ์ ความคิด มีการปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดี และย่อมมีพฤติกรรมที่แสดงออกในการบริหารและการปฏิบัติงานโดยใช้หลักพุทธธรรมที่เกี่ยวข้องมากขึ้นตามไปด้วย[๑๗๑] ดังนั้น การนำหลักพุทธธรรม อันเป็นสมรรถนะที่เอื้อต่อการบริหารและปฏิบัติหน้าที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยนำเอาหลักพุทธธรรมที่สอดคล้องกับการบริหารและปฏิบัติหน้าที่เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ในองคาพยพต่าง ๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาเป็นเครื่องกำกับใช้ในการบริหาร จึงอาจเป็นส่วนหนึ่งที่จะอำนวยให้เกิดการพัฒนาชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ[๑๗๒]

จากแนวคิดที่ผู้วิจัยได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญดังกล่าวข้างต้นจึงสามารถนำไปกำหนดหัวข้อธรรมตามวัตถุประสงค์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลสรุปในการทำความเข้าใจเบื้องต้นการใช้หลักพุทธธรรมในการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้วยกระบวนการวิจัยภาคสนามจากการค้นหาข้อมูลเชิงประจักษ์ต่อไปได้เป็นอย่างดี

โดยงานวิจัยนีมีมณฑลทรรศน์ภายใต้สมรรถนะหลักทั้ง ๕ ด้าน ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๘/ว ๒๗ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๒ และตามบัญชีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็น แนบท้ายประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๔) ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ เพื่อจำแนกหาหลักพุทธธรรมหลักที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการประยุกต์ใช้สำหรับสมรรถนะหลักต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ดังกล่าว อันได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation – ACH): อิทธิบาท ๔, การยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity – ING): ฆราวาสธรรม ๔, ความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness-OA) : ภาวนา ๔(Service Mind – SERV), การบริการเป็นเลิศ : สังคหวัตถุ ๔, และการทำงานเป็นทีม(Teamwork – TW): พรหมวิหาร ๔ ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

---

[๑๗๐] สัมภาษณ์ นายอมร กีรติสุนทร, ผู้อำนวยการศูนย์บริการการฝึกอบรม สถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น, ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๑๗๑] สัมภาษณ์ ดร.อัจฉราวรรณ มณีขัติย์, ผู้อำนวยการสถาบันการพัฒนาชุมชน, ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๑๗๒] สัมภาษณ์ นางสาวเพ็ญแข ศรีสุทธิกุล, ผู้อำนวยการสำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน, ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

๔.๓.๒.๑ การประยุกต์หลักอิทธิบาท ๔ ไปใช้สำหรับสมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

การนำหลักอิทธิบาท ๔ ไปใช้สำหรับเสริมสร้างสมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนจากแนวคิดของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ สามารถสรุปจำแนกรายละเอียดของหลักธรรมอิทธิบาท ๔ ทั้ง ๔ องค์ประกอบ ตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้ดังนี้

ฉันทะ หมายถึง การมีความรัก ความยินดีพอใจ ชอบใจในงานที่ทำ มีแรงจูงใจในงานที่ทำ มีความรักในกิจการหน้าที่ของตนที่ได้รับมอบหมาย หรือที่ตนประสงค์กระทำหรือปรารถนา[๑๗๓] มีความรักในวิชาชีพ[๑๗๔] มีใจสมัครรักใคร่ในกิจนั้น ๆ ประสงค์ให้กิจนั้น ๆ เจริญลุล่วง[๑๗๕] เป็นหลักสำคัญที่จะทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้าและประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตและการทำงานทั้งปวง กล่าวคือ ถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลใด นิยมนับถือนำหลักธรรมข้อนี้ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการแก่ประชาชนผู้มาใช้บริการ หรือการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบลนั้นย่อมมีความเต็มใจในการปฏิบัติงาน มีความพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ และปฏิบัติหน้าที่อย่างตั้งใจตามระเบียบอย่างเคร่งครัดโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ[๑๗๖] และความตั้งใจมุ่งมั่นให้บริการแก่ประชาชนนี้ นับเป็นกลไกในการพัฒนาชุมชนและสังคม ตามวัตถุประสงค์ของการมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อพัฒนาชุมชนด้วยจิตสาธารณะ (Public mind) ในการจัดบริการสาธารณะแก่ประชาชน (Public Service) โดยไม่มุ่งหวังเพียงตอบสนองประโยชน์เป็นเครื่องมือให้แก่นักการเมืองท้องถิ่น สร้างความสบายส่วนตน และปฏิบัติงานโดยหาช่องทางทุจริตประพฤติมิชอบ[๑๗๗] ไม่มุ่งเพียงปฏิบัติงานเพียงเพื่อ เอาตนรอด แต่องค์กรไม่รอด[๑๗๘] หากแต่การปฏิบัติงานนั้นย่อมทำไปด้วยความมีใจที่มุ่งหวังดีหวังเจริญแก่ชุมชนท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นสำคัญ[๑๗๙] ฉะนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า การที่องค์การบริหารส่วนตำบลมุ่งดำรงตนด้วยหลักธรรมข้อที่ประกอบไปด้วยฉันทะเป็นนิตย์ ย่อมส่งผลถึงการมีจิต

---

[๑๗๓] สัมภาษณ์ พระราชวิมลเมธี (บุญโรจน์ จนฺทปญฺโญ), เจ้าคณะจังหวัดสุโขทัย จล.วัดราษฎร์ศรัทธาธรรมพระอารามหลวง จ.สุโขทัย, ๗ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๑๗๔] สัมภาษณ์ นายอมร กีรติสุนทร, ผู้อำนวยการศูนย์บริการการฝึกอบรม สถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น, ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๑๗๕] สัมภาษณ์ นางสาวชนม์ปกรณ์ เพ็งศิริ, หัวหน้าสำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด จ.กำแพงเพชร, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๑๗๖] สัมภาษณ์ นายปรีชาพัทร์ วิเชียรสรรค์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเนินปอ จ.พิจิตร, ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๗๗] สัมภาษณ์ นายวันชัย บุญญา, ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นพึ่งตนเอง ในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลคลองกระจง จ.สุโขทัย, ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๗๘] สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ พรหมน้อย, นายกสมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านจังหวัดอุตรดิตถ์, ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๗๙] สัมภาษณ์ นายวิญญู เคียนยี่คิ้ว, หัวหน้ากองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาว จังหวัดพิจิตร, ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

สาธารณะในการพัฒนาชุมชนและสังคม ซึ่งเป็นทัศนคติและวิถีปฏิบัติที่ย่อมเอื้อต่อการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่ง

วิริยะ หมายถึง การมีความขยัน มีความมานะพยายาม พากเพียร อุตสาหะ ไม่ย่อท้อ เอาธุระ บากบั่น ไม่หวั่นกลัวต่ออุปสรรคและความยากลำบากมีความเข้มแข็งอดทนในการประกอบการงาน เป็นธรรมกำจัดความเกียจคร้าน ทำให้ทำงานได้อย่างต่อเนื่อง ไม่เลิกละ ทำให้ทำงานนั้น ๆ ได้อย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องจนกว่างานนั้นจะประสบความสำเร็จ[๑๘๐] เป็นธรรมทำให้มองข้ามความลำบาก และเห็นความลำบากและอุปสรรคเป็นสิ่งที่ต้องท้าทายและเอาชนะ เพื่อให้งานนั้น ๆ สำเร็จลุล่วงไปได้ถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลใด นิยมนับถือนำหลักธรรมข้อนี้ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ในการปฏิบัติงานตามแผนงานหรือโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นย่อมมีความขยันหมั่นเพียร เอาธุระในการทำงานนั้น ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นย่อมมีความตั้งใจมุ่งมั่นให้บริการแก่ประชาชน[๑๘๑] ส่งผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลมีความตั้งใจในการทำงาน มีความกระตือรือร้นปฏิบัติงานให้เสร็จสมบูรณ์ตามแผนงานและโครงการที่กำหนดไว้ แก่ทุกฝ่ายทุกภาคส่วนในองค์การและในชุมชนท้องถิ่นนั้น ๆ[๑๘๒] ฉะนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า การที่องค์การบริหารส่วนตำบลดำรงตนด้วยหลักธรรมข้อที่ประกอบไปด้วยวิริยะเป็นนิตย์ ย่อมส่งผลถึงการมีจิตสาธารณะในการพัฒนาชุมชนและสังคม ซึ่งเป็นทัศนคติและวิถีปฏิบัติที่ย่อมเอื้อต่อการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่ง

จิตตะ หมายถึง การมีใจฝักใฝ่ มีจิตผูกผัน จดจ่ออยู่กับงานนั้น ไม่ปล่อย ไม่ห่างไปไหน มีใจแน่วแน่ แนบสนิทในกิจที่ทำ[๑๘๓] ทำสิ่งซึ่งเป็นวัตถุประสงค์นั้นให้เด่นชัด และนำสิ่งที่ตนกำลังกระทำอยู่นั้นมาตั้งมั่นอยู่ในใจ กำหนดสิ่งนั้นอยู่ในใจอย่างสม่ำเสมอเอาจิตใจจดจ่อเฝ้าสังเกตในเรื่องราว รวบรวมข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับงานที่กำลังดำเนินการอยู่[๑๘๔] ถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลใดนิยมนับถือนำหลักธรรมข้อนี้ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ในการปฏิบัติงานตามแผนงานหรือโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นย่อมมีความตั้งใจเป็นอันดีในการเอาธุระในการทำงานให้บริการนั้น ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และเพราะการที่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นมีความตั้งใจมุ่งมั่นให้บริการแก่ประชาชน ย่อมส่งผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นมีประสิทธิภาพใน

---

[๑๘๐] สัมภาษณ์ พระศรีปริยัติวิมล (ติ๋ง ปริธมฺโม), รองเจ้าคณะจังหวัดอุตรดิตถ์ ผจล.วัดคลองโพธิ์พระอารามหลวง จ.อุตรดิตถ์, ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๘๑] สัมภาษณ์ พระธรรมเสนานุวัตร (บำรุง ฐานุตฺตโร), รองเจ้าคณะภาค ๕ (พิษณุโลก, อุตรดิตถ์, ตาก, สุโขทัย) จล.วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร จ.พิษณุโลก, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๑๘๒] สัมภาษณ์ นายวิชาญ มาแพ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด จ.กำแพงเพชร, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๑๘๓] สัมภาษณ์ พระราชวชิรเมธี (วีระ วรปญฺโญ), รองเจ้าคณะจังหวัดกำแพงเพชร จล.วัดพระบรมธาตุพระอารามหลวง จ.กำแพงเพชร, ๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๑๘๔] สัมภาษณ์ พระราชวิมลเมธี (บุญโรจน์ จนฺทปญฺโญ), เจ้าคณะจังหวัดสุโขทัย จล.วัดราษฎร์ศรัทธาธรรมพระอารามหลวง จ.สุโขทัย, ๗ สิงหาคม ๒๕๕๙.

การดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี[๑๘๕] เพราะพนักงานส่วนตำบลในองค์การบริหารส่วนตำบลเมื่อถึงเวลาทำงาน ย่อมสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ทันที และมีความตั้งใจตรวจตราความเรียบร้อยของงานที่ปฏิบัติอยู่เสมอ ฉะนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า การที่องค์การบริหารส่วนตำบล ดำรงตนด้วยหลักธรรมข้อที่ประกอบไปด้วยจิตตะเป็นนิตย์ ย่อมส่งผลถึงการมีจิตสาธารณะในการพัฒนาชุมชนและสังคม ซึ่งเป็นทัศนคติและวิถีปฏิบัติที่ย่อมเอื้อต่อการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่ง

วิมังสา หมายถึง การสอบสวนไตร่ตรอง สอดส่องในเหตุและผลแห่งความสำเร็จ เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ให้ลึกซึ้งยิ่ง ๆ ขึ้นไป ตลอดเวลา ใช้ปัญญาพิจารณาหมั่นใครครวญตรวจตราหาเหตุผลและตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนเกินเลย หรือข้อขัดข้อง รู้จักทดลองและคิดค้นหาทางแก้ไขและปรับปรุงข้อบกพร่องที่เกี่ยวข้องกับงานที่กำลังดำเนินการอยู่[๑๘๖] ถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลใด นิยมนับถือนำหลักธรรมข้อนี้ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ในการปฏิบัติงานตามแผนงานหรือโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นย่อมมีความเข้าใจเป็นอันดีในการเอาธุระในการทำงานให้บริการนั้น ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และเพราะการที่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นมีความเข้าใจมุ่งมั่นให้บริการแก่ประชาชนนี้ จึงย่อมส่งผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี เพราะพนักงานส่วนตำบลมีความเข้าใจในการทำงานเพื่อประโยชน์สาธารณะ รวมทั้งมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงผลดี-ผลเสีย ที่จะเกิดขึ้น เพื่อวางแผนการทำงานแก่องค์กรในการให้บริการแก่ประชาชนอยู่เสมอ[๑๘๗] ฉะนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า การที่องค์การบริหารส่วนตำบลดำรงตนด้วยหลักธรรมข้อที่ประกอบไปด้วยจิตตะเป็นนิตย์ ย่อมส่งผลถึงการมีจิตสาธารณะในการพัฒนาชุมชนและสังคม ซึ่งเป็นทัศนคติและวิถีปฏิบัติที่ย่อมเอื้อต่อการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่ง

ดังนั้น จากการศึกษาการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และหลักอิทธิบาท ๔ สามารถสรุปถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเสริมสร้างสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation – ACH) เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักอิทธิบาท ๔ ได้ดังนี้

๑) ปัจจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านฉันทะ ได้แก่

๑.๑) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจในการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์สาธารณะ

๑.๒) มีความพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

๑.๓) ปฏิบัติหน้าที่อย่างตั้งใจตามระเบียบอย่างเคร่งครัด

๑.๔) ปฏิบัติหน้าที่อย่างตั้งใจตามระเบียบโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ

---

[๑๘๕] สัมภาษณ์ จ่าสิบเอกสะท้าน อิ่มอยู่, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาว จ.พิจิตร, ๔ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๑๘๖] สัมภาษณ์ พระศรีปริยัติวิมล (ติ๋ง ปริธมฺโม), รองเจ้าคณะจังหวัดอุตรดิตถ์ ผจล.วัดคลองโพธิ์พระอารามหลวง จ.อุตรดิตถ์, ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๘๗] สัมภาษณ์ นางสาวสมพร ขอนทอง, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคุยบ้านโอง จ.กำแพงเพชร, ๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

๒) ปัจจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านวิริยะ ได้แก่

๒.๑) องค์การบริหารส่วนตำบลมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์สาธารณะ

๒.๒) องค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติงานให้เสร็จสมบูรณ์ตามโครงการ และระเบียบที่กำหนดไว้เสมอ ๆ

๒.๓) องค์การบริหารส่วนตำบลเสียสละเวลาส่วนตัวเพื่อปฏิบัติงานที่คั่งค้างเสมอ

๒.๔) องค์การบริหารส่วนตำบลให้ความสำคัญกับการทำงานเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างต่อเนื่อง แม้จะมิใช่เวลาราชการ

๓) ปัจจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านจิตตะ ได้แก่

๓.๑) องค์การบริหารส่วนตำบลเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์สาธารณะอยู่เสมอ

๓.๒) เมื่อถึงเวลาทำงาน องค์การบริหารส่วนตำบลย่อมสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ทันที

๓.๓) องค์การบริหารส่วนตำบลตรวจตราความเรียบร้อยของงานที่ปฏิบัติอยู่เสมอ

๓.๔) องค์การบริหารส่วนตำบลมีความรับผิดชอบ ให้ความสำคัญกับตรงต่อเวลาในการปฏิบัติหน้าที่

๔) ปัจจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านวิมังสา ได้แก่

๔.๑) องค์การบริหารส่วนตำบลมีความเข้าใจในการทำงานเพื่อประโยชน์สาธารณะยึดประโยชน์องค์กรมากกว่าบุคคล

๔.๒) องค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติงานอย่างรอบคอบ ป้องกันความผิดพลาดอยู่เสมอ

๔.๓) องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อวางแผนติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานอยู่เสมอ

๔.๔) องค์การบริหารส่วนตำบลยินดีรับฟังคำตำหนิและพร้อมที่จะแก้ไข

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ที่เป็นนักวิชาการผู้มีผลงานด้านการพัฒนาสมรรถนะฯ และผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา ในเขตพื้นที่ ๆ ทำการวิจัย รวมถึงผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ปฏิบัติงานระดับสูงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำท้องที่และผู้นำในภาคส่วนชุมชน ซึ่งมีส่วนในการสร้างผลงานนวัตกรรม หรือมีความเป็นเลิศ และหรือได้รับรางวัลต้นแบบด้านการสร้างชุมชนเข้มแข็ง เป็นที่ยอมรับจากหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ในเขตพื้นที่ ๆ ทำการวิจัยพอสรุปได้ว่าอิทธิบาทธรรมคือหลักพุทธธรรมเพื่อสร้างวิธีคิดและจิตสำนึกเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ด้วยการเริ่มจากการปลูกฝังทัศนคติด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation – ACH)ของผู้ปฏิบัติงานในองค์การต่าง ๆ อันเป็นปัจจัยภายในที่เอื้อต่อประโยชน์แก่ประชาชนผู้ได้รับผลจากการพัฒนา ทำให้บุคลากรและพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้มีจิตสำนึกสาธารณะ และประพฤติตนโดยมุ่งหวังประโยชน์สาธารณะ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เพราะมีคุณธรรมเครื่องอำนวยให้ลุถึงความสำเร็จตามที่องค์การประสงค์ หากองค์การนั้น ๆ มีนโยบายเพื่อหวังความสำเร็จในสิ่งใด ผู้ปฏิบัติงานในองค์การนั้น ๆ ต้องทำตนให้

สมบูรณ์ตามธรรมดังกล่าว เป็นหลักธรรมที่เป็นเครื่องประกอบตนให้สร้างผลคือความสำเร็จได้ตามใจหวังในหน้าที่การงานทั้งปวง เป็นธรรมเครื่องสนับสนุนให้สำเร็จทุกสิ่งดังใจมุ่งหมาย และเป็นธรรมที่มีสมรรถนะที่เอื้อต่อการบริหาร การปฏิบัติงาน และงานบริการ ให้เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุประสิทธิผลด้วยดี ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า หลักธรรมอิทธิบาท ๔ นี้ เป็นการปรับทัศนคติและวิถีปฏิบัติของผู้ปฏิบัติงานในองค์การต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ย่อมเอื้อต่อการปรับกระบวนทัศน์การมุ่งพัฒนาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation – ACH) ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๓.๒.๒ การประยุกต์หลักฆราวาสธรรม ๔ ไปใช้สำหรับสมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

การนำหลักฆราวาสธรรม ๔ ไปใช้สำหรับเสริมสร้างสมรรถนะหลักด้านหลักการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรมในองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนจากแนวคิดของผู้ให้ข้อมูลสำคัญสามารถสรุปจำแนกรายละเอียดของหลักธรรมฆราวาสธรรม ๔ ทั้ง ๔ องค์ประกอบ ตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้ดังนี้

สัจจะ หมายถึง ความซื่อสัตย์ จริงใจต่อกัน ยึดถือความจริง เป็นหลักสำคัญที่จะให้เกิดความไว้วางใจและมีไมตรีจิตสนิทต่อกัน[๑๘๘] หากขาดสัจจะเมื่อใดย่อมเป็นเหตุให้เกิดความหวาดระแวงแคลงใจกันเป็นจุดเริ่มต้นแห่งความร้าวฉาน ซึ่งยากนักที่จะประสานให้คืนดีได้ดังเดิม[๑๘๙] ความซื่อสัตย์นี้มิใช่แต่เฉพาะซื่อสัตย์ต่อผู้อื่นที่มีความเกี่ยวข้องด้วยเท่านั้น หากแต่ยังควรต้องมีสัจจะหรือมีความซื่อสัตย์ต่อความเป็นมนุษย์ของตัวเองด้วย[๑๙๐] กล่าวคือ ถ้าบุคลากรและพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลคนใดมีหลักธรรมข้อนี้ กล่าวคือใช้หลักธรรมนี้ในการอยู่ร่วมกันในองค์การในการทำงานหรือเสนอแนะนโยบายในหน่วยงานใด หน่วยงานนั้น ๆ ย่อมมีประสิทธิภาพในการบริหารงานเป็นอันดี เพราะบุคลากรและพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลทำงานด้วยความตั้งใจ ซื่อตรง ซื่อสัตย์แก่ทุกฝ่ายทุกภาคส่วนในองค์การ ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร สมาชิกสภาส่วนท้องถิ่น ไปจนถึงลูกจ้างส่วนท้องถิ่น ตลอดถึงประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ทำให้ทำงานด้วยความยึดมั่นในสัจจะความจริงใจต่อประชาชน ทำงานด้วยความโปร่งใส และตรวจสอบได้ โดยไม่มีความโลภใช้อำนาจหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน[๑๙๑] ฉะนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า การที่บุคลากรและพนักงานส่วนท้องถิ่นในสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคนใด ดำรงตนด้วยหลักฆราวาสธรรมข้อที่ประกอบไป

---

[๑๘๘]สัมภาษณ์ พระธรรมเสนานุวัตร (บำรุง ฐานุตฺตโร), รองเจ้าคณะภาค ๕ (พิษณุโลก, อุตรดิตถ์, ตาก, สุโขทัย) จล.วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร จ.พิษณุโลก, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๑๘๙]สัมภาษณ์ นายประสิทธิ์ เผือกนาค, ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านเกื้อกูลสวัสดิการอนามัยสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลเนินปอ จ.พิจิตร, ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๙๐]สัมภาษณ์ นายบุญทา จันทะคุณ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลชาติตระการ จ.พิษณุโลก, ๔ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๑๙๑]สัมภาษณ์ จ่าสิบเอกสะท้าน อิ่มอยู่, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาว จ.พิจิตร, ๔ สิงหาคม ๒๕๕๙.

ด้วยสัจจะเป็นนิตย์ ย่อมส่งผลถึงการมีจิตสาธารณะ จริงใจในการพัฒนาชุมชนและสังคม ซึ่งเป็นทัศนคติและวิถีปฏิบัติที่ย่อมเอื้อต่อการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทมะ หมายถึง การรู้จักบังคับควบคุมอารมณ์ ข่มใจระงับความรู้สึกต่อเหตุบกพร่องของกันและกัน[๑๙๒] เป็นหลักสำคัญที่จะให้เกิดการรู้จักฝึกฝนปรับปรุงตน แก้ไขข้อบกพร่อง ปรับนิสัยและอัธยาศัยให้กลมกลืนประสานเข้าหาผู้อื่นและประชาชนได้ ไม่เป็นคนดื้อด้านเอาแต่ใจและอารมณ์ของตน[๑๙๓] หากขาดทมะ ย่อมไม่สามารถเข้าใจข้อแตกต่างทางอุปนิสัยและการอบรมของผู้อื่น และย่อมไม่สามารถปรับความสัมพันธ์เข้าหากับผู้อื่นได้ด้วยดี[๑๙๔] ถ้าบุคลากรและพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลคนใดมีหลักธรรมข้อนี้ กล่าวคือใช้หลักธรรมนี้ในการอยู่ร่วมกันในองค์การ ใช้ปัญญา ในการตัดสินใจ ควบคุมจิตใจ ในการทำความเข้าใจกับคนในองค์กร ในการทำงาน หรือเสนอแนะนโยบายในองค์การบริหารส่วนตำบลใด องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นย่อมมีประสิทธิภาพในการบริหารงานเป็นอันดี เพราะบุคลากรและพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลทำงานด้วยการรู้จักข่มใจ ระงับความรู้สึกต่อเหตุบกพร่องของกันและกัน ยอมรับฟังความเห็นที่แตกต่าง[๑๙๕] รวมทั้งสนับสนุนให้รู้จักในการที่จะแก้ไขข้อบกพร่องของตน ๆ และมุ่งหมายที่จะพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ คิดทำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชน และเอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขของชุมชนเป็นอย่างดี[๑๙๖] เหล่านี้ย่อมส่งเสริมซึ่งความสามัคคีกลมเกลียวกันในการทำงานยิ่ง ๆ ขึ้นไป ฉะนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า การที่บุคลากรและพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลคนใด ดำรงตนด้วยหลักฆราวาสธรรมข้อที่ประกอบไปด้วยทมะเป็นนิตย์ ย่อมส่งผลถึงการมีทัศนคติและวิถีปฏิบัติที่ย่อมเอื้อต่อการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขันติ หมายถึง ความอดทน อดกลั้น ต่อความยากลำบาก ที่ประสบ ทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ เพราะการอยู่ที่เนื่องร่วมกันกับผู้อื่น[๑๙๗] นอกจากมีข้อแตกต่างขัดแย้งทางอุปนิสัย การอบรมและความต้องการบางอย่างซึ่งจะต้องหาทางปรับปรุงเข้าหากันแล้ว บางครั้งอาจจะมีเหตุล่วงเกินรุนแรง แสดงออกจากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นถ้อยคำหรือกิริยาอาการ จะโดยตั้งใจหรือไม่ก็ตาม เมื่อเกิดเหตุเช่นนี้อีกฝ่ายหนึ่งจะต้องรู้จักอดกลั้นระงับใจ ไม่ก่อเหตุให้เรื่องลุกลามกว้างขยายต่อไป

---

[๑๙๒] สัมภาษณ์ พระศรีปริยัติวิมล (ติ๋ง ปริธมฺโม), รองเจ้าคณะจังหวัดอุตรดิตถ์ ผจล.วัดคลองโพธิ์พระอารามหลวง จ.อุตรดิตถ์, ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๙๓] สัมภาษณ์ นายประสิทธิ์ เผือกนาค, ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านเกื้อกูลสวัสดิการอนามัยสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลเนินปอ จ.พิจิตร, ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๙๔] สัมภาษณ์ นายนรินทร์ ไกรบุตร, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลุม จ.สุโขทัย, ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๙๕] สัมภาษณ์ นายวิชาญ มาแพ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด จ.กำแพงเพชร, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๑๙๖] สัมภาษณ์ นางสาวสมพร ขอนทอง, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคุยบ้านโอง จ.กำแพงเพชร, ๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๑๙๗] สัมภาษณ์ พระราชวิมลเมธี (บุญโรจน์ จนฺทปญฺโญ), เจ้าคณะจังหวัดสุโขทัย จล.วัดราษฎร์ศรัทธาธรรมพระอารามหลวง จ.สุโขทัย, ๗ สิงหาคม ๒๕๕๙.

ความบาดหมางจึงจะระงับลงไป[๑๙๘] นอกจากนี้ ยังจะต้องมีความอดทนต่อความลำบากตรากตรำ และเรื่องหนักใจต่าง ๆ ในการประกอบการงานอาชีพเป็นต้น[๑๙๙] โดยเฉพาะเมื่อเกิดเหตุอันตรายหรือเหตุคับขัน ก็จะมีสติอดกลั้นใช้ปัญญาหาทางแก้ไขเหตุการณ์ให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี[๒๐๐] ถ้าบุคลากรและพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลคนใดมีหลักธรรมข้อนี้ กล่าวคือใช้หลักธรรมนี้ในการอยู่ร่วมกันในองค์การ ในการทำงาน ในองค์การบริหารส่วนตำบลใด องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นย่อมมีประสิทธิภาพในการบริหารงานเป็นอันดี เพราะบุคลากรและพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลทำงานด้วยความอดทนอดกลั้น ยินดีรับฟังปัญหาฟังคำแนะนำ คำวิพากษ์วิจารณ์ของผู้อื่นด้วยความเต็มใจ ไม่ว่าจะเป็นจากผู้บริหาร พนักงานและลูกจ้างส่วนท้องถิ่น ตลอดถึงประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ทำให้ทำงานด้วยความมุ่งมั่น ไม่หวั่นไหวต่ออุปสรรคอันอาจเกิดจากความเข้าใจที่ไม่ตรงกัน รวมทั้งความยากลำบากนานาประการ[๒๐๑] ฉะนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า การที่บุคลากรและพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลคนใด ดำรงตนด้วยหลักฆราวาสธรรมข้อที่ประกอบไปด้วยขันติเป็นนิตย์ ย่อมส่งผลถึงการมีความมุ่งมั่น อดทนอดกลั้น มีความเพียร มีความเข้มแข็งในการทำสิ่งที่ดีงาม เพื่อการพัฒนาชุมชนและสังคม ซึ่งเป็นทัศนคติและวิถีปฏิบัติที่ย่อมเอื้อต่อการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จาคะ หมายถึง ความเสียสละ ความเผื่อแผ่ แบ่งปัน ตลอดถึงความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อให้กัน การให้ในบริบทนี้ มิใช่เพียงการเผื่อแผ่แบ่งปันสิ่งของเท่านั้น หากแต่ยังหมายถึงการให้น้ำใจแก่กัน การแสดงน้ำใจเอื้อเฟื้อต่อกัน ตลอดจนการเสียสละความพอใจ และความสุขส่วนตนได้ ทำให้เป็นผู้จิตใจกว้างขวาง เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เสียสละ ไม่คับแคบเห็นแก่ตัว[๒๐๒] ถ้าบุคลากรและพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลคนใดมีหลักธรรมข้อนี้ กล่าวคือใช้หลักธรรมนี้ในการอยู่ร่วมกันในองค์การในการทำงาน องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นย่อมมีประสิทธิภาพในการบริหารงานเป็นอันดี เพราะบุคลากรและพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลทำงานด้วยความเสียสละ ไม่ว่าจะแก่ผู้บริหาร บุคลากร ไปจนถึงลูกจ้างส่วนท้องถิ่น ตลอดถึงประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ทำให้ทำงานด้วยอุดมการณ์แห่งการเป็นผู้ให้ ไม่เลือกปฏิบัติ[๒๐๓] พัฒนาชุมชนด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกันโดยปราศจากอคติ และทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่นตามกำลังความสามารถ ไม่คิดแต่

---

[๑๙๘] สัมภาษณ์ นายวันชัย บุญญา, ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นพึ่งตนเอง ในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลคลองกระจง จ.สุโขทัย, ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๑๙๙] สัมภาษณ์นายทศพล แซ่เตีย, ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านการมีส่วนร่วมวัฒนธรรมชุมชน ในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลุม จ.สุโขทัย, ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๒๐๐] สัมภาษณ์ พระศรีปริยัติวิมล (ติ๋ง ปริธมฺโม), รองเจ้าคณะจังหวัดอุตรดิตถ์ ผจล.วัดคลองโพธิ์พระอารามหลวง จ.อุตรดิตถ์, ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๒๐๑] สัมภาษณ์ จ่าสิบเอกสะท้าน อิ่มอยู่, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาว จ.พิจิตร, ๔ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๒๐๒] สัมภาษณ์ พระธรรมเสนานุวัตร (บำรุง ฐานุตฺตโร), รองเจ้าคณะภาค ๕ (พิษณุโลก, อุตรดิตถ์, ตาก, สุโขทัย) จล.วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร จ.พิษณุโลก, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๒๐๓] สัมภาษณ์ นางพสชนัน ฉลอม, นักพัฒนาชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลวังดิน จ.อุตรดิตถ์, ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

ความสบายและผลประโยชน์ส่วนตน เป็นผู้มุ่งเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม โดยไม่คำนึงถึงความต้องการเพื่อตนเองหรือกลุ่มตนอย่างเดียว มุ่งแก้ไขเสนอนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน เปิดใจรับฟังความคิดเห็นต่าง[๒๐๔] หรือความต้องการของชุมชนเสมอ ๆ ฉะนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า การที่บุคลากรและพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลคนใด ดำรงตนด้วยหลักฆราวาสธรรมข้อที่ประกอบไปด้วยจาคะเป็นนิตย์ ย่อมส่งผลถึงการมีจิตสาธารณะ จริงใจในการพัฒนาชุมชนและสังคม ซึ่งเป็นทัศนคติและวิถีปฏิบัติที่ย่อมเอื้อต่อการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น จากการศึกษาการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และหลักฆราวาสธรรม ๔ สามารถสรุปถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเสริมสร้างสมรรถนะด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity – ING) เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักฆราวาสธรรม ๔ ได้ดังนี้

๑) ปัจจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านสัจจะ ได้แก่
- ๑.๑) มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น
- ๑.๒) มีความจริงใจ พูดจริงทำจริง
- ๑.๓) มีความโปร่งใสในการทำงาน
- ๑.๔) ไม่ใช้อำนาจหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน

๒) ปัจจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านทมะ ได้แก่
- ๒.๑) การรู้จักข่มใจตนเอง
- ๒.๒) การยอมรับความคิดเห็นและให้ความสำคัญผู้อื่น
- ๒.๓) ความกระตือรือร้นในการหาความรู้เพิ่มเติม
- ๒.๔) การรับฟังคำตำหนิและพร้อมที่จะแก้ไข
- ๒.๕) เอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขของชุมชนเป็นอย่างดี

๓) ปัจจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านขันติ ได้แก่
- ๓.๑) ความอดทนต่อการถูกตำหนิติเตียน
- ๓.๒) ความขยันในการทำงาน
- ๓.๓) ความตรงต่อเวลา
- ๓.๔) การยอมรับการเปลี่ยนแปลง

๔) ปัจจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านจาคะ ได้แก่
- ๔.๑) ทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่นตามกำลังความสามารถ
- ๔.๒) ไม่เลือกปฏิบัติ พัฒนาชุมชนด้วยความเสมอภาคเท่าเทียม
- ๔.๓) มุ่งแก้ไขเสนอนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน
- ๔.๔) เปิดใจรับฟังความคิดเห็นต่าง หรือความต้องการของชุมชนเสมอ

---

[๒๐๔] สัมภาษณ์ นายนรินทร์ ไกรบุตร, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลุม จ.สุโขทัย, ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ที่เป็นนักวิชาการผู้มีผลงานด้านการพัฒนาสมรรถนะฯ และผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา ในเขตพื้นที่ ๆ ทำการวิจัย รวมถึงผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ปฏิบัติงานระดับสูงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำท้องที่และผู้นำในภาคส่วนชุมชน ซึ่งมีส่วนในการสร้างผลงานนวัตกรรม หรือมีความเป็นเลิศ และหรือได้รับรางวัลต้นแบบด้านการสร้างชุมชนเข้มแข็ง เป็นที่ยอมรับจากหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ในเขตพื้นที่ ๆ ทำการวิจัยพอสรุปได้ว่าฆราวาสธรรมคือหลักพุทธธรรมเพื่อสร้างวิธีคิดและจิตสำนึกเพื่อประโยชน์ส่วนรวม โดยองค์ประกอบของหลักฆราวาสธรรมดังกล่าวมานั้น สามารถปลูกฝังทัศนคติด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity – ING) ของผู้ปฏิบัติงานในองค์การเป็นหลักธรรมสำคัญที่เอื้อต่อสถานะของบุคลากรและพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบล ไว้ถือปฏิบัติ เพื่อให้ดำรงตนอยู่ได้ด้วยปัจจัยภายในที่เอื้อต่อประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น คือให้เป็นผู้มีจิตสำนึกสาธารณะ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ด้วยการเป็นผู้ใช้หลักฆราวาสธรรม ๔ อัน เป็นหลักธรรมสำหรับการครองเรือน หรือธรรมเป็นหลักครองชีวิตของชาวบ้าน เป็นหลักธรรมประจำใจ เพื่อใช้ประพฤติปฏิบัติกำจัดความเสื่อมเสีย เพื่อสร้างครอบครัวและชุมชนให้เป็นปึกแผ่นมั่นคง มีความสุขตามวิสัยของปุถุชนทั่วไป ด้วยการรู้จักการเสียสละเพื่อความสงบสุขของตนเอง สังคม ครอบครัว และประโยชน์ส่วนรวม เนื่องจากบุคลากรและพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบล รวมถึงสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นบุคคลสาธารณะ ที่ประกาศตัวมารับใช้ประชาชน เมื่อสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในการบริหาร เสนอและวางนโยบายพัฒนาตำบล ด้วยเงินภาษีประชาชน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจึงเป็นบุคคลชั้นนำในชุมชนที่จำเป็นต้องดำรงตนเป็นตัวอย่างที่ดี ซึ่งการขาดฆราวาสธรรมของบุคลากรและพนักงานส่วนท้องถิ่นรวมถึงสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ย่อมทำให้การพัฒนาชุมชนเป็นไปได้โดยไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้ ด้วยเหตุนี้ การปลูกฝังทัศนคติในด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity – ING) ด้วยการสร้างปัจจัยภายในที่เอื้อต่อประโยชน์การเสริมสร้างความเป็นผู้มีจิตสำนึกสาธารณะ และประพฤติตนโดยมุ่งหวังประโยชน์สาธารณะ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมย่อมส่งผลทำให้สามารถ “ครองคน” คือครองใจผู้อื่นได้ เพราะความประพฤติตนที่มุ่งดีมุ่งเจริญต่อสังคมนั่นเองดังนั้นจึงเห็นได้ว่า หลักธรรมฆราวาสธรรม ๔ เป็นหลักธรรมที่เอื้อต่อการปรับกระบวนทัศน์การพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๓.๒.๓ การประยุกต์หลักภาวนา ๔ ไปใช้สำหรับสมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

การนำหลักภาวนา ๔ ไปใช้สำหรับเสริมสร้างสมรรถนะหลักความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness-OA) ในองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนจากแนวคิดของผู้ให้ข้อมูลสำคัญสามารถสรุปจำแนกรายละเอียดของหลักธรรมภาวนา ๔ ทั้ง ๔ องค์ประกอบ ตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้ดังนี้

กายภาวนาหมายถึงมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพในทางที่เกื้อกูลและได้ผลดี[๒๐๕]การฝึกอบรมพัฒนาทางด้านกายภาพมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องที่เกี่ยวกับงานหลายด้านอย่างเป็นสหวิทยาการ ด้วยการรู้จักติดต่อเกี่ยวข้องกับสิ่งทั้งหลายด้วยดี[๒๐๖] และปฏิบัติต่อสิ่งเหล่านั้นในทางที่เป็นคุณ มิให้เกิดโทษ ให้กุศลธรรมงอกงาม ให้อกุศลธรรมเสื่อมสูญ[๒๐๗]เป็นหลักสำคัญที่จะทำให้มีพื้นฐานในการรู้จักที่จะใช้สอยและบริโภคปัจจัยในการดำเนินชีวิตและการทำงานทั้งปวงอย่างมีคุณค่า มีประสิทธิภาพ ยึดหลักความถูกต้องและเป็นธรรม[๒๐๘] ภายใต้พื้นฐานการเคารพประเพณีปฏิบัตินิยม และวัฒนธรรม เพราะมีความรู้จักเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ อย่างถูกตรง กล่าวคือ ถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลใด นิยมนับถือนำหลักธรรมข้อนี้ไปใช้ในพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นย่อมมีความเข้าใจในองค์กรและระบบงานและปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสัมพันธ์เกี่ยงข้องกับภาคส่วนต่าง ๆ ในชุมชนอย่างถูกตรง ด้วยความเข้าใจในองค์กรและระบบงานนี้ นับเป็นกลไกในการพัฒนางานการให้บริการสาธารณะ ตามวัตถุประสงค์ของการมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อพัฒนาชุมชนด้วยจิตสาธารณะ (Public mind) ในการจัดบริการสาธารณะแก่ประชาชน (Public Service) โดยไม่มุ่งหวังเพียงปฏิบัติงานเพียงเพื่อ เอาตนรอด แต่องค์กรไม่รอด[๒๐๙] หากแต่ปฏิบัติงานนั้นย่อมทำไปด้วยความมีใจที่มุ่งหวังดีหวังเจริญแก่ชุมชนท้องถิ่นนั้นโดยมุ่งสั่งสมความรู้ความเชี่ยวชาญความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน เป็นสำคัญ ฉะนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า การที่องค์การบริหารส่วนตำบลมุ่งดำรงตนด้วยหลักธรรมข้อที่ประกอบไปด้วยกายภาวนาเป็นนิตย์ ย่อมส่งผลถึงการมีจิตสาธารณะในการพัฒนาชุมชนและสังคม ซึ่งเป็นทัศนคติและวิถีปฏิบัติที่ย่อมเอื้อต่อการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่ง

ศีลภาวนา หมายถึง การพัฒนาความประพฤติ ให้ตั้งอยู่ในระเบียบวินัย ไม่เบียดเบียนหรือก่อความเดือดร้อนเสียหาย อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ด้วยดี เกื้อกูลแก่กันเป็นหลักสำคัญที่จะทำให้มีพื้นฐานในการมีความเข้าใจในความสัมพันธ์เชิงอำนาจของผู้มีบทบาทสำคัญในองค์กรของตนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และความเข้าใจสัมพันธภาพอย่างไม่เป็นทางการ ของผู้มีบทบาทสำคัญในชุมชน เพื่อประสานภารกิจการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้เกิดประสิทธิผลได้อย่างสร้างสรรค์[๒๑๐] เพราะมีความรู้จักเกี่ยวข้องประพฤติต่อสิ่งต่าง ๆ อย่างถูกตรง

---

[๒๐๕]สัมภาษณ์ พระศรีปริยัติวิมล (ติ๋ง ปริธมฺโม), รองเจ้าคณะจังหวัดอุตรดิตถ์ ผจล.วัดคลองโพธิ์พระอารามหลวง จ.อุตรดิตถ์, ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๒๐๖]สัมภาษณ์ นายอมร กีรติสุนทร, ผู้อำนวยการศูนย์บริการการฝึกอบรม สถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น, ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๒๐๗]สัมภาษณ์ พระธรรมเสนานุวัตร (บำรุง ฐานุตฺตโร), รองเจ้าคณะภาค ๕ (พิษณุโลก, อุตรดิตถ์, ตาก, สุโขทัย) จล.วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร จ.พิษณุโลก, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๒๐๘]สัมภาษณ์ นางสาวสมพร ขอนทอง, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคุยบ้านโอง จ.กำแพงเพชร, ๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๒๐๙]สัมภาษณ์ นายปรีชาพัทร์ วิเชียรสรรค์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเนินปอ จ.พิจิตร, ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๒๑๐]สัมภาษณ์ พระราชวชิรเมธี (วีระ วรปญฺโญ), รองเจ้าคณะจังหวัดกำแพงเพชร จล.วัดพระบรมธาตุพระอารามหลวง จ.กำแพงเพชร, ๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

กล่าวคือ ถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลใด นิยมนับถือนำหลักธรรมข้อนี้ไปใช้ในพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นย่อมมีความเข้าใจในองค์กรและระบบงานและปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับภาคส่วนต่าง ๆ ในชุมชนอย่างถูกตรง ด้วยความเข้าใจในองค์กรและระบบงานนี้ นับเป็นกลไกในการพัฒนางานการให้บริการสาธารณะ ตามวัตถุประสงค์ของการมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อพัฒนาชุมชนด้วยจิตสาธารณะ (Public mind) ในการจัดบริการสาธารณะแก่ประชาชน (Public Service) โดยมุ่งสั่งสมความรู้ความเชี่ยวชาญความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน เป็นสำคัญ[๒๑๑] ฉะนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า การที่องค์การบริหารส่วนตำบลมุ่งดำรงตนด้วยหลักธรรมข้อที่ประกอบไปด้วยสีลภาวนาเป็นนิตย์ ย่อมส่งผลถึงการมีจิตสาธารณะในการพัฒนาชุมชนและสังคม ซึ่งเป็นทัศนคติและวิถีปฏิบัติที่ย่อมเอื้อต่อการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่ง

จิตภาวนา หมายถึง การเจริญจิต พัฒนาการฝึกอบรมจิตใจ ให้เข้มแข็งมั่นคงเจริญงอกงามด้วยคุณธรรมทั้งหลาย เช่น มีเมตตากรุณา ขยันหมั่นเพียร อดทนมีสมาธิ และสดชื่น เบิกบาน เป็นสุขผ่องใส[๒๑๒] เป็นหลักสำคัญที่จะสนับสนุนให้เกิดบรรยากาศแห่งการพัฒนาความเชี่ยวชาญในองค์กรเพราะมีระบบการสนับสนุน ชมเชย เมื่อมีผู้แสดงออกถึงความมุ่งมั่นที่จะพัฒนางานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง และจะช่วยส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรตั้งใจศึกษาค้นคว้าหาความรู้ เทคโนโลยีและองค์ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อพัฒนางานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง[๒๑๓] ด้วยความตั้งใจและเต็มใจ เพราะมีความรู้จักเกี่ยวข้องส่งเสริมการพัฒนา โดยเริ่มจากจิตภายในของมนุษย์เป็นศูนย์กลาง[๒๑๔] การพัฒนาอย่างสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ อย่างถูกตรง กล่าวคือ ถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลใด นิยมนับถือนำหลักธรรมข้อนี้ไปใช้ในพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นย่อมสามารถเสริมสร้างความเข้าใจในองค์กรและระบบงานและปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสัมพันธ์เกี่ยงข้องกับภาคส่วนต่าง ๆ ในชุมชนอย่างถูกตรง ด้วยความเข้าใจในองค์กรและระบบงานนี้ นับเป็นกลไกในการพัฒนางานการให้บริการสาธารณะ ตามวัตถุประสงค์ของการมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อพัฒนาชุมชนด้วยจิตสาธารณะ (Public mind) ในการจัดบริการสาธารณะแก่ประชาชน (Public Service) โดยมุ่งสั่งสมความรู้ความเชี่ยวชาญความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน เป็นสำคัญ ฉะนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า การที่องค์การบริหารส่วนตำบลมุ่งดำรงตนด้วยหลักธรรมข้อที่ประกอบไปด้วยจิตภาวนาเป็นนิตย์ ย่อมส่งผลถึงการมีจิตสาธารณะในการพัฒนาชุมชนและสังคม ซึ่งเป็นทัศนคติและวิถีปฏิบัติที่ย่อมเอื้อต่อการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่ง

---

[๒๑๑] สัมภาษณ์ นายวิญญู เคียนยี่คิ้ว, หัวหน้ากองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาว จังหวัดพิจิตร, ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๒๑๒] สัมภาษณ์ พระราชวิมลเมธี (บุญโรจน์ จนฺทปญฺโญ), เจ้าคณะจังหวัดสุโขทัย จล.วัดราษฎร์ศรัทธาธรรมพระอารามหลวง จ.สุโขทัย, ๗ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๒๑๓] สัมภาษณ์ นางสาวชนม์ปกรณ์ เพ็งศิริ, หัวหน้าสำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด จ.กำแพงเพชร, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๒๑๔] สัมภาษณ์ นางพสชนัน ฉลอม, นักพัฒนาชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลวังดิน จ.อุตรดิตถ์, ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

ปัญญาภาวนา หมายถึง การเจริญฝึกอบรมปัญญา ให้รู้เข้าใจสิ่งทั้งหลายตามเป็นจริง รู้เท่าทันเห็นโลกและชีวิตตามสภาวะ สามารถทำจิตใจให้เป็นอิสระ สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ด้วยปัญญา[๒๑๕] เป็นหลักสำคัญที่จะสนับสนุนให้เกิดบรรยากาศแห่งการพัฒนาความเชี่ยวชาญในองค์กร เพราะมีวิสัยทัศน์ในการเล็งเห็นประโยชน์ของเทคโนโลยี องค์ความรู้ หรือวิทยาการใหม่ๆต่อการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายในอนาคต[๒๑๖] และสนับสนุนส่งเสริมให้มีการนำมาประยุกต์ใช้ในหน่วยงานอย่างต่อเนื่องและมีการนำปัญหาและอุปสรรค รวมถึงกรณีศึกษา ผลสำเร็จจากการปฏิบัติงาน ของหน่วยงานต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้[๒๑๗] เพราะมีความรู้จักเกี่ยวข้องส่งเสริมการพัฒนา โดยเริ่มจากปัญญาทั้งภายนอกและภายใน เพื่อพัฒนาสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ อย่างถูกตรง กล่าวคือ ถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลใด นิยมนับถือนำหลักธรรมข้อนี้ไปใช้ในพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นย่อมสามารถเสริมสร้างความเข้าใจในองค์กรและระบบงานและปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสัมพันธ์เกี่ยงข้องกับภาคส่วนต่าง ๆ ในชุมชนอย่างถูกตรง ด้วยความเข้าใจในองค์กรและระบบงานนี้ นับเป็นกลไกในการพัฒนางานการให้บริการสาธารณะ ตามวัตถุประสงค์ของการมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อพัฒนาชุมชนด้วยจิตสาธารณะ (Public mind) ในการจัดบริการสาธารณะแก่ประชาชน (Public Service) โดยมุ่งสั่งสมความรู้ความเชี่ยวชาญความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน เป็นสำคัญ ฉะนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า การที่องค์การบริหารส่วนตำบลมุ่งดำรงตนด้วยหลักธรรมข้อที่ประกอบไปด้วยปัญญาภาวนาเป็นนิตย์ ย่อมส่งผลถึงการมีจิตสาธารณะในการพัฒนาชุมชนและสังคม ซึ่งเป็นทัศนคติและวิถีปฏิบัติที่ย่อมเอื้อต่อการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่ง

ดังนั้น จากการศึกษาการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และหลักภาวนา ๔ สามารถสรุปถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเสริมสร้างสมรรถนะด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness-OA) เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักภาวนา ๔ ได้ดังนี้

๑) ปัจจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านกายภาวนา ได้แก่

๑.๑) สนับสนุนให้เกิดบรรยากาศแห่งการพัฒนาความเชี่ยวชาญด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งในองค์การบริหารส่วนตำบล

๑.๒) องค์การบริหารส่วนตำบลสนับสนุนการจัดสรรทรัพยากร เครื่องมือ อุปกรณ์ที่เอื้อต่อการพัฒนา เพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

๑.๓) องค์การบริหารส่วนตำบลมุ่งเน้นการทำงานเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งโดยยึดหลักความถูกต้องและเป็นธรรม

---

[๒๑๕] สัมภาษณ์ พระศรีปริยัติวิมล (ติ๋ง ปริธมฺโม), รองเจ้าคณะจังหวัดอุตรดิตถ์ ผจล.วัดคลองโพธิ์พระอารามหลวง จ.อุตรดิตถ์, ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๒๑๖] สัมภาษณ์ นางพสชนัน ฉลอม, นักพัฒนาชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลวังดิน จ.อุตรดิตถ์, ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๒๑๗] สัมภาษณ์ นางสาวชนม์ปกรณ์ เพ็งศิริ, หัวหน้าสำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด จ.กำแพงเพชร, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

๑.๔) องค์การบริหารส่วนตำบลมุ่งเน้นการทำงานเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ภายใต้พื้นฐานการเคารพประเพณีปฏิบัตินิยม และวัฒนธรรมของแต่ละชุมชนที่เกี่ยวข้อง

๒) ปัจจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านศีลภาวนา ได้แก่

๒.๑) องค์การบริหารส่วนตำบลเข้าใจถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจของผู้มีบทบาทสำคัญในองค์กรของตนเพื่อประสานภารกิจการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้เกิดประสิทธิผล

๒.๒) องค์การบริหารส่วนตำบลเข้าใจถึงความสัมพันธ์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประสานภารกิจการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้เกิดประสิทธิผล

๒.๓) องค์การบริหารส่วนตำบลเข้าใจสัมพันธภาพอย่างไม่เป็นทางการ ของผู้มีบทบาทสำคัญในชุมชน เพื่อประโยชน์ในการเชื่อมโยงและผลักดันการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้เกิดประสิทธิผล

๒.๔) องค์การบริหารส่วนตำบลนำความเข้าใจความสัมพันธ์เชิงอำนาจฯและสัมพันธภาพฯ ทั้งที่เป็นและไม่เป็นทางการ มาใช้ประโยชน์ในการผลักดันการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้เกิดประสิทธิผล โดยไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง

๓) ปัจจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านจิตภาวนา ได้แก่

๓.๑) องค์การบริหารส่วนตำบลเอาใจใส่ และมีการสนับสนุน ชมเชย เมื่อมีผู้แสดงออกถึงความมุ่งมั่นที่จะพัฒนางานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

๓.๒) องค์การบริหารส่วนตำบลส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรตั้งใจศึกษาค้นคว้าหาความรู้ เทคโนโลยีและองค์ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อพัฒนางานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง อย่างต่อเนื่อง

๔) ปัจจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านปัญญาภาวนา ได้แก่

๔.๑) องค์การบริหารส่วนตำบลสนับสนุนส่งเสริมให้มีการนำวิชาการ ความรู้ หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

๔.๒) องค์การบริหารส่วนตำบลนำปัญหาและอุปสรรค รวมถึงกรณีศึกษาผลสำเร็จจากการปฏิบัติงาน ของหน่วยงานต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ เป็นต้นแบบในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ที่เป็นนักวิชาการผู้มีผลงานด้านการพัฒนาสมรรถนะฯ และผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา ในเขตพื้นที่ ๆ ทำการวิจัย รวมถึงผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ปฏิบัติงานระดับสูงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำท้องที่และผู้นำในภาคส่วนชุมชน ซึ่งมีส่วนในการสร้างผลงานนวัตกรรม หรือมีความเป็นเลิศ และหรือได้รับรางวัลต้นแบบด้านการสร้างชุมชนเข้มแข็ง เป็นที่ยอมรับจากหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ในเขตพื้นที่ ๆ ทำการวิจัยพอสรุปได้ว่าภาวนา ๔ คือหลักพุทธธรรมเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้มีวิธีคิดและจิตสำนึกเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ด้วยการเริ่มจากการปลูกฝังฝึกฝนอบรมให้เกิดคุณสมบัติภายในตน ทั้งด้านกาย ศีล จิต และปัญญาสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness-OA) ของผู้ปฏิบัติงานในองค์การต่าง ๆ อัน

เป็นปัจจัยภายในที่เอื้อต่อประโยชน์แก่ประชาชนผู้ได้รับผลจากการพัฒนา ทำให้บุคลากรและพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้มีจิตสำนึกสาธารณะ และประพฤติตนโดยมุ่งหวังประโยชน์สาธารณะ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เพราะมีคุณธรรมเครื่องพัฒนาฝึกอบรมตนให้มีความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน หากองค์การนั้น ๆ มีนโยบายเพื่อหวังความสำเร็จในสิ่งใด ผู้ปฏิบัติงานในองค์การนั้น ๆ ต้องฝึกฝนอบรมพัฒนาตนให้สมบูรณ์ตามธรรมดังกล่าว เป็นหลักธรรมที่เป็นเครื่องพัฒนาฝึกอบรมตนให้สามารถมีสมรรถนะในการสร้างผลคือความสำเร็จได้ในหน้าที่การงานทั้งปวง และเป็นธรรมที่มีสมรรถนะที่เอื้อต่อการบริหาร การปฏิบัติงาน และงานบริการ ให้เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุประสิทธิผลด้วยดี ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า หลักธรรมภาวนา ๔ นี้ เป็นการปรับทัศนคติและวิถีปฏิบัติของผู้ปฏิบัติงานในองค์การต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ย่อมเอื้อต่อการปรับกระบวนทัศน์การมุ่งพัฒนาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness-OA) ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๓.๒.๔ การประยุกต์หลักสังคหวัตถุ ๔ ไปใช้สำหรับสมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

การนำหลักสังคหวัตถุ ๔ ไปใช้สำหรับเสริมสร้างสมรรถนะการบริการเป็นเลิศ (Service Mind – SERV) ในองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนจากแนวคิดของผู้ให้ข้อมูลสำคัญสามารถสรุปจำแนกรายละเอียดของหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ทั้ง ๔ องค์ประกอบ ตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้ดังนี้

ทาน หมายถึง การให้ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักเสียสละแบ่งปัน ช่วยเหลือกันด้วยการให้สิ่งของ มีความโอบอ้อมอารี เป็นการบำเพ็ญประโยชน์รวมทั้งการอนุเคราะห์ซึ่งกันและกันด้วยน้ำใจไมตรี หวังดีหวังประโยชน์ให้แก่กัน โดยไม่ปิดบังปราศจากการยึดมั่นด้วยอำนาจแห่งความตระหนี่ เป็นหลักสำคัญที่จะทำให้เกิดความผูกพันสมัครสมานสามัคคี ในน้ำใจอันมีให้ต่อกัน[๒๑๘] กล่าวคือ ถ้าบุคลากรและพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลใดนำหลักธรรมข้อนี้ไปใช้ในการให้บริการ รวมถึงใช้หลักธรรมนี้ในการพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นย่อมมีนโยบายที่มุ่งให้เพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ในขณะที่ก็ไม่มุ่งให้มากจนเกินพอดี จนกลายเป็นนโยบายประชานิยมเพื่อหวังผลทางการเมืองระยะสั้น(populism for capitalism) โดยไม่คำนึงถึงผลเสียระยะยาว[๒๑๙] ฉะนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า การกำหนดนโยบายท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มุ่งเน้นหลักการให้วิถีพุทธ ตามแนวทางของ ทานะ ในสังคหวัตถุ ๔ ย่อมส่งผลถึงการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีประกอบไปด้วยหลักธรรมาภิบาล เป็นนโยบายที่แสดงออกถึงความจริงใจในการพัฒนาชุมชนและสังคม ซึ่งเป็นนโยบายที่ย่อมเอื้อต่อการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

---

[๒๑๘] สัมภาษณ์ พระธรรมเสนานุวัตร (บำรุง ฐานุตฺตโร), รองเจ้าคณะภาค ๕ (พิษณุโลก, อุตรดิตถ์, ตาก, สุโขทัย) จล.วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร จ.พิษณุโลก, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๒๑๙] สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ พรหมน้อย, นายกสมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านจังหวัดอุตรดิตถ์, ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

ปิยวาจา หมายถึง การพูดคำจริง พูดคำสุภาพไพเราะอ่อนหวาน พูดแล้วก่อให้เกิดประโยชน์ พูดแล้วเกิดการสมานสามัคคี พูดด้วยจิตเมตตา และพูดถูกกาลเทศะถูกเวลาและสถานที่ พูดแสดงประโยชน์ประกอบด้วยเหตุผล[๒๒๐] เป็นหลักสำคัญที่จะทำให้เกิดความผูกพันสมัครสมานสามัคคี หวังดีหวังเจริญต่อกัน ในแง่นโยบาย กล่าวคือ ถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลใดนำหลักธรรมข้อนี้ไปใช้ในการกำหนดนโยบายท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล กล่าวคือใช้หลักธรรมนี้ในการวางแผนการพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลย่อมมีกระบวนการกำหนดนโยบายที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา โดยยอมรับฟังแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยไม่แบ่งแยกกลุ่มฝ่ายสังคม ใช้กระบวนการจัดการความรู้ เพื่อที่จะดึงความรู้และข้อเสนอแนะที่ฝังอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) ออกมาแลกเปลี่ยนกันโดยใช้ลักษณะของการ “พูดแลกเปลี่ยนกันอย่างกัลยาณมิตร”[๒๒๑] และองค์การบริหารส่วนตำบลย่อมนำแผนประชาคมชุมชนนั้น ๆ ไปใช้ปฏิบัติจริง โดยไม่มีอคติอันเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนและเครือข่ายภาคประชาสังคมทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นหุ้นส่วน โดยการสร้างกระบวนการความร่วมมือและการมีส่วนร่วมเสนอแนะและแก้ไขปัญหาในการวางแผนพัฒนาตำบล เพื่อทำให้เกิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เกิดการแบ่งสรรทรัพยากรอย่างยุติธรรม และลดความขัดแย้งในชุมชนได้[๒๒๒] ฉะนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า การกำหนดนโยบายท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มุ่งเน้นการรับฟังและวางแผนพัฒนาตำบลโดยใช้หลักปิยวาจา ตามแนวทางของสังคหวัตถุ ๔ ย่อมส่งผลถึงการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เป็นนโยบายที่แสดงออกถึงความจริงใจในการพัฒนาชุมชนและสังคม ซึ่งเป็นนโยบายที่ย่อมเอื้อต่อการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อัตถจริยา หมายถึง การทำตนให้เป็นประโยชน์ คือทำตนให้มีคุณค่าในสังคมที่ตนอาศัยอยู่ ทั้งด้วยการตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ฝึกฝนอบรมตนให้เป็นคนเจริญด้วยความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม และ การทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์บำเพ็ญประโยชน์กับผู้อื่นด้วยการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ไม่นิ่งดูดาย มีน้ำใจไมตรีต่อกัน บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ตามสติกำลังความสามารถ นอกจากนั้นแล้ว อัตถจริยา ยังเป็นการบำเพ็ญประโยชน์ในด้านสติปัญญา เป็นการสงเคราะห์ด้วยความรู้ ให้การแนะนำ ในข้อที่ควรจะแนะนำต่าง ๆ เพราะการให้การสงเคราะห์ตามหลักอัตถจริยาในสังคหวัตถุ ๔ นั้น หมายรวมถึงการให้การสงเคราะห์ในหลักของธรรมทาน ซึ่งรวมความถึงการให้ใด ๆ นั้น มิใช่เพียงแค่การหยิบยื่นให้เพื่อแก้ไขปัญหาจำเพาะหน้าไปเพียงเท่านั้น หากแต่มุ่งการให้ความช่วยเหลือในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นด้วยการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ที่เป็นความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) เป็นสิ่งที่ทำได้ยากกว่าการแบ่งปันความรู้ที่ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge)[๒๒๓] เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนในชุมชนท้องถิ่นสามารถมีทุนทางปัญญาที่จะสามารถดำรงตนและสร้างความ

---

[๒๒๐] สัมภาษณ์ พระศรีปริยัติวิมล (ติ๋ง ปริธมฺโม), รองเจ้าคณะจังหวัดอุตรดิตถ์ ผจล.วัดคลองโพธิ์พระอารามหลวง จ.อุตรดิตถ์, ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๒๒๑] สัมภาษณ์ นางสาวเพ็ญแข ศรีสุทธิกุล, ผู้อำนวยการสำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน, ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๒๒๒] สัมภาษณ์ ดร.อัจฉราวรรณ มณีขัติย์, ผู้อำนวยการสถาบันการพัฒนาชุมชน, ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๒๒๓] สัมภาษณ์ พระราชวิมลเมธี (บุญโรจน์ จนฺทปญฺโญ), เจ้าคณะจังหวัดสุโขทัย จล.วัดราษฎร์ศรัทธาธรรมพระอารามหลวง จ.สุโขทัย, ๗ สิงหาคม ๒๕๕๙.

เข้มแข็งในชุมชนของตนได้ ไม่เป็นเพียงผู้รอรับผลประโยชน์แต่เพียงอย่างเดียว[๒๒๔] หากแต่ทำด้วยประการใด ๆ เพื่อให้ทุกฝ่ายกลายเป็นหุ้นส่วนทางสังคม (Social partnership) อันจะเป็นนโยบายในการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (participation) ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนและเครือข่ายภาคประชาสังคมทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นหุ้นส่วน โดยการสร้างกระบวนการความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เพื่อทำให้เกิดการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นที่ยั่งยืนได้ ฉะนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า การกำหนดนโยบายท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มุ่งเน้นหลักการสงเคราะห์ตามแนววิถีพุทธ ตามหลักการของ อัตถจริยา ในสังคหวัตถุ ๔ ย่อมส่งผลถึงการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ประกอบไปด้วยหลักธรรมาภิบาล เป็นนโยบายที่แสดงออกถึงความจริงใจในการพัฒนาชุมชนและสังคม ซึ่งเป็นนโยบายที่ย่อมเอื้อต่อการพัฒนาการให้บริการที่เป็นเลิศ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สมานัตตตา หมายถึง การดำรงตนด้วยความเสมอต้นเสมอปลาย ตลอดถึงวางตนเหมาะสมแก่ฐานะภาวะ บุคคล เหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม ด้วยการวางตนให้เหมาะสมกับฐานะที่ตนมีอยู่ในสังคม และปฏิบัติตนอย่างสม่ำเสมอต่อคนทั้งหลาย[๒๒๕] เสมอในสุขและทุกข์ คือ ร่วมสุขร่วมทุกข์กัน ร่วมรับรู้ปัญหา และร่วมแก้ปัญหาเพื่อประโยชน์ของสังคม เป็นหลักสำคัญที่จะทำให้เกิดความเสมอภาค เท่าเทียม ไม่เอารัดเอาเปรียบกัน ในแง่นโยบาย กล่าวคือ ถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลใดนำหลักธรรมข้อนี้ไปใช้ในการกำหนดนโยบายท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล กล่าวคือใช้หลักธรรมนี้ในการวางแผนการพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นย่อมมีนโยบายที่ก่อประโยชน์ ให้แก่ประชาชนทุกคนอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน กระจายทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างเป็นธรรมและคุ้มค่า มีความสม่ำเสมอในการปฏิบัติหน้าที่ ให้บริการอย่างเสมอต้นเสมอปลาย แม้จะมีการเปลี่ยนผู้บริหารท้องถิ่นก็ตาม[๒๒๖] ให้บริการสาธารณะที่มีประสิทธิภาพและประโยชน์ต่อประชาชนมากที่สุด คือการให้บริการโดยไม่คำนึงถึงตัวบุคคล กล่าวคือ เป็นการให้บริการที่ไม่ใช้อารมณ์และไม่มีความชอบพอใครเป็นพิเศษ แต่ทุกคนจะต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันตามหลักเกณฑ์ที่มีอยู่ในสภาพที่เหมือนกัน ซึ่งหลักการนี้สอดคล้องกับหลักการของ แม็กซ์ เวเบอร์ (Max Weber) ผู้ให้กำเนิดวิชารัฐประศาสนศาสตร์ในสายพฤติกรรมศาสตร์[๒๒๗] ฉะนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าการกำหนดนโยบายท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มุ่งเน้นหลักการให้วิถีพุทธ ตามแนวทางของ สมานัตตตา ในสังคหวัตถุ ๔ ย่อมส่งผลถึงการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ประกอบไปด้วยหลักธรรมาภิบาล เป็นนโยบายที่แสดงออกถึงความจริงใจในการพัฒนาชุมชนและสังคม ซึ่งเป็นนโยบายที่ย่อมเอื้อต่อการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

---

[๒๒๔] สัมภาษณ์ นายปรีชาพัทร์ วิเชียรสรรค์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเนินปอ จ.พิจิตร, ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๒๒๕] สัมภาษณ์ พระศรีปริยัติวิมล (ติ๋ง ปริธมฺโม), รองเจ้าคณะจังหวัดอุตรดิตถ์ ผจล.วัดคลองโพธิ์พระอารามหลวง จ.อุตรดิตถ์, ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๒๒๖] สัมภาษณ์ นายนรินทร์ ไกรบุตร, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลุม จ.สุโขทัย, ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๒๒๗] สัมภาษณ์ นายอมร กีรติสุนทร, ผู้อำนวยการศูนย์บริการการฝึกอบรม สถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น, ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

ดังนั้น จากการศึกษาการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และหลักสังคหวัตถุ ๔ สามารถสรุปถึงปัจจัยที่มีผลต่อการบริการเป็นเลิศ (Service Mind – SERV) เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ได้ดังนี้

๑) ปัจจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านทาน ได้แก่

๑.๑)มุ่งเน้นอำนวยความสะดวกในการใช้บริการในอบต.

๑.๒) มีนโยบายที่มุ่งจัดสรรทรัพยากรในการให้บริการขั้นพื้นฐานอย่างต่อเนื่อง

๑.๓) มีนโยบายที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน

๑.๔) มีนโยบายที่ถูกต้องตรงต่อปัญหาและความต้องการของประชาชน

๒) ปัจจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านปิยวาจา ได้แก่

๒.๑) มุ่งเน้นการให้บริการด้วยกริยาท่าทางที่เป็นมิตร ยิ้มแย้มแจ่มใส พูดจาไพเราะ แสดงการเอาใจใส่ สุภาพอ่อนโยน

๒.๒) การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาตำบล

๒.๓) มีการจัดทำแผนด้วยการใช้กระบวนการจัดการองค์ความรู้ (KM)

๒.๔) การยอมรับความคิดเห็นและให้ความสำคัญกับความคิดเห็นของประชาชนด้วยการนำแผนประชาคมชุมชนไปใช้ปฏิบัติจริงโดยบรรจุลงในแผนพัฒนาตำบล

๒.๕) มีนโยบายที่เน้นการลดความขัดแย้งในชุมชน เช่น การสนับสนุนงานยุติธรรมชุมชน มีกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ฯลฯ

๓) ปัจจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านอัตถจริยา ได้แก่

๓.๑) มีการกำหนดนโยบายที่มุ่งสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบล

๓.๒) มีนโยบายที่เน้นการสร้างเครือข่ายภาคประชาชน เช่น กลุ่มอาชีพสหกรณ์และกลุ่มชมรมภายในชุมชนต่าง ๆ

๓.๓) มีนโยบายที่สนับสนุนการสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างเครือข่ายภาคประชาชน เช่น การสร้างสวนสาธารณะ พื้นที่สาธารณะของชุมชน ฯลฯ

๓.๔) มีนโยบายที่เน้นสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ในด้านต่าง ๆ ด้วยกระบวนการต่าง ๆ เช่น การสัมมนา การจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชน

๔) ปัจจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านสมานัตตตา ได้แก่

๔.๑) อบต. มีแผน/โครงการ ที่ก่อประโยชน์ ให้แก่ประชาชนทุกคนอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม

๔.๒) อบต. มีแผน/โครงการ ที่สามารถกระจายทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างเป็นธรรมและคุ้มค่า

๔.๓) อบต. มีแผน/โครงการ ในการให้บริการอย่างเสมอต้นเสมอปลาย แม้จะมีการเปลี่ยนผู้บริหารท้องถิ่น

๔.๓) อบต. มีแผน/โครงการ ในการให้บริการสาธารณะที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการตรวจสอบประเมินผลเพื่อแก้ไขปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ที่เป็นนักวิชาการผู้มีผลงานด้านการพัฒนาสมรรถนะฯ และผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา ในเขตพื้นที่ ๆ ทำการวิจัย รวมถึงผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ปฏิบัติงานระดับสูงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำท้องที่และผู้นำในภาคส่วนชุมชน ซึ่งมีส่วนในการสร้างผลงานนวัตกรรม หรือมีความเป็นเลิศ และหรือได้รับรางวัลต้นแบบด้านการสร้างชุมชนเข้มแข็ง เป็นที่ยอมรับจากหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ในเขตพื้นที่ ๆ ทำการวิจัยพอสรุปได้ว่าสังคหวัตถุธรรมคือหลักพุทธธรรมเพื่อเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจ สมานไมตรีระหว่างกัน ช่วยให้บุคคลดำรงตนอยู่ได้ในสังคมด้วยความสุข เป็นเครื่องส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ให้มีความเคารพนับถือกันตามสมควรแก่ฐานะ ช่วยส่งเสริมศีลธรรมและป้องกันความประพฤติที่เสื่อมเสียในสังคม เป็นหลักการในการประพฤติและบริหารตนเองและองค์กร เป็นเครื่องประสานองค์ประกอบต่าง ๆ ของสังคมให้คงรูปอยู่และดำเนินไปได้ด้วยดี เป็นธรรมเครื่องสนับสนุนความสามัคคีและความเข้มแข็งของคนในสังคม โดยองค์ประกอบของหลักสังคหวัตถุธรรมดังกล่าวมานั้น สามารถปลูกฝังทัศนคติด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind – SERV) ของผู้ปฏิบัติงานในองค์การเป็นธรรมที่มีสมรรถนะที่เอื้อต่อการบริหาร การปฏิบัติงาน และงานบริการ รวมทั้งงานบริหารจัดการด้านนโยบายองค์กรให้เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านโครงสร้างด้านการใช้อำนาจหน้าที่หรือการกำหนดนโยบาย ซึ่งโครงสร้างนี้ นับเป็นส่วนสำคัญในแง่กระบวนการบริหาร (process of administration) อันอาจมีผลต่อการพัฒนาองค์กรให้ประสบความสำเร็จได้ ดังนั้น การให้บริการโดยมีนโยบายท้องถิ่นที่มุ่งเน้นการพัฒนาโดยใช้หลักสังคหวัตถุธรรม ๔ เพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น จึงเป็นการแสดงออกในด้านการจัดสรรทรัพยากรเพื่อจัดกระทำการให้บริการสาธารณะ ที่มุ่งหมายแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างถูกต้องตรงจุด และยั่งยืนประกอบกับ นโยบายท้องถิ่นที่ดีที่สามารถจัดสรรทรัพยากรนำไปสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมจะไม่เกิดขึ้น หากเนื้อหาของนโยบายที่เสนอและอนุมัติตรวจสอบโดยคณะผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่น ไม่มีกรอบแนวคิดเชิงสังคมเพื่อมุ่งประโยชน์ส่วนรวม หลักพุทธธรรมในส่วนของหลักสังคหวัตถุธรรม ๔ ประการนี้ จึงอาจเรียกได้ว่าเป็นธรรมะที่นำไปพัฒนาสมรรถนะเพื่อส่งผลให้เกิดการกำหนดนโยบายสงเคราะห์เพื่อพัฒนาชุมชนได้ เพราะการมุ่งมองที่ความที่ยั่งยืนจากภายใน มุ่งดีมุ่งเจริญต่อทุกคนในชุมชนนั่นเองดังนั้นจึงเห็นได้ว่า หลักธรรมสังคหวัตถุธรรม ๔ เป็นหลักธรรมที่เอื้อต่อการปรับกระบวนทัศน์เสริมสมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๓.๒.๕ การประยุกต์หลักพรหมวิหาร ๔ ไปใช้สำหรับสมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

การนำหลักพรหมวิหาร ๔ ไปใช้สำหรับเสริมสร้างสมรรถนะการทำงานเป็นทีม (Teamwork – TW) ในองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนจากแนวคิดของผู้ให้ข้อมูลสำคัญสามารถสรุปจำแนกรายละเอียดของหลักธรรมพรหมวิหาร ๔ ทั้ง ๔ องค์ประกอบ ตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้ดังนี้

เมตตา หมายถึง ความรักใคร่ปรารถนาดีต่อกัน มีไมตรี ต่อประชาชน ผู้ร่วมงาน หรือผู้อยู่ในบังคับบัญชา กล่าวคือ ปรารถนาให้เขาเหล่านั้นมีความสุข มีความจริงใจ ความรักความปรารถนาดีต่อผู้อื่น ไม่มีเล่ห์เหลี่ยม มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วยความเต็มใจ[๒๒๘] ดูได้จากสีหน้าที่บ่งบอก คือ ยิ้มแย้มแจ่มใส ไม่ดูหมิ่นผู้อื่นหรือก้าวร้าวต่อผู้ใด มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีทัศนคติในเชิงบวก เอาใจใส่ช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่นอยู่เสมอ และดูจากการกระทำที่มุ่งหวังให้ผู้อื่นมีดียิ่งๆ ขึ้นไป ด้วยความรัก ความหวังดี ที่ปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข[๒๒๙] ถ้าบุคลากรและพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีหลักธรรมข้อนี้ กล่าวคือใช้หลักธรรมนี้ในการอยู่ร่วมกันในองค์การ ในการทำงานหรือบริหารจัดการในองค์การบริหารส่วนตำบลใด องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นย่อมมีประสิทธิภาพในการทำงานเป็นอันดี เพราะบุคลากรและพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรักและความหวังดีแก่ทุกฝ่ายทุกภาคส่วนในองค์การ ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนสมาชิกสภาส่วนท้องถิ่น ไปจนถึงลูกจ้างส่วนท้องถิ่น เป็นผู้มองแง่ดี หรือส่วนดีของผู้อื่น มีความปรารถนาให้เกิดความสุขความเจริญแก่ผู้อื่น มีจิตอันแผ่ไมตรีและคิดทำประโยชน์แก่ชุมชนและสังคม[๒๓๐] อยู่เสมอ ๆ ฉะนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า การที่บุคลากรและพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลดำรงตนด้วยหลักธรรมข้อที่ประกอบไปด้วยเมตตาเป็นนิตย์ ย่อมส่งผลถึงการมีจิตสาธารณะในการพัฒนาชุมชนและสังคมและ ซึ่งเป็นทัศนคติวิถีปฏิบัติการทำงานเป็นทีม ที่ย่อมเอื้อต่อการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่ง[๒๓๑]

กรุณา หมายถึง ความคิดความสงสาร คือช่วยเหลือให้ประชาชนให้พ้นจากความทุกข์ ใฝ่ใจในอันจะปลดเปลื้องบำบัดความเดือดร้อนของคนในชุมชนท้องถิ่นทั้งหลายด้วยความสงสาร[๒๓๒] ด้วยความเห็นอกเห็นใจต่อเพื่อนมนุษย์ร่วมโลก ยามเห็นผู้อื่นมีความลำบากก็ทนอยู่ไม่ได้ ต้องแสดงออกมาด้วยการเข้าช่วยเหลือเจือจุน ด้วยความเต็มใจเสมอ ในทำนองสุขก็สุขด้วยนั่นเอง[๒๓๓] ถ้าบุคลากรและพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีหลักธรรมข้อนี้ กล่าวคือใช้หลักธรรมนี้ในการอยู่ร่วมกันในองค์การ ในการทำงานหรือบริหารจัดการในองค์การบริหารส่วนตำบลใด องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นย่อมมีประสิทธิภาพในการทำงานเป็นอันดี เพราะบุคลากรและพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสงสารเห็นใจ ปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ เมื่อเห็นภาคส่วนใดใน

---

[๒๒๘] สัมภาษณ์ พระธรรมเสนานุวัตร (บำรุง ฐานุตฺตโร), รองเจ้าคณะภาค ๕ (พิษณุโลก, อุตรดิตถ์, ตาก, สุโขทัย) จล.วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร จ.พิษณุโลก, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๒๒๙] สัมภาษณ์ พระศรีปริยัติวิมล (ติ๋ง ปริธมฺโม), รองเจ้าคณะจังหวัดอุตรดิตถ์ ผจล.วัดคลองโพธิ์พระอารามหลวง จ.อุตรดิตถ์, ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๒๓๐] สัมภาษณ์ นางสาวชนม์ปกรณ์ เพ็งศิริ, หัวหน้าสำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด จ.กำแพงเพชร, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๒๓๑] สัมภาษณ์ นายวิชาญ มาแพ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด จ.กำแพงเพชร, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๒๓๒] สัมภาษณ์ นายนรินทร์ ไกรบุตร, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลุม จ.สุโขทัย, ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๒๓๓] สัมภาษณ์ พระราชวิมลเมธี (บุญโรจน์ จนฺทปญฺโญ), เจ้าคณะจังหวัดสุโขทัย จล.วัดราษฎร์ศรัทธาธรรมพระอารามหลวง จ.สุโขทัย, ๗ สิงหาคม ๒๕๕๙.

องค์การ ตลอดถึงประชาชนและชุมชนประสบทุกข์ ความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ เห็นประสบปัญหาจากการพัฒนาการบริการชุมชนท้องถิ่นที่ล้มเหลวและไม่ตรงต่อสาเหตุและความต้องการต่าง ๆ ตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น บุคลากรและพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นย่อมมีความสงสาร หวั่นใจ และคิดหาทางช่วยให้เขาเหล่านั่นพ้นจากทุกข์ไม่เพิกเฉยต่อข้อร้องเรียนต่าง ๆ ด้วยวิถีทางตามหน้าที่เพื่อบำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้แก่เขาเหล่านั้น[๒๓๔] ดูได้จากการกล้าตัดสินใจแก้ไขปัญหา เข้าใจปัญหา เพื่อมุ่งเข้าถึงความต้องการของประชาชนได้เป็นอย่างดี และให้ความสำคัญกับการลงพื้นที่ดูแลปัญหาในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ[๒๓๕] ฉะนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า การที่บุคลากรและพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลดำรงตนด้วยหลักธรรมข้อที่ประกอบไปด้วยกรุณาเป็นนิตย์ ย่อมส่งผลถึงการมีแรงขับของพลังจิตสาธารณะร่วมกันในการพัฒนาชุมชนและสังคมอย่างเต็มกำลังความสามารถ ซึ่งเป็นทัศนคติและวิถีปฏิบัติการทำงานเป็นทีม ที่ย่อมเอื้อต่อการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่ง

มุทิตา หมายถึง ความรู้สึกชื่นชมยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดีมีสุข มีความสุขด้วยความจริงใจในเมื่อผู้อื่นประสบความสำเร็จความเจริญทั้งหลาย เป็นธรรมที่ทำลายความอิจฉาริษยาในคุณงามความดีของผู้อื่น อันเป็นโทษทำลายความสามัคคีความเจริญของหมู่คณะ[๒๓๖] ถ้าบุคลากรและพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีหลักธรรมข้อนี้ กล่าวคือใช้หลักธรรมนี้ในการอยู่ร่วมกันในองค์การ ในการทำงานหรือบริหารจัดการในองค์การบริหารส่วนตำบลใด องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นย่อมมีประสิทธิภาพในการทำงานเป็นอันดี เพราะบุคลากรและพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรัก มีความจริงใจต่อทุกภาคส่วน ทั้งในผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล รวมไปถึงประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ด้วยการส่งเสริมให้ทุกฝ่ายมีโอกาสได้พัฒนาตนเอง เพื่อนำเอาความรู้ความสามารถมาพัฒนาชุมชนท้องถิ่นร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ โดยไม่กลัวว่าคนอื่นจะขึ้นมาแข่งขันกับตน ไม่เป็นผู้กีดกันทำร้ายใคร หากแต่เปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความสามารถเต็มที่ และพลอยชื่นชมยินดีในความก้าวหน้าของผู้อื่น[๒๓๗] โดยเฉพาะอย่างยิ่งในฝ่ายการเมืองท้องถิ่น ก็ย่อมจะเป็นการเมืองเพื่อแสวงหาการพัฒนา มิใช่การเมืองเพื่อแสวงหาอำนาจ[๒๓๘] ทำให้เป็นการเมืองที่สอดคล้องกับวิถีพัฒนาท้องถิ่นที่ควรจะเป็น รวมไปถึงในฝ่ายประชาชนในชุมชนท้องถิ่นนั้น ๆ เมื่อบุคลากรและพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลไม่กีดกันการพัฒนาของชุมชนจากฐานราก แต่ได้นิยมส่งเสริมการดำเนินงานภาคประชาชน

---

[๒๓๔] สัมภาษณ์ พระศรีปริยัติวิมล (ติ๋ง ปริธมฺโม), รองเจ้าคณะจังหวัดอุตรดิตถ์ ผจล.วัดคลองโพธิ์พระอารามหลวง จ.อุตรดิตถ์, ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๒๓๕] สัมภาษณ์ นายวิญญู เคียนยี่คิ้ว, หัวหน้ากองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาว จังหวัดพิจิตร, ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๒๓๖] สัมภาษณ์ พระธรรมเสนานุวัตร (บำรุง ฐานุตฺตโร), รองเจ้าคณะภาค ๕ (พิษณุโลก, อุตรดิตถ์, ตาก, สุโขทัย) จล.วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร จ.พิษณุโลก, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๒๓๗] สัมภาษณ์ นางสาวสมพร ขอนทอง, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคุยบ้านโอง จ.กำแพงเพชร, ๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๒๓๘] สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ พรหมน้อย, นายกสมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านจังหวัดอุตรดิตถ์, ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

ให้ชุมชนทั้งหลายรู้เท่าทันและเข้มแข็งด้วยการสนับสนุนทุนทางปัญญา และสร้างภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างชุมชนเข้มแข็ง และพึ่งพาตนเองได้[๒๓๙] ด้วยการเป็นผู้ให้การยอมรับนับถือศักยภาพของชุมชน ให้การสนับสนุนทรัพยากร ให้การยกย่อง แสดงความยินดีชื่นชม เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการทำงานขององค์กรชุมชนต่าง ๆ เช่น กลุ่มอาชีพของชุมชน, กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ เป็นต้น โดยหวังให้ชุมชนสามารถยืนขึ้น และดำรงตนพึ่งพากันได้ด้วยความเข้มแข็งสามัคคีจากฐานราก[๒๔๐] ไม่หวังเพียงแค่คะแนนเสียงชั่วคราว จากการพัฒนา การสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลโดยส่วนเดียว ที่ฉาบฉวยและไม่ยั่งยืน[๒๔๑] ย่อมส่งผลถึงการมีแรงขับของพลังจิตสาธารณะร่วมกันในการพัฒนาชุมชนและสังคมอย่างเต็มกำลังความสามารถ ซึ่งเป็นทัศนคติและวิถีปฏิบัติการทำงานเป็นทีม ที่ย่อมเอื้อต่อการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่ง

อุเบกขา หมายถึง ความรู้สึกวางเฉย สงบใจอยู่ได้ ความมีจิตเที่ยงตรง ไม่เอนเอียงด้วยอคติทั้งหลาย มีความรัก ความชัง ความโกรธ และความไม่รู้เท่าทัน เป็นต้น เป็นผู้ปฏิบัติตามธรรมที่พิจารณาว่า ควรวางเฉยได้ เมื่อได้กระทำหน้าที่ตามสมควรแก่การโดยสมบูรณ์แล้ว วางใจสงบเย็นได้เป็น[๒๔๒] ซึ่งบุคลากรและพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีหลักธรรมข้อนี้ กล่าวคือ ใช้หลักธรรมนี้ในการอยู่ร่วมกันในองค์การ ในการทำงานหรือบริหารจัดการในองค์การบริหารส่วนตำบลใด องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นย่อมมีประสิทธิภาพในการทำงานเป็นอันดี เพราะบุคลากรและพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลมีความยุติธรรม รู้เท่าทันในทุกฝ่ายทุกภาคส่วน ทั้งในผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล รวมไปถึงประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ดำรงตนเป็นกลาง ไม่ลำเอียงเข้าข้างคนใดคนหนึ่ง[๒๔๓] ดูได้จากการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาได้อย่างยุติธรรม โปร่งใส คุ้มค่า เหมาะสม และเป็นธรรมกับทุกฝ่าย[๒๔๔] รวมทั้งยอมรับคำวิจารณ์โดยปราศจากอคติ ถูกก็กล่าวว่าถูก ผิดก็กล่าวว่าผิด ให้ความยุติธรรม เสมอภาพ เป็นกลางในการปฏิบัติ พัฒนาชุมชนด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกันโดยปราศจากอคติ[๒๔๕] ฉะนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า การที่บุคลากรและพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์การ

---

[๒๓๙] สัมภาษณ์ นายปรีชาพัทร์ วิเชียรสรรค์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเนินปอ จ.พิจิตร, ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๒๔๐] สัมภาษณ์ นายวิเชียร แสงสิน, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๓ ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นพึ่งตนเอง ในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำพี้ จ.อุตรดิตถ์, ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๒๔๑] สัมภาษณ์ นายวันชัย บุญญา, ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นพึ่งตนเอง ในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลคลองกระจง จ.สุโขทัย, ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๒๔๒] สัมภาษณ์ พระธรรมเสนานุวัตร (บำรุง ฐานุตฺตโร), รองเจ้าคณะภาค ๕ (พิษณุโลก, อุตรดิตถ์, ตาก, สุโขทัย) จล.วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร จ.พิษณุโลก, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๒๔๓] สัมภาษณ์ นางพสชนัน ฉลอม, นักพัฒนาชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลวังดิน จ.อุตรดิตถ์, ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

[๒๔๔] สัมภาษณ์ นางสาวชนม์ปกรณ์ เพ็งศิริ, หัวหน้าสำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด จ.กำแพงเพชร, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

[๒๔๕] สัมภาษณ์ พระศรีปริยัติวิมล (ติ๋ง ปริธมฺโม), รองเจ้าคณะจังหวัดอุตรดิตถ์ ผจล.วัดคลองโพธิ์พระอารามหลวง จ.อุตรดิตถ์, ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

บริหารส่วนตำบลดำรงตนด้วยหลักธรรมข้อที่ประกอบไปด้วยอุเบกขาเป็นนิตย์ ย่อมส่งผลถึงการมีจิตสาธารณะในการพัฒนาชุมชนและสังคมอย่างเท่าเทียม ไม่เลือกปฏิบัติ ไม่สร้างความแตกต่างในการพัฒนา ซึ่งเป็นทัศนคติและวิถีปฏิบัติการทำงานเป็นทีม ที่ย่อมเอื้อต่อการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงยิ่ง

ดังนั้น จากการศึกษาการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และหลักพรหมวิหาร ๔ สามารถสรุปถึงปัจจัยที่มีผลต่อการทำงานเป็นทีม (Teamwork – TW) เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักพรหมวิหาร ๔ ได้ดังนี้

๑)ปัจจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านเมตตา ได้แก่

๑.๑) มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วยความเต็มใจ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

๑.๒) ไม่ดูหมิ่นผู้อื่นหรือก้าวร้าว

๑.๓) มีทัศนคติในเชิงบวก

๑.๔) เอาใจใส่ช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่นอยู่เสมอ

๒) ปัจจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านกรุณา ได้แก่

๒.๑) เข้าใจปัญหา

๒.๒) กล้าตัดสินใจแก้ไขปัญหาคลี่คลายแก้ไขข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นอย่างสร้างสรรค์

๒.๓) เข้าถึงความต้องการของประชาชน

๒.๔) ให้ความสำคัญกับการลงพื้นที่เพื่อประสานและส่งเสริมสัมพันธภาพอันดี

๓) ปัจจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านมุทิตา ได้แก่

๓.๑) ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรชุมชน เช่น กลุ่มอาชีพของชุมชน , กลุ่มสัจจะออมทรัพย์

๓.๒) ให้การยอมรับนับถือศักยภาพของชุมชน รับฟังคำเสนอแนะจากผู้อื่น

๓.๓) ไม่กีดกันการพัฒนาของภาคส่วนต่าง ๆ

๓.๔) ให้การยกย่อง แสดงความยินดีชื่นชม

๔) ปัจจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านอุเบกขา ได้แก่

๔.๑) การรับฟังคำตำหนิและพร้อมที่จะแก้ไข

๔.๒) การรู้เท่าทันในทุกฝ่ายทุกภาคส่วนมอบหมายงานได้ตรงกับความรู้ความสามารถ

๔.๓) การให้ความยุติธรรม เสมอภาพ เป็นกลางในการปฏิบัติต่อบุคลากรใน อบต.

๔.๔) การมุ่งพัฒนาชุมชนด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกันโดยปราศจากอคติ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ที่เป็นนักวิชาการผู้มีผลงานด้านการพัฒนาสมรรถนะฯ และผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา ในเขตพื้นที่ ๆ ทำการวิจัย รวมถึงผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ปฏิบัติงานระดับสูงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำท้องที่และผู้นำในภาคส่วนชุมชน ซึ่งมีส่วนในการสร้างผลงานนวัตกรรม หรือมีความเป็นเลิศ และหรือได้รับรางวัลต้นแบบด้านการสร้างชุมชนเข้มแข็ง เป็นที่ยอมรับจากหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ในเขตพื้นที่ ๆ ทำการวิจัยพอสรุปได้ว่าพรหมวิหารธรรมคือหลักพุทธธรรมเพื่อสร้างวิธีคิดการทำงานเป็นทีม (Teamwork – TW) ด้วยจิตสำนึกเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งเริ่มจากการปลูกฝัง

ทัศนคติในการครองตนของบุคลากรและพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลอันเป็นปัจจัยภายในที่เอื้อต่อประโยชน์แก่ผู้ได้รับผลจากการพัฒนา ทำให้บุคลากรและพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้มีจิตสำนึกสาธารณะ และประพฤติตนโดยเห็นแก่การทำงานเป็นทีม มุ่งหวังประโยชน์สาธารณะ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ เพราะมีความรักปรารถนาดีต่อกัน มีความเยือกเย็น มุ่งหวังความเจริญความสุขสวัสดีของผู้อื่น ทั้งในและนอกองค์กร มีความสงสารลงมือช่วยพัฒนาให้ชุมชนพ้นจากปัญหา มีใจกว้างขวางแม้ในยามสถานการณ์ที่ชุมชนเติบโตประสบความเข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้ และมีความยุติธรรม มุ่งพัฒนาชุมชนด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกันโดยปราศจากอคติ ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า หลักธรรมพรหมวิหาร ๔ นี้ เป็นการปรับทัศนคติและวิถีปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับบุคลากรและพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ย่อมเอื้อต่อการปรับกระบวนทัศน์การพัฒนามุ่งการทำงานเป็นทีมด้วยจิตสำนึกสาธารณะ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า หลักพุทธธรรม เป็นปรัชญาเพื่อสังคมที่เป็นสากล ที่สามารถนำมาใช้กับการปรับแนวคิดรากฐานในการบริหารจัดการในองค์กรภาครัฐได้ในทุกองคาพยพ เพื่อเชื่อมโยงสู่การพัฒนาสมรรถนะเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบลได้ดังนั้น หลักพุทธธรรมในการพัฒนาสมรรถนะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน (Applying Buddhadhamma for Local Government Development to Community Empowerment) จึงเกิดจากการหันกลับมามองจุดมุ่งหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่นในทัศนะพระพุทธศาสนา หรืออาจเรียกได้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งของสังคมชุมชนชนบท ที่ควรดำรงตนเป็นผู้สนับสนุนทุนทางปัญญา และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาในมิติต่าง ๆ ของชุมชนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาท้องถิ่นในมิติมนุษย์ มิติสังคม รวมทั้งมิติด้านจิตใจใฝ่พัฒนา ที่ทุกฝ่ายมีความเข้าใจในจุดมุ่งหมาย และเอื้อเฟื้อเกื้อกูลกันในการแบ่งปันพลังปัญญา ร่วมกันก้าวไปสู่จุดหมายแห่งความดีงาม คือเพื่อให้ทุกคนในชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมสร้างความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในชุมชน (sustainable development) ได้อย่างยั่งยืน

หลักพุทธธรรมในการปกครองส่วนท้องถิ่น จึงเป็นหลักการที่เอื้อต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป้าหมายสูงสุดที่สอดรับกับความหมายและแนวคิดตามจุดมุ่งหมายการก่อตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔) รวมทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) ในด้านการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในฐานราก ดังนั้น การเลือกเฟ้นนำหลักพุทธธรรม อันเป็นสมรรถนะที่เอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อสร้างให้ประชาชนมีจิตสำนึกร่วมกัน มีบทบาท และขีดความสามารถ ในการจัดการเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตของตน บนพื้นฐานของสิทธิร่วมกันอย่างเท่าเทียม และพึ่งพาตนเองได้ โดยอาศัยองค์กร กลไก กระบวนการ และกิจกรรมหลากหลาย ที่กลุ่มประชาชนและองค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้น ในลักษณะหุ้นส่วนชุมชนที่เกิดจากความรัก ความสมานฉันท์ และเอื้ออาทรต่อกัน โดยเน้นการสร้างเครือข่ายสังคมในแนวราบเป็นวิถีทางสังคม และเป็นสังคมแห่งกัลยาณมิตร ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในองคาพยพต่าง ๆ ในองค์การบริหารส่วนตำบล มาเป็นเครื่องกำกับใช้ควบคู่กับสมรรถนะหลักทั้ง ๕ ด้าน ตามหนังสือ

สำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๑๐๐๘/ว ๒๗ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๒ และตามบัญชีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็น แนบท้ายประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๔) ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ในการบริหารและปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบล จึงอาจเป็นส่วนหนึ่งที่จะอำนวยให้เกิดการพัฒนาชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ได้

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงได้มุ่งหันกลับมานำหลักปรัชญาแห่งพระพุทธศาสนา อันได้แก่หลักพุทธธรรม ซึ่งถูกแสดงและยังคงอยู่คู่กับสังคมโลกมากว่า ๒,๖๐๐ ปี มาพัฒนาและต่อยอดกับแนวทางการวิจัย เพื่อปรับใช้สร้างเป็นหลักฐานคิดในการพัฒนาโดยกำหนดหัวข้อการใช้หลักพุทธธรรมตามวัตถุประสงค์ เพื่อนำไปศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะที่มีอิทธิผลต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้วยกระบวนการวิจัยภาคสนามเพื่อค้นหาข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยได้อาศัยการยืนยันแนวทางพุทธธรรมจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญดังกล่าว และจากการกำหนดควบคู่กับสมรรถนะหลักทั้ง ๕ ด้าน ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อจำแนกหลักธรรมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการประยุกต์ใช้สำหรับสมรรถนะหลักต่าง ๆ ดังกล่าว เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน แบ่งเป็น การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation – ACH) ใช้หลักอิทธิบาท ๔, การยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity – ING) ใช้หลักฆราวาสธรรม ๔, ความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness-OA) ใช้หลักภาวนา ๔, การบริการเป็นเลิศ (Service Mind – SERV) ใช้หลักสังคหวัตถุ ๔ และการทำงานเป็นทีม (Teamwork – TW) ใช้หลัก พรหมวิหาร ๔ ตามลำดับ เพื่อการศึกษา และนำเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ให้เสริมสมรรถนะในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาชุมชนแบบองค์รวม โดยบูรณาการกับทัศนคติและแนวปฏิบัติที่ถูกต้องตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เพื่อเสริมสร้างศักยภาพความเข้มแข็งของชุมชนต่อไปซึ่งสิ่งนี้ นับเป็นพื้นฐานสำคัญจากภายในที่จำเป็นต้องสร้างขึ้น เพื่อให้เอื้อต่อสมรรถนะในการพัฒนาที่มุ่งการเสริมสร้างความอยู่เย็นเป็นสุขในสังคมไทยให้มีความมั่นคงและยั่งยืนได้ต่อไป

ตารางที่ ๔.๗ แสดงสรุปหลักพุทธธรรมที่มีสาระสอดคล้องกับสมรรถนะหลักองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

คำอธิบาย **หลักพุทธธรรม**	**คำอธิบาย** **คู่มือสมรรถนะหลักสำหรับข้าราชการส่วนท้องถิ่น**[๒๔๖]
อิทธิบาท ๔ คือธรรมเป็นเครื่องบรรลุความรุ่งเรืองหรือความสำเร็จ เป็นวิธีและหนทางนำไปสู่ความสำเร็จในหน้าที่การงานต่าง ๆ ตามที่มุ่งหวังไว้ ให้ประสบความสำเร็จ เกิดความไพบูลย์มั่นคงรุ่งเรืองได้ในที่สุด	**การมุ่งผลสัมฤทธิ์**คือความมุ่งมั่นจะปฏิบัติราชการให้ดีหรือให้เกินมาตรฐานที่มีอยู่ โดยมาตรฐานนี้อาจเป็นผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาของตนเอง หรือเกณฑ์วัดผลสัมฤทธิ์ที่ส่วนหน่วยงานกำหนดขึ้น อีกทั้งยังหมายรวมถึงการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานตามเป้าหมายที่ยากและท้าทายชนิดที่ไม่เคยมีผู้ใดสามารถกระทำได้มาก่อน
ฆราวาสธรรม ๔ เป็นธรรมเป็นเครื่องกำกับพัฒนาชีวิตสำหรับการอยู่ร่วมกันในหน่วยสังคมกับผู้คนในทุก ๆ ระดับ ทั้งในระดับครอบครัวและชุมชน และเป็นหลักธรรมสำหรับกำกับความประพฤติต่อบุคคลอื่นในสังคมให้ดำเนินไปโดยชอบ	**การยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม** คือการครองตนและประพฤติปฏิบัติถูกต้องเหมาะสมทั้งตามหลักกฎหมายและคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนหลักการแนวทางในวิชาชีพของตนโดยมุ่งประโยชน์ของประเทศชาติมากกว่า ประโยชน์ส่วนตน ทั้งนี้เพื่อธำรงรักษาศักดิ์ศรีแห่งอาชีพ อีกทั้งเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการสนับสนุนผลักดันให้ภารกิจหลักภาครัฐบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้
ภาวนา ๔ คือธรรมเครื่องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ด้วยการฝึกฝนอบรมให้เกิดคุณสมบัติภายในตน ที่จำเป็นต้องมีสำหรับกำกับคุณบทของบุคลให้ดำเนินไปโดยชอบ เกื้อกูลต่อสังคมชุมชน ถูกตรงต่อทำนองคลองธรรม เพื่อให้ได้ชื่อว่าดำเนินชีวิตได้อย่างสมบูรณ์หมดจด	**ความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน** คือความขวนขวาย สนใจใฝ่รู้ เพื่อสั่งสม พัฒนาศักยภาพ ความรู้ความสามารถของตนในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งรู้จักพัฒนา ปรับปรุง ประยุกต์ใช้ความรู้เชิงวิชาการและเทคโนโลยีต่างๆเข้ากับการปฏิบัติงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์
สังคหวัตถุ ๔ คือธรรมเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจ สมานไมตรีระหว่างกัน ช่วยให้บุคคลดำรงตนอยู่ได้ในสังคมด้วยความสุข เป็นเครื่องส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เป็นเครื่องประสานองค์ประกอบต่าง ๆ ของสังคมให้คงรูปอยู่และดำเนินไปได้ด้วยดี	**การบริการเป็นเลิศ** คือ ความมุ่งมั่น ความตั้งใจ และความพยายามที่จะให้บริการแก่ผู้ขอรับบริการจากงานในหน้าที่ราชการของตนหรืองานอื่นที่เกี่ยวข้อง ที่ตนเองสามารถที่จะให้บริการได้ บริการที่ดี จึงเป็นการกระทำโดยไม่เลือกกลุ่มเป้าหมาย ไม่ว่าจะเป็นประชาชนผู้มาติดต่อ ข้าราชการทั้งในสังกัดเดียวกันหรือต่างสังกัด

[๒๔๖] ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๑๐๐๘/ว ๒๗ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๒ และตามบัญชีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็น แนบท้ายประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๔) ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

ตารางที่ ๔.๗ แสดงสรุปหลักพุทธธรรมที่มีสาระสอดคล้อง (ต่อ)

คำอธิบาย หลักพุทธธรรม	คำอธิบาย คู่มือสมรรถนะหลักสำหรับข้าราชการส่วนท้องถิ่น[๒๔๖]
เป็นธรรมเครื่องสนับสนุนความสามัคคีและความเข้มแข็งของคนในสังคม	หรือหน่วยงานที่ติดต่อขอรับบริการ เป็นการให้บริการในหลายรูปแบบ ซึ่งเกิดจากจิตสำนึกของผู้ให้บริการและจิตสำนึกของความเป็นข้าราชการที่ดี
พรหมวิหาร ๔ คือธรรมเครื่องอยู่อย่างประเสริฐของผู้เป็นใหญ่ คุณธรรมอันควรมีไว้ประจำใจสำหรับประพฤติปฏิบัติของผู้มีอำนาจ ผู้เป็นใหญ่ในกิจการทั้งหลาย รวมทั้งผู้มีอำนาจในการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องปฏิบัติสำหรับกำกับความประพฤติให้ดำเนินไปโดยชอบ เกื้อกูลต่อสังคมชุมชน ถูกตรงต่อทำนองคลองธรรม	**การทำงานเป็นทีม** หมายถึง ความตั้งใจและความพร้อมที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่น หรือเป็นส่วนหนึ่งของทีมหน่วยงาน หรือส่วนราชการ โดยผู้ปฏิบัติมีฐานะเป็นสมาชิก ไม่จำเป็นที่จะต้องอยู่ในฐานะหรือตำแหน่งหัวหน้าทีมแต่เพียงตำแหน่งเดียว ความเป็นสมาชิกในทีมดังกล่าว หมายความ รวมถึงความสามารถในการสร้างและรักษาสัมพันธภาพกับสมาชิกในทีมด้วย

๔.๔ ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

จากผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่าผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้เสนอแนวทางการวิจัยเพื่อมุ่งพัฒนา สังเคราะห์และปรับประยุกต์สร้างแนวทางการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล โดยขั้นแรกจะต้องมีการกำหนดสมรรถนะหลัก ตามระบบจำแนกตำแหน่งของข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ทั้ง ๕ ด้าน โดยบูรณาการกับแนวทางการพัฒนาคู่กับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่มีสาระสอดคล้องกับสมรรถนะหลักองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ตามความเห็นจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ รวมทั้งจำเป็นยิ่งที่จะต้องมีการศึกษา "ความต้องการจำเป็น" หรือ Needs ในองค์การบริหารส่วนตำบล จากผลการวิจัยเชิงประจักษ์ แล้วจึงนำมาสร้างโมเดลสมรรถนะเพื่อให้พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เป็นที่ยอมรับ และตรงต่อความต้องการจำเป็นในบริบทปัจจุบันและอนาคตได้ต่อไปอย่างไรก็ดี เพื่อเสริมความจำเป็นตามวัตถุประสงค์การวิจัย ผู้วิจัยจึงได้เลือกใช้การวิจัยเชิงปริมาณร่วมด้วย เพื่อลดแนวโน้มความความลำเอียงของข้อมูล สร้างความมั่นใจในการใช้ได้ของผลที่ได้จากการศึกษาเชิงคุณภาพเพื่อยืนยันสนับสนุนให้ข้อมูลเชิงคุณภาพมีความถูกต้องน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น ทำให้งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Methods Research) จึงมีความจำเป็นยิ่ง ที่จะต้องมีการศึกษาเชิงปริมาณต่อไป เพื่อสามารถตอบวัตถุประสงค์การวิจัยได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงนำผลที่ได้จากการศึกษาเชิงคุณภาพ มาสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire)และนำไปรวบรวมข้อมูลจากประชากร จำนวน ๓๓๕ ชุดและวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์โดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์เชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ไปพร้อมกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น สำหรับการหาลักษณะร่วม (Common Character) และข้อสรุปร่วม (Common Conclusion) ความเป็นไปได้ของแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งได้ในขั้นตอนสุดท้าย ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณนั้น ผู้วิจัยนำเสนอดังต่อไปนี้

๔.๔.๑ ผลการวิเคราะห์ ระดับความคิดเห็นและความเข้าใจทั่วไป ต่อแนวคิดพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

การศึกษาข้อมูลระดับความคิดเห็นและความเข้าใจทั่วไป ต่อแนวคิดพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งได้ศึกษาข้อมูลในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ ๑๗ และ ๑๘ ได้แก่ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต) ในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ๕ จังหวัด ได้แก่จังหวัดอุตรดิตถ์, จังหวัดพิษณุโลก, จังหวัดสุโขทัย, จังหวัดกำแพงเพชร และจังหวัดพิจิตร รวมจำนวน ๓๓๕ คน ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นและความเข้าใจทั่วไป ต่อแนวคิดพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งมีรายละเอียดดังในตารางที่ ๔.๘

ตารางที่ ๔.๘ จำนวน และค่าร้อยละของระดับความคิดเห็นและความเข้าใจทั่วไป ต่อแนวคิดพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

(n=๓๓๕)

ระดับความคิดเห็นและความเข้าใจทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบลของผู้ตอบแบบสอบถาม		
องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก	๘	๒.๔๔
องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง	๒๙๕	๘๘.๐
องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่	๓๒	๙.๕๕
รวม	**๓๓๕**	**๑๐๐.๐**
การรับรู้นโยบายองค์การบริหารส่วนตำบล		
มีนโยบายหรือแผนงานที่มุ่งสร้างความเข้มแข็งของชุมชน	๓๓๕	๑๐๐.๐
ไม่มีนโยบายหรือแผนงานที่มุ่งสร้างความเข้มแข็งของชุมชน	๐	๐
ไม่มีแน่ใจว่ามีนโยบายหรือแผนงานฯ	๐	๐
รวม	**๓๓๕**	**๑๐๐.๐**
ความคิดเห็นทั่วไปต่อความเข้มแข็งของชุมชน		
เคยได้ยินและเข้าใจเกี่ยวกับ “ความเข้มแข็งของชุมชน”	๓๒๓	๙๖.๔๒
เคยได้ยิน แต่ไม่เข้าใจเกี่ยวกับ “ความเข้มแข็งของชุมชน”	๑๒	๓.๕๘
ไม่เคยได้ยินและไม่เข้าใจเกี่ยวกับ “ความเข้มแข็งของชุมชน”	๐	๐
รวม	**๓๓๕**	**๑๐๐.๐**
ความคาดหวังทั่วไปต่อองค์การบริหารส่วนตำบล		
อบต.เป็นภาคส่วนสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน	๓๓๒	๙๙.๑๑
อบต.ไม่เป็นภาคส่วนสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน	๓	๐.๘๙
รวม	**๓๓๕**	**๑๐๐.๐**
ภาคส่วนที่ควรมีหน้าที่หลักในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน		
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับ	๒๙๗	๘๘.๖
ภาคราชการอื่น ๆ	๒๔๗	๗๓.๗
องค์กรเอกชน	๒๐๖	๖๑.๔
ผู้นำชุมชน	๓๐๒	๙๐.๑
สมาชิกในชุมชน	๒๘๓	๘๔.๔
อื่นๆ	๑๓๘	๔๑.๑
รวม	**๓๓๕**	**๑๐๐.๐**

ตารางที่ ๔.๘ จำนวน และค่าร้อยละของระดับความคิดเห็นและความเข้าใจทั่วไป ต่อแนวคิดพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชมชนเข้มแข็ง (ต่อ)

(n=๓๓๕)

ระดับความคิดเห็นและความเข้าใจทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เคยได้ยินและเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะหรือไม่		
เคยได้ยิน และเข้าใจ เกี่ยวกับ “การพัฒนาสมรรถนะ”	๒๗๗	๘๒.๖
เคยได้ยิน แต่ไม่เข้าใจ เกี่ยวกับ “การพัฒนาสมรรถนะ”	๕๔	๑๖.๑
ไม่เคยได้ยิน และไม่เข้าใจ เกี่ยวกับ “การพัฒนาสมรรถนะ”	๔	๑.๓๐
รวม	**๓๓๕**	**๑๐๐.๐**
ความเข้าใจทั่วไปต่อแนวคิดสมรรถนะ		
สมรรถนะหมายความว่า ความสามารถ	๒๘๘	๘๕.๙
สมรรถนะหมายความว่า ความรู้	๒๑๙	๖๕.๓
สมรรถนะหมายความว่า ทักษะ	๒๓๒	๖๙.๒
สมรรถนะหมายความว่า คุณลักษณะส่วนบุคคล	๑๗๑	๕๑.๐
รวม	**๓๓๕**	**๑๐๐.๐**
สมรรถนะหลักที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน สามารถนำมาใช้บูรณาการในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ได้มากน้อยเพียงใด		
ช่วยได้อย่างมาก	๒๐๘	๖๓.๓๔
ช่วยได้พอสมควร	๑๐๖	๓๑.๖
ช่วยได้เล็กน้อย	๑๔	๔.๑๗
ช่วยไม่ได้เลย	๓	๐.๘๙
รวม	**๓๓๕**	**๑๐๐.๐**
หลักพุทธธรรม สามารถนำมาใช้บูรณาการในการพัฒนาสมรรถนะขององค์การบริหารส่วนตำบลได้มากน้อยเพียงใด		
ช่วยได้อย่างมาก	๒๕๘	๗๗.๐
ช่วยได้พอสมควร	๗๔	๒๒.๐
ช่วยได้เล็กน้อย	๓	๑.๐
ช่วยไม่ได้เลย	๐	๐
รวม	**๓๓๕**	**๑๐๐.๐**
การพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลโดยใช้หลักพุทธธรรมร่วมกับสมรรถนะหลักเป็นแนวทางการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ควรจะเป็นในอนาคต		
ใช่	๓๓๕	๑๐๐.๐
ไม่ใช่	๐	๐
รวม	**๓๓๕**	**๑๐๐.๐**

ตารางที่ ๔.๘ จำนวน และค่าร้อยละของระดับความคิดเห็นและความเข้าใจทั่วไป ต่อแนวคิดพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชมชนเข้มแข็ง (ต่อ)

(n=๓๓๕)

ระดับความคิดเห็นและความเข้าใจทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
การพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลเชิงพุทธบูรณาการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ควรเป็นหน้าที่ของใครจึงจะเหมาะสม		
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร)	๑๔๖	๔๓.๕
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	๒๗๘	๘๒.๙
มหาเถรสมาคม	๑๕๒	๔๕.๓
ประชาชนทั่วไป	๑๙๖	๕๘.๕
กรมการพัฒนาชุมชน	๑๒๙	๓๘.๕
มหาวิทยาลัยสงฆ์	๑๔๒	๔๒.๓
อื่นๆ	๖๑	๑๘.๒
รวม	**๓๓๕**	**๑๐๐.๐**

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่าปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต) ในเขตตรวจราชการที่ ๑๗ และ ๑๘ พื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง จำนวน ๒๙๕ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๐ เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่ จำนวน ๓๒ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๙.๕๕ และเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก จำนวน ๘ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๒.๓๘

การรับรู้นโยบายองค์การบริหารส่วนตำบล ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต) ในเขตตรวจราชการที่ ๑๗ และ ๑๘ พื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ มีนโยบายหรือแผนงานที่มุ่งสร้างความเข้มแข็งของชุมชน จำนวน ๓๓๕ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐

ความคิดเห็นทั่วไปต่อความเข้มแข็งของชุมชน ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต) ในเขตตรวจราชการที่ ๑๗ และ ๑๘ พื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ เคยได้ยินและเข้าใจ เกี่ยวกับ “ความเข้มแข็งของชุมชน” จำนวน ๓๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๖.๔ และเคยได้ยิน แต่ไม่เข้าใจ เกี่ยวกับ “ความเข้มแข็งของชุมชน” จำนวน ๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๕๘

ความคาดหวังทั่วไปต่อองค์การบริหารส่วนตำบล ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต) ในเขตตรวจราชการที่ ๑๗ และ ๑๘ พื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ คาดหวังว่า อบต.เป็นภาคส่วนสำคัญ ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน จำนวน ๓๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๑๐ และ ไม่ได้คาดหวังว่า อบต. เป็นภาคส่วนสำคัญ ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๘๙

ความคาดหวังต่อภาคส่วนที่ควรมีหน้าที่หลักในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต) ในเขตตรวจราชการที่ ๑๗ และ ๑๘ พื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่คือ ผู้นำชุมชน จำนวน ๓๐๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๑ รองลงมาคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับ จำนวน ๒๙๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๖ และภาคส่วนอื่นๆ มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ๑๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๑

การรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะ ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต) ในเขตตรวจราชการที่ ๑๗ และ ๑๘ พื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ คือ เคยได้ยิน และเข้าใจ เกี่ยวกับ “การพัฒนาสมรรถนะ” จำนวน ๒๗๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๖ รองลงมาคือ เคยได้ยิน แต่ไม่เข้าใจ เกี่ยวกับ “การพัฒนาสมรรถนะ” จำนวน ๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๑ และไม่เคยได้ยิน และไม่เข้าใจเกี่ยวกับ “การพัฒนาสมรรถนะ” จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๑๙

ความเข้าใจทั่วไปต่อแนวคิดสมรรถนะ ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต) ในเขตตรวจราชการที่ ๑๗ และ ๑๘ พื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่คือ สมรรถนะหมายความว่า ความสามารถ จำนวน ๒๘๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๙ รองลงมาคือ สมรรถนะหมายความว่าทักษะ จำนวน ๒๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๙.๒ และสมรรถนะหมายความว่าคุณลักษณะส่วนบุคคล มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ๑๗๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๐

สำหรับข้อคำถาม สมรรถนะหลักที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน สามารถนำมาใช้บูรณาการในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ได้มากน้อยเพียงใด ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต) ในเขตตรวจราชการที่ ๑๗ และ ๑๘ พื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่คือ ช่วยได้อย่างมาก จำนวน ๒๐๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๐ รองลงมาคือ ช่วยได้พอสมควร จำนวน ๑๐๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๖ และ ช่วยไม่ได้เลย มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๘๙

สำหรับข้อคำถาม หลักพุทธธรรม สามารถนำมาใช้บูรณาการในการพัฒนาสมรรถนะขององค์การบริหารส่วนตำบลได้มากน้อยเพียงใด ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต) ในเขตตรวจราชการที่ ๑๗ และ ๑๘ พื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่คือ ช่วยได้อย่างมาก จำนวน ๒๕๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๐ รองลงมาคือ ช่วยได้พอสมควร จำนวน ๗๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๐ และช่วยได้เล็กน้อย จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๘๙

สำหรับข้อคำถาม การพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล โดยใช้หลักพุทธธรรมร่วมกับสมรรถนะหลัก เป็นแนวทางการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ควรจะเป็นในอนาคต ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต) ในเขตตรวจราชการที่ ๑๗ และ ๑๘ พื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่คือ ใช่ จำนวน ๓๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐

สำหรับข้อคำถาม การพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลเชิงพุทธบูรณาการ เพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ควรเป็นหน้าที่ของใครจึงจะเหมาะสม ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต) ในเขตตรวจราชการที่ ๑๗ และ ๑๘ พื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่คือ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จำนวน ๒๗๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๙ รองลงมาคือ ประชาชนทั่วไปจำนวน ๑๙๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๕ และรองลงมาคือ มหาเถรสมาคม จำนวน ๑๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๓ และ อื่นๆ มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ๖๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๒

๔.๔.๒ ผลการวิเคราะห์ ระดับสมรรถนะปัจจุบัน ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ และการประเมินความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนา

การศึกษาข้อมูลระดับสมรรถนะปัจจุบัน ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ และการประเมินความต้องการจำเป็น ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนาได้ศึกษาข้อมูลในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ ๑๗ และ ๑๘ ได้แก่ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต) ในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ๕ จังหวัด ได้แก่จังหวัดอุตรดิตถ์, จังหวัดพิษณุโลก, จังหวัดสุโขทัย, จังหวัดกำแพงเพชร และจังหวัดพิจิตร รวมจำนวน ๓๓๕ คน ผลการวิเคราะห์ระดับสมรรถนะปัจจุบัน ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ และการประเมินความต้องการจำเป็น ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนาแสดงด้วยค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประเมินความต้องการจำเป็นโดยเรียงลำดับของผลต่างของคะแนนเฉลี่ยโดยใช้ดัชนี Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$) มีรายละเอียดดังในตารางที่ ๔.๙ – ๔.๑๓

ตารางที่ ๔.๙ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายแสดงระดับสมรรถนะปัจจุบัน ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ และการประเมินความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนา โดยภาพรวม

(n=๓๓๕)

ด้าน	ระดับสมรรถนะ ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนา	ระดับสมรรถนะปัจจุบัน			ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		$\overline{X}$	S.D	ความหมาย	$\overline{X}$	S.D	ความหมาย	PNI Modified	ลำดับ
๑	สมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation)	๓.๖๓๔	๐.๖๑๕	มาก	๔.๓๓๖	๐.๓๘๘	มาก	๐.๑๙๓๑	๔
๒	สมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity)	๓.๙๕๗	๐.๖๒๐	มาก	๔.๔๐๙	๐.๔๕๔	มาก	๐.๑๑๔๒	๕
๓	สมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness)	๓.๕๐๕	๐.๕๖๗	มาก	๔.๓๙๗	๐.๕๖๓	มาก	๐.๒๕๔๔	๑
๔	สมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind)	๓.๗๐๐	๐.๕๙๒	มาก	๔.๕๑๔	๐.๔๓๙	มากที่สุด	๐.๒๑๙๗	๒
๕	สมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork)	๓.๕๔๐	๐.๗๕๐	มาก	๔.๒๔๕	๐.๔๗๗	มาก	๐.๑๙๙๑	๓
ภาพรวม		๓.๖๖	๐.๖๒๘	มาก	๔.๓๘๐	๐.๔๖๔	มาก	๐.๑๙๖๑	-

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า เมื่อพิจารณาในภาพรวม ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต) ในเขตพื้นที่ ๆ ทำการวิจัย ในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ ๑๗ และ ๑๘ ภาคเหนือตอนล่าง ๕ จังหวัด ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นต่อระดับสมรรถนะปัจจุบันในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลตามแนวพระพุทธศาสนา ทุกด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =๓.๖๖, S.D. = ๐.๖๒๘) และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ความคิดเห็นต่อระดับสมรรถนะปัจจุบันในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลตามแนวพระพุทธศาสนา ด้านสมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ =๓.๙๕๗, S.D. = ๐.๖๒๐) รองลงมาคือ ด้านสมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind)($\overline{X}$ =๓.๗๐๐, S.D. = ๐.๕๙๒) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$ =๓.๕๐๕, S.D. = ๐.๕๖๗) ในด้านสมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness)

เมื่อพิจารณาในภาพรวม ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นต่อระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนา ทุกด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =๔.๓๘๐, S.D. = ๐.๔๖๔) และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ความคิดเห็นต่อระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลตามแนวพระพุทธศาสนา ด้านสมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind) ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ =๔.๕๑๔, S.D. = ๐.๔๓๙) รองลงมาคือ ด้านสมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity)($\overline{X}$ =๔.๔๐๙, S.D. = ๐.๔๕๔) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$ =๔.๒๔๕, S.D. = ๐.๔๗๗) ในด้านสมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork)

เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะที่พึงประสงค์ ตามแนวพระพุทธศาสนา ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาพรวม ๓ ลำดับแรก คือสมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness) รองลงมาคือสมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind) และสมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork)

ตารางที่ ๔.๑๐ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายแสดงระดับสมรรถนะปัจจุบัน ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ และการประเมินความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนา ด้านสมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation)

(n=๓๓๕)

ข้อ	ระดับสมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ของ องค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนา	ระดับสมรรถนะปัจจุบัน			ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		$\overline{X}$	S.D	ความหมาย	$\overline{X}$	S.D	ความหมาย	PNI Modified	ลำดับ
๑	บุคลากร อ.บ.ต. มีการรวบรวมข้อมูลและปัญหาสำคัญของท้องถิ่นมาจัดทำฐานข้อมูลเพื่อจัดทำแผนงาน เพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งเชิงรุก (ฉันทะ)	๔.๐๗	.๘๗๖	มาก	๔.๕๒	.๕๐๐	มากที่สุด	๐.๑๑๐๕	๙
๒	ผู้บริหาร อบต. เน้นกำหนดเป้าหมายที่ท้าทายและเป็นไปได้ยากในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ เพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ฉันทะ)	๓.๓๐	.๗๖๖	ปานกลาง	๓.๙๗	.๗๘๗	มาก	๐.๒๐๓๐	๔
๓	บุคลากร อ.บ.ต.ของท่านมีการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เป็นไปตามขั้นตอนที่ได้วางไว้และทันเวลาที่กำหนด (วิริยะ)	๓.๘๕	.๗๐๙	มาก	๔.๓๔	.๔๗๔	มาก	๐.๑๒๗๒	๘
๔	ผู้บริหาร อบต. เน้นการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยคุ้มค่า ประหยัด และบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมาย (วิริยะ)	๓.๗๐	.๗๖๓	มาก	๔.๒๙	.๗๐๔	มาก	๐.๑๕๙๔	๕

ตารางที่ ๔.๑๐ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายแสดงระดับสมรรถนะปัจจุบัน ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ (ต่อ)

ข้อ	ระดับสมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ของ องค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนา	ระดับสมรรถนะปัจจุบัน			ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		$\overline{X}$	S.D	ความหมาย	$\overline{X}$	S.D	ความหมาย	PNI Modified	ลำดับ
๕	บุคลากร อบต. มีใจผักใฝ่ตรวจสอบการดำเนินงานระหว่างการปฏิบัติงานตามแผนงานและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยเทียบเคียงกับเกณฑ์มาตรฐาน ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ (จิตตะ)	๓.๖๕	.๙๔๕	มาก	๔.๑๙	.๖๗๑	มาก	๐.๑๔๗๙	๗
๖	ผู้บริหาร อบต. มีคณะกรรมการตรวจสอบประเมินผลโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เป็นระยะจนกว่าจะเสร็จสิ้นโครงการ/กิจกรรม (จิตตะ)	๓.๖๐	.๘๘๙	มาก	๔.๔๒	.๖๖๙	มาก	๐.๒๒๗๗	๒
๗	บุคลากร อบต. มีการประเมินผลได้ผลเสีย และผู้บริหารดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stake Holder) ตามการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (วิมังสา)	๓.๐๓	๑.๐๕	ปานกลาง	๔.๔๔	.๖๕๓	มาก	๐.๔๖๕๓	๑
๘	ผู้บริหาร ตรวจสอบผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน นำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งได้อย่างยั่งยืน (วิมังสา)	๓.๗๑	.๙๘๓	มาก	๔.๔๘	.๕๘๓	มาก	๐.๒๐๗๕	๓

ตารางที่ ๔.๑๐ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายแสดงระดับสมรรถนะปัจจุบัน ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ (ต่อ)

ข้อ	ระดับสมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ของ องค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนา	ระดับสมรรถนะปัจจุบัน			ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		$\overline{X}$	S.D	ความหมาย	$\overline{X}$	S.D	ความหมาย	PNI Modified	ลำดับ
๙	ผู้บริหาร นำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ในรอบปี ไปสู่การกำหนดนโยบายและวางแผนในปีต่อไป (วิมังสา)	๓.๘๐	.๗๔๓	มาก	๔.๓๘	.๖๖๓	มาก	๐.๑๕๒๖	๖
ภาพรวม		๓.๖๓	๐.๘๕	มาก	๔.๓๓	๐.๖๓	มาก	๐.๑๙๓๑	-

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า เมื่อพิจารณาในภาพรวม ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต) ในเขตพื้นที่ ๆ ทำการวิจัย ในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ ๑๗ และ ๑๘ภาคเหนือตอนล่าง ๕ จังหวัด ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นต่อระดับสมรรถนะปัจจุบันในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลตามแนวพระพุทธศาสนา ด้านสมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =๓.๖๓, S.D. = ๐.๘๕) และเมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นต่อระดับสมรรถนะปัจจุบันในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลตามแนวพระพุทธศาสนา ด้านสมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation)ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = ๓.๘๕, S.D. = ๐.๗๐๙) ในข้อที่ว่า บุคลากร อ.บ.ต.ของท่านมีการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เป็นไปตามขั้นตอนที่ได้วางไว้ และทันเวลาที่กำหนด (วิริยะ) รองลงมาคือผู้บริหาร ตรวจสอบผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน นำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งได้อย่างยั่งยืน (วิมังสา) ($\overline{X}$ =๓.๗๑, S.D. = ๐..๙๘๓) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$ =๓.๐๓, S.D. = ๑.๐๕) ในข้อที่ว่าบุคลากร อบต. มีการประเมินผลได้ผลเสีย และผู้บริหาร ดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stake Holder) ตามการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (วิมังสา)

เมื่อพิจารณาในภาพรวม ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นต่อระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนา ด้านสมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =๔.๓๓, S.D. = ๐.๖๓) และเมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นต่อระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ ด้านสมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation)ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ =๓.๕๖, S.D. = ๑.๓๑๗) ในข้อที่ว่า บุคลากร อ.บ.ต. มีการรวบรวมข้อมูลและปัญหาสำคัญของท้องถิ่นมาจัดทำฐานข้อมูลเพื่อจัดทำแผนงาน เพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งเชิงรุก (ฉันทะ) ($\overline{X}$ = ๔.๕๒, S.D. = ๐.๕๐๐) รองลงมาคือผู้บริหาร ตรวจสอบผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน นำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งได้อย่างยั่งยืน (วิมังสา) ($\overline{X}$ =๔.๔๘, S.D. = ๐.๕๘๓) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$ =๓.๙๗, S.D. = ๐.๗๘๗) ในข้อที่ว่าผู้บริหาร อบต. เน้นกำหนดเป้าหมายที่ท้าทายและเป็นไปได้ยาก ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ เพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ฉันทะ)

เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) ที่พึงประสงค์ฯ ในภาพรวม ๓ ลำดับแรก คือบุคลากร อบต. มีการประเมินผลได้ผลเสีย และผู้บริหาร ดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stake Holder) ตามการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (วิมังสา) รองลงมาคือผู้บริหาร อบต. มีคณะกรรมการตรวจสอบประเมินผลโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เป็นระยะจนกว่าจะเสร็จสิ้นโครงการ/กิจกรรม (จิตตะ)และผู้บริหาร ตรวจสอบผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน นำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งได้อย่างยั่งยืน (วิมังสา)

ตารางที่ ๔.๑๑ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายแสดงระดับสมรรถนะปัจจุบัน ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ และการประเมินความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนา สมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity)

(n=๓๓๕)

ข้อ	ระดับสมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity) ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ของ องค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนา	ระดับสมรรถนะปัจจุบัน			ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		$\overline{X}$	S.D	ความหมาย	$\overline{X}$	S.D	ความหมาย	PNI Modified	ลำดับ
๑	ผู้บริหาร อบต. มุ่งเน้นการยึดมั่นในหลักเกณฑ์ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งที่กำหนดไว้ (สัจจะ)	๔.๑๙	.๕๘๔	มาก	๔.๔๘	.๕๘๘	มาก	๐.๐๖๙๒	๙
๒	ผู้บริหารและบุคลากร อบต. เน้นความโปร่งใสในการทำงาน และสามารถตรวจสอบได้เสมอ (สัจจะ)	๔.๓๘	.๖๕๓	มาก	๔.๘๑	.๔๙๗	มากที่สุด	๐.๐๙๘๑	๗
๓	บุคลากร อบต. มุ่งเน้นธำรงความถูกต้อง เพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง แม้ในสถานการณ์ที่อาจเสี่ยงต่อความมั่นคงในตำแหน่งหน้าที่การงาน (สัจจะ)	๓.๘๘	.๙๓๔	มาก	๔.๓๗	.๗๒๗	มาก	๐.๑๒๖๒	๕
๔	ผู้บริหารและบุคลากร อบต. มุ่งเน้นการกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งที่กำหนดไว้ (ทมะ)	๓.๖๕	.๘๙๙	มาก	๔.๒๒๐	.๗๕๔	มาก	๐.๑๕๖๑	๒

ตารางที่ ๔.๑๑ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายแสดงระดับสมรรถนะปัจจุบัน ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ (ต่อ)

ข้อ	ระดับสมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity) ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ของ องค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนา	ระดับสมรรถนะปัจจุบัน			ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		$\overline{X}$	S.D	ความหมาย	$\overline{X}$	S.D	ความหมาย	PNI Modified	ลำดับ
๕	ผู้บริหาร อบต. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีการแสดงความเห็นในเชิงปรับปรุงพัฒนาเมื่อเห็นความสูญเปล่าหรือหย่อนประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงานตามแผนงานและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ทมะ)	๓.๗๑	.๗๗๕	มาก	๔.๔๒	.๗๓๔	มาก	๐.๑๙๑๓	๑
๖	ผู้บริหาร อบต. นำข้อคิดเห็นในเชิงปรับปรุงพัฒนาของผู้มีส่วนได้เสียตามการปฏิบัติงานตามแผนงานและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ไปปรับปรุงแก้ไขฯ จริง (ทมะ)	๓.๗๖	.๖๘๑	มาก	๔.๒๗	.๗๑๑	มาก	๐.๑๓๕๖	๓
๗	บุคลากร อบต. รู้จักอดทนต่อการถูกตำหนิ มีความเข้าใจผู้อื่นและตอบสนองอย่างสร้างสรรค์ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ขันติ)	๓.๙๘	.๙๗๖	มาก	๔.๒๒๓	.๘๑๖	มาก	๐.๐๖๐๓	๑๐
๘	ผู้บริหาร อบต. มุ่งเน้นการปลูกจิตสำนึกด้านความขยันในการทำงาน ความตรงต่อเวลา และไม่เอาเปรียบผู้อื่น ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ขันติ)	๓.๗๔	.๙๒๘	มาก	๔.๒๓	.๗๕๖	มาก	๐.๑๓๑๐	๔

ตารางที่ ๔.๑๑ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายแสดงระดับสมรรถนะปัจจุบัน ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ (ต่อ)

ข้อ	ระดับสมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity) ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ของ องค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนา	ระดับสมรรถนะปัจจุบัน			ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		$\overline{X}$	S.D	ความหมาย	$\overline{X}$	S.D	ความหมาย	PNI Modified	ลำดับ
๙	ผู้บริหาร อบต. ไม่เลือกปฏิบัติ และพัฒนาทุกชุมชนด้วยความเสมอภาคเท่าเทียม ตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (จาคะ)	๔.๑๓	.๗๘๖	มาก	๔.๔๘	.๕๙๓	มาก	๐.๐๘๔๗	๘
๑๐	บุคลากร อบต. มุ่งเน้นการสร้างให้เกิดการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน เปิดใจรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง หรือความต้องการของชุมชนเสมอ ตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (จาคะ)	๔.๑๔	.๘๓๙	มาก	๔.๕๘	.๖๕๖	มากที่สุด	๐.๑๐๖๒	๖
ภาพรวม		๓.๙๕๖	๐.๘๐๕	มาก	๔.๔๐๘	๐.๖๘๓	มาก	๐.๑๑๔๒	-

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า เมื่อพิจารณาในภาพรวม ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต) ในเขตพื้นที่ ๆ ทำการวิจัย ในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ ๑๗ และ ๑๘ภาคเหนือตอนล่าง ๕ จังหวัด ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นต่อระดับสมรรถนะปัจจุบันในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลตามแนวพระพุทธศาสนา ด้านสมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =๓.๙๕๖, S.D. = ๐.๘๐๕) และเมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นต่อระดับสมรรถนะปัจจุบันในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลตามแนวพระพุทธศาสนา ด้านสมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity)ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ =๔.๓๘, S.D. = ๐.๖๕๓) ในข้อที่ว่า ผู้บริหารและบุคลากร อบต. เน้นความโปร่งใสในการทำงาน และสามารถตรวจสอบได้เสมอ (สัจจะ) รองลงมาคือ ผู้บริหาร อบต. มุ่งเน้นการยึดมั่นในหลักเกณฑ์ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งที่กำหนดไว้ (สัจจะ) ($\overline{X}$ =๔.๑๙, S.D. = ๐.๕๘๔) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$ =๓.๖๕, S.D. = ๐.๘๙๙) ในข้อที่ว่าผู้บริหารและบุคลากร อบต. มุ่งเน้นการกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งที่กำหนดไว้ (ทมะ)

เมื่อพิจารณาในภาพรวม ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นต่อระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนา ด้านสมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =๔.๔๐๘, S.D. = ๐.๖๘๓) และเมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นต่อระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลตามแนวพระพุทธศาสนา ด้านสมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity)ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = ๔.๘๑, S.D. = ๐.๔๙๗) ในข้อที่ว่า ผู้บริหารและบุคลากร อบต. เน้นความโปร่งใสในการทำงาน และสามารถตรวจสอบได้เสมอ (สัจจะ) รองลงมาคือบุคลากร อบต. มุ่งเน้นการสร้างให้เกิดการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน เปิดใจรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง หรือความต้องการของชุมชนเสมอ ตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (จาคะ) ($\overline{X}$ =๔.๕๘, S.D. = ๐. ๖๕๖) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$ =๔.๒๒๐, S.D. = ๐.๗๕๔) ในข้อที่ว่าผู้บริหารและบุคลากร อบต. มุ่งเน้นการกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งที่กำหนดไว้ (ทมะ)

เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity) ที่พึงประสงค์ ตามแนวพระพุทธศาสนา ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาพรวม ๓ ลำดับแรก คือผู้บริหาร อบต. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีการแสดงความเห็นในเชิงปรับปรุงพัฒนาเมื่อเห็นความสูญเปล่าหรือหย่อนประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงานตามแผนงานและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ทมะ) รองลงมาคือผู้บริหารและบุคลากร อบต. มุ่งเน้นการกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งที่กำหนดไว้ (ทมะ)และผู้บริหาร อบต. นำข้อคิดเห็นในเชิงปรับปรุงพัฒนาของผู้มีส่วนได้เสียตามการปฏิบัติงานตามแผนงานและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ไปปรับปรุงแก้ไขฯ จริง (ทมะ)

ตารางที่ ๔.๑๒ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายแสดงระดับสมรรถนะปัจจุบัน ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ และการประเมินความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนา สมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness)

(n=๓๓๕)

ข้อ	ระดับสมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness) ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ของ องค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนา	ระดับสมรรถนะปัจจุบัน			ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		$\overline{X}$	S.D	ความหมาย	$\overline{X}$	S.D	ความหมาย	PNI Modified	ลำดับ
๑	ผู้บริหาร อบต. สนับสนุนให้เกิดบรรยากาศแห่งการพัฒนาความเชี่ยวชาญในองค์กร ด้วยการจัดสรรทรัพยากร เครื่องมือ อุปกรณ์ที่เอื้อต่อการพัฒนา เพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (กาย)	๓.๗๐	.๘๓๔	มาก	๔.๓๔	.๗๐๓	มาก	๐.๑๗๒๕	๙
๒	บุคลากร อบต. มุ่งเน้นการทำงานเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยยึดหลักความถูกต้องและเป็นธรรม ภายใต้พื้นฐานการเคารพประเพณีปฏิบัตินิยม และวัฒนธรรมของแต่ละชุมชนที่เกี่ยวข้อง (กาย)	๓.๕๕	.๖๖๓	มาก	๔.๔๓	.๖๖๖	มาก	๐.๒๔๘๑	๕
๓	ผู้บริหาร อบต. เข้าใจความสัมพันธ์เชิงอำนาจของผู้มีบทบาทสำคัญในองค์กรของตนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประสานภารกิจการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้เกิดประสิทธิผล (ศีล)	๓.๖๖	.๖๕๔	มาก	๔.๔๓	.๖๖๑	มาก	๐.๒๐๙๔	๗

ตารางที่ ๔.๑๒ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายแสดงระดับสมรรถนะปัจจุบัน ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ (ต่อ)

ข้อ	ระดับสมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness) ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ของ องค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนา	ระดับสมรรถนะปัจจุบัน			ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		$\overline{X}$	S.D	ความหมาย	$\overline{X}$	S.D	ความหมาย	PNI Modified	ลำดับ
๔	บุคลากร อบต. เข้าใจสัมพันธภาพอย่างไม่เป็นทางการ ของผู้มีบทบาทสำคัญในชุมชน เพื่อประโยชน์ในการเชื่อมโยงและผลักดันการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้เกิดประสิทธิผล (ศีล)	๓.๔๗	.๖๗๓	มาก	๔.๓๔	.๗๐๘	มาก	๐.๒๕๑๐	๔
๕	ผู้บริหาร อบต. นำความเข้าใจความสัมพันธ์เชิงอำนาจฯ และสัมพันธภาพฯ ทั้งที่เป็นและไม่เป็นทางการ มาใช้ประโยชน์ในการผลักดันการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้เกิดประสิทธิผล โดยไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง (ศีล)	๓.๕๒	.๗๔๑	มาก	๔.๒๙	.๗๖๑	มาก	๐.๒๑๘๖	๖
๖	ผู้บริหาร อบต. มีการสนับสนุน ชมเชย เมื่อมีผู้แสดงออกถึงความมุ่งมั่นที่จะพัฒนางานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (จิต)	๓.๓๕	๑.๐๙	ปานกลาง	๔.๔๓	.๗๒๖	มาก	๐.๓๒๑๗	๓
๗	บุคลากร อบต. ตั้งใจศึกษาค้นคว้าหาความรู้ เทคโนโลยีและองค์ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อพัฒนางานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง (จิต)	๓.๓๗	.๘๔๔	ปานกลาง	๔.๔๘	.๖๕๖	มาก	๐.๓๓๐๖	๒

ตารางที่ ๔.๑๒ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายแสดงระดับสมรรถนะปัจจุบัน ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ (ต่อ)

ข้อ	ระดับสมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness) ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ของ องค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนา	ระดับสมรรถนะปัจจุบัน			ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		$\overline{X}$	S.D	ความหมาย	$\overline{X}$	S.D	ความหมาย	PNI Modified	ลำดับ
๘	ผู้บริหาร อบต. สนับสนุนส่งเสริมให้มีการนำวิชาการ ความรู้ หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ปัญญา)	๓.๓๓	.๗๘๓	ปานกลาง	๔.๕๓	.๕๘๓	มากที่สุด	๐.๓๕๘๙	๑
๙	บุคลากร อบต. นำปัญหาและอุปสรรค รวมถึงกรณีศึกษา ผลสำเร็จจากการปฏิบัติงาน ของหน่วยงานต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้เป็นต้นแบบในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ปัญญา)	๓.๕๙	.๖๓๕	มาก	๔.๓๐	.๗๖๓	มาก	๐.๑๙๖๘	๘
ภาพรวม		๓.๕๑	๐.๗๖๙	มาก	๔.๔๐	๐.๖๙๒	มาก	๐.๒๕๔๔	-

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า เมื่อพิจารณาในภาพรวม ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต) ในเขตพื้นที่ ๆ ทำการวิจัย ในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ ๑๗ และ ๑๘ภาคเหนือตอนล่าง ๕ จังหวัด ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นต่อระดับสมรรถนะปัจจุบันในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลตามแนวพระพุทธศาสนา ด้านสมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =๓.๕๑, S.D. = ๐.๗๖๙) และเมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นต่อระดับสมรรถนะปัจจุบันในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลตามแนวพระพุทธศาสนา ด้านสมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness) ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ =๓.๗๐, S.D. = ๐.๘๓๔) ในข้อที่ว่า ผู้บริหาร อบต. สนับสนุนให้เกิดบรรยากาศแห่งการพัฒนาความเชี่ยวชาญในองค์กร ด้วยการจัดสรรทรัพยากร เครื่องมือ อุปกรณ์ที่เอื้อต่อการพัฒนา เพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (กาย) รองลงมาคือผู้บริหาร อบต. เข้าใจความสัมพันธ์เชิงอำนาจของผู้มีบทบาทสำคัญในองค์กรของตนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประสานภารกิจการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้เกิดประสิทธิผล (ศีล) ($\overline{X}$ =๓.๖๖, S.D. = ๐.๖๕๔) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$ =๓.๓๓, S.D. = ๐. .๗๘๓) ในข้อที่ว่าผู้บริหาร อบต. สนับสนุนส่งเสริมให้มีการนำวิชาการ ความรู้ หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ปัญญา)

เมื่อพิจารณาในภาพรวม ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นต่อระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ด้านสมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =๔.๔๐, S.D. = ๐.๖๙๒) และเมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นต่อระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลตามแนวพระพุทธศาสนา ด้านสมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness) ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ =๔.๕๓, S.D. = ๐.๕๘๓) ในข้อที่ว่า ผู้บริหาร อบต. สนับสนุนส่งเสริมให้มีการนำวิชาการ ความรู้ หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ปัญญา) รองลงมาคือบุคลากร อบต. ตั้งใจศึกษาค้นคว้าหาความรู้เทคโนโลยีและองค์ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อพัฒนางานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง อย่างต่อเนื่อง (จิต) ($\overline{X}$ =๔.๔๘, S.D. = ๐.๖๕๖) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$ =๔.๒๙, S.D. = ๐.๗๖๑) ในข้อที่ว่าผู้บริหาร อบต. นำความเข้าใจความสัมพันธ์เชิงอำนาจฯ และสัมพันธภาพฯ ทั้งที่เป็นและไม่เป็นทางการ มาใช้ประโยชน์ในการผลักดันการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้เกิดประสิทธิผล โดยไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง (ศีล)

เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness) ที่พึงประสงค์ ตามแนวพระพุทธศาสนา ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาพรวม ๓ ลำดับแรก คือผู้บริหาร อบต. สนับสนุนส่งเสริมให้มีการนำวิชาการ ความรู้ หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ปัญญา)รองลงมาคือบุคลากร อบต. ตั้งใจศึกษาค้นคว้าหาความรู้ เทคโนโลยีและองค์ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อพัฒนางานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง อย่างต่อเนื่อง (จิต) และผู้บริหาร อบต. มีการสนับสนุน ชมเชย เมื่อมีผู้แสดงออกถึงความมุ่งมั่นที่จะพัฒนางานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

ตารางที่ ๔.๑๓ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายแสดงระดับสมรรถนะปัจจุบัน ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ และการประเมินความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนา สมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind)

(n=๓๓๕)

ข้อ	ระดับสมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind) ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ของ องค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนา	ระดับสมรรถนะปัจจุบัน			ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		$\overline{X}$	S.D	ความหมาย	$\overline{X}$	S.D	ความหมาย	PNI Modified	ลำดับ
๑	บุคลากร อบต. มุ่งเน้นอำนวยความสะดวกในการให้บริการ ด้วยความถูกต้อง เต็มใจ สะดวกรวดเร็ว และทันเวลา (ทาน)	๔.๓๗	.๖๖๑	มาก	๔.๖๗	.๔๗๒	มากที่สุด	๐.๐๖๘๖	๑๑
๒	ผู้บริหาร อบต. มีระบบสำรวจสาเหตุและปัญหาความจำเป็นหรือความต้องการที่แท้จริงของชุมชน เพื่อแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งเป็นระยะ อย่างต่อเนื่อง (ทาน)	๓.๖๑	.๗๓๐	มาก	๔.๔๑	.๖๕๙	มาก	๐.๒๒๑๖	๗
๓	บุคลากร อบต. มุ่งเน้นการให้บริการด้วยกริยาท่าทางที่เป็นมิตร ยิ้มแย้มแจ่มใส พูดจาไพเราะ แสดงการเอาใจใส่ สุภาพอ่อนโยน (ปิยวาจา)	๔.๓๒	.๔๖๘	มาก	๔.๖๖	.๕๗๑	มากที่สุด	๐.๐๗๘๗	๑๐
๔	ผู้บริหาร อบต. มีนโยบายที่เน้นการลดความขัดแย้งในชุมชน เช่น การสนับสนุนงานยุติธรรมชุมชน มีกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ฯลฯ (ปิยวาจา)	๔.๐๔	.๘๕๕	มาก	๔.๗๖	.๔๒๗	มากที่สุด	๐.๑๗๘๒	๙

ตารางที่ ๔.๑๓ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายแสดงระดับสมรรถนะปัจจุบัน ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ (ต่อ)

ข้อ	ระดับสมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind) ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ของ องค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนา	ระดับสมรรถนะปัจจุบัน			ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		$\overline{X}$	S.D	ความหมาย	$\overline{X}$	S.D	ความหมาย	PNI Modified	ลำดับ
๕	ผู้บริหาร อบต. บรรจุนโยบายที่มุ่งสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยบูรณาการกับทุกภาคส่วนในตำบล ในยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบล (อัตถจริยา)	๓.๗๐	.๘๘๙	มาก	๔.๓๙	.๖๕๕	มาก	๐.๑๘๖๔	๘
๖	ผู้บริหาร อบต. เน้นการสร้างเครือข่ายภาคประชาชน เช่น กลุ่มอาชีพ สหกรณ์ และกลุ่มชมรมภายในชุมชนต่าง ๆ (อัตถจริยา)	๓.๗๑	.๘๒๑	มาก	๔.๖๑	.๗๓๐	มากที่สุด	๐.๒๔๒๕	๖
๗	บุคลากร อบต. เน้นสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งในด้านต่าง ๆ ด้วยกระบวนการต่าง ๆ เช่น การสัมมนา การจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชน (อัตถจริยา)	๓.๕๖	.๘๔๑	มาก	๔.๔๔	.๕๘๐	มาก	๐.๒๔๗๑	๕
๘	ผู้บริหาร อบต. วางแผนการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เพื่อผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับชุมชนในระยะยาว (สมานัตตตา)	๓.๔๒	.๕๘๙	มาก	๔.๔๓	.๕๘๐	มาก	๐.๒๙๕๓	๓

ตารางที่ ๔.๑๓ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายแสดงระดับสมรรถนะปัจจุบัน ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ (ต่อ)

ข้อ	ระดับสมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind) ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ของ องค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนา	ระดับสมรรถนะปัจจุบัน			ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		$\overline{X}$	S.D	ความหมาย	$\overline{X}$	S.D	ความหมาย	PNI Modified	ลำดับ
๙	บุคลากร อบต. สามารถเปลี่ยนแปลงวิธีหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เพื่อให้ชุมชนได้ประโยชน์สูงสุดได้ตลอดเวลา (สมานัตตตา)	๓.๑๘	.๘๕๖	มาก	๔.๓๘	.๕๘๒	มาก	๐.๓๗๗๓	๑
๑๐	บุคลากร อบต. ปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง อย่างเสมอต้นเสมอปลาย แม้จะมีการเปลี่ยนผู้บริหารท้องถิ่น (สมานัตตตา)	๓.๔๗	.๗๙๖	มาก	๔.๔๓	.๕๙๐	มาก	๐.๒๗๖๖	๔
๑๑	ผู้บริหาร อบต. มีการตรวจสอบประเมินผลเพื่อแก้ไขปรับปรุงงานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งอย่างสม่ำเสมอ โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม (สมานัตตตา)	๓.๓๓	๑.๒๔๗	มาก	๔.๔๗	.๕๙๓	มาก	๐.๓๔๒๓	๒
ภาพรวม		๓.๗๐	๐.๗๙๕	มาก	๔.๕๑๓	๐.๕๘๕	มากที่สุด	๐.๒๑๙๗	-

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า เมื่อพิจารณาในภาพรวม ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต) ในเขตพื้นที่ ๆ ทำการวิจัย ในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ ๑๗ และ ๑๘ ภาคเหนือตอนล่าง ๕ จังหวัด ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นต่อระดับสมรรถนะปัจจุบันในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลตามแนวพระพุทธศาสนา ด้านสมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =๓.๗๐, S.D. = ๐.๗๙๕) และเมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นต่อระดับสมรรถนะปัจจุบันในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลตามแนวพระพุทธศาสนา ด้านสมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind) ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ =๔.๓๗, S.D. = ๐.๖๖๑) ในข้อที่ว่า บุคลากร อบต. มุ่งเน้นอำนวยความสะดวกในการให้บริการ ด้วยความถูกต้อง เต็มใจ สะดวกรวดเร็ว และทันเวลา (ทาน) รองลงมาคือบุคลากร อบต. มุ่งเน้นการให้บริการด้วยกริยาท่าทางที่เป็นมิตร ยิ้มแย้มแจ่มใส พูดจาไพเราะ แสดงการเอาใจใส่ สุภาพอ่อนโยน (ปิยวาจา) ($\overline{X}$ =๔.๓๒, S.D. = ๐.๔๖๘) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$ =๓.๑๘, S.D. = ๐.๘๕๖) ในข้อที่ว่าบุคลากร อบต. สามารถเปลี่ยนแปลงวิธีหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เพื่อให้ชุมชนได้ประโยชน์สูงสุดได้ตลอดเวลา (สมานัตตตา)

เมื่อพิจารณาในภาพรวม ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นต่อระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนา ด้านสมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = ๔.๕๑๓, S.D. = ๐.๕๘๕) และเมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นต่อระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลตามแนวพระพุทธศาสนา ด้านสมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind) ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ =๔.๗๖, S.D. = ๐.๔๒๗) ในข้อที่ว่า ผู้บริหาร อบต. มีนโยบายที่เน้นการลดความขัดแย้งในชุมชน เช่น การสนับสนุนงานยุติธรรมชุมชน มีกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ฯลฯ (ปิยวาจา) รองลงมาคือบุคลากร อบต. มุ่งเน้นอำนวยความสะดวกในการให้บริการ ด้วยความถูกต้อง เต็มใจ สะดวกรวดเร็ว และทันเวลา (ทาน) ($\overline{X}$ =๔.๖๗, S.D. = ๐.๔๗๒) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$ =๔.๓๘, S.D. = ๐.๕๘๒) ในข้อที่ว่าบุคลากร อบต. สามารถเปลี่ยนแปลงวิธีหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เพื่อให้ชุมชนได้ประโยชน์สูงสุดได้ตลอดเวลา (สมานัตตตา)

เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind) ที่พึงประสงค์ ตามแนวพระพุทธศาสนา ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาพรวม ๓ ลำดับแรก คือบุคลากร อบต. สามารถเปลี่ยนแปลงวิธีหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เพื่อให้ชุมชนได้ประโยชน์สูงสุดได้ตลอดเวลา (สมานัตตตา) รองลงมาคือผู้บริหาร อบต. มีการตรวจสอบประเมินผลเพื่อแก้ไขปรับปรุงงานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งอย่างสม่ำเสมอ โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม (สมานัตตตา) และผู้บริหาร อบต. วางแผนการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เพื่อผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับชุมชนในระยะยาว (สมานัตตตา)

ตารางที่ ๔.๑๔ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายแสดงระดับสมรรถนะปัจจุบัน ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ และการประเมินความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนา สมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork)

(n=๓๓๕)

ข้อ	ระดับสมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork) ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ของ องค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนา	ระดับสมรรถนะปัจจุบัน			ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		$\overline{X}$	S.D	ความหมาย	$\overline{X}$	S.D	ความหมาย	PNI Modified	ลำดับ
๑	ผู้บริหาร อบต. มุ่งเน้นการอำนวยความสะดวกแก่ทุกฝ่ายทุกภาคส่วนอย่างสร้างสรรค์ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (เมตตา)	๓.๖๑	๑.๐๙๔	มาก	๔.๑๙	.๗๙๓	มาก	๐.๑๖๐๖	๖
๒	บุคลากร อบต. มีจิตสำนึกความเป็นหนึ่งเดียวขององค์กร ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (เมตตา)	๓.๕๗	๑.๐๑๒	มาก	๔.๔๗	.๖๗๓	มาก	๐.๒๕๒๑	๔
๓	บุคลากร อบต. มีการประสานและส่งเสริมสัมพันธภาพอันดี เพื่อโน้มน้าวให้ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้ได้ผลสำเร็จ (กรุณา)	๓.๕๖	.๗๓๖	มาก	๔.๖๑	.๕๘๓	มากที่สุด	๐.๒๙๔๙	๓
๔	ผู้บริหาร อบต. มีการช่วยเหลือประสานรอยร้าว หรือคลี่คลายแก้ไขข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นอย่างสร้างสรรค์ ในระหว่างการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (กรุณา)	๓.๓๓	.๘๓๓	ปานกลาง	๔.๕๗	.๔๙๖	มากที่สุด	๐.๓๗๒๓	๑

ตารางที่ ๔.๑๔ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายแสดงระดับสมรรถนะปัจจุบัน ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ (ต่อ)

ข้อ	ระดับสมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork) ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ของ องค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนา	ระดับสมรรถนะปัจจุบัน			ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		$\overline{X}$	S.D	ความหมาย	$\overline{X}$	S.D	ความหมาย	PNI Modified	ลำดับ
๕	บุคลากร อบต. มีการชมเชยส่งเสริมขวัญกำลังใจซึ่งกันและกัน ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้บรรลุผล (มุทิตา)	๓.๒๘	.๗๘๐	ปานกลาง	๔.๓๓	.๗๘๔	มาก	๐.๓๒๐๑	๒
๖	ผู้บริหาร อบต. มีการชื่นชมยกย่องส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรชุมชนที่ประสบความสำเร็จ เช่น กลุ่มอาชีพของชุมชน, กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (มุทิตา)	๓.๓๗	.๘๔๑	ปานกลาง	๔.๑๗	.๙๗๗	มาก	๐.๒๓๗๓	๕
๗	ผู้บริหาร อบต. มีการมอบหมายงานตรงกับความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (อุเบกขา)	๓.๙๑	.๖๘๘	มาก	๔.๑๒	.๙๐๐	มาก	๐.๐๕๓๗	๗
๘	บุคลากร อบต. มุ่งเน้นความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในคณะทำงาน และผู้เกี่ยวข้อง ในการรวมพลังผลักดันการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยไม่คำนึงความชอบหรือไม่ชอบส่วนตน (อุเบกขา)	๓.๗๑	๑.๐๙๓	มาก	๓.๕๒	๑.๐๙๔	มาก	-.๐๕๑๒	๘
ภาพรวม		๓.๕๔๒	๐.๘๘๔	มาก	๔.๒๔๗	๐.๗๘๗	มาก	๐.๒๐๕๐	-

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า เมื่อพิจารณาในภาพรวม ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต) ในเขตพื้นที่ ๆ ทำการวิจัย ในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ ๑๗ และ ๑๘ ภาคเหนือตอนล่าง ๕ จังหวัด ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นต่อระดับสมรรถนะปัจจุบันในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลตามแนวพระพุทธศาสนา ด้านสมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =๓.๕๔๒, S.D. = ๐.๘๘๔) และเมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นต่อระดับสมรรถนะปัจจุบันในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลตามแนวพระพุทธศาสนา ด้านสมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork) ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ =๓.๙๑, S.D. = ๐.๖๘๘) ในข้อที่ว่า ผู้บริหาร อบต. มีการมอบหมายงานตรงกับความรู้ความสามารถ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (อุเบกขา) รองลงมาคือบุคลากร อบต. มุ่งเน้นความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในคณะทำงาน และผู้เกี่ยวข้องฯ โดยไม่คำนึงความชอบหรือไม่ชอบส่วนตน (อุเบกขา) ($\overline{X}$ =๓.๗๑, S.D. = ๑.๐๙๓) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$ =๓.๒๘, S.D. = ๐.๗๘๐) ในข้อที่ว่าบุคลากร อบต. มีการชมเชยส่งเสริมขวัญกำลังใจซึ่งกันและกัน ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้บรรลุผล (มุทิตา)

เมื่อพิจารณาในภาพรวม ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นต่อระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนา ด้านสมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =๔.๒๔๗, S.D. = ๐.๗๘๗) และเมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นต่อระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลตามแนวพระพุทธศาสนา ด้านสมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork) ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ =๔.๖๑, S.D. = ๐.๕๘๓) ในข้อที่ว่า บุคลากร อบต. มีการประสานและส่งเสริมสัมพันธภาพอันดี เพื่อโน้มน้าวให้ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้ได้ผลสำเร็จ (กรุณา) รองลงมาคือผู้บริหาร อบต. มีการช่วยเหลือประสานรอยร้าว หรือคลี่คลายแก้ไขข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นอย่างสร้างสรรค์ ในระหว่างการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (กรุณา) ($\overline{X}$ =๔.๕๗, S.D. = ๐.๔๙๖) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$ =๓.๕๒, S.D. = ๑.๐๙๔) ในข้อที่ว่าบุคลากร อบต. มุ่งเน้นความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในคณะทำงาน และผู้เกี่ยวข้อง ในการรวมพลังผลักดันการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยไม่คำนึงความชอบหรือไม่ชอบส่วนตน (อุเบกขา)

เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork) ที่พึงประสงค์ ตามแนวพระพุทธศาสนา ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาพรวม ๓ ลำดับแรก คือผู้บริหาร อบต. มีการช่วยเหลือประสานรอยร้าว หรือคลี่คลายแก้ไขข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นอย่างสร้างสรรค์ ในระหว่างการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (กรุณา) รองลงมาคือบุคลากร อบต. มีการชมเชยส่งเสริมขวัญกำลังใจซึ่งกันและกัน ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้บรรลุผล (มุทิตา) และบุคลากร อบต. มีการประสานและส่งเสริมสัมพันธภาพอันดี เพื่อโน้มน้าวให้ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้ได้ผลสำเร็จ (กรุณา)

๔.๔.๓ ผลการวิเคราะห์ ระดับสภาพชุมชนเข้มแข็ง ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในปัจจุบัน

การศึกษาข้อมูลระดับสภาพชุมชนเข้มแข็ง ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในปัจจุบันได้ศึกษาข้อมูลในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ ๑๗ และ ๑๘ โดยผู้ตอบแบบสอบถามประเมินระดับสภาพชุมชนเข้มแข็ง คือปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต) ในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ๕ จังหวัด ได้แก่จังหวัดอุตรดิตถ์, จังหวัดพิษณุโลก, จังหวัดสุโขทัย, จังหวัดกำแพงเพชร และจังหวัดพิจิตร รวมจำนวน ๓๓๕ คน ผลการวิเคราะห์ระดับสภาพชุมชนเข้มแข็ง ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในปัจจุบันแสดงด้วยค่าเฉลี่ยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมาย มีรายละเอียดดังในตารางที่ ๔.๑๕-๔.๑๗

ตารางที่ ๔.๑๕ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายแสดงระดับสภาพชุมชนเข้มแข็ง ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในปัจจุบัน โดยภาพรวม

(n=๓๓๕)

ข้อ	ระดับสภาพชุมชนเข้มแข็ง ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในปัจจุบัน	ระดับ		ความหมาย
		$\overline{X}$	S.D	
๑.	ด้านการพึ่งตนเอง	๓.๓๗	๐.๘๙๙	ปานกลาง
๒.	ด้านการเกื้อกูล	๓.๘๕	๐.๙๑๕	มาก
๓.	ด้านการมีส่วนร่วม	๓.๗๑	๑.๑๙๘	มาก
ภาพรวม		**๓.๖๔**	**๑.๐๐๐**	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามประเมินระดับสภาพชุมชนเข้มแข็ง มีความคิดเห็นต่อระดับสภาพชุมชนเข้มแข็ง ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในปัจจุบันโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =๓.๖๔, S.D. = ๑.๐๐๐) และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ความคิดเห็นต่อระดับสภาพชุมชนเข้มแข็ง ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในปัจจุบันค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = ๓.๘๕, S.D. = ๐.๙๑๕) ในด้านการเกื้อกูล อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = ๓.๗๑, S.D. = ๑.๑๙๘) และด้านการพึ่งตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = ๓.๓๗, S.D. = ๐.๘๙๙)

ตารางที่ ๔.๑๖ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายแสดงระดับสภาพชุมชนเข้มแข็ง ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในปัจจุบันด้านการพึ่งตนเอง

(n=๓๓๕)

ข้อ	ด้านการพึ่งตนเอง	ระดับ		ความหมาย
		$\overline{X}$	S.D	
๑.	ชุมชนมีการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกันทางเศรษฐกิจ เพื่อช่วยเหลือส่งเสริมทักษะอาชีพ หรือเพิ่มรายได้ ทั้งที่เป็นและไม่เป็นทางการ เช่น กลุ่มร้านค้า กลุ่มอาชีพ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้า กลุ่มจักสาน กลุ่มผู้ปลูกอ้อย เป็นต้น	๓.๓๖๑	๐.๗๘๐	ปานกลาง
๒.	ชุมชนมีกิจกรรมเรียนรู้สืบทอดองค์ความรู้จากปราชญ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การจักสาน การทอผ้า ดนตรีพื้นบ้าน หมอทำขวัญ เป็นต้น	๓.๑๒๒	๑.๐๒๙	ปานกลาง
๓.	ชุมชนจัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นต้น	๓.๓๖๔	๐.๙๔๔	ปานกลาง
๔.	ชุมชนมีการจัดเวทีบูรณาการแผนพัฒนาชุมชนจากทุกหมู่บ้าน มาเป็นแผนชุมชนบูรณาการระดับตำบล โดยการจัดทำเอกสารรูปเล่มและส่งต่อแผนฯ ให้ อบต. เพื่อประสานการปฏิบัติ	๓.๖๖๕	๐.๘๔๕	มาก
ภาพรวม		๓.๓๗๗	๐.๘๙๙	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามประเมินระดับสภาพชุมชนเข้มแข็ง มีความคิดเห็นต่อระดับสภาพชุมชนเข้มแข็ง ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในปัจจุบันด้านการพึ่งตนเอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ =๓.๓๗๗, S.D. = ๐.๘๙๙) และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า ความคิดเห็นต่อระดับสภาพชุมชนเข้มแข็ง ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในปัจจุบันด้านการพึ่งตนเอง ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ =๓.๖๖๕, S.D. = ๐.๘๔๕) ในข้อที่ว่า ชุมชนมีการจัดเวทีบูรณาการแผนพัฒนาชุมชนจากทุกหมู่บ้าน มาเป็นแผนชุมชนบูรณาการระดับตำบล โดยการจัดทำเอกสารรูปเล่มและส่งต่อแผนฯ ให้อบต. เพื่อประสานการปฏิบัติ รองลงมาคือชุมชนจัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นต้น ($\overline{X}$ =๓.๓๖๔, S.D. = ๐.๙๔๔) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$ =๓.๑๒๒, S.D. = ๑.๐๒๙) ในข้อที่ว่า ชุมชนมีกิจกรรมเรียนรู้สืบทอดองค์ความรู้จากปราชญ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การจักสาน การทอผ้า ดนตรีพื้นบ้าน หมอทำขวัญ เป็นต้น

ตารางที่ ๔.๑๗ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายแสดงระดับสภาพชุมชนเข้มแข็ง ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในปัจจุบันด้านการเกื้อกูล

(n=๓๓๕)

ข้อ	ด้านการเกื้อกูล	ระดับ		ความหมาย
		$\overline{X}$	S.D	
๑.	ชุมชนมีการช่วยเหลือสงเคราะห์จัดสวัสดิการในชุมชน เช่น กองทุนฌาปนกิจ, กลุ่มสหกรณ์, กลุ่มออมทรัพย์ เป็นต้น	๔.๐๒๙	๐.๗๘๙	มาก
๒.	ชุมชนมีกิจกรรมจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ส่งเสริมสุขอนามัยที่ดี กิจกรรมลด ละ เลิกอบายมุข เช่น ลดเหล้าเข้าพรรษา เลิกหวยพนันบอล งดการตั้งวงเหล้า วงพนันในชุมชนในงานบุญ งานเทศกาลต่าง ๆ เป็นต้น	๓.๕๕๕	๑.๑๔๓	มาก
๓.	ชุมชนมีกิจกรรมการดูแลป้องกันปัญหาในชุมชนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เช่น การรณรงค์กำจัดลูกน้ำยุงลาย การป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ การรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด เป็นต้น	๔.๒๗๔	๐.๙๓๖	มาก
๔.	ชุมชนมีกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพเพื่อช่วยเหลือกันอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เช่น มีการรวมกลุ่มออกกำลังกายภายในชุมชน เป็นต้น	๓.๕๕๓	๐.๗๙๕	มาก
ภาพรวม		๓.๘๕๒	๐.๙๑๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามประเมินระดับสภาพชุมชนเข้มแข็ง มีความคิดเห็นต่อระดับสภาพชุมชนเข้มแข็ง ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในปัจจุบันด้านการเกื้อกูล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =๓.๘๕๒, S.D. = ๐.๙๑๕) และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่าความคิดเห็นต่อระดับสภาพชุมชนเข้มแข็ง ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในปัจจุบันด้านการเกื้อกูลค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ =๔.๒๗๔, S.D. = ๐.๙๓๖) ในข้อที่ว่า ชุมชนมีกิจกรรมการดูแลป้องกันปัญหาในชุมชนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เช่น การรณรงค์กำจัดลูกน้ำยุงลาย การป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ การรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด เป็นต้น รองลงมาคือชุมชนมีการช่วยเหลือสงเคราะห์จัดสวัสดิการในชุมชน เช่น กองทุนฌาปนกิจ, กลุ่มสหกรณ์, กลุ่มออมทรัพย์ เป็นต้น ($\overline{X}$ =๔.๐๒๙, S.D. = ๐.๗๘๙) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$ =๓.๕๕๓, S.D. = ๐.๗๙๕) ในข้อที่ว่า ชุมชนมีกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพเพื่อช่วยเหลือกันอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เช่น มีการรวมกลุ่มออกกำลังกายภายในชุมชน เป็นต้น

ตารางที่ ๔.๑๘ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายแสดงระดับสภาพชุมชนเข้มแข็ง ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในปัจจุบันด้านการมีส่วนร่วม

(n=๓๓๕)

ข้อ	ด้านการมีส่วนร่วม	ระดับ		ความหมาย
		$\overline{X}$	S.D	
๑.	ชุมชนมีเครือข่ายอาสาสมัครช่วยเหลือเฝ้าระวังปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ในชุมชน ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เช่น อาสาเฝ้าระวังภัย อาสาคุ้มบ้าน อาสาป้องกันยาเสพติด เป็นต้น	๓.๕๑๓	๑.๓๓๑	มาก
๒.	ชุมชนส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน อินเตอร์เน็ตประจำหมู่บ้าน แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน เป็นต้น	๓.๒๖๕	๑.๓๑๐	ปานกลาง
๓.	ชุมชนรวมตัวจัดกิจกรรมในวาระและโอกาสสำคัญต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เช่น กิจกรรมพัฒนาหมู่บ้านเนื่องในวันพ่อ/แม่แห่งชาติ วันสำคัญทางศาสนา เป็นต้น	๓.๙๗๖	๑.๐๗๘	มาก
๔.	ชุมชนมีกิจกรรมส่งเสริมวิถีวัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาเอกลักษณ์ท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง เช่น ประเพณีทำบุญกลางบ้าน ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทง เป็นต้น	๔.๐๗๗	๑.๐๗๕	มาก
ภาพรวม		๓.๗๐๘	๑.๑๙๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามประเมินระดับสภาพชุมชนเข้มแข็ง มีความคิดเห็นต่อระดับสภาพชุมชนเข้มแข็ง ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในปัจจุบันด้านการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =๓.๗๐๘, S.D. = ๑.๑๙๘) และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่าความคิดเห็นต่อระดับสภาพชุมชนเข้มแข็ง ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในปัจจุบันด้านการมีส่วนร่วมค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ =๔.๐๗๗, S.D. = ๑.๐๗๕) ในข้อที่ว่า ชุมชนมีกิจกรรมส่งเสริมวิถีวัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาเอกลักษณ์ท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง เช่น ประเพณีทำบุญกลางบ้าน ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทง เป็นต้น ($\overline{X}$ =๓.๓๕, S.D. = ๑.๐๕๙) รองลงมาคือชุมชนรวมตัวจัดกิจกรรมในวาระและโอกาสสำคัญต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เช่น กิจกรรมพัฒนาหมู่บ้านเนื่องในวันพ่อ/แม่แห่งชาติ วันสำคัญทางศาสนา เป็นต้น ($\overline{X}$ =๓.๙๗๖, S.D. = ๑.๐๗๘)ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$ = ๓.๒๖๕, S.D. = ๑.๓๑๐) ในข้อที่ว่า ชุมชนส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น

ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน อินเตอร์เน็ตประจำหมู่บ้าน แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน เป็นต้น

๔.๔.๔ ผลการวิเคราะห์ การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อการพัฒนาสมรรถนะที่พึงประสงค์ ตามแนวพระพุทธศาสนา ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะที่พึงประสงค์ ตามแนวพระพุทธศาสนา ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อแสดงระดับความต้องการจำเป็นในด้านต่าง ๆ โดยใช้ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ซึ่งมีสูตรในการคำนวณ คือ $PNI_{Modified}$ = (I - D) / D ส่วนการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการเรียงค่าดังนี้ $PNI_{Modified}$ จากมากไปหาน้อย ค่าดัชนีที่มีค่ามาก แปลว่า มีความต้องการจำเป็นสูงที่ต้องได้รับความสนใจในการพัฒนามากกว่าดัชนีที่มีค่าน้อยกว่า โดยตั้งเกณฑ์การประเมินไว้ว่า ความต้องการจำเป็นที่มีค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ เท่ากับหรือมากกว่าค่าเฉลี่ย $PNI_{Modified}$ ของแต่ละด้าน ถือได้ว่ามีความต้องการจำเป็นต้องพัฒนา ส่วนการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นใช้การเรียงดัชนีจากมากไปหาน้อย ดัชนีที่มีค่ามาก แปลว่ามีความต้องการจำเป็นสูงที่ต้องได้รับการพัฒนามากกว่าดัชนีที่มีค่าน้อย โดยเรียงลำดับสมรรถนะได้ดังนี้ ๑) สมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness) ๒) สมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind) ๓) สมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork) ๔) สมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) ๕)สมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity) และสรุปสมรรถนะย่อยในแต่ละสมรรถนะหลัก ที่มีความต้องการจำเป็นต้องพัฒนา ได้ดังต่อไปนี้

๑.) สมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness)

๑.๑) ผู้บริหาร อบต. สนับสนุนส่งเสริมให้มีการนำวิชาการ ความรู้ หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ปัญญา)

๑.๒) บุคลากร อบต. ตั้งใจศึกษาค้นคว้าหาความรู้ เทคโนโลยีและองค์ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อพัฒนางานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง อย่างต่อเนื่อง (จิต)

๑.๓) ผู้บริหาร อบต. มีการสนับสนุน ชมเชย เมื่อมีผู้แสดงออกถึงความมุ่งมั่นที่จะพัฒนางานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (จิต)

๒.) สมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind)

๒.๑) บุคลากร อบต. สามารถเปลี่ยนแปลงวิธีหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เพื่อให้ชุมชนได้ประโยชน์สูงสุดได้ตลอดเวลา (สมานัตตตา)

๒.๒) ผู้บริหาร อบต. มีการตรวจสอบประเมินผลเพื่อแก้ไขปรับปรุงงานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งอย่างสม่ำเสมอ โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม (สมานัตตตา)

๒.๓) ผู้บริหาร อบต. วางแผนการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เพื่อผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับชุมชนในระยะยาว (สมานัตตตา)

๒.๔) บุคลากร อบต. ปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง อย่างเสมอต้นเสมอปลาย แม้จะมีการเปลี่ยนผู้บริหารท้องถิ่น (สมานัตตตา)

๒.๕) บุคลากร อบต. เน้นสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งในด้านต่าง ๆ ด้วยกระบวนการต่าง ๆ เช่น การสัมมนา การจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชน (อัตถจริยา)

๒.๖) ผู้บริหาร อบต. เน้นการสร้างเครือข่ายภาคประชาชน เช่น กลุ่มอาชีพ สหกรณ์ และกลุ่มชมรมภายในชุมชนต่าง ๆ (อัตถจริยา)

๒.๗) ผู้บริหาร อบต. มีระบบสำรวจสาเหตุและปัญหาความจำเป็นหรือความต้องการที่แท้จริงของชุมชน เพื่อแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เป็นระยะ อย่างต่อเนื่อง (ทาน)

๓.) สมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork)

๓.๑) ผู้บริหาร อบต. มีการช่วยเหลือประสานรอยร้าว หรือคลี่คลายแก้ไขข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นอย่างสร้างสรรค์ ในระหว่างการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (กรุณา)

๓.๒) บุคลากร อบต. มีการชมเชยส่งเสริมขวัญกำลังใจซึ่งกันและกัน ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้บรรลุผล (มุทิตา)

๓.๓) บุคลากร อบต. มีการประสานและส่งเสริมสัมพันธภาพอันดี เพื่อโน้มน้าวให้ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้ได้ผลสำเร็จ (กรุณา)

๓.๔) บุคลากร อบต. มีจิตสำนึกความเป็นหนึ่งเดียวขององค์กร ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (เมตตา)

๓.๕) ผู้บริหาร อบต. มีการชื่นชมยกย่องส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรชุมชนที่ประสบความสำเร็จ เช่น กลุ่มอาชีพของชุมชน, กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (มุทิตา)

๔.) สมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation)

๔.๑) บุคลากร อบต. มีการประเมินผลได้ผลเสีย และผู้บริหาร ดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stake Holder) ตามการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (วิมังสา)

๔.๒) ผู้บริหาร อบต. มีคณะกรรมการตรวจสอบประเมินผลโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เป็นระยะจนกว่าจะเสร็จสิ้นโครงการ/กิจกรรม (จิตตะ)

๔.๓) ผู้บริหาร ตรวจสอบผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน นำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งได้อย่างยั่งยืน (วิมังสา)

๔.๔) ผู้บริหาร อบต. เน้นกำหนดเป้าหมายที่ท้าทายและเป็นไปได้ยาก ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ เพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ฉันทะ)

๕)สมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity)

๕.๑) ผู้บริหาร อบต. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีการแสดงความเห็นในเชิงปรับปรุงพัฒนาเมื่อเห็นความสูญเปล่าหรือหย่อนประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงานตามแผนงานและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ทมะ)

๕.๒) ผู้บริหารและบุคลากร อบต. มุ่งเน้นการกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งที่กำหนดไว้ (ทมะ)

๕.๓) ผู้บริหาร อบต. นำข้อคิดเห็นในเชิงปรับปรุงพัฒนาของผู้มีส่วนได้เสียตามการปฏิบัติงานตามแผนงานและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ไปปรับปรุงแก้ไขฯ จริง (ทมะ)

๕.๔) ผู้บริหาร อบต. มุ่งเน้นการปลูกจิตสำนึกด้านความขยันในการทำงาน ความตรงต่อเวลา และไม่เอาเปรียบผู้อื่น ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ขันติ)

๕.๕) บุคลากร อบต. มุ่งเน้นธำรงความถูกต้อง เพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง แม้ในสถานการณ์ที่อาจเสี่ยงต่อความมั่นคงในตำแหน่งหน้าที่การงาน (สัจจะ)

จากผลการวิจัยสรุปความต้องการจำเป็นตามเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ว่า ความต้องการจำเป็นที่มีค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ เท่ากับหรือมากกว่า ค่าเฉลี่ย $PNI_{Modified}$ ของแต่ละด้าน ถือได้ว่ามีความต้องการจำเป็นต้องพัฒนาเพื่อนำมาเป็นประเด็นสำคัญในการศึกษาแนวทาง/วิธีการ ในการพัฒนาสมรรถนะที่พึงประสงค์ ตามแนวพระพุทธศาสนา ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่ามี ๓สมรรถนะที่มีค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ เท่ากับหรือมากกว่าค่าเฉลี่ย $PNI_{Modified}$ ของแต่ละด้าน คือสมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness) สมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind) และสมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork)

๔.๔.๕ ผลการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างระดับสมรรถนะปัจจุบันตามแนวพระพุทธศาสนาในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล กับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน

การวิจัยเรื่อง "พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง" ผู้วิจัยมุ่งสร้างและอธิบาย "แนวทางการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล" อันเป็นการวิจัยที่เน้นเชิงคุณภาพ (Qualitative) ซึ่งต้องวิเคราะห์เป็นองค์รวม (Holistic) ทำให้ผู้วิจัยไม่สามารถตั้งสมมุติฐานสำหรับตัวแปรที่สามารถตอบโจทย์การวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ทั้งหมด อย่างไรก็ดี ผู้วิจัยได้เลือกใช้การวิจัยเชิงปริมาณร่วมด้วย เพื่อลดแนวโน้มความความลำเอียงของข้อมูล สร้างความมั่นใจในการใช้ได้ของผลที่ได้จากการศึกษาเชิงคุณภาพ

ดังนั้นการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างระดับสมรรถนะปัจจุบันตามแนวพระพุทธศาสนาในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล กับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบันจึงเป็นการวิเคราะห์เพื่อพิสูจน์สมมติฐานที่ ๑

ที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ไก้แก่ “ระดับสมรรถนะหลักเชิงพุทธบูรณาการ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับระดับชุมชนเข้มแข็ง”

โดยวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างระดับสมรรถนะปัจจุบันตามแนวพระพุทธศาสนาในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยใช้ค่าสถิติการถดถอยพหุคูณ (Regressions) และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน โดยใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson’s Product Moment Correlation Coefficient) มีรายละเอียดดังในตารางที่ ๔.๑๙-๔.๒๘

สมมติฐานที่ ๑.๑ ระดับสมรรถนะหลักในภาพรวม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบันในภาพรวม

ตารางที่ ๔.๑๙ แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างระดับสมรรถนะหลักในภาพรวม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งกับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบันในภาพรวม

(n=๓๓๕)

		ระดับ สภาพชุมชนเข้มแข็ง ในภาพรวม(Y)
สมรรถนะหลักในภาพรวม	Pearson Correlation	.864(**)
	Sig. (2-tailed)	.000
	N	335

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๙ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับสมรรถนะหลักในภาพรวม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง กับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบันในภาพรวม ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson’s Product Moment Correlation Coefficient) พบว่า สมรรถนะหลักในภาพรวม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งมีความสัมพันธ์กับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบันในภาพรวม อยู่ในระดับสูงมาก (r = .๘๖๔) (Sig = .๐๐๐)

ดังนั้นสรุปว่า ระดับสมรรถนะหลักในภาพรวม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีผลต่อระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน ในภาพรวม ที่ระดับนัยสำคัญ .๐๑

สมมติฐานที่ ๑.๒ ระดับสมรรถนะหลักในภาพรวม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบันด้านการพึ่งตนเอง

ตารางที่ ๔.๒๐ แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างระดับสมรรถนะหลักในภาพรวม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งกับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบันด้านการพึ่งตนเอง

(n=๓๓๕)

		ระดับ สภาพชุมชนเข้มแข็ง ด้านการพึ่งตนเอง(Y)
สมรรถนะหลักในภาพรวม	Pearson Correlation	.781(**)
	Sig. (2-tailed)	.000
	N	335

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

จากตารางที่ ๔.๒๐ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับสมรรถนะหลักในภาพรวม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง กับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน ด้านการพึ่งตนเอง ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson’s Product Moment Correlation Coefficient) พบว่า สมรรถนะหลักในภาพรวม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งมีความสัมพันธ์กับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน ด้านการพึ่งตนเอง อยู่ในระดับสูง (r = .๗๘๑) (Sig = .๐๐๐)

ดังนั้นสรุปว่า ระดับสมรรถนะหลักในภาพรวม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีผลต่อระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน ด้านการพึ่งตนเอง ที่ระดับนัยสำคัญ .๐๑

สมมติฐานที่ ๑.๓ ระดับสมรรถนะหลักในภาพรวม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบันด้านการเกื้อกูล

ตารางที่ ๔.๒๑ แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างระดับสมรรถนะหลักในภาพรวม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งกับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบันด้านการเกื้อกูล

(n=๓๓๕)

		ระดับ สภาพชุมชนเข้มแข็ง ด้านการเกื้อกูล(Y)
สมรรถนะหลักในภาพรวม	Pearson Correlation	.805(**)
	Sig. (2-tailed)	.000
	N	335

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

จากตารางที่ ๔.๒๑ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับสมรรถนะหลักในภาพรวม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง กับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน ด้านการเกื้อกูล ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson’s Product Moment Correlation Coefficient) พบว่า สมรรถนะหลักในภาพรวม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งมีความสัมพันธ์กับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน ด้านการเกื้อกูล อยู่ในระดับสูง (r = .๘๐๕) (Sig = .๐๐๐)

ดังนั้นสรุปว่า ระดับสมรรถนะหลักในภาพรวม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีผลต่อระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน ด้านการเกื้อกูล ที่ระดับนัยสำคัญ .๐๑

สมมติฐานที่ ๑.๔ ระดับสมรรถนะหลักในภาพรวม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบันด้านการมีส่วนร่วม

ตารางที่ ๔.๒๒ แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างระดับสมรรถนะหลักในภาพรวม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งกับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบันด้านการมีส่วนร่วม

(n=๓๓๕)

		ระดับ สภาพชุมชนเข้มแข็ง ด้านการมีส่วนร่วม(Y)
สมรรถนะหลักในภาพรวม	Pearson Correlation	.814(**)
	Sig. (2-tailed)	.000
	N	335

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

จากตารางที่ ๔.๒๒ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับสมรรถนะหลักในภาพรวม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง กับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน ด้านการมีส่วนร่วมด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson’s Product Moment Correlation Coefficient) พบว่า สมรรถนะหลักในภาพรวม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งมีความสัมพันธ์กับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน ด้านการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับสูงมาก (r = .๘๑๔) (Sig = .๐๐๐)

ดังนั้นสรุปว่า ระดับสมรรถนะหลักในภาพรวม ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีผลต่อระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน ด้านการมีส่วนร่วมที่ระดับนัยสำคัญ .๐๑

สมมติฐานที่ ๑.๕ ระดับสมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน

ตารางที่ ๔.๒๓ แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างระดับสมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งกับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน

(n=๓๓๕)

		ระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในภาพรวม(Y)
สมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation)	Pearson Correlation	.678(**)
	Sig. (2-tailed)	.000
	N	335

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

จากตารางที่ ๔.๒๓ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับสมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง กับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) พบว่า สมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง กับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบันอยู่ในระดับสูง (r = . ๖๗๘) (Sig = .๐๐๐)

ดังนั้นสรุปว่า ระดับสมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีผลต่อระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน ที่ระดับนัยสำคัญ .๐๑

สมมติฐานที่ ๑.๖ ระดับสมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน

ตารางที่ ๔.๒๔ แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างระดับสมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งกับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน

(n=๓๓๕)

		ระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในภาพรวม(Y)
สมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity)	Pearson Correlation	.549(**)
	Sig. (2-tailed)	.000
	N	335

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

จากตารางที่ ๔.๒๔ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับสมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง กับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) พบว่า สมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง กับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง (r = . ๕๔๙) (Sig = .๐๐๐)

ดังนั้นสรุปว่า ระดับสมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีผลต่อระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน ที่ระดับนัยสำคัญ .๐๑

สมมติฐานที่ ๑.๗ ระดับสมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน

ตารางที่ ๔.๒๕ แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างระดับสมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งกับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน

(n=๓๓๕)

		ระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในภาพรวม(Y)
สมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness)	Pearson Correlation	.658(**)
	Sig. (2-tailed)	.000
	N	335

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

จากตารางที่ ๔.๒๕ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับสมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง กับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) พบว่า สมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง กับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบันอยู่ในระดับสูง (r = . ๖๕๘) (Sig = .๐๐๐)

ดังนั้นสรุปว่า ระดับสมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีผลต่อระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน ที่ระดับนัยสำคัญ .๐๑

สมมติฐานที่ ๑.๘ ระดับสมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน

ตารางที่ ๔.๒๖ แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างระดับสมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งกับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน

(n=๓๓๕)

		ระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในภาพรวม(Y)
สมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind)	Pearson Correlation	.813(**)
	Sig. (2-tailed)	.000
	N	335

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

จากตารางที่ ๔.๒๖ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับสมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง กับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson’s Product Moment Correlation Coefficient) พบว่า สมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง กับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบันอยู่ในระดับสูงมาก (r = . ๘๑๓) (Sig = .๐๐๐)

ดังนั้นสรุปว่า ระดับสมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีผลต่อระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน ที่ระดับนัยสำคัญ .๐๑

สมมติฐานที่ ๑.๙ ระดับสมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน

ตารางที่ ๔.๒๗ แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างระดับสมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งกับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน

(n=๓๓๕)

		ระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในภาพรวม(Y)
สมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork)	Pearson Correlation	.810(**)
	Sig. (2-tailed)	.000
	N	335

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

จากตารางที่ ๔.๒๗ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับสมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง กับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson’s Product Moment Correlation Coefficient) พบว่า สมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง กับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบันอยู่ในระดับสูงมาก (r = . ๘๑๐) (Sig = .๐๐๐)

ดังนั้นสรุปว่า ระดับสมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork) ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีผลต่อระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน ที่ระดับนัยสำคัญ .๐๑

ตารางที่ ๔.๒๘ สรุปแสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างระดับสมรรถนะปัจจุบันตามแนวพระพุทธศาสนาในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล กับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน

ตัวแปรอิสระ / ตัวแปรตาม		ระดับสภาพชุมชนเข้มแข็ง(Y) ในภาพรวม
สมรรถนะหลักในภาพรวม	Correlation	.864**
	Sig.	.000
สมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation)	Correlation	.678**
	Sig.	.000
สมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity)	Correlation	.549**
	Sig.	.000
สมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness)	Correlation	.658**
	Sig.	.000
สมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind)	Correlation	.813**
	Sig.	.000
สมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork)	Correlation	.810**
	Sig.	.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

จากตารางที่ ๔.๒๘ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับสมรรถนะปัจจุบันตามแนวพระพุทธศาสนาในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล กับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยรวมอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๐.๘๖๔ ด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก มีจำนวน ๒ ด้าน ได้แก่ สมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind) (r = . ๘๑๓) และสมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork) (r = .๘๑๐) รองลงมาคืออยู่ในระดับสูง มี ๒ ด้านได้แก่ สมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) (r = . ๖๗๘) และ สมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness) (r = . ๖๕๘) และระดับปานกลางอีก ๑ ด้าน ได้แก่ สมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity) (r = . ๕๔๙) จึงยอมรับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ทุกข้อ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑

๔.๔.๖ ผลการวิเคราะห์ ตัวแปรพยากรณ์ปัจจัยสนับสนุนที่มีผลต่อสมรรถนะปัจจุบันตามแนวพระพุทธศาสนาในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล กับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน

ตารางที่ ๔.๒๙ แสดงค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ที่มีผลต่อสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple regression Analysis)

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	β		
(Constant)	-.863	.143		-6.030	.000
สมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork) (X_5)	.464	.051	.427	9.051	.000
สมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind) (X_4)	.403	.073	.292	5.482	.000
สมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) (X_1)	.379	.044	.286	8.571	.000
		R^2 = .782	Adjusted R Square^2 = .780		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

จากตารางที่ ๔.๒๙ ปรากฏว่าตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุดที่ถูกเลือกเข้ามาก่อนมี ๓ ด้านคือ สมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork) สมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind) และสมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) เมื่อปฏิบัติตามสมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork) เพียงอย่างเดียว มีผลทำให้สภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๖๕.๕ เมื่อปฏิบัติตามสมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork) คู่กับ สมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind) มีผลทำให้สภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบันเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗๓.๓ และเมื่อผู้บริหารและบุคลากรในขององค์การบริหารส่วนตำบล มีการปฏิบัติตนตามสมรรถนะปัจจุบันตามแนวพระพุทธศาสนาในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ตามสมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork) สมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind) และสมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) ทั้ง ๓ ด้านควบคู่กัน จะมีผลทำ

ให้ระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๗๘.๐ (Adjusted R Square = .๗๘๐) กล่าวคือ ผู้บริหารและบุคลากรในขององค์การบริหารส่วนตำบล มีการปฏิบัติตนตามสมรรถนะปัจจุบันตามแนวพระพุทธศาสนาในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ตามสมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork) สมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind) และสมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) เพิ่มขึ้นเท่ากับจำนวน ๑ ระดับ จะมีผลทำให้ระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน เพิ่มขึ้น .๗๘๐ ระดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .๐๑ และสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ปัจจัยที่มีผลต่อระดับสมรรถนะปัจจุบันตามแนวพระพุทธศาสนาในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีความสัมพันธ์กับ ระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน โดยนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรพยากรณ์มาเขียนสมการ ได้ดังนี้

๑. สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\acute{Y} = -.863 + .464(X_5) + .403(X_4) + .379(X_1)$$

๒. สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z'_z = .427(Z_5) + .292(Z_4) + .286(Z_1)$$

๔.๕ แนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

จากการศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ทั้ง ๕ ด้าน เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ ๓ คือเพื่อนำเสนอแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ที่เป็นนักวิชาการผู้มีผลงานด้านการพัฒนาสมรรถนะฯ และผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา ในเขตพื้นที่ ๆ ทำการวิจัย รวมถึงผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ปฏิบัติงานระดับสูงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำท้องที่และผู้นำในภาคส่วนชุมชน ซึ่งมีส่วนในการสร้างผลงานนวัตกรรม หรือมีความเป็นเลิศ และหรือได้รับรางวัลต้นแบบด้านการสร้างชุมชนเข้มแข็ง เป็นที่ยอมรับจากหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ในเขตพื้นที่ ๆ ทำการวิจัยเพื่อการศึกษารวบรวมข้อมูลประกอบการสังเคราะห์ในการกำหนดกรอบแนวคิดการศึกษา องค์ประกอบ และความสอดคล้อง ของสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนา ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยบูรณาการกับหลักพุทธธรรมในทุกด้านเพื่อการศึกษาเชิงปริมาณ ผ่านการวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์เชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ด้วยการนำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์และสังเคราะห์พร้อมทั้งนำเสนอ ตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยยึดหลักสมรรถนะหลักทั้ง ๕ ด้าน ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๑๐๐๘/ว ๒๗ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๒ และตามบัญชีความรู้ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็น แนบท้ายประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๔) ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ประกอบด้วย ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม ด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน ด้านการบริการเป็นเลิศ และด้านการทำงานเป็นทีมทำให้ผู้วิจัยพบว่าจากทั้ง ๕ ด้าน เหลือตัวแปร ๓ ด้านสมรรถนะหลัก ที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น$PNI_{Modified}$ เท่ากับหรือมากกว่าค่าเฉลี่ย $PNI_{Modified}$ ของความต้องการจำเป็นแต่ละด้าน ได้แก่ สมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness)สมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind) และสมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork)ซึ่งตัวแปรดังกล่าว สอดคล้องกับการวิเคราะห์เชิงเอกสารของผู้วิจัย รวมถึงการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยวิธีการสัมภาษณ์ดังกล่าวข้างต้น

ดังนั้นในการกำหนดแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ตัวแปร ๓ สมรรถนะหลัก ที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงและสมรรถนะอีก ๒ ด้าน ที่มีความต้องการจำเป็นรองลงมา ดังกล่าว จึงถือว่ามีปัญหาความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะ ผู้วิจัยจึงนำมาเป็นกรอบประเด็นสำคัญในการศึกษาแนวทางและวิธีการ ในการพัฒนาสมรรถนะที่พึงประสงค์ ตามแนวพระพุทธศาสนา ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยผู้วิจัยได้ร่างองค์ความรู้รูปแบบและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะเบื้องต้น แล้วทำการนำเสนอข้อค้นพบหรือองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยในครั้งนี้ในการ

ประชุมผู้ทรงคุณวุฒิสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) เพื่อตรวจสอบแนวทางการพัฒนาสมรรถนะดังกล่าวต่อไป

การประชุมผู้ทรงคุณวุฒิสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเมื่อวันจันทร์ที่๗พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙ ระหว่างเวลา ๐๙.๐๐ น. - ๑๑.๓๐ น. ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วม จำนวน ๑๒ รูปหรือคน

ในการประชุม ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อค้นพบ ร่างองค์ความรู้รูปแบบและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะจากการวิจัย เรื่อง พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ซึ่งได้นำเสนอร่างองค์ความรู้รูปแบบและแนวทางการพัฒนา สมรรถนะหลัก และสมรรถนะย่อย เพื่อขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์ให้ความเห็น และยืนยันองค์ความรู้รูปแบบและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผลการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างองค์ความรู้รูปแบบและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะ ดังต่อไปนี้

๑.) **ในด้านกระบวนการ** ในการกำหนดหลักพุทธธรรมไปใช้ในการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งฯ คณะผู้ทรงคุณวุฒิเห็นร่วมกันว่า ร่างองค์ความรู้รูปแบบและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะโดยประยุกต์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ากับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะขององค์การบริหารส่วนตำบล มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

๒.) **ในด้านความคาดหวัง** ในการกำหนดหลักพุทธธรรมไปใช้ในการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งฯ ในระยะต่อจากนี้ไป คณะผู้ทรงคุณวุฒิเห็นร่วมกันว่า ร่างองค์ความรู้รูปแบบและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะโดยประยุกต์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ากับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะขององค์การบริหารส่วนตำบล มีความจำเป็นและสามารถนำไปใช้พัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลได้จริง โดยคณะผู้ทรงคุณวุฒิมีเห็นร่วมกันอีกว่า การประยุกต์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ากับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะขององค์การบริหารส่วนตำบล มีความจำเป็นในสถานการณ์ปัจจุบัน[๒๔๗] จากสภาพความเปลี่ยนแปลงของชุมชนทั้งจากปัจจัยด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม[๒๔๘] ซึ่งควรหันกลับมาใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นปรัชญาหลักในการนิยามการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน[๒๔๙] เพื่อส่งเสริมบทบาทของพระพุทธศาสนาให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

๓.) **ในด้านวิธีในการปฏิบัติ** ในการกำหนดหลักพุทธธรรมไปใช้ในการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งฯ คณะผู้ทรงคุณวุฒิเห็นร่วมกันว่า ร่างองค์ความรู้รูปแบบและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะโดยประยุกต์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ากับ

---

[๒๔๗] สนทนากลุ่มเฉพาะ นายพงษ์เทพ ชัยอ่อน, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๒๔๘] สนทนากลุ่มเฉพาะ ดร.วีระชัย โชคลาภานันต์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๒๔๙] สนทนากลุ่มเฉพาะ พระปัญญากรโมลี (นิพนธ์ ปญฺญาสาโร), เจ้าคณะจังหวัดอุตรดิตถ์ จร.วัดท่าไม้เหนือ อ.พิชัย จ.อุตรดิตถ์, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในชุมชน มีความเหมาะสมและสามารถนำไปปรับใช้สร้างให้เกิดความร่วมมือของทุกภาคส่วนได้มากยิ่งขึ้น ในการดำเนินการพัฒนาสมรรถนะ ในระยะต่อจากนี้ไป[๒๕๐]

๔.) **ในด้านรูปแบบ** ที่กำหนดหลักพุทธธรรมไปใช้ในการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งฯ คณะผู้ทรงคุณวุฒิเห็นร่วมกันว่า ร่างองค์ความรู้รูปแบบที่ประยุกต์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ากับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความเหมาะสมความสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยมีความเหมาะสมในทุกกรอบองค์ความรู้[๒๕๑]

๕.) **ด้านความเหมาะสมของนิยามสมรรถนะ**เพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ตามแนวพระพุทธศาสนาคณะผู้ทรงคุณวุฒิเห็นร่วมกันว่า แนวทางการพัฒนาสมรรถนะโดยประยุกต์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ากับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะขององค์การบริหารส่วนตำบล ควรระบุให้ชัดเจนว่าใครเป็นผู้ดำเนินการ[๒๕๒] และด้านความชัดเจนในเชิงภาษาของข้อความ จำนวนมาก-น้อย ของข้อความ นิยามสมรรถนะ ควรเขียนในรูปของประธาน กริยา และกรรม เพื่อให้เกิดความชัดเจนในเชิงเนื้อหา[๒๕๓] และง่ายในการทำความเข้าใจสำหรับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติ และง่ายการทำความเข้าใจในทางปฏิบัติ[๒๕๔]

จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยได้กำหนดตามกรอบที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และจากการสนทนากลุ่มเฉพาะในพื้นที่ ๆ ทำการวิจัย ในเรื่องของการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยผู้วิจัยสามารถบูรณาการกับหลักพุทธธรรม ได้แก่การมีไตรสิกขา ๓ และปัญญา ๓ เป็นตัวขับเคลื่อนสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะหลัก ประกอบกับหลักพุทธธรรมประจำสมรรถนะหลักในแต่ละด้าน เรียงตามผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็น และจากการกำหนดโดยผู้ทรงคุณวุฒิจากการสัมภาษณ์ และจากการสนทนากลุ่มเฉพาะ คือ ๑) สมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน มีหลักภาวนา ๔ เป็นหลักธรรมในกระบวนการพัฒนาสมรรถนะ ๒) สมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม มีหลักพรหมวิหาร ๔ เป็นหลักธรรมในกระบวนการพัฒนาสมรรถนะ ๓) สมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ มีหลักสังคหวัตถุ ๔ เป็นหลักธรรมในกระบวนการพัฒนาสมรรถนะ ๔) สมรรถนะหลักการมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีหลักอิทธิบาท ๔ เป็นหลักธรรมในกระบวนการพัฒนาสมรรถนะ และ ๕) สมรรถนะหลักการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม มีหลักฆราวาสธรรม ๔ เป็นหลักธรรมในกระบวนการพัฒนาสมรรถนะ ซึ่งผู้วิจัยได้นำ

---

[๒๕๐] สนทนากลุ่มเฉพาะ นางสาววิภาพร ชันยาสูบ, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๒ ต.หาดสองแคว, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๒๕๑] สนทนากลุ่มเฉพาะ ดร.วีระชัย โชคลาภานันต์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๒๕๒] สนทนากลุ่มเฉพาะ นายชวโรจน์ วงค์ชุมพันธ์, ปลัดอำเภอตรอน, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๒๕๓] สนทนากลุ่มเฉพาะ นายอภิเดช อินต๊ะวิชัย, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๒๕๔] สนทนากลุ่มเฉพาะ นายธาตรี โล่วิทยานนท์, ผู้ช่วยเจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

ผลการวิจัยเชิงผสานวิธี มาวิเคราะห์เนื้อหาและสังเคราะห์เพื่อให้ได้แนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยนำข้อเสนอแนะที่ได้จากการสนทนากลุ่มเฉพาะดังกล่าว มาปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และทำการปรับปรุงแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังต่อไปนี้

๔.๕.๑ แนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน

จากผลการวิจัยเชิงปริมาณ และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในพื้นที่ ๕ จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง พบว่า ในปัจจุบัน จากสมรรถนะหลักทั้ง ๕ ด้าน มีความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนา ๓ ประเด็นสมรรถนะ และสมรรถนะหลักที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเป็นลำดับแรก คือ ความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness-O) จากผลการวิจัยนี้ สามารถบ่งบอกได้ถึงความจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะ บนพื้นฐานเป้าหมายเพื่อให้บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล มีสมรรถนะด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงานที่สูงขึ้นมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ ซึ่งจากการศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ในแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน ทำให้ผู้วิจัยพบว่า สาเหตุอาจมาจาก การที่บุคลากรบางส่วนยังคงมีความรู้ไม่เพียงพอกับภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีขอบข่ายภารกิจจำนวนมาก ในขณะที่การถือปฏิบัติตามระเบียบบางเรื่องมีแนวทางการปฏิบัติไม่ชัดเจนรวมไปถึงวัสดุและทรัพยากรในการบริหารไม่เพียงพอ ประกอบกับขาดการบริหารจัดการเครือข่ายอย่างเป็นระบบ โดยจากการวิเคราะห์จุดแข็งในด้านดังกล่าว ที่พบว่าผู้บริหารระดับส่วนงานมีความเข้าใจในการทำงานสามารถสนองตอบนโยบายได้ดี โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเป็นอิสระและความคล่องตัวในการใช้งบประมาณ และใช้ระเบียบข้อกฎหมายเป็นหลักในการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาอยู่บ้างดังกล่าวแล้วในหัวข้อที่ ๔.๒ แนวทางการพัฒนาในระยะต่อไป จึงควรใช้การฝึกอบรมเกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง[๒๕๕] และควรส่งเสริมกิจกรรมเพื่อการเข้ามาร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาสิ่งที่เป็นประโยชน์ของส่วนรวม[๒๕๖] เพื่อนำมารวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ เป็นแผนพัฒนาและแก้ไขปัญหา[๒๕๗] ตลอดจนสร้างนวัตกรรมใหม่ด้วยการใช้ทรัพยากรในการบริหารในองค์การบริหารส่วน

---

[๒๕๕] สนทนากลุ่มเฉพาะ นายอภิเดช อินต๊ะวิชัย, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๒๕๖] สนทนากลุ่มเฉพาะ นางสาววิภาพร ชันยาสูบ, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๒ ต.หาดสองแคว, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๒๕๗] สนทนากลุ่มเฉพาะ นายพงษ์เทพ ชัยอ่อน, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

ตำบล จนเป็นที่ยอมรับ สามารถตอบสนองต่อประเด็นปัญหาและความต้องการได้ตรงจุด[๒๕๘] ในขณะที่ผู้บริหารควรใช้ความสัมพันธ์ของผู้นำ ในการช่วยประสานภารกิจต่าง ๆ ให้สำเร็จ[๒๕๙]

เมื่อพิจารณาจากสิ่งที่กล่าวมา ทำให้เห็นถึงแนวทางการพัฒนาสมรรถนะที่มีความสัมพันธ์ต่อองค์กรตั้งแต่ตัวบุคลากรไปจนถึงผู้บริหาร ดังนั้น แนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จึงจะต้องมองไปที่ ๓ มิติใหญ่ ได้แก่ บุคลากร, ผู้บริหาร และภาคีที่มีส่วนในการพัฒนาในพื้นที่[๒๖๐] โดยใช้หลักพุทธธรรมเข้ามาปรับประยุกต์กับการพัฒนาสมรรถนะ[๒๖๑] เพื่อให้บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล มีความขวนขวายใฝ่รู้ สั่งสมพัฒนาศักยภาพ ด้วยการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง รู้จักพัฒนาปรับปรุง ประยุกต์ใช้ความรู้เชิงวิชาการ และเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ากับการปฏิบัติงานเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งให้เกิดผลสัมฤทธิ์[๒๖๒] สามารถประยุกต์สู่การปฏิบัติการของผู้บริหารหรือกระบวนการจัดทำแผนการพัฒนาบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลได้อย่างเหมาะสม[๒๖๓] โดยฐานคิดของความเป็นบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีความเข้าใจในองค์กรและระบบงานที่ดี เพื่อสามารถพัฒนางานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งได้อย่างมีผลสัมฤทธิ์ จำเป็นจะต้องสอดคล้องกับแนวทางของการใช้สุตมยปัญญา[๒๖๔] หรือการพัฒนาตนที่เกิดจากการใฝ่รู้ เรียนรู้องค์ความรู้ต่าง ๆ และสามารถใช้องค์ความรู้ มีความรู้ความเข้าใจทักษะในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย รวมถึงสามารถใช้สื่อ และเทคนิคต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานของตนเอง[๒๖๕] จนสามารถนำศาสตร์ที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการปฏิบัติงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ[๒๖๖] ภายใต้หลักไตรสิกขา ดังแสดงในแผนภาพที่ ๔.๑

---

[๒๕๘] สนทนากลุ่มเฉพาะ ดร.วีระชัย โชคลาภานันต์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๒๕๙] สนทนากลุ่มเฉพาะ นางราตรี ปานสว่าง, พัฒนาการอำเภอตรอน, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๒๖๐] สนทนากลุ่มเฉพาะ นายชวโรจน์ วงค์ชุมพันธ์, ปลัดอำเภอตรอน (เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ) อ.ตรอน จ.อุตรดิตถ์, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๒๖๑] สนทนากลุ่มเฉพาะ พระใบฎีกาธนชัย ฐิตสีโล, เจ้าอาวาสวัดหมู่ห้าสามัคคีอ.ตรอน, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

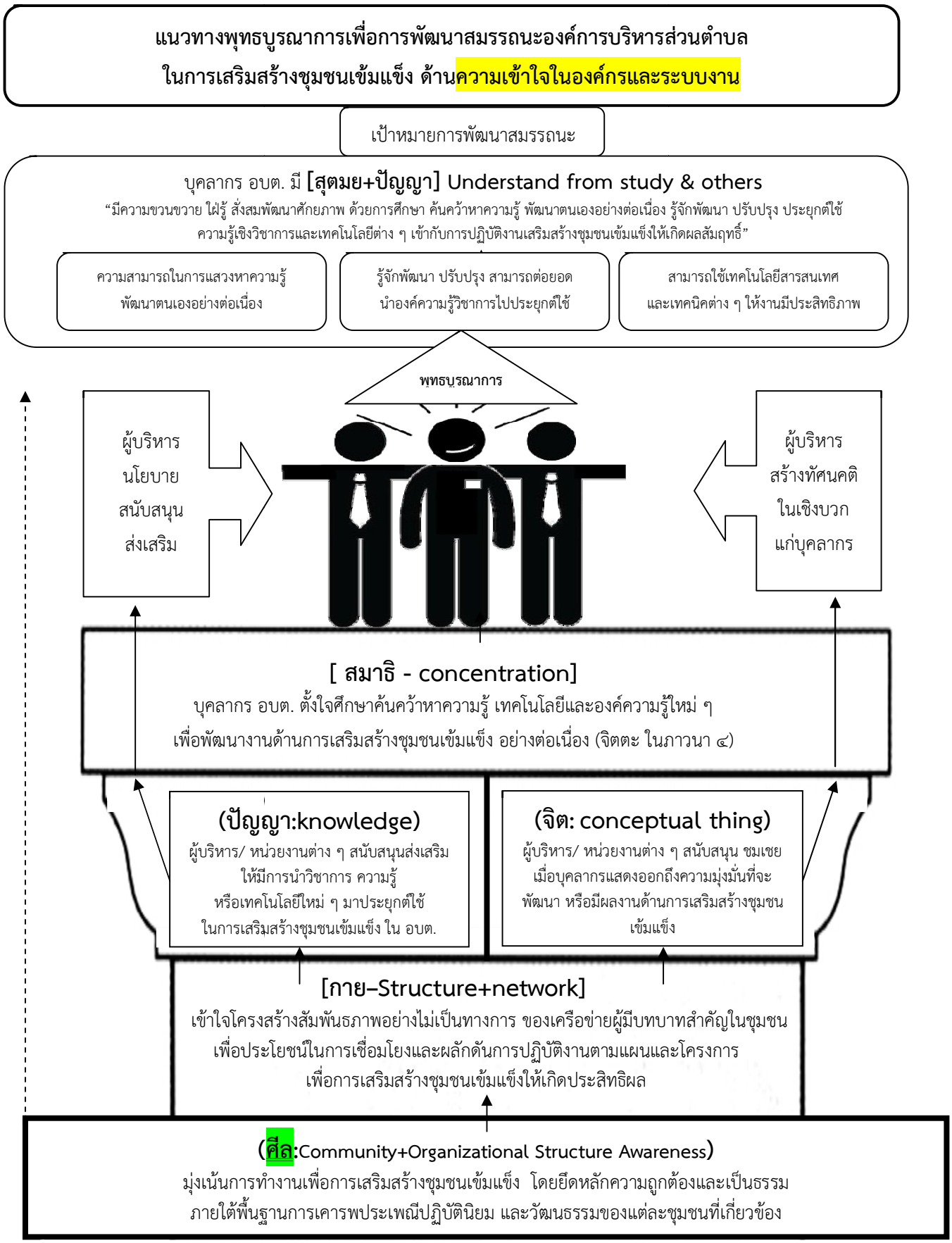
[๒๖๒] สนทนากลุ่มเฉพาะ นางสาวณัทปภา จันทร์หอม, หัวหน้าส่วนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๒๖๓] สนทนากลุ่มเฉพาะ นายอภิเดช อินต๊ะวิชัย, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๒๖๔] สนทนากลุ่มเฉพาะ พระปัญญากรโมลี (นิพนธ์ ปญฺญาสาโร), เจ้าคณะจังหวัดอุตรดิตถ์ จร.วัดท่าไม้เหนือ อ.พิชัย จ.อุตรดิตถ์, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๒๖๕] สนทนากลุ่มเฉพาะ นายธาตรี โล่วิทยานนท์, ผู้ช่วยเจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๒๖๖] สนทนากลุ่มเฉพาะ ดร.วีระชัย โชคลาภานันต์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

แผนภาพที่ ๔.๑ แสดงแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน(จากการสังเคราะห์ของผู้วิจัย)

จากแผนภาพที่ ๔.๑ แนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน ต้องเริ่มจากฐานของศีล ในไตรสิกขา คือการที่บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลต้องมุ่งเน้นการทำงานเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยยึดหลักความถูกต้องและเป็นธรรม ภายใต้พื้นฐานการเคารพประเพณีปฏิบัตินิยม และวัฒนธรรมของแต่ละชุมชนที่เกี่ยวข้องโดยวิธีปฏิบัติอาจเป็นได้ทั้งการวิเคราะห์บริบทของชุมชน เพื่อนำมาใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ อบต. รวมไปถึงพัฒนาสภาพแวดล้อมใน อบต. ให้เอื้อต่อการเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน และส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือจากทุกส่วนงานใน อบต. ในการออกแบบวิธีการพัฒนางานด้านเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ในขณะที่ผู้บริหารตอบสนองและสนับสนุนความต้องการของบุคลากร อบต. ในการส่งเสริมพัฒนางานด้านเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง และมีระบบตัวชี้วัดและการประเมินยกย่องภายใน อบต. เพื่อให้กำลังใจแก่บุคลากรดีเด่นในด้านเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

ในขณะที่ฐานของสมาธิ ในไตรสิกขา คือการที่บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ตั้งใจศึกษาค้นคว้าหาความรู้ เทคโนโลยีและองค์ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อพัฒนางานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง อย่างต่อเนื่องโดยวิธีปฏิบัติอาจเป็นได้ทั้ง สร้างการตระหนักให้บุคลากร อบต. เห็นถึงคุณค่าของการนำเทคโนโลยีใหม่มาประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ที่จะเกิดกับตัวเองและชุมชน มีการส่งเสริมให้มีการติดตามแผนงานโดยการประชุมประจำเดือน การเยี่ยมชุมชน และสรุปผลการปฏิบัติงานทุกครึ่งปีงบประมาณ และส่งเสริมบุคลากรในการทำผลงานด้านเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งเพื่อประเมินให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น

เพื่อพัฒนาไปสู่ฐานของปัญญา ในไตรสิกขา คือการที่บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องรู้จักพัฒนา ปรับปรุง สามารถต่อยอดนำองค์ความรู้วิชาการไปประยุกต์ใช้ และสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และเทคนิคต่าง ๆ ให้งานมีประสิทธิภาพได้ในที่สุด โดยวิธีปฏิบัติอาจเป็นได้ทั้ง การส่งเสริมให้บุคลากร อบต. พัฒนาตนเอง โดยการเข้าร่วมประชุมอบรมสัมนาให้ความรู้ด้านชุมชนเข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง เพื่อติดตามพัฒนางานในชุมชนได้ การส่งเสริมให้ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยมีผลงานเชิงประจักษ์ และสร้างสรรค์การประเมินผลงานเชิงบวก มีการชื่นชม ยกย่อง ส่งเสริมให้บุคลากรประกวดผลงานด้านชุมชนเข้มแข็งในโอกาสต่าง ๆ

ด้วยเหตุนี้ หลักการสุตมยปัญญา ในไตรสิกขา จึงมีความสอดคล้องกับแนวทางการพึ่งตนเองของชุมชน ในการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ และขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชน โดยมาจากความเข้าใจร่วมกันในลักษณะเครือข่าย โดยแสดงองค์ความรู้ ภายใต้ฐานของหลักพุทธธรรมภาวนา ๔ และไตรสิกขา ดังแผนภาพที่แสดงแล้ว

๔.๕.๒ แนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการทำงานเป็นทีม

จากผลการวิจัยเชิงปริมาณ และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า ในปัจจุบัน จากสมรรถนะหลักทั้ง ๕ ด้าน มีความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนา ๓ ประเด็นสมรรถนะ และสมรรถนะหลักที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเป็นลำดับรองลงมาในลำดับที่สาม คือ การทำงานเป็นทีม (Teamwork – T) จากผลการวิจัยนี้ สามารถบ่งบอกได้ถึงความจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะ บนพื้นฐานเป้าหมายเพื่อให้บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล มีสมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม ที่สูงขึ้นมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ ซึ่งจากการศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ในแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีมทำให้ผู้วิจัยพบว่า สาเหตุอาจมาจาก การที่ลักษณะการทำงานที่ยังขาดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของผู้ปฏิบัติงาน โดยต่างมุ่งที่ผลงานของแต่ละส่วนงาน มากกว่าการทำงานในภาพรวมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในขณะที่ผู้บริหารขาดการเอาใจใส่ในกระบวนการทำงานแบบทีม ในลักษณะความร่วมมือ และแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างบุคลากรและนักพัฒนาชุมชน ซึ่งถือว่าเป็นผู้นำประสานการปฏิบัติเพื่อเสริมชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบกับการขาดการเอาใจใส่ในกระบวนการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด และขาดการดำเนินการติดตามการขับเคลื่อนของกระบวนการเป็นระยะ รวมทั้งในการประเมินผลการดำเนินงานเพื่อยกย่องชมเชย หรือแก้ไขแนวทางการดำเนินงาน ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นยิ่งสำหรับการทำงานแบบทีม ก็ไม่มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานเช่นนี้ในเชิงคุณภาพเท่าที่ควร

โดยจากการวิเคราะห์จุดแข็งในด้านดังกล่าว ที่พบว่า บุคลากรมีความรู้เฉลี่ยระดับปริญญาตรี ทำให้มีความรู้ความสามารถในการทำความเข้าใจและประสานงาน เข้าใจถึงความซับซ้อนของงานและเชื่อมโยงกับประชาชนในพื้นที่ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลเนื่องจากงานในประเด็นชุมชนเข้มแข็งมีความซับซ้อน และต้องอาศัยความร่วมมือในการทำงานเป็นทีมเป็นอย่างมาก จึงจะประสบผลสำเร็จได้รวมถึงบุคลากรบางส่วนมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ๆ เอง ทำให้ สามารถใช้สัมพันธภาพอย่างไม่เป็นทางการในระดับเครือญาติ และสร้างการประสานงานเพื่อทำความสัมพันธ์และความเข้าใจในบริบทท้องถิ่น รวมไปถึงยังสามารถทำงานล่วงเวลาได้ ทำให้บุคลากรมีความสะดวกในการปฏิบัติงานทั้งในและนอกเวลาราชการ เพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งของคนในชุมชนในทุกด้านได้เป็นอย่างดี ดังกล่าวแล้วในบทที่ ๔.๒.๕

ดังนั้นแนวทางการพัฒนาในระยะต่อไป จึงควรมุ่งเน้นการสร้างวัฒนธรรมองค์กรสู่การบริการเป็นเลิศ[๒๖๗] ให้บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล มีเจตคติที่ดีต่อการทำงานเป็นทีม มีความรักปรารถนาดีต่อบุคลากรในทีม และมีความมุ่งมั่นต่อการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ของชุมชนส่วนรวมภายใต้หลักเมตตาธรรมในพรหมวิหาร ๔[๒๖๘] โดย ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องเป็นตัวแบบของผู้นำในการช่วยเหลือประสานรอยร้าว หรือคลี่คลายแก้ไขข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นอย่างสร้างสรรค์ โดย

---

[๒๖๗] สนทนากลุ่มเฉพาะ นางราตรี ปานสว่าง, พัฒนาการอำเภอตรอน, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๒๖๘] สนทนากลุ่มเฉพาะ พระปัญญากรโมลี (นิพนธ์ ปญฺญาสาโร), เจ้าคณะจังหวัดอุตรดิตถ์ จร.วัดท่าไม้เหนือ อ.พิชัย จ.อุตรดิตถ์, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

ไม่มีอคติและผลประโยชน์[๒๖๙] ในระหว่างการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้วยการเจริญอริยมรรค ๘ ด้านศีลคือสัมมาอาชีวะ คือการกระทำถูกต้อง ไม่เป็นโทษต่อตนเอง และผู้อื่น[๒๗๐] ในขณะที่ตัวบุคลากรเอง ต้องมีการชมเชยส่งเสริมขวัญกำลังใจซึ่งกันและกันในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้บรรลุผล (มุทิตา)[๒๗๑]

เมื่อพิจารณาจากสิ่งที่กล่าวมา ทำให้เห็นถึงแนวทางการพัฒนาสมรรถนะที่มีความสัมพันธ์ต่อองค์กรตั้งแต่ตัวบุคลากรไปจนถึงผู้บริหาร ดังนั้น แนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง จึงจะต้องมองไปที่ ๓ มิติใหญ่ ได้แก่ บุคลากร, ผู้บริหาร และภาคีที่มีส่วนในการพัฒนาในพื้นที่ โดยใช้หลักพุทธธรรมเข้ามาปรับประยุกต์กับการพัฒนาสมรรถนะ[๒๗๒] เพื่อให้บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล มีความตั้งใจที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งในทีมงาน หน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบลหรือองค์กรชุมชน และมีความสามารถในการสร้างและดำรงรักษาสัมพันธภาพกับสมาชิกในทีม สามารถจูงใจ หรือสื่อสารให้องค์การบริหารส่วนตำบลเกิดการขับเคลื่อนสู่เป้าหมายการปฏิบัติงานเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง อย่างราบรื่นและเต็มประสิทธิภาพ[๒๗๓] และสามารถประสานและส่งเสริมสัมพันธภาพอันดี เพื่อโน้มน้าวให้ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้ได้ผลสำเร็จ (กรุณา) ภายใต้หลักอริยมรรค ด้านปัญญา-สัมมากัมมันตะ (กระทำชอบ)[๒๗๔] โดยฐานคิดของความเป็นบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีการทำงานเป็นทีม เพื่อที่จะสามารถพัฒนางานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งได้อย่างมีผลสัมฤทธิ์ ซึ่งจำเป็นจะต้องสอดคล้องกับแนวทางของการใช้จินตามยปัญญา[๒๗๕] หรือการพัฒนาตนที่เกิดจากการต่อยอดองค์ความรู้ ด้วยการใคร่ครวญพิจารณาด้วยเหตุผล สามารถวิเคราะห์และจัดการความขัดแย้ง[๒๗๖] ดังแผนภาพที่ ๔.๒

---

[๒๖๙] สนทนากลุ่มเฉพาะ นางสาววิภาพร ชันยาสูบ, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๒ ต.หาดสองแคว, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๒๗๐] สนทนากลุ่มเฉพาะ พระครูศรีปุณยาคม (พเยาว์ ปุณฺญาคโม), เจ้าคณะตำบลข่อยสูง อ.ตรอน จ.อุตรดิตถ์, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๒๗๑] สนทนากลุ่มเฉพาะ นายพงษ์เทพ ชัยอ่อน, องค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแควอ.ตรอน จ.อุตรดิตถ์, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๒๗๒] สนทนากลุ่มเฉพาะ พระปัญญากรโมลี (นิพนธ์ ปณฺญาสาโร), เจ้าคณะจังหวัดอุตรดิตถ์ จร.วัดท่าไม้เหนือ อ.พิชัย จ.อุตรดิตถ์, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๒๗๓] สนทนากลุ่มเฉพาะ นางสาวณัทปภา จันทร์หอม, หัวหน้าส่วนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๒๗๔] สนทนากลุ่มเฉพาะ พระครูศรีปุณยาคม (พเยาว์ ปุณฺญาคโม), เจ้าคณะตำบลข่อยสูง อ.ตรอน จ.อุตรดิตถ์, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๒๗๕] สนทนากลุ่มเฉพาะ พระใบฎีกาธนชัย ฐิตสีโล, เจ้าอาวาสวัดหมู่ห้าสามัคคีอ.ตรอน, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๒๗๖] สนทนากลุ่มเฉพาะ นายอภิเดช อินต๊ะวิชัย, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

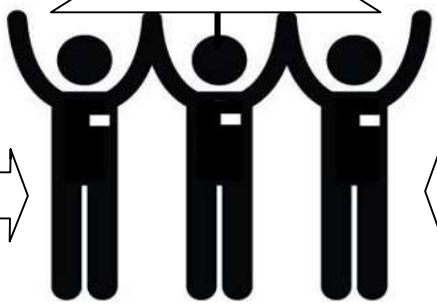
แนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล
ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการทำงานเป็นทีม

เป้าหมายการพัฒนาสมรรถนะ

บุคลากร อบต. มี **[จินตามย+ปัญญา]** Understand for Teamwork
"มีความตั้งใจที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งในทีมงาน หน่วยงาน อบต. หรือองค์กรชุมชน และมีความสามารถในการสร้างและดำรงรักษาสัมพันธภาพกับสมาชิกในทีม สามารถจูงใจ หรือสื่อสารให้ อบต.เกิดการขับเคลื่อนสู่เป้าหมายการปฏิบัติงานเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง อย่างราบรื่นและเต็มประสิทธิภาพ"

- มีเจตคติที่ดีในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- ทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ
- ทักษะจูงใจให้ทีมขับเคลื่อนสู่เป้าหมาย
- วิธีคิดเชิงบวก คิดสร้างสรรค์
- มีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งในชุมชน
- มีความสามารถสร้าง+รักษาสัมพันธภาพ

พุทธบูรณาการ

Coordinating
การประสานงานที่มีประสิทธิภาพ
(สัมมากัมมันตะ)

บุคลากร อบต. มีการประสานและส่งเสริมสัมพันธภาพอันดี เพื่อโน้มน้าวให้ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งให้ได้ผลสำเร็จ (กรุณา)

Altruistic
ส่งเสริมกำลังใจสม่ำเสมอ จิตอาสารับใช้มวลชน
(สัมมาวาจา)

บุคลากร อบต. มีการชมเชยส่งเสริมขวัญกำลังใจซึ่งกันและกันในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้บรรลุผล (มุทิตา)

[อุเบกขา]

ศีลผู้บริหาร อบต. เป็นผู้นำในการช่วยเหลือประสานรอยร้าว หรือคลี่คลายแก้ไขข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นอย่างสร้างสรรค์ โดยไม่มีอคติและผลประโยชน์ ในระหว่างการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (สัมมาอาชีวะ)

บุคลากร อบต. มีเจตคติที่ดีต่อการทำงานเป็นทีม มีความรักปรารถนาดีต่อบุคลากรในทีม และมีความมุ่งมั่นต่อการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ของชุมชนส่วนรวม(เมตตา)

สมาธิ บุคลากร อบต. มีจิตสำนึกความเป็นหนึ่งเดียวขององค์กร ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

แผนภาพที่ ๔.๒ แสดงแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการทำงานเป็นทีม(จากการสังเคราะห์ของผู้วิจัย)

จากแผนภาพที่ ๔.๒ แนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการทำงานเป็นทีม ต้องเริ่มจากฐานของศีล ในไตรสิกขา คือการที่ผู้บริหาร อบต. เป็นผู้นำในการช่วยเหลือประสานรอยร้าว หรือคลี่คลายแก้ไขข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นอย่างสร้างสรรค์ โดยไม่มีอคติและผลประโยชน์ ในระหว่างการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ตามหลักอริยมรรคข้อสัมมาอาชีวะ (ดำรงชีวิตอย่างถูกต้อง)

ในขณะที่ฐานของสมาธิ ในไตรสิกขา คือการที่บุคลากร อบต. มีจิตสำนึกความเป็นหนึ่งเดียวขององค์กร ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง และบุคลากร อบต. มีการชมเชยส่งเสริมขวัญกำลังใจซึ่งกันและกัน ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้บรรลุผล (มุทิตา) สัมมาวาจา (การพูด-สื่อสารชอบ)

เพื่อพัฒนาไปสู่ฐานของปัญญา ในไตรสิกขา คือการที่บุคลากร อบต. มีการประสานและส่งเสริมสัมพันธภาพอันดี เพื่อโน้มน้าวให้ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้ได้ผลสำเร็จ (กรุณา) โดยมีเจตคติที่ดีในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ มีทักษะจูงใจให้ทีมขับเคลื่อนสู่เป้าหมาย มีวิธีคิดเชิงบวกคิดสร้างสรรค์มีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งในชุมชน และมีความสามารถสร้างและรักษาสัมพันธภาพสมาชิกในทีม ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เพื่อให้ชุมชนได้ประโยชน์สูงสุด คือ เกิดปัญญาจากฐานของอริยมรรคข้อสัมมากัมมันตะ (กระทำชอบ)

ด้วยเหตุนี้ หลักการจินตามยปัญญา ในไตรสิกขา จึงมีความสอดคล้องกับแนวทางการเกื้อกูลกันของชุมชน ในการส่งเสริมให้เกิดความสามัคคีเอื้ออาทรในเรื่องการแบ่งปันผลประโยชน์หรือกำไรจากการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน โดยมาจากความเข้าใจร่วมกันในลักษณะการประสานสัมพันธภาพ ที่สามารถเชื่อมโยงประโยชน์ในการผลักดันการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งให้เกิดประสิทธิผลได้ในที่สุดโดยสามารถแสดงองค์ความรู้แนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการทำงานเป็นทีม เป็นรูปบุคลากรและผู้บริหารจับมือประสานชูมืออยู่ศูนย์กลางเพื่อมุ่งสู่การทำงานเป็นทีม และมีปัจจัยสนับสนุนการพัฒนาสมรรถนะอยู่โดยรอบ ภายใต้ฐานของหลักพุทธธรรมพรหมวิหาร ๔ และไตรสิกขาดังแผนภาพที่แสดงแล้ว

๔.๕.๓ แนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการบริการเป็นเลิศ

จากผลการวิจัยเชิงปริมาณ และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า ในปัจจุบัน จากสมรรถนะหลักทั้ง ๕ ด้าน มีความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนา ๓ ประเด็นสมรรถนะ และสมรรถนะหลักที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเป็นลำดับรองลงมา คือ การบริการเป็นเลิศ (Service Mind – S) จากผลการวิจัยนี้ สามารถบ่งบอกได้ถึงความจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะ บนพื้นฐานเป้าหมายเพื่อให้บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล มีสมรรถนะด้านการบริการเป็นเลิศ ที่สูงขึ้นมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ ซึ่งจากการศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ในแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการบริการเป็นเลิศทำให้ผู้วิจัยพบว่า สาเหตุอาจเนื่องมาจาก การที่ปริมาณของพื้นที่ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลมีขนาดที่กว้างขวาง ทำให้จำนวนบุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านชุมชนเข้มแข็งที่มีอยู่อย่างจำกัด ไม่สามารถตอบสนองต่อนโยบายตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ในขณะที่ยังขาดการตรวจสอบและบำรุงรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ในการให้บริการสาธารณะให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้ได้ตลอดเวลา ทำให้เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงานไม่เพียงพอประกอบกับประชาชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยสนใจเข้าร่วมกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยจากการวิเคราะห์จุดแข็งในด้านดังกล่าว ที่พบว่า ระบบขององค์การบริหารส่วนตำบล มีการแบ่งส่วนงานโดยกำหนดอำนาจหน้าที่อย่างชัดเจนและครอบคลุมงานในความรับผิดชอบทุกด้านเป็นโอกาสให้บุคลากรสามารถดำเนินการตามแผนพัฒนาที่วางเอาไว้ให้ประสบผลสำเร็จ ตามจุดหมายของแผนพัฒนาที่มุ่งหวังเอาไว้ และในด้านบุคลากรที่บางส่วน มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ใกล้องค์การบริหารส่วนตำบล และเป็นคนในชุมชน จึงสามารถทำงานเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งได้อย่างคล่องตัว โดยใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวได้ ดังกล่าวแล้วในหัวข้อที่ ๔.๒.๔

ดังนั้นแนวทางการพัฒนาในระยะต่อไป จึงควรใช้การฝึกอบรมเกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง ให้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง[๒๗๗] โดยบุคลากรสามารถนำความรู้ใหม่ไปปรับปรุงวิธีการทำงานเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ภายใต้สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ ภายใต้หลักธรรมสมานัตตตา ด้วยการเจริญอริยมรรค ๘ ด้านสมาธิ คือสัมมากัมมันตะ (กระทำชอบ)[๒๗๘] ผ่านการสำรวจสาเหตุและปัญหาความจำเป็นหรือความต้องการที่แท้จริงของชุมชน เพื่อแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งเป็นระยะ[๒๗๙] และควรส่งเสริมกิจกรรมเพื่อการเข้ามาร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาสิ่งที่เป็นประโยชน์ของส่วนรวม

---

[๒๗๗] สนทนากลุ่มเฉพาะ นางราตรี ปานสว่าง, พัฒนาการอำเภอตรอน, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๒๗๘] สนทนากลุ่มเฉพาะ พระครูศรีปุณยาคม (พเยาว์ ปุญญาคโม), เจ้าคณะตำบลข่อยสูง อ.ตรอน จ.อุตรดิตถ์, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๒๗๙] สนทนากลุ่มเฉพาะ นางสาววิภาพร ชันยาสูบ, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๒ ต.หาดสองแคว, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

สามารถตอบสนองต่อประเด็นปัญหาและความต้องการได้ตรงจุด ในขณะที่ผู้บริหาร ควรมีความต่อเนื่องของนโยบาย ที่มุ่งผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับชุมชนในระยะยาว[๒๘๐]

เมื่อพิจารณาจากสิ่งที่กล่าวมา ทำให้เห็นถึงแนวทางการพัฒนาสมรรถนะที่มีความสัมพันธ์ต่อองค์กรตั้งแต่ตัวบุคลากรไปจนถึงผู้บริหาร ดังนั้น แนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะด้านการบริการเป็นเลิศขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง จึงจะต้องมองไปที่ ๓ มิติใหญ่ ได้แก่ บุคลากร, ผู้บริหาร และภาคีที่มีส่วนในการพัฒนาในพื้นที่ โดยใช้หลักพุทธธรรมเข้ามาปรับประยุกต์กับการพัฒนาสมรรถนะ[๒๘๑] เพื่อให้บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล มีความตั้งใจและความพยายามในการให้บริการ เพื่อตอบสนองความต้องการ ของผู้บริหาร ผู้ร่วมงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ชุมชน ประชาชนทั่วไป ตลอดจนหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบล เกิดการขับเคลื่อนสู่เป้าหมายการปฏิบัติงานเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งอย่างมีผลสัมฤทธิ์ และสามารถบริหารความเปลี่ยนแปลง (change management)[๒๘๒] การปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เพื่อให้ชุมชนได้ประโยชน์ต่อเนื่องสูงสุด (สมานัตตตา) ภายใต้หลักอริยมรรคด้านปัญญา-สัมมาวายามะ (เพียรชอบ)[๒๘๓] โดยฐานคิดของความเป็นบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีวัฒนธรรมองค์กรสู่การบริการเป็นเลิศ เพื่อสามารถพัฒนางานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งได้อย่างมีผลสัมฤทธิ์ ซึ่งจำเป็นจะต้องสอดคล้องกับแนวทางของการใช้ภาวนามยปัญญา[๒๘๔] หรือการพัฒนาตนที่เกิดจากการต่อยอดจากการศึกษาทำความเข้าใจองค์ความรู้ ด้วยการสามารถที่จะคิดสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบ และมีการพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ[๒๘๕] ภายใต้หลักไตรสิกขา ดังแผนภาพที่ ๔.๓

---

[๒๘๐]สนทนากลุ่มเฉพาะ นายพงษ์เทพ ชัยอ่อน, องค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแควอ.ตรอน จ.อุตรดิตถ์, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

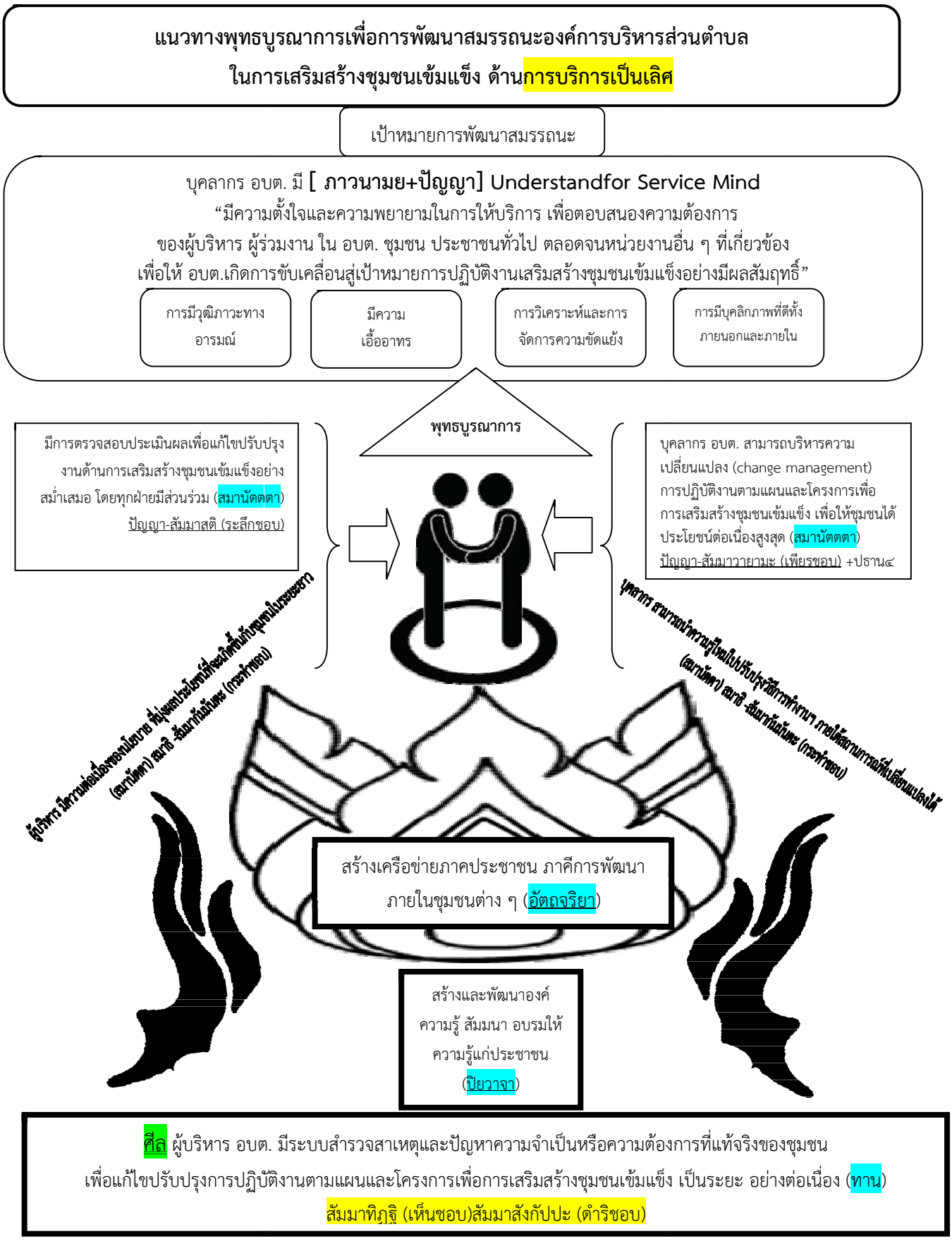
[๒๘๑]สนทนากลุ่มเฉพาะ พระปัญญากรโมลี (นิพนธ์ ปญฺญาสาโร), เจ้าคณะจังหวัดอุตรดิตถ์ จร.วัดท่าไม้เหนือ อ.พิชัย จ.อุตรดิตถ์, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๒๘๒]สนทนากลุ่มเฉพาะ ดร.วีระชัย โชคลาภานันต์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๒๘๓]สนทนากลุ่มเฉพาะ พระใบฎีกาธนชัย ฐิตสีโล, เจ้าอาวาสวัดหมู่ห้าสามัคคีอ.ตรอน, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๒๘๔]สนทนากลุ่มเฉพาะ พระปัญญากรโมลี (นิพนธ์ ปญฺญาสาโร), เจ้าคณะจังหวัดอุตรดิตถ์ จร.วัดท่าไม้เหนือ อ.พิชัย จ.อุตรดิตถ์, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๒๘๕]สนทนากลุ่มเฉพาะ ดร.วีระชัย โชคลาภานันต์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

แผนภาพที่ ๔.๓ แสดงแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการบริการเป็นเลิศ(จากการสังเคราะห์ของผู้วิจัย)

จากแผนภาพที่ ๔.๓ แนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการบริการเป็นเลิศ ต้องเริ่มจากฐานของศีล ในไตรสิกขา คือการที่ผู้บริหาร มีระบบสำรวจสาเหตุและปัญหาความจำเป็นหรือความต้องการที่แท้จริงของชุมชน เพื่อแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง ซึ่งนับเนื่องในหลักสังคหวัตถุธรรมด้านทาน และการสำรวจสาเหตุเพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาอย่างถูกต้อง ตามหลักอริยมรรคข้อสัมมาทิฏฐิ (เห็นชอบ) และสัมมาสังกัปปะ (ดำริชอบ)

ในขณะที่ฐานของสมาธิ ในไตรสิกขา คือการที่ผู้บริหาร มีความต่อเนื่องของนโยบาย ที่มุ่งผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับชุมชนในระยะยาว (สมานัตตตา) สมาธิ -สัมมากัมมันตะ (กระทำชอบ) และบุคลากร สามารถนำความรู้ใหม่ไปปรับปรุงวิธีการทำงานฯ ภายใต้สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ (สมานัตตตา) สมาธิ -สัมมากัมมันตะ (กระทำชอบ)

เพื่อพัฒนาไปสู่ฐานของปัญญา ในไตรสิกขา คือการที่ผู้บริหารมีการตรวจสอบประเมินผลเพื่อแก้ไขปรับปรุงงานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งอย่างสม่ำเสมอ โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม (สมานัตตตา) ปัญญา-สัมมาสติ (ระลึกชอบ) และบุคลากร อบต. สามารถบริหารความเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เพื่อให้ชุมชนได้ประโยชน์ต่อเนื่องสูงสุด (สมานัตตตา) ปัญญา-สัมมาวายามะ (เพียรชอบ)

ด้วยเหตุนี้ หลักการภาวนามยปัญญา ในไตรสิกขา จึงมีความสอดคล้องกับแนวทางการมีส่วนร่วมกันของชุมชน ในการส่งเสริมให้คนในชุมชนเข้ามาร่วมกันใช้ปัญญาในการส่งเสริมพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่หรือร่วมกันแก้ไขปัญหาของตนเองให้ดีขึ้นด้วยแนวคิดที่สร้างสรรค์และเป็นนวัตกรรมใหม่จากฐานของปัญญาสร้างสรรค์ (ภาวนา) ซึ่งจะสามารถเชื่อมโยงผลประโยชน์ในการผลักดันการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งให้เกิดประสิทธิผลได้ในที่สุดโดยแสดงองค์ความรู้แนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการบริการเป็นเลิศ เป็นรูปบุคลากรและผู้บริหารจับมือประสานอยู่ศูนย์กลางเพื่อมุ่งสู่การบริหารเป็นเลิศ และมีปัจจัยสนับสนุนการพัฒนาสมรรถนะอยู่โดยรอบ ภายใต้ฐานของหลักพุทธธรรมสังคหวัตถุ ๔ และไตรสิกขาดังกล่าวแล้ว

๔.๕.๔ แนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์

จากผลการวิจัยเชิงปริมาณ และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า ในปัจจุบัน จากสมรรถนะหลักทั้ง ๕ ด้าน มีความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนา ๓ ประเด็นสมรรถนะ ในขณะที่อีก ๒ ประเด็นสมรรถนะที่เหลือ คือสมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีค่าผลต่างระหว่างสภาพที่คาดหวัง กับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันน้อยกว่าค่าเฉลี่ยรวมทั้ง ๕ ด้าน ตามการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$) อย่างไรก็ดี การจัดลำดับความต้องการจำเป็นดังกล่าว เป็นส่วนหนึ่งของการจัดลำดับเพื่อการนำเสนอ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ได้นำเสนอแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ เช่นเดียวกับสมรรถนะที่มีความต้องการจำเป็นเพื่อกำหนดตัวชี้วัดสมรรถนะและแนวทางการพัฒนาเชิงพุทธบูรณาการ ตามลำดับความต้องการจำเป็นในสมรรถนะย่อยในสมรรถนะดังกล่าวเพื่อให้การพัฒนาสมรรถนะในภาพรวมสามารถประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายคือความเข้มแข็งของชุมชนได้ในขั้นสุดท้าย

โดย การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation – ACH) จากผลการวิจัยนี้ สามารถบ่งบอกได้ถึงความจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะ บนพื้นฐานเป้าหมายเพื่อให้บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล มีสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ที่สูงขึ้นมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ ซึ่งจากการศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ในแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ทำให้ผู้วิจัยพบว่าสาเหตุจากความต้องการจำเป็น อาจมาจาก การที่ลักษณะการทำงานของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่บางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจ มีความรู้ไม่เพียงพอกับภารกิจ ยึดติดระบบราชการ วัตถุนิยมมากไป จึงไม่มีความเป็นต้นแบบให้ชุมชนได้เท่าที่ควร ในขณะที่ลักษณะการทำงานมุ่งที่ผลงานของแต่ละส่วนงาน มากกว่าการทำงานในภาพรวมขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบกับการกำหนดแผนงานหรือโครงการ มักขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นมากกว่า การวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการอย่างแท้จริงของประชาชน ซึ่งอาจมาจากปัญหาของชาวบ้าน การเมืองท้องถิ่น กฎหมายทับซ้อน และการไม่เห็นความสำคัญการจัดทำแผนรวมทั้งจำนวนพนักงานและลูกจ้างไม่สอดคล้องกับปริมาณงาน เนื่องจากปริมาณงานมีจำนวนมาก แต่พนักงานมีน้อย ทำให้การพัฒนาสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ยังคงมีปัญหาอยู่ในปัจจุบัน

โดยจากการวิเคราะห์จุดแข็งในด้านดังกล่าว ที่พบว่า บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างถูกต้อง ตามมาตรฐานการควบคุมภายในได้เป็นอย่างดี และบุคลากรส่วนใหญ่สามารถเข้าใจแผนงานเฉพาะหน้าและบทบาทที่ถูกต้องของตน ตามแผนได้เป็นอย่างดีรวมถึงบุคลากรส่วนใหญ่มีความสามารถ ในการบูรณาการภาคส่วนต่าง ๆ ในชุมชนได้เป็นอย่างดี รวมไปถึงจากการที่ระบบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล กำหนดให้ฝ่ายบริหาร มาจากการเลือกตั้งโดยตรง ทำให้เอื้อให้การทำงานมีเสถียรภาพ จากการที่ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาของตนเอง ชุมชนให้ความสนใจและตื่นตัวในการแก้ปัญหาสังคม พร้อมให้ความร่วมมือ ทำให้บุคลากรมีความสะดวกในการปฏิบัติงานเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งของคนในชุมชนในทุกด้านได้เป็นอย่างดี ดังกล่าวแล้วในบทที่ ๔.๒.๑

ดังนั้นแนวทางการพัฒนาในระยะต่อไป จึงควรมุ่งเน้นการสร้างวัฒนธรรมองค์กร ให้บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล มีเจตคติที่ดีต่อการกำหนดเป้าหมายที่ท้าทายและเป็นไปได้ยาก เพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งให้มีมาตรฐานสูง ภายใต้หลัก “ฉันทะ” ในอิทธิบาท ๔[๒๘๖] โดยการใช้วิธีจัดองค์การที่มีประสิทธิภาพ กล่าวคือควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อให้สอดคล้องกับหลักพุทธธรรมข้อ “จิตตะ” ในอิทธิบาท ๔ ซึ่งสอดคล้องกับหลักสัมมากัมมันตะ (คือการกระทำถูกต้อง ไม่เป็นโทษต่อตนเอง และผู้อื่น) หรือการกระทำชอบในอริยมรรค ๘[๒๘๗] โดยบุคลากรมีการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้เป็นไปตามขั้นตอนที่วางไว้ และทันเวลาที่กำหนด ภายใต้หลัก “วิริยะ” ในอิทธิบาท ๔ และใช้วิธีการประสานงานที่มีประสิทธิภาพด้วยการเจริญอริยมรรค ๘ ด้านปัญญา คือสัมมาสังกัปปะ (คือความถูกต้อง จากการหาทางแก้ปัญหาด้วยเหตุผล) มีการตรวจสอบผลการดำเนินโครงการหรือกิจกรรม ที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน เพื่อให้สอดคล้องกับหลัก “วิมังสา” ในอิทธิบาท ๔ โดยมีการประเมินผลได้ผลเสียก่อนและระหว่างดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้บรรลุผล[๒๘๘]

และจากสิ่งที่กล่าวมา ทำให้เห็นถึงแนวทางการพัฒนาสมรรถนะที่มีความสัมพันธ์ต่อองค์กรตั้งแต่ตัวบุคลากรไปจนถึงผู้บริหาร ดังนั้น รูปแบบพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ จึงจะต้องมองไปที่ ๓ มิติใหญ่ ได้แก่ บุคลากร, ผู้บริหาร และภาคีที่มีส่วนในการพัฒนาในพื้นที่ โดยใช้หลักพุทธธรรมเข้ามาปรับประยุกต์กับการพัฒนาสมรรถนะ[๒๘๙] เพื่อให้บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล มีความมุ่งมั่นจะปฏิบัติงานให้ดีหรือให้เกินมาตรฐานที่มีอยู่ ภายใต้การตรวจสอบประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้มีส่วนได้เสีย (Stake Holder) รวมไปถึงการมุ่งมั่นนำนโยบายชุมชนเข้มแข็งสู่การปฏิบัติให้ได้ตามมาตรฐาน อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างต่อเนื่อง และสามารถกำหนดเป้าหมายที่ท้าทายและเป็นไปได้ยาก เพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งให้มีมาตรฐานสูง (ฉันทะ) ภายใต้หลักอริยมรรคด้านปัญญา-สัมมาสังกัปปะ (ประกอบชอบ คือประกอบไปด้วยความถูกต้อง จากการใฝ่ใจหาทางแก้ปัญหาด้วยเหตุผล)เพื่อที่จะสามารถพัฒนางานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งได้อย่างมีผลสัมฤทธิ์ ซึ่งจำเป็นจะต้องสอดคล้องกับแนวทางของการใช้ภาวนามยปัญญา หรือการพัฒนาตนที่เกิดจากความรู้เข้าใจบริบทชุมชน ด้วยการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ สามารถปรับปรุงแก้ไขโดยเน้นการมีส่วนร่วมภายใต้หลักไตรสิกขา

---

[๒๘๖] สนทนากลุ่มเฉพาะ พระครูศรีปุณยาคม (พเยาว์ ปุญญาคโม), เจ้าคณะตำบลข่อยสูง อ.ตรอน จ.อุตรดิตถ์, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๒๘๗] สนทนากลุ่มเฉพาะ พระปัญญากรโมลี (นิพนธ์ ปญญาสาโร), เจ้าคณะจังหวัดอุตรดิตถ์ จร.วัดท่าไม้เหนือ อ.พิชัย จ.อุตรดิตถ์, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๒๘๘] สนทนากลุ่มเฉพาะ นางราตรี ปานสว่าง, พัฒนาการอำเภอตรอน, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๒๘๙] สนทนากลุ่มเฉพาะ พระใบฎีกาธนชัย ฐิตสีโล, เจ้าอาวาสวัดหมู่ห้าสามัคคี อ.ตรอน จ.อุตรดิตถ์, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

รูปแบบพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล
ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์

เป้าหมายการพัฒนาสมรรถนะ

บุคลากร อบต. มี **[ภาวนามย+ปัญญา] Understand for Achievement Motivation**
“มีความมุ่งมั่นจะปฏิบัติงานให้ดีหรือให้เกินมาตรฐานที่มีอยู่ ภายใต้การตรวจสอบประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้มีส่วนได้เสีย (Stake Holder) รวมไปถึงการมุ่งมั่นนำนโยบายชุมชนเข้มแข็งสู่การปฏิบัติให้ได้ตามมาตรฐาน อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างต่อเนื่อง”

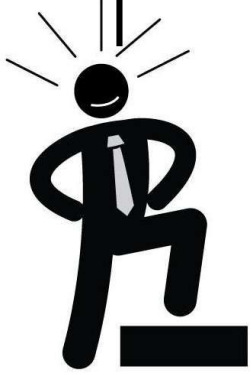
- มีความรู้เข้าใจบริบทชุมชน
- มีการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ
- มีระบบติดตามประเมินผล
- มีระบบข้อมูลย้อนกลับ Feedbacks
- มีการปรับปรุงแก้ไขโดยเน้นการมีส่วนร่วม

พุทธบูรณาการ

มีการกำหนดเป้าหมายที่ท้าทายและเป็นไปได้ยาก
เพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งให้มีมาตรฐานสูง(ฉันทะ)

Organizing
การจัดองค์การที่มีประสิทธิภาพ
(สัมมากัมมันตะ-ศีล)

จัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม (จิตตะ)

Coordinating
การประสานงานที่มีประสิทธิภาพ
(สัมมาสังกัปปะ-ปัญญา)

มีการตรวจสอบผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน (วิมังสา)

[อิทธิบาท ๔ – สมาธิ]
(สัมมาวายามะ-สมาธิ) มีการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เป็นไปตามขั้นตอนที่วางไว้ และทันเวลาที่กำหนด (วิริยะ)

(วิมังสา) มีการประเมินผลได้ผลเสีย
ก่อนและระหว่างดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stake Holder)

แผนภาพที่ ๔.๔ แสดงแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์(จากการสังเคราะห์ของผู้วิจัย)

โดยเริ่มจากฐานของศีล ในไตรสิกขา คือผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ตามหลักอริยมรรคข้อสัมมากัมมันตะ (การกระทำอย่างถูกต้อง) ในขณะที่ฐานของสมาธิ ในไตรสิกขา คือการที่บุคลากร อบต. มีการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เป็นไปตามขั้นตอนที่วางไว้ และทันเวลาที่กำหนด[๒๙๐] (วิริยะ) สัมมาวายามะ (มีความพยายามชอบ) เพื่อพัฒนาไปสู่ฐานของปัญญา ในไตรสิกขา คือการที่บุคลากร อบต. มีการกำหนดเป้าหมายที่ท้าทายและเป็นไปได้ยาก เพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งให้มีมาตรฐานสูง (ฉันทะ)

ภายใต้การประสานงานที่มีประสิทธิภาพ[๒๙๑] มีการตรวจสอบผลการดำเนินโครงการหรือกิจกรรม ที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน (วิมังสา) และมีการประเมินผลได้ผลเสียก่อนและระหว่างดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stake Holder)[๒๙๒] เพื่อให้บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลเกิดความรู้เข้าใจบริบทชุมชน มีการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ มีระบบติดตามประเมินผล มีระบบข้อมูลย้อนกลับ Feedbacks และมีการปรับปรุงแก้ไขโดยเน้นการมีส่วนร่วม[๒๙๓]

คือเกิดปัญญาจากฐานของอริยมรรคข้อสัมมาวายามะ (พยายามชอบ)[๒๙๔] ซึ่งหลักการภาวนามยปัญญา ในไตรสิกขา มีความสอดคล้องกับแนวทางการมีส่วนร่วมกันของชุมชน ในการส่งเสริมให้คนในชุมชนเข้ามาร่วมกันใช้ปัญญาในการส่งเสริมพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่หรือร่วมกันแก้ไขปัญหาของตนเองให้ดีขึ้นด้วยแนวคิดที่สร้างสรรค์และเป็นนวัตกรรมใหม่จากฐานของปัญญาสร้างสรรค์ (ภาวนา) ซึ่งจะสามารถเชื่อมโยงผลประโยชน์ในการผลักดันการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งให้เกิดประสิทธิผลได้ในที่สุดโดยแสดงองค์ความรู้รูปแบบพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ เป็นรูปบุคลากรกำลังก้าวเท้าขึ้นบันได เพื่อมุ่งสู่การทำงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์อย่างมีมาตรฐานสูง และมีปัจจัยสนับสนุนการพัฒนาสมรรถนะอยู่โดยรอบ ภายใต้ฐานของหลักพุทธธรรมอิทธิบาท ๔ และไตรสิกขา ๓

---

[๒๙๐] สนทนากลุ่มเฉพาะ นายธาตรี โล่วิทยานนท์, ผู้ช่วยเจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๒๙๑] สนทนากลุ่มเฉพาะ ดร.วีระชัย โชคลาภานันต์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๒๙๒] สนทนากลุ่มเฉพาะ นายนเรศ ทีระแนว, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๒๙๓] สนทนากลุ่มเฉพาะ นางสาวณัทปภา จันทร์หอม, หัวหน้าส่วนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๒๙๔] สนทนากลุ่มเฉพาะ พระปัญญากรโมลี (นิพนธ์ ปญฺญาสาโร), เจ้าคณะจังหวัดอุตรดิตถ์ จร.วัดท่าไม้เหนือ อ.พิชัย จ.อุตรดิตถ์, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

๔.๕.๕ แนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม

จากผลการวิจัยเชิงปริมาณ และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า ในปัจจุบัน จากสมรรถนะหลักทั้ง ๕ ด้าน มีความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนา ๓ ประเด็นสมรรถนะ ในขณะที่สมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรมมีค่าผลต่างระหว่างสภาพที่คาดหวัง กับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันน้อยกว่าค่าเฉลี่ยรวมทั้ง ๕ ด้าน ตามการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$) อย่างไรก็ดี การจัดลำดับความต้องการจำเป็นดังกล่าว เป็นส่วนหนึ่งของการจัดลำดับเพื่อการนำเสนอ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ได้นำเสนอแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรมเช่นเดียวกับสมรรถนะที่มีความต้องการจำเป็น เพื่อกำหนดตัวชี้วัดสมรรถนะและแนวทางการพัฒนาเชิงพุทธบูรณาการ ตามลำดับความต้องการจำเป็นในสมรรถนะย่อยในสมรรถนะดังกล่าวเพื่อให้การพัฒนาสมรรถนะในภาพรวมสามารถประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายคือความเข้มแข็งของชุมชนได้ในขั้นสุดท้าย

โดย การยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity – ING) จากผลการวิจัยนี้ สามารถบ่งบอกได้ถึงความจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะ บนพื้นฐานเป้าหมายเพื่อให้บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล มีสมรรถนะด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม ที่สูงขึ้นมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ ซึ่งจากการศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ในแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม ทำให้ผู้วิจัยพบว่า สาเหตุความต้องการจำเป็น อาจมาจากการที่ลักษณะข้อจำกัดหลักด้านวัฒนธรรมประชาธิปไตยในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ที่ยังคงมีระบบอุปถัมภ์และกลุ่มพรรคพวกจาก ความสัมพันธ์แบบเครือญาติในชุมชน ทำให้เกิดข้อคำถามต่อความโปร่งใสในการได้มาซึ่งบุคลากร พนักงานลูกจ้าง ที่เป็นกลุ่มจากฐานคะแนนนิยมทางการเมือง ส่งผลต่อคุณภาพของบุคลากร การกำกับติดตาม และการปฏิบัติงานตามแผนงานและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งในประเด็นต่าง ๆ และแม้กระทั่งการดำเนินการทางวินัย ก็เป็นไปได้ยาก เนื่องจากมักกระทบกลุ่มญาติพี่น้องหรือฐานเสียงทางการเมืองท้องถิ่นในขณะที่ลักษณะการทำงานที่ไม่มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานในเชิงคุณภาพ ทำให้การพัฒนาสมรรถนะด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรมยังคงมีปัญหาอยู่ในปัจจุบัน

โดยจากการวิเคราะห์จุดแข็งในด้านดังกล่าว ที่พบว่า จากการอาศัยความสัมพันธ์แบบเครือญาติ ทำให้บุคลากรบางส่วนมีความสามารถในการประสานงานกับประชาชนในพื้นที่ รวมถึงมีการส่งเสริมพัฒนาศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ในขณะที่ระบบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ต้องยึดถือและปฏิบัติตามระเบียบ ข้อกฎหมาย และนโยบายของรัฐบาล ตามระบบราชการ ทำให้แม้ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะยังคงมีระบบอุปถัมภ์และกลุ่มพรรคพวก แต่ด้วยระเบียบข้อกฎหมาย รวมถึงการตรวจสอบการดำเนินการได้ทุกช่วงการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งถือเป็นจุดแข็งประการหนึ่งของกฎหมาย ที่ช่วยเสริมจุดแข็งด้านสมรรถนะการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม เพื่อการครองตนและประพฤติปฏิบัติถูกต้อง

เหมาะสม ในการปฏิบัติตามแผนงานหรือโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยมุ่งประโยชน์ของชุมชนมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลนั่นเอง ดังกล่าวแล้วในบทที่ ๔.๒.๒

ดังนั้นแนวทางการพัฒนาในระยะต่อไป จึงควรมุ่งเน้นการสร้างวัฒนธรรมองค์กร ให้บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล มีเจตคติที่ดีต่อการมุ่งเน้นธำรงความถูกต้อง เพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์ของประชาชน แม้ในสถานการณ์ที่อาจเสี่ยงต่อความมั่นคงในตำแหน่งหน้าที่[๒๙๕] ภายใต้หลัก “สัจจะ” ในฆราวาสธรรม ๔โดยการใช้วิธีมุ่งเน้นการกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ ในการปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักพุทธธรรมข้อ “ทมะ” ในฆราวาสธรรม ๔ ซึ่งสอดคล้องกับหลักสัมมากัมมันตะ (คือการกระทำถูกต้อง ไม่เป็นโทษต่อตนเอง และผู้อื่น) หรือการกระทำชอบในอริยมรรค ๘[๒๙๖] โดยสร้างระบบติดตามการนำข้อคิดเห็นในเชิงปรับปรุงพัฒนาของผู้มีส่วนได้เสีย ไปปรับปรุงแก้ไขฯ ภายใต้หลัก “จาคะ” ในฆราวาสธรรม ๔ และใช้วิธีมุ่งเน้นการปลูกจิตสำนึกด้านความขยันในการทำงาน ความตรงต่อเวลา และไม่เอาเปรียบผู้อื่น ด้วยการเจริญอริยมรรค ๘ ด้านศีล คือสัมมาอาชีวะ (คือการดำรงชีวิตอย่างถูกต้องชอบธรรม) ให้บุคลากรรู้จักยอมรับและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีการแสดงความเห็นในเชิงปรับปรุงพัฒนาเมื่อเห็นความสูญเปล่าหรือหย่อนประสิทธิภาพ เพื่อให้สอดคล้องกับหลัก “ทมะ” ในฆราวาสธรรม ๔ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้บรรลุผล[๒๙๗]

และจากสิ่งที่กล่าวมา ทำให้เห็นถึงแนวทางการพัฒนาสมรรถนะที่มีความสัมพันธ์ต่อองค์กรตั้งแต่ตัวบุคลากรไปจนถึงผู้บริหาร ดังนั้น รูปแบบพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม จึงจะต้องมองไปที่ ๓ มิติใหญ่ ได้แก่ บุคลากร, ผู้บริหาร และภาคีที่มีส่วนในการพัฒนาในพื้นที่ โดยใช้หลักพุทธธรรมเข้ามาปรับประยุกต์กับการพัฒนาสมรรถนะ[๒๙๘] เพื่อให้บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล มีสำนึกด้านความขยันในการทำงาน ความตรงต่อเวลา และไม่เอาเปรียบผู้อื่น ภายใต้การตรวจสอบประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และสามารถมีจิตสำนึกมุ่งเน้นธำรงความถูกต้อง เพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์ของประชาชน แม้ในสถานการณ์ที่อาจเสี่ยงต่อความมั่นคงในตำแหน่งหน้าที่ (สัจจะ) ภายใต้หลักอริยมรรคด้านศีล-สัมมาอาชีวะ (ดำรงชีวิตด้วยความชอบธรรมถูกต้องต่อหน้าที่)เพื่อที่จะสามารถพัฒนางานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งได้อย่างมีผลสัมฤทธิ์ ซึ่งจำเป็นจะต้องสอดคล้องกับแนวทางของการใช้จินตามยปัญญา คือการคิดอย่างเป็นระบบ การมีคุณลักษณะเชิงจริยธรรม และมีระเบียบวินัยตามจรรยาบรรณภายใต้หลักไตรสิกขา

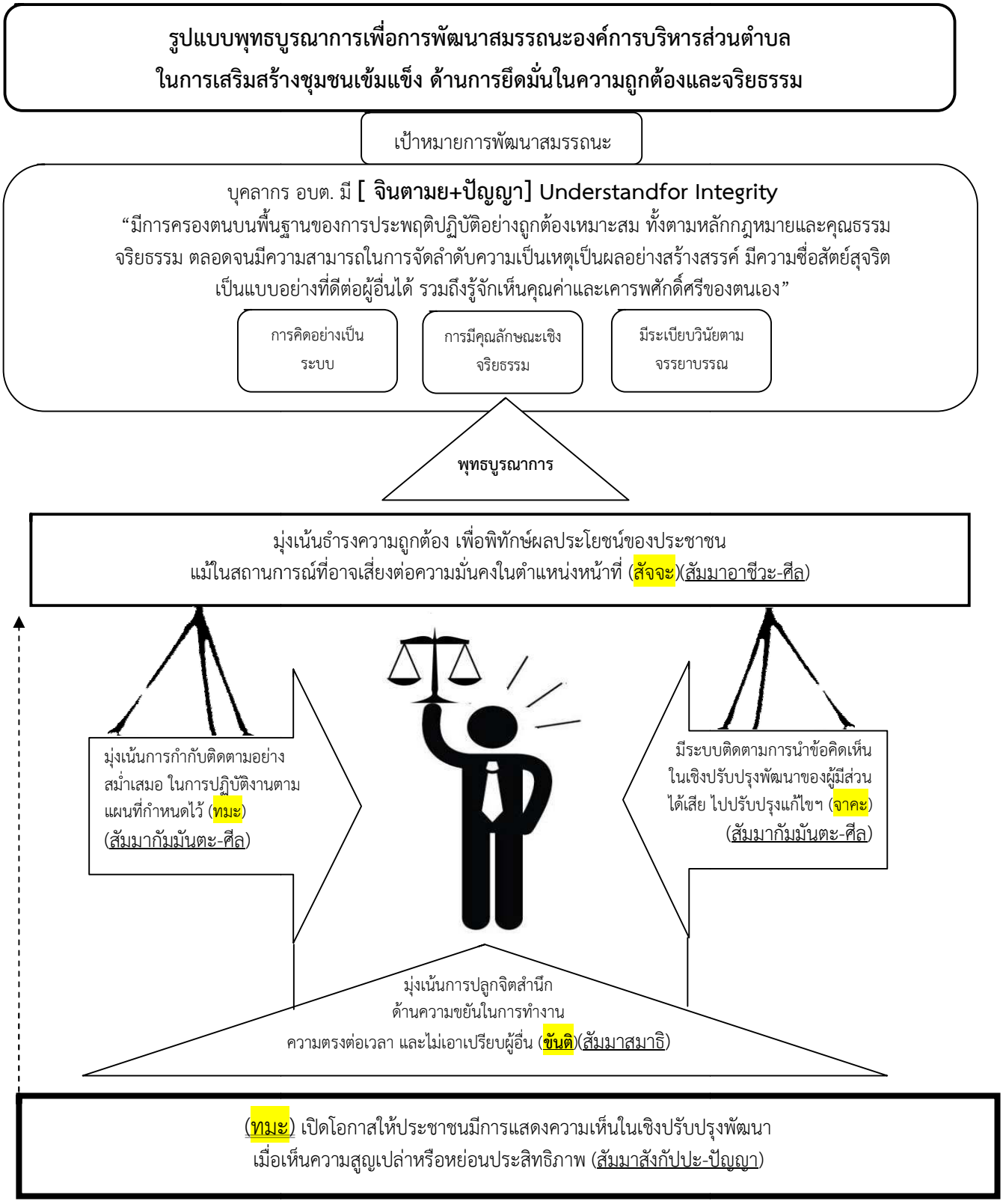
---

[๒๙๕] สนทนากลุ่มเฉพาะ นายชวโรจน์ วงค์ชุมพันธ์, ปลัดอำเภอตรอน, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๒๙๖] สนทนากลุ่มเฉพาะ พระปัญญากรโมลี (นิพนธ์ ปญญาสาโร), เจ้าคณะจังหวัดอุตรดิตถ์ จร.วัดท่าไม้เหนือ อ.พิชัย จ.อุตรดิตถ์, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๒๙๗] สนทนากลุ่มเฉพาะ นายอภิเดช อินต๊ะวิชัย, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๒๙๘] สนทนากลุ่มเฉพาะ ดร.วีระชัย โชคลาภานันต์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

แผนภาพที่ ๔.๕ แสดงแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม(จากการสังเคราะห์ของผู้วิจัย)

โดยเริ่มจากฐานของศีล ในไตรสิกขา คือผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนตำบลมุ่งเน้นการกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ ในการปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ (ทมะ-สัมมากัมมันตะ) ในขณะที่ฐานของสมาธิ ในไตรสิกขา คือการที่บุคลากร อบต. มีจิตสำนึกด้านความขยันในการทำงาน ความตรงต่อเวลา และไม่เอาเปรียบผู้อื่น (ขันติ)[๒๙๙] สัมมาสมาธิ (ตั้งใจไว้ถูกต้อง) เพื่อพัฒนาไปสู่ฐานของปัญญา ในไตรสิกขา คือการยอมรับการแสดงความเห็นในเชิงปรับปรุงพัฒนาเมื่อเห็นความสูญเปล่าหรือหย่อนประสิทธิภาพ (ทมะ)[๓๐๐] ภายใต้ระบบติดตามการนำข้อคิดเห็นในเชิงปรับปรุงพัฒนาของผู้มีส่วนได้เสียไปปรับปรุงแก้ไข (ทมะ)เพื่อให้บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลมุ่งเน้นธำรงความถูกต้อง เพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์ของประชาชน แม้ในสถานการณ์ที่อาจเสี่ยงต่อความมั่นคงในตำแหน่งหน้าที่ (สัจจะ)[๓๐๑] ตามหลักอริยมรรคข้อสัมมาอาชีวะ (การดำรงชีวิตอย่างถูกต้องชอบธรรม)

คือเกิดปัญญาจากฐานของอริยมรรคข้อสัมมาอาชีวะ (ดำรงชีวิตชอบ)[๓๐๒] ซึ่งหลักการจินตามยปัญญา ในไตรสิกขา มีความสอดคล้องกับแนวทางการมีส่วนร่วมกันและการเกื้อกูลกันของชุมชนในการส่งเสริมให้เกิดความสามัคคี ให้คนในชุมชนเข้ามาร่วมกันใช้ศีลและปัญญา ในการส่งเสริมพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่หรือร่วมกันแก้ไขปัญหาของตนเองให้ดีขึ้นด้วยความถูกต้องชอบธรรม ซึ่งจะสามารถเชื่อมโยงผลประโยชน์ในการผลักดันการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งให้เกิดประสิทธิผลได้ในที่สุด

โดยแสดงองค์ความรู้รูปแบบพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรมเป็นรูปบุคลากรยืนถือรูปตราชั่งแห่งความถูกต้องชอบธรรม เพื่อมุ่งสู่การทำงานอย่างมีมาตรฐานสูง โปร่งใส และเป็นธรรม และมีปัจจัยสนับสนุนการพัฒนาสมรรถนะอยู่โดยรอบ ภายใต้ฐานของหลักพุทธธรรมฆราวาสธรรม ๔ และไตรสิกขา ๓

โดยสรุป จากผลการศึกษาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และจากการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยสามารถสรุปสมรรถนะหลักองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยมีฐานจากสมรรถนะหลักทั้ง ๕ ด้าน และเริ่มพัฒนาจากองค์ประกอบสมรรถนะที่มีความต้องการจำเป็น ประกอบด้วย ๕ สมรรถนะหลัก ๒๔ สมรรถนะย่อย รวมถึงนำเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง และผู้รับผิดชอบหรือผู้มีส่วนพัฒนาสมรรถนะนั้น ๆ ตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ ๓ โดยถือเป็นแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง จากการวิจัยในครั้งนี้ โดยแนวทางการพัฒนาสมรรถนะจากการวิจัย ประกอบด้วย ๘๑ แนวทางการพัฒนาที่มีความเหมาะสม เป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในทางปฏิบัติ ซึ่งผู้วิจัยแสดงเป็นตาราง

---

[๒๙๙] สนทนากลุ่มเฉพาะ นายพงษ์เทพ ชัยอ่อน, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๓๐๐] สนทนากลุ่มเฉพาะ นางราตรี ปานสว่าง, พัฒนาการอำเภอตรอน, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๓๐๑] สนทนากลุ่มเฉพาะ นายชวโรจน์ วงค์ชุมพันธ์, ปลัดอำเภอตรอน, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

[๓๐๒] สนทนากลุ่มเฉพาะ พระปัญญากรโมลี (นิพนธ์ ปญฺญาสาโร), เจ้าคณะจังหวัดอุตรดิตถ์ จร.วัดท่าไม้เหนือ อ.พิชัย จ.อุตรดิตถ์, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

แสดงสรุปแนวทางพุทธบูรณาการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ที่พึงประสงค์ ดังแสดงในตารางที่ ๔.๓๐

ตารางที่ ๔.๓๐ แสดงสรุปแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ที่พึงประสงค์

สมรรถนะหลักองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง	**สมรรถนะย่อยของสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง**	**แนวทางการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง**	**ผู้รับผิดชอบ/ผู้มีส่วนพัฒนาสมรรถนะฯ**
๑. ด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน	๑.๑ มีการสนับสนุนส่งเสริมให้มีการนำวิชาการ ความรู้ หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง	๑.๑.๑ สร้างการตระหนักให้บุคลากร อบต. เห็นถึงคุณค่าของการนำเทคโนโลยีใหม่มาประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ที่จะเกิดกับตัวเองและชุมชน (จิต)	ผู้บริหาร,
		๑.๑.๒ ส่งเสริมให้บุคลากร อบต. พัฒนาตนเอง โดยการเข้าร่วมประชุมอบรมสัมนาให้ความรู้ด้านชุมชนเข้มแข็งอย่างต่อเนื่องเพื่อติดตามพัฒนางานในชุมชนได้ (ปัญญา)	ผู้บริหาร
	๑.๒ การนำความรู้ เทคโนโลยีและองค์ความรู้ใหม่ ๆ มาพัฒนางานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง อย่างต่อเนื่อง	๑.๒.๑ วิเคราะห์บริบทของชุมชน เพื่อนำมาใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ อบต. (ศีล)	นักพัฒนาชุมชน
		๑.๒.๒ พัฒนาสภาพแวดล้อมใน อบต. ให้เอื้อต่อการเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน (กาย)	ผู้บริหาร
		๑.๒.๓ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยมีผลงานเชิงประจักษ์ (ปัญญา)	นักพัฒนาชุมชน
		๑.๒.๔ ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือจากทุกส่วนงานใน อบต. ในการออกแบบวิธีการพัฒนางานด้านเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ศีล)	ผู้บริหาร, ชุมชน
		๑.๒.๕ ส่งเสริมให้มีการติดตามแผนงานโดยการประชุมประจำเดือน การเยี่ยมชุมชนและสรุปผลการปฏิบัติงานทุกครึ่งปีงบประมาณ (จิต)	ผู้บริหาร
	๑.๓ มีการสนับสนุน ชมเชย เมื่อมีผู้แสดงออกถึงความมุ่งมั่นที่จะพัฒนางานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง	๑.๓.๑ ตอบสนองและสนับสนุนความต้องการของบุคลากร อบต. ในการส่งเสริมพัฒนางานด้านเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (กาย)	ผู้บริหาร

ตารางที่ ๔.๓๐ แสดงสรุปแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ที่พึงประสงค์ (ต่อ)

สมรรถนะหลักองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง	สมรรถนะย่อยของสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง	แนวทางการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง	ผู้รับผิดชอบ/ผู้มีส่วนพัฒนาสมรรถนะฯ
		๑.๓.๒ ส่งเสริมบุคลากรในการทำผลงานด้านเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เพื่อประเมินให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น (จิต)	ผู้บริหาร
		๑.๓.๓ สร้างระบบตัวชี้วัดและการประเมินยกย่องภายใน อบต. เพื่อให้กำลังใจแก่บุคลากรดีเด่นในด้านเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ศีล)	ผู้บริหาร
		๑.๓.๔ สร้างสรรค์การประเมินผลงานเชิงบวก มีการชื่นชม ยกย่อง ส่งเสริมให้บุคลากรประกวดผลงานด้านชุมชนเข้มแข็งในโอกาสต่าง ๆ (ปัญญา)	ผู้บริหาร
๒. ด้านการทำงานเป็นทีม	๒.๑ การช่วยเหลือประสานรอยร้าว หรือคลี่คลายแก้ไขข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นอย่างสร้างสรรค์ ในระหว่างการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง	๒.๑.๑ ส่งเสริมให้บุคลากรเป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับการทำงานเป็นทีม (กรุณา)	ผู้บริหาร
		๒.๒.๒ มีความชัดเจนในการสร้างความเข้าใจและการสื่อสารมาตรฐานการปฏิบัติงานให้บุคลากร (อุเบกขา)	นักพัฒนาชุมชน, ผู้บริหาร
		๒.๒.๓ มุ่งแก้ปัญหาร่วมกันเชิงบวก โดยไม่พูดถึงความล้มเหลวของการพัฒนา (อุเบกขา)	ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน
		๒.๒.๔ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างเปิดเผยและเชื่อถือได้ มุ่งแก้ไขปัญหาที่สาเหตุ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขให้คำแนะนำ (กรุณา)	ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน, ชุมชน
	๒.๒ การชมเชยส่งเสริมขวัญกำลังใจ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้บรรลุผล	๒.๒.๑ เสริมสร้างวัฒนธรรมองค์การที่ดีในการทำงาน (เมตตา)	ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน
		๒.๒.๒ ส่งเสริมให้บุคลากร อบต. ทุกส่วนงาน นำองค์ความรู้และประสบการณ์การเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง มาพัฒนาคุณภาพการทำงาน หรืองานอื่นที่ได้รับมอบหมาย (กรุณา)	ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน
		๒.๒.๓ สร้างแรงจูงใจในการทำงานของบุคลากร อบต. (มุทิตา)	ผู้บริหาร

ตารางที่ ๔.๓๐ แสดงสรุปแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ที่พึงประสงค์ (ต่อ)

สมรรถนะหลักองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง	สมรรถนะย่อยของสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง	แนวทางการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง	ผู้รับผิดชอบ/ผู้มีส่วนพัฒนาสมรรถนะฯ
		๒.๒.๔ สร้างตัวชี้วัดและระบบรางวัลในอบต.เพื่อส่งเสริมการทำงานเป็นทีม (มุทิตา)	ผู้บริหาร
	๒.๓ การประสานและส่งเสริมสัมพันธภาพอันดี เพื่อโน้มน้าวให้ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้ได้ผลสำเร็จ	๒.๓.๑ สร้างความผูกพันใน อบต. ด้วยการพัฒนาทักษะการทำงานโดยกระบวนการมีส่วนร่วม (เมตตา)	ผู้บริหาร, ชุมชน, นักพัฒนาชุมชน
		๒.๓.๒ ส่งเสริมความสามารถบุคลากรในการดึงทรัพยากรของ อบต. แต่ละส่วนงานผนวกเข้าด้วยกัน โดยใช้รูปแบบทีมข้ามหน้าที่ชั่วคราว (กรุณา)	ผู้บริหาร
		๒.๓.๓ เปิดโอกาสให้มีบุคลากรสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูล เพื่อพัฒนาระดมความคิดใหม่ ๆ และร่วมมือกันแก้ปัญหา (กรุณา)	ผู้บริหาร
	๒.๔ มีจิตสำนึกความเป็นหนึ่งเดียวขององค์กร ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง	๒.๔.๑ กำหนดค่านิยมองค์กรที่พึงประสงค์เป็นลายลักษณ์อักษร ที่ไม่มากเกินไป เข้าใจง่าย สามารถปฏิบัติได้จริง (เมตตา)	ผู้บริหาร
		๒.๔.๒ มีการนำหลักธรรมไปกำหนดเป็นคติองค์กรหรือคำขวัญที่พึงประสงค์ในการทำงาน เพื่อใช้เป็นแนวทางที่ใช้ได้จริงในการปฏิบัติ (กรุณา)	ผู้บริหาร
		๒.๔.๓ มีการระดมความคิดเห็นของบุคลากร เพื่อกำหนดค่านิยมความเป็นหนึ่งเดียวขององค์กร ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม บนฐานของความพึงพอใจของบุคลากรทุกฝ่าย (มุทิตา)	ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน, ชุมชน
		๒.๔.๔ มีการตรวจสอบ และติดตามผลการสร้างค่านิยมองค์กรที่พึงประสงค์โดยวิธีสัมภาษณ์ หรือสังเกต จากภายใน อบต. และจากชุมชน เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนา (อุเบกขา)	ผู้บริหาร, ชุมชน, นักพัฒนาชุมชน
	๒.๕ มีการชื่นชมยกย่องส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรชุมชนที่ประสบความสำเร็จ เช่น กลุ่ม	๒.๕.๑ ศึกษาบริบทเพื่อจัดทำตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับบริบทขององค์กรชุมชน (เมตตา)	ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน

ตารางที่ ๔.๓๐ แสดงสรุปแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ที่พึงประสงค์ (ต่อ)

สมรรถนะหลักองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง	**สมรรถนะย่อยของสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง**	**แนวทางการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง**	**ผู้รับผิดชอบ/ผู้มีส่วนพัฒนาสมรรถนะฯ**
	อาชีพของชุมชน, กลุ่มสัจจะออมทรัพย์	๒.๕.๒ ส่งเสริมให้บุคลากรศึกษาการดำเนินงานขององค์กรชุมชน และพัฒนาให้สอดคล้องกับศักยภาพของแต่ละองค์กร (กรุณา)	ผู้บริหาร
		๒.๕.๓ เข้าไปมีส่วนร่วมในการสังเกตและเข้าร่วมกิจกรรมกับองค์กรชุมชนอย่างจริงใจ (มุทิตา)	นักพัฒนาชุมชน
		๒.๕.๔ ศึกษาและพัฒนารูปแบบการดำเนินงานขององค์กรชุมชน บนพื้นฐานมาตรฐานและตัวชี้วัดเดียวกัน (อุเบกขา)	นักพัฒนาชุมชน
๓. ด้านการบริการเป็นเลิศ	๓.๑ สามารถเปลี่ยนแปลงวิธีหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เพื่อให้ชุมชนได้ประโยชน์สูงสุดได้ตลอดเวลา	๓.๑.๑ เชิญชวนโดยใช้เทคนิคจูงใจให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกระบวนการจัดทำแผนของ อบต. (ทาน)	ผู้บริหาร, ชุมชน
		๓.๑.๒ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าร่วมกระบวนการจัดทำแผนของ อบต. อย่างต่อเนื่อง โดยประชาชนมีส่วนร่วม ผ่านระบบเครือข่ายอินเตอร์เน็ต กำหนดจุด one stop service ในรูปแบบไม่เป็นทางการ (ปิยวาจา)	ผู้บริหาร, ชุมชน, นักพัฒนาชุมชน
		๓.๑.๓ ติดตามการนำแผนงาน/โครงการสู่การปฏิบัติตามเป้าประสงค์ โดยประชาชนมีส่วนร่วม ในรูปแบบไม่เป็นทางการ (อัตถจริยา)	นักพัฒนาชุมชน
		๓.๑.๔ ส่งเสริมให้มีการทบทวนการวางแผนงาน/โครงการและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนา (สมานัตตตา)	ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน
	๓.๒ การตรวจสอบประเมินผลเพื่อแก้ไขปรับปรุงงานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งอย่างสม่ำเสมอ โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	๓.๒.๑ ส่งเสริมให้แผนงานและโครงการ มีการดำเนินการ และมีการตรวจสอบได้อย่างต่อเนื่อง (สมานัตตตา)	ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน
		๓.๒.๒ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตรวจสอบการพัฒนาตามแผนในทุกขั้นตอน (อัตถจริยา)	ผู้บริหาร
		๓.๒.๓ มีการกำหนดจุด one stop service และระบบเครือข่ายอินเตอร์เน็ต	ผู้บริหาร, นักพัฒนา

ตารางที่ ๔.๓๐ แสดงสรุปแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ที่พึงประสงค์ (ต่อ)

สมรรถนะหลักองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง	**สมรรถนะย่อยของสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง**	**แนวทางการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง**	**ผู้รับผิดชอบ/ผู้มีส่วนพัฒนาสมรรถนะฯ**
		การสื่อสารสองทางต่าง ๆ ของ อบต. ที่ทันสมัยและใช้การได้จริง (ปิยวาจา)	ชุมชน
	๓.๓ การวางแผนการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เพื่อผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับชุมชนในระยะยาว	๓.๓.๑ พัฒนากระบวนการจัดทำแผนโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งอย่างเป็นระบบผ่านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในชุมชน (ปิยวาจา)	ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน
		๓.๓.๒ สำรวจความต้องการของชุมชนเพื่อจัดทำกรอบและนำผลมาจัดลำดับความสำคัญ เพื่อจัดทำแผนงานหรือโครงการในประเด็นที่ชุมชนต้องการมากที่สุดตามลำดับ (อัตถจริยา)	ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน
		๓.๓.๓ กำหนดให้โครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เป็นนโยบายในแผนยุทธศาสตร์ตำบล (สมานัตตตา)	ผู้บริหาร, ชุมชน
	๓.๔ การปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง อย่างเสมอต้นเสมอปลาย แม้จะมีการเปลี่ยนผู้บริหารท้องถิ่น	๓.๔.๑ ส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคลากร อบต. อย่างต่อเนื่อง (ทาน)	ผู้บริหาร
		๓.๔.๒ ทำให้บุคลากร อบต.มีความมั่นใจว่าการพัฒนางานในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีผลต่อความเจริญก้าวหน้าของบุคลากร อบต. เอง (ทาน)	ผู้บริหาร
		๓.๔.๓ ผู้บริหารตอบสนองและสนับสนุนความต้องการของบุคลากร อบต.ในการลงพื้นที่โดยไม่เลือกปฏิบัติ (สมานัตตตา)	ผู้บริหาร
	๓.๕ เน้นสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้แก่ชุมชน	๓.๕.๑ ส่งเสริมช่วยเหลือ ในการสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการให้บริการในด้านต่าง ๆ ด้วยกระบวนการ เช่น การระดมสมอง การจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเชิงปฏิบัติการฯลฯ (ทาน)	ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน
		๓.๕.๒ ติดตาม ประเมินผล การสร้างนวัตกรรมและผลสำเร็จของชุมชน เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนา (สมานัตตตา)	นักพัฒนาชุมชน

ตารางที่ ๔.๓๐ แสดงสรุปแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ที่พึงประสงค์ (ต่อ)

สมรรถนะหลักองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง	สมรรถนะย่อยของสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง	แนวทางการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง	ผู้รับผิดชอบ/ผู้มีส่วนพัฒนาสมรรถนะฯ
	๓.๖ เน้นการสร้างเครือข่ายภาคประชาชน เช่น กลุ่มอาชีพ สหกรณ์ และกลุ่มชมรมภายในชุมชนต่าง ๆ	๓.๖.๑ เสริมสร้างทักษะการเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับภาคส่วนในชุมชน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ปิยวาจา)	นักพัฒนาชุมชน
		๓.๖.๒ ส่งเสริมช่วยเหลือ ในการสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการให้บริการฯ (อัตถจริยา)	ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน
	๓.๗ มีระบบสำรวจสาเหตุและปัญหาความจำเป็นหรือความต้องการที่แท้จริงของชุมชน เพื่อแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เป็นระยะ อย่างต่อเนื่อง	๓.๗.๑ วิเคราะห์ความต้องการพัฒนางานให้บริการสาธารณะจากส่วนงานอื่น ๆ ในอบต. (ทาน)	ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน
		๓.๗.๒ ส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการเป็นส่วนประสานค้นหาความต้องการจำเป็นของชุมชนเพื่อการแก้ไขและพัฒนา (ปิยวาจา)	ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน
		๓.๗.๓ ส่งเสริมให้มีการประเมินความพึงพอใจของชุมชน โดยการจัดทำแบบสอบถามหรือแบบสัมภาษณ์ชุมชน เพื่อกำหนดทิศทางในการแก้ไขพัฒนา (อัตถจริยา)	ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน, ชุมชน
		๓.๗.๔ ศึกษาบริบทสภาพของชุมชน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนา โดยเน้นการค้นหาโอกาสและอุปสรรคจากชุมชน (สมานัตตตา)	นักพัฒนาชุมชน, ชุมชน
๔. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	๔.๑ มีการประเมินผลได้ผลเสีย ก่อนและระหว่างดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stake Holder)	๔.๑.๑ มีการวิเคราะห์ศักยภาพของชุมชนเพื่อประเมินสถานภาพการพัฒนา (ฉันทะ)	นักพัฒนาชุมชน
		๔.๑.๒ มีการรวบรวมข้อมูลและปัญหาสำคัญของท้องถิ่นที่มาจากการมีส่วนร่วมกับประชาชนประกอบการจัดทำแผน (วิริยะ)	นักพัฒนาชุมชน
		๔.๑.๓ มีการรวบรวม วิเคราะห์ จัดทำและปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ (จิตตะ)	นักพัฒนาชุมชน
		๔.๑.๔ จัดให้มีการประเมินความพึงพอใจการประเมินผลได้ผลเสีย จากผู้มีส่วนได้เสีย (วิมังสา)	ผู้บริหาร

ตารางที่ ๔.๓๐ แสดงสรุปแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ที่พึงประสงค์ (ต่อ)

สมรรถนะหลักองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง	**สมรรถนะย่อยของสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง**	**แนวทางการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง**	**ผู้รับผิดชอบ/ผู้มีส่วนพัฒนาสมรรถนะฯ**
	๔.๒ จัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม	๔.๒.๑ จัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบประเมินผล โดยภาคส่วนชุมชนมีส่วนร่วม (ฉันทะ)	ผู้บริหาร
		๔.๒.๒ จัดทำระบบการรายงานผลการตรวจสอบในรูปแบบสื่อสารสองทาง (วิริยะ)	ผู้บริหาร
		๔.๒.๓ มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบประสานงานด้านการตรวจสอบประเมินผลโดยเฉพาะในอบต. (จิตตะ)	ผู้บริหาร
	๔.๓ มีการตรวจสอบผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน	๔.๓.๑ มีการประชุมระหว่างผู้บริหารกับพนักงานและเจ้าหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ (ฉันทะ)	ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน
		๔.๓.๒ มีระบบการรายงานที่สม่ำเสมอต่อเนื่องเป็นปัจจุบันและทันเหตุการณ์ (จิตตะ)	ผู้บริหาร
		๔.๓.๓ มีการกำหนดประเด็นและรูปแบบติดตามประเมินผล (วิมังสา)	ผู้บริหาร
	๔.๔ มีการกำหนดเป้าหมายที่ท้าทายและเป็นไปได้ยากเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง	๔.๔.๑ มีการรวบรวมข้อมูลและปัญหาสำคัญของท้องถิ่นที่มาจากการมีส่วนร่วมกับประชาชน (ฉันทะ)	ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน
		๔.๔.๒ มีการลดขั้นตอนการปฏิบัติราชการ (วิริยะ)	ผู้บริหาร
		๔.๔.๓ มีการจัดตั้งศูนย์บริการร่วมในองค์กร (จิตตะ)	ผู้บริหาร
		๔.๔.๔ มีการกลั่นกรองข้อมูลย้อนกลับ (Feedbacks) ที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแผนงาน (วิมังสา)	นักพัฒนาชุมชน
๕. ด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม	๕.๑ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีการแสดงความเห็นในเชิงปรับปรุงพัฒนาเมื่อเห็นความสูญเปล่าหรือหย่อนประสิทธิภาพ	๕.๑.๑ มีการประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติงานตามแผนงานหรือโครงการอย่างสม่ำเสมอ (สัจจะ)	ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน
		๕.๑.๒ มีกระบวนการ วิธีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในทางลับ (ทมะ)	ผู้บริหาร
		๕.๑.๓ มีระบบรับฟังและรายงานผลจากข้อเสนอแนะของประชาชนที่เป็นปัจจุบัน (ขันติ)	นักพัฒนาชุมชน

ตารางที่ ๔.๓๐ แสดงสรุปแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ที่พึงประสงค์ (ต่อ)

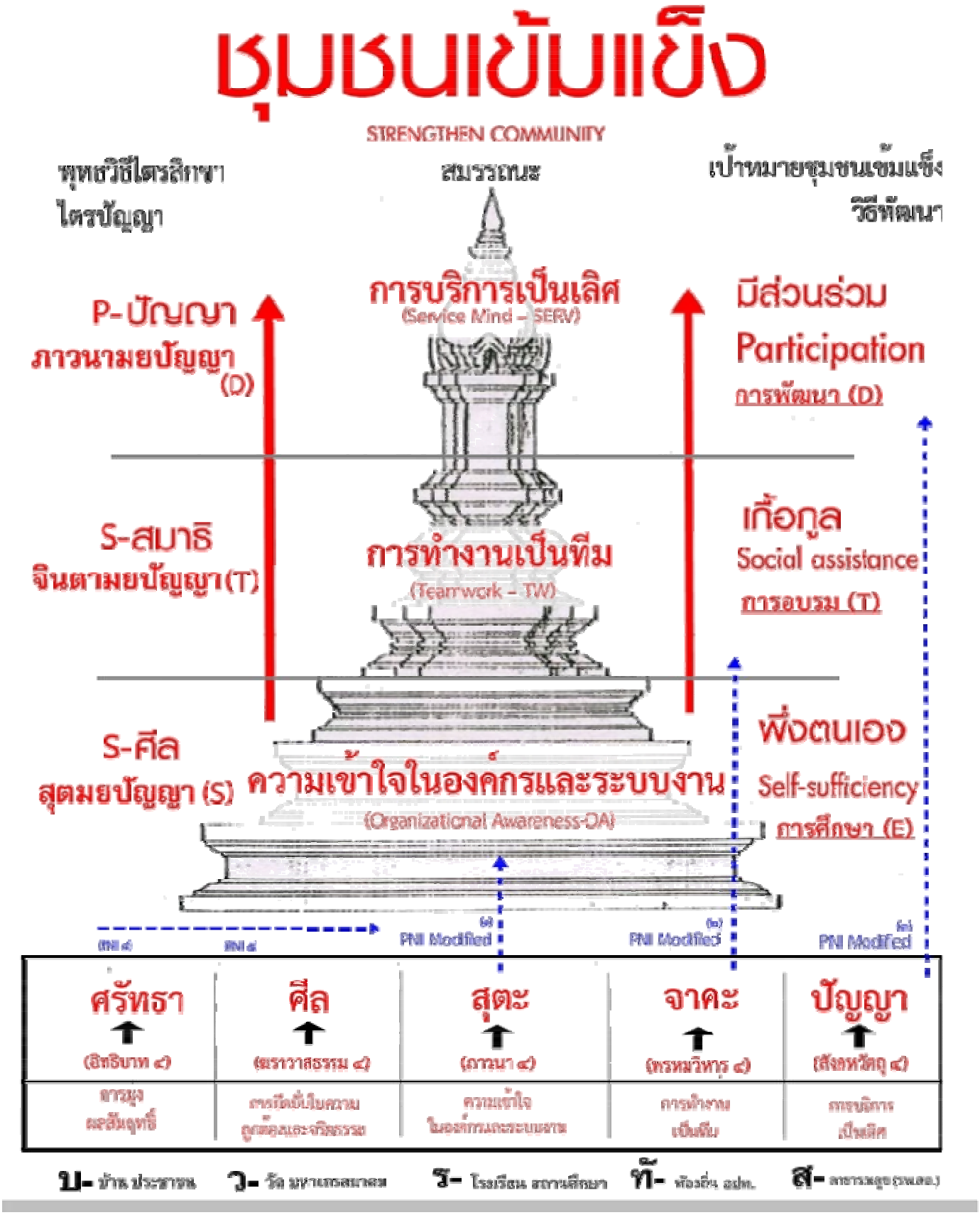
สมรรถนะหลักองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง	สมรรถนะย่อยของสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง	แนวทางการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง	ผู้รับผิดชอบ/ผู้มีส่วนพัฒนาสมรรถนะฯ
		๕.๑.๔ มีกลไกในการเข้าถึงความต้องการแสดงความเห็นของประชาชน (จาคะ)	ผู้บริหาร
	๕.๒ มุ่งเน้นการกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ ในการปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้	๕.๒.๑ มีการแจ้งให้ทุกส่วนทราบทิศทางการพัฒนาทั้งระยะสั้นและระยะยาว (สัจจะ)	ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน
		๕.๒.๒ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตรวจสอบได้ตลอดเวลา (ทมะ)	ผู้บริหาร
	๕.๓ มีระบบติดตามการนำข้อคิดเห็นในเชิงปรับปรุงพัฒนาของผู้มีส่วนได้เสีย ไปปรับปรุงแก้ไขฯ	๕.๓.๑ มีการรวบรวมข้อมูลและปัญหาสำคัญของท้องถิ่นที่มาจากการมีส่วนร่วมของประชาชนประกอบการจัดทำแผน (สัจจะ)	ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน
		๕.๓.๒ มีการนำผลการรับฟังข้อคิดเห็น ไปจัดทำบัญชีข้อเสนอแนะเพื่อติดตามความคืบหน้า (ทมะ)	ผู้บริหาร
		๕.๓.๓ มีผู้รับผิดชอบและระบบในการติดตามข้อคิดเห็น ที่รวดเร็วและตรวจสอบได้ (ขันติ)	ผู้บริหาร
		๕.๓.๔ มีคณะกรรมการพิจารณาข้อเสนอแนะ จัดทำข้อชี้แจง และแจ้งข้อมูลย้อนกลับ (จาคะ)	ผู้บริหาร
	๕.๔ มุ่งเน้นการปลูกจิตสำนึกด้านความขยันในการทำงาน ความตรงต่อเวลา และไม่เอาเปรียบผู้อื่น	๕.๔.๑ มีการจัดทำประกาศเผยแพร่มาตรฐานจริยธรรมของบุคลากร (สัจจะ)	ผู้บริหาร
		๕.๔.๒ มีระบบการตรวจสอบและประเมินผลภายหลังการประกาศเผยแพร่มาตรฐานจริยธรรม (ทมะ)	ผู้บริหาร
		๕.๔.๓ มีหลักสูตรการพัฒนาบุคลากรโดยใช้แนวทางปฏิบัติธรรมและศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา (ขันติ)	ผู้บริหาร
		๕.๔.๔ มีกิจกรรมอาสาสมัคร เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกการรับผิดชอบต่อสังคมแก่บุคลากรอย่างต่อเนื่องทุกเดือน (จาคะ)	ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน
	๕.๕ มุ่งเน้นธำรงความถูกต้องเพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์ของประชาชน แม้ในสถานการณ์ที่	๕.๕.๑ จัดทำค่านิยมองค์กรให้บุคลากรวางตัวเป็นกลางทางการเมืองทุกระดับ (สัจจะ)	ผู้บริหาร

ตารางที่ ๔.๓๐ แสดงสรุปแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ที่พึงประสงค์ (ต่อ)

สมรรถนะหลักองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง	สมรรถนะย่อยของสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง	แนวทางการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง	ผู้รับผิดชอบ/ผู้มีส่วนพัฒนาสมรรถนะฯ
	อาจเสี่ยงต่อความมั่นคงในตำแหน่งหน้าที่	๕.๕.๒ มีการยกย่องบุคลากรที่มีการตัดสินใจในหน้าที่ ด้วยความถูกต้อง โปร่งใส โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรใน อบต. ลงคะแนนเลือกในระบบปิด (จาคะ)	ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน

โดยผู้วิจัยได้ศึกษาถึงหลักการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล และหลักพุทธธรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง และได้ศึกษาสภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยรวบรวมข้อมูลจากการใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Methods Research) ทั้งเชิงคุณภาพ การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง จำนวน ๒๒รูปหรือคน และเทคนิคการสนทนากลุ่ม จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๒ รูปหรือคน โดยมีการศึกษาเชิงปริมาณ ด้วยการใช้แบบสอบถาม ๓๓๕ ชุด ควบคู่ไปกับการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อลดแนวโน้มความความลำเอียง (Bias) ของข้อมูล สร้างความมั่นใจในการใช้ได้ของผลที่ได้จากการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อยืนยันแนวทางพัฒนาสมรรถนะที่ศึกษาได้ และสามารถที่จะสนับสนุนให้ข้อมูลเชิงคุณภาพมีความถูกต้องน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้นทำให้การสร้างองค์ความรู้ขึ้นใหม่ จำเป็นต้องสร้างแนวทาง “ความรู้ขั้นต้นจากผลการวิจัยเชิงผสาน” เพื่อเป็นฐานในการต่อยอดไปสู่การสังเคราะห์สรุปสร้างองค์ความรู้แนวทางการพัฒนาในขั้นสุดท้ายตามลำดับ เพื่อให้ผลการวิจัยทุกประเด็น ทั้งเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ สามารถนำมาอธิบายเชื่อมโยงไปสู่องค์ความรู้ในขั้นสุดท้ายต่อไปได้ตามลำดับ

ดังนั้น ในขั้นต้น ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมข้อมูลประกอบการวิเคราะห์และสังเคราะห์รูปแบบความรู้จากผลการวิจัยเชิงผสาน เป็นการสรุปแนวทางการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรทั้ง ๕ ด้าน ในองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งตามแนวพระพุทธศาสนา โดยมุ่งเน้นตามความต้องการจำเป็นในปัจจุบัน จากผลการวิจัยเชิงผสาน ที่พบความต้องการจำเป็นในปัจจุบัน ๓ ด้าน คือ ด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงานด้านการทำงานเป็นทีม และด้านการบริการเป็นเลิศโดยผู้วิจัยได้บูรณาการทั้ง ๕ ด้าน เข้ากับหลักไตรสิกขา ๓ และปัญญา ๓ รวมถึงกรอบแนวคิดตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทั้ง ๓ ด้าน โดยใช้แนวทางการศึกษา อบรม และการพัฒนา เป็นแนวทางพื้นฐานในการพัฒนาบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ตามแนวพระพุทธศาสนา เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ แนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง จากผลการวิจัยเชิงผสาน ในเบื้องต้น ดังแสดงในแผนภาพที่ ๔.๖ เพื่อเป็นฐานในการต่อยอดสร้างองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย หรือโมเดลองค์ความรู้พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาดังแสดงในแผนภาพที่ ๔.๗ และ ๔.๘ ซึ่งเป็นองค์ความรู้สุดท้ายจากการวิจัยในครั้งนี้ ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๖ แสดงความรู้ที่ได้จากผลการวิจัยเชิงผสาน (แผนภาพขั้นต้น)
(จากการสังเคราะห์ของผู้วิจัย)

๔.๖ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

๑. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน	**กาย**	ปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้เอื้อต่อการเรียนรู้วิถีชุมชน, มีโครงสร้างการประสานงานกับชุมชนที่ดี, สนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นในการพัฒนางาน, สร้างค่านิยมที่ดีในการปฏิบัติงานตามวิถีพุทธ
	ศีล	สร้างระบบตัวชี้วัด, มีการส่งเสริมแรงจูงใจ, ออกแบบวิธีการปฏิบัติงานโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม, เคารพในบริบทประเพณีวัฒนธรรมนิยมของชุมชน
	จิต	สร้างการตระหนักรู้ต่อความเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี, มีการประเมินเยี่ยมและสรุปผลชุมชน, ส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคลากรที่รับผิดชอบงานชุมชนเข้มแข็ง
	ปัญญา	ส่งเสริมการศึกษาต่อหรือฝึกอบรมของบุคลากร, รู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยี, สร้างระบบการประเมินผลงานในเชิงบวก, สร้างค่านิยมการทำงานในเชิงบวก
๒. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม	**เมตตา**	กำหนดค่านิยมการทำงานแบบมีส่วนร่วม, มีค่านิยมองค์กรที่ชัดเจนเข้าใจง่าย, มีกิจกรรมสร้างความผูกพันกับชุมชน, จัดทำตัวชี้วัดบุคลากรที่สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น
	กรุณา	สร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้, ส่งเสริมรูปแบบทีมข้ามหน้าที่ชั่วคราวในการปฏิบัติงาน, ส่งเสริมการประชุมรูปแบบระดมความคิดเห็น, นำหลักพุทธธรรมไปกำหนดเป็นคติองค์กร
	มุทิตา	สร้างแรงจูงใจ, สร้างระบบประเมินรางวัลดีเด่นในระดับทีมงาน
	อุเบกขา	สร้างทักษะการสื่อสารที่ดี, ปลูกจิตสำนึกด้วยการกำหนดค่านิยมการทำงานเชิงบวก
๓. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการบริการเป็นเลิศ	**ทาน**	ใช้เทคนิคการจูงใจ, เทคนิคการเสริมแรง ส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคลากร, จัดฝึกอบรมการสร้างนวัตกรรม, วิเคราะห์ความต้องการพัฒนางานชุมชนเข้มแข็งจากทุกส่วนงานใน อบต.
	ปิยวาจา	กำหนดจุด one stop service, สร้างเครือข่ายการสื่อสารสองทางที่ทันสมัย, สร้างทำเนียบเครือข่ายชุมชน-ทำเนียบองค์กรชุมชน, สร้างระบบประเมินผลโดยเครือข่ายชุมชน, เน้นทักษะการประสานงาน
	อัตถจริยา	สร้างเครือข่ายภาคประชาชนมีส่วนร่วม, สร้างระบบติดตามผลการปฏิบัติงานโดยเครือข่ายมีส่วนร่วม, กำหนดทิศทางพัฒนาโดยใช้การศึกษาวิจัยอย่างเป็นระบบ เน้นการจัดลำดับความสำคัญ-ความพึงพอใจ
	สมานัตตตา	มุ่งเน้นความต่อเนื่องของแผน, มีระบบตรวจสอบปรับปรุงการปฏิบัติงานโดยมีส่วนร่วม, กำหนดนโยบายชุมชนเข้มแข็งในแผนพัฒนา, สร้างค่านิยมจิตใจใฝ่บริการ, ใช้วิธี swot เพื่อพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง
๔. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	**ฉันทะ**	วิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานภาพการพัฒนาทุกระยะการดำเนินงาน, มีคณะกรรมการประเมินผลโดยภาคส่วน, มีระบบรวบรวมข้อมูลปัญหาสำคัญของท้องถิ่นโดยชุมชนมีส่วนร่วม
	วิริยะ	จัดระบบข้อมูลปัญหาสำคัญของท้องถิ่นประกอบการจัดทำแผน, มีการรายงานผลการตรวจสอบในรูปแบบสื่อสารสองทาง two-way, สร้างระบบการลดขั้นตอนการปฏิบัติราชการ
	จิตตะ	จัดทำและปรับปรุงข้อมูลชุมชนอย่างสม่ำเสมอ, จัดผู้รับผิดชอบประสานงานด้านการตรวจสอบประเมินผลโดยเฉพาะ, มีระบบการรายงานที่ต่อเนื่องเป็นปัจจุบัน, มีการจัดตั้งศูนย์บริการร่วมในองค์กร
	วิมังสา	ใช้การประเมินความพึงพอใจผู้มีส่วนได้เสีย, กำหนดรูปแบบติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ, มีระบบกลั่นกรองข้อมูลย้อนกลับ Feedback ที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแผนงาน
๕. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม	**สัจจะ**	ประชาสัมพันธ์แจ้งผลการปฏิบัติงานเพื่อความโปร่งใส, นำข้อมูลจากชุมชนประกอบการจัดทำแผน, จัดทำมาตรฐานจริยธรรม, จัดทำค่านิยมองค์กรให้บุคลากรวางตัวเป็นกลางทางการเมืองทุกระดับ
	ทมะ	จัดทำกล่องรับข้อเสนอแนะ-หนังสือตอบกลับรายบุคคล, จัดทำบัญชีข้อคิดเห็นเพื่อติดตามความคืบหน้าให้แก่ประชาชน, มีระบบการตรวจสอบและประเมินผลภายหลังการประกาศเผยแพร่มาตรฐานจริยธรรม
	ขันติ	จัดทำระบบ-มีผู้รับผิดชอบการรายงานผลข้อเสนอแนะของประชาชนที่รวดเร็วและตรวจสอบได้, มีการพัฒนาบุคลากรโดยใช้แนวทางปฏิบัติธรรมและศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา
	จาคะ	จัดคณะกรรมการพิจารณาข้อเสนอแนะและชี้แจงข้อมูลย้อนกลับ, มีกิจกรรมอาสาสมัครรับผิดชอบต่อสังคมอย่างต่อเนื่องทุกเดือน, จัดทำรางวัลยกย่องบุคลากรที่มีศีลธรรมโดยลงคะแนนเลือกในระบบปิด

แผนภาพที่ ๔.๗ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากแผนภาพที่ ๔.๕ ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์รูปแบบองค์ความรู้ที่ได้จากผลการวิจัยเชิงผสาน แนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ดังกล่าวข้าวต้น สามารถอธิบายได้ดังนี้

๑. แนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะ ด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน

พบหลักธรรมที่สามารถบูรณาการเข้ากับการพัฒนาสมรรถนะเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งในประเด็นดังกล่าว คือ หลักพุทธธรรมภาวนา ๔ ประกอบด้วย

๑) ด้านกายภาวนา ใช้วิธีปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้เอื้อต่อการเรียนรู้วิถีชุมชน, มีโครงสร้างการประสานงานกับชุมขนที่ดี, สนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นในการพัฒนางาน, สร้างค่านิยมที่ดีในการปฏิบัติงานตามวิถีพุทธโดยใช้หลักพุทธธรรมภาวนา ๔ ข้อกายภาวนา และไตรสิกขาสาม ด้านศีล และสุตมยปัญญา ในการพัฒนาเพื่อให้เกิดความเข้าใจในองค์การและระบบงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งให้ประสบผลสัมฤทธิ์

๒) ด้านศีลภาวนา ใช้วิธีการสร้างระบบตัวชี้วัด, มีการส่งเสริมแรงจูงใจ, ออกแบบวิธีการปฏิบัติงานโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม, เคารพในบริบทประเพณีวัฒนธรรมนิยมของชุมชน โดยใช้หลักพุทธธรรมภาวนา ๔ ข้อศีลภาวนา และไตรสิกขาสาม ด้านศีล และสุตมยปัญญา ในการพัฒนาเพื่อให้เกิดความเข้าใจในองค์การและระบบงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งให้ประสบผลสัมฤทธิ์

๓) ด้านจิตภาวนา ใช้วิธีสร้างการตระหนักรู้ต่อความเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี, มีการประเมินเยี่ยมและสรุปผลชุมชน, ส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคลากรที่รับผิดชอบงานชุมชนเข้มแข็งโดยใช้หลักพุทธธรรมภาวนา ๔ ข้อจิตภาวนา และไตรสิกขาสาม ด้านสมาธิ และจินตามยปัญญา ในการพัฒนาเพื่อให้เกิดความเข้าใจในองค์การและระบบงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งให้ประสบผลสัมฤทธิ์

๔) ด้านปัญญาภาวนา ใช้ส่งเสริมการศึกษาต่อหรือฝึกอบรมของบุคลากร, รู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยี, สร้างระบบการประเมินผลงานในเชิงบวก, สร้างค่านิยมการทำงานในเชิงบวก โดยใช้หลักพุทธธรรมภาวนา ๔ ข้อปัญญาภาวนา และไตรสิกขาสาม ด้านปัญญา และภาวนามยปัญญา ในการพัฒนาเพื่อให้เกิดความเข้าใจในองค์การและระบบงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งให้ประสบผลสัมฤทธิ์

๒. แนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะ ด้านการทำงานเป็นทีม

พบหลักธรรมที่สามารถบูรณาการเข้ากับการพัฒนาสมรรถนะเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งในประเด็นดังกล่าว คือ หลักพุทธธรรมพรหมวิหาร ๔ ประกอบด้วย

๑) ด้านเมตตาพรหมวิหาร ใช้วิธีกำหนดค่านิยมการทำงานแบบมีส่วนร่วม, มีค่านิยมองค์กรที่ชัดเจนเข้าใจง่าย, มีกิจกรรมสร้างความผูกพันกับชุมชน, จัดทำตัวชี้วัดบุคลากรที่สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น โดยใช้หลักพุทธธรรมพรหมวิหาร ๔ ข้อเมตตาพรหมวิหาร และไตรสิกขาสาม ด้านศีล และสุตมยปัญญา ในการพัฒนาเพื่อให้เกิดการทำงานเป็นทีมในองค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งให้ประสบผลสัมฤทธิ์

๒) ด้านกรุณาพรหมวิหาร ใช้วิธีสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้, ส่งเสริมรูปแบบทีมข้ามหน้าที่ชั่วคราวในการปฏิบัติงาน, ส่งเสริมการประชุมรูปแบบระดมความคิดเห็น, นำหลักพุทธธรรมไปกำหนดเป็นคติองค์กรโดยใช้หลักพุทธธรรมพรหมวิหาร ๔ ข้อกรุณาพรหมวิหาร และไตรสิกขาสาม ด้านปัญญา และภาวนามยปัญญา ในการพัฒนาเพื่อให้เกิดการทำงานเป็นทีมในองค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งให้ประสบผลสัมฤทธิ์

๓) ด้านมุทิตาพรหมวิหาร ใช้วิธีสร้างแรงจูงใจ, สร้างระบบประเมินรางวัลดีเด่นในระดับทีมงานโดยใช้หลักพุทธธรรมพรหมวิหาร ๔ ข้อมุทิตาพรหมวิหาร และไตรสิกขาสาม ด้านสมาธิ และจินตามยปัญญา ในการพัฒนาเพื่อให้เกิดการทำงานเป็นทีมในองค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งให้ประสบผลสัมฤทธิ์

๔) ด้านอุเบกขาพรหมวิหาร ใช้วิธีสร้างทักษะการสื่อสารที่ดี, ปลูกจิตสำนึกด้วยการกำหนดค่านิยมการทำงานเชิงบวก โดยใช้หลักพุทธธรรมพรหมวิหาร ๔ ข้ออุเบกขาพรหมวิหาร และไตรสิกขาสาม ด้านสมาธิ และจินตามยปัญญา ในการพัฒนาเพื่อให้เกิดการทำงานเป็นทีมในองค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งให้ประสบผลสัมฤทธิ์

๓. แนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะ ด้านการบริการเป็นเลิศ

พบหลักธรรมที่สามารถบูรณาการเข้ากับการพัฒนาสมรรถนะเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งในประเด็นดังกล่าว คือ หลักพุทธธรรมสังคหวัตถุ ๔ ประกอบด้วย

๑) ด้านทาน ใช้เทคนิคการจูงใจ, เทคนิคการเสริมแรง ส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคลากร, จัดฝึกอบรมการสร้างนวัตกรรม, วิเคราะห์ความต้องการพัฒนางานชุมชนเข้มแข็งจากทุกส่วนงานใน อบต. โดยใช้หลักพุทธธรรมสังคหวัตถุ ๔ ข้อทาน และไตรสิกขาสาม ด้านศีล และสุตมยปัญญา ในการพัฒนาเพื่อให้เกิดการบริการเป็นเลิศในองค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งให้ประสบผลสัมฤทธิ์

๒) ด้านปิยวาจา ใช้วิธีกำหนดจุด one stop service, สร้างเครือข่ายการสื่อสารสองทางที่ทันสมัย, สร้างทำเนียบเครือข่ายชุมชน-ทำเนียบองค์กรชุมชน, สร้างระบบประเมินผลโดยเครือข่ายชุมชน, เน้นทักษะการประสานงาน โดยใช้หลักพุทธธรรมสังคหวัตถุ ๔ ข้อปิยวาจา และไตรสิกขาสาม ด้านสมาธิ และจินตามยปัญญา ในการพัฒนาเพื่อให้เกิดการบริการเป็นเลิศในองค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งให้ประสบผลสัมฤทธิ์

๓) ด้านอัตถจริยา ใช้วิธีสร้างเครือข่ายภาคประชาชนมีส่วนร่วม, สร้างระบบติดตามผลการปฏิบัติงานโดยเครือข่ายมีส่วนร่วม, กำหนดทิศทางพัฒนาโดยใช้การศึกษาวิจัยอย่างเป็นระบบ เน้นการจัดลำดับความสำคัญ-ความพึงพอใจ โดยใช้หลักพุทธธรรมสังคหวัตถุ ๔ ข้ออัตถจริยา และไตรสิกขาสาม ด้านสมาธิ และจินตามยปัญญา ในการพัฒนาเพื่อให้เกิดการบริการเป็นเลิศในองค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งให้ประสบผลสัมฤทธิ์

๔) ด้านสมานัตตตา ใช้วิธีสร้างให้เกิดความมุ่งเน้นความต่อเนื่องของแผนโดยจัดให้มีระบบตรวจสอบปรับปรุงการปฏิบัติงานโดยมีส่วนร่วม, กำหนดนโยบายชุมชนเข้มแข็งในแผนพัฒนา, สร้างค่านิยมจิตใจใฝ่บริการ, ใช้วิธี swot เพื่อพัฒนางานอย่างต่อเนื่องโดยใช้หลักพุทธธรรมสังคหวัตถุ ๔ สมานัตตตา และไตรสิกขาสาม ด้านปัญญา และภาวนามยปัญญา ในการพัฒนาเพื่อให้เกิดการ

บริการเป็นเลิศในองค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งให้ประสบผลสัมฤทธิ์

๔. แนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์

พบหลักธรรมที่สามารถบูรณาการเข้ากับการพัฒนาสมรรถนะเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งในประเด็นดังกล่าว คือ หลักพุทธธรรมอิทธิบาท ๔ ประกอบด้วย

๑) ด้านฉันทะ ใช้เทคนิควิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานภาพการพัฒนาทุกระยะการดำเนินงาน, มีคณะกรรมการประเมินผลโดยภาคส่วน, มีระบบรวบรวมข้อมูลปัญหาสำคัญของท้องถิ่นโดยชุมชนมีส่วนร่วม โดยใช้หลักพุทธธรรมอิทธิบาท ๔ ข้อฉันทะ และไตรสิกขาสาม ด้านสมาธิ และจินตามยปัญญา ในการพัฒนาเพื่อให้เกิดการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในองค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งให้ประสบผลสัมฤทธิ์อย่างมีมาตรฐานสูง

๒) ด้านวิริยะ ใช้การจัดระบบข้อมูลปัญหาสำคัญของท้องถิ่นประกอบการจัดทำแผน, มีการรายงานผลการตรวจสอบในรูปแบบสื่อสารสองทาง two-way, สร้างระบบการลดขั้นตอนการปฏิบัติราชการ โดยใช้หลักพุทธธรรมอิทธิบาท ๔ ข้อวิริยะ และไตรสิกขาสาม ด้านสมาธิ และจินตามยปัญญา ในการพัฒนาเพื่อให้เกิดการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในองค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งให้ประสบผลสัมฤทธิ์อย่างมีมาตรฐานสูง

๓) ด้านจิตตะ ใช้การจัดทำและปรับปรุงข้อมูลชุมชนอย่างสม่ำเสมอ, จัดผู้รับผิดชอบประสานงานด้านการตรวจสอบประเมินผลโดยเฉพาะ, มีระบบการรายงานที่ต่อเนื่องเป็นปัจจุบัน, มีการจัดตั้งศูนย์บริการร่วมในองค์กร โดยจากความหมายในองค์ประกอบดังกล่าวตามผลการวิจัย จึงพิจารณาใช้หลักพุทธธรรมอิทธิบาท ๔ ข้อจิตตะ และไตรสิกขาสาม ด้านศีล คืออริยมรรคข้อสัมมากัมมันตะ และสุตมยปัญญา ในการพัฒนาเพื่อให้เกิดการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในองค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งให้ประสบผลสัมฤทธิ์อย่างมีมาตรฐานสูง

๔) ด้านวิมังสา ใช้การประเมินความพึงพอใจผู้มีส่วนได้เสีย, กำหนดรูปแบบติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ, มีระบบกลั่นกรองข้อมูลย้อนกลับ Feedback ที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแผนงาน โดยใช้หลักพุทธธรรมอิทธิบาท ๔ ข้อวิมังสา และไตรสิกขาสาม ด้านปัญญา คืออริยมรรคข้อสัมมาสังกัปปะ และภาวนามยปัญญา ในการพัฒนาเพื่อให้เกิดการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในองค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งให้ประสบผลสัมฤทธิ์อย่างมีมาตรฐานสูง

๕. แนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะ ด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม

พบหลักธรรมที่สามารถบูรณาการเข้ากับการพัฒนาสมรรถนะเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งในประเด็นดังกล่าว คือ หลักพุทธธรรมฆราวาสธรรม ๔ ประกอบด้วย

๑) ด้านสัจจะ ใช้เทคนิคประชาสัมพันธ์แจ้งผลการปฏิบัติงานเพื่อเสริมสร้างความโปร่งใส, นำข้อมูลจากชุมชนประกอบการจัดทำแผน, จัดทำมาตรฐานจริยธรรม, จัดทำค่านิยมองค์กรให้บุคลากรวางตัวเป็นกลางทางการเมืองทุกระดับ โดยใช้หลักพุทธธรรมฆราวาสธรรม ๔ ข้อสัจจะ และไตรสิกขาสาม ด้านศีล คืออริยมรรคข้อสัมมาอาชีวะ และสุตมยปัญญา ในการพัฒนาเพื่อให้เกิดการยึด

มั่นในความถูกต้องและจริยธรรมในองค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งให้มีมาตรฐานสูง

๒) ด้านทมะ ใช้การจัดทำกล่องรับข้อเสนอแนะ และจัดทำหนังสือตอบกลับรายบุคคล เพื่อสร้างความโปร่งใส, จัดทำบัญชีข้อคิดเห็นเพื่อติดตามความคืบหน้าให้แก่ประชาชน, มีระบบการตรวจสอบและประเมินผลภายหลังการประกาศเผยแพร่มาตรฐานจริยธรรม โดยใช้หลักพุทธธรรมฆราวาสธรรม ๔ ข้อทมะ คือความข่มใจ และไตรสิกขาสาม ด้านศีล คืออริยมรรคข้อสัมมากัมมันตะ และสุตมยปัญญา ในการพัฒนาเพื่อให้เกิดการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรมในองค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งให้มีมาตรฐานสูง

๓) ด้านขันติ ใช้การจัดทำระบบ และจัดให้มีผู้รับผิดชอบการรายงานผลข้อเสนอแนะของประชาชนที่รวดเร็วและตรวจสอบได้, มีการพัฒนาบุคลากรโดยใช้แนวทางปฏิบัติธรรมและศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยใช้หลักพุทธธรรมฆราวาสธรรม ๔ ข้อขันติ และไตรสิกขาสาม ด้านสมาธิ คืออริยมรรคข้อสัมมากัมมันตะ และจินตามยปัญญา ในการพัฒนาเพื่อให้เกิดการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรมในองค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งให้มีมาตรฐานสูง

๔) ด้านจาคะ ใช้การจัดให้มีคณะกรรมการพิจารณาข้อเสนอแนะและชี้แจงข้อมูลย้อนกลับ, มีกิจกรรมอาสาสมัครรับผิดชอบต่อสังคมอย่างต่อเนื่องทุกเดือน, จัดทำรางวัลยกย่องบุคลากรที่มีศีลธรรมโดยลงคะแนนเลือกในระบบปิด โดยใช้หลักพุทธธรรมฆราวาสธรรม ๔ ข้อจาคะ และไตรสิกขาสาม ด้านศีล คืออริยมรรคข้อสัมมากัมมันตะ และจินตามยปัญญา ในการพัฒนาเพื่อให้เกิดการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรมในองค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งให้มีมาตรฐานสูง

โดยแนวทางพุทธบูรณาการดังกล่าว เป็นผลจากแผนภาพที่ ๔.๖ หรือแผนภาพขั้นต้น ซึ่งผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์รูปแบบความรู้ที่ได้จากผลการวิจัยเชิงผสาน แนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ในขั้นต้น โดยมุ่งเน้นตามความต้องการจำเป็นในปัจจุบัน จากผลการวิจัยเชิงผสาน ที่พบความต้องการจำเป็นในปัจจุบัน ๓ ด้าน คือ ด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงานด้านการทำงานเป็นทีม และด้านการบริการเป็นเลิศโดยผู้วิจัยได้บูรณาการทั้ง ๕ ด้าน เข้ากับหลักไตรสิกขา ๓ และปัญญา ๓ ทำให้เกิดความรู้ขั้นต้นในรูปของสมการ A5x (SSP + STD) + (ETD+OTS) = SSP ตามแผนภาพที่ ๔.๖ และต่อยอดสู่องค์ความรู้ดังปรากฏในแผนภาพที่ ๔.๗

จากสมการแผนภาพขั้นต้นดังกล่าวตามแผนภาพที่ ๔.๖ แสดงให้เห็นถึงแนวทางการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ตามแนวพระพุทธศาสนา ซึ่งมีองค์ประกอบ คือ การพัฒนาจะต้องเริ่มจากฐานรากอันมั่นคงขององค์การและองคาพยพทั้งหมด ในที่นี้ได้แสดงสัญญะรูปฐานของพระเจดีย์ในทางพระพุทธศาสนา กล่าวคือพระเจดีย์จะดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง ต้องเริ่มจากฐานที่แข็งแกร่ง อุปมาดุจองค์การบริหารส่วนตำบล ที่จะสามารถสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนได้ ต้องอาศัยฐานที่มั่นคง คือการมี **หลักอารยวัฒิ ๕ ประการ** คือหลักพื้นฐานในการพัฒนาสร้างสรรค์อารยธรรมของมนุษย์ในทางพระพุทธศาสนา คือ A5 (Arayavadhi5) ซึ่งประกอบด้วย

๑) ศรัทธา (Confidence) การมีความเชื่อมั่นในเป้าหมายของการเป็นภาคส่วนในการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เพื่อการพัฒนาตนเองให้มีความสามารถและมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน

๒) ศีล (morality) มีมาตรฐานการปฏิบัติงานที่อยู่บนความถูกต้อง และบนพื้นฐานของคุณธรรมจริยธรรม โดยมุ่งประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน เพื่อรักษาศักดิ์ศรีของอาชีพและความเป็นมนุษย์ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการสนับสนุนผลักดันให้ภารกิจในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

๓) สุตะ (learning) มีการศึกษาเรียนรู้ รวมถึงรู้จักค้นคว้าหาความรู้ตามระบบของงานและองค์กร เพื่อนำมารวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ พัฒนา ปรับปรุง ประยุกต์ใช้ความรู้เชิงวิชาการและเทคโนโลยีต่างๆเข้ากับการปฏิบัติงานในการสนับสนุนผลักดันให้ภารกิจในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

๔) จาคะ (liberality) มีการเสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ สามารถจูงใจผู้ร่วมงาน หรือสื่อสารให้องค์กรเกิดการขับเคลื่อนสู่เป้าหมายอย่างราบรื่นและเต็มประสิทธิภาพมีความสามารถในการขจัดความขัดแย้งได้อย่างเหมาะสม ภายใต้วิธีคิดในการเป็นผู้ให้ และมีทักษะสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างสร้างสรรค์

๕) ปัญญา (wisdom) มีปัญญารอบรู้ สามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการพัฒนางานด้วยความตั้งใจและความพยายามของตนในการให้บริการที่ดี เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ร่วมงานตลอดจนภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนผลักดันให้ภารกิจในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีผลสัมฤทธิ์

หลักพุทธธรรมอารยวัฒิ ๕ ดังกล่าวมานี้ เป็นฐานสำคัญในการริเริ่มการพัฒนาทั้งปวงของอารยชนตามมณฑลทรรศน์ของพระพุทธศาสนา ซึ่งสามารถนำไปบูรณาการเข้ากับสมรรถนะหลักทั้ง ๕ ด้าน ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๑๐๐๘/ว ๒๗ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๒ และตามบัญชีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็น แนบท้ายประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๔) ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ และเป็นแกนของการประยุกต์หลักพุทธธรรมพื้นฐานทั้ง ๕ สำหรับประเด็นสมรรถนะย่อยในแต่ละประเด็นสมรรถนะ

จากผลการวิจัยในพื้นที่ ๕ จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง พบว่า ในปัจจุบัน จากสมรรถนะหลักทั้ง ๕ ด้าน **มีความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนา ๓ ประเด็นสมรรถนะ** คือ ความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness-O) การทำงานเป็นทีม (Teamwork – T) และการบริการเป็นเลิศ (Service Mind – S) ก่อรูปเป็นแนวทางพัฒนาใน **ทรรศนะปัทมเจดีย์** หรือเจดีย์ดอกบัวตูม ซึ่งเป็นวิถีวัฒนธรรมอัตลักษณ์อาณาจักรสุโขทัยโบราณ และเคยปรากฏอยู่ในพื้นที่ ๕ จังหวัดภาคเหนือตอนล่างที่เป็นพื้นที่ในการวิจัย จากฐานรากอารยวัฒิ ๕ ในทุกประเด็นมิติสมรรถนะหลัก สู่การพัฒนามุ่งเป้าเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง การแสวงหาแนวทางการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งทั้ง ๓ ด้าน ตามกรอบแนวคิดตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทั้ง ๓ ด้านในงานวิจัยนี้ จึงได้จัดเรียงตามลำดับความต้องการจำเป็นตามผลการวิจัย ทำให้ผู้วิจัยได้มุ่งเน้นอธิบายในกรอบ ๓ ประเด็นสมรรถนะหลัก

ที่มีความต้องการจำเป็นและต้องได้รับการพัฒนาตามผลการวิจัยเชิงประจักษ์ ดังแผนภาพที่ ๔.๖ แต่อย่างไรก็ดี ผู้วิจัยก็ได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะอีก ๒ ด้าน ที่ปรากฏระดับความต้องการจำเป็นไว้ด้วย เนื่องจากสมรรถนะที่เหลือ คือ สมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ และสมรรถนะด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม ต่างก็มีความจำเป็นในการพัฒนาเช่นเดียวกัน โดยผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางพัฒนาครบทั้ง ๕ ด้านสมรรถนะ ดังแสดงแล้วในแผนภาพที่ ๔.๗

เมื่อพิจารณาจากแผนภาพความรู้ที่ได้จากผลการวิจัยเชิงผสานถัดมา ดังแผนภาพที่ ๔.๖ ในชั้นฐานปัทม์จรดยอดเจดีย์ฝั่งซ้าย คือ นิยามมณฑลทรรศน์การพัฒนาตามแนวพุทธธรรมที่ได้จากผลการวิจัยเชิงประจักษ์ คือ **พุทธวิธีไตรสิกขา** และ**ไตรปัญญา** โดยหลักไตรสิกขา ได้แก่

๑) ศีล (Sila - S) หรือ **อธิศีลสิกขา** เป็นการยึดถือหลักปฏิบัติตนขั้นพื้นฐานในทางพระพุทธศาสนา ด้วยฐานกาย เพื่อควบคุมความประพฤติทางกายและวาจาของตนให้ตั้งอยู่ในความดีงามมีความปกติสุข เพื่อประโยชน์ขั้นพื้นฐานคือความสุขและไม่เบียดเบียนกันในสังคม และเป็นหลักการพื้นฐานสำหรับการต่อยอดเพื่อก้าวขึ้นสู่การพัฒนาตนเองและสังคมโดยส่วนรวม

๒) สมาธิ (Samadhi - S) หรือ **อธิจิตตสิกขา** เป็นการฝึกอบรมจิตใจของตนให้มีศักยภาพเอื้อต่อการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ ด้วยฐานใจ และเกื้อกูลต่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีสติ และสามารถทำให้เกิดความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างลุ่มลึกเพื่อสร้างการพัฒนาตนและสังคมไปพร้อมกัน

๓) ปัญญา (Panya - P) หรือ **อธิปัญญาสิกขา** เป็นการพัฒนาตนเองอย่างสูงสุด จากฐานคิด ในการสามารถประมวลจำแนกองค์ความรู้ให้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจนในประเด็นปัญหาและวิธีการพัฒนา ทั้งในแง่ของการพิจารณาส่วนดี ส่วนเสีย และสามารถค้นพบนิสสรณะ หรือทางออกของการแก้ปัญหาของชุมชนได้อย่างเป็นนวัตกรรมและเกิดประสิทธิผลทั้งต่อตนเองและสังคมโดยรวม

หลักพุทธธรรมไตรสิกขา ดังกล่าวมานี้ สามารถบูรณาการเข้ากับหลักปัญญา ๓ สุตมยปัญญา, จินตามยปัญญา และภาวนามยปัญญา โดยหลักปัญญา ๓ หรือไตรปัญญาเพื่อการพัฒนาสมรรถนะได้แก่

๑) สุตมยปัญญา (Study – S) เป็นวิธีฝึกฝนเพื่อให้เกิดปัญญาในขั้นต้น คือการสร้างปัญญาให้เกิดขึ้นภายใต้แนวคิด “สุต” หรือ Study ได้แก่การศึกษาเรียนรู้อย่างเป็นระบบจากภายนอก ทั้งในรูปแบบการศึกษาดูงาน การเรียนรู้ การทดสอบ หรือการใช้ Benchmarking ด้วยกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และแลกเปลี่ยนวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (best practices) เพื่อสร้างความเข้าใจในองค์การและระบบงานให้เกิดขึ้นในฐานะผู้ปฏิบัติงาน และในส่วนของชุมชนก็สามารถใช้วิธีดังกล่าว เพื่อเรียนรู้ในการพึ่งตนเองได้ในฐานะการเปรียบเทียบ โดยศึกษาจากประสบการณ์ตรงของชุมชนอื่น แล้วนำมาประยุกต์ให้เหมาะสม

๒) จินตามยปัญญา (Thought out – T) เป็นการสร้างปัญญาความเข้าใจที่ถูกต้องให้เกิดขึ้นในองค์กรหรือชุมชน ผ่านกระบวนการเพื่อให้เกิดการพิจารณาใคร่ครวญอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน ซึ่งต่อยอดจากการมีสุตมยปัญญาที่ดี และเรียนรู้วิธีการปฏิบัติที่ดีจากองค์กรหรือชุมชนอื่นเพื่อนำมาปรับปรุงองค์กรหรือชุมชนของตนเอง

๓) ภาวนามยปัญญา (Development – D) เป็นการสร้างปัญญาจากภายในด้วยความเข้าใจลึกซึ้งจากฐานภายนอกสู่ภายใน ซึ่งเป็นการประมวลแยกแยะอย่างเป็นระบบถูกต้องตรงต่อปัญหาและความต้องการ จนสามารถคิดค้นหาวิธีและเกิดนวัตกรรมใหม่ในการพัฒนา ที่นำให้องค์กรสู่

ความเป็นเลิศประสบผลสำเร็จในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ที่ทำให้ชุมชนรู้สึกเป็นเจ้าของในการพัฒนาจนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนร่วมกันในทุกระดับ

หลักพุทธธรรมปัญญา ๓ ดังกล่าวมานี้ สามารถประยุกต์สร้างคำอธิบาย และต่อยอดไปสู่การพัฒนาอย่างเป็นระบบได้ โดยพิจารณาจากชั้นฐานปัทม์จรดยอดเจดีย์ฝั่งขวา คือ **วิธีพัฒนาแบบโลกวิสัย** และ **สมรรถนะหลัก** คือกระบวนการหรือวิธีการพัฒนาใน ๓ ด้าน คือ การศึกษา (Education - E) , การอบรม (Training - T) และการพัฒนา (Development - D) บูรณาการกับหลักสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งที่พึงประสงค์ ทั้ง ๓ ด้าน คือความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness-O) การทำงานเป็นทีม (Teamwork – T) และการบริการเป็นเลิศ (Service Mind – S)

เพื่อให้เกิด **เป้าหมายความเข้มแข็งของชุมชน** ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ๓ ด้าน คือ การพึ่งตนเอง S (Self-sufficiency) การเกื้อกูล S (Social assistance) และการมีส่วนร่วม P (Participation) ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดของการวิจัยในครั้งนี้ซึ่งเป้าหมายความเข้มแข็งของชุมชนดังกล่าว สามารถบูรณาการกับหลักพุทธธรรม หลักไตรสิกขา และหลักไตรปัญญา คือ

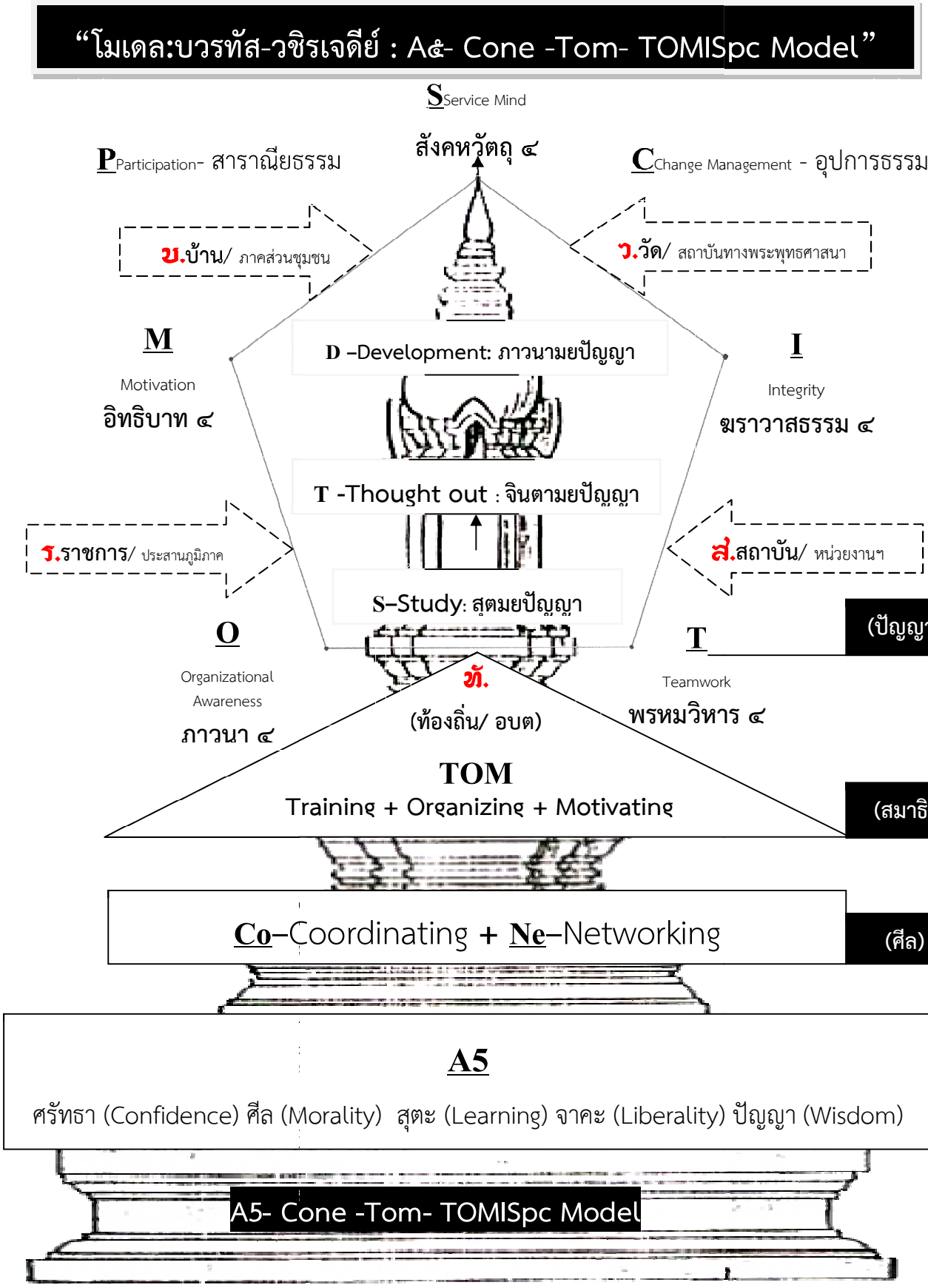
การพึ่งตนเอง อยู่ในชั้น **ฐานปัทม์** ขององค์เจดีย์ หรือฐานเขียง ๓ ชั้น ตามนิยามศัพท์ในทางสถาปัตยกรรมแบบสุโขทัย เป็นพื้นฐานชุมชนที่สามารถมีการพึ่งพาตัวเองได้ทั้งในเชิงเศรษฐกิจและสังคม คือการมีความเข้มแข็งในเชิงกายภาพ ได้แก่ ศีล (Sila - S) สามารถใช้วิธีการพัฒนาบุคลากรตามแนวโลกวิสัยคือ การศึกษา (Education - E) บูรณาการกับหลักพุทธธรรม สุตมยปัญญา (Study – S) เป็นการพัฒนาเพื่อเสริมสร้าง “สุตะ” เพื่อพัฒนาสมรรถนะความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness-O) โดยใช้หลักภาวนา ๔

การเกื้อกูล อยู่ในชั้น **บัวกลุ่ม** หรือชั้นแว่นฟ้า ตามนิยามศัพท์ในทางสถาปัตยกรรมแบบสุโขทัย เป็นแกนของชุมชนในลำดับถัดมา ที่พัฒนาต่อยอดจากฐานชุมชนพึ่งพาตัวเอง ให้เป็นการที่ชุมชนยกระดับและมีความมั่นคงทั้งในเชิงกายภาพ-จิตภาพ และสามารถเป็นแกนหลักในการเอื้อเฟื้อช่วยเหลือกันได้ทั้งในเชิงเศรษฐกิจและสังคม หลักธรรมหลักที่ใช้ในการอธิบายนิยามการเกื้อกูลนี้ ได้แก่ สมาธิ (Samadhi - S) และสามารถใช้วิธีการพัฒนาบุคลากรตามแนวโลกวิสัยคือ การอบรม (Training - T) บูรณาการกับหลักพุทธธรรม จินตามยปัญญา (Thought out – T) เป็นการพัฒนาเพื่อเสริมสร้าง “จาคะ” ธรรมะสำหรับพัฒนาสมรรถนะ การทำงานเป็นทีม (Teamwork – T) โดยใช้หลักพรหมวิหาร ๔

การมีส่วนร่วม อยู่ในชั้นยอดเจดีย์ หรือชั้น **ดอกบัวตูม** เป็นวิถีแห่งปัญญาของชุมชนในลำดับสูงสุด ที่พัฒนาต่อยอดจากแกนอันมั่นคงชุมชนเกื้อกูล ทั้งกายภาพ-จิตภาพ ขึ้นสู่การเป็นเจดีย์ยอดดอกบัวตูม ตามนิยามศัพท์ในทางสถาปัตยกรรมแบบสุโขทัย ในพื้นที่ ๕ จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ที่มีความหมายแปลว่ารุ่งอรุณแห่งความสุข คือการมีศักยภาพภายใน มีสมรรถนะพร้อมที่จะเบิกบานเป็นความเข้มแข็งสร้างความสุขความเจริญมั่นคงให้แก่ชุมชน ด้วย “ปัญญาภาวะ” ที่ทุกฝ่ายในชุมชนมีจิตใจใฝ่พัฒนา มีความสามัคคี และสามารถเป็นภาคส่วนนำหลักในการมีส่วนร่วม เพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนในทุกด้านได้ทั้งในเชิงเศรษฐกิจและสังคมหลักธรรมหลักที่ใช้ในการอธิบายนิยามการมีส่วนร่วมนี้ ได้แก่ ปัญญา (Panya - P) และสามารถใช้วิธีการพัฒนาบุคลากรตามแนวโลก

วิสัย คือการพัฒนา (Development - D) บูรณาการกับหลักพุทธธรรมภาวนามยปัญญา (Development – D) เป็นการพัฒนาเพื่อเสริมสร้าง “ปัญญา” ธรรมะนำสำหรับพัฒนาสมรรถนะ เพื่อให้เกิด การบริการเป็นเลิศ (Service Mind – S) โดยใช้หลักสังคหวัตถุ ๔นั่นเอง

จากการวิเคราะห์สมการเบื้องต้นจากผลการวิจัย A5x (SSP + STD) + (ETD+OTS) = SSP รูปแบบความรู้ที่ได้จากผลการวิจัยเชิงผสานแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ในขั้นต้นดังอธิบายดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยจึงสามารถสรุปสังเคราะห์ สร้างโมเดลองค์ความรู้ใหม่ หรือ **synthesis model “พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง”** โดยบูรณาการจากฐานของผลการวิจัยเชิงผสาน ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ และต่อยอดสร้างโมเดลรูปแบบองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย (โมเดลองค์ความรู้) ในขั้นสุดท้าย ในชื่อโมเดลที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นว่า **บวรทัส-วชิรเจดีย์ : A5- Cone -Tom- TOMISpc Model** ดังปรากฏในแผนภาพที่ ๔.๘

แผนภาพที่ ๔.๘ โมเดลบวรทัส-วชิรเจดีย์ A5- Cone -Tom- TOMISpc Model
(จากการสังเคราะห์ของผู้วิจัย)

จากแผนภาพที่ ๔.๘ โมเดลองค์ความรู้ดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงแนวทางการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ตามแนวพระพุทธศาสนา ซึ่งยังคงต้องมีองค์ประกอบ คือ ฐานรากอันมั่นคง ได้แก่ **หลักอารยวัฒิ ๕ ประการ** บูรณาการสอดคล้องกับสมรรถนะหลักทั้ง ๕ ด้าน ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๑๐๐๘/ว ๒๗ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๒ และตามบัญชีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็น แนบท้ายประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๔) ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ เพื่อเป็น **ธรรมะแกนฐานสำคัญ** ในการกำหนดและสร้างคุณลักษณะของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลในขั้นแรก ซึ่งจากนั้นการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง จะต้องเริ่มพัฒนาโดยใช้หลักของ **ไตรสิกขา** เข้าสู่หลักการของศีล สมาธิ และปัญญา ตามลำดับ โดยใช้หลักการของ **ไตรปัญญา** หรือ **ปัญญาสามฐาน** ในการพัฒนางานในขอบข่ายการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งในองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อจุดมุ่งหมายสูงสุด ของยอด **วชิรเจดีย์** หรือยอดเพชร ในโมเดลดังกล่าว คือ Service Mind for **Strengthen Community** อันเป็นผลสุดท้ายที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาทั้งหมด ตามโมเดล **บวรทัส-วชิรเจดีย์ A5- Cone -Tom- TOMISpc Model** และเพื่อทำความเข้าใจในโครงสร้างของโมเดลดังกล่าว จึงต้องทำความเข้าใจในสัญลักษณ์ตามรูปของอักขระแต่ละตัวในชื่อโมเดล เพื่อความเข้าใจร่วมกันตามกรอบโมเดล ดังนี้

บวรทัส-วชิรเจดีย์

A5- Cone -Tom- TOMISpc Model

จากชื่อโมเดลดังกล่าว ในชื่อต้นว่า **“บวรทัส-เจดีย์”**มาจากพยัญชนะไทย ๕ อักษร คือ **บ-ว-ร-ท-ส** มีความหมายดังนี้

- **บ** คือ **บ้าน** ได้แก่ภาคส่วนชุมชนในเขตพื้นที่บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ต้องเข้ามามีส่วนร่วม หรือมี P-Participation ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนนั้น ๆ ด้วยตนเอง โดยที่การมีสำนึกร่วมในความเป็นหนึ่งเดียวกันของชุมชน และความเข้าใจในฐานะที่ตนเองมีบทบาทและมีส่วนในทุกความสำเร็จของการพัฒนาโดยองค์การบริหารส่วนตำบล โดยไม่ทอดทิ้งภาระให้กับผู้บริหารและบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ในฐานะที่ภาคส่วนชุมชนเป็นภาคส่วนที่สำคัญที่สุดในการพัฒนา ทั้งในฐานะเป็นเป้าหมายของการพัฒนา และเป็นกลไกสำคัญที่สุดในการพัฒนา ในประเด็นการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลเองต้องสามารถเข้าใจและรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ในบริบทต่าง ๆ ของชุมชน หรือสามารถบริหารความเปลี่ยนแปลง C-Change Management ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องใช้หลักธรรมในการประยุกต์สำหรับการพัฒนางานเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ในหลากหลายประเด็นตามบริบท เช่น สังคหวัตถุ ๔, อิทธิบาท ๔ และพรหมวิหาร ๔ เป็นต้น เพื่อการพัฒนางานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ดังอธิบายแล้วในคำอธิบายรูปแบบองค์

ความรู้เบื้องต้นที่ ๔.๖ อย่างไรก็ดี ในการพัฒนาให้ชุมชนเข้ามามีส่วนในการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม จำเป็นยิ่งที่ในภาคส่วน **ท** หรือ **ท้องถิ่น** ได้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล จะต้องมีการจัดการเครือข่ายและประสานงานที่ดี ในการให้ภาคส่วนชุมชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วม รวมถึงเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนางานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้วยตนเองอีกประการหนึ่ง ซึ่งจะอธิบายต่อไป

- **ว** คือ **วัด** ได้แก่ภาคส่วนวัด พุทธศาสนสถาน และคณะสงฆ์ ในพื้นที่บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องเข้ามามีบทบาท หรือมีส่วนร่วม P-Participation ในการพัฒนาส่งเสริมงานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เนื่องจากในปัจจุบันสถานะศูนย์กลางของชุมชนดังที่วัดในทางพระพุทธศาสนาเคยดำรงอยู่มาในอดีตนั้น ได้ถูกลดบทบาทลงไปอย่างมากในปัจจุบัน เช่น บทบาทในการให้การศึกษาดังในอดีต ก็ถูกลดบทบาทลงเกือบจะสิ้นเชิง ในขณะที่บทบาทด้านการเป็นศูนย์รวมประชาคมของคนในชุมชน โดยการอิงกับห้วงเวลาสำคัญทางปฏิทินกิจกรรมประเพณีทางพระพุทธศาสนา หรือการเคารพนับถือในฐานะที่วัดเป็นที่อยู่ของพระสงฆ์ที่เป็นที่เคารพสักการะ ก็ถูกลดบทบาทไปเป็นเพียงแค่การทำบุญตามประเพณี ในขณะที่การประชาคมเพื่อการตัดสินใจร่วมกันหรือการตัดสินแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของคนในชุมชน ได้เปลี่ยนไปเป็นหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ จดหมดดังจะเห็นได้จากบทบาทการทำประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่บริการขององค์การบริหารส่วนตำบล วัดจะมีบทบาทเพียงเป็นสถานที่จัดประชุมในระดับพื้นที่หมู่บ้านในเขตบริการเท่านั้น โดยที่บทบาทของพระสงฆ์ในฐานะผู้นำทางความศรัทธาเลื่อมใส ได้ถูกลดลงไป และบ่อยครั้งที่พระสงฆ์ไม่สามารถแสดงความคิดเห็นในแผนการพัฒนาใด ๆ ได้ อันเนื่องมาจากความเข้าใจว่าพระสงฆ์ไม่ควรเข้ามาก้าวก่ายบทบาทหน้าที่ขององค์กรชุมชนต่าง ๆ ซึ่งเกิดจากความไม่เข้าใจ บนพื้นฐานของพระพุทธศาสนาตามจารีต ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเป็นความเข้าใจที่ไม่ถูกตรงต่อบริบทในชุมชน เนื่องจากพระสงฆ์ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และ วัดหรือพระสงฆ์จึงควรมีสิทธิ์ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการผลักดันการพัฒนาต่าง ๆ ตามขอบข่ายงานการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อประโยชน์สุขของชุมชน เท่าที่ไม่ขัดพระธรรมวินัย และไม่เกิดความขัดแย้งต่อสมณภาวะตามจารีต ซึ่งในการเสริมบทบาทนี้ จำเป็นยิ่งที่องค์การบริหารส่วนตำบลควรให้ความสำคัญกับพระสงฆ์ที่มีบทบาทภาวะผู้นำในชุมชนนั้น ๆ ผ่านการประสานงาน Co–Coordinating และการสร้างเครือข่าย Ne–Networking ภาคีบวร “ว” เพื่อให้พระสงฆ์มีความเข้าใจสามารถสร้าง T -Thought out : จินตามยปัญญา ร่วมกันให้กับชุมชนได้ในที่สุด

- **ร** คือ **ราชการ** ได้แก่ภาคส่วนราชการส่วนภูมิภาคต่าง ๆ รวมไปถึงภาคส่วนการศึกษา สถาบันการศึกษา หรือมหาวิทยาลัย ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นสถาบันการศึกษาอย่างเดียวเท่านั้น แต่รวมไปถึงองค์กรภาคีเครือข่ายทางการศึกษาวิจัยต่าง ๆ ที่เข้ามามีบทบาทในพื้นที่บริการขององค์การบริหารส่วนตำบล ในฐานะที่องค์การบริหารส่วนตำบล จำเป็นต้องแสวงหาความร่วมมือและองค์ความรู้ใหม่อยู่เสมอในการพัฒนางานด้านการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ดังนั้นการเข้าไปร่วมประสานงาน Co–Coordinating กับองค์การต่าง ๆ จึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง ในการเรียนรู้และเพื่อให้เกิดการเสริมสร้างแนวคิดและวิถีปฏิบัติใหม่ให้เกิดขึ้นในองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งนอกจากการประสานงานแล้ว สิ่งที่จำเป็นยิ่งต่อการส่งเสริมงานการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง คือการสร้างเครือข่ายแห่งความรู้ Ne–Networking เพื่อให้การพัฒนางานด้านการสร้างองค์ความรู้ใหม่ในการพัฒนาเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งเป็นไปได้อย่างถูกต้องตรงจุด และมีประสิทธิภาพภายใต้ความเข้าใจ หรือ

เกิดปัญญาจากการศึกษาเรียนรู้ S –Study ที่ในทางพระพุทธศาสนาเรียกว่า สุตมยปัญญา เป็นปัญญาอันเกิดจากการยอมรับและเข้าไปสร้างความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ ที่ไม่จำกัดเฉพาะอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลเท่านั้น

- **ท** คือ **ท้องถิ่น** ได้แก่ ภาคส่วนราชการส่วนท้องถิ่น ในที่นี้คือองค์การบริหารส่วนตำบล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดใหญ่กว่า ที่สามารถเสริมศักยภาพการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ตามบทบาทภารกิจ คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด รวมไปถึงหน่วยงานที่ส่งเสริมการพัฒนางานและบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล เช่น กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เป็นต้น ที่เป็นแกนสำคัญในการการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งในรูปโมเดล แสดงบทบาทของท คือ ท้องถิ่นตั้งแต่ส่วนฐานราก คือ A5 อันได้แก่หลักอารยวัฒิ ๕ คือ ศรัทธา (Confidence) ศีล (Morality) สุตะ (Learning) จาคะ (Liberality) และ ปัญญา (Wisdom) โดยพัฒนาในรูปแบบโมเดล Co–Coordinating + Ne–Networking จนถึง Training + Organizing + Motivating ตามลำดับ ดังจะได้อธิบายต่อไป

- **ส** คือ **สถาบัน** หรือ สาธารณสุข ได้แก่ ภาคส่วนสถาบันในองค์กรต่าง ๆ ที่เป็นเครือข่ายการพัฒนาในท้องถิ่น รวมไปถึงภาคส่วนให้บริการสาธารณะด้านสาธารณสุข ในเขตพื้นที่ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งส่วนใหญ่ได้แก่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชนตำบล หรือ รพ.สต. ในฐานะที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ด้านการให้บริการสาธารณสุข ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองตามมาตรา ๑๖ และมีส่วนงานสาธารณสุข ในองค์การบริหารส่วนตำบลเอง ตามภาระหน้าที่ของ อบต.แต่ละแห่งเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ที่รับผิดชอบ ซึ่งจะเห็นได้ว่าขอบข่ายระหว่างภารกิจด้านสาธาณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชนตำบล มีความคาบเกี่ยวกันในบางประเด็นงาน ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนของงานได้ ดังนั้นหากองค์การบริหารส่วนตำบลมีการประสานงานที่ดี Co–Coordinating และสร้างเครือข่าย Ne–Networking กับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชนตำบล ย่อมจะสามารถทำให้การให้บริการสาธารณะเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล ด้วยความเข้าใจร่วมกัน และไม่เกิดความขัดแย้งในขอบข่ายภาระงาน ซึ่งย่อมสามารถส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนได้ในที่สุด

นอกจากนี้ การตั้งชื่อต้น **“บวรทัส”**นัยหนึ่งเพื่อให้พ้องเสียงกับคำว่า **บวรทรรศน์** หรือบวรทัศน์ ที่มาจากคำศัพท์ในภาษาบาลีว่า **ป+วร** (ประเสริฐยิ่ง) + **ทสฺสน** (การเห็น, การมองเห็น) คือ เพื่อให้มีความหมายตามรูปเสียงว่า **“การมองเห็นอย่างประเสริฐ”** คือการที่องค์การบริหารส่วนตำบลต้อง **มีวิสัยทัศน์** ในการพัฒนา โดยมุ่งเน้นให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนและมีบทบาทในการพัฒนา ซึ่งสิ่งนี้เป็นปัจจัยหลักสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ตามเป้าประสงค์การพัฒนาประเทศดังกล่าวแล้ว

อย่างไรก็ดี ในโมเดลดังกล่าว ได้มีการกำหนด “สัญญะ” ในรูปพยัญชนะภาษาอังกฤษ คือ **A5- Cone -Tom- TOMIS Model** ประกอบกับรูปโมเดล ที่เป็นรูปวชิรเจดีย์ หรือเจดีย์เพชรแห่ง

การพัฒนา ซึ่งในแต่ละ **เหลี่ยมของเพชรทั้ง ๕ มุม** มีสัญลักษณ์ในการอธิบาย คือ **บวรทัส** และ **TOMIS** เพื่อให้สอดคล้องกับโมเดลองค์ความรู้ **A5** หรืออารยวัฒิ ๕ ที่ได้จากการพัฒนาในแนวทางพุทธบูรณาการ โดยหากพิจารณาจากแผนภาพที่ ๔.๘ วชิรเจดีย์จะมีรูปแบบคล้ายกับโล่เกียรติยศอีกด้วย ซึ่งถือเป็นเป้าหมายสูงสุดของการให้บริการสาธารณะ คือความสุขของประชาชนผู้รับบริการ และความเข้มแข็งของประชาชน ตามวัตถุประสงค์ของการก่อตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ดังปรากฏในส่วนยอดสุดของวชิรเจดีย์ คือสัญลักษณ์ S-Service Mind for Strengthen Community โดยผู้วิจัยให้คำอธิบายตามลำดับได้ดังนี้

จากรูปแบบความรู้เบื้องต้น ตามแผนภาพที่ ๔.๖ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากรูปแบบปัทมเจดีย์หรือเจดีย์ดอกบัวตูม ตามผลการวิจัยเชิงผสาน กลายมาเป็นองค์ความรู้สุดท้ายตามแผนภาพที่ ๔.๘ คือเป็น **“วชิรเจดีย์” หรือส่วนยอดของเจดีย์ที่ประดับไปด้วยเพชร (ห้าเหลี่ยม) วัตถุที่มีคุณค่าสูงสุดในโลกวัตถุนิยม ที่ตั้งอยู่บนฐานของหลักพุทธธรรม** อารยวัฒิ ๕ คือ สัญลักษณ์ **A5** ที่ผู้วิจัยได้บูรณาการสอดคล้องกับสมรรถนะหลักทั้ง ๕ ด้านไว้ก่อนหน้านี้นั่นเอง

จากฐานของพุทธธรรมดังกล่าว ได้กำหนดให้เป็นรูปแบบของฐานเขียงรองรับ ปรากฏคำว่า **Cone** ที่ประกอบมาจากศัพท์ **Co–Coordinating** การประสานงาน และ **Ne–Networking** การสร้างเครือข่าย ซึ่ง Cone ยังสามารถอ่านออกเสียงในภาษาไทยได้ว่า “โคน” คือฐานรากของการพัฒนา ในฐานะที่บทบาทของการประสานงานและการเชื่อมโยงเครือข่าย เป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งที่พบในผลการวิจัยดังกล่าว และพบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลจำเป็นต้องมีหลักทั้ง ๒ ประการนี้ เป็นเสมือน “โคน” หรือ “ฐานราก” ในการหยัดยืนเพื่อเริ่มทุกการพัฒนางานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยมีคำกำกับว่า “**ศีล**” หมายถึงการพัฒนาในส่วนฐานรากนี้เป็นประดุจศีล คือความปกติที่จำเป็นต้องมีสำหรับมนุษย์ในทางพระพุทธศาสนา เปรียบเทียบกับหลักการดังกล่าวที่จำเป็นต้องมีสำหรับทุกองค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นแก่ชุมชนในทุกบริบท

ถัดมา เป็นรูปสามเหลี่ยมชี้ขึ้น เป็นเครื่องหมายแสดงถึงความมุ่งมั่นในการพัฒนา และปรากฏคำว่า **TOM**ซึ่งย่อมาจากคำว่า **Training** การฝึกอบรม, **Organizing**การจัดระบบองค์การที่ดีและ **Motivating** การเสริมสร้างแรงจูงใจ ซึ่ง TOM ยังสามารถอ่านพ้องเสียงในภาษาไทยได้ว่า “**ทำ**” หรือ “**ธรรม**” คือ เป็นสิ่งที่องค์การบริหารส่วนตำบลต้องกระทำ เป็นวิธีการในการพัฒนาทั้งในส่วนของบุคลากรและภาคีเครือข่ายการพัฒนาในองค์การบริหารส่วนตำบล ที่จะต้องใช้ทั้งการอบรม การจัดระเบียบองค์กรภาคีเครือข่าย หรือการจัดการงานในองค์การบริหารส่วนตำบลที่ดี รวมไปถึงการสร้างแรงจูงใจ ในการพัฒนาส่งเสริมงานด้านการสร้างชุมชนเข้มแข็งให้เกิดขึ้น โดยมีคำกำกับว่า “**สมาธิ**” หมายถึง การพัฒนาในส่วนนี้ เป็นดุจสมาธิ คือองค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีความมุ่งมั่นแน่วแน่ในการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้วยอีกประการหนึ่งนั่นเอง

ในจุดฐานบนสุดถัดมาคือ **วชิรเจดีย์** อันได้แก่สัญลักษณ์อุปมาถึงเพชรที่เปล่งประกาย แสดงถึงคุณค่าขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเป็นแกนหลักในการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งภายใต้การค้ำยันจากภาคส่วนภาคี **“บวรทัส”** ดังกล่าวแล้ว กำกับด้วยพยัญชนะภาษาอังกฤษ คือ **TOMIS** ที่เมื่ออ่านพ้องเสียงในภาษาอังกฤษ สามารถแปลความหมายในภาษาไทยได้ว่าเพื่อความคิด

ถึง หรือเพื่อความระลึกได้ ซึ่งในขั้นนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลต้องก้าวเข้าสู่การเป็น “องค์กรแห่งปัญญา” เพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีบทบาทสำคัญในการเสริมพลังแก่ชุมชน ที่ทุกภาคส่วนในชุมชนจะต้องระลึกถึงในฐานะองค์กรศูนย์กลางในการสนับสนุนการพัฒนา ให้ความเป็นองค์กรแห่งปัญญาเกิดขึ้นด้วยหลักพุทธธรรมที่ผู้วิจัยเรียกว่า “**ปัญญา ๓ ฐาน**” คือ **สุตมยปัญญา S –Study, จินตามยปัยญา T -Thoughtout** และ **ภาวนามยปัญญา D –Development** ที่จะสามารถสร้าง **Service Mind for Strengthen Community** คือการมีจิตใจใฝ่ให้บริการสาธารณะที่ดีเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้เกิดขึ้นในองค์การบริหารส่วนตำบลได้ ทั้งแก่ผู้บริหารหรือบุคลากร โดยเริ่มจากการสร้าง **สุตมยปัญญา S–Study** ความเข้าใจในองค์การและระบบงาน **O-Organizational Awareness** และการทำงานเป็นทีม **T-Teamwork** ให้เกิดขึ้น ผ่านการสร้างความรู้ความเข้าใจและจิตสำนึกร่วมกัน เพื่อให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนบวรทัส **P-Participation** บนฐานของสาราณียธรรม และสามารถรับรู้และเข้าใจอย่างแจ่มชัด รวมถึงรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งจากบริบทเศรษฐกิจ และสังคม ภายใต้หลักการ **C-Change Management** โดยใช้หลักอุปการธรรม สติ-สัมปชัญญะ ที่สามารถปรับปรุงแก้ไขและให้บริการสาธารณะแก่ชุมชนได้อย่างถูกต้องตรงจุด ตามหลัก **จินตามยปัยญา T –Thought** ภายใต้การยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม I-Integrity สามารถปรับปรุงแก้ไขและให้บริการสาธารณะแก่ชุมชนได้อย่างถูกต้องตรงจุดด้วยจิตใจใฝ่มุ่งผลสัมฤทธิ์ M-Achievement Motivation ที่สามารถรับรู้และเข้าใจอย่างแจ่มชัด รวมถึงรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งจากบริบทเศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งเกิดจากการพัฒนาจนเกิด **ภาวนามยปัญญา D –Development** ได้ในขั้นสุดท้าย และสามารถสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นแก่ชุมชนได้มีผลสัมฤทธิ์อย่างมีมาตรฐานสูงได้ในที่สุด

กล่าวโดยสรุปแล้ว หลักพุทธธรรม เป็นปรัชญาเพื่อสังคมที่เป็นสากล ที่สามารถนำมาใช้กับการปรับแนวคิดรากฐานในการบริหารจัดการในองค์กรภาครัฐได้ในทุกองคาพยพ เพื่อเชื่อมโยงสู่การพัฒนาสมรรถนะเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบลได้ ดังนั้น หลักพุทธธรรมในการพัฒนาสมรรถนะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง (Strengthen Community) หรือพลังอำนาจของชุมชน (Community Empowerment) จึงเกิดจากการหันกลับมามองจุดมุ่งหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่นในทัศนะพระพุทธศาสนา หรืออาจเรียกได้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งของสังคมชุมชนชนบท ที่ควรดำรงตนเป็นผู้สนับสนุนทุนทางปัญญา และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาในมิติต่าง ๆ ของชุมชนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาท้องถิ่นในมิติมนุษย์ มิติสังคม รวมทั้งมิติด้านจิตใจใฝ่พัฒนา ที่ทุกฝ่ายมีความเข้าใจในจุดมุ่งหมาย และเอื้อเฟื้อเกื้อกูลกันในการแบ่งปันพลังปัญญาร่วมกันก้าวไปสู่จุดหมายแห่งความดีงาม คือเพื่อให้ทุกคนในชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมสร้างความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในชุมชน (sustainable development) ได้อย่างยั่งยืน

หลักพุทธธรรมในการปกครองส่วนท้องถิ่น จึงเป็นหลักการที่เอื้อต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป้าหมายสูงสุดที่สอดรับกับความหมายและแนวคิดตามจุดมุ่งหมายการก่อตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔) รวมทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) ในด้านการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในฐานราก

ดังนั้น การนำหลักพุทธธรรม อันเป็นปรัชญาที่เอื้อต่อการกำหนดสมรรถนะและตัวชี้วัดการปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อสร้างให้ประชาชนมีจิตสำนึกร่วมกัน มีบทบาท และขีดความสามารถ ในการจัดการเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตของตน บนพื้นฐานของสิทธิร่วมกันอย่างเท่าเทียม และพึ่งพาตนเองได้ โดยอาศัยองค์กร กลไก กระบวนการ และกิจกรรมหลากหลาย ที่กลุ่มประชาชนและองค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้น ในลักษณะหุ้นส่วนชุมชน ที่เกิดจากความรัก ความสมานฉันท์ และเอื้ออาทรต่อกัน โดยเน้นการสร้างเครือข่ายสังคมในแนวราบ เป็นวิถีทางสังคม และเป็นสังคมแห่งกัลยาณมิตร ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในองคาพยพและภาคส่วนต่าง ๆ ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล มาเป็นปัจจัยขับเคลื่อนควบคู่กับการใช้สมรรถนะหลักทั้ง ๕ ด้าน ในการบริหารและปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบล จึงอาจเป็นส่วนหนึ่งที่จะอำนวยให้องค์การบริหารส่วนตำบลเกิดการพัฒนาชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดผลสัมฤทธิ์ได้

ด้วยเหตุนี้ การสร้างให้เกิด “พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง” หรือแนวทางการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ตามแนวพระพุทธศาสนา จึงเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นภาคีแห่งความสำเร็จในองค์การบริหารส่วนตำบลด้วยการใช้แนวคิดจากฐานรากชุมชน “บวรทัส-วชิรเจดีย์” คือ บ้าน, วัด, ราชการ (สถานศึกษา, หน่วยงานเสริมศักยภาพ), ท้องถิ่น (อบต), สถาบัน (สาธารณสุขรพ.สต ฯลฯ) ให้ทุกภาคส่วนในพื้นที่บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามาร่วมพัฒนามุ่งหมายเพื่อประโยชน์ของชุมชน โดยมีฐานจากสมรรถนะหลักทั้ง ๕ ด้าน คือการมุ่งผลสัมฤทธิ์ การยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม ความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน การบริการเป็นเลิศ และการทำงานเป็นทีม บูรณาการกับฐานคิดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาคืออารยวัฒิ ๕ ไตรสิกขา และไตรปัญญา (ปัญญาสาม) ซึ่งเมื่อบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล มีสมรรถนะสูงที่พึงประสงค์ ย่อมส่งผลถึงการพัฒนางานให้สามารถเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์และสังคม และเกิดความเข้มแข็งของชุมชน ตามแนวพระพุทธศาสนาได้อย่างสมบูรณ์ ดังพุทธพจน์ที่ว่า

“เอตทคฺคํ วุฑฺฒีนํ ยทิทํ ปญฺญาวุฑฺฒิ
การพัฒนาปัญญา เป็นเลิศแห่งการพัฒนาทั้งปวง”[๓๐๓]

จากความมุ่งหมายของพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งดังกล่าว ได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า จุดมุ่งหมายของการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลที่แท้จริง คือการมุ่งสร้างการบริหารจัดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล และสังคมชุมชนโดยรวม ด้วยวิถีแห่งหลักพุทธธรรม เพื่อให้การพัฒนางานส่งเสริมชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง มีประสิทธิภาพ และบรรลุประสิทธิผลอย่างมีผลสัมฤทธิ์ และก่อเกิดประโยชน์สุขให้แก่ชุมชนได้อย่างยั่งยืน

---

[๓๐๓] องฺ.ติก. (ไทย) ๒๐/๑๒/๗๘

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ ๑) เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปในการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งในปัจจุบัน ๒) เพื่อศึกษาหลักพุทธธรรมเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งและ ๓) เพื่อนำเสนอแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยการวิจัยครั้งนี้ได้มุ่งแสวงหาวิธีการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยการนำหลักพุทธธรรมในทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในรูปแบบบูรณาการเพื่อนำเสนอแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

การวิจัยครั้งนี้ ใช้การวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Methods Research) ทั้งเชิงปริมาณ (QuantitativeResearch) ด้วยการใช้แบบสอบถาม (SurveyResearch) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการวิจัยเชิงเอกสาร (documentary research)การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (In-depth Interview Semi-Structure) และเทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)เนื่องจากแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะมีลักษณะเป็นนามธรรม ซึ่งเหมาะสมกับวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพมากกว่า แต่ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้การวิจัยเชิงปริมาณร่วมด้วย เพื่อลดแนวโน้มความความลำเอียงของข้อมูล สร้างความมั่นใจในการใช้ได้ของผลที่ได้จากการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อยืนยันองค์ประกอบสมรรถนะที่ศึกษาได้ และสามารถที่จะสนับสนุนให้ข้อมูลเชิงคุณภาพมีความถูกต้องน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการหาลักษณะร่วม (Common Character) และข้อสรุปร่วม (Common Conclusion) ความเป็นไปได้ของพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยเครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์และสังเคราะห์แนวทางโดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นนักวิชาการผู้มีผลงานด้านพัฒนาสมรรถนะฯ และผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านพระพุทธศาสนา ในเขตพื้นที่ ๆ ทำการวิจัย รวมถึงผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ปฏิบัติงานระดับสูงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำท้องที่และผู้นำในภาคส่วนชุมชน ซึ่งมีส่วนในการสร้างผลงานนวัตกรรม หรือมีความเป็นเลิศ และหรือได้รับรางวัลต้นแบบด้านการสร้างชุมชนเข้มแข็ง เป็นที่ยอมรับจากหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ในเขตพื้นที่ ๆ ทำการวิจัย จำนวน ๒๒ รูปหรือคนและแบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวนทั้งสิ้น ๓๓๕ ชุด เพื่อหาแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง และจากวัตถุประสงค์การวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้เก็บข้อมูลทำการวิเคราะห์และประมวลผลการวิจัยเชิงเอกสาร (documentary research) โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์เชิงอนุมาน (Inferential Statistics) จากนั้นจึงทำการยืนยัน

แนวทางโดยการสนทนากลุ่มเฉพาะจากผู้ทรงคุณวุฒิในองค์การบริหารส่วนตำบลต้นแบบฯ จำนวน ๑๒รูปหรือคนโดยการนำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์และสังเคราะห์ตามวิธีวิจัย โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis Technique) จากผลการวิจัยสามารถสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะได้ดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ จำนวน ๓ ข้อ คือ ๑) เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปในการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งในปัจจุบัน ๒) เพื่อศึกษาหลักพุทธธรรมเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งและ ๓) เพื่อนำเสนอแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งดังนี้

๕.๑.๑ ผลการวิจัย

การเสนอผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยโดยมุ่งตอบคำถามการวิจัยและวัตถุประสงค์การวิจัยทั้ง ๓ ข้อ ตามลำดับ โดยผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

ตอนที่ ๑ สภาพทั่วไปในการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งในปัจจุบัน

๑. เชิงคุณภาพ

สภาพทั่วไปของ **สมรรถนะการมุ่งผลสัมฤทธิ์** ขององค์การบริหารส่วนตำบลและสภาพชุมชนเข้มแข็ง **ด้านการพึ่งตนเอง** ในปัจจุบัน พบว่าบุคลากรบางส่วนขาดความรู้ความเข้าใจ มีความรู้ไม่เพียงพอกับภารกิจ ยึดติดระบบราชการ วัตถุนิยมมากไป จึงไม่มีความเป็นต้นแบบให้ชุมชนได้เท่าที่ควร ประกอบกับการที่ภาคส่วนชาวบ้านมักไม่เห็นความสำคัญการจัดทำแผน เนื่องจากปัญหาความขัดแย้งในการเมืองท้องถิ่น รวมถึงกฎหมายทับซ้อนอย่างไรก็ดี บุคลากรยังคงสามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างถูกต้อง ตามมาตรฐานการควบคุมภายในได้เป็นอย่างดี ในขณะที่นโยบายของภาครัฐ และหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงยังคงมีชาวบ้าน ให้การสนับสนุนการพัฒนางานองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเองอย่างสม่ำเสมอ สำหรับสภาพทั่วไปของสมรรถนะการมุ่งผลสัมฤทธิ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลและสภาพชุมชนเข้มแข็ง **ด้านการเกื้อกูล** ในปัจจุบัน พบว่า บุคลากรยังคงมีปัญหาในการพัฒนางาน เนื่องจากระบบอุปถัมภ์และกลุ่มพรรคพวกจากความสัมพันธ์แบบเครือญาติ ส่งผลให้การกำหนดแผนงาน /โครงการ ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นมากกว่า การวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการอย่างแท้จริง อย่างไรก็ดี บุคลากรยังคงสามารถเข้าใจแผนงานเฉพาะหน้า และบทบาทที่ถูกต้องของตน ตามแผนงานด้านการเกื้อกูล ได้เป็นอย่างดี ในขณะที่ชุมชนให้ความสนใจและตื่นตัวในการแก้ปัญหาสังคม พร้อมให้ความร่วมมือ ในการพัฒนางานองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการเกื้อกูลอย่างสม่ำเสมอและสภาพทั่วไปของสมรรถนะการมุ่งผลสัมฤทธิ์ขององค์การบริหารส่วน

ตำบลและสภาพชุมชนเข้มแข็ง **ด้านการมีส่วนร่วม** ในปัจจุบัน พบว่าจำนวนพนักงานและลูกจ้างในองค์การบริหารส่วนตำบลบางส่วนไม่สอดคล้องกับปริมาณงาน เนื่องจากปริมาณงานมีจำนวนมาก แต่พนักงานมีน้อยประกอบกับลักษณะการทำงานมุ่งที่ผลงานของแต่ละส่วนงาน มากกว่าการทำงานในภาพรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลทำให้เป็นอุปสรรคต่อการประสานเพื่อพัฒนางานด้านการมีส่วนร่วมในองค์การบริหารส่วนตำบลเอง อย่างไรก็ดี จากผลการวิจัย บุคลากรส่วนใหญ่ยังคงมีความสามารถในการบูรณาการภาคส่วนต่าง ๆ ในชุมชนได้เป็นอย่างดีประกอบกับ กฎหมายการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่กำหนดให้นายก มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน เป็นส่วนสำคัญที่เอื้อให้มีการพัฒนางานองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการมีส่วนร่วม มีเสถียรภาพ และชุมชนมีพัฒนาการด้านการส่วนร่วมในการพัฒนามากขึ้น โดยผู้ให้สัมภาษณ์ ที่เป็นนักวิชาการผู้มีผลงานด้านพัฒนาสมรรถนะฯ และผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา ในเขตพื้นที่ ๆ ทำการวิจัย รวมถึงผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ปฏิบัติงานระดับสูงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำท้องที่และผู้นำในภาคส่วนชุมชน ซึ่งมีส่วนในการสร้างผลงานนวัตกรรม หรือมีความเป็นเลิศ และหรือได้รับรางวัลต้นแบบด้านการสร้างชุมชนเข้มแข็ง เป็นที่ยอมรับจากหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ในเขตพื้นที่ ๆ ทำการวิจัย ผู้ตอบประเด็นสภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีความถี่ ๑๔ ท่าน ได้แก่รูปหรือคนที่ ๕, ๖, ๗, ๘, ๙, ๑๐, ๑๑, ๑๒, ๑๓, ๑๔, ๑๕, ๑๖, ๑๗ และ ๑๘ ตามลำดับ

สภาพทั่วไปของ **สมรรถนะการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม** ขององค์การบริหารส่วนตำบลและสภาพชุมชนเข้มแข็ง **ด้านการพึ่งตนเอง** ในปัจจุบัน พบว่ามีระบบอุปถัมภ์และกลุ่มพรรคพวกจากความสัมพันธ์แบบเครือญาติในชุมชน ทำให้การดำเนินการทางวินัยเป็นไปได้ยากมักกระทบกลุ่มญาติพี่น้อง ประกอบกับจำนวนพนักงานและลูกจ้างไม่สอดคล้องกับปริมาณงาน เนื่องจากปริมาณงานมีจำนวนมาก แต่พนักงานมีน้อยส่งผลให้งานด้านชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเองยังคงมีปัญหาอยู่บ้าง แต่อย่างไรก็ดี จากการที่ พนักงานส่วนใหญ่มีความสามารถในการประสานงานกับประชาชนในพื้นที่ และผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นคนในชุมชน จึงสามารถทำงานโดยใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัว ทำให้การพัฒนางานด้านส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเองขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นไปได้อย่างคล่องตัวและถูกต้องตามระเบียบกฎหมาย สำหรับสภาพทั่วไปของสมรรถนะการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลและสภาพชุมชนเข้มแข็ง **ด้านการเกื้อกูล** ในปัจจุบัน พบว่า จากการกำกับติดตาม จำนวนพนักงานและลูกจ้างไม่สอดคล้องกับปริมาณงาน เนื่องจากปริมาณงานมีจำนวนมาก แต่พนักงานมีน้อยประกอบกับไม่มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานในเชิงคุณภาพ แต่อย่างไรก็ดี จากการที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่ง มีการส่งเสริมพัฒนาศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมตามระเบียบของหน่วยงานประกอบกับ ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้น สถาบันครอบครัวยังเป็นรูปแบบสังคมชนบท มีการอาศัยอยู่เป็นครอบครัวใหญ่ ทำให้สถาบันครอบครัวมีความเข้มแข็ง มีความอบอุ่นทำให้ปัญหาทางสังคมลดลง เหล่านี้ เป็นส่วนสำคัญที่เอื้อให้เกิดการพัฒนางานองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการเกื้อกูลอย่างสม่ำเสมอและสภาพทั่วไปของสมรรถนะการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลและสภาพชุมชนเข้มแข็ง **ด้านการมีส่วนร่วม** ในปัจจุบัน

พบว่าการกำหนดแผนงานหรือพื้นที่โครงการ ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นมากกว่า การวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการอย่างแท้จริงประกอบกับการขาดการได้รับการร่วมมือที่แท้จริง จากภาคประชาชน ส่วนใหญ่เป็นการจัดตั้ง โดยเฉพาะประชากรแฝงแต่อย่างไรก็ดี จากการที่การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ยึดถือและปฏิบัติตามระเบียบ ข้อกฎหมาย และนโยบายของรัฐบาลประกอบกับใช้ระเบียบข้อกฎหมายเป็นหลักในการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งต่าง ๆ ในองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นส่วนสำคัญที่เอื้อให้การพัฒนางานองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการมีส่วนร่วม โดยยึดความถูกต้องและจริยธรรม มีเสถียรภาพ และชุมชนมีพัฒนาการด้านการส่วนร่วมในการพัฒนามากขึ้น โดยผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้ตอบประเด็นสภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม มีความถี่ ๑๗ ท่าน ได้แก่รูปหรือคนที่ ๕, ๖, ๗, ๘, ๙, ๑๐, ๑๑, ๑๒, ๑๓, ๑๔, ๑๕, ๑๖, ๑๘, ๑๙, ๒๐, ๒๑ และ ๒๒ ตามลำดับ

สภาพทั่วไปของ **สมรรถนะความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน** ขององค์การบริหารส่วนตำบลและสภาพชุมชนเข้มแข็ง **ด้านการพึ่งตนเอง** ในปัจจุบัน พบว่า บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลบางส่วน มีความรู้ไม่เพียงพอกับภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลประกอบกับการถือปฏิบัติตามระเบียบบางเรื่องมีแนวทางการปฏิบัติไม่ชัดเจน ส่งผลให้งานด้านชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเองยังคงมีปัญหาอยู่บ้าง แต่อย่างไรก็ดี จากการที่ ผู้บริหารระดับส่วนงานมีความเข้าใจในการทำงานสามารถสนองตอบนโยบายได้ดี และ บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่องและมีการกำหนดแผนอัตรากำลังของพนักงาน องค์การบริหารส่วนตำบลและพนักงานจ้างตามโครงสร้าง ยังเป็นส่วนสำคัญที่เอื้อให้เกิดการพัฒนางานองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเอง อย่างสม่ำเสมอ สำหรับสภาพทั่วไปของสมรรถนะความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลและสภาพชุมชนเข้มแข็ง **ด้านการเกื้อกูล** ในปัจจุบัน พบว่า จากปัญหาภาระหนี้สินของบุคลากร ทำให้ทำงานได้ไม่เต็มที่ และพนักงานจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานประกอบกับวัสดุและทรัพยากรในการบริหารไม่เพียงพอ ส่งผลให้งานด้านชุมชนเข้มแข็งด้านการการเกื้อกูลยังคงมีปัญหาอยู่บ้าง แต่อย่างไรก็ดี จากการที่ องค์การบริหารส่วนตำบลมีความเป็นอิสระและความคล่องตัวในการใช้งบประมาณ และใช้ระเบียบข้อกฎหมายเป็นหลักในการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาในองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบกับมีเครื่องมือทันสมัย และมีข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัย จึงเป็นส่วนสำคัญที่เอื้อให้การพัฒนางานในการส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการเกื้อกูล โดยมีความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นไปได้อย่างต่อเนื่อง และสภาพทั่วไปของสมรรถนะความเข้าใจในองค์กรและระบบงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและสภาพชุมชนเข้มแข็ง **ด้านการมีส่วนร่วม** ในปัจจุบัน พบว่า ผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนตำบลยังคงทำงานในลักษณะใช้ความคิดส่วนตัวเป็นหลัก ระบบเครือญาติมากเกินไป ไม่คำนึงถึงกฎระเบียบ ของราชการประกอบกับ บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลขาดการบริหารจัดการเครือข่ายอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้งานด้านชุมชนเข้มแข็งด้านการการมีส่วนร่วมยังคงมีปัญหาอยู่บ้าง แต่อย่างไรก็ดี จากการที่ บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นคนในชุมชน จึงสามารถทำงานคล่องตัว โดยใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวได้ ในขณะที่

ความสัมพันธ์ของผู้นำผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นส่วนสำคัญในการประสานภารกิจให้สำเร็จ เป็นส่วนสำคัญที่เอื้อให้การพัฒนางานองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการมีส่วนร่วม โดยมุ่งเน้นความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน มีเสถียรภาพ และชุมชนมีพัฒนาการด้านการส่วนร่วมในการพัฒนามากขึ้น โดยผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้ตอบประเด็นสภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน มีความถี่ ๑๓ ท่าน ได้แก่รูปหรือคนที่ ๕, ๖, ๗, ๘, ๑๐, ๑๑, ๑๒, ๑๓, ๑๔, ๑๘, ๒๐, ๒๑ และ ๒๒ ตามลำดับ

สภาพทั่วไปของ **สมรรถนะการบริการเป็นเลิศ** ขององค์การบริหารส่วนตำบลและสภาพชุมชนเข้มแข็ง **ด้านการพึ่งตนเอง** ในปัจจุบัน พบว่าบางองค์การบริหารส่วนตำบลมีพื้นที่ ๆ ต้องพัฒนากว้างขวาง ทำให้บางสายงานมีบุคลากรไม่เพียงพอต่อปริมาณงานตามภารกิจ ประกอบกับ งานส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเองยังคงขาดการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบต่อเนื่องและจริงจัง ส่งผลให้งานด้านชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเองยังคงมีปัญหาอยู่บ้าง แต่อย่างไรก็ดี จากการที่ บุคลากรบางส่วนมีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ใกล้องค์การบริหารส่วนตำบล และ มีการแบ่งส่วนงานโดยกำหนดอำนาจหน้าที่อย่างชัดเจนและครอบคลุมงานในความรับผิดชอบทุกด้าน จึงเป็นส่วนสำคัญที่เอื้อให้การพัฒนางานในการส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเอง โดยมุ่งการบริการเป็นเลิศ ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล สามารถเป็นไปได้อย่างต่อเนื่อง สำหรับสภาพทั่วไปของสมรรถนะการบริการเป็นเลิศ ขององค์การบริหารส่วนตำบลและสภาพชุมชนเข้มแข็ง **ด้านการเกื้อกูล** ในปัจจุบัน พบว่าวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือบริการสาธารณะบางประเภทไม่มี หรือไม่เพียงพอ ขาดการตรวจสอบและบำรุงรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้ได้ตลอดเวลา และเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงานไม่เพียงพอประกอบกับ การที่มีระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นจำนวนมาก ทำให้บางเรื่องมีความซ้ำซ้อนกันหลายฉบับ และยังขาดความชัดเจนในเรื่องกระบวนการและแนวทางการปฏิบัติ ในการถ่ายโอนภารกิจให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลบางส่วนไม่รู้ว่าตนเองจะต้องรับโอนงานด้านการเกื้อกูลเรื่องใด จากหน่วยงานใด เมื่อใด และอย่างไร ส่งผลให้งานด้านชุมชนเข้มแข็งด้านการเกื้อกูล ยังคงมีปัญหาอยู่บ้าง แต่อย่างไรก็ดี จากการที่ บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ ที่รับผิดชอบโดยตรงประกอบกับระบบเครือข่ายอินเตอร์เน็ตกว้างขวางมากขึ้น เอื้อต่อการให้บริการประชาชน การร้องเรียน สอบถามปัญหา และช่วยสนับสนุนให้การดำเนินการต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็วและทั่วถึงมากขึ้น จึงเป็นส่วนสำคัญที่เอื้อให้การพัฒนางานในการส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการเกื้อกูล โดยมุ่งการบริการเป็นเลิศ ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล สามารถเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสภาพทั่วไปของสมรรถนะการบริการเป็นเลิศขององค์การบริหารส่วนตำบลและสภาพชุมชนเข้มแข็ง **ด้านการมีส่วนร่วม** ในปัจจุบัน พบว่าบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลบางส่วนขาดความกระตือรือร้นในการพัฒนางานด้านนี้ เนื่องจากเป็นคนนอกชุมชนและไม่มีความผูกพันกับพื้นที่ประกอบกับประชาชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยสนใจเข้าร่วมกิจกรรมของทางองค์การบริหารส่วนตำบลเช่น การประชุมประชาคม ส่งผลให้งานด้านชุมชนเข้มแข็งด้านการมีส่วนร่วม ยังคงมีปัญหาอยู่บ้าง แต่อย่างไรก็ดี จากการที่ บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลบางส่วนเป็นคนในชุมชน จึงสามารถทำงานคล่องตัว โดยใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวได้ประกอบ

กับ การที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย ทำให้สามารถประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่เอื้อให้การพัฒนางานองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการมีส่วนร่วม โดยมุ่งเน้นการบริการเป็นเลิศ สามารถเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และชุมชนมีพัฒนาการด้านการส่วนร่วมในการพัฒนามากขึ้น โดยผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้ตอบประเด็นสภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการบริการเป็นเลิศ มีความถี่ ๑๒ ท่าน ได้แก่รูปหรือคนที่ ๕, ๙, ๘, ๑๐, ๑๑, ๑๒, ๑๓, ๑๕, ๑๗, ๑๘, ๒๐ และ ๒๒ ตามลำดับ และ

สภาพทั่วไปของ **สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม** ขององค์การบริหารส่วนตำบลและสภาพชุมชนเข้มแข็ง **ด้านการพึ่งตนเอง** ในปัจจุบัน พบว่าไม่มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานในเชิงคุณภาพของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลเองประกอบกับงบประมาณองค์การบริหารส่วนตำบลมีน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่ จำนวนประชากรและภารกิจส่งผลให้งานด้านชุมชนเข้มแข็งด้านการมีส่วนร่วม ยังคงมีปัญหาอยู่บ้าง แต่อย่างไรก็ดี จากการที่บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้เฉลี่ยระดับปริญญาตรี อยู่ในวัยทำงานสามารถรับรู้และปรับตัวได้เร็วประกอบกับองค์การบริหารส่วนตำบลมีการแบ่งส่วนราชการในการรับผิดชอบการปฏิบัติงานในหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ครบถ้วนตามภารกิจ จึงเป็นส่วนสำคัญที่เอื้อให้การพัฒนางานในการส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการพึ่งตนเอง โดยมุ่งการทำงานเป็นทีม ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล สามารถเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพสำหรับสภาพทั่วไปของสมรรถนะการทำงานเป็นทีมขององค์การบริหารส่วนตำบลและสภาพชุมชนเข้มแข็ง **ด้านการเกื้อกูล** ในปัจจุบัน พบว่า บุคลากรบรรจุใหม่มักขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและขอบข่ายของงานในหน้าที่ ในขณะที่บางภารกิจอยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ การประสานงานทำได้ล่าช้า ส่งผลให้งานด้านชุมชนเข้มแข็งด้านการเกื้อกูล ยังคงมีปัญหาอยู่บ้าง แต่อย่างไรก็ดี จากการที่ เขตให้บริการในองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในพื้นที่ชนบท ทำให้การเดินทางสะดวกบุคลากรทำงานเกินเวลาได้โดยไม่ต้องกังวลเรื่องจารจรติดขัด ประกอบกับที่ตั้งของสำนักงานมักอยู่ใกล้เขตชุมชน มีความสะดวกในการเดินทางเพื่อเข้าถึงพื้นที่ให้บริการด้านการเกื้อกูล ทำให้เป็นส่วนสำคัญที่เอื้อให้การพัฒนางานในการส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการเกื้อกูล โดยมุ่งการทำงานเป็นทีม ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล สามารถเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสภาพทั่วไปของสมรรถนะการทำงานเป็นทีม ขององค์การบริหารส่วนตำบลและสภาพชุมชนเข้มแข็ง **ด้านการมีส่วนร่วม** ในปัจจุบัน พบว่าลักษณะการทำงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลมักมุ่งที่ผลงานของแต่ละส่วนงาน มากกว่าการทำงานในภาพรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลประกอบกับขาดการได้รับการร่วมมือที่แท้จริง จากภาคประชาชน ซึ่งส่วนใหญ่มักเป็นการจัดตั้งจากการเมืองท้องถิ่น และมีความขัดแย้งในพื้นที่ ส่งผลให้งานด้านชุมชนเข้มแข็งด้านการมีส่วนร่วม ยังคงมีปัญหาอยู่บ้าง แต่อย่างไรก็ดี จากการที่ บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลบางส่วนมีความรักถิ่นไม่ต้องการย้ายที่ประกอบกับการมีรูปแบบการบริหารงานที่ต้องเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ทำให้สามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่เอื้อให้การพัฒนางานองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งด้านการมีส่วนร่วม โดยมุ่งเน้นการทำงานเป็นทีม สามารถเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และชุมชนมี

พัฒนาการด้านการส่วนร่วมในการพัฒนามากขึ้น โดยผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้ตอบประเด็นสภาพทั่วไปการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการบริการเป็นเลิศ มีความถี่ ๑๒ ท่าน ได้แก่รูปหรือคนที่ ๕, ๘, ๙, ๑๐, ๑๑, ๑๓, ๑๒, ๑๕, ๑๗, ๑๘, ๒๐ และ ๒๑ ตามลำดับ

๒. เชิงปริมาณ

สภาพทั่วไปในการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งในปัจจุบันพบว่า

ข้อมูลทั่วไป ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในเขตตรวจราชการที่ ๑๗ และ ๑๘ พื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็น เพศชาย จำนวน ๒๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๒ และเป็นเพศหญิง จำนวน ๑๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๗ส่วนใหญ่มีอายุ ๔๑-๕๐ ปี จำนวน ๑๙๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๔ รองลงมาคืออายุ ๕๑-๖๐ ปี จำนวน ๘๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๓ และอายุ ๒๑-๓๐ ปี มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๐๘ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับ ปริญญาโท จำนวน ๒๕๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๑ รองลงมาคือ ปริญญาตรี จำนวน ๗๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๑ และ ปริญญาเอก จำนวน ๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๖๘และส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)๑๐ – ๒๐ ปี จำนวน ๒๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๒ รองลงมาคือ ๒๑ – ๓๐ ปี จำนวน ๘๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๓ และ ๓๑ ปี ขึ้นไป มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๒๘

ระดับความคิดเห็นทั่วไป ต่อแนวคิดการใช้สมรรถนะตามแนวพระพุทธศาสนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง พบว่าปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในเขตตรวจราชการที่ ๑๗ และ ๑๘ พื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง จำนวน ๒๙๕ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๐ เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่ จำนวน ๓๒ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๙.๕๕ และเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก จำนวน ๘ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๒.๓๘ สำหรับข้อคำถาม หลักพุทธธรรม สามารถนำมาใช้บูรณาการในการพัฒนาสมรรถนะขององค์การบริหารส่วนตำบลได้มากน้อยเพียงใด ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในเขตตรวจราชการที่ ๑๗ และ ๑๘ พื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คือ ช่วยได้อย่างมาก จำนวน ๒๕๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๐ สำหรับข้อคำถาม การพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล โดยใช้หลักพุทธธรรมร่วมกับสมรรถนะหลัก เป็นแนวทางการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ควรจะเป็นในอนาคต ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คือ ใช่ จำนวน ๓๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐ สำหรับข้อคำถาม การพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลตามแนวพระพุทธศาสนา เพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ควรเป็นหน้าที่ของใครจึงจะเหมาะสม ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่คือ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จำนวน ๒๗๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๙ รองลงมาคือ ประชาชนทั่วไปจำนวน ๑๙๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๕ และรองลงมาคือ มหาเถรสมาคม จำนวน ๑๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๓ และ อื่นๆ มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ๖๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๒

ระดับสมรรถนะปัจจุบัน ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลตามแนวพระพุทธศาสนา เมื่อพิจารณาในภาพรวม ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในเขตพื้นที่ ๆ

ทำการวิจัย ในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ ๑๗ และ ๑๘ ภาคเหนือตอนล่าง ๕ จังหวัด ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นต่อระดับสมรรถนะปัจจุบันในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลตามแนวพระพุทธศาสนา ทุกด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =๓.๖๖, S.D. = ๐.๖๒๘) และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ความคิดเห็นต่อระดับสมรรถนะปัจจุบันในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลตามแนวพระพุทธศาสนา ด้านสมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ =๓.๙๕๗, S.D. = ๐.๖๒๐) รองลงมาคือ ด้านสมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind) ($\overline{X}$ =๓.๗๐๐, S.D. = ๐.๕๙๒) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$ =๓.๕๐๕, S.D. = ๐.๕๖๗) ในด้านสมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness)

ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลตามแนวพระพุทธศาสนา เมื่อพิจารณาในภาพรวม ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในเขตพื้นที่ ๆ ทำการวิจัย ในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ ๑๗ และ ๑๘ ภาคเหนือตอนล่าง ๕ จังหวัด ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นต่อระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลตามแนวพระพุทธศาสนา ทุกด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = ๔.๓๘๐, S.D. = ๐.๔๖๔) และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ความคิดเห็นต่อระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลตามแนวพระพุทธศาสนา ด้านสมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ =๔.๕๑๔, S.D. = ๐.๔๓๙) รองลงมาคือ ด้านสมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity) ($\overline{X}$ =๔.๔๐๙, S.D. = ๐.๔๕๔) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\overline{X}$ =๔.๒๔๕, S.D. = ๐.๔๗๗) ในด้านสมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork)

ระดับความต้องการจำเป็น ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามแนวพระพุทธศาสนาโดยประเมินความต้องการจำเป็นโดยเรียงลำดับของผลต่างของคะแนนเฉลี่ยโดยใช้ดัชนี Modified Priority Needs Index (PNI $_{Modified}$) เมื่อพิจารณาในภาพรวมปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในเขตพื้นที่ ๆ ทำการวิจัย ในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ ๑๗ และ ๑๘ ภาคเหนือตอนล่าง ๕ จังหวัด ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นต่อระดับความต้องการจำเป็นมากที่สุด (PNI $_{Modified}$ = ๐.๒๕๔๔)ในด้าน สมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness) รองลงมา (PNI $_{Modified}$ = ๐.๒๑๙๗) ในด้าน สมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind)ส่วนระดับความต้องการจำเป็นต่ำสุด (PNI $_{Modified}$ = ๐.๑๑๔๒) ในด้านสมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity)

ระดับสภาพชุมชนเข้มแข็ง ในพื้นที่บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =๓.๖๔, S.D. = ๑.๐๐๐) และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ความคิดเห็นต่อระดับสภาพชุมชนเข้มแข็ง ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในปัจจุบัน ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = ๓.๘๕, S.D. = ๐.๙๑๕) ในด้านการเกื้อกูล อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = ๓.๗๑, S.D. = ๑.๑๙๘) และด้านการพึ่งตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = ๓.๓๗, S.D. = ๐.๘๙๙)

การประเมินความต้องการจำเป็น เพื่อการพัฒนาสมรรถนะที่พึงประสงค์ ตามแนวพระพุทธศาสนา ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล จากเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ว่า ความต้องการจำเป็นที่มีค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ เท่ากับหรือมากกว่า ค่าเฉลี่ย $PNI_{Modified}$ ของแต่ละด้าน จากสมรรถนะทั้ง ๕ ด้าน ถือได้ว่ามีความต้องการจำเป็นต้องพัฒนาเพื่อนำมาเป็นประเด็นสำคัญในการศึกษาแนวทาง/วิธีการ ในการพัฒนาสมรรถนะที่พึงประสงค์ ตามแนวพระพุทธศาสนา ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่ามี ๓สมรรถนะที่มีค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ เท่ากับหรือมากกว่าค่าเฉลี่ย $PNI_{Modified}$ ของแต่ละด้าน จากทั้ง ๕ ด้าน ซึ่งมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ลำดับแรกได้แก่ สมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness) ลำดับถัดมาได้แก่ สมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind) และสมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork) ส่วนสมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) รวมถึงสมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity) มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนารองลงมาตามลำดับ

ระดับความสัมพันธ์ ระหว่างระดับสมรรถนะปัจจุบันตามแนวพระพุทธศาสนาในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล กับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยรวมอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๐.๘๖๔ ด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก มีจำนวน ๒ ด้าน ได้แก่ สมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind) (r=.๘๑๓) และสมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork) (r=.๘๑๐) รองลงมาคืออยู่ในระดับสูง มี ๒ ด้านได้แก่ สมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation)(r=.๖๗๘) และสมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness) (r=.๖๕๘) และระดับปานกลางอีก ๑ ด้าน ได้แก่ สมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity) (r=.๕๔๙) จึงยอมรับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ทุกข้อ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑

ตัวแปรพยากรณ์ปัจจัยสนับสนุน ที่มีผลต่อสมรรถนะปัจจุบันตามแนวพระพุทธศาสนาขององค์การบริหารส่วนตำบล กับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง พบว่าตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุดที่ถูกเลือกเข้ามาก่อนมี ๓ ด้านคือ สมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (พรหมวิหาร ๔) สมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (สังคหวัตถุ ๔) และสมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (อิทธิบาท ๔) เมื่อปฏิบัติตามสมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (พรหมวิหาร ๔) เพียงอย่างเดียว มีผลทำให้สภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๖๕.๕ เมื่อปฏิบัติตามสมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (พรหมวิหาร ๔) คู่กับสมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (สังคหวัตถุ ๔) มีผลทำให้สภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๗๓.๓ และเมื่อผู้บริหารและบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล มีการปฏิบัติตนตามสมรรถนะปัจจุบันตามแนวพระพุทธศาสนาในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ตามสมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (พรหมวิหาร ๔) สมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (สังคหวัตถุ ๔) และสมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (อิทธิบาท ๔) ทั้ง ๓ ด้านควบคู่กัน จะมีผลทำให้ระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน

เพิ่มขึ้นร้อยละ ๗๘.๐ (Adjusted R Square = .๗๘๐) กล่าวคือ ผู้บริหารและบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล มีการปฏิบัติตนตามสมรรถนะปัจจุบันตามแนวพระพุทธศาสนาในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ตามสมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (พรหมวิหาร ๔) สมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (สังคหวัตถุ ๔) และสมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (อิทธิบาท ๔) เพิ่มขึ้นเท่ากับจำนวน ๑ ระดับ จะมีผลทำให้ระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน เพิ่มขึ้น .๗๘๐ ระดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .๐๑ และจากผลการวิเคราะห์ดังกล่าว สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ปัจจัยที่มีผลต่อระดับสมรรถนะปัจจุบันตามแนวพระพุทธศาสนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีความสัมพันธ์กับ ระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่างที่ทำการวิจัย โดยนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรพยากรณ์มาเขียนสมการ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ $\acute{Y}$ = -.863 + .464(X_5) + .403(X_4) +.379(X_1)สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานZ'_z = .427(Z_5) + .292(Z_4) +.286(Z_1)

ตอนที่ ๒ หลักพุทธธรรมในการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

ผู้วิจัยสรุปและสังเคราะห์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล และหลักพุทธธรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง จากประเด็นคำถามตามแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม สรุปความคิดเห็นได้ดังนี้

จุดมุ่งหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่นในทัศนะพระพุทธศาสนา หรืออาจเรียกได้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นวิถีพุทธ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งของสังคมชุมชนชนบทที่ควรดำรงตนเป็นผู้สนับสนุนทุนทางปัญญา และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาในมิติต่าง ๆ ของชุมชนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาท้องถิ่นในมิติมนุษย์ มิติสังคม รวมทั้งมิติด้านจิตใจใฝ่พัฒนา ที่ทุกฝ่ายมีความเข้าใจในจุดมุ่งหมาย และเอื้อเฟื้อเกื้อกูลกันในการแบ่งปันพลังปัญญา ร่วมกันก้าวไปสู่จุดหมายแห่งความดีงาม คือเพื่อให้ทุกคนในชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมสร้างความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในชุมชน (sustainable development) ได้อย่างยั่งยืนด้วยเหตุนี้ หลักพุทธธรรมในการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นหลักการที่เอื้อต่อการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป้าหมายสูงสุดที่สอดรับกับความหมายและแนวคิดตามจุดมุ่งหมายการก่อตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยต้องใช้ **อิทธิบาทธรรม** คือหลักพุทธธรรมเพื่อสร้างวิธีคิดและจิตสำนึกเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ด้วยการเริ่มจากการปลูกฝังทัศนคติด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation – ACH) ของผู้ปฏิบัติงานในองค์การต่าง ๆ อันเป็นปัจจัยภายในที่เอื้อต่อประโยชน์แก่ประชาชนผู้ได้รับผลจากการพัฒนา ทำให้บุคลากรและพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้มีจิตสำนึกสาธารณะ และประพฤติตนโดยมุ่งหวังประโยชน์สาธารณะ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เพราะมีคุณธรรมเครื่องอำนวยให้ลุถึงความสำเร็จตามที่องค์การประสงค์ **ฆราวาสธรรม** คือหลักพุทธธรรม ที่สามารถปลูกฝังทัศนคติด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity – ING) ของผู้ปฏิบัติงานในองค์การเป็นหลักธรรมสำคัญที่เอื้อต่อสถานะของบุคลากรและพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบล

ไว้ถือปฏิบัติ เพื่อให้ดำรงตนอยู่ได้ด้วยปัจจัยภายในที่เอื้อต่อประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น ด้วยการรู้จักการเสียสละเพื่อความสงบสุขของตนเอง สังคม ครอบครัว และประโยชน์ส่วนรวม **ภาวนา ๔** คือหลักพุทธธรรมเพื่อปลูกฝังฝึกฝนอบรมให้เกิดคุณสมบัติภายในตน ทั้งด้านกาย ศีล จิต และปัญญา สร้างสรรค์เพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness-OA) ของผู้ปฏิบัติงาน อันเป็นปัจจัยภายในที่เอื้อต่อประโยชน์แก่ประชาชนผู้ได้รับผลจากการพัฒนา เพราะเมื่อบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลได้ฝึกฝนอบรมพัฒนาตนให้สมบูรณ์ตามธรรมดังกล่าว ซึ่งเป็นหลักธรรมที่เป็นเครื่องพัฒนาฝึกอบรมตน จะสามารถเสริมสมรรถนะที่เอื้อต่อการบริหาร การปฏิบัติงาน และงานบริการ ให้เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุประสิทธิผลด้วยดี **สังคหวัตถุธรรม** คือหลักพุทธธรรมเพื่อเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจ สมานไมตรีระหว่างกัน ช่วยให้บุคคลดำรงตนอยู่ได้ในสังคมด้วยความสุข เป็นหลักการในการประพฤติและบริหารตนเองและองค์กร เป็นธรรมเครื่องสนับสนุนความสามัคคีและความเข้มแข็งของคนในสังคม โดยองค์ประกอบของหลักสังคหวัตถุธรรม สามารถปลูกฝังทัศนคติด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind – SERV) ของผู้ปฏิบัติงานในองค์การเป็นธรรมที่มีสมรรถนะที่เอื้อต่อโครงสร้างด้านการใช้อำนาจหน้าที่หรือการกำหนดนโยบาย ซึ่งโครงสร้างนี้ นับเป็นส่วนสำคัญในแง่กระบวนการบริหาร (process of administration) อันอาจมีผลต่อการพัฒนาองค์กรให้ประสบความสำเร็จได้ **พรหมวิหารธรรม** คือหลักพุทธธรรมเพื่อสร้างวิธีคิดการทำงานเป็นทีม (Teamwork – TW) ด้วยจิตสำนึกเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เป็นปัจจัยภายในที่ช่วยเหลือประสานรอยร้าวหรือคลี่คลายแก้ไขข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นในองค์กรเอื้อต่อการประสานและส่งเสริมสัมพันธภาพอันดีในทีม เพื่อสนับสนุนการทำงานร่วมกันให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อช่วยเหลือผ่อนหนักเบา กันในการทำงานร่วมกัน พัฒนาให้ชุมชนพ้นจากปัญหา มีใจกว้างขวางแม้ในยามสถานการณ์ที่ชุมชนเติบโตประสบความเข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้และมีความยุติธรรม มุ่งพัฒนาชุมชนด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกันโดยปราศจากอคติ

ตอนที่ ๓ แนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

๑.เชิงปริมาณ

จากการศึกษาด้วยการใช้สถิติเชิงอนุมานขั้นสูงและการประเมินจัดลำดับความสำคัญต้องการจำเป็นตัวชี้วัดสมรรถนะฯ ทำให้พบว่า แนวทางการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ผู้บริหารและบุคลากร ควรเน้นการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยคุ้มค่า ประหยัด และบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมาย ควรมีการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เป็นไปตามขั้นตอนที่ได้วางไว้ และทันเวลาที่กำหนด ควรมีการประเมินผลได้ผลเสีย และผู้บริหาร ดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stake Holder) ตามการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ควรรู้จักอดทนต่อการถูกตำหนิ มีความเข้าใจผู้อื่นและตอบสนองอย่างสร้างสรรค์ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ควรนำข้อคิดเห็นในเชิงปรับปรุงพัฒนาของผู้มีส่วนได้เสียตามการปฏิบัติงานตามแผนงานและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ไปปรับปรุงแก้ไขฯจริง ควรมุ่งเน้นการกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ ในการ

ปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งที่กำหนดไว้ ควรตั้งใจศึกษาค้นคว้าหาความรู้ เทคโนโลยีและองค์ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อพัฒนางานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง อย่างต่อเนื่อง ควรเข้าใจความสัมพันธ์เชิงอำนาจของผู้มีบทบาทสำคัญในองค์กรของตนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประสานภารกิจการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งให้เกิดประสิทธิผล ควรสนับสนุนส่งเสริมให้มีการนำวิชาการ ความรู้ หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ควรสามารถเปลี่ยนแปลงวิธีหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เพื่อให้ชุมชนได้ประโยชน์สูงสุดได้ตลอดเวลา ควรปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง อย่างเสมอต้นเสมอปลาย แม้จะมีการเปลี่ยนผู้บริหารท้องถิ่น ควรมุ่งเน้นอำนวยความสะดวกในการให้บริการ ด้วยความถูกต้องเต็มใจ สะดวกรวดเร็ว และทันเวลา ควรมีการชมเชยส่งเสริมขวัญกำลังใจซึ่งกันและกัน ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้บรรลุผล ควรมีการประสานและส่งเสริมสัมพันธภาพอันดี เพื่อโน้มน้าวให้ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้ได้ผลสำเร็จ ควรมีจิตสำนึกความเป็นหนึ่งเดียวขององค์กร ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

๒.เชิงคุณภาพ

จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญการวิจัยเชิงปริมาณด้วยการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมานขั้นสูงและแนวทางการพัฒนาซึ่งได้รับการยืนยันโดยผู้ทรงคุณวุฒิจากการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) พบว่า ตัวแปรสมรรถนะหลัก จากทั้ง ๕ ด้าน ที่มีค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ เท่ากับหรือมากกว่าค่าเฉลี่ย $PNI_{Modified}$ ของแต่ละด้าน มี ๓ ด้าน และเรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อยได้ ๕ ด้านได้แก่ สมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness) สมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork)และสมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind) ส่วนสมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) รวมถึงสมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity) มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนารองลงมาตามลำดับ

ซึ่งตัวแปรดังกล่าว สอดคล้องกับการวิเคราะห์เชิงเอกสารของผู้วิจัย รวมถึงการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และแนวทางการพัฒนาซึ่งได้รับการยืนยันแนวทางจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ตามที่ได้วิจัยไว้และถือได้ว่าสมรรถนะดังกล่าว เป็นแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งโดยประกอบด้วย ๕ สมรรถนะหลัก ๒๔ สมรรถนะย่อย และ ๘๑ แนวทางการพัฒนา ดังนี้

สมรรถนะหลักที่มีความจำเป็นลำดับที่ ๑ ความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน

สมรรถนะย่อยที่ ๑.๑ มีการสนับสนุนส่งเสริมให้มีการนำวิชาการ ความรู้ หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

แนวทางการพัฒนา

๑. สร้างการตระหนักให้บุคลากร อบต. เห็นถึงคุณค่าของการนำเทคโนโลยีใหม่มาประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ที่จะเกิดกับตัวเองและชุมชน (จิต) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร

๒. ส่งเสริมให้บุคลากร อบต. พัฒนาตนเอง โดยการเข้าร่วมประชุมอบรมสัมนาให้ความรู้ด้านชุมชนเข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง เพื่อติดตามพัฒนางานในชุมชนได้ (ปัญญา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร

สมรรถนะย่อยที่ ๑.๒ การนำความรู้ เทคโนโลยีและองค์ความรู้ใหม่ ๆ มาพัฒนางานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง อย่างต่อเนื่อง

แนวทางการพัฒนา

๑. ส่งเสริมการวิเคราะห์บริบทของชุมชน เพื่อนำมาใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ อบต. (ศีล) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนา คือ นักพัฒนาชุมชน

๒. พัฒนาสภาพแวดล้อมใน อบต. ให้เอื้อต่อการเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน (กาย) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนา คือ ผู้บริหาร

๓. ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยมีผลงานเชิงประจักษ์(ปัญญา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนา คือ นักพัฒนาชุมชน

๔. ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือจากทุกส่วนงานใน อบต. ในการออกแบบวิธีการพัฒนางานด้านเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ศีล) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนา คือ ผู้บริหาร, ชุมชน

๕. ส่งเสริมให้มีการติดตามแผนงานโดยการประชุมประจำเดือน การเยี่ยมชุมชนและสรุปผลการปฏิบัติงานทุกครึ่งปีงบประมาณ (จิต) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนา คือ ผู้บริหาร

สมรรถนะย่อยที่ ๑.๓ มีการสนับสนุน ชมเชย เมื่อมีผู้แสดงออกถึงความมุ่งมั่นที่จะพัฒนางานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

แนวทางการพัฒนา

๑. เน้นการตอบสนองและสนับสนุนความต้องการของบุคลากร อบต. ในการส่งเสริมพัฒนางานด้านเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (กาย) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนา คือ ผู้บริหาร

๒. ส่งเสริมบุคลากรในการทำผลงานด้านเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เพื่อประเมินให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น (จิต) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนา คือ ผู้บริหาร

๓. มีระบบตัวชี้วัดและการประเมินยกย่องภายใน อบต. เพื่อให้กำลังใจแก่บุคลากรดีเด่นในด้านเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ศีล) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนา คือ ผู้บริหาร

๔. สร้างสรรค์การประเมินผลงานเชิงบวก มีการชื่นชม ยกย่อง ส่งเสริมให้บุคลากรประกวดผลงานด้านชุมชนเข้มแข็งในโอกาสต่าง ๆ (ปัญญา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนา คือ ผู้บริหาร

สมรรถนะหลักที่มีความจำเป็นลำดับที่ ๒ การทำงานเป็นทีม

สมรรถนะย่อยที่ ๒.๑ การช่วยเหลือประสานรอยร้าว หรือคลี่คลายแก้ไขข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นอย่างสร้างสรรค์ ในระหว่างการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

แนวทางการพัฒนา

๑. ส่งเสริมให้บุคลากรเป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับการทำงานเป็นทีม (กรุณา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร

๒. มีความชัดเจนในการสร้างความเข้าใจและการสื่อสารมาตรฐานการปฏิบัติงานให้บุคลากร (อุเบกขา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ นักพัฒนาชุมชน, ผู้บริหาร

๓. มุ่งแก้ปัญหาร่วมกันเชิงบวก โดยไม่พูดถึงความล้มเหลวของการพัฒนา (อุเบกขา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน

๔. มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างเปิดเผยและเชื่อถือได้ มุ่งแก้ไขปัญหาที่สาเหตุ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขให้คำแนะนำ (กรุณา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน และชุมชน

สมรรถนะย่อยที่ ๒.๒ การชมเชยส่งเสริมขวัญกำลังใจ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้บรรลุผล

แนวทางการพัฒนา

๑. เสริมสร้างวัฒนธรรมองค์การที่ดีในการทำงาน (เมตตา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน

๒. ส่งเสริมให้บุคลากร อบต. ทุกส่วนงาน นำองค์ความรู้และประสบการณ์การเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง มาพัฒนาคุณภาพการทำงาน หรืองานอื่นที่ได้รับมอบหมาย (กรุณา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน

๓. สร้างแรงจูงใจในการทำงานของบุคลากร อบต. (มุทิตา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร

๔. สร้างตัวชี้วัดและระบบรางวัลใน อบต.เพื่อส่งเสริมการทำงานเป็นทีม (มุทิตา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร

สมรรถนะย่อยที่ ๒.๓ การประสานและส่งเสริมสัมพันธภาพอันดี เพื่อโน้มน้าวให้ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้ได้ผลสำเร็จ

แนวทางการพัฒนา

๑. สร้างความผูกพันใน อบต. ด้วยการพัฒนาทักษะการทำงานโดยกระบวนการมีส่วนร่วม (เมตตา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร, ชุมชน, นักพัฒนาชุมชน

๒. ส่งเสริมความสามารถบุคลากรในการดึงทรัพยากรของ อบต. แต่ละส่วนงานผนวกเข้าด้วยกัน โดยใช้รูปแบบทีมข้ามหน้าที่ชั่วคราว (กรุณา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร

๓. เปิดโอกาสให้มีบุคลากรสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูล เพื่อพัฒนาระดมความคิดใหม่ๆ และร่วมมือกันแก้ปัญหา (กรุณา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร

สมรรถนะย่อยที่ ๒.๔ มีจิตสำนึกความเป็นหนึ่งเดียวขององค์กร ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

แนวทางการพัฒนา

๑. กำหนดค่านิยมองค์กรที่พึงประสงค์เป็นลายลักษณ์อักษร ที่ไม่มากเกินไป เข้าใจง่าย สามารถปฏิบัติได้จริง (เมตตา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร

๒. มีการนำหลักธรรมไปกำหนดเป็นคติองค์กรหรือคำขวัญที่พึงประสงค์ในการทำงาน เพื่อใช้เป็นแนวทางที่ใช้ได้จริงในการปฏิบัติ (กรุณา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือผู้บริหาร

๓. มีการระดมความคิดเห็นของบุคลากร เพื่อกำหนดค่านิยมความเป็นหนึ่งเดียวขององค์กร ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม บนฐานของความพึงพอใจของบุคลากรทุกฝ่าย (มุทิตา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน, ชุมชน

๔. มีการตรวจสอบ และติดตามผลการสร้างค่านิยมองค์กรที่พึงประสงค์โดยวิธีสัมภาษณ์ หรือสังเกต จากภายใน อบต. และจากชุมชน เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนา (อุเบกขา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร, ชุมชน, นักพัฒนาชุมชน

สมรรถนะย่อยที่ ๒.๕ มีการชื่นชมยกย่องส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรชุมชนที่ประสบความสำเร็จ เช่น กลุ่มอาชีพของชุมชน, กลุ่มสัจจะออมทรัพย์

แนวทางการพัฒนา

๑. ศึกษาบริบทเพื่อจัดทำตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับบริบทขององค์กรชุมชน (เมตตา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน

๒. ส่งเสริมให้บุคลากรศึกษาการดำเนินงานขององค์กรชุมชน และพัฒนาให้สอดคล้องกับศักยภาพของแต่ละองค์กร (กรุณา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร

๓. เข้าไปมีส่วนร่วมในการสังเกตและเข้าร่วมกิจกรรมกับองค์กรชุมชนอย่างจริงใจ (มุทิตา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ นักพัฒนาชุมชน

๔. ศึกษาและพัฒนารูปแบบการดำเนินงานขององค์กรชุมชน บนพื้นฐานมาตรฐานและตัวชี้วัดเดียวกัน (อุเบกขา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ นักพัฒนาชุมชน

สมรรถนะหลักที่มีความจำเป็นลำดับที่ ๓ ด้านการบริการเป็นเลิศ

สมรรถนะย่อยที่ ๓.๑ สามารถเปลี่ยนแปลงวิธีหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เพื่อให้ชุมชนได้ประโยชน์สูงสุดได้ตลอดเวลา

แนวทางการพัฒนา

๑. เชิญชวนโดยใช้เทคนิคจูงใจให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกระบวนการจัดทำแผนของ อบต. (ทาน) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร, ชุมชน

๒. ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าร่วมกระบวนการจัดทำแผนของ อบต. อย่างต่อเนื่อง โดยประชาชนมีส่วนร่วม ผ่านระบบเครือข่ายอินเตอร์เน็ต หรือสื่ออื่น ๆ ที่ทันสมัยและในรูปแบบไม่เป็นทางการ (ปิยวาจา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร, ชุมชน, นักพัฒนาชุมชน

๓. ติดตามการนำแผนงาน/โครงการสู่การปฏิบัติตามเป้าประสงค์ โดยประชาชนมีส่วนร่วม ในรูปแบบไม่เป็นทางการ (อัตถจริยา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ นักพัฒนาชุมชน

๔. ส่งเสริมให้มีการทบทวนการวางแผนงาน/โครงการและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนา (สมานัตตตา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน

สมรรถนะย่อยที่ ๓.๒ การตรวจสอบประเมินผลเพื่อแก้ไขปรับปรุงงานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งอย่างสม่ำเสมอ โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

แนวทางการพัฒนา

๑. ส่งเสริมให้แผนงานและโครงการ มีการดำเนินการ และมีการตรวจสอบได้อย่างต่อเนื่อง (สมานัตตตา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน

๒. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตรวจสอบการพัฒนาตามแผนในทุกขั้นตอน (อัตถจริยา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร

๓. มีระบบเครือข่ายอินเตอร์เน็ตการสื่อสารสองทางต่าง ๆ ของ อบต. ที่ทันสมัยและใช้การได้จริง (ปิยวาจา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน

สมรรถนะย่อยที่ ๓.๓ การวางแผนการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เพื่อผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับชุมชนในระยะยาว

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนากระบวนการจัดทำแผนโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง อย่างเป็นระบบผ่านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในชุมชน (ปิยวาจา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน

๒. สำรวจความต้องการของชุมชนเพื่อจัดทำกรอบและนำผลมาจัดลำดับความสำคัญเพื่อจัดทำแผนงานหรือโครงการในประเด็นที่ชุมชนต้องการมากที่สุดตามลำดับ (อัตถจริยา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน

๓. กำหนดให้โครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เป็นนโยบายในแผนยุทธศาสตร์ตำบล (สมานัตตตา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือชุมชน

สมรรถนะย่อยที่ ๓.๔ การปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง อย่างเสมอต้นเสมอปลาย แม้จะมีการเปลี่ยนผู้บริหารท้องถิ่น

แนวทางการพัฒนา

๑. ส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคลากร อบต. อย่างต่อเนื่อง(ทาน)โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร

๒. ทำให้บุคลากร อบต.มีความมั่นใจว่าการพัฒนางานในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีผลต่อความเจริญก้าวหน้าของบุคลากร อบต. เอง (ทาน) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร

๓. ผู้บริหารตอบสนองและสนับสนุนความต้องการของบุคลากร อบต.ในการลงพื้นที่โดยไม่เลือกปฏิบัติ (สมานัตตตา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร

สมรรถนะย่อยที่ ๓.๕ เน้นสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้แก่ชุมชน

แนวทางการพัฒนา

๑. ส่งเสริมช่วยเหลือ ในการสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการให้บริการในด้านต่าง ๆ ด้วยกระบวนการ เช่น การระดมสมอง การจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเชิงปฏิบัติการฯลฯ (ทาน) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน

๒. ติดตาม ประเมินผล การสร้างนวัตกรรมและผลสำเร็จของชุมชน เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนา (สมานัตตตา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ นักพัฒนาชุมชน

สมรรถนะย่อยที่ ๓.๖ เน้นการสร้างเครือข่ายภาคประชาชน เช่น กลุ่มอาชีพ สหกรณ์ และกลุ่มชมรมภายในชุมชนต่าง ๆ

แนวทางการพัฒนา

๑. เสริมสร้างทักษะการเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับภาคส่วนในชุมชน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ปิยวาจา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือนักพัฒนาชุมชน

๒. ส่งเสริมช่วยเหลือ ในการสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการให้บริการฯ (อัตถจริยา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน

สมรรถนะย่อยที่ ๓.๗ มีระบบสำรวจสาเหตุและปัญหาความจำเป็นหรือความต้องการที่แท้จริงของชุมชน เพื่อแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เป็นระยะ อย่างต่อเนื่อง

แนวทางการพัฒนา

๑. วิเคราะห์ความต้องการพัฒนางานให้บริการสาธารณะจากส่วนงานอื่น ๆ ในอบต. (ทาน) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน

๒. ส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการเป็นส่วนประสานค้นหาความต้องการจำเป็นของชุมชนเพื่อการแก้ไขและพัฒนา (ปิยวาจา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน

๓. ส่งเสริมให้มีการประเมินความพึงพอใจของชุมชน โดยการจัดทำแบบสอบถามหรือแบบสัมภาษณ์ชุมชน เพื่อกำหนดทิศทางในการแก้ไขพัฒนา (อัตถจริยา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน และชุมชน

๔. ศึกษาบริบทสภาพของชุมชน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนา โดยเน้นการค้นหาโอกาสและอุปสรรคจากชุมชน (สมานัตตตา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ นักพัฒนาชุมชน และชุมชน

สมรรถนะหลักที่มีความจำเป็นลำดับที่ ๔ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์

สมรรถนะย่อยที่ ๔.๑ มีการประเมินผลได้ผลเสีย และผู้บริหาร ดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stake Holder) ตามการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

แนวทางการพัฒนา

๑. มีการวิเคราะห์ศักยภาพของชุมชนเพื่อประเมินสถานภาพการพัฒนา (ฉันทะ) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ นักพัฒนาชุมชน

๒. มีการรวบรวมข้อมูลและปัญหาสำคัญของท้องถิ่นที่มาจากการมีส่วนร่วมกับประชาชนประกอบการจัดทำแผน (วิริยะ) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ นักพัฒนาชุมชน

๓. มีการรวบรวม วิเคราะห์ จัดทำและปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ (จิตตะ) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ นักพัฒนาชุมชน

๔. จัดให้มีการประเมินความพึงพอใจ การประเมินผลได้ผลเสีย จากผู้มีส่วนได้เสีย (วิมังสา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร

สมรรถนะย่อยที่ ๔.๒ มีคณะกรรมการตรวจสอบประเมินผลโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

๑. จัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบประเมินผล โดยภาคส่วนชุมชนมีส่วนร่วม (ฉันทะ) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร

๒. จัดทำระบบการรายงานผลการตรวจสอบในรูปแบบสื่อสารสองทาง (วิริยะ) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร

๓. มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบประสานงานด้านการตรวจสอบประเมินผลโดยเฉพาะในอบต. (จิตตะ) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร

สมรรถนะย่อยที่ ๔.๓ ตรวจสอบผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน นำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งได้อย่างยั่งยืน

๑. มีการประชุมระหว่างผู้บริหารกับพนักงานและเจ้าหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ (ฉันทะ) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน

๒. มีระบบการรายงานที่สม่ำเสมอต่อเนื่องเป็นปัจจุบันและทันเหตุการณ์ (จิตตะ) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร

๓. มีการกำหนดประเด็นและรูปแบบติดตามประเมินผล (วิมังสา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร

สมรรถนะย่อยที่ ๔.๔ เน้นกำหนดเป้าหมายที่ท้าทายและเป็นไปได้ยาก ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ เพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

๑. มีการรวบรวมข้อมูลและปัญหาสำคัญของท้องถิ่นที่มาจากการมีส่วนร่วมกับประชาชน (ฉันทะ) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน

๒. มีการลดขั้นตอนการปฏิบัติราชการ (วิริยะ) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร

๓. มีการจัดตั้งศูนย์บริการร่วมในองค์กร (จิตตะ) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร

๔. มีการกลั่นกรองข้อมูลย้อนกลับ (Feedbacks) ที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแผนงาน (วิมังสา) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ นักพัฒนาชุมชน

สมรรถนะหลักที่มีความจำเป็นลำดับที่ ๕ ด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม

สมรรถนะย่อยที่ ๕.๑ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีการแสดงความเห็นในเชิงปรับปรุงพัฒนาเมื่อเห็นความสูญเปล่าหรือหย่อนประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงานตามแผนงานและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

แนวทางการพัฒนา

๑. มีการประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติงานตามแผนงานหรือโครงการอย่างสม่ำเสมอ (สัจจะ) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน

๒. มีกระบวนการ วิธีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในทางลับ (ทมะ) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร

๓. มีระบบรับฟังและรายงานผลจากข้อเสนอแนะของประชาชนที่เป็นปัจจุบัน (ขันติ) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ นักพัฒนาชุมชน

๔. มีกลไกในการเข้าถึงความต้องการแสดงความเห็นของประชาชน (จาคะ) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร

สมรรถนะย่อยที่ ๕.๒ มุ่งเน้นการกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งที่กำหนดไว้

๑. มีการแจ้งให้ทุกส่วนทราบทิศทางการพัฒนาทั้งระยะสั้นและระยะยาว (สัจจะ) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน

๒. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตรวจสอบได้ตลอดเวลา (ทมะ) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร

สมรรถนะย่อยที่ ๕.๓ มีระบบติดตามการนำข้อคิดเห็นในเชิงปรับปรุงพัฒนาของผู้มีส่วนได้เสียตามการปฏิบัติงานตามแผนงานและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ไปปรับปรุงแก้ไขฯ

๑. มีการรวบรวมข้อมูลและปัญหาสำคัญของท้องถิ่นที่มาจากการมีส่วนร่วมของประชาชนประกอบการจัดทำแผน (สัจจะ) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน

๒. มีการนำผลการรับฟังข้อคิดเห็น ไปจัดทำบัญชีข้อเสนอแนะเพื่อติดตามความคืบหน้า (ทมะ) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร

๓. มีผู้รับผิดชอบและระบบในการติดตามข้อคิดเห็น ที่รวดเร็วและตรวจสอบได้ (ขันติ) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร

๔. มีคณะกรรมการพิจารณาข้อเสนอแนะ จัดทำข้อชี้แจง และแจ้งข้อมูลย้อนกลับ (จาคะ) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร

สมรรถนะย่อยที่ ๕.๔ มุ่งเน้นการปลูกจิตสำนึกด้านความขยันในการทำงาน ความตรงต่อเวลา และไม่เอาเปรียบผู้อื่น ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

๑. มีการจัดทำประกาศเผยแพร่มาตรฐานจริยธรรมของบุคลากร (สัจจะ) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร

๒. มีระบบการตรวจสอบและประเมินผลภายหลังการประกาศเผยแพร่มาตรฐานจริยธรรม (ทมะ) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร

๓. มีหลักสูตรการพัฒนาบุคลากรโดยใช้แนวทางปฏิบัติธรรมและศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา (ขันติ) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร

๔. มีกิจกรรมอาสาสมัคร เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกการรับผิดชอบต่อสังคมแก่บุคลากรอย่างต่อเนื่องทุกเดือน (จาคะ) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน

สมรรถนะย่อยที่ ๕.๕ มุ่งเน้นธำรงความถูกต้อง เพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง แม้ในสถานการณ์ที่อาจเสี่ยงต่อความมั่นคงในตำแหน่งหน้าที่การงาน

๑. จัดทำค่านิยมองค์กรให้บุคลากรวางตัวเป็นกลางทางการเมืองทุกระดับ (สัจจะ) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร

๒. มีการยกย่องบุคลากรที่มีการตัดสินใจในหน้าที่ ด้วยความถูกต้อง โปร่งใส โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรใน อบต. ลงคะแนนเลือกในระบบปิด (จาคะ) โดยผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคือ ผู้บริหาร, นักพัฒนาชุมชน

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยผู้วิจัยจะนำเสนอประเด็นที่สำคัญและมีความน่าสนใจในแง่มุมทางวิชาการ โดยนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

๕.๒.๑ สภาพทั่วไปในการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งในปัจจุบัน สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

จากการวิจัยเรื่องพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อคำถาม การพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล โดยใช้หลักพุทธธรรมร่วมกับสมรรถนะหลัก เป็นแนวทางการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ควรจะเป็นในอนาคต คิดเป็นร้อยละร้อยซึ่งแสดงให้เห็นว่าปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในเขตพื้นที่ ๆ ทำการวิจัย ในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ ๑๗ และ ๑๘ ภาคเหนือตอนล่าง ๕ จังหวัด ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นเกี่ยวกับการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ เพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งอย่างสูงยิ่งโดยเฉพาะสำหรับข้อคำถาม หน้าที่ในการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลตามแนวพระพุทธศาสนา เพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ผู้ตอบ

แบบสอบถามส่วนใหญ่ คิดว่าควรเป็นหน้าที่ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเอง คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๙ และเมื่อพิจารณาจากผลการวิจัย ทำให้มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

๑. ผลการวิเคราะห์สำหรับข้อคำถาม หลักพุทธธรรม สามารถนำมาใช้บูรณาการในการพัฒนาสมรรถนะขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้อย่างมาก จำนวน ๒๕๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๐ สำหรับข้อคำถาม การพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล โดยใช้หลักพุทธธรรมร่วมกับสมรรถนะหลัก เป็นแนวทางการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ควรจะเป็นในอนาคต ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่คือ ใช่ จำนวน ๓๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐ เหตุผลที่เป็นเช่นนี้สามารถอภิปรายได้ว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในเขตตรวจราชการที่ ๑๗ และ ๑๘ พื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อแนวคิดการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการพัฒนาพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลโดยภาพรวม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการมีความเข้าใจในหลักพุทธธรรมในฐานะหลักการทางศาสนาที่มีคุณค่าในแง่ของการนำไปปฏิบัติได้จริง และสามารถสร้างให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่องค์การมุ่งหมายได้ตามวัตถุประสงค์ ซึ่งมีความแตกต่างจากหลักของความศรัทธาในทางศาสนา แต่เป็นการนำหลักพุทธปรัชญามาประยุกต์ใช้กับวิถีการปฏิบัติแบบสมัยใหม่ เพื่อให้สามารถประสานกลมกลืนและเกิดความเป็นหนึ่งเดียวในองค์การบริหารส่วนตำบลได้เช่นกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ซูซาน ดาร์ลิงตัน**[๑] ที่วิจัยเรื่อง พุทธศาสนาคุณธรรมและการเปลี่ยนแปลง ในการอนุรักษ์ป่าและสิ่งแวดล้อมตามวิถีพุทธ ผลการวิจัยพบว่า แม้ว่าประเทศไทยจะกำลังอยู่ในระหว่างการพัฒนา แต่คนไทยพุทธก็ยังมีความจำเป็นที่จะต้องพยายามรักษาวัฒนธรรมไทยเอาไว้ ดังนั้น การพยายามรักษาจึงอาจแสดงออกมาโดยการให้ความสำคัญกับพระพุทธศาสนาได้ในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อตอบสนองความต้องการของตนและสามารถธำรงอัตลักษณ์ของวิถีดั้งเดิมเอาไว้ได้อีกด้วย

๒. ผลการวิเคราะห์ ระดับสมรรถนะปัจจุบัน ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลตามแนวพระพุทธศาสนา เมื่อพิจารณาในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = ๓.๖๖) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (ฆราวาสธรรม ๔) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย = ๓.๙๕๗) รองลงมาคือ ด้านสมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (สังคหวัตถุ ๔) (ค่าเฉลี่ย = ๓.๗๐๐) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด (ค่าเฉลี่ย = ๓.๕๐๕) ในด้านสมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (ภาวนา ๔) เหตุผลที่เป็นเช่นนี้สามารถอภิปรายได้ว่าสภาพสมรรถนะขององค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่มุ่งเน้นการดำเนินการตามกรอบและระเบียบกฎหมายที่กำหนดไว้ ดังจะเห็นได้จากการที่สมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยในระดับสูงสุดกว่าทุกด้าน เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลถือเป็นหน่วยงานราชการในระดับท้องถิ่นที่ต้องใช้ระเบียบกฎหมายในการกำกับการดำเนินงานในทุกขั้นตอนนั่นเอง อย่างไรก็ดีในส่วนของการให้บริการเป็นเลิศ หรือการให้บริการที่ดีโดยเน้นหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ยังคงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทำให้เห็นได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่มุ่งเน้นการให้บริการสาธารณะตามหลักโอบอ้อมอารี วจีไพเราะ สงเคราะห์ประชาชน วางตนเหมาะสม (สังคหวัตถุ ๔) ซึ่งเกื้อกูลกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ในระดับที่ดี ในขณะที่สมรรถนะหลักด้าน

---

[๑] Susan M. Darlington, **Ordination of a Tree, The: The Thai Buddhist Environmental Movement**, (New York : State University of New York Press, 2012), p.109.

ความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน อยู่ในระดับต่ำสุด ซึ่งต้องดำเนินการแสวงหาแนวทางการพัฒนาต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ปกรณ์ มหากันธา**[๒] ที่ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบและกระบวนการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการ ผลการวิจัยพบว่า ต้องมีการกำหนดลักษณะการบริหารที่พึงประสงค์ เพื่อเกิดประโยชน์ตน (องค์กร) เกิดประโยชน์ผู้อื่น (ประชาชน) และเกิดประโยชน์แก่ทั้งสองฝ่าย สามารถเป็นต้นแบบและเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่องค์กรอื่นๆ ต่อไป เพื่อให้เกิดกระบวนการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการ

๓. ผลการวิเคราะห์ ระดับสมรรถนะที่พึงประสงค์ ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลตามแนวพระพุทธศาสนา เมื่อพิจารณาในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = ๔.๓๘๐) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (สังคหวัตถุ ๔) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย =๔.๕๑๔) รองลงมาคือ ด้านสมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (ฆราวาสธรรม ๔) (ค่าเฉลี่ย = ๔.๔๐๙) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด (ค่าเฉลี่ย =๔.๒๔๕) ในด้านสมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (พรหมวิหาร ๔) เหตุผลที่เป็นเช่นนี้สามารถอภิปรายได้ว่าการรับรู้เป้าหมายขององค์การบริหารส่วนตำบลของผู้ตอบแบบสอบถามยังคงมุ่งเน้นการดำเนินการเพื่อให้บริการสาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน ดังจะเห็นได้จากการที่สมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ มีค่าเฉลี่ยในระดับสูงสุดกว่าทุกด้าน เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลถือเป็นหน่วยงานราชการในระดับท้องถิ่นที่บุคลากรในทุกระดับต้องมุ่งเน้นการให้บริการอย่างใกล้ชิดกับภาคส่วนต่าง ๆ ในชุมชน ในการดำเนินงานพัฒนาในทุกขั้นตอน ด้วยการให้บริการที่ดีโดยเน้นหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ นั่นเอง อย่างไรก็ดีในส่วนของด้านสมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรมยังคงมีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ทำให้เห็นได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบล อาจยังมีกระบวนการในทางปฏิบัติบางประการ ที่ไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามกฎระเบียบด้วยความรัดกุมได้ ซึ่งอาจเกิดจากความสัมพันธ์ในระดับเครือญาติของนักการเมืองท้องถิ่นหรืออื่น ๆ ที่อาจมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจกระทำหรือไม่กระทำ การพัฒนางานต่าง ๆ ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งเช่นกัน ซึ่งอาจเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ยังคงมีสภาพที่พึงประสงค์ในประเด็นนี้อยู่ในระดับมาก โดยการพัฒนาสมรรถนะด้านนี้ด้วยการเน้นหลักพุทธธรรมฆราวาสธรรม ๔ในขณะที่สมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (พรหมวิหาร ๔) มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับต่ำสุด ซึ่งต้องดำเนินการแสวงหาแนวทางการพัฒนาต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ **วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์**[๓] ที่ได้วิจัยเรื่องแบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารท้องถิ่นควรมีพรหมวิหาร ๔ ในการปกครององค์กรท้องถิ่นมีเมตตา กรุณา ปรารถนาดีต่อผู้ปฏิบัติงานและประชาชนอย่างจริงใจ มีมุทิตา ยินดีส่งเสริมสนับสนุนในความสำเร็จของบุคลากรในท้องถิ่น และมี

---

[๒] ปกรณ์ มหากันธา,“รูปแบบและกระบวนการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการ”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,๒๕๕๗).

[๓] วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์, “แบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย:มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

อุเบกขา เป็นธรรม ไม่ลำเอียงในการตัดสินใจ ซึ่งหลักธรรมเหล่านี้ล้วนสอดคล้องและเป็นสิ่งที่ต้องนำมาปรับใช้กับการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรทุกระดับในองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้เกิดกระบวนการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเชิงพุทธบูรณาการ

๔. ผลการวิเคราะห์ ระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในพื้นที่บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = ๓.๖๔) และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย = ๓.๘๕) ในด้านการเกื้อกูล อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย= ๓.๗๑) และด้านการพึ่งตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย= ๓.๓๗) เหตุผลที่เป็นเช่นนี้สามารถอภิปรายได้ว่าระดับสภาพชุมชนเข้มแข็ง ยังคงเป็นไปในลักษณะการช่วยเหลือพึ่งพากัน ในฐานะชุมชนที่มีความรัก ความเอื้ออาทร ความสามัคคี และมีจิตสำนึกหวงแหนความเป็นชุมชนของตนร่วมกัน ซึ่งอาจเกิดจากในพื้นที่บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่างส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ชนบท และมีการประกอบอาชีพหลักคือเกษตรกรรมที่ต้องอาศัยการพึ่งพากัน ทำให้ยังคงมีจิตสำนึกในเรื่องของความสัมพันธ์เครือญาติที่มีความช่วยเหลือเกื้อกูลกันอยู่มาก โดยบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลจะเป็นไปในลักษณะส่งเสริมศักยภาพความเข้มแข็งชุมชนที่มีอยู่แล้ว สอดคล้องกับการวิจัยของ **รัชการย์ วิชชุรังศรี**[๔] ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาแนวคิดและตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนบ้านนาหว้า ตำบลนาหว้า อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนจะเข้มแข็งได้ต้องประกอบไปด้วยประเด็นสำคัญ คือ การเป็นชุมชนเรียนรู้ สมาชิกในชุมชนมีการเรียนรู้ร่วมกัน การจัดการชุมชนที่ดีโดยมีโครงสร้างการบริหารการจัดการตนเอง การพึ่งตนเองได้และมีการพัฒนาแบบยั่งยืนจากการมีศักยภาพในชุมชน

๕. ผลการวิเคราะห์ ระดับความสัมพันธ์ระหว่างระดับสมรรถนะปัจจุบันตามแนวพระพุทธศาสนาในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล กับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน โดยภาพรวมมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยรวมอยู่ในระดับสูง (r = .๐.๘๖๔) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก มีจำนวน ๒ ด้าน ได้แก่ สมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (สังคหวัตถุ ๔) และสมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (พรหมวิหาร ๔) รองลงมาคืออยู่ในระดับสูง มี ๒ ด้านได้แก่ สมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (อิทธิบาท ๔) และ สมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (ภาวนา ๔) และระดับปานกลางอีก ๑ ด้าน ได้แก่ สมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (ฆราวาสธรรม ๔) จึงยอมรับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ทั้ง ๕ ข้อ ปัจจัยที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่าในการปฏิบัติงานเพื่อเสริมสร้างให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น นอกจากการมีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานตามแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐและมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นที่ดีแล้ว ยังควรประยุกต์การนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาช่วยในการอธิบายและเสริมตัวชี้วัดของสมรรถนะในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความ

---

[๔] รัชการย์ วิชชุรังศรี, การศึกษาแนวคิดและตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนบ้านนาหว้า ตำบลนาหว้า อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา, **รายงานการวิจัย**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, ๒๕๕๗), หน้า ๘๙.

ชัดเจนในแง่ของการนิยามศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร ซึ่งสามารถทำให้เกิดผลในเชิงบวกต่อการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล ในประเด็นการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งได้เป็นอย่างดีอีกด้วย ดังที่ผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (สังคหวัตถุ ๔) และสมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (พรหมวิหาร ๔) มีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก เนื่องจากการให้บริการที่ดี และการทำงานในลักษณะทีม ตามนิยามของมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เป็นการแสดงออกถึง การเสียสละอุทิศตน ร่วมมือกันในองค์การ ทั้งกาย วาจา เพื่อปฏิบัติงานเพื่อสร้างประโยชน์ให้เกิดแก่ชุมชน ด้วยความจริงใจเหมาะสมเสมอต้นเสมอปลาย และมีการประสานแก้ไขปัญหาด้วยดี ตามนิยามของหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ และพรหมวิหาร ๔ จึงเป็นเหตุผลที่ส่งเสริมให้มีความสัมพันธ์ต่อระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสูงที่สุด สอดคล้องกับการวิจัยของ **สุพรรณี เผื่อนผาด**[๕] ที่ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามของสถานศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต ๑ โดยด้านความรู้ทางวิชาการมีค่าสูงสุด อยู่ในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ และสอดคล้องกับการวิจัยของ**อรพิณ ประดับมุกข์**[๖] ที่ได้วิจัยพบว่าการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับคุณภาพการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่างในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ ๐.๐๑ เช่นกัน

ในขณะที่ สมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (อิทธิบาท ๔) และสมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (ภาวนา ๔) มีค่าความสัมพันธ์รองลงมา เนื่องจากการทำงานโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ขององค์การ และความเข้าใจในองค์กรและระบบงานของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ตามนิยามของมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เป็นการแสดงออกถึง ความมุ่งมั่นจะสร้างสรรค์พัฒนาผลงานให้ดีหรือให้เกินมาตรฐานที่มีอยู่ จากพื้นฐานของความรักมุ่งมั่นในงาน การลงมือปฏิบัติด้วยปัญญาสร้างสรรค์ และมีการทบทวนแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อการพัฒนาอยู่เสมอ (อิทธิบาท ๔) ซึ่งเกิดจากความสนใจใฝ่รู้ในองค์ความรู้และบริบทชุมชน ความสัมพันธ์ของชุมชน เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้วยความสร้างสรรค์ (ภาวนา ๔) จึงเป็นเหตุผลที่ส่งเสริมให้มีความสัมพันธ์ต่อระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสูงรองลงมา ในขณะที่สมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (ฆราวาสธรรม ๔) มีค่าความสัมพันธ์รองลงมา เนื่องจากการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม ตามนิยามของมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เป็นการแสดงออกถึง การครองตนและประพฤติปฏิบัติถูกต้องเหมาะสมทั้งตามหลักกฎหมายและคุณธรรมจริยธรรม เป็นแนว

---

[๕] สุพรรณี เผื่อนผาด, “ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต ๑”, **วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University**, ปีที่ ๔๓ ฉบับที่ ๒ (มกราคม – เมษายน ๒๕๕๗) : ๖๐๘.

[๖] อรพิณ ประดับมุกข์, “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง”,**วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University**, ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – เมษายน ๒๕๕๘) : ๑๒๘๒.

ปฏิบัติพื้นฐานของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ต้องดำเนินการภายใต้กรอบระเบียบและกฎหมายอย่างเคร่งครัด ในขณะที่บริบทของการบริหารจัดการความเข้มแข็งของชุมชน มักเน้นความสัมพันธ์เกื้อกูลในเชิงเครือญาติในชุมชน ซึ่งบ่อยครั้งที่การเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งอาจไม่สามารถทำได้ตามระเบียบและกฎเกณฑ์ อันเกิดจากโครงสร้างการบริหารการจัดการตนเองของชุมชนที่มีลักษณะเฉพาะ สอดคล้องกับการวิจัยของ **สมบูรณ์ ธรรมลังกา**[๗] ที่ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานในจังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ในบริบททางด้านสังคมของชุมชนที่เข้มแข็งในจังหวัดเชียงราย เป็นสังคมแบบเครือญาติ มีโครงสร้างทางสังคมเป็นทั้งแนวราบและแนวตั้ง

ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความเข้มแข็งของชุมชน มีปัจจัยสำคัญคือ กระบวนการเรียนรู้ของชุมชน ระบบเครือข่าย ระบบความสัมพันธ์ในชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น สอดคล้องกับ **แอชลีย์**[๘] ที่ได้วิจัยเรื่อง การขับไล่สิ่งชั่วร้ายด้วยพระพุทธเจ้า (Exorcising with Buddha) ผลการวิจัยพบว่า พิธีกรรมทางพุทธศาสนาสามารถนำพาผู้ปฏิบัติตามคำสอนไปสู่ความมีชีวิตที่ดี และเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน ทำให้เกิดความรู้สึกอันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของหมู่คณะได้ สอดคล้องกับการวิจัยของ **เรวัฒน์ แก้วเก่า**[๙] ที่ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ของบ้าน วัด โรงเรียนกับคุณลักษณะผู้เรียนตามหลักไตรสิกขา โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในทิศทางเดียวกัน อยู่ในระดับสูงสอดคล้องกับการวิจัยของ **ดวงเดือน พันธุมนาวิน**[๑๐] ที่พบว่า มีปริมาณความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อและการปฏิบัติทางพุทธศาสนา ซึ่งพบผลอย่างชัดเจนว่า ความสัมพันธ์นี้มีเป็นปริมาณสูงในผู้ใหญ่ที่มีอายุมากกว่า ๔๕ ปี และในนิสิต และต่ำสุดในกลุ่มนักเรียนมัธยมต้น

ดังนั้นองคาพยพต่าง ๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านบุคลากร ซึ่งอยู่ในวัยผู้ใหญ่ จึงย่อมจะมีพัฒนาการทางอารมณ์ ความคิด มีการปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดี และย่อมมีพฤติกรรมที่แสดงออกในการบริหารและการปฏิบัติงานโดยใช้หลักพุทธธรรมที่เกี่ยวข้องมากขึ้นตามไปด้วย สอดคล้องกับ **พระธรรมโกศาจารย์**[๑๑] ที่ได้ให้ความหมายหลักธรรมตามแนวพระพุทธศาสนาว่า ความศรัทธาในพระพุทธศาสนากับปัญญาในทางวิทยาศาสตร์เป็นไปในทางเดียวกัน คือส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกัน ก็จะก่อให้เกิดองค์รวมที่สมบูรณ์ คือบูรณาการ และเนื่องจากวิทยาศาสตร์ครอบคลุมไปถึง

---

[๗] สมบูรณ์ ธรรมลังกา, “รูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานในจังหวัดเชียงราย”, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาการศึกษาและการพัฒนาสังคม, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, ๒๕๕๖).

[๘] Ashley, Sean, **Exorcising with Buddha : Palaung Buddhism in northern Thailand**. (Canada : Simon Fraser University, 2004), p. 109.

[๙] เรวัฒน์ แก้วเก่า, “ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ของบ้าน วัด โรงเรียน กับคุณลักษณะผู้เรียน ตามหลักไตรสิกขาฯ”, **วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University**, ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม– สิงหาคม ๒๕๕๗) : ๘๓๓-๘๓๔.

[๑๐] ดวงเดือน พันธุมนาวิน, ความเชื่อและการปฏิบัติทางพุทธศาสนาของคนไทย: การปลูกฝังอบรมและคุณภาพชีวิต, **รายงานการวิจัย**, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์,๒๕๕๓), หน้า ๗.

[๑๑]พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), **วิธีบูรณาการพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่,** (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ๔๙.

ศาสตร์สมัยใหม่ ที่อาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์สร้างระบบความรู้ขึ้นมา เช่น ครุศาสตร์ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ เราจึงสามารถบูรณาการพระพุทธศาสนาเข้ากับศาสตร์สมัยใหม่ได้

๖. ผลการวิเคราะห์ ตัวแปรพยากรณ์ปัจจัยสนับสนุนที่มีผลต่อสมรรถนะปัจจุบันตามแนวพระพุทธศาสนาขององค์การบริหารส่วนตำบล กับระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple regression Analysis) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง ๓ ด้าน ได้แก่ สมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (พรหมวิหาร ๔) สมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (สังคหวัตถุ ๔) และสมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (อิทธิบาท ๔) และตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุดที่ถูกเลือกเข้ามาก่อนคือ สมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (พรหมวิหาร ๔) อภิปรายได้ว่า เมื่อบุคลากรปฏิบัติตามสมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (พรหมวิหาร ๔) เพียงอย่างเดียว มีผลทำให้สภาพชุมชนเข้มแข็ง เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๖๕.๕ เมื่อปฏิบัติตามสมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (พรหมวิหาร ๔) คู่กับ สมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (สังคหวัตถุ ๔) มีผลทำให้สภาพชุมชนเข้มแข็ง เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๗๓.๓ และเมื่อมีการปฏิบัติตามสมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (พรหมวิหาร ๔) สมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (สังคหวัตถุ ๔) และสมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (อิทธิบาท ๔) ทั้ง ๓ ด้านควบคู่กัน จะมีผลทำให้ระดับสภาพชุมชนเข้มแข็ง เพิ่มขึ้นร้อยละ ๗๘.๐ (๖๕.๕, ๗๓.๓ และ ๗๘.๐ ตามลำดับ)โดยในส่วนของการปฏิบัติตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ที่ส่งผลต่อระดับสมรรถนะและสามารถนำไปพยากรณ์ได้ถึงระดับชุมชนเข้มแข็งได้นั้น สอดคล้องกับการวิจัยของ **สุขสันต์ จันทะโชโต**[๑๒] ที่พบผลการวิจัยโดยการวิเคราะห์ปัจจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตตามวิถีสังคมชาวพุทธ : กรณีศึกษาการดำเนินชีวิตตามหลักพุทธศาสนาของชุมชนในเขตเทศบาลเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ประกอบด้วย ๒ ปัจจัย คือ ๑ ปัญหาการครองตนเพื่อความสุขในชีวิต และปัจจัยที่ ๒ เรียกว่าปัญหาคุณธรรมในการครองตนซึ่งส่งผลให้มีค่าเฉลี่ยเป็นปัญหาหรือปฏิบัติไม่ได้ คือ ทำการโดยใช้ปัญญา สุภาพ ไม่ดื้อด้าน ยินดีรับฟังผู้อื่น เสงี่ยมงาม รักความประณีต สะอาด เรียบร้อย พูดจาน่าฟัง กายก็อ่อนโยนไม่หยาบคาย และประพฤติดี มีวินัย ตั้งอยู่ในศีล ๕

ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวจึงยืนยันความสำคัญของการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ เพื่อการพัฒนาสมรรถนะได้ในเชิงประจักษ์ในหลากหลายบริบทตามสถานการณ์อีกด้วย

๕.๒.๒ หลักพุทธธรรมในการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

พบว่า การพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่นในทัศนะพระพุทธศาสนา หรืออาจเรียกได้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นวิถีพุทธ การพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นหลักการที่เอื้อต่อการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป้าหมายสูงสุดที่สอดรับกับความหมายและแนวคิดตามจุดมุ่งหมายการก่อตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยพบว่า ด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่

---

[๑๒] สุขสันต์ จันทะโชโต, “ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตตามวิถีสังคมชาวพุทธ : กรณีศึกษาการดำเนินชีวิตตามหลักพุทธศาสนาของชุมชนในเขตเทศบาลเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี”, **วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์**, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - เมษายน ๒๕๕๙) : ๑๐๙-๑๒๒.

ในระดับสูงมาก มีจำนวน ๒ ด้าน ได้แก่ สมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (สังคหวัตถุ๔) และสมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (พรหมวิหาร๔) เป็นปัจจัยภายในที่เอื้อต่อประโยชน์แก่ประชาชนผู้ได้รับผลจากการพัฒนา ทำให้บุคลากรและพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้มีจิตสำนึกสาธารณะ และประพฤติตนโดยมุ่งหวังประโยชน์สาธารณะ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมช่วยเหลือประสานรอยร้าวหรือคลี่คลายแก้ไขข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นในองค์กรเอื้อต่อการประสานและส่งเสริมสัมพันธภาพอันดีในทีม เพื่อสนับสนุนการทำงานร่วมกันให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มุ่งพัฒนาชุมชนด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกันโดยปราศจากอคติสอดคล้องกับการวิจัยของ **พัชรี ชำนาญศิลป์**[๑๓] ที่ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพุทธของผู้บริหารวิทยาลัยการอาชีพเขตภาคเหนือตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่า การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพุทธของผู้บริหารวิทยาลัยการอาชีพเขตภาคเหนือตอนล่าง การประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนากับภาวะผู้นำนี้ ต้องมีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถประสานงานดี มีบุคลิกภาพ มีจิตใจกว้างขวาง รู้จักยอม ให้อภัย ใส่ใจแก้ปัญหา พร้อมมีข้อเสนอแนะ เป็นกัลยาณมิตร ผู้บริหารควรยึดหลักพรหมวิหาร ๔ ควบคู่กับหลักอิทธิบาท ๔

รองลงมาคืออยู่ในระดับสูง มี ๒ ด้านได้แก่ สมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (อิทธิบาท ๔) และ สมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (ภาวนา ๔) และระดับปานกลางอีก ๑ ด้าน ได้แก่ สมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (ฆราวาสธรรม๔)เป็นปัจจัยภายในที่เอื้อต่อบุคลากรและพนักงานส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ดำรงตนอยู่ได้ด้วยการรู้จักการเสียสละเพื่อความสงบสุขของตนเอง สังคม ครอบครัว และประโยชน์ส่วนรวมเอื้อต่อการบริหาร การปฏิบัติงาน และงานบริการ ให้เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุประสิทธิผล สอดคล้องกับการวิจัยของ **ปกรณ์ มหากันธา**[๑๔] ที่ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบและกระบวนการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการ ผลการวิจัยพบว่า ในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำแนกหลักพุทธธรรมและหลักธรรรมาภิบาลกลุ่มผู้บริหาร มีความเห็นเกี่ยวกับรูปแบบและกระบวนการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการ ระดับเกณฑ์ประเมิน อยู่ในระดับมากทุกรายการ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ หลักอิทธิบาท ๔ หลักสังคหวัตถุ ๔ หลักพรหมวิหาร ๔ หลักสัปปุริสธรรม ๗ หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความคุ้มค่า หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และน้อยที่สุด คือ หลักความโปร่งใสตามลำดับ

---

[๑๓] พัชรี ชำนาญศิลป์, “การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพุทธของผู้บริหารวิทยาลัยการอาชีพเขตภาคเหนือตอนล่าง”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

[๑๔] ปกรณ์ มหากันธา, “รูปแบบและกระบวนการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการ”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

๕.๒.๓ แนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และแนวทางการพัฒนาซึ่งได้รับการยืนยันแนวทางจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และการวิจัยเชิงปริมาณด้วยการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมานขั้นสูง พบว่า ระดับสมรรถนะตามแนวพระพุทธศาสนาที่จำเป็นต่อองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งจากตัวแปรสมรรถนะหลัก ที่ต้องพัฒนาประกอบด้วย ๕ สมรรถนะหลัก ๒๔ สมรรถนะย่อย และ ๘๑ แนวทางการพัฒนา

โดยสมรรถนะหลักที่มีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเป็นลำดับแรก ได้แก่ สมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness)แสดงให้เห็นว่าบุคลากรระดับสูงผู้ตอบแบบสอบถาม คือปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีความต้องการให้บุคลากรในทุกระดับขององค์การบริหารส่วนตำบล มีความเข้าใจในองค์การและระบบงานขององค์การบริหารส่วนตำบล แสดงให้เห็นว่า การที่บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ควรต้องมีความรู้ความสามารถและมีความขวนขวาย สนใจใฝ่รู้ เพื่อสั่งสม พัฒนาศักยภาพ ความรู้ความสามารถของตนในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งอาจเป็นเพราะสถานการณ์ปัจจุบันในพื้นที่บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลมีโอกาสและอุปสรรคในการพัฒนางานด้านเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอตามกระแสของการพัฒนาในยุคโลกาภิวัฒน์ และเทคโนโลยีการสื่อสารสังคมในเชิงอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงจากบริบทด้านปัญหาคุณธรรมจริยธรรม ส่งผลให้เกิดโอกาสใหม่ ๆ ที่ท้าทายให้บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องปรับตัวเพื่อสร้างนวัตกรรมการบริการที่ดี และสามารถสนองตอบต่อความต้องการและแก้ไขปัญหาของชุมชนได้อย่างทั่วถึงจากการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นคุณธรรมจริยธรรม และการประยุกต์ใช้ความรู้เชิงวิชาการรวมถึงเทคโนโลยีต่างๆ เข้ากับการปฏิบัติงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ซึ่งสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์การพัฒนาข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๕๗-๒๕๖๐[๑๕] ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์สร้างทักษะและพัฒนาข้าราชการส่วนท้องถิ่นในรูปแบบต่าง ๆ โดยใช้การปลูกจิตสำนึกผ่านพระราชกรณียกิจ พระราชจริยวัตร และพระบรมราโชวาท การกำหนดหลักสูตรฝึกอบรมและโครงการพัฒนาภาคบังคับแก่ข้าราชการทุกระดับ การสร้างศูนย์กลางในการวิจัย สำรวจ ให้คำปรึกษาแนะนำและข้อมูลข่าวสารด้านธรรมาภิบาล การพัฒนาและปฐมนิเทศข้าราชการอย่างเข้มข้น รวมไปถึงการกำหนดหลักสูตรฝึกอบรมและโครงการพัฒนาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน และสู่มาตรฐานสากล และยุทธศาสตร์ที่ ๔ : การสร้างการมีส่วนร่วมในระบบสนับสนุนและโครงสร้างพื้นฐานทางด้านคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล โดยเปิดโอกาสให้ข้าราชการเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและกฎระเบียบ และเปิดให้ประชาชน และหน่วยงานอื่นเข้ามามีส่วนร่วมและการติดตามสถานการณ์การทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำหรับสมรรถนะที่มีความต้องการพัฒนาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าสมรรถนะอื่นได้แก่ สมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity) แสดงให้เห็นว่าบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล ยังคงสามารถปฏิบัติหน้าที่เพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งโดยยึดระเบียบและ

---

[๑๕] สำนักงานคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น, **ยุทธศาสตร์พัฒนาข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๕๗-๒๕๖๐**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, ๒๕๕๖), หน้า ๒.

กฎหมายที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการวิจัยของ **พระครูโกศลวชิรกิจ**[๑๖]ที่ได้วิจัยเรื่องกลยุทธ์พัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงพุทธขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า ด้านสีลภาวนา มีค่าเฉลี่ยโดยรวม ซึ่งอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การส่งเสริมให้บุคลากรมีจริยธรรมที่ดีงาม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก และการชี้แจงให้บุคลากรตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในการทำงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นกัน

จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และแนวทางการพัฒนาซึ่งได้รับการยืนยันแนวทางจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และการวิจัยเชิงปริมาณด้วยการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมานขั้นสูง พบว่า ตัวแปรสมรรถนะหลัก จากทั้ง ๕ ด้าน ที่มีค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ เท่ากับหรือมากกว่าค่าเฉลี่ย $PNI_{Modified}$ ของแต่ละด้าน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความต้องการจำเป็น พบว่า มีจำนวน ๓ ด้านสมรรถนะหลัก ได้แก่ ๑.สมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness) ๒.สมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind) และ ๓. สมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **เอนก เทียนบูชา**[๑๗] ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาสมรรถนะหลักเพื่อเตรียมคนเข้าสู่งาน ผลการวิจัยพบว่าสามารถกำหนดสมรรถนะหลักแบ่งเป็น ๓ ด้าน ด้านละ ๓ องค์ประกอบ รวมเป็น ๙ องค์ประกอบ ๒๙ หน่วยสมรรถนะ และ๑๒๕ หน่วยสมรรถนะย่อย ได้แก่สมรรถนะเพื่อการดำรงชีวิตประกอบด้วยการพัฒนาอาชีพ สัญลักษณ์ในชีวิต สุขวิถีและชีวิตพอเพียง สมรรถนะหลักเพื่อการทำงานประกอบด้วยการแก้ปัญหา การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและสมรรถนะพื้นฐานประกอบด้วยการสื่อสาร การพัฒนาสมรรถนะหลักเพื่อเตรียมคนเข้าสู่งานและจากผลการวิจัยความต้องการจำเป็น สอดคล้องกับ **ภิญญดา ชูก้อนทอง**[๑๘]ที่พบว่าควรสนับสนุนให้พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลทุกระดับ ทุกตำแหน่ง มีโอกาสเข้ารับการฝึกอบรม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับทักษะการปฏิบัติงานตามสายงานนั้นๆ ระเบียบกฎหมายใหม่ๆ ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นการพัฒนาความรู้เพิ่มเติมเพิ่มพูนความรู้ ให้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับ **บุษกร วัฒนบุตร**[๑๙] ที่พบว่าการสร้างและพัฒนาทุนมนุษย์ในองค์กรเอกชน ในมิติของความมุ่งมั่น การทำงานหนัก การมองอนาคตเด่นชัด ความรับผิดชอบ การประสานงาน การมีจิตนวัตกรรม ความชำนาญ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความมีระเบียบวินัย และการจัดการที่ดี ทันกาล มีกำไรสูง จะมีแนวโน้มส่งผลให้การพัฒนาทุนมนุษย์ในองค์กรฯ สูงขึ้น

---

[๑๖] พระครูโกศลวชิรกิจ, “กลยุทธ์พัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงพุทธขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกำแพงเพชร”, **วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์**, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - เมษายน ๒๕๕๙) : ๕๗-๖๙.

[๑๗] เอนก เทียนบูชา, “การพัฒนาสมรรถนะหลักเพื่อเตรียมคนเข้าสู่งาน”, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุษฎีบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, ๒๕๕๒).

[๑๘] ภิญญดา ชูก้อนทอง, “การพัฒนาสมรรถนะหลักของพนักงานส่วนตำบลเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรี”, **วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University**, ปีที่ ๗ ฉบับที่๑ (มกราคม – เมษายน ๒๕๕๗) : ๔๑๓.

[๑๙] บุษกร วัฒนบุตร, การนำพุทธญาณวิทยา (ไตรสิกขา) และตัวแบบ KSM เพื่อสร้างและพัฒนาทุนมนุษย์ในองค์กรมหาชน, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, ๒๕๕๔).

และจากผลการวิจัยข้างต้น พบว่าสมรรถนะหลักที่นำมาพัฒนาทั้ง ๕ ด้านนั้น เป็นสมรรถนะที่มีความต้องการจำเป็นได้รับการพัฒนาสูงจากมากไปน้อยตามลำดับ ประกอบด้วย สมรรถนะย่อย ๒๔ สมรรถนะ ซึ่งผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นแนวทางการพัฒนา ดังนี้

ผลการนำเสนอแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

จากการวิจัยและวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งตามแนวพระพุทธศาสนา ในปัจจุบัน ทำให้สามารถยืนยันตัวแปรที่สอดคล้องกับการวิเคราะห์เชิงเอกสารของผู้วิจัย รวมถึงจากการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และแนวทางการพัฒนาซึ่งได้รับการยืนยันแนวทางจากการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) ถือได้ว่าสมรรถนะดังกล่าว เป็นแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งโดยประกอบด้วย ๕ สมรรถนะหลัก ๒๔ สมรรถนะย่อย และ ๘๑ แนวทางการพัฒนา โดยในแต่ละสมรรถนะมีความสัมพันธ์กันกับสภาพความเข้มแข็งของชุมชนจากการวิจัยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งตามแนวพระพุทธศาสนา ดังกล่าวนั้น ก็เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความสอดคล้องกับบริบทสภาพปัญหาปัจจุบันในพื้นที่จริงที่ทำการวิจัย และสามารถนำสมรรถนะมากำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อให้บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล สามารถสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นแก่ชุมชน ได้อย่างมีผลสัมฤทธิ์ สอดคล้องกับการวิจัยของ **เอนก เทียนบูชา**[๒๐] ได้วิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะหลักที่เหมาะสม ต้องทำการวิเคราะห์ ออกแบบ การพัฒนา การนำไปปฏิบัติ และการประเมินผล โดยส่วนประกอบที่สำคัญของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะหลักคือ การกำหนดคำอธิบายสมรรถนะหลัก การกำหนดระดับของสมรรถนะหลักซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ **คำพันธ์ อัครเนตร** ที่ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักพุทธธรรม พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องมากที่สุดในประเด็นเรื่องการให้ความสำคัญสูงสุดในพระธรรม และในประเด็นเรื่อมนุษย์ประเสริฐได้ด้วยการพัฒนาตน และการตรวจสอบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักพุทธธรรม โดยการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) พบว่า รูปแบบมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักพุทธธรรม และผู้เชี่ยวชาญได้เสนอและปรับปรุงองค์ประกอบให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น[๒๑] โดยแนวทางพัฒนาชุมชนเข้มแข็งโดยมุ่งพัฒนาจากภายในองค์การบริหารส่วนตำบลเองนั้นสอดคล้องกับการวิจัยของ **สมบูรณ์ ธรรมลังกา**[๒๒] ที่ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดย

---

[๒๐] เอนก เทียนบูชา, “การพัฒนาสมรรถนะหลักเพื่อเตรียมคนเข้าสู่งาน”, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุษฎีบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, ๒๕๕๒).

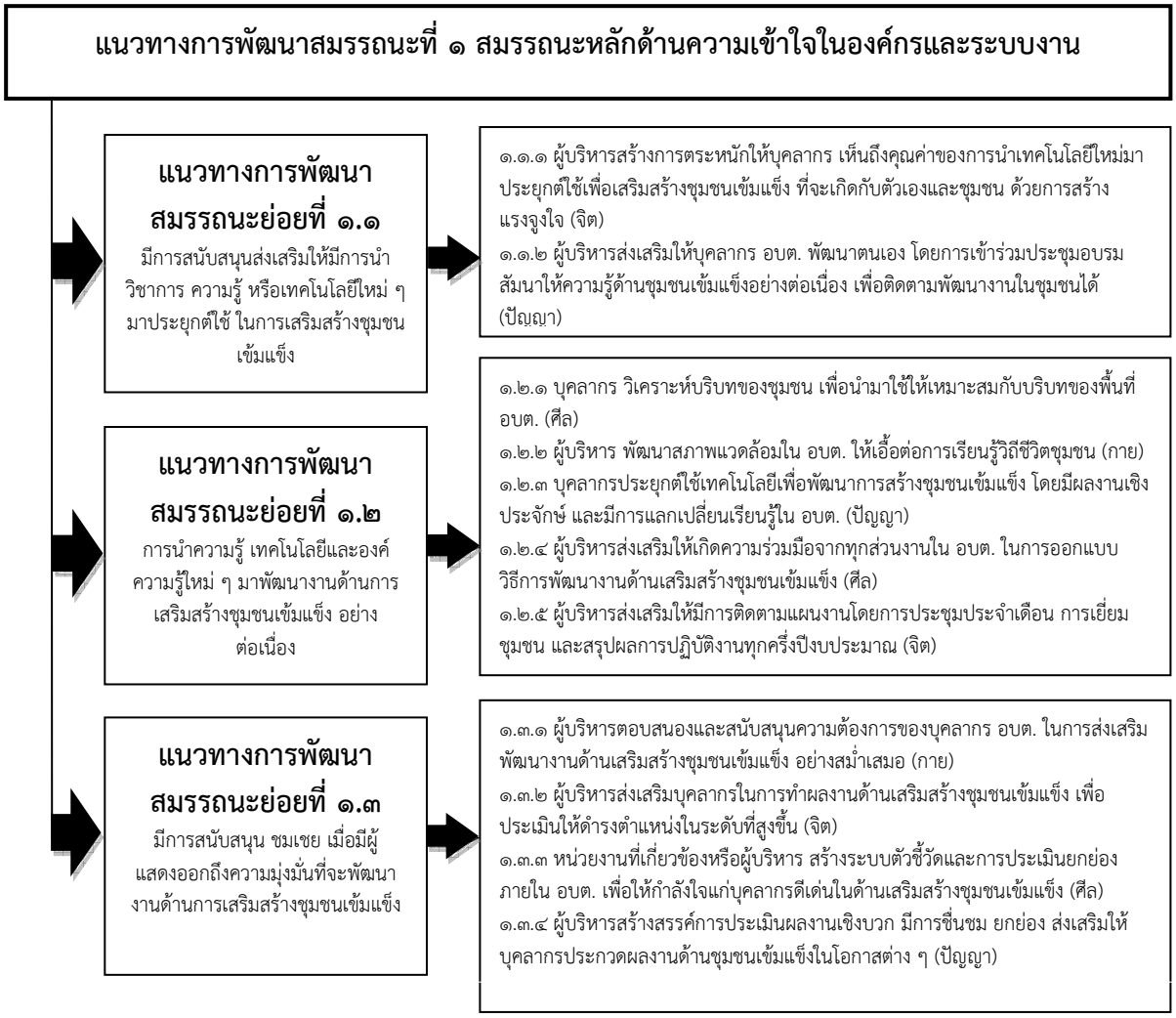
[๒๑] คำพันธ์ อัครเนตร, “การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพนฐานตามหลักพุทธธรรม”, **วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร**, ปีที่ ๙ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม - สิงหาคม ๒๕๕๐) : ๑๐-๑๓.

[๒๒] สมบูรณ์ ธรรมลังกา, “รูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานในจังหวัดเชียงราย”, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาการศึกษาและการพัฒนาสังคม, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, ๒๕๕๖).

ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานในจังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ในบริบททางด้านสังคมของชุมชนที่เข้มแข็งในจังหวัดเชียงราย มีปัจจัยสำคัญคือ กระบวนการเรียนรู้ของชุมชน ระบบเครือข่าย ระบบความสัมพันธ์ในชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น และจากการวิจัยของผู้วิจัยดังกล่าวมา จึงสามารถเสนอแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ทั้ง ๕ ด้านสมรรถนะ เรียงตามลำดับที่มีความต้องการจำเป็นในปัจจุบัน ดังนี้

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะที่ ๑ สมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน

ประกอบด้วย ๓ สมรรถนะย่อย คือ ๑) มีการสนับสนุนส่งเสริมให้มีการนำวิชาการ ความรู้ หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ ประกอบด้วย ๒ แนวทางการพัฒนา ๒) การนำความรู้ เทคโนโลยีและองค์ความรู้ใหม่ ๆ มาพัฒนางาน อย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย ๕ แนวทางการพัฒนา และ ๓) มีการสนับสนุน ชมเชย เมื่อมีผู้แสดงออกถึงความมุ่งมั่นที่จะพัฒนางานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ประกอบด้วย ๔ แนวทางการพัฒนา โดยในแต่ละสมรรถนะย่อยมีความสัมพันธ์กัน ดังนี้

แผนภาพที่ ๕.๑ แสดงความสัมพันธ์ของแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง : แนวทางการพัฒนาสมรรถนะที่ ๑ สมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน

สำหรับสมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน มีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างมาก เนื่องจากความเป็นไปได้ในเรื่องของปัจจัยทางการบริหารเพื่อการพัฒนาทรัพยากรบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีงบประมาณและอัตราบุคลากรที่จำกัด ในขณะที่มีพื้นที่ให้บริการกว้างขวาง และขาดการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ดังที่ **สถาพร แสงสุโพธิ์**[๒๓] ได้วิจัยการพัฒนาแนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบล ยังมีปัญหาเรื่องการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ บุคลากรขาดการฝึกอบรมอย่างเป็นระบบ ซึ่งควรมีการกำหนดนโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการพัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การให้บริการสาธารณะด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งแก่ประชาชนเป็นไปได้อย่างทั่วถึงทุกชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ **ปกรณ์ มหากันธา**[๒๔] ที่ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบและกระบวนการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการ ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาต้องมุ่งเพื่อให้เกิดประโยชน์ตน (องค์กร) เกิดประโยชน์ผู้อื่น (ประชาชน) และเกิดประโยชน์แก่ทั้งสองฝ่าย สามารถเป็นต้นแบบและเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่องค์กรอื่นๆ ต่อไป เพื่อให้เกิดกระบวนการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการและสอดคล้องกับการวิจัยของ **ประพันธ์ นึกกระโทก**[๒๕] ที่ได้วิจัยเรื่อง ทุนทางสังคมกับการจัดการความรู้สู่องค์กรชุมชนพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่ามีการนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้ โดยองค์กรชุมชนมีการใช้แบบอัตโนมัติ รูปแบบการประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมมีลักษณะของการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตกลงระเบียบข้อกติกาที่ชุมชนกำหนดขึ้นร่วมกัน และร่วมใจปฏิบัติตามข้อตกลงอย่างพร้อมเพรียง อีกทั้งให้ความสำคัญกับสมาชิกอื่น ๆ ทั้งเด็ก สตรี คนชรา ให้ความเคารพนับถือในคุณธรรม รวมถึงพระสงฆ์ เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่ให้การสนับสนุนด้วยความเสมอภาค

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะที่ ๒ สมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม

ประกอบด้วย ๕ สมรรถนะย่อย คือ ๑) การช่วยเหลือประสานรอยร้าว หรือคลี่คลายแก้ไขข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นอย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วย ๔ แนวทางการพัฒนา ๒) การชมเชยส่งเสริมขวัญกำลังใจ ประกอบด้วย ๔ แนวทางการพัฒนา ๓) การประสานและส่งเสริมสัมพันธภาพอันดี ประกอบด้วย ๓ แนวทางการพัฒนา ๔) มีจิตสำนึกความเป็นหนึ่งเดียวขององค์กร ประกอบด้วย ๔

---

[๒๓] สถาพร แสงสุโพธิ์, การพัฒนาแนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล, **รายงานการวิจัย**, (สำนักวิจัยและส่งเสริมวิชาการการเกษตร : มหาวิทยาลัยแม่โจ้, ๒๕๕๕), หน้า ๗๒.

[๒๔] ปกรณ์ มหากันธา, “รูปแบบและกระบวนการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการ”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

[๒๕] ประพันธ์ นึกกระโทก, “ทุนทางสังคมกับการจัดการความรู้สู่องค์กรชุมชนพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

แนวทางการพัฒนา และ ๕) มีการชื่นชมส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรชุมชนที่ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย ๔ แนวทางการพัฒนา โดยในแต่ละสมรรถนะย่อยมีความสัมพันธ์กัน ดังนี้

แผนภาพที่ ๕.๒ แสดงความสัมพันธ์ของแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง : แนวทางการพัฒนาสมรรถนะที่ ๒ สมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม

สำหรับสมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีมมีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนามากรองลงมา แสดงให้เห็นว่ามีความเป็นไปได้จากการที่ลักษณะการทำงานของ พนักงานและลูกจ้างยังคงมุ่งที่ผลงานของแต่ละส่วนงาน มากกว่าการทำงานในภาพรวมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในขณะที่ไม่มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานในเชิงคุณภาพ และบางภารกิจอยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ การประสานงานทำได้ล่าช้า รวมถึงอาจเกิดจากการขาดการได้รับการร่วมมือที่จากภาคประชาชน ในการร่วมกันติดตามประเมินผล ทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนด้านชุมชนเข้มแข็งได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควรซึ่งอาจเป็นเพราะระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานยังไม่มีรูปแบบการประเมินในภาพรวมของลักษณะงานด้านส่งเสริมชุมชนเข้มแข็งที่ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วม ดังที่ **สุนทรชัย ชอบยศ**[๒๖] ได้วิจัยกระบวนการและผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องแสดงบทบาทในการติดต่อสื่อสารกับชุมชน ต้องเรียนรู้ร่วมกับชุมชน ไม่แสดงบทบาทความเป็นหน่วยงานของรัฐแล้วสร้างความเป็นอื่นให้กับชุมชน การกระทำดังกล่าวอาจส่งผลในทางอ้อมต่อการละเลยของประชาชนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมได้ การดำเนินกิจกรรมร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองท้องถิ่นกับชุมชนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะที่ ๓ สมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ

ประกอบด้วย ๗ สมรรถนะย่อย คือ ๑) สามารถเปลี่ยนแปลงวิธีหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เพื่อให้ชุมชนได้ประโยชน์สูงสุดได้ตลอดเวลา ประกอบด้วย ๔ แนวทางการพัฒนา ๒) การตรวจสอบประเมินผลเพื่อแก้ไขปรับปรุงงานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งอย่างสม่ำเสมอ โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ประกอบด้วย ๓ แนวทางการพัฒนา ๓) การวางแผนการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เพื่อผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับชุมชนในระยะยาว ประกอบด้วย ๓ แนวทางการพัฒนา ๔) การปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง อย่างเสมอต้นเสมอปลาย แม้จะมีการเปลี่ยนผู้บริหารท้องถิ่น ประกอบด้วย ๔ แนวทางการพัฒนา ๕) เน้นสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้แก่ชุมชน ประกอบด้วย ๒ แนวทางการพัฒนา ๖) เน้นการสร้างเครือข่ายภาคประชาชน เช่น กลุ่มอาชีพ สหกรณ์ และกลุ่มชมรมภายในชุมชนต่าง ๆ ประกอบด้วย ๒ แนวทางการพัฒนา และ ๗) มีระบบสำรวจสาเหตุและปัญหาความจำเป็นหรือความต้องการที่แท้จริงของชุมชน เพื่อแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งเป็นระยะ อย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย ๔ แนวทางการพัฒนา โดยในแต่ละสมรรถนะย่อยมีความสัมพันธ์กัน ดังนี้

---

[๒๖] สุนทรชัย ชอบยศ, “กระบวนการและผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล”, **วารสารการเมืองการปกครอง,** ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๒ (มีนาคม – สิงหาคม ๒๕๕๖) : ๗๖.

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะที่ ๓ สมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะย่อยที่ ๓.๑
สามารถเปลี่ยนแปลงวิธีหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานฯ เพื่อให้ชุมชนได้ประโยชน์สูงสุดได้ตลอดเวลา

- ๓.๑.๑ เชิญชวนโดยใช้เทคนิคจูงใจให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกระบวนการจัดทำแผนของ อบต. (ทาน)
- ๓.๑.๒ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าร่วมกระบวนการจัดทำแผนของ อบต. อย่างต่อเนื่อง โดยประชาชนมีส่วนร่วม ผ่านระบบเครือข่ายอินเตอร์เน็ต หรือสื่ออื่น ๆ ที่ทันสมัย และในรูปแบบไม่เป็นทางการ (ปิยวาจา)
- ๓.๑.๓ บุคลากรติดตามการนำแผนงาน/โครงการสู่การปฏิบัติตามเป้าประสงค์ โดยประชาชนมีส่วนร่วม ในรูปแบบไม่เป็นทางการ (อัตถจริยา)
- ๓.๑.๔ ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการทบทวนการวางแผนงาน/โครงการและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนา (สมานัตตตา)

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะย่อยที่ ๓.๒
การตรวจสอบประเมินผลเพื่อแก้ไขปรับปรุงงานฯ อย่างสม่ำเสมอ โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

- ๓.๒.๑ ผู้บริหารส่งเสริมให้แผนงานและโครงการ มีการดำเนินการ และมีการตรวจสอบได้อย่างต่อเนื่อง (สมานัตตตา)
- ๓.๒.๒ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตรวจสอบการพัฒนาตามแผนในทุกขั้นตอน (อัตถจริยา)
- ๓.๒.๓ มีระบบเครือข่ายอินเตอร์เน็ตการสื่อสารสองทางต่าง ๆ ของ อบต. ที่ทันสมัย และใช้การได้จริง (ปิยวาจา)

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะย่อยที่ ๓.๓
การวางแผนการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เพื่อผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับชุมชนในระยะยาว

- ๓.๓.๑ บุคลากรพัฒนากระบวนการจัดทำแผนโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง อย่างเป็นระบบ ผ่านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในชุมชน (ปิยวาจา)
- ๓.๓.๒ บุคลากรสำรวจความต้องการของชุมชนเพื่อจัดทำกรอบและนำผลมาจัดลำดับความสำคัญเพื่อจัดทำแผนงานหรือโครงการในประเด็นที่ชุมชนต้องการมากที่สุดตามลำดับ (อัตถจริยา)
- ๓.๓.๓ บุคลากรกำหนดให้โครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เป็นนโยบายในแผนยุทธศาสตร์ตำบล (สมานัตตตา)

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะย่อยที่ ๓.๔
การปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งอย่างเสมอต้นเสมอปลาย แม้จะมีการเปลี่ยนผู้บริหารท้องถิ่น

- ๓.๔.๑ ผู้บริหารส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคลากร อบต. อย่างต่อเนื่อง (ทาน)
- ๓.๔.๒ ผู้บริหารทำให้บุคลากร อบต.มีความมั่นใจว่าการพัฒนางานในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีผลต่อความเจริญก้าวหน้าของบุคลากร อบต. เอง (ทาน)
- ๓.๔.๓ ผู้บริหารตอบสนองและสนับสนุนความต้องการของบุคลากร อบต.ในการลงพื้นที่โดยไม่เลือกปฏิบัติ (สมานัตตตา)

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะย่อยที่ ๓.๕
เน้นสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้แก่ชุมชน

- ๓.๕.๑ ผู้บริหารส่งเสริมช่วยเหลือ ในการสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการให้บริการ ในด้านต่าง ๆ ด้วยกระบวนการ เช่น การระดมสมอง การจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเชิงปฏิบัติการ ฯลฯ (ทาน)
- ๓.๕.๒ บุคลากร ติดตาม ประเมินผล การสร้างนวัตกรรม และผลสำเร็จของชุมชน เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนา (สมานัตตตา)

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะย่อยที่ ๓.๖
เน้นการสร้างเครือข่ายภาคประชาชน เช่น กลุ่มอาชีพ สหกรณ์ และกลุ่มชมรมภายในชุมชนต่าง ๆ

- ๓.๖.๑ บุคลากรพัฒนาทักษะการเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับภาคส่วนในชุมชน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ปิยวาจา)
- ๓.๖.๒ ผู้บริหารส่งเสริมช่วยเหลือ ในการสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการให้บริการฯ (อัตถจริยา)

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะย่อยที่ ๓.๗
มีระบบสำรวจสาเหตุและปัญหาความจำเป็นฯ เพื่อแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานฯ เป็นระยะ อย่างต่อเนื่อง

- ๓.๗.๑ บุคลากรวิเคราะห์ความต้องการพัฒนางานให้บริการสาธารณะจากส่วนงานอื่น ๆ ใน อบต. (ทาน)
- ๓.๗.๒ ผู้บริหารส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการเป็นส่วนประสานค้นหาความต้องการจำเป็นของชุมชนเพื่อการแก้ไขและพัฒนา (ปิยวาจา)
- ๓.๗.๓ ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการประเมินความพึงพอใจ โดยการจัดทำแบบสอบถามหรือแบบสัมภาษณ์ชุมชน เพื่อกำหนดทิศทางในการแก้ไขพัฒนา (อัตถจริยา)
- ๓.๗.๔ บุคลากรศึกษาบริบทสภาพของชุมชน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนา โดยเน้นการค้นหาโอกาสและอุปสรรคจากชุมชน (สมานัตตตา)

แผนภาพที่ ๕.๓ แสดงความสัมพันธ์ของแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง : แนวทางการพัฒนาสมรรถนะที่ ๓ สมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ

สำหรับสมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศมีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนามากรองลงมา เหตุผลที่เป็นเช่นนี้สามารถอภิปรายได้ว่า อาจเนื่องมาจากประชาชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยสนใจเข้าร่วมกิจกรรมของทางองค์การบริหารส่วนตำบลเช่น การประชุมประชาคมในขณะที่วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือบริการสาธารณะบางประเภทในองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีหรือมีแต่ไม่เพียงพอ ขาดการตรวจสอบและบำรุงรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้ได้ตลอดเวลา และจากสภาพพื้นที่พัฒนาที่มีพื้นที่กว้างขวาง ทำให้บางสายงานมีบุคลากรไม่เพียงพอ และการขาดความต่อเนื่องของนโยบายที่ไม่บูรณาการสัมพันธ์กันในบางสายงาน จึงอาจส่งผลให้พนักงานและลูกจ้างองค์การบริหารส่วนตำบลยังคงขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องมีขีดสมรรถนะที่เหมาะสม ทั้งในด้านการรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ รู้จักแก้ไขปัญหาโดยใช้กระบวนการสร้างเครือข่าย ให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของบริบทในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล สอดคล้องกับ **บุญทัน ดอกไธสง**[๒๗] ที่ได้ระบุว่า ทุกสถาบันในองค์การบริหารส่วนตำบลต้องเป็นผู้มีบทบาทสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นในชุมชนประชาคม ภายใต้แนวคิดกระบวนการต่อเนื่องสัมพันธ์ที่ทุกภาคส่วนมีความสำคัญเท่าเทียมกัน มีการแบ่งเขต แบ่งงาน เพื่อสร้างความสุขและสันติภาพ และสอดคล้องกับ **พระฐาณี ฐิตวิริโย (จองเจน)**[๒๘] ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาขีดความสามารถของพระสงฆ์เพื่อหนุนเสริมการแก้ไขปัญหาความยากจน พบว่า การปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ผ่านกระบวนการกลุ่ม ความเป็นเครือข่าย และการปฏิบัติงานจริงในชุมชน เป็นกระบวนการเสริมสร้างการเรียนรู้ผ่านการทำงานที่สามารถพัฒนาขีดความสามารถของพระสงฆ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะที่ ๔ สมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์

ประกอบด้วย ๔ สมรรถนะย่อย คือ ๑) มีการประเมินผลได้ผลเสีย ก่อนและระหว่างดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วย ๔ แนวทางการพัฒนา ๒) มีคณะกรรมการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ประกอบด้วย ๓ แนวทางการพัฒนา ๓) มีการตรวจสอบผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน ประกอบด้วย ๓ แนวทางการพัฒนา ๔) มีการกำหนดเป้าหมายที่ท้าทายและเป็นไปได้ยาก เพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ประกอบด้วย ๔ แนวทางการพัฒนา โดยในแต่ละสมรรถนะย่อยมีความสัมพันธ์กัน ดังนี้

---

[๒๗] บุญทัน ดอกไธสง, **รัฐประศาสนศาสตร์สร้างสรรค์ Creative Public Management**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ปัญญาชน, ๒๕๕๕), หน้า ๑๖๕.

[๒๘] พระฐาณี ฐิตวิริโย (จองเจน), “การพัฒนาขีดความสามารถของพระสงฆ์เพื่อหนุนเสริมการแก้ไขปัญหาความยากจน”, **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชาบริหารศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยแม่โจ้, ๒๕๕๒).

แผนภาพที่ ๕.๔ แสดงความสัมพันธ์ของแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง : แนวทางการพัฒนาสมรรถนะที่ ๔ สมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์

สำหรับสมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์มีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนารองลงมา เหตุผลที่เป็นเช่นนี้สามารถอภิปรายได้ว่า อาจเนื่องมาจากการที่บริบทการเมืองท้องถิ่น และการมีกฎหมายทับซ้อน รวมไปถึงประชาชนในท้องถิ่นบางส่วนมักไม่เห็นความสำคัญการจัดทำแผน ในขณะที่การกำหนดแผนงานหรือโครงการของ อบต. บางส่วนมักขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นมากกว่า การวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการอย่างแท้จริงจากชุมชน อีกทั้งลักษณะการทำงานมุ่งที่ผลงานของแต่ละส่วนงานมากกว่าการทำงานในภาพรวมของ อบต.ในขณะที่บุคลากรบางส่วน ยังขาดความรู้ความเข้าใจ มีความรู้ไม่เพียงพอกับภารกิจ ยึดติดระบบราชการ วัตถุนิยมมากไป จึงไม่มีความเป็นต้นแบบให้ชุมชน

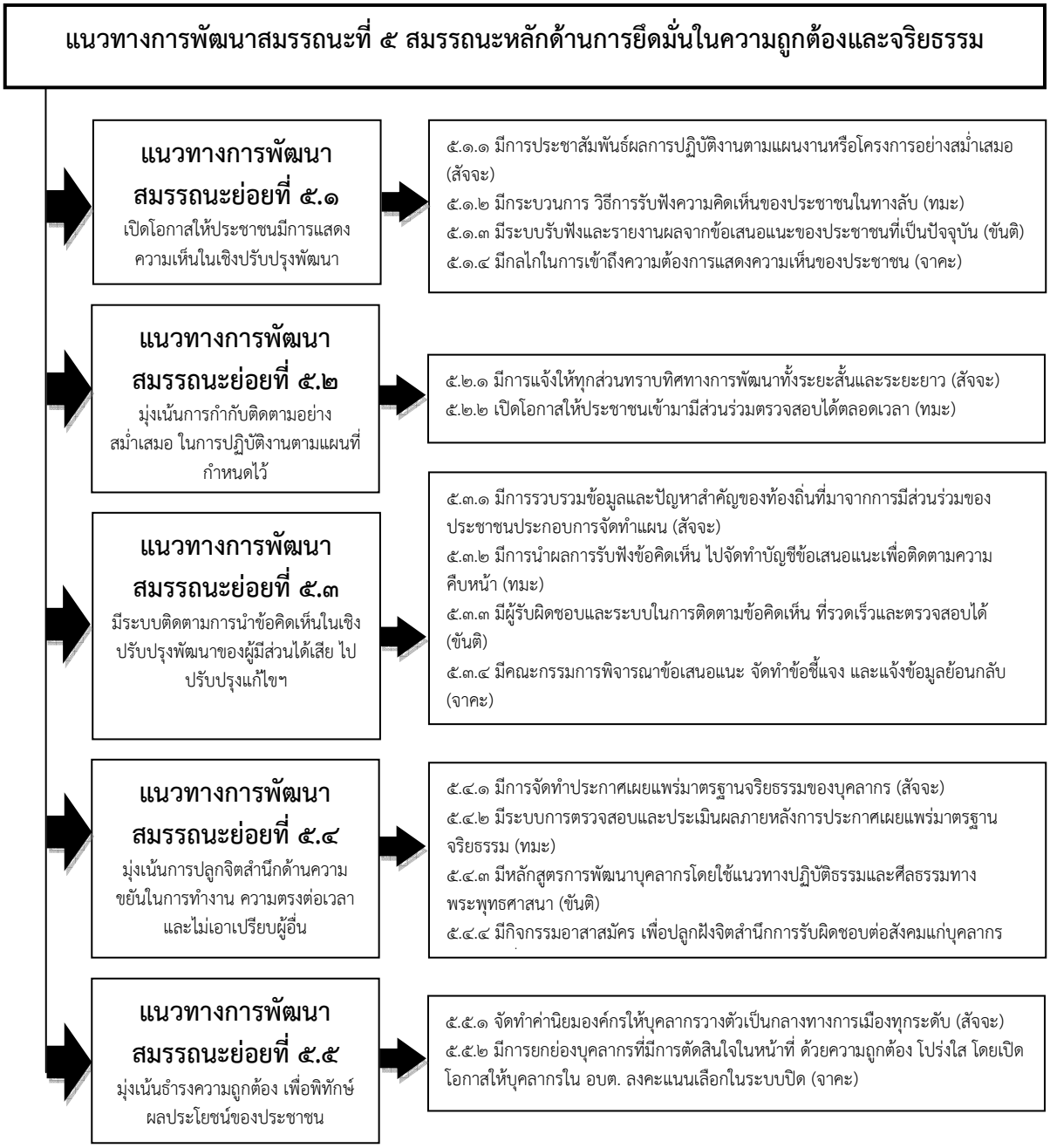
ได้เท่าที่ควร รวมถึงระบบอุปถัมภ์และกลุ่มพรรคพวกจาก ความสัมพันธ์แบบเครือญาติ ที่ทำให้การพัฒนางานเป็นไปได้ยาก ในขณะที่จำนวนพนักงานและลูกจ้างไม่สอดคล้องกับปริมาณงาน เนื่องจากปริมาณงานมีจำนวนมาก แต่พนักงานมีน้อยจึงอาจส่งผลให้พนักงานและลูกจ้างองค์การบริหารส่วนตำบลยังคงขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องมีขีดสมรรถนะที่เหมาะสม ในด้านความมุ่งมั่นจะปฏิบัติงานให้ดีหรือให้เกินมาตรฐานที่มีอยู่ เพื่อนำนโยบายชุมชนเข้มแข็งสู่การปฏิบัติให้ได้ตามมาตรฐาน อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสอดคล้องกับ **ปราโมทย์ จันทร์บุญแก้ว**[๒๙] ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง พุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็ง ในการบริหารของสำนักงานตำรวจแห่งชาติพบว่า ข้าราชการฯ ต้องมีสมรรถนะสูงในการปฏิบัติหน้าที่และนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการอยู่ที่บุคลากรมีความฉลาด มีสติ ตั้งอยู่ในความไม่ประมาท พลิกวิกฤติให้เป็นโอกาสและรู้ทั้งตนเองและฉลาดรู้เท่าทันในเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการบริการจัดการซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์เพื่อให้บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล มีความมุ่งมั่นจะปฏิบัติงานให้ดีหรือให้เกินมาตรฐานที่มีอยู่ ภายใต้การตรวจสอบประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้มีส่วนได้เสีย รวมไปถึงการมุ่งมั่นนำนโยบายชุมชนเข้มแข็ง สู่การปฏิบัติให้ได้ตามมาตรฐาน อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างต่อเนื่องเพื่อเสริมพลังให้บุคลากรมีมาตรฐานสูงและสามารถเป็นพลังผลักดันสร้างชุมชนเข้มแข็งให้เกิดขึ้นในเขตพื้นที่บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลได้

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะที่ ๕ สมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม

ประกอบด้วย ๕ สมรรถนะย่อย คือ ๑) เปิดโอกาสให้ประชาชนมีการแสดงความเห็นในเชิงปรับปรุงพัฒนาเมื่อเห็นความสูญเปล่าหรือหย่อนประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ๔ แนวทางการพัฒนา ๒) มุ่งเน้นการกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ ในการปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย ๒ แนวทางการพัฒนา ๓) มีระบบติดตามการนำข้อคิดเห็นในเชิงปรับปรุงพัฒนาของผู้มีส่วนได้เสีย ไปปรับปรุงแก้ไขฯ ประกอบด้วย ๔ แนวทางการพัฒนา ๔) มุ่งเน้นการปลูกจิตสำนึกด้านความขยันในการทำงาน ความตรงต่อเวลา และไม่เอาเปรียบผู้อื่น ประกอบด้วย ๔ แนวทางการพัฒนา ๕) มุ่งเน้นธำรงความถูกต้อง เพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์ของประชาชน แม้ในสถานการณ์ที่อาจเสี่ยงต่อความมั่นคงในตำแหน่งหน้าที่ ประกอบด้วย ๒ แนวทางการพัฒนา โดยในแต่ละสมรรถนะย่อยมีความสัมพันธ์กันดังนี้

---

[๒๙] ปราโมทย์ จันทร์บุญแก้ว, “พุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็ง ในการบริหารของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

แผนภาพที่ ๕.๕ แสดงความสัมพันธ์ของแนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง : แนวทางการพัฒนาสมรรถนะที่ ๕ สมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม

อาจเนื่องมาจากขาดการได้รับการร่วมมือที่แท้จริง จากภาคประชาชน ในการเข้ามามีบทบาทร่วมตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ในขณะที่ไม่มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานในเชิงคุณภาพและจากสภาพด้านบุคลากร ที่จำนวนพนักงานและลูกจ้างไม่สอดคล้องกับปริมาณงาน เนื่องจากปริมาณงานมีจำนวนมาก แต่พนักงานมีน้อยจึงอาจส่งผลให้เกิดมีระบบอุปถัมภ์และกลุ่ม

พรรคพวกจาก ความสัมพันธ์แบบ เครือญาติ ในชุมชน การการกำกับติดตาม และดำเนินการทางวินัยเป็นไปได้ยาก เนื่องจากมักกระทบกลุ่ม ญาติพี่น้อง ซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องมีขีดสมรรถนะที่เหมาะสม ในด้านการรู้จักครองตนบนพื้นฐานของการประพฤติปฏิบัติอย่างถูกต้องเหมาะสม ทั้งตามหลักกฎหมายและคุณธรรมจริยธรรม สอดคล้องกับการวิจัยของ **ปกรณ์ มหากันธา**[๓๐] ที่ได้ทำการวิจัยรูปแบบและกระบวนการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการ พบว่า ควรกำหนดนำหลักพุทธศาสนา มากำหนดค่านิยมที่พึงประสงค์ขององค์กร และกำหนดลักษณะการบริหารที่พึงประสงค์ เพื่อเกิดประโยชน์ตน (องค์กร) เกิดประโยชน์ผู้อื่น (ประชาชน) และเกิดประโยชน์แก่ทั้งสองฝ่าย สามารถเป็นต้นแบบและเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่องค์กรอื่น ๆซึ่งสอดคล้องกับการที่ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม เพื่อให้บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล มีการครองตนบนพื้นฐานของการประพฤติปฏิบัติอย่างถูกต้องเหมาะสม ทั้งตามหลักกฎหมายและคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนมีความสามารถในการจัดลำดับความเป็นเหตุเป็นผลอย่างสร้างสรรค์ มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่นได้ รวมถึงรู้จักเห็นคุณค่าและเคารพศักดิ์ศรีของตนเองเพื่อให้บุคลากรมีมาตรฐานสูงและสามารถเป็นพลังผลักดันสร้างชุมชนเข้มแข็งให้เกิดขึ้นในเขตพื้นที่บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ในท้ายที่สุด

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง พุทธบูรณาการเพื่อพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) รัฐบาล ควรให้ความสำคัญกับแนวทางการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นแกนหลักในการพัฒนา เพื่อเสริมสร้างความสมานฉันท์ของชุมชน โดยบรรจุเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาทั้งในระดับชาติ และท้องถิ่น อย่างจริงจัง และต่อเนื่องเพื่อมุ่งสู่การเป็นหน่วยปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practice) ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

๒) หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการนำมาเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ โดยปรับปรุงเข้ากับแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถบุคลากรในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีอยู่

๓) คณะสงฆ์ ควรเข้ามามีบทบาทเสริมสร้างแรงจูงใจให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อติดตามประเมินผลการพัฒนาตามแนวพุทธในฐานะหลักธรรมที่เป็นสากล ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมความมั่นคงของพระพุทธศาสนาได้ประการหนึ่ง

---

[๓๐] ปกรณ์ มหากันธา, “รูปแบบและกระบวนการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการ”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

๔) มหาวิทยาลัยสงฆ์ ควรเป็นแกนนำในการเข้ามามีบทบาทเสริมสร้างแรงจูงใจให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยการจัดระบบติดตามที่ดีและมีคุณภาพ เพื่อให้บุคลากรมีสมรรถนะเชิงพุทธบูรณาการที่ดีและมีขีดความสามารถเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

๑) ควรสร้างเครือข่ายภาคประชาชน หรือภาคีการพัฒนาภายในชุมชนต่าง ๆ โดยเน้นความร่วมมือระหว่างวิสาหกิจในชุมชน โดยใช้พื้นที่ของวัดเป็นศูนย์กลางในการประสานในระดับชุมชน และเน้นประสานงานเพื่อขยายผลจากชุมชนต้นแบบไปยังชุมชนอื่น ๆ โดยมีระบบประเมินรองรับ

๒) ในแต่ละปีงบประมาณ ควรมีการร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก ในการจัดทำร่างแผนพัฒนาบุคลากร พร้อมทั้งกำหนดรูปแบบ การประเมินผล ตลอดจนการสรรหาบุคลากรเพื่อให้บุคลากรพัฒนาตนเองโดยเน้นการนำวิชาการ ความรู้ หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง อย่างสม่ำเสมอ

๓) ควรสร้างระบบประเมินรางวัลองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการบริหารจัดการที่ดีตามแนวทางวิถีพุทธ เพื่อติดตามประเมินผลการพัฒนาตามแนวพุทธ โดยบูรณาการเข้ากับโครงการที่มีอยู่เดิมของคณะสงฆ์ เช่น โครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ หรือหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อ.ป.ต.) ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างแรงกระตุ้นให้แก่ผู้บริหารและบุคลากร โดยเน้นภาคประชาชนมีส่วนร่วม

๔) นำแนวทางการพัฒนาจากผลการวิจัย ไปประยุกต์สร้างตัวชี้วัดระบบรางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธ ด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีการติดตามเสนอแนะและประเมินผลเชิงสร้างสรรค์ในทุกปีงบประมาณ

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

๑) จากผลการวิจัยที่ทำให้ได้แนวทางพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไปอาจนำไปพัฒนาเป็นกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง และใช้วิธีวิจัยการทดลองรูปแบบที่พัฒนาขึ้นโดยอาจมีการเปรียบเทียบระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีขนาดแตกต่างกัน หรือเปรียบเทียบกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทอื่น

๒) ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบ หรือวิธีการสร้างเครือข่ายในการเสริมสร้างขีดความสามารถในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยไปเสริมการสร้างเครือข่ายในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

๓) ควรประยุกต์ใช้หลักธรรมต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการวิจัย เพื่อแสวงหาแนวทางในการเสริมขีดความสามารถในการพัฒนาชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล เช่น หลัก

สัปปุริสธรรม ๗ หลักอปริหานิยธรรม หลักราชสังคหวัตถุ ๔ เป็นต้น เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการเสริมขีดความสามารถในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามหลักธรรมต่าง ๆ ต่อไป

๔) ควรทำการวิจัยเชิงสาเหตุ ขีดความสามารถในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยจำแนกตามประเภทและบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่แตกต่างกัน เพื่อหาสาเหตุว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อขีดความสามารถในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เมื่อจำแนกปัจจัยบริบทพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่แตกต่างกัน

๕) ควรศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อขีดความสามารถในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยจำแนกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดและบริบทชุมชนแตกต่างกัน เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และจำแนกชุมชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดียวกัน โดยแบ่งเป็นขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ เป็นต้น

บรรณานุกรม

๑ ภาษาไทย

ก.ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **พระไตรปิฎกภาษาไทย** ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ข.ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ:

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. **คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น แผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาสามปี แผนปฏิบัติการการติดตามประเมินผล**. กรุงเทพมหานคร : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ๒๕๕๙.

_____.**เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลต้นแบบในโครงการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบ ที่มีการบริหารงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพมหานคร : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ๒๕๕๙.

_____.**รายชื่อองค์การบริหารส่วนตำบลต้นที่มีการนำแผนชุมชนสู่การพัฒนาท้องถิ่นได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด.**กรุงเทพมหานคร : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ๒๕๕๙.

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. **องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบของการพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อม ประจำปี ๒๕๕๖**. นนทบุรี : กระทรวงสาธารณสุข, ๒๕๕๙

กระทรวงมหาดไทย. **ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘.**กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๔๘.

_____.**ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙.**กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๕๙.

กระทรวงมหาดไทย. **ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๖**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๕๖.

กัลยา วานิชย์บัญชา. **การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSSfor Windows**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ธรรมสาร จำกัด, ๒๕๔๖.

เกริกเกียรติ ศรีเสริมโภค. **การพัฒนาความสามารถเชิงสมรรถนะ**. กรุงเทพมหานคร : โกบัลคอนเซิร์น, ๒๕๔๖.

เกริกยศ ชลายนเดชะ. **การวางแผนกลยุทธ์และการพัฒนาคุณภาพบริการของโรงพยาบาล**. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ๒๕๔๖.

โกวิทย์ พวงงาม. **การจัดการตนเองของชุมชนและท้องถิ่น.** กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์, ๒๕๕๓.

_____.**การปกครองท้องถิ่นไทย.** กรุงเทพมหานคร: บริษัทสำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด, ๒๕๔๘.

คณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น. **ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ ๔**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๕๘.

คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. **คู่มือการทำ PMQA มาใช้ในส่วนราชการและมหาวิทยาลัยของรัฐ.** กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, ๒๕๕๐.

_____.**แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ. ๒๕๕๖–พ.ศ. ๒๕๖๑.** กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, ๒๕๕๖.

คณะรักษาความสงบแห่งชาติ. **คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๔๙/๒๕๕๙ เรื่อง มาตรการอุปถัมภ์และคุ้มครองศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๕๙.

ชยันต์ วรรธนะภูติ. **คู่มือการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่องานพัฒนา.** ขอนแก่น: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๓๖.

ชุติระ ระบอบ และคณะ. **ระเบียบวิธีวิจัย.**กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๕๒.

ชูชัย สมิทธิไกร. **การสรรหา การคัดเลือก และการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร.** พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

ณรงค์วิทย์ แสนทอง. **เทคนิคการจัดทำ Job Discription บนพื้นฐานของ Competency และ KPI**. กรุงเทพมหานคร : เอช อาร์ เซ็นเตอร์, ๒๕๔๖.

เทิดชาย ช่วยบำรุง. **ภูมิปัญญาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นเชิงสร้างสรรค์.** กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๕๔.

ธำรงศักดิ์ คงคาสวัสดิ์. **เริ่มต้นอย่างไร เมื่อจะนำ Competency มาใช้ในองค์การ.**กรุงเทพมหานคร : สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี ไทย-ญี่ปุ่น, ๒๕๔๘.

บริษัท ปตท. จำกัด มหาชน. **โครงการรักษ์ป่า สร้างคน ๘๔ ตำบล วิถีพอเพียง.** กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., ๒๕๕๙.

บุญทัน ดอกไธสง. **รัฐประศาสนศาสตร์สร้างสรรค์ Creative Public Management.**กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ปัญญาชน, ๒๕๕๕.

บุญมี จันทรวงศ์. **ยุทธศาสตร์การพัฒนาสหกรณ์ในภาคการเกษตร.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๓.

บุญเลิศ เย็นคงคา และคณะ. **การจัดการเชิงกลยุทธ์.** กรุงเทพมหานคร : วี เจ พริ้นติ้ง, ๒๕๔๙.

ประจักษ์ ทรัพย์อุดม. **แนวทางพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วย Competency**. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., ๒๕๔๕.

ประเวศ วะสี. **กระบวนทรรศน์ใหม่ในการพัฒนาประเทศไทย : ท้องถิ่นเข้มแข็ง.** กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ มสช., ๒๕๕๒.

ปิยะชัย จันทรวงศ์ไพศาล. **การค้นหาและวิเคราะห์เจาะลึกCompetency ภาคปฏิบัติ.** กรุงเทพมหานคร : เอช อาร์ เซ็นเตอร์, ๒๕๔๙.

พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตฺโต). **อุดมธรรมนำจิตสำนึกของสังคมไทย.** พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพบุ๊คสโตร์, ๒๕๓๕.

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). **วิธีบูรณาการพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). **พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ.** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม.** พิมพ์ครั้งที่ ๒๓ กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิการศึกษาเพื่อสันติภาพ, ๒๕๕๕.

_____.**พุทธธรรม ฉบับปรับขยาย.** พิมพ์ครั้งที่ ๓๒. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.

ยุทธ ไกรวรรณ. **หลักการทำวิจัยและการทำวิทยานิพนธ์.** กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดี, ๒๕๕๐.

วรางคณา ผลประเสริฐ. **แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเชิงกลยุทธ์.** นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๔.

วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ และคนอื่น. **การวางแผนกลยุทธ์ ศิลปะกำหนดแผนองค์กรสู่ความเป็นเลิศ**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท อินโนกราฟฟิกส์ จำกัด. ๒๕๔๘.

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒.** กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์, ๒๕๔๖.

_____.**พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน.**กรุงเทพมหานคร : ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๒๔.

_____.**พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔.**กรุงเทพมหานคร : ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๕๖.

ศิริพงศ์ พฤทธิพันธุ์. **ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับธุรกิจ.**กรุงเทพมหานคร: ฮาซันพริ้นติ้ง, ๒๕๕๑.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.**คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในท้องถิ่นระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓**. กรุงเทพมหานคร : ภาพพิมพ์, ๒๕๕๔.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. **คู่มือสมรรถนะราชการพลเรือนไทย.** กรุงเทพมหานคร : คณะทำงานโครงการสมรรถนะสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, ๒๕๔๘.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. **ทิศทางแผนพัฒนาฉบับที่ ๑๑.** กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, ๒๕๕๓.

_____.**ประกาศ เรื่อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ พ.ศ. (๒๕๕๐ – ๒๕๕๔)**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๕๐.

_____.**พระบรมราชโองการประกาศเรื่อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (๒๕๕๕ – ๒๕๕๙)**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๕๔.

_____.**ประกาศ เรื่อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (๒๕๕๕ – ๒๕๕๙).** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๕๕.

สำนักงานคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น. **ยุทธศาสตร์การพัฒนาข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๐.**กรุงเทพมหานคร : สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, ๒๕๕๖.

สำนักพัฒนาระบบจำแนกตำแหน่งและค่าตอบแทน. **คู่มือสมรรถนะหลัก : คำอธิบายและตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้**. กรุงเทพมหานคร : สำนักคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, ๒๕๕๒.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. **พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒.** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๔๒.

_____.**พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ฉบับที่ ๑๐ พ.ศ. ๒๕๐๕.**กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา,๒๕๐๕.

_____.**พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๖ พ.ศ.๒๕๕๒.**กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๕๒.

สิน พันธุ์พินิจ. **เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์.** กรุงเทพมหานคร : บริษัทจูนพับลิซซิ่ง จำกัด, ๒๕๔๗.

สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ. **แนวทางการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ด้วย Competency based learning.** กรุงเทพมหานคร : ศิริวัฒนา อินเตอร์พริ้นท์, ๒๕๔๘.

สุชาติ ประสิทธ์รัฐสินธุ์ และกรรณิการ์ สุขเกษม. **วิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพ: การวิจัยปัญหา ปัจจุบันและการวิจัยอนาคตกาล.** กรุงเทพมหานคร : เฟื่องฟ้า, ๒๕๔๗.

สุวิมล ว่องวาณิช. **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น.** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

อาภรณ์ ภู่วิทยพันธุ์. **Career Development in Practice**. กรุงเทพมหานคร : เอช อาร์ เซ็นเตอร์, ๒๕๔๗.

เอนกลาภ สุทธินันท์. **แนวทางการนำสมรรถนะทั้ง ๕ ไปเพิ่มประสิทธิภาพ การปฏิบัติงาน อย่างได้ผล.** กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., ๒๕๔๘.

(๒) บทความ:

คอลัมภ์สังคมสตรี. "พระองค์โสม-องค์ภา เสด็จเยี่ยมศูนย์ต้นแบบ ส่งเสริมชาวบ้านพึ่งตนเองหลังน้ำลด". **ไทยรัฐ**. ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ : ๙.

คำพันธ์ อัครเนตร. “การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพนฐานตามหลักพุทธธรรม”. **วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร**. ปีที่ ๙ ฉบับที่ ๒ พฤษภาคม - สิงหาคม ๒๕๕๐ : ๑๐-๑๓.

ชัชรินทร์ ชวนวัน. “สมรรถนะ”. **จุลสารสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา.** มกราคม ๒๕๔๗ : ๓-๔.

พระครูโกศลวชิรกิจ, “กลยุทธ์พัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงพุทธขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกำแพงเพชร”, **วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์**, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - เมษายน ๒๕๕๙) : ๕๗-๖๙.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช, "พระบรมราโชวาทพระราชทานในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๗".ใน **ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทที่พระราชทานในโอกาสต่าง ๆ ปีพุทธศักราช ๒๕๑๗**. กรุงเทพมหานคร : สำนักราชเลขาธิการ.๑๕๑๘.

เทื้อน ทองแก้ว. “ภาวะผู้นำ : สมรรถนะหลักของผู้บริหาร”. **วารสารวิชาการ.** ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๙ กันยายน ๒๕๔๕ : ๓๕-๔๓.

ภิญญดา ชูก้อนทอง. “การพัฒนาสมรรถนะหลักของพนักงานส่วนตำบลเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรี”. **วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University.**ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๑ มกราคม – เมษายน ๒๕๕๗ : ๔๑๓.

เรวัฒน์ แก้วเก่า. “ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ของบ้าน วัด โรงเรียน กับคุณลักษณะผู้เรียน ตามหลักไตรสิกขาฯ”. **วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University.**. ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๒ พฤษภาคม – สิงหาคม ๒๕๕๗ : ๘๓๓-๘๓๔.

วรวิทย์ อวิรุทธ์วรกุล และธีระพงษ์ มาลัยทอง. “การสร้างองค์ความรู้ และตัวชี้วัด : การพัฒนาดัชนีชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน”. **วารสารเศรษฐกิจและสังคม.** ปีที่ ๔๔ ฉบับที่ ๑ มกราคม - มีนาคม ๒๕๕๐ : ๔๑-๔๓.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. “การปรับใช้สมรรถนะในการบริหารทรัพยากรมนุษย์". ใน **เอกสารประกอบการสัมนา เรื่อง สมรรถนะของข้าราชการ ๓๑ มกราคม ๒๕๔๘.** รวบรวมจัดพิมพ์โดย สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. กรุงเทพมหานคร : สำนักงาน ก.พ.. ๒๕๔๘ : ๑-๒๓.

สุขสันต์ จันทะโชโต, “ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตตามวิถีสังคมชาวพุทธ : กรณีศึกษาการดำเนินชีวิตตามหลักพุทธศาสนาของชุมชนในเขตเทศบาลเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี”, **วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์**, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - เมษายน ๒๕๕๙) : ๑๐๙-๑๒๒.

สุนทรชัย ชอบยศ. “กระบวนการและผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล”. **วารสารการเมืองการปกครอง.** ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๒ มีนาคม – สิงหาคม ๒๕๕๖ : ๗๖.

สุพรรณี เผื่อนผาด. “ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต ๑”. **วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University.**. ปีที่ ๔๓ ฉบับที่ ๒ มกราคม – เมษายน ๒๕๕๗ : ๖๐๘.

เสรี พงศ์พิศ. "บูรณาการคืออะไร". **สยามรัฐรายวัน.** ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ : ๓.

อรพิณ ประดับมุกข์. “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง”. **วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University.**. ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๑ มกราคม – เมษายน ๒๕๕๘ : ๑๒๘๒.

(๓) วิทยานิพนธ์:

บุษกร วัฒนบุตร. “การนำพุทธญาณวิทยา ไตรสิกขา และตัวแบบ KSM เพื่อสร้างและพัฒนาทุนมนุษย์ในองค์กรมหาชน”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, ๒๕๕๔.

ปกรณ์ มหากันธา. “รูปแบบและกระบวนการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการ”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชาพระพุทธศาสนา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗.

ประพันธ์ นึกกระโทก. “ทุนทางสังคมกับการจัดการความรู้สู่องค์กรชุมชนพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘.

ปราโมทย์ จันทร์บุญแก้ว. “พุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็ง ในการบริหารของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗.

ปรียา โสภณา. “ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อความเข้มแข็งของหมู่บ้านชุมชนชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างของประเทศไทย”. **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนาภูมิภาค. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๓.

พระฐาณี ฐิตวิริโย. “การพัฒนาขีดความสามารถของพระสงฆ์เพื่อหนุนเสริมการแก้ไขปัญหาความยากจน”. **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชาบริหารศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยแม่โจ้, ๒๕๕๒.

พัชราณี ฟักทองพรรณ. “แนวโน้มคุณลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนสตรีเอกชน”. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต.** กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

พัชรี ชำนาญศิลป์. “การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพุทธของผู้บริหารวิทยาลัยการอาชีพเขตภาคเหนือตอนล่าง”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘.

วรกานต์ อินทรโสภา. “การพัฒนาสมรรถนะความเป็นผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก”. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชาบริหารการศึกษา.กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๕.

วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์. “แบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗.

วิมาน วรรณคำ. “การพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน”. **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชาภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. ๒๕๕๓.

สมบูรณ์ ธรรมลังกา. “รูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานในจังหวัดเชียงราย”. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชาการศึกษาและการพัฒนาสังคม. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, ๒๕๕๖.

เอนก เทียนบูชา. “การพัฒนาสมรรถนะหลักเพื่อเตรียมคนเข้าสู่งาน”. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุษฎีบัณฑิต**. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, ๒๕๕๒.

(๔) รายงานวิจัย:

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. ความเชื่อและการปฏิบัติทางพุทธศาสนาของคนไทย: การปลูกฝังอบรมและคุณภาพชีวิต. **รายงานการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๓.

ปิยมาภรณ์ โชคอวยชัย. การเปรียบเทียบผลการประเมินความต้องการจำเป็นระหว่างวิธีการจัดเรียงลำดับความสำคัญที่ต่างกัน โดยใช้เครื่องมือการประเมินความต้องการจำเป็นที่มีการตอบสนองเดี่ยว. **รายงานการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๐.

พิณสุดา สิริธรังศรี. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการศึกษาของไทย.**รายงานการวิจัย.** กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท., ๒๕๔๑.

รัชการย์ วิชชุรังศรี. การศึกษาแนวคิดและตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนบ้านนาหว้า ตำบลนาหว้า อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา. **รายงานการวิจัย.**กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, ๒๕๔๗.

สถาพร แสงสุโพธิ์. การพัฒนาแนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล. **รายงานการวิจัย.** สำนักวิจัยและส่งเสริมวิชาการการเกษตร : มหาวิทยาลัยแม่โจ้. ๒๕๕๕.

สุมาลี สันติพลวุฒิ และคณะ. ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งของชุมชน.**รายงานการวิจัย.**ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๐.

(๕) สื่ออิเล็กทรอนิกส์:

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. **ข้อมูลจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อมูล ณ ๙ มีนาคม ๒๕๕๘**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://www.dla.go.th/work/abt/summarize.jsp [๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙].

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. **รายชื่อเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลต้นแบบเป้าหมาย ที่นำแผนชุมชนสู่การพัฒนาท้องถิ่นได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://www.dla.go.th/work/kpinow/1assure/2555/KPI%203.2.pdf [๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙].

โครงการสนับสนุนการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัยระดับประเทศ. **การประชุมวิชาการประจำปี R2R Forum ครั้งที่ ๔ ของเครือข่าย R2R ภาคกลางตอนบน เรื่อง "บูรณาการงานวิจัย R2R".** [ออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.r2rthailand.org/news/detail/1648 [๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙]

จุรีวัลย์ ภักดีวุฒิ. **บูรณาการคืออะไร.** [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : https://www.gotoknow.org/ [๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙]

พลสัณห์ โพธิ์ศรีทอง. **การบริหารทรัพยากรบุคคลและการบริหารงานบุคคล.** [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://www.otepc.go.th/otepc09/files/article/article7.pdf [๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙].

สถาบันพระปกเกล้า. **ฐานข้อมูลรางวัลพระปกเกล้า.** [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://award.kpi.ac.th [๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙].

สถาบันศึกษานโยบายสาธารณะ. **รางวัลพระปกเกล้า.** [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://www.tlg.rmutt.ac.th/?p=485 [๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙].

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด. **อบต.แม่ลาด ได้รับรางวัล อปท.ที่มีการบริหารจัดการที่ดี ปี ๕๗.** [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://maelad.go.th/index.php [๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙].

(๖) สัมภาษณ์

สัมภาษณ์ พระธรรมเสนานุวัตร (บำรุง ฐานุตฺตโร), รองเจ้าคณะภาค ๕ (พิษณุโลก, อุตรดิตถ์, ตาก, สุโขทัย) จล.วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร จ.พิษณุโลก, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

สัมภาษณ์ พระราชวิมลเมธี (บุญโรจน์ จนฺทปญฺโญ), เจ้าคณะจังหวัดสุโขทัย จล.วัดราษฎร์ศรัทธาธรรมพระอารามหลวง จ.สุโขทัย, ๗ สิงหาคม ๒๕๕๙.

สัมภาษณ์ พระราชวชิรเมธี (วีระ วรปญฺโญ), รองเจ้าคณะจังหวัดกำแพงเพชร จล.วัดพระบรมธาตุพระอารามหลวง จ.กำแพงเพชร, ๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

สัมภาษณ์ พระศรีปริยัติวิมล (ติ๋ง ปริธมฺโม), รองเจ้าคณะจังหวัดอุตรดิตถ์ ผจล.วัดคลองโพธิ์พระอารามหลวง จ.อุตรดิตถ์, ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

สัมภาษณ์ ดร.อัจฉราวรรณ มณีขัติย์, ผู้อำนวยการสถาบันการพัฒนาชุมชน, ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

สัมภาษณ์ นายอมร กีรติสุนทร, ผู้อำนวยการศูนย์บริการการฝึกอบรม สถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น, ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

สัมภาษณ์ นางสาวเพ็ญแข ศรีสุทธิกุล, ผู้อำนวยการสำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน, ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

สัมภาษณ์ นายจำเริญ แหวนเพ็ชร, ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมการบริหารจัดการชุมชน สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน, ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

สัมภาษณ์ จ่าสิบเอกสะท้าน อิ่มอยู่, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาว จ.พิจิตร, ๔ สิงหาคม ๒๕๕๙.

สัมภาษณ์ นายวิชาญ มาแพ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด จ.กำแพงเพชร, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

สัมภาษณ์ นายบุญทา จันทะคุณ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลชาติตระการ จ.พิษณุโลก, ๔ สิงหาคม ๒๕๕๙.

สัมภาษณ์ นายนรินทร์ ไกรบุตร, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลุม จ.สุโขทัย, ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

สัมภาษณ์ นายปรีชาพัทร์ วิเชียรสรรค์, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเนินปอ จ.พิจิตร, ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

สัมภาษณ์ นางสาวสมพร ขอนทอง, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคุยบ้านโอง จ.กำแพงเพชร, ๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

สัมภาษณ์ นางสาวชนม์ปกรณ์ เพ็งศิริ, หัวหน้าสำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด จ.กำแพงเพชร, ๒ สิงหาคม ๒๕๕๙.

สัมภาษณ์ นายวิญญู เคียนยี่คิ้ว, หัวหน้ากองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาว จังหวัดพิจิตร, ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

สัมภาษณ์ นางพสชนัน ฉลอม, นักพัฒนาชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลวังดิน จ.อุตรดิตถ์, ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

สัมภาษณ์นายทศพล แซ่เตีย ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านการมีส่วนร่วมวัฒนธรรมชุมชน ในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลุม จ.สุโขทัย, ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

สัมภาษณ์ นายวันชัย บุญญา ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นพึ่งตนเอง ในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลคลองกระจง จ.สุโขทัย, ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

สัมภาษณ์ นายประสิทธิ์ เผือกนาค ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านเกื้อกูลสวัสดิการอนามัยสิ่งแวดล้อม ในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลเนินปอ จ.พิจิตร, ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

สัมภาษณ์ นายวิเชียร แสงสิน ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๓ ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นพึ่งตนเอง ในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำพี้ จ.อุตรดิตถ์, ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

สัมภาษณ์ นายไพฑูรย์ พรหมน้อย นายกสมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านจังหวัดอุตรดิตถ์, ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

(๗) สนทนากลุ่มเฉพาะ

สนทนากลุ่มเฉพาะ พระปัญญากรโมลี (นิพนธ์ ปญฺญาสาโร), เจ้าคณะจังหวัดอุตรดิตถ์ จร.วัดท่าไม้เหนือ อ.พิชัย จ.อุตรดิตถ์, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

สนทนากลุ่มเฉพาะ พระครูศรีปุณยาคม (พเยาว์ ปุณฺญาคโม), เจ้าคณะตำบลข่อยสูงอ.ตรอน จ.อุตรดิตถ์, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

สนทนากลุ่มเฉพาะ พระใบฎีกาธนชัย ฐิตสีโล, เจ้าอาวาสวัดหมู่ห้าสามัคคี อ.ตรอน, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

สนทนากลุ่มเฉพาะ ดร.วีระชัย โชคลาภานันต์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

สนทนากลุ่มเฉพาะ นายพงษ์เทพ ชัยอ่อน, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

สนทนากลุ่มเฉพาะ นายนเรศ ทีระแนว, รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

สนทนากลุ่มเฉพาะ นายอภิเดช อินต๊ะวิชัย, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

สนทนากลุ่มเฉพาะ นางสาวณัทปภา จันทร์หอม, หัวหน้าส่วนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.
สนทนากลุ่มเฉพาะ นายธาตรี โล่วิทยานนท์, ผู้ช่วยเจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.
สนทนากลุ่มเฉพาะ นางราตรี ปานสว่าง, พัฒนาการอำเภอตรอน, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.
สนทนากลุ่มเฉพาะ นายชวโรจน์ วงค์ชุมพันธ์, ปลัดอำเภอตรอน, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.
สนทนากลุ่มเฉพาะ นางสาววิภาพร ชันยาสูบ, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๒ ต.หาดสองแคว, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

๒ ภาษาอังกฤษ:

1. Secondary Sources:

(I) Books

Ashby, M. **Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English**. UK : Oxford University press,2010.

Ashley, Sean. **Exorcising with Buddha : Palaung Buddhism in Northern Thailand**. Canada : Simon Fraser University,2004.

B. E. Swanson. R. P. Bentz and A. J. Sofranko eds.. **Improving Agricultural Extension: A Reference Manual**. Rome : Food and Agriculture Organization,1997.

Brabara G.Tabachnik, and Linda S. Fidell. **Using Multivariate Statistics**. New York: Herper & Row,1983.

Cambridge University Press. **Cambridge Advanced Learner's Dictionary**. Singapore: Green Giant Press,2007.

Lucia, A. D. & Lepsinger, R.. **The Art and Science of Competency Models: Pinpointing CriticalSuccess Factors in Organizations**. San Francisco : Jossey-Bass/Pfieffer, 1999.

Mary Coulter. **Strategic Management in Action**. New Jersey : Pearson. 2005.

McClelland, David. C. **Testing for Competence Rather than for Intelligence**. Cambridge : Harvard University,1973.

Oxford University. **Oxford River Books English-Thai Dictionary**. UK : Oxford University Press,2010.

Robert A. Pitts and David Lei. **Strategic Management Building and Sustaining Competitive Advantage.** Ohio : Thomson South-Western. 2006.

Shermon, Ganesd. **Competency Based HRM : A Strategic Resource for Competency Mapping Assessment and Development Centers**. New Delhi : Tata McGraw-Hill,2004.

Spencer L. M. & Spencer S. M. **Competece At Work : Models for Superior Performance**. New York : John Willey and Sons,1993.

Stanley C. Abraham. **Strategic Planning A Practical Guide for Competitive Success**. Ohio : Thomson South-Western, 2006.

Susan M, Darlington. **Ordination of a Tree : The Thai Buddhist Environmental Movement**. New York : State University of New York Press,2012.

(II) Articles

Macmillan, Thomas T. “The Delphi Technique.”. **Paper Presented at the annual meeting of the California Junior Colleges Associations Committee on Research and Development**. Monterey : University of California. 1971 : 3-5.

McClelland. David. C. “Testing for competence rather than for intelligence”. **American Psychologist**. Vol.28. No.1 1973 :1-14.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อและหนังสือขอความอนุเคราะห์
ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม
ตำแหน่ง รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒. พระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโญ, รศ.
ตำแหน่ง รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓. พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตฺติปญฺโญ, ดร.
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔. พระปลัดระพิน พุทฺธิสาโร, ดร.
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕. อาจารย์ ดร.ธิติวุฒิ หมั่นมี
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

งานสารบรรณ
หลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
และ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มจร
รับที่ 151
วันที่ 29 มิ.ย. 59
ผู้รับ วิมลศิลา

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะสังคมศาสตร์ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต **โทร/แฟกซ์** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๐

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๙๗ **วันที่** ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เจริญพร รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม

ด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอเจริญพรเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(พระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโญ,รศ.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุดาราม)

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ.๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

(รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
๒๙/๐๖/๕๙

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะสังคมศาสตร์ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต **โทร/แฟกซ์** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๐

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๙๗ **วันที่** ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

นมัสการ พระมหาบุญเลิศ อินฺทปโญ,รศ.

ด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าพระคุณท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขออาราธนาพระคุณท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ.๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะสังคมศาสตร์ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต **โทร/แฟกซ์** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๐

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๙๗ **วันที่** ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

นมัสการ พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตฺติปณฺโณ,ดร.

ด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าพระคุณท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขออาราธนาพระคุณท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ตรวจเครื่องมือการวิจัยแล้ว

(พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตฺติปณฺโณ,ดร.)
๒๕ มิ.ย. ๕๙

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ.๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะสังคมศาสตร์ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต **โทร/แฟกซ์** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๐

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๙๗ **วันที่** ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

นมัสการ พระปลัดระพิน พุทฺธิสาโร,ดร.

ด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าพระคุณท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขออาราธนาพระคุณท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

เรียน พระปลัดระพิน พุทฺธิสาโร
๒๙ / มิ.ย / ๒๕๕๙

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ.๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะสังคมศาสตร์ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต **โทร/แฟกซ์** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๐

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๙๗ **วันที่** ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน **อาจารย์ ดร.ธิติวุฒิ หมั่นมี**

ด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรณาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ทราบ เตรียมดำเนินการต่อไปด้วย

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรณาณเมธี
โทรติดต่อ.๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

(อาจารย์ ดร.ธิติวุฒิ หมั่นมี)
๒๙/มิ.ย./๕๙

ภาคผนวก ข
ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
ของแบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเครื่องมือในการวิจัย
เรื่อง พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

ด้าน	ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ(R)					สรุปและแปลผล		
			ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๒	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๓	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๔	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๕	รวม ∑R	ค่า IOC	แปลผล
๑. สมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation)	๑	อ.บ.ต.ของท่านมีการรวบรวมข้อมูลและปัญหาสำคัญของท้องถิ่นมาจัดทำฐานข้อมูลเพื่อจัดทำแผนงาน เพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งเชิงรุก (ฉันทะ)	๑	๑	๐	๑	๑	๔	๐.๙๐	ใช้ได้
	๒	อ.บ.ต.ของท่าน เน้นกำหนดเป้าหมายที่ท้าทายและเป็นไปได้ยาก ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ เพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ฉันทะ)	๑	๑	๑	๑	๐	๔	๐.๙๐	ใช้ได้
	๓	อ.บ.ต.ของท่านมีการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เป็นไปตามขั้นตอนที่ได้วางไว้ และทันเวลาที่กำหนด (วิริยะ)	๑	๑	๑	๐	๑	๔	๐.๙๐	ใช้ได้
	๔	อ.บ.ต.ของท่าน เน้นการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยคุ้มค่า ประหยัด และบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมาย (วิริยะ)	๑	๐	๑	๑	๑	๔	๐.๙๐	ใช้ได้
	๕	อ.บ.ต.ของท่าน มีใจผักใฝ่ตรวจสอบการดำเนินงานระหว่างการปฏิบัติงานตามแผนงานและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยเทียบเคียงกับเกณฑ์มาตรฐาน ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ (จิตตะ)	๐	๑	๑	๑	๑	๔	๐.๙๐	ใช้ได้
	๖	อ.บ.ต.ของท่าน มีคณะกรรมการตรวจสอบประเมินผลโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เป็นระยะจนกว่าจะเสร็จสิ้นโครงการ/กิจกรรม (จิตตะ)	๑	๑	๑	๐	๑	๔	๐.๙๐	ใช้ได้
	๗	อ.บ.ต.ของท่าน มีการประเมินผลได้ผลเสียและผู้บริหาร ดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stake Holder) ตามการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (วิมังสา)	๑	๐	๑	๑	๑	๔	๐.๙๐	ใช้ได้

ด้าน	ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ(R)					สรุปและแปลผล		
			ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๒	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๓	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๔	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๕	รวม ∑R	ค่า IOC	แปลผล
๑. สมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation)	๘	อ.บ.ต.ของท่าน มีการตรวจสอบผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งได้อย่างยั่งยืน (วิมังสา)	๑	๐	๑	๑	๑	๔	๐.๙๐	ใช้ได้
	๙	อ.บ.ต.ของท่าน มีการนำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ในรอบปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๘ – ๒๕๕๙) ไปสู่การกำหนดนโยบายและวางแผนในปีต่อไป (วิมังสา)	๑	๐	๐	๑	๑	๓	๐.๘๐	ใช้ได้
๒. สมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity)	๑๐	อ.บ.ต.ของท่าน มุ่งเน้นการยึดมั่นในหลักเกณฑ์ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งที่กำหนดไว้ (สัจจะ)	๑	๑	๑	๑	๐	๔	๐.๙๐	ใช้ได้
	๑๑	อ.บ.ต.ของท่าน เน้นความโปร่งใสในการทำงาน และสามารถตรวจสอบได้เสมอ (สัจจะ)	๐	๑	๑	๑	๐	๓	๐.๘๐	ใช้ได้
	๑๒	อ.บ.ต.ของท่าน มุ่งเน้นธำรงความถูกต้อง เพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง แม้ในสถานการณ์ที่อาจเสี่ยงต่อความมั่นคงในตำแหน่งหน้าที่การงาน (สัจจะ)	๐	๐	๑	๑	๑	๓	๐.๘๐	ใช้ได้
	๑๓	อ.บ.ต.ของท่าน มุ่งเน้นการกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งที่กำหนดไว้ (ทมะ)	๐	๑	๑	๐	๑	๓	๐.๘๐	ใช้ได้
	๑๔	อ.บ.ต.ของท่าน เปิดโอกาสให้ประชาชนมีการแสดงความเห็นในเชิงปรับปรุงพัฒนาเมื่อเห็นความสูญเปล่าหรือหย่อนประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงานตามแผนงานและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ทมะ)	๐	๑	๐	๑	๑	๓	๐.๘๐	ใช้ได้

ด้าน	ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ(R)					สรุปและแปลผล		
			ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๒	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๓	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๔	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๕	รวม ∑R	ค่า IOC	แปลผล
๒. สมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity)	๑๕	อ.บ.ต.ของท่าน นำข้อคิดเห็นในเชิงปรับปรุงพัฒนาของผู้มีส่วนได้เสียตามการปฏิบัติงานตามแผนงานและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ไปปรับปรุงแก้ไขฯ จริง (ทมะ)	๐	๑	๑	๐	๑	๓	๐.๘๐	ใช้ได้
	๑๖	อ.บ.ต.ของท่าน รู้จักอดทนต่อการถูกตำหนิ มีความเข้าใจผู้อื่นและตอบสนองอย่างสร้างสรรค์ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ขันติ)	๑	๐	๑	๑	๑	๔	๐.๙๐	ใช้ได้
	๑๗	อ.บ.ต.ของท่าน มุ่งเน้นการปลูกจิตสำนึกด้านความขยันในการทำงาน ความตรงต่อเวลา และไม่เอาเปรียบผู้อื่นในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ขันติ)	๑	๐	๑	๑	๐	๓	๐.๘๐	ใช้ได้
	๑๘	อ.บ.ต.ของท่าน ไม่เลือกปฏิบัติ และพัฒนาทุกชุมชนด้วยความเสมอภาคเท่าเทียม ตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (จาคะ)	๐	๑	๑	๐	๑	๓	๐.๘๐	ใช้ได้
	๑๙	อ.บ.ต.ของท่าน มุ่งเน้นการสร้างให้เกิดการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน เปิดใจรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง หรือความต้องการของชุมชนเสมอ ตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (จาคะ)	๐	๐	๑	๑	๑	๓	๐.๘๐	ใช้ได้
๓. สมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness)	๒๐	อ.บ.ต.ของท่าน สนับสนุนให้เกิดบรรยากาศแห่งการพัฒนาความเชี่ยวชาญในองค์กร ด้วยการจัดสรรทรัพยากร เครื่องมือ อุปกรณ์ที่เอื้อต่อการพัฒนา เพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (กาย)	๑	๐	๑	๑	๑	๔	๐.๙๐	ใช้ได้
	๒๑	อ.บ.ต.ของท่าน มุ่งเน้นการทำงานเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยยึดหลักพื้นฐานการเคารพประเพณีปฏิบัตินิยม และวัฒนธรรมของแต่ละชุมชนที่เกี่ยวข้อง (กาย)	๐	๐	๑	๑	๑	๓	๐.๘๐	ใช้ได้

ด้าน	ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ(R)					สรุปและแปลผล		
			ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๒	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๓	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๔	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๕	รวม ∑R	ค่า IOC	แปลผล
๓. สมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness)	๒๒	อ.บ.ต.ของท่าน เข้าใจความสัมพันธ์เชิงอำนาจของผู้มีบทบาทสำคัญในองค์กรของตนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประสานภารกิจการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้เกิดประสิทธิผล (ศีล)	๑	๐	๑	๑	๑	๔	๐.๙๐	ใช้ได้
	๒๓	อ.บ.ต.ของท่าน เข้าใจสัมพันธภาพอย่างไม่เป็นทางการ ของผู้มีบทบาทสำคัญในชุมชน เพื่อประโยชน์ในการเชื่อมโยงและผลักดันการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้เกิดประสิทธิผล (ศีล)	๑	๑	๑	๐	๑	๔	๐.๙๐	ใช้ได้
	๒๔	อ.บ.ต.ของท่าน นำความเข้าใจความสัมพันธ์เชิงอำนาจฯ และสัมพันธภาพฯ ทั้งที่เป็นและไม่เป็นทางการ มาใช้ประโยชน์ในการผลักดันการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้เกิดประสิทธิผล โดยไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง (ศีล)	๐	๑	๑	๑	๑	๔	๐.๙๐	ใช้ได้
	๒๕	อ.บ.ต.ของท่าน มีการสนับสนุน ชมเชย เมื่อมีผู้แสดงออกถึงความมุ่งมั่นที่จะพัฒนางานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (จิต)	๐	๑	๑	๐	๑	๓	๐.๘๐	ใช้ได้
	๒๖	อ.บ.ต.ของท่าน ตั้งใจศึกษาค้นคว้าหาความรู้ เทคโนโลยีและองค์ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อพัฒนางานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง อย่างต่อเนื่อง (จิต)	๑	๑	๑	๐	๑	๔	๐.๙๐	ใช้ได้
	๒๗	อ.บ.ต.ของท่าน สนับสนุนส่งเสริมให้มีการนำวิชาการ ความรู้ หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ปัญญา)	๑	๑	๐	๑	๑	๔	๐.๙๐	ใช้ได้
	๒๘	อ.บ.ต.ของท่าน นำปัญหาและอุปสรรค รวมถึงกรณีศึกษา ผลสำเร็จจากการปฏิบัติงาน ของหน่วยงานต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ เป็นต้นแบบในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ปัญญา)	๑	๑	๑	๑	๐	๔	๐.๙๐	ใช้ได้

ด้าน	ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ(R)					สรุปและแปลผล		
			ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๒	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๓	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๔	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๕	รวม ∑R	ค่า IOC	แปลผล
๔. สมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind)	๒๙	อ.บ.ต.ของท่าน มุ่งเน้นอำนวยความสะดวกในการให้บริการ ด้วยความถูกต้อง เต็มใจ สะดวกรวดเร็ว และทันเวลา (ทาน)	๑	๐	๑	๑	๑	๔	๐.๙๐	ใช้ได้
	๓๐	อ.บ.ต.ของท่าน มีระบบสำรวจสาเหตุและปัญหาความจำเป็นหรือความต้องการที่แท้จริงของชุมชน เพื่อแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เป็นระยะ อย่างต่อเนื่อง (ทาน)	๑	๑	๑	๐	๑	๔	๐.๙๐	ใช้ได้
	๓๑	อ.บ.ต.ของท่าน มุ่งเน้นการให้บริการด้วยกริยาท่าทางที่เป็นมิตร ยิ้มแย้มแจ่มใส พูดจาไพเราะ แสดงการเอาใจใส่สุภาพอ่อนโยน (ปิยวาจา)	๐	๑	๑	๑	๑	๔	๐.๙๐	ใช้ได้
	๓๒	อ.บ.ต.ของท่าน มีนโยบายที่เน้นการลดความขัดแย้งในชุมชน เช่น การสนับสนุนงานยุติธรรมชุมชน มีกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ฯลฯ (ปิยวาจา)	๑	๑	๑	๑	๐	๔	๐.๙๐	ใช้ได้
	๓๓	อ.บ.ต.ของท่าน บรรจุนโยบายที่มุ่งสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยบูรณาการกับทุกภาคส่วนในตำบล ในยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบล (อัตถจริยา)	๑	๑	๐	๑	๑	๔	๐.๙๐	ใช้ได้
	๓๔	อ.บ.ต.ของท่าน เน้นการสร้างเครือข่ายภาคประชาชน เช่น กลุ่มอาชีพ สหกรณ์ และกลุ่มชมรมภายในชุมชนต่าง ๆ (อัตถจริยา)	๑	๐	๑	๑	๑	๔	๐.๙๐	ใช้ได้
	๓๕	อ.บ.ต.ของท่าน เน้นสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งในด้านต่าง ๆ ด้วยกระบวนการต่าง ๆ เช่น การสัมมนา การจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชน (อัตถจริยา)	๑	๑	๑	๑	๐	๔	๐.๙๐	ใช้ได้
	๓๖	อ.บ.ต.ของท่าน วางแผนการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เพื่อผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับชุมชนในระยะยาวอย่างเสมอต้นเสมอปลาย (สมานัตตตา)	๐	๐	๑	๑	๑	๓	๐.๘๐	ใช้ได้

ด้าน	ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ(R)					สรุปและแปลผล		
			ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๒	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๓	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๔	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๕	รวม ∑R	ค่า IOC	แปลผล
๔. สมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind)	๓๗	อ.บ.ต.ของท่าน สามารถเปลี่ยนแปลงวิธีหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เพื่อให้ชุมชนได้ประโยชน์สูงสุดได้ตลอดเวลา (สมานัตตตา)	๐	๑	๑	๐	๑	๓	๐.๘๐	ใช้ได้
	๓๘	อ.บ.ต.ของท่าน ปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง อย่างเสมอต้นเสมอปลาย แม้จะมีการเปลี่ยนผู้บริหารท้องถิ่น (สมานัตตตา)	๑	๑	๐	๑	๑	๔	๐.๙๐	ใช้ได้
	๓๙	อ.บ.ต.ของท่าน มีการตรวจสอบประเมินผลเพื่อแก้ไขปรับปรุงงานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งอย่างสม่ำเสมอ โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม (สมานัตตตา)	๑	๐	๑	๑	๑	๔	๐.๙๐	ใช้ได้
๕. สมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork)	๔๐	อ.บ.ต.ของท่าน มุ่งเน้นการอำนวยความสะดวกแก่ทุกฝ่ายทุกภาคส่วนอย่างสร้างสรรค์ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (เมตตา)	๑	๑	๑	๑	๐	๔	๐.๙๐	ใช้ได้
	๔๑	อ.บ.ต.ของท่าน มีจิตสำนึกความเป็นหนึ่งเดียวขององค์กร ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (เมตตา)	๐	๑	๑	๑	๑	๔	๐.๙๐	ใช้ได้
	๔๒	อ.บ.ต.ของท่าน มีการประสานและส่งเสริมสัมพันธภาพอันดี เพื่อโน้มน้าวให้ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้ได้ผลสำเร็จ (กรุณา)	๑	๑	๑	๐	๑	๔	๐.๙๐	ใช้ได้
	๔๓	อ.บ.ต.ของท่าน มีการช่วยเหลือประสานรอยร้าว หรือคลี่คลายแก้ไขข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นอย่างสร้างสรรค์ ในระหว่างการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (กรุณา)	๑	๑	๑	๐	๑	๔	๐.๙๐	ใช้ได้

ด้าน	ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ(R)					สรุปและแปลผล		
			ผู้เชี่ยวชาญที่ ๑	ผู้เชี่ยวชาญที่ ๒	ผู้เชี่ยวชาญที่ ๓	ผู้เชี่ยวชาญที่ ๔	ผู้เชี่ยวชาญที่ ๕	รวม ∑R	ค่า IOC	แปลผล
๕. สมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork)	๔๔	อ.บ.ต.ของท่าน มีการชมเชยส่งเสริมขวัญกำลังใจซึ่งกันและกัน ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้บรรลุผล (มุทิตา)	๐	๑	๑	๐	๑	๓	๐.๘๐	ใช้ได้
	๔๕	อ.บ.ต.ของท่าน มีการชื่นชมยกย่องส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรชุมชนที่ประสบความสำเร็จ เช่น กลุ่มอาชีพของชุมชน, กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (มุทิตา)	๑	๑	๐	๑	๑	๔	๐.๙๐	ใช้ได้
	๔๖	อ.บ.ต.ของท่าน ไม่มีอคติในการมอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (อุเบกขา)	๐	๑	๑	๑	๐	๓	๐.๘๐	ใช้ได้
	๔๗	อ.บ.ต.ของท่าน มุ่งเน้นความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในคณะทำงาน และผู้เกี่ยวข้อง ในการรวมพลังผลักดันการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยไม่คำนึงอคติหรือความชอบไม่ชอบส่วนตน (อุเบกขา)	๐	๐	๑	๑	๑	๓	๐.๘๐	ใช้ได้

ด้าน	ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ(R)					สรุปและแปลผล		
			ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๒	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๓	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๔	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๕	รวม ∑R	ค่า IOC	แปลผล
ความเข้มแข็งของชุมชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล	๔๘	ชุมชนมีการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกันทางเศรษฐกิจ เพื่อช่วยเหลือส่งเสริมทักษะอาชีพ หรือเพิ่มรายได้ ทั้งที่เป็นและไม่เป็นทางการ เช่น กลุ่มร้านค้า กลุ่มอาชีพ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้า กลุ่มจักสาน กลุ่มผู้ปลูกอ้อย เป็นต้น	๑	๑	๑	๐	๑	๔	๐.๙๐	ใช้ได้
	๔๙	ชุมชนมีกิจกรรมเรียนรู้สืบทอดองค์ความรู้จากปราชญ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การจักสาน การทอผ้า ดนตรีพื้นบ้าน หมอทำขวัญ เป็นต้น	๐	๑	๑	๑	๑	๔	๐.๙๐	ใช้ได้
	๕๐	ชุมชนจัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นต้น	๑	๐	๑	๑	๑	๔	๐.๙๐	ใช้ได้
	๕๑	ชุมชนมีการจัดเวทีบูรณาการแผนพัฒนาชุมชนจากทุกหมู่บ้าน มาเป็นแผนชุมชนบูรณาการระดับตำบล โดยการจัดทำเอกสารรูปเล่มและส่งต่อแผนฯ ให้อบต. เพื่อประสานการปฏิบัติ	๑	๐	๑	๑	๑	๔	๐.๙๐	ใช้ได้
	๕๒	ชุมชนมีการช่วยเหลือสงเคราะห์จัดสวัสดิการในชุมชน เช่น กองทุนฌาปนกิจ, กลุ่มสหกรณ์, กลุ่มออมทรัพย์ เป็นต้น	๑	๑	๑	๑	๐	๔	๐.๙๐	ใช้ได้
	๕๓	ชุมชนมีกิจกรรมจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ส่งเสริมสุขอนามัยที่ดี กิจกรรม ลด ละ เลิกอบายมุข เช่น ลดเหล้าเข้าพรรษา เลิกหวยพนันบอล งดการตั้งวงเหล้า วงพนันในชุมชนในงานบุญงานเทศกาลต่าง ๆ เป็นต้น	๑	๑	๐	๑	๑	๔	๐.๙๐	ใช้ได้
	๕๔	ชุมชนมีกิจกรรมการดูแลป้องกันปัญหาในชุมชนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เช่น การรณรงค์กำจัดลูกน้ำยุงลาย การป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ การรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด เป็นต้น	๐	๑	๑	๑	๑	๔	๐.๙๐	ใช้ได้
	๕๕	ชุมชนมีกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพเพื่อช่วยเหลือกันอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เช่น มีการรวมกลุ่มออกกำลังกายภายในชุมชน เป็นต้น	๑	๐	๑	๑	๑	๔	๐.๙๐	ใช้ได้

ด้าน	ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ(R)					สรุปและแปลผล		
			ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๒	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๓	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๔	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๕	รวม ∑R	ค่า IOC	แปลผล
ความเข้มแข็งของชุมชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล	๕๖	ชุมชนมีเครือข่ายอาสาสมัครช่วยเหลือเฝ้าระวังปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ในชุมชน ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เช่น อาสาเฝ้าระวังภัย อาสาคุ้มบ้าน อาสาป้องกันยาเสพติด เป็นต้น	๑	๑	๑	๑	๐	๔	๐.๙๐	ใช้ได้
	๕๗	ชุมชนส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน อินเตอร์เน็ตประจำหมู่บ้าน แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน เป็นต้น	๑	๐	๑	๑	๑	๔	๐.๙๐	ใช้ได้
	๕๘	ชุมชนรวมตัวจัดกิจกรรมในวาระและโอกาสสำคัญต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เช่น กิจกรรมพัฒนาหมู่บ้านเนื่องในวันพ่อ/แม่แห่งชาติ วันสำคัญทางศาสนา เป็นต้น	๑	๑	๑	๐	๑	๔	๐.๙๐	ใช้ได้
	๕๙	ชุมชนมีกิจกรรมส่งเสริมวิถีวัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาเอกลักษณ์ท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง เช่น ประเพณีทำบุญกลางบ้าน ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทง เป็นต้น	๑	๐	๑	๑	๑	๔	๐.๙๐	ใช้ได้

อ.ดร.บุษกร วัฒนบุตร

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง ของแบบสอบถาม (Try Out)

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๐๙๖

๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม
เจริญพร **สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดแพร่**
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากบุคลากรในพื้นที่รับผิดชอบของท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโญ, รศ.)
ผู้อำนวยการหลักสตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุดาราม)

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ. ๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

ได้รับเรื่องแล้ว
แสงเวียน
๑๕/๗/๕๙
(นางแสงเวียน พริ้งเพลิด)
เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๐๙๖

๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม
เจริญพร ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลนาจักร
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากบุคลากรในหน่วยงานของท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโญ, รศ.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุดาราม)

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ. ๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

อบต.นาจักร
อ.เมืองเพชรบุรี จ.เพชรบุรี

12/7/59

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ .
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๐๙๖

๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม
เจริญพร ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลกาญจนา
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากบุคลากรในหน่วยงานของท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโญ, รศ.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุดาราม)

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ. ๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

(นายกิตติกร ฮ่อนจันหรี)
เจ้าพนักงานธุรการ
๑๑ ก.ค. ๒๕๕๙

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๐๙๖

๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม
เจริญพร ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองหม้อ
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากบุคลากรในหน่วยงานของท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโญ, รศ.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุดาราม)

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ. ๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

ภาคผนวก ง
ผลการหาค่าสัมประสิทธิ์ Reliability (Alpha)

ผลการหาค่าสัมประสิทธิ์ Reliability (Alpha)

เรื่อง พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล
ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.973	106

คำถาม		Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
สมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) ๑. อ.บ.ต.ของท่านมีการรวบรวมข้อมูลและปัญหาสำคัญของท้องถิ่นมาจัดทำฐานข้อมูลเพื่อจัดทำแผนงาน เพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งเชิงรุก (ฉันทะ)	q1	333.58	3787.379	.652	.973
	q1_1	333.85	3795.515	.616	.973
๒. อ.บ.ต.ของท่าน เน้นกำหนดเป้าหมายที่ท้าทายและเป็นไปได้ยาก ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ เพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ฉันทะ)	q2	333.73	3796.974	.703	.973
	q2_2	333.88	3763.651	.757	.973
๓. อ.บ.ต.ของท่านมีการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เป็นไปตามขั้นตอนที่ได้วางไว้ และทันเวลาที่กำหนด (วิริยะ)	q3	333.83	3770.610	.710	.973
	q3_3	333.75	3796.962	.674	.973
๔. อ.บ.ต.ของท่าน เน้นการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยคุ้มค่าประหยัด และบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมาย (วิริยะ)	q4	333.58	3758.353	.780	.973
	q4_4	334.08	3737.199	.835	.972

คำถาม		Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
๕. อ.บ.ต.ของท่าน มีใจผักใฝ่ตรวจสอบการดำเนินงานระหว่างการปฏิบัติงานตามแผนงานและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยเทียบเคียงกับเกณฑ์มาตรฐาน ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ (จิตตะ)	q5	333.90	3753.221	.741	.973
	q5_5	334.13	3745.958	.815	.972
๖. อ.บ.ต.ของท่าน มีคณะกรรมการตรวจสอบประเมินผลโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เป็นระยะจนกว่าจะเสร็จสิ้นโครงการ/กิจกรรม (จิตตะ)	q6	334.23	3784.435	.655	.973
	q6_6	334.25	3759.987	.750	.973
๗. อ.บ.ต.ของท่าน มีการประเมินผลได้ผลเสีย และผู้บริหาร ดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stake Holder) ตามการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (วิมังสา)	q7	334.28	3788.717	.674	.973
	q7_7	334.18	3792.353	.684	.973
๘. อ.บ.ต.ของท่าน มีการตรวจสอบผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน นำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งได้อย่างยั่งยืน (วิมังสา)	q8	333.95	3803.074	.587	.973
	q8_8	333.68	3773.866	.825	.973
๙. อ.บ.ต.ของท่าน มีการนำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ในรอบปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๘ – ๒๕๕๙) ไปสู่การกำหนดนโยบายและวางแผนในปีต่อไป (วิมังสา)	q9	333.83	3806.251	.639	.973
	q9_9	333.55	3788.459	.810	.973
สมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity) ๑. อ.บ.ต.ของท่าน มุ่งเน้นการยึดมั่นในหลักเกณฑ์ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งที่กำหนดไว้ (สัจจะ)	q10	333.33	3821.815	.552	.973
	q10_10	334.18	3775.430	.806	.973
๒. อ.บ.ต.ของท่าน เน้นความโปร่งใสในการทำงานและสามารถตรวจสอบได้เสมอ (สัจจะ)	q11	333.85	3762.233	.826	.972
	q11_11	333.73	3748.307	.818	.972
๓. อ.บ.ต.ของท่าน มุ่งเน้นธำรงความถูกต้อง เพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง แม้ในสถานการณ์ที่อาจเสี่ยงต่อความมั่นคงในตำแหน่งหน้าที่การงาน (สัจจะ)	q12	333.95	3789.690	.680	.973
	q12_12	333.85	3810.233	.626	.973

คำถาม		Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
๔. อ.บ.ต.ของท่าน มุ่งเน้นการกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งที่กำหนดไว้ (ทมะ)	q13	334.00	3811.795	.580	.973
	q13_13	333.60	3826.759	.510	.973
๕. อ.บ.ต.ของท่าน เปิดโอกาสให้ประชาชนมีการแสดงความเห็นในเชิงปรับปรุงพัฒนาเมื่อเห็นความสูญเปล่าหรือหย่อนประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงานตามแผนงานและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ทมะ)	q14	333.70	3808.113	.664	.973
	q14_14	334.28	3818.153	.549	.973
๖. อ.บ.ต.ของท่าน นำข้อคิดเห็นในเชิงปรับปรุงพัฒนาของผู้มีส่วนได้เสียตามการปฏิบัติงานตามแผนงานและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ไปปรับปรุงแก้ไขฯ จริง (ทมะ)	q15	334.25	3801.115	.643	.973
	q15_15	333.65	3867.464	.234	.973
๗. อ.บ.ต.ของท่าน รู้จักอดทนต่อการถูกตำหนิ มีความเข้าใจผู้อื่นและตอบสนองอย่างสร้างสรรค์ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ขันติ)	q16	334.13	3800.112	.670	.973
	q16_16	334.10	3856.451	.301	.973
๘. อ.บ.ต.ของท่าน มุ่งเน้นการปลูกจิตสำนึกด้านความขยันในการทำงาน ความตรงต่อเวลา และไม่เอาเปรียบผู้อื่น ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ขันติ)	q17	334.58	3812.763	.581	.973
	q17_17	334.80	3840.164	.428	.973
๙. อ.บ.ต.ของท่าน ไม่เลือกปฏิบัติ และพัฒนาทุกชุมชนด้วยความเสมอภาคเท่าเทียม ตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (จาคะ)	q18	334.43	3841.789	.349	.973
	q18_18	333.58	3787.379	.652	.973
๑๐. อ.บ.ต.ของท่าน มุ่งเน้นการสร้างให้เกิดการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน เปิดใจรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างหรือความต้องการของชุมชนเสมอ ตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (จาคะ)	q19	333.85	3795.515	.616	.973
	q19_19	333.73	3796.974	.703	.973
สมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness) ๑. อ.บ.ต.ของท่าน สนับสนุนให้เกิดบรรยากาศแห่งการพัฒนาความเชี่ยวชาญในองค์กร ด้วยการจัดสรรทรัพยากร เครื่องมือ อุปกรณ์ที่เอื้อต่อการพัฒนา เพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (กาย)	q20	333.88	3763.651	.757	.973
	q20_20	333.83	3770.610	.710	.973

คำถาม		Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
๒. อ.บ.ต.ของท่าน มุ่งเน้นการทำงานเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยยึดหลักพื้นฐานการเคารพประเพณีปฏิบัตินิยม และวัฒนธรรมของแต่ละชุมชนที่เกี่ยวข้อง (กาย)	q21	333.75	3796.962	.674	.973
	q21_21	333.58	3758.353	.780	.973
๓. อ.บ.ต.ของท่าน เข้าใจความสัมพันธ์เชิงอำนาจของผู้มีบทบาทสำคัญในองค์กรของตนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประสานภารกิจการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้เกิดประสิทธิผล (ศีล)	q22	334.08	3737.199	.835	.972
	q22_22	333.90	3753.221	.741	.973
๔. อ.บ.ต.ของท่าน เข้าใจสัมพันธภาพอย่างไม่เป็นทางการ ของผู้มีบทบาทสำคัญในชุมชน เพื่อประโยชน์ในการเชื่อมโยงและผลักดันการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้เกิดประสิทธิผล (ศีล)	q23	334.13	3745.958	.815	.972
	q23_23	334.23	3784.435	.655	.973
๕. อ.บ.ต.ของท่าน นำความเข้าใจความสัมพันธ์เชิงอำนาจฯ และสัมพันธภาพฯ ทั้งที่เป็นและไม่เป็นทางการ มาใช้ประโยชน์ในการผลักดันการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้เกิดประสิทธิผล โดยไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง (ศีล)	q24	334.25	3759.987	.750	.973
	q24_24	334.28	3788.717	.674	.973
๖. อ.บ.ต.ของท่าน มีการสนับสนุน ชมเชย เมื่อมีผู้แสดงออกถึงความมุ่งมั่นที่จะพัฒนางานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (จิต)	q25	334.18	3792.353	.684	.973
	q25_25	333.95	3803.074	.587	.973
๗. อ.บ.ต.ของท่าน ตั้งใจศึกษาค้นคว้าหาความรู้เทคโนโลยีและองค์ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อพัฒนางานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง อย่างต่อเนื่อง (จิต)	q26	333.68	3773.866	.825	.973
	q26_26	333.83	3806.251	.639	.973
๘. อ.บ.ต.ของท่าน สนับสนุนส่งเสริมให้มีการนำวิชาการ ความรู้ หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ปัญญา)	q27	333.55	3788.459	.810	.973
	q27_27	333.33	3821.815	.552	.973
๙. อ.บ.ต.ของท่าน นำปัญหาและอุปสรรค รวมถึงกรณีศึกษา ผลสำเร็จจากการปฏิบัติงาน ของหน่วยงานต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ เป็นต้นแบบในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ปัญญา)	q28	334.18	3775.430	.806	.973
	q28_28	333.85	3762.233	.826	.972

คำถาม		Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
สมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind) ๑. อ.บ.ต.ของท่าน มุ่งเน้นอำนวยความสะดวกในการให้บริการ ด้วยความถูกต้อง เต็มใจ สะดวกรวดเร็ว และทันเวลา (ทาน)	q29	333.73	3748.307	.818	.972
	q29_29	333.95	3789.690	.680	.973
๒. อ.บ.ต.ของท่าน มีระบบสำรวจสาเหตุและปัญหาความจำเป็นหรือความต้องการที่แท้จริงของชุมชน เพื่อแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง (ทาน)	q30	333.85	3810.233	.626	.973
	q30_30	334.00	3811.795	.580	.973
๓. อ.บ.ต.ของท่าน มุ่งเน้นการให้บริการด้วยกริยาท่าทางที่เป็นมิตร ยิ้มแย้มแจ่มใส พูดจาไพเราะ แสดงการเอาใจใส่ สุภาพอ่อนโยน (ปิยวาจา)	q31	333.60	3826.759	.510	.973
	q31_31	333.70	3808.113	.664	.973
๔. อ.บ.ต.ของท่าน มีนโยบายที่เน้นการลดความขัดแย้งในชุมชน เช่น การสนับสนุนงานยุติธรรมชุมชน มีกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ฯลฯ (ปิยวาจา)	q32	334.28	3818.153	.549	.973
	q32_32	334.25	3801.115	.643	.973
๕. อ.บ.ต.ของท่าน บรรจุนโยบายที่มุ่งสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยบูรณาการกับทุกภาคส่วนในตำบล ในยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบล (อัตถจริยา)	q33	333.65	3867.464	.234	.973
	q33_33	334.13	3800.112	.670	.973
๖. อ.บ.ต.ของท่าน เน้นการสร้างเครือข่ายภาคประชาชน เช่น กลุ่มอาชีพ สหกรณ์ และกลุ่มชมรมภายในชุมชนต่าง ๆ (อัตถจริยา)	q34	334.10	3856.451	.301	.973
	q34_34	334.58	3812.763	.581	.973
๗. อ.บ.ต.ของท่าน เน้นสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งในด้านต่าง ๆ ด้วยกระบวนการต่าง ๆ เช่น การสัมมนา การจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชน (อัตถจริยา)	q35	334.80	3840.164	.428	.973
	q35_35	334.43	3841.789	.349	.973
๘. อ.บ.ต.ของท่าน วางแผนการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เพื่อผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับชุมชนในระยะยาวอย่างเสมอต้นเสมอปลาย (สมานัตตตา)	q36	333.90	3866.246	.150	.973
	q36_36	334.08	3872.071	.119	.973
๙. อ.บ.ต.ของท่าน สามารถเปลี่ยนแปลงวิธีหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เพื่อให้ชุมชนได้ประโยชน์สูงสุดได้ตลอดเวลา (สมานัตตตา)	q37	333.80	3852.113	.304	.973
	q37_37	333.88	3836.522	.350	.973

คำถาม		Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
๑๐. อ.บ.ต.ของท่าน ปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง อย่างเสมอต้นเสมอปลาย แม้จะมีการเปลี่ยนผู้บริหารท้องถิ่น (สมานัตตตา)	q38	333.75	3850.449	.252	.973
	q38_38	333.85	3866.797	.179	.973
๑๑. อ.บ.ต.ของท่าน มีการตรวจสอบประเมินผลเพื่อแก้ไขปรับปรุงงานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งอย่างสม่ำเสมอ โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม (สมานัตตตา)	q39	333.55	3843.074	.296	.973
	q39_39	334.10	3850.092	.229	.973
สมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork) ๑. อ.บ.ต.ของท่าน มุ่งเน้นการอำนวยความสะดวกแก่ทุกฝ่ายทุกภาคส่วนอย่างสร้างสรรค์ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (เมตตา)	q40	333.98	3834.999	.336	.973
	q40_40	334.15	3852.695	.210	.973
๒. อ.บ.ต.ของท่าน มีจิตสำนึกความเป็นหนึ่งเดียวขององค์กร ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (เมตตา)	q41	334.15	3861.823	.172	.973
	q41_41	334.25	3854.141	.219	.973
๓. อ.บ.ต.ของท่าน มีการประสานและส่งเสริมสัมพันธภาพอันดี เพื่อโน้มน้าวให้ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้ได้ผลสำเร็จ (กรุณา)	q42	334.38	3870.907	.119	.973
	q42_42	334.33	3895.097	-.046	.974
๔. อ.บ.ต.ของท่าน มีการช่วยเหลือประสานรอยร้าวหรือคลี่คลายแก้ไขข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นอย่างสร้างสรรค์ในระหว่างการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (กรุณา)	q43	333.93	3874.994	.090	.974
	q43_43	333.80	3870.369	.138	.973
๕. อ.บ.ต.ของท่าน มีการชมเชยส่งเสริมขวัญกำลังใจซึ่งกันและกัน ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้บรรลุผล (มุทิตา)	q44	334.05	3908.100	-.152	.974
	q44_44	333.65	3856.849	.297	.973
๖. อ.บ.ต.ของท่าน มีการชื่นชมยกย่องส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรชุมชนที่ประสบความสำเร็จ เช่น กลุ่มอาชีพของชุมชน, กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (มุทิตา)	q45	333.40	3884.503	.035	.973
	q45_45	334.28	3875.794	.087	.974

คำถาม		Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
๗. อ.บ.ต.ของท่าน ไม่มีอคติในการมอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (อุเบกขา)	q46	333.80	3842.267	.320	.973
	q46_46	333.85	3848.797	.240	.973
๘. อ.บ.ต.ของท่าน มุ่งเน้นความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในคณะทำงาน และผู้เกี่ยวข้อง ในการรวมพลังผลักดันการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยไม่คำนึงอคติหรือความชอบไม่ชอบส่วนตน (อุเบกขา)	q47	333.85	3849.003	.294	.973
	q47_47	333.88	3857.548	.249	.973
ระดับความเข้มแข็งของชุมชน **๑. ด้านการพึ่งตนเอง** ๑.๑ ชุมชนมีการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกันทางเศรษฐกิจ เพื่อช่วยเหลือส่งเสริมทักษะอาชีพ หรือเพิ่มรายได้ ทั้งที่เป็นและไม่เป็นทางการ เช่น กลุ่มร้านค้า กลุ่มอาชีพ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้า กลุ่มจักสาน กลุ่มผู้ปลูกอ้อย เป็นต้น	q48	334.03	3887.615	.008	.974
๑.๒ ชุมชนมีกิจกรรมเรียนรู้สืบทอดองค์ความรู้จากปราชญ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การจักสาน การทอผ้า ดนตรีพื้นบ้าน หมอทำขวัญ เป็นต้น	q49	333.63	3863.061	.200	.973
๑.๓ ชุมชนจัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นต้น	q50	333.65	3848.951	.318	.973
๑.๔ ชุมชนมีการจัดเวทีบูรณาการแผนพัฒนาชุมชนจากทุกหมู่บ้าน มาเป็นแผนชุมชนบูรณาการระดับตำบล โดยการจัดทำเอกสารรูปเล่มและส่งต่อแผนฯ ให้อบต. เพื่อประสานการปฏิบัติ	q51	334.20	3867.292	.155	.973
๒. ด้านการเกื้อกูล ๒.๑ ชุมชนมีการช่วยเหลือสงเคราะห์จัดสวัสดิการในชุมชน เช่น กองทุนฌาปนกิจ, กลุ่มสหกรณ์, กลุ่มออมทรัพย์ เป็นต้น	q52	334.20	3851.805	.274	.973

คำถาม		Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
๒.๒ ชุมชนมีกิจกรรมจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ส่งเสริมสุขอนามัยที่ดี กิจกรรมลด ละ เลิกอบายมุข เช่น ลดเหล้าเข้าพรรษา เลิกหวยพนันบอล งดการตั้งวงเหล้า วงพนันในชุมชนในงานบุญ งานเทศกาลต่าง ๆ เป็นต้น	q53	333.53	3889.794	-.004	.973
๒.๓ ชุมชนมีกิจกรรมการดูแลป้องกันปัญหาในชุมชนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เช่น การรณรงค์กำจัดลูกน้ำยุงลาย การป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ การรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด เป็นต้น	q54	334.18	3867.481	.168	.973
๒.๔ ชุมชนมีกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพเพื่อช่วยเหลือกันอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เช่น มีการรวมกลุ่มออกกำลังกายภายในชุมชน เป็นต้น	q55	334.08	3907.046	-.149	.974
๓. ด้านการมีส่วนร่วม ๓.๑ ชุมชนมีเครือข่ายอาสาสมัครช่วยเหลือเฝ้าระวังปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ในชุมชน ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เช่น อาสาเฝ้าระวังภัย อาสาคุ้มบ้าน อาสาป้องกันยาเสพติด เป็นต้น	q56	334.65	3851.772	.303	.973
๓.๒ ชุมชนส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน อินเตอร์เน็ตประจำหมู่บ้าน แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน เป็นต้น	q57	334.65	3868.233	.179	.973
๓.๓ ชุมชนรวมตัวจัดกิจกรรมในวาระและโอกาสสำคัญต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เช่น กิจกรรมพัฒนาหมู่บ้านเนื่องในวันพ่อ/แม่แห่งชาติ วันสำคัญทางศาสนา เป็นต้น	q58	334.33	3856.994	.254	.973
๓.๔ ชุมชนมีกิจกรรมส่งเสริมวิถีวัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาเอกลักษณ์ท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง เช่น ประเพณีทำบุญกลางบ้าน ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทง เป็นต้น	q59	333.90	3866.246	.150	.973

อ.ดร.บุษกร วัฒนบุตร

ภาคผนวก จ
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๑๒๕

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดอุตรดิตถ์
เลขที่รับ 7951
วันที่ 11 ส.ค. 2559
เวลา 10.25 น.

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร **ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดอุตรดิตถ์**
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากบุคคลากรในหน่วยงานของท่าน เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโญ,รศ.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุดาราม)

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ.๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดพิษณุโลก
เลขที่ ๑๐๗๑ เวลา.....น.
ศูนย์บัณฑิตศึกษา ๑๖ ส.ค ๒๕๕๙
ลงวันที่.....
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร.: อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๑๒๕

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร **ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดพิษณุโลก**
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากบุคคลากรในหน่วยงานของท่าน เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโญ,รศ.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุดาราม)

(นายวันชัย เล็กประเสริฐ)
ท้องถิ่นจังหวัดพิษณุโลก
ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ.๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

เรียนท้องถิ่น จ.พิษณุโลก
- เพื่อโปรดพิจารณา
- เห็นสมควรให้ความอนุเคราะห์นิสิตเก็บข้อมูล เพื่อการวิจัยต่อไป

(นายปุณณรัตน์ เดชอัครา)
พนักงานวิเคราะห์นโยบายและแผน

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๓๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๑๒๕

สนง.ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสุโขทัย
เลขที่ 9536
รับที่ 11 ส.ค. 2559
☑ บห. ☐ มฐ.
☐ ศส. ☐ กม. ☐ กง.

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสุโขทัย
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากบุคคลากรในหน่วยงานของท่าน เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโญ,รศ.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุดาราม)

(นายเกรียงไกร สมเสนาะ)
ท้องถิ่นจังหวัดสุโขทัย

โปรด ท้องถิ่นอำเภอวังน้อย
-เพื่อโปรดทราบ

นายเอกพจน์ แสงดาว
หัวหน้างานบริหารทั่วไป

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ.๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๒๕

สนง.ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร
เลขที่รับ 12544
วันที่ 24 ส.ค. 2559
เวลา

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร **ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร**
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากบุคคลากรในหน่วยงานของท่าน เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินทปญฺโญ,รศ.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุดาราม)

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ.๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

24 ส.ค. 2559

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ,๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๑๒๕

สำนักงานจังหวัดกำแพงเพชร
เลขที่รับ 7579
วันที่ 25 ส.ค. 2559
เวลา 12.00 น.

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดกำแพงเพชร
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส ฉายา วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากบุคคลากรในหน่วยงานของท่าน เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโญ,รศ.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุดาราม)

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ.๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

☑ สำนักปลัด
☐ ส่วนการคลัง
☐ สวน.โยธา
☐ สวนการศึกษา
☐ สวัสดิการ

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๑๒๕

องค์การบริหารส่วนตำบลม่วงเจ็ดต้น
เลขที่ ๑๐๖
วันที่ ๐ ๘ ส.ค. ๒๕๕๙
เวลา ๑๐:๑๑

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลม่วงเจ็ดต้น จ.อุตรดิตถ์
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **“พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง”** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง **เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยและจัดส่งกลับทางไปรษณีย์ (ตามที่อยู่ในแบบสอบถาม) เพื่อรวบรวมข้อมูลการวิจัยในภาพรวม** ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการและพระพุทธศาสนาต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียน นายก อบต. ม่วงเจ็ดต้น
-เพื่อโปรดพิจารณา
นางแกนจันทร์ ศรีบัวรินทร์
เจ้าหน้าที่ธุรการ

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโญ, รศ.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุดาราม)

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ. ๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

อบต.ศรีคีรีมาศ
เลขที่รับ 1412
วันที่ - 8 ส.ค. 2559
เวลา

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๑๒๕

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร **ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลศรีคีรีมาศ**
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตร**พุทธ**ศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **“พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง”** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง **เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยและจัดส่งกลับทางไปรษณีย์ (ตามที่อยู่ในแบบสอบถาม) เพื่อรวบรวมข้อมูลการวิจัยในภาพรวม** ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการและพระพุทธศาสนาต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโญ, รศ.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุดาราม)

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ. ๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

ที่ สท ๗๗๔๐๑/๒๗๓ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลวังตะคร้อ
๑/๕ หมู่ที่ ๔ ตำบลวังตะคร้อ
อำเภอบ้านด่านลานหอย สท ๖๔๑๔๐

๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอส่งแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเชิงปริมาณ

เรียน ผู้อำนวยการหลักสตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

อ้างถึง หนังสือศูนย์บัณฑิตศึกษา ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๑๒๕ ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเชิงปริมาณ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ศูนย์บัณฑิตศึกษา ได้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรอกข้อมูลแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง “พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว นั้น

องค์การบริหารส่วนตำบลวังตะคร้อ ขอส่งแบบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเชิงปริมาณ ตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายเคน อัคลา)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลวังตะคร้อ

สำนักปลัด อบต.วังตะคร้อ
โทรศัพท์/โทรสาร ๐ – ๕๕๖๐ – ๑๐๒๒
www.wangtakro.go.th

สนง.อบต.วังสำโรง
☑ สำนักปลัด
☐ ส่วนการคลัง
☐ ส่วนโยธา
☐ อื่นๆ.....
ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๑๒๕

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลั
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๔
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

องค์การบริหารส่วนตำบลวังสำโรง
รับที่ 1215
วันที่ 10 ส.ค. 2559
เวลา ... น.
ผู้รับ.....

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร **ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังสำโรง จ.พิจิตร**
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง **เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยและจัดส่งกลับทางไปรษณีย์ (ตามที่อยู่ในแบบสอบถาม) เพื่อรวบรวมข้อมูลการวิจัยในภาพรวม** ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการและพระพุทธศาสนาต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียน นายก อบต.วังสำโรง
ปลัด อบต.วังสำโรง
ด้วยบัณฑิตศึกษา มจร ขอ
ความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บ
ข้อมูลเพื่อการวิจัย ฯ
☑ เพื่อทราบ ☐ เพื่อพิจารณา
เห็นควร ให้ดำเนินการ
10/8/59

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโญ, รศ.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุดาราม)

ทราบ
(นางพรรณี จันทร์สิงห์)
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังสำโรง

ทราบ
(นายเชือน ใจจำนงค์)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลวังสำโรง

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ. ๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยมุ่น
เลขที่รับ 1340
วันที่ 10 ส.ค. 2559 13.40 น.
เวลา

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๑๒๕

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร **ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยมุ่น จ.อุตรดิตถ์**
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง **เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย และจัดส่งกลับทางไปรษณีย์ (ตามที่อยู่ในแบบสอบถาม) เพื่อรวบรวมข้อมูลการวิจัยในภาพรวม** ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการและพระพุทธศาสนาต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโญ, รศ.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุดาราม)

นางศุภรวีร์ณ์ คำแสน
เจ้าพนักงานธุรการ
10 ส.ค. 2559

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ. ๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

ที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะตาล
รับที่.....1867.....
๐๔ ส.ค. ๒๕๕๙

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรที่เชื่องพุทธ และสิ่งแวดล้อม รัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๑๒๕

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร **ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะตาล จ.กำแพงเพชร**
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส ฉายา วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง **เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย และจัดส่งกลับทางไปรษณีย์ (ตามที่อยู่ในแบบสอบถาม) เพื่อรวบรวมข้อมูลการวิจัยในภาพรวม** ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการและพระพุทธศาสนาต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโญ, รศ.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุดาราม)

๐๘ ส.ค. ๒๕๕๙

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ. ๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

(นายมิน โคยามา)
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะตาล

(นายธนกร จันทพุฒ)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะตาล

ภาคผนวก ฉ
หนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๑๒๔

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
กราบเรียน **พระเดชพระคุณ พระธรรมเสนานุวัตร เจ้าอาวาสวัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร**
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรณาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระเดชพระคุณด้วยดี และขอกราบขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียนมาด้วยความเคารพอย่างสูงยิ่ง

(พระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโญ,รศ.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุดาราม)

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรณาณเมธี
โทรติดต่อ.๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๘ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๓๓๐, ๒๓๓๗, ๒๓๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๒๒๔

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
กราบเรียน **พระราชวิมลเมธี เจ้าคณะจังหวัดสุโขทัย**
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ **เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย** ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระเดชพระคุณด้วยดี และขอกราบขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

กราบเรียนมาด้วยความเคารพยิ่ง

(พระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโญ, รศ.)
ผู้อำนวยการหลักสตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุดาราม)

หลักสูตรนี้ใช้สำหรับการเก็บ
ข้อมูลการศึกษาเท่านั้น
สาธารณสุขจังหวัด
เจ้าคณะจังหวัดสุโขทัย
๒๗ ก.ค. ๒๕๕๙

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ. ๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะสังคมศาสตร์ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต **โทร/แฟกซ์** ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๐

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๕๕๓ **วันที่** ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน **พระราชวชิรเมธี, ผศ.ดร.**

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้บริหารของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(พระมหาบุญเลิศ อินทปญฺโญ,รศ.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุดาราม)

ยินดีให้ข้อมูล
พระราชวชิรเมธี
๒ สิงหาคม ๒๕๕๙

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ.๐๘๖-๖๒๘-๔๔๐๐

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๑๒๔

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
กราบเรียน **พระศรีปริยัติวิมล รองเจ้าคณะจังหวัดอุตรดิตถ์**
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ **เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย** ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระเดชพระคุณด้วยดี และขอกราบขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

กราบเรียนมาด้วยความเคารพยิ่ง

(พระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโญ, รศ.)
ผู้อำนวยการหลักสตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุดาราม)

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ. ๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๑๑๕๕ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๑๒๔

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร นายกองค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาว จ.พิจิตร
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส ฉายา วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโญ,รศ.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุดาราม)

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรศัพท์มือถือ ๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

จำสิบเอก
(สะท้าน ชื่นอยู่)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาว
๔ ส.ค. ๕๙

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๑๒๔

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร **นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด**
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโญ,รศ.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุดาราม)

(นายวิชาญ มาแพ)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ.๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๑๒๔

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร **นายกองค์การบริหารส่วนตำบลชาติตระการ**
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรณาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโญ,รศ.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุดาราม)

(นายบุญหา จันทะคุณ)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลชาติตระการ

4 ส.ค. 2559

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรณาณเมธี
โทรติดต่อ.๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๑๒๔

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร **รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลุม จังหวัดสุโขทัย**
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **“พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง”** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ **เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย** ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(นายนรินทร์ ไกรบุตร)
รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล รักษาราชการแทน
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลุม

(พระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโญ, รศ.)
ผู้อำนวยการหลักสตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุดาราม)

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ. ๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๑๒๔

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมลเพื่อการวิจัย
เจริญพร **นายปรีชาพัทร์ วิเชียรสรรค์ รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเนินปอ**
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **“พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง”** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโญ,รศ.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุดาราม)

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ.๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๑๒๔

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

องค์การบริหารส่วนตำบลคุยบ้านโอง
รับที่ 1524
วันที่ ๕ ส.ค ๕๙
เวลา 10.30 น.

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคุยบ้านโอง
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส ฉายา วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียน ปลัด อบต.
- ศูนย์บัณฑิตศึกษาฯ สาขาวิชารัฐ ฝ่ายสารบรรณ รอการอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
- จำเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโญ,รศ.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุดาราม)

(นางสาวสาธิดา สมนาเมือง)
เจ้าพนักงานธุรการ

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ.๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

(นางสาวสมพร ขอนทอง)
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคุยบ้านโอง

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๑๒๔

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร **นายวิญญู เคียนยี่คิ้ว**
หัวหน้ากองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาว
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโญ, รศ.)
ผู้อำนวยการหลักสตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุดาราม)

๒๕ ก.ค. ๕๙

(นายวิญญู เคียนยี่คิ้ว)
หัวหน้ากองการบริหารส่วนตำบลย่านยาว

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ.๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๑๒๔

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร นางพสชนัน ฉลอม นักพัฒนาชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลวังดิน
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๙** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโญ,รศ.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุดาราม)

ข้าพเจ้า พสชนัน ฉลอม ได้รับ
สัมภาษณ์ แล้ว
(พสชนัน ฉลอม)
นักพัฒนาชุมชน ชำนาญการ

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรศัพท์ต่อ.๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๑๑๕๔ ต่อ ๒๒๓๐, ๒๒๓๗, ๒๒๓๘

ที่ ศธ ๖๓๐๕.๒/๑๑๒๔

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร **นายไพฑูรย์ พรหมน้อย นายกสมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านจังหวัดอุตรดิตถ์**
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๙๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโญ,รศ.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุดาราม)

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ ๐๘๖-๖๒๘-๘๙๐๐

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๗ หมู่ ๓ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๒๕๕ ต่อ ๒๓๓๐, ๒๓๓๗, ๒๓๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๑๒๔

๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร **นายวันชัย บุญญา ผู้นำกลุ่มชุมชนตำบลคลองกระจง จ.สุโขทัย**
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๓ ชุด

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **"พุทธนูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ **เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย** ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโญ, รศ.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุดาราม)

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ. ๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๑๒๔

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร **นายประสิทธิ์ เผือกนาค ผู้นำชุมชนตำบลเนินปอ จ.พิจิตร**
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโญ,รศ.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุดาราม)

(ประสิทธิ์ เผือกนาค)
เป็นผู้นำชุมชน (ชท.)

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ.๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๑๒๔

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร **นายทศพล แซ่เตีย ประธานสภาวัฒนธรรมตำบลบ้านหลุม จ.สุโขทัย**
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ **เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย** ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโญ, รศ.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุดาราม)

ในพระบุญเลิศ อินทปญโญ
(นาย ทศพล แซ่เตีย)
ประธานสภาวัฒนธรรมตำบลบ้านหลุม

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ. ๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม เขตวงจุฬานนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๖-๑๑๕๙ ต่อ ๒๓๑๐, ๒๓๑๗, ๒๓๑๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕๒/๑๑๒๔

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร นายวิเชียร แสงสิน ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๓ ตำบลน้ำพี้
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส ฉายา วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ เรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโญ, รศ.)
ผู้ดำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุดาราม)

ผู้ประสานงาน พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ. ๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๑๒๔

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร **ดร.อัจฉราวรรณ มณีขัติย์ ผู้อำนวยการสถาบันการพัฒนาชุมชน**
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโญ,รศ.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุดาราม)

(นางอัจฉราวรรณ มณีขัติย์)
ผู้อำนวยการสถาบันการพัฒนาชุมชน

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ.๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๓๙ หมู่ ๓ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๖-๓๑๕๔ ต่อ ๒๓๓๐, ๒๓๓๙, ๒๓๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๑๒๔

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร **นายอมร กีรติสุนทร ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกอบรมฯ สถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น**
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๙๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ **เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย** ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโญ, รศ.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุดาราม)

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ. ๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

(นายอมร กีรติสุนทร)
ผู้อำนวยการศูนย์บริการการฝึกอบรม

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๔ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๔๘๒-๑๓๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๑๒๔

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร **ผู้อำนวยการสำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน**
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **"พุทธนูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ **เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย** ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโญ, รศ.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุดาราม)

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ. ๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

ได้รับเอกสารเรียบร้อยแล้ว
(นส.พัณณ์ ปริญญ์กุล)
พอ. สำนักงานส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน
๑๕ ส.ค. ๕๙
(นางสาวเพ็ญแข ศรีสุทธิกุล)
ผู้อำนวยการสำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๑๑๕๙ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๑๒๔

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร **นายจำเริญ แหวนเพ็ชร ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมการบริหารจัดการชุมชน สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน**

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **"พุทธนูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ **เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย** ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินฺทปญฺโญ, รศ.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุดาราม)

ได้ให้สัมภาษณ์แล้ว.

(นายจำเริญ แหวนเพ็ชร)
ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมการบริหารจัดการชุมชน
15 ส.ค. 2559
โทร. 0899216698

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ. ๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

ภาคผนวก ซ
หนังสือขอความอนุเคราะห์สนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๘
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๔๒๘

๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง **ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)**
นมัสการ **พระเดชพระคุณพระปัญญากรโมลี, ดร.** **เจ้าคณะจังหวัดอุตรดิตถ์**
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กำหนดการ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขออาราธนาพระเดชพระคุณพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง" ในวันจันทร์ที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙ เวลา ๐๙.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว ตำบลหาดสองแคว อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์** หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระเดชพระคุณด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อขออาราธนาเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

ขอนมัสการด้วยความเคารพอย่างสูง

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ. ๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

รับทราบและยินดีเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม
ลงชื่อ.....
...../...../.....

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๔๒๘

๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง **ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)**
เรียน **อาจารย์ ดร.วีระชัย โชคลาภานันต์**
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กำหนดการ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **“พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง”** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง" ในวันจันทร์ที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙ เวลา ๐๙.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว ตำบลหาดสองแคว อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์** หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ. ๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

รับทราบและยินดีเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม
ลงชื่อ.....
...../...../.....

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๘
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๔๒๘

๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง **ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)**
นมัสการ **พระครูศรีปุณยาคม เจ้าคณะตำบลข่อยสูง**
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กำหนดการ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขออาราธนาพระคุณท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง" ในวันจันทร์ที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙ เวลา ๐๙.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว ตำบลหาดสองแคว อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์** หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อขออาราธนาเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ. ๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

รับทราบและยินดีเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

ลงชื่อ.....

...../...../.....

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๘
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๔๒๘

๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง **ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)**
นมัสการ **พระใบฎีกาธนชัย ฐิตสีโล ประธานกลุ่มจิตอาสาเยาวชนตรอน**
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กำหนดการ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **“พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง”** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขออาราธนาพระคุณท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง" ในวันจันทร์ที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙ เวลา ๐๙.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว ตำบลหาดสองแคว อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์** หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อขออาราธนาเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ. ๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

รับทราบและยินดีเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม
ลงชื่อ.....
๗ / พ.ย. / ๒๕๕๙

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๔๒๘

๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง **ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)**
เรียน **นายพงษ์เทพ ชัยอ่อน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว**
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กำหนดการ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **“พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง”** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง" ในวันจันทร์ที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙ เวลา ๐๙.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว ตำบลหาดสองแคว อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์** หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ. ๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

รับทราบและยินดีเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

ลงชื่อ.....

๗ / พ.ย. / ๕๙

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๔๒๘

๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง **ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)**
เรียน **นายนเรศ ทีระแนว รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว**
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กำหนดการ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **“พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง”** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง" ในวันจันทร์ที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙ เวลา ๐๙.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว ตำบลหาดสองแคว อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์** หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ. ๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

รับทราบและยินดีเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

ลงชื่อ.....นเรศ ทีระแนว.....

.....7 / 11 / 2559.....

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๘
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๔๒๘

๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง **ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)**
เรียน **นายอภิเดช อินต๊ะวิชัย ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว**
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กำหนดการ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **“พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง”** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง" ในวันจันทร์ที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙ เวลา ๐๙.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว ตำบลหาดสองแคว อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์** หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ. ๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

รับทราบและยินดีเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม
ลงชื่อ.....
(นายอภิเดช อินต๊ะวิชัย)
๓๑ / พฤ / ๒๕๕๙

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๘
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๔๒๘

๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง **ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)**

เรียน **นางสาวณัทปภา จันทร์หอม หัวหน้าส่วนการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว**

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กำหนดการ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **“พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง”** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง" ในวันจันทร์ที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙ เวลา ๐๙.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว ตำบลหาดสองแคว อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์** หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ. ๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

รับทราบและยินดีเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม
ลงชื่อ.....
...๗.../...พ.ย.../...๕๙...

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๘
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๔๒๘

๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง **ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)**
เรียน **นายธาตรี โล่วิทยานนท์ ผู้ช่วยเจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน**
องค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กำหนดการ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **“พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง”** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง" ในวันจันทร์ที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙ เวลา ๐๙.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว ตำบลหาดสองแคว อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์** หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ. ๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

รับทราบและยินดีเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม
ลงชื่อ.....
๗ / พ.ย. / ๕๙

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๘
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๔๒๘

๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง **ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)**

เรียน **นางราตรี ปานสว่าง นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ (พัฒนาการอำเภอตรอน)**

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กำหนดการ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **“พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง”** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง" ในวันจันทร์ที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙ เวลา ๐๙.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว ตำบลหาดสองแคว อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์** หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ. ๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

รับทราบและยินดีเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

ลงชื่อ.....

...../...../.....

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๘
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๔๒๘

๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง **ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)**
เรียน **นายชวโรจน์ วงค์ชุมพันธ์ ปลัดอำเภอตรอน**
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กำหนดการ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง"** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง" ในวันจันทร์ที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙ เวลา ๐๙.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว ตำบลหาดสองแคว อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์** หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ. ๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

รับทราบและยินดีเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

ลงชื่อ.....
(นายชวโรจน์ วงค์ชุมพันธ์)
๗ / พ.ย. / ๕๙
...../...../.....

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๔๒๘

๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง **ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)**
เรียน **นางสาววิภาพร ชันยาสูบ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๒**
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กำหนดการ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย **พระมหาเทวประภาส** ฉายา **วชิรญาณเมธี** รหัสประจำตัวนิสิต **๕๗๐๑๕๐๔๐๔๔** นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง **“พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง”** เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง **"พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง" ในวันจันทร์ที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙ เวลา ๐๙.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว ตำบลหาดสองแคว อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์** หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี
โทรติดต่อ. ๐๘๖-๖๒๘-๔๙๐๐

รับทราบและยินดีเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

ลงชื่อ.....
(นส.วิภาพร ชันยาสูบ)
๗ / พ.ย. / ๕๙

บัญชีลงนามผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

เรื่อง พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี

นิสิตหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ในวันจันทร์ที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙ เวลา ๐๙.๐๐ น.

ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์

****

ที่	รายนาม	ตำแหน่ง	ลายเซ็น	หมายเหตุ
๑	พระปัญญากรโมลี (นิพนธ์ ปญฺญาสาโร, ดร.)	เจ้าคณะจังหวัดอุตรดิตถ์, เจ้าอาวาสวัดท่าไม้เหนือ อ.พิชัย		
๒	อาจารย์ ดร.วีระชัย โชคลาภานันต์	นักวิชาการผู้เชี่ยวชาญด้านรัฐประศาสนศาสตร์		
๓	พระครูศรีปุณยาคม (พเยาว์ ปุญฺญาคโม ป.ธ.๗)	เจ้าคณะตำบลข่อยสูง อ.ตรอน		
๔	พระใบฎีกาธนชัย ฐิตสีโล	เจ้าอาวาสวัดหมู่ห้าสามัคคี อ.ตรอน		
๕	พระอาจารย์สิทธิพงศ์ วสินฺโท	เจ้าอาวาสวัดใหม่เยาวชน อ.ตรอน		
๖	นายพงษ์เทพ ชัยอ่อน	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล		
๗	นายนเรศ ทีระแนว	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล		
๘	นายอภิเดช อินต๊ะวิชัย	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล		
๙	นางสาวณัทปภา จันทร์หอม	หัวหน้าส่วนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมฯ		
๑๐	นายธาตรี โลวิทยานนท์	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน		
๑๑	นางราตรี ปานสว่าง	พัฒนาการอำเภอตรอน (นักวิชาการพัฒนาชุมชน)		
๑๒	นายชวโรจน์ วงค์ชุมพันธ์	ปลัดอำเภอตรอน (เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ)		
๑๓	นางสาววิภาพร ชันยาสูบ	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๒		
-	พระปลัดระพิน พุทธิสาโร, ดร.	อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	พระปลัดระพิน พุทธิสาโร	

****

ภาคผนวก ช
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง
พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

ผู้วิจัย พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี (มากคล้าย)
นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ชื่อวิทยานิพนธ์ พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลตามแนวพระพุทธศาสนา ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ที่เหมาะสมในปัจจุบัน

รูปแบบการวิจัย เป็นรูปแบบเชิงข้อความ ใช้ภาษาอธิบายแนวทางการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลตามแนวพระพุทธศาสนา ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ที่เหมาะสมในปัจจุบัน เพื่อให้เห็นโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบ และวิธีการพัฒนา สมรรถนะเชิงพุทธบูรณาการ

วิธีการวิจัย ใช้เทคนิคการวิจัยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ผู้วิจัยจึงประสงค์จะขอรับทราบแนวความคิดของผู้ทรงคุณวุฒิ

กรอบคำถาม กรอบแนวคิดที่เป็นประเด็นสำคัญของความคิดเห็นเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลตามแนวพระพุทธศาสนา ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ที่เหมาะสมในปัจจุบัน ที่ได้มาจากการสังเคราะห์หลักการแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะเชิงพุทธบูรณาการ ขององค์การบริหารส่วนตำบล มีดังนี้

★★★★★★★★★

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ
เรื่อง พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล
ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

ตอนที่ ๑ ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้การสัมภาษณ์.....สถานที่.....
วัน/เดือน/ปี.....เวลา.....
อายุ.....ปี ตำแหน่งปัจจุบัน.....
สถานที่ทำงาน.....

ตอนที่ ๒ สภาพทั่วไป

คำชี้แจง สภาพทั่วไป ของการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ทั้ง ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านการพึ่งตนเอง/ด้านการเกื้อกูล และด้านการมีส่วนร่วม มีปัญหาและอุปสรรค อย่างไรบ้าง

๒.๑ ในมุมมองของท่านเกี่ยวกับบทบาทในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการพึ่งตนเอง/ด้านการเกื้อกูล และด้านการมีส่วนร่วม โดย องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ท่านคิดว่าเป็นอย่างไร

๒.๒ ท่านคิดว่า ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ควรมีสมรรถนะด้านใดบ้าง และคิดว่ามีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง

๒.๓ และท่านคิดว่า การพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ทั้ง ๕ ด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์, ด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม, ด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน, ด้านการบริการเป็นเลิศ และด้านการทำงานเป็นทีม มีปัญหาและอุปสรรค เป็นอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

<u>ตอนที่ ๓</u> พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนา

คำชี้แจง พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

๓.๑ ท่านมีแนวทาง กระบวนการ หรือขั้นตอนในการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เพื่อการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ในการปฏิบัติงานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้านการพึ่งตนเอง/ด้านการเกื้อกูล และด้านการมีส่วนร่วม ให้มีมาตรฐานสูงได้อย่างไรบ้าง

๓.๑.๑ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์

๓.๑.๒ ด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม

๓.๑.๓ ด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน

๓.๑.๔ ด้านการบริการเป็นเลิศ

๓.๑.๕ ด้านการทำงานเป็นทีม

๓.๒ และท่านคิดว่าถ้าจะนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาบูรณาการร่วมกับการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง ๕ ด้านนี้ เพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ควรจะนำหลักธรรมใดที่สอดคล้องกับการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรดังกล่าว และมีวิธีการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

<u>ตอนที่ ๔</u> ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

★★★★★★★★★

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเชิงปริมาณ

เรื่อง “พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง”

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามชุดนี้สร้างขึ้นเพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลทางวิชาการสำหรับศึกษาค้นคว้า สภาพสมรรถนะปัจจุบันและสมรรถนะที่พึงประสงค์ เพื่อการทำงานมาตรฐานสูงอย่างมืออาชีพ ตามแนวพระพุทธศาสนา ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง “พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง” ความคิดของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้ ข้อมูลที่ท่านตอบจะถือเป็นความลับและจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมเท่านั้น

แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามประเมินตนเอง (Self-evaluation) เกี่ยวกับสมรรถนะปัจจุบันและสมรรถนะที่พึงประสงค์ ที่มีต่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนา ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ในปัจจุบัน

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพความเข้มเข็งของชุมชน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในปัจจุบัน โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ประเมินตนเอง (Self-evaluation) เพื่อวัดความพยายามขององค์การบริหารส่วนตำบล ว่ามีสมรรถนะในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งมากน้อยเพียงใด โดยใช้ดัชนีชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนที่พัฒนาขึ้น

ตอนที่ ๔ เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ตามแนวพระพุทธศาสนา ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ในปัจจุบัน

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

★★★★★★★★★

ตอนที่ ๑ : สถานภาพส่วนบุคคล และความคิดเห็นทั่วไปต่อความเข้มแข็งของชุมชน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ❑ หน้าข้อความที่ท่านเห็นว่าถูกต้องตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

๑. เพศ

❑ ๑. ชาย ❑ ๒. หญิง

๒. อายุ

❑ ๑. ๒๑-๓๐ ปี ❑ ๒. ๓๑-๔๐ ปี

❑ ๓. ๔๑-๕๐ ปี ❑ ๔. ๕๑-๖๐ ปี

๓. ระดับการศึกษาสูงสุด

❑ ๑. ปริญญาตรี

❑ ๒. ปริญญาโท

❑ ๓. ปริญญาเอก

๔. ประสบการณ์การทำงาน

❑ ๑. ต่ำกว่า ๑๐ ปี ❑ ๒. ๑๐ – ๒๐ ปี ❑ ๓. ๒๑ – ๓๐ ปี

❑ ๔. ๓๑ ปี ขึ้นไป

ข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบลของผู้ตอบแบบสอบถาม

๕. ขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบลของท่าน

❑ ๑. ขนาดเล็ก ❑ ๒. ขนาดกลาง ❑ ๓. ขนาดใหญ่

๖. องค์การบริหารส่วนตำบลของท่าน มีนโยบายหรือแผนงานที่มุ่งสร้างความเข้มแข็งของชุมชนหรือไม่

❑ ๑. มี ❑ ๒. ไม่มี ❑ ๓. ไม่แน่ใจ

ความคิดเห็นและความเข้าใจทั่วไปต่อความเข้มแข็งของชุมชนของผู้ตอบแบบสอบถาม

๗. ท่านเคยได้ยินและเข้าใจเกี่ยวกับ “ความเข้มแข็งของชุมชน” หรือไม่ (เลือกตอบเพียง ๑ ข้อ)

❑ ๑. เคยได้ยินและเข้าใจ

❑ ๒. เคยได้ยิน แต่ไม่เข้าใจ

❑ ๓. ไม่เคยได้ยินและไม่เข้าใจ

๘. ท่านคิดว่าองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นภาคส่วนสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนหรือไม่ (เลือกตอบเพียง ๑ ข้อ)

❑ ๑. สำคัญ ❑ ๒. ไม่สำคัญ เพราะ .....(กรุณาระบุ)

๙. ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ท่านคิดว่าควรเป็นหน้าที่ของใครจึงจะเหมาะสม (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

❑ ๑.องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ❑ ๒.ภาคราชการอื่น ๆ ❑ ๓.องค์กรเอกชน

❑ ๔.ผู้นำชุมชน ❑ ๕.สมาชิกในชุมชน ❑ ๖.อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ความคิดเห็นและความเข้าใจทั่วไปต่อแนวคิดพุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ของผู้ตอบแบบสอบถาม

๑๐. ท่านเคยได้ยินและเข้าใจเกี่ยวกับ “การพัฒนาสมรรถนะ” หรือไม่

❑ ๑. เคยได้ยิน และเข้าใจ
❑ ๒. เคยได้ยิน แต่ไม่เข้าใจ
❑ ๓. ไม่เคยได้ยิน และไม่เข้าใจ

๑๑. ท่านคิดว่า “สมรรถนะ” หมายความว่าอะไร (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

❑ ๑. ความสามารถ ❑ ๒. ความรู้ ❑ ๓. ทักษะ ❑ ๔. คุณลักษณะส่วนบุคคล

๑๒. ท่านคิดว่า “สมรรถนะหลัก” ที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน สามารถนำมาใช้บูรณาการในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ได้มากน้อยเพียงใด

❑ ๑.ช่วยได้อย่างมาก ❑ ๒.ช่วยได้พอสมควร ❑ ๓.ช่วยได้เล็กน้อย ❑ ๔.ช่วยไม่ได้เลย

๑๓. ท่านคิดว่า “หลักพุทธธรรม เช่น พรหมวิหาร ๔ ฯลฯ” สามารถนำมาใช้บูรณาการในการพัฒนาสมรรถนะขององค์การบริหารส่วนตำบลได้มากน้อยเพียงใด

❑ ๑.ช่วยได้อย่างมาก ❑ ๒.ช่วยได้พอสมควร ❑ ๓.ช่วยได้เล็กน้อย ❑ ๔.ช่วยไม่ได้เลย

๑๔. ท่านคิดว่า “การพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล” โดยใช้หลักพุทธธรรมร่วมกับสมรรถนะหลัก เป็นแนวทางการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ควรจะเป็นในอนาคต หรือไม่

๑. ❑ ใช่ ๒. ❑ ไม่ใช่ เพราะ.....

๑๕. ใน “การพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลเชิงพุทธบูรณาการ เพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง” ท่านคิดว่าควรเป็นหน้าที่ของใครจึงจะเหมาะสม (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

๑. ❑ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.)
๒. ❑ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๓. ❑ มหาเถรสมาคม
๔. ❑ ประชาชนทั่วไป
๕. ❑ กรมการพัฒนาชุมชน
๖. ❑ มหาวิทยาลัยสงฆ์
๗. ❑ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

★★★★★★★★★

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวสภาพสมรรถนะปัจจุบันและสมรรถนะที่พึงประสงค์ ตามแนวพระพุทธศาสนา ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามความคิดเห็นของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล

คำชี้แจง โปรดอ่านรายการข้อความในแต่ละข้อ แล้วประเมินว่าท่านมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติในข้อต่อไปนี้ว่าอยู่ในระดับใด ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องสภาพสมรรถนะปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับสภาพการปฏิบัติจริงที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน แล้วพิจารณาว่าท่านมีความประสงค์ต่อการปฏิบัติว่าอยู่ในระดับใด จากนั้นใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องสมรรถนะที่พึงประสงค์ ให้สอดคล้องกับความต้องการที่ท่านมีความประสงค์ให้มีการกระทำมากน้อยเพียงใด โดยแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

สภาพสมรรถนะปัจจุบัน

มากที่สุด	หมายถึง	มีการปฏิบัติ **มากที่สุด**
มาก	หมายถึง	มีการปฏิบัติ **มาก**
ปานกลาง	หมายถึง	มีการปฏิบัติ **ปานกลาง**
น้อย	หมายถึง	มีการปฏิบัติ **น้อย**
น้อยที่สุด	หมายถึง	มีการปฏิบัติ **น้อยที่สุด**

สมรรถนะที่พึงประสงค์

มากที่สุด	หมายถึง	ควรมีการปฏิบัติ **มากที่สุด**
มาก	หมายถึง	ควรมีการปฏิบัติ **มาก**
ปานกลาง	หมายถึง	ควรมีการปฏิบัติ **ปานกลาง**
น้อย	หมายถึง	ควรมีการปฏิบัติ **น้อย**
น้อยที่สุด	หมายถึง	ควรมีการปฏิบัติ **น้อยที่สุด**

สมรรถนะที่เป็นจริง ระดับการปฏิบัติ					**ข้อที่**	**รายการ**	**สมรรถนะที่พึงประสงค์ ระดับการปฏิบัติ**				
มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑. สมรรถนะหลักด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation)											
					๑	บุคลากร อ.บ.ต.ของท่านมีการรวบรวมข้อมูลและปัญหาสำคัญของท้องถิ่นมาจัดทำฐานข้อมูลเพื่อจัดทำแผนงาน เพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งเชิงรุก (ฉันทะ)					
					๒	ผู้บริหาร อ.บ.ต.ของท่าน เน้นกำหนดเป้าหมายที่ท้าทายและเป็นไปได้ยาก ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ เพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ฉันทะ)					
					๓	บุคลากร อ.บ.ต.ของท่านมีการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เป็นไปตามขั้นตอนที่ได้วางไว้และทันเวลาที่กำหนด (วิริยะ)					
					๔	ผู้บริหาร อ.บ.ต.ของท่าน เน้นการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยคุ้มค่า ประหยัด และบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมาย (วิริยะ)					

สมรรถนะที่เป็นจริง ระดับการปฏิบัติ					ข้อที่	รายการ	สมรรถนะที่พึงประสงค์ ระดับการปฏิบัติ				
มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
					๕	บุคลากร อ.บ.ต.ของท่าน มีใจผักใฝ่ตรวจสอบการดำเนินงานระหว่างการปฏิบัติงานตามแผนงานและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยเทียบเคียงกับเกณฑ์มาตรฐาน ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ (จิตตะ)					
					๖	ผู้บริหาร อ.บ.ต.ของท่าน มีคณะกรรมการตรวจสอบประเมินผลโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เป็นระยะจนกว่าจะเสร็จสิ้นโครงการ/กิจกรรม (จิตตะ)					
					๗	บุคลากร อ.บ.ต.ของท่าน มีการประเมินผลได้ผลเสีย และผู้บริหาร ดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stake Holder) ตามการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (วิมังสา)					
					๘	ผู้บริหาร ตรวจสอบผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน นำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งได้อย่างยั่งยืน (วิมังสา)					
					๙	ผู้บริหาร นำผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ในรอบปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๘ – ๒๕๕๙) ไปสู่การกำหนดนโยบายและวางแผนในปีต่อไป (วิมังสา)					
๒. สมรรถนะหลักด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม (Integrity)											
					๑	ผู้บริหาร อ.บ.ต.ของท่าน มุ่งเน้นการยึดมั่นในหลักเกณฑ์ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งที่กำหนดไว้ (สัจจะ)					
					๒	ผู้บริหารและบุคลากร อ.บ.ต.ของท่าน เน้นความโปร่งใสในการทำงาน และสามารถตรวจสอบได้เสมอ (สัจจะ)					
					๓	บุคลากร อ.บ.ต.ของท่าน มุ่งเน้นธำรงความถูกต้อง เพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง แม้ในสถานการณ์ที่อาจเสี่ยงต่อความมั่นคงในตำแหน่งหน้าที่การงาน (สัจจะ)					
					๔	ผู้บริหารและบุคลากร อ.บ.ต.ของท่าน มุ่งเน้นการกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งที่กำหนดไว้ (ทมะ)					

สมรรถนะที่เป็นจริง ระดับการปฏิบัติ					ข้อที่	รายการ	สมรรถนะที่พึงประสงค์ ระดับการปฏิบัติ				
มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
					๕	ผู้บริหาร อ.บ.ต.ของท่าน เปิดโอกาสให้ประชาชนมีการแสดงความเห็นในเชิงปรับปรุงพัฒนาเมื่อเห็นความสูญเปล่าหรือหย่อนประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงานตามแผนงานและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ทมะ)					
					๖	ผู้บริหาร อ.บ.ต.ของท่าน นำข้อคิดเห็นในเชิงปรับปรุงพัฒนาของผู้มีส่วนได้เสียตามการปฏิบัติงานตามแผนงานและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ไปปรับปรุงแก้ไขฯ จริง (ทมะ)					
					๗	บุคลากร อ.บ.ต.ของท่าน รู้จักอดทนต่อการถูกตำหนิ มีความเข้าใจผู้อื่นและตอบสนองอย่างสร้างสรรค์ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ขันติ)					
					๘	ผู้บริหาร อ.บ.ต.ของท่าน มุ่งเน้นการปลูกจิตสำนึกด้านความขยันในการทำงาน ความตรงต่อเวลา และไม่เอาเปรียบผู้อื่น ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ขันติ)					
					๙	ผู้บริหาร อ.บ.ต.ของท่าน ไม่เลือกปฏิบัติ และพัฒนาทุกชุมชนด้วยความเสมอภาคเท่าเทียม ตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (จาคะ)					
					๑๐	บุคลากร อ.บ.ต.ของท่าน มุ่งเน้นการสร้างให้เกิดการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน เปิดใจรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง หรือความต้องการของชุมชนเสมอ ตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (จาคะ)					
๓. สมรรถนะหลักด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบงาน (Organizational Awareness)											
					๑	ผู้บริหาร อ.บ.ต.ของท่าน สนับสนุนให้เกิดบรรยากาศแห่งการพัฒนาความเชี่ยวชาญในองค์กร ด้วยการจัดสรรทรัพยากร เครื่องมือ อุปกรณ์ที่เอื้อต่อการพัฒนา เพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (กาย)					
					๒	บุคลากร อ.บ.ต.ของท่าน มุ่งเน้นการทำงานเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยยึดหลักความถูกต้องและเป็นธรรม ภายใต้พื้นฐานการเคารพประเพณีปฏิบัตินิยม และวัฒนธรรมของแต่ละชุมชนที่เกี่ยวข้อง (กาย)					
					๓	ผู้บริหาร อ.บ.ต.ของท่าน เข้าใจความสัมพันธ์เชิงอำนาจของผู้มีบทบาทสำคัญในองค์กรของตนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประสานภารกิจการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้เกิดประสิทธิผล (ศีล)					

สมรรถนะที่เป็นจริง ระดับการปฏิบัติ					ข้อที่	รายการ	สมรรถนะที่พึงประสงค์ ระดับการปฏิบัติ				
มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
					๔	บุคลากร อ.บ.ต.ของท่าน เข้าใจสัมพันธภาพอย่างไม่เป็นทางการของผู้มีบทบาทสำคัญในชุมชน เพื่อประโยชน์ในการเชื่อมโยงและผลักดันการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้เกิดประสิทธิผล (ศีล)					
					๕	ผู้บริหาร อ.บ.ต.ของท่าน นำความเข้าใจความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ฯ และสัมพันธภาพฯ ทั้งที่เป็นและไม่เป็นทางการ มาใช้ประโยชน์ในการผลักดันการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้เกิดประสิทธิผล โดยไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง (ศีล)					
					๖	ผู้บริหาร อ.บ.ต.ของท่าน มีการสนับสนุน ชมเชย เมื่อมีผู้แสดงออกถึงความมุ่งมั่นที่จะพัฒนางานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (จิต)					
					๗	บุคลากร อ.บ.ต.ของท่าน ตั้งใจศึกษาค้นคว้าหาความรู้เทคโนโลยีและองค์ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อพัฒนางานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง อย่างต่อเนื่อง (จิต)					
					๘	ผู้บริหาร อ.บ.ต.ของท่าน สนับสนุนส่งเสริมให้มีการนำวิชาการความรู้ หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ปัญญา)					
					๙	บุคลากร อ.บ.ต.ของท่าน นำปัญหาและอุปสรรค รวมถึงกรณีศึกษา ผลสำเร็จจากการปฏิบัติงาน ของหน่วยงานต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ เป็นต้นแบบในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (ปัญญา)					
๔. สมรรถนะหลักด้านการบริการเป็นเลิศ (Service Mind)											
					๑	บุคลากร อ.บ.ต.ของท่าน มุ่งเน้นอำนวยความสะดวกในการให้บริการ ด้วยความถูกต้อง เต็มใจ สะดวกรวดเร็ว และทันเวลา (ทาน)					
					๒	ผู้บริหาร อ.บ.ต.ของท่าน มีระบบสำรวจสาเหตุและปัญหาความจำเป็นหรือความต้องการที่แท้จริงของชุมชน เพื่อแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เป็นระยะ อย่างต่อเนื่อง (ทาน)					
					๓	บุคลากร อ.บ.ต.ของท่าน มุ่งเน้นการให้บริการด้วยกริยาท่าทางที่เป็นมิตร ยิ้มแย้มแจ่มใส พูดจาไพเราะ แสดงการเอาใจใส่สุภาพอ่อนโยน (ปิยวาจา)					

สมรรถนะที่เป็นจริง ระดับการปฏิบัติ					ข้อที่	รายการ	สมรรถนะที่พึงประสงค์ ระดับการปฏิบัติ				
มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
					๔	ผู้บริหาร อ.บ.ต.ของท่าน มีนโยบายที่เน้นการลดความขัดแย้งในชุมชน เช่น การสนับสนุนงานยุติธรรมชุมชน มีกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ฯลฯ (ปิยวาจา)					
					๕	ผู้บริหาร อ.บ.ต.ของท่าน บรรจุนโยบายที่มุ่งสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยบูรณาการกับทุกภาคส่วนในตำบล ในยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบล (อัตถจริยา)					
					๖	ผู้บริหาร อ.บ.ต.ของท่าน เน้นการสร้างเครือข่ายภาคประชาชน เช่น กลุ่มอาชีพ สหกรณ์ และกลุ่มชมรมภายในชุมชนต่าง ๆ (อัตถจริยา)					
					๗	บุคลากร อ.บ.ต.ของท่าน เน้นสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งในด้านต่าง ๆ ด้วยกระบวนการต่าง ๆ เช่น การสัมมนา การจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชน (อัตถจริยา)					
					๘	ผู้บริหาร อ.บ.ต.ของท่าน วางแผนการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เพื่อผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับชุมชนในระยะยาว (สมานัตตตา)					
					๙	บุคลากร อ.บ.ต.ของท่าน สามารถเปลี่ยนแปลงวิธีหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เพื่อให้ชุมชนได้ประโยชน์สูงสุดได้ตลอดเวลา (สมานัตตตา)					
					๑๐	บุคลากร อ.บ.ต.ของท่าน ปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง อย่างเสมอต้นเสมอปลาย แม้จะมีการเปลี่ยนผู้บริหารท้องถิ่น (สมานัตตตา)					
					๑๑	ผู้บริหาร อ.บ.ต.ของท่าน มีการตรวจสอบประเมินผลเพื่อแก้ไขปรับปรุงงานด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งอย่างสม่ำเสมอ โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม (สมานัตตตา)					
๕. สมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork)											
					๑	ผู้บริหาร อ.บ.ต.ของท่าน มุ่งเน้นการอำนวยความสะดวกแก่ทุกฝ่ายทุกภาคส่วนอย่างสร้างสรรค์ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (เมตตา)					
					๒	บุคลากร อ.บ.ต.ของท่าน มีจิตสำนึกความเป็นหนึ่งเดียวขององค์กร ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (เมตตา)					

สมรรถนะที่เป็นจริง ระดับการปฏิบัติ					ข้อที่	รายการ	สมรรถนะที่พึงประสงค์ ระดับการปฏิบัติ				
มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
					๓	บุคลากร อ.บ.ต.ของท่าน มีการประสานและส่งเสริม สัมพันธภาพอันดี เพื่อโน้มน้าวให้ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้ได้ผลสำเร็จ (กรุณา)					
					๔	ผู้บริหาร อ.บ.ต.ของท่าน มีการช่วยเหลือประสานรอยร้าว หรือคลี่คลายแก้ไขข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นอย่างสร้างสรรค์ ในระหว่างการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (กรุณา)					
					๕	บุคลากร อ.บ.ต.ของท่าน มีการชมเชยส่งเสริมขวัญกำลังใจซึ่งกันและกัน ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้บรรลุผล (มุทิตา)					
					๖	ผู้บริหาร อ.บ.ต.ของท่าน มีการชื่นชมยกย่องส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรชุมชนที่ประสบความสำเร็จ เช่น กลุ่มอาชีพของชุมชน, กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (มุทิตา)					
					๗	ผู้บริหาร อ.บ.ต.ของท่าน มีการมอบหมายงานตรงกับความรู้ความสามารถ ในการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง (อุเบกขา)					
					๘	บุคลากร อ.บ.ต.ของท่าน มุ่งเน้นความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในคณะทำงาน และผู้เกี่ยวข้อง ในการรวมพลังผลักดันการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยไม่คำนึงความชอบหรือไม่ชอบส่วนตน (อุเบกขา)					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ ๓ : สภาพชุมชนเข้มแข็ง ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในปัจจุบัน

คำชี้แจง ท่านประเมินระดับสภาพชุมชนเข้มแข็งฯ ในเขต อบต.ของท่าน อย่างไร ให้เลือกโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ดังนี้

ความเข้มแข็งของชุมชน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลของท่าน	ระดับสภาพ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑. ด้านการพึ่งตนเอง					
๑.๑ ชุมชนมีการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกันทางเศรษฐกิจ เพื่อช่วยเหลือส่งเสริมทักษะอาชีพ หรือเพิ่มรายได้ ทั้งที่เป็นและไม่เป็นทางการ เช่น กลุ่มร้านค้า กลุ่มอาชีพ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้า กลุ่มจักสาน กลุ่มผู้ปลูกอ้อย เป็นต้น					
๑.๒ ชุมชนมีกิจกรรมเรียนรู้สืบทอดองค์ความรู้จากปราชญ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การจักสาน การทอผ้า ดนตรีพื้นบ้าน หมอทำขวัญ เป็นต้น					
๑.๓ ชุมชนจัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นต้น					
๑.๔ ชุมชนมีการจัดเวทีบูรณาการแผนพัฒนาชุมชนจากทุกหมู่บ้าน มาเป็นแผนชุมชนบูรณาการระดับตำบล โดยการจัดทำเอกสารรูปเล่มและส่งต่อแผนฯ ให้อบต. เพื่อประสานการปฏิบัติ					
๒. ด้านการเกื้อกูล					
๒.๑ ชุมชนมีการช่วยเหลือสงเคราะห์จัดสวัสดิการในชุมชน เช่น กองทุนฌาปนกิจ, กลุ่มสหกรณ์, กลุ่มออมทรัพย์ เป็นต้น					
๒.๒ ชุมชนมีกิจกรรมจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ส่งเสริมสุขอนามัยที่ดี กิจกรรมลด ละ เลิกอบายมุข เช่น ลดเหล้าเข้าพรรษา เลิกหวยพนันบอล งดการตั้งวงเหล้า วงพนันในชุมชนในงานบุญ งานเทศกาลต่าง ๆ เป็นต้น					
๒.๓ ชุมชนมีกิจกรรมการดูแลป้องกันปัญหาในชุมชนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เช่น การรณรงค์กำจัดลูกน้ำยุงลาย การป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ การรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด เป็นต้น					
๒.๔ ชุมชนมีกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพเพื่อช่วยเหลือกันอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เช่น มีการรวมกลุ่มออกกำลังกายภายในชุมชน เป็นต้น					
๓. ด้านการมีส่วนร่วม					
๓.๑ ชุมชนมีเครือข่ายอาสาสมัครช่วยเหลือเฝ้าระวังปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ในชุมชน ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เช่น อาสาเฝ้าระวังภัย อาสาคุ้มบ้าน อาสาป้องกันยาเสพติด เป็นต้น					
๓.๒ ชุมชนส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน อินเตอร์เน็ตประจำหมู่บ้าน แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน เป็นต้น					
๓.๓ ชุมชนรวมตัวจัดกิจกรรมในวาระและโอกาสสำคัญต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เช่น กิจกรรมพัฒนาหมู่บ้านเนื่องในวันพ่อ/แม่แห่งชาติ วันสำคัญทางศาสนา เป็นต้น					

ความเข้มแข็งของชุมชน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลของท่าน	ระดับสภาพ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๓.๔ ชุมชนมีกิจกรรมส่งเสริมวิถีวัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาเอกลักษณ์ท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง เช่น ประเพณีทำบุญกลางบ้าน ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทง เป็นต้น					

★★★★★★★★★

ขอเจริญพรขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

เรื่อง พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

วัตถุประสงค์การสนทนา

๑. เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ร่วมกันพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลตามแนวพระพุทธศาสนา ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

๒. เพื่อนำข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปพัฒนา แก้ไข ปรับปรุงแนวแนวทางการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลตามแนวพระพุทธศาสนา ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ให้สมบูรณ์แบบ

สถานที่จัดสนทนากลุ่ม

ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์

วันเวลาที่จัดสนทนากลุ่ม

วันจันทร์ที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙ เวลา ๐๙.๐๐ น.

ผู้ร่วมการสนทนากลุ่ม

การประชุมสนทนากลุ่ม ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จำนวน ๑๒ ท่าน ประกอบด้วย

๑. ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา จำนวน ๒ รูป
๒. ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านรัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน ๒ รูป/คน
๓. ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้มีผลงานการสร้างชุมชนเข้มแข็ง จำนวน ๓ คน
๔. ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้ปฏิบัติงาน และมีผลงานการสร้างชุมชนเข้มแข็ง ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๓ คน
๕. ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้นำท้องที่และผู้นำในภาคส่วนชุมชน จำนวน ๒ คน

ผู้ดำเนินรายการสนทนากลุ่ม

๑. **พระปลัดระพิน พุทฺธิสาโร, ดร.**
อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้รับผิดชอบการสนทนากลุ่ม

๑. **พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี**
นิสิตปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ประเด็นในการสนทนากลุ่ม

การจัดสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) ผู้วิจัยสร้างประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่ม โดยมุ่งหมายให้การทำสนทนากลุ่ม สามารถหาลักษณะร่วม (Common Character) และข้อสรุปร่วม (Common Conclusion) ความเหมาะสม เป็นไปได้ จากการสังเคราะห์ ร่างแบบจำลองรูปแบบ "พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง” เพื่อนำเสนอได้ต่อไป โดยการทำสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) นั้น ผู้วิจัยตั้งกรอบคำถามเบื้องต้นไว้ ๒ กรอบประเด็นคำถาม ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ <u>หลักพุทธธรรม</u> ในการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งฯ ควรจะเป็นอย่างไร

๑. ความเหมาะสม.....
๒. ความสอดคล้อง.....

ประเด็นที่ ๒ ความเหมาะสมของ<u>นิยามสมรรถนะ</u>เพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ตามแนวพระพุทธศาสนา มี <u>ลักษณะร่วม/ข้อสรุป</u> อย่างไร

๑. ด้านจุดเน้นในการกำหนดแนวทางพัฒนา.....
๒. ด้านความชัดเจนในเชิงภาษาของข้อความ.....
๓. ด้านความชัดเจนในเชิงเนื้อหา.....
๔. ด้านจำนวนมาก-น้อย ของข้อความ นิยามสมรรถนะ.....
๕. ด้านความง่ายในการทำความเข้าใจสำหรับผู้บริหาร.....
๖. ด้านความง่ายในการทำความเข้าใจสำหรับผู้ปฏิบัติ.....
๗. ด้านความสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์การวิจัย.....
๘. ด้านการเรียงลำดับ นิยามสมรรถนะ.....

กำหนดการ

การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

เรื่อง พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์
วันจันทร์ที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙ เวลา ๐๙.๐๐ น.

****

เวลา ๐๙.๐๐ น.
- ผู้ทรงคุณวุฒิ พร้อมกัน ณ ห้องประชุม อบต.หาดสองแคว
- **พระปัญญากรโมลี เจ้าคณะจังหวัดอุตรดิตถ์** จุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย
- **พระปลัดระพิน พุทฺธิสาโร, ดร.** กล่าววัตถุประสงค์การจัดสนทนากลุ่ม
- **พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี** กล่าวแนะนำผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

เวลา ๐๙.๑๐ น.
- **พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี** นำเสนอผลการวิจัย และองค์ความรู้
- **พระปลัดระพิน พุทฺธิสาโร, ดร.** เชิญผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นในที่ประชุมตามประเด็น รายบุคคล และสนทนาแลกเปลี่ยนเชิงสร้างสรรค์ตามกรอบการสนทนากลุ่ม

เวลา ๑๐.๔๕ น.
- **พระปลัดระพิน พุทฺธิสาโร, ดร.** สรุปผลการสนทนากลุ่ม
- ผู้รับผิดชอบการสนทนากลุ่ม ถวาย/มอบของที่ระลึก ค่ายานพาหนะแก่ผู้ทรงคุณวุฒิ
- **พระปัญญากรโมลี เจ้าคณะจังหวัดอุตรดิตถ์** นำกราบลาพระรัตนตรัย

****

* ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ถ่ายภาพหมู่ที่ระลึกร่วมกัน ก่อนการสนทนากลุ่ม

ภาคผนวก ฌ
ภาพถ่าย

ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นนักวิชาการผู้มีผลงานด้านพัฒนาสมรรถนะ

ดร.อัจฉราวรรณ มณีขัติย์
ผู้อำนวยการสถาบันการพัฒนาชุมชน

นายอมร กีรติสุนทร
ผู้อำนวยการฯสถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น

นางสาวเพ็ญแข ศรีสุทธิกุล
ผู้อำนวยการสำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน
กรมการพัฒนาชุมชน

นายจำเริญ แหวนเพ็ชร
ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมการบริหารจัดการชุมชน สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน

ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนาในพื้นที่

พระธรรมเสนานุวัตร (บำรุง ฐานุตฺตโร ป.ธ.๗)
เจ้าคณะภาค ๕ พิษณุโลก, สุโขทัย, ตาก, อุตรดิตถ์
เจ้าอาวาสวัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร จ.พิษณุโลก

พระราชวิมลเมธี, ดร. (บุญโรจน์ จนฺทปญฺโญ ป.ธ.๙)
เจ้าคณะจังหวัดสุโขทัย จ.สุโขทัย

พระราชวชิรเมธี, ดร. (วีระ วรปญฺโญ ป.ธ.๙)
เจ้าคณะจังหวัดกำแพงเพชร จ.กำแพงเพชร

พระศรีปริยัติวิมล (ติ๋ง ปริธมฺโม ป.ธ.๙)
เจ้าคณะจังหวัดอุตรดิตถ์ จ.อุตรดิตถ์

ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้มีผลงานการสร้างชุมชนเข้มแข็ง

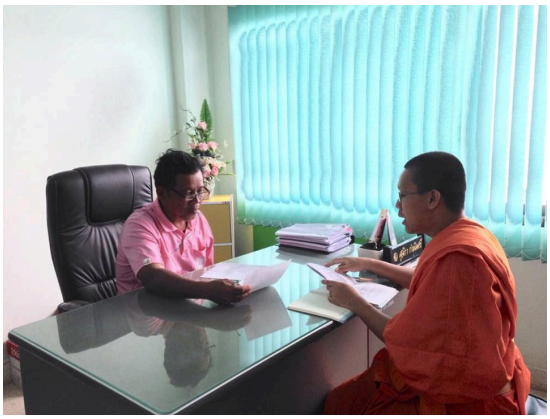
จ่าสิบเอกสะท้าน อิ่มอยู่
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาว
จ.พิจิตร

นายวิชาญ มาแพ
นาายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด
จ.กำแพงเพชร

นายบุญทา จันทะคุณ
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลชาติตระการ
จ.พิษณุโลก

นายนรินทร์ ไกรบุตร
รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลุม
จ.สุโขทัย

นายปรีชาพัทร์ วิเชียรสรรค์
รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเนินปอ
จ.พิจิตร

ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้ปฏิบัติงานระดับสูงในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นางสาวสมพร ขอนทอง
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคุยบ้านโอง
จ.กำแพงเพชร

นายวิญญู เคียนยี่คิ้ว
หัวหน้ากองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
องค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาว จ.พิจิตร

นางสาวชนม์ปกรณ์ เพ็งศิริ
หัวหน้าสำนักงานปลัด
องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาด จ.กำแพงเพชร

นางพสชนัน ฉลอม
นักพัฒนาชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลวังดิน จ.อุตรดิตถ์

ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้นำท้องที่และผู้นำในภาคส่วนชุมชน

นายไพทูรย์ พรหมน้อย
นายกสมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้าน
จ.อุตรดิตถ์

นายวันชัย บุญญา
ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นพึ่งตนเอง
ในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลคลอง
กระจง จ.สุโขทัย

นายวิเชียร แสงสิน
ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๓ ตำบลน้ำพี้
ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นพึ่งตนเอง
ในเขตพื้นที่บริการ
องค์การบริหารส่วน
ตำบลน้ำพี้ จ.อุตรดิตถ์

นายประสิทธิ์ เผือกนาค
ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านเกื้อกูลสวัสดิการอนามัย
สิ่งแวดล้อม ในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วน
ตำบลเนินปอ จ.พิจิตร

นายทศพล แซ่เตีย
ผู้นำกลุ่มชุมชนต้นแบบด้านการมีส่วนร่วมวัฒนธรรม
ชุมชนเข้มแข็ง ประธานสภาวัฒนธรรมตำบลบ้านหลุม
ในเขตพื้นที่บริการองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลุม จ.สุโขทัย

การลงพื้นที่แจกแบบสอบถามในพื้นที่ทำการวิจัย ๕ จังหวัด

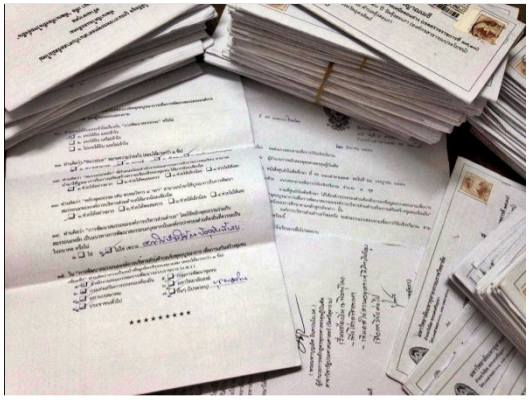

การสนทนากลุ่มเฉพาะ : Focus Group Discussion

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ : พระมหาเทวประภาส มากคล้าย (วชิรญาณเมธี)
เกิด : ๒๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๐
สถานที่เกิด : ๒๒๙ หมู่ ๔ ตำบลคุ้งตะเภา อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์
การศึกษา : น.ธ.เอก สำนักเรียนวัดระฆังโฆสิตารามวรมหาวิหาร กรุงเทพมหานคร
: ป.ธ.๔ สำนักเรียนวัดระฆังโฆสิตารามวรมหาวิหาร กรุงเทพมหานคร
: น.บ. (นิติศาสตรบัณฑิต) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
: รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
: Mini MBA. Office of the Public Sector Development Commission: OPDC, Virtual Academy of Public Management, Thailand.

ประสบการณ์ทำงาน
: ๒๕๕๔ เลขานุการรองเจ้าคณะอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ (เลข.รจอ.)
: ๒๕๕๗ รองเจ้าอาวาสวัดคุ้งตะเภา (รจร.)
: ๒๕๕๙ รองประธานกรรมการมูลนิธิ ๒๕๐ ปี วัดคุ้งตะเภา (องค์กรสาธารณประโยชน์)

ผลงานทางวิชาการ

พระมหาเทวประภาส มากคล้าย. “พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาสมรรถนะองค์การบริหารส่วนตำบล ในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง”. **วารสารวิชาการ Veridian E - Journal, Silpakorn University**. ปีที่ ๙ ฉบับที่ ๓ กันยายน – ธันวาคม ๒๕๕๙ : ๖๑๕-๖๓๐.

พระมหาเทวประภาส มากคล้าย. “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาวัด เพื่อการพัฒนาวัดเป็นศูนย์กลางของชุมชนอย่างยั่งยืน,” ใน **Proceedings การประชุมวิชาการและการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ๒๕๕๘ เรื่อง “การวิจัยรับใช้ชุมชน สร้างสังคมฐานความรู้”**. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. ๒๕๕๘. หน้า ๔๖๗-๔๘๘

พระมหาเทวประภาส มากคล้าย. “แนวทางการเสริมสร้างสมานฉันท์โดยใช้กลไกอัตลักษณ์วัฒนธรรมปี่กลองมังคละ : ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนภาษาถิ่นสุโขทัย ลุ่มน้ำน่านตอนบน ในจังหวัดอุตรดิตถ์”. **วารสารวิชาการ Veridian E - Journal, Silpakorn University**. ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๓ กันยายน – ธันวาคม ๒๕๕๘ : ๒๔๙-๒๖๖.

รางวัล : เสาอโศกผู้นำศีลธรรม จากพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ ในฐานะผู้ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา ประจำปี ๒๕๕๙
อุปสมบท : เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ (วันอาสาฬหบูชา)
สังกัด : วัดคุ้งตะเภา ตำบลคุ้งตะเภา อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์
ที่อยู่ปัจจุบัน : วัดคุ้งตะเภา เลขที่ ๒๘๕ หมู่ที่ ๔ วัดคุ้งตะเภา ตำบลคุ้งตะเภา อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ ๕๓๐๐๐
ปีที่เข้าศึกษา : ปีการศึกษา ๒๕๕๗
ติดต่อ : โทร ๐๘๖๖๒๘๔๙๐๐
อีเมล์ : tevaprapas@gmail.com